Autoarea bestsellerurilor *Surorile Boleyn*
şi *Moştenirea Boleyn*

POLIROM

Philippa Gregory

Prinţesa statornică

BIBLIOTECA POLIROM

Philippa Gregory

Războiul verilor #6

Prinţesa statornică

Traducere din limba engleză şi note de
Ioana Georgescu

Editura POLIROM
2015

Philippa Gregory
The Constant Princess
2005

Pe copertă: Portret al Katherinei de Aragón, cca 1520

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
GREGORY, PHILIPPA

Prinţesa de Wales

Granada, 1491

Întâi s-a auzit un țipăt, apoi vâlvătaia care înghițea cu zgomot draperiile de mătase, şi răsunară strigăte de spaimă din ce în ce mai puternice, care au început să treacă de la un cort la altul, odată cu flăcările ce cuprindeau un drapel de mătase după altul, urcau pe frânghiile cu care erau ancorate corturile şi izbucneau prin uşile de muselină. Pe urmă caii au început să necheze, iar oamenii țipau la ei să-i liniştească, dar teroarea care răzbătea din vocile lor nu făcea decât să-i sperie mai tare; în curând, întregul câmp era cuprins de flăcări, iar fuioarele de fum se ridicau în noaptea care răsuna de strigăte şi țipete.

Copila înspăimântată se ridică iute în capul oaselor în pat, îşi chemă mama în spaniolă, apoi strigă:

— Maurii? Au venit maurii?

— Doamne, apără-ne! Au dat foc taberei, rosti doica ei, cu răsuflarea tăiată. Sfântă Fecioară, au să mă necinstească, iar pe tine au să te spintece cu secerile.

— Mamă! strigă fetița, chinuindu-se să se dea jos din pat. Unde e mama?

Se năpusti afară, cu cămaşa de noapte înfăşurându-i-se în jurul picioarelor, lăsând în urmă draperiile cortului deja cuprins de flăcări, arzând într-un infern copleşit de panică.

Se aprinsese întreaga tabără, mii şi mii de corturi, iar scânteile ţâşneau în noapte ca nişte fântâni arteziene, împrăştiind roiuri de licurici care nimiceau totul în calea lor.

— Mamă! strigă fetiţa după ajutor.

Din inima flăcărilor ieşiră doi cai uriaşi, ca nişte creaturi mitice, mişcându-se ca unul, negri ca tăciunele pe lângă strălucirea focului. Mama copilei, aflată în şa, atât de sus că n-o puteai ajunge nici cu gândul, se aplecă să-i vorbească fetiţei, al cărei cap abia dacă ajungea până la greabănul calului:

— Rămâi cu doica şi fii cuminte, îi porunci, fără urmă de teamă în glas. Eu şi tatăl tău trebuie să mergem să ne arătăm oştenilor.

— Lasă-mă să vin cu tine! Mamă! Au să mă ardă de vie. Lasă-mă să vin şi eu! Au să mă prindă maurii! spuse copila ridicându-şi braţele către mama ei.

Vâlvătaia se oglindea straniu în platoşa mamei, în apărătorile din metal gravat pentru picioare, făcând-o să pară în întregime din metal – o femeie din argint, poleită cu aur, aplecându-se în faţă ca să dea ordine.

— Dacă soldaţii nu mă văd, vor fugi, spuse pe un ton sever. Nu ţi-ar plăcea să se întâmple una ca asta.

— Nu-mi pasă! se plânse copila, cuprinsă de panică. Nu mă interesează nimic în afară de tine! Ridică-mă!

— Oştirea e mai de căpătâi, declară femeia de sus, din şaua calului. Trebuie să plec.

Îşi struni calul şi se îndepărtă de fiica ei înspăimântată.

— O să vin să te iau, îi spuse peste umăr. Aşteaptă-mă aici. Acum trebuie să fac asta.

Neajutorată, fetiţa nu putu decât să-şi privească părinţii îndepărtându-se călare.

— Madre! scânci ea. Madre! Te rog!

Dar femeia nu privi în urmă.

— O să ne ardă de vii! ţipă Madilla, servitoarea, din

spatele ei. Fugi! Fugi şi te-ascunde!

— Ai face bine să taci, se întoarse fetiţa spre ea, înfuriată. Dacă eu, însăşi Prinţesa de Wales, pot să rămân într-o tabără în flăcări, atunci tu, care oricum nu eşti decât *o morisca*[1], negreşit poţi să înduri aşa ceva.

A rămas privind cum cei doi călăreţi mergeau de colo-colo în tabără, printre corturile în flăcări. Pe unde treceau, ţipetele se linişteau, readucând o urmă de disciplină în tabăra cuprinsă de groază. Oamenii au început să formeze şiruri până la canalele de irigaţie şi să-şi dea unii altora găleţi cu apă, revenindu-şi din spaimă şi restabilind ordinea. Disperat, generalul alerga printre ei, lovindu-i cu latul sabiei şi încercând să-i aşeze în formaţie pe oamenii care încercaseră să fugă cu doar câteva clipe înainte, aliniindu-i pentru apărare în cazul în care maurii ar fi observat coloana de foc de pe zidurile lor şi ar fi hotărât să atace câtă vreme tabăra era cuprinsă de haos. Dar maurii nu s-au arătat în noaptea aceea; au rămas la adăpostul zidurilor castelului, întrebându-se ce drăcovenie mai puneau la cale în beznă smintiţii de creştini şi prea temători să se apropie de infernul lor, fiindcă bănuiau că era vorba de vreo capcană întinsă de necredincioşi.

Copila de cinci ani privea cum dârzenia mamei sale înăbuşea chiar şi focul, cum siguranţa ei de regină domolea panica oamenilor, iar încrederea ei în victorie făcea realitatea dezastruoasă să pară lipsită de importanţă. Fetiţa se cocoţă pe un cufăr, îşi înfăşură poalele cămăşii de noapte în jurul picioarelor goale şi rămase pe loc, aşteptând ca tabăra să se liniştească.

Când mama ei s-a întors la ea, a găsit-o calmă şi fără urmă de lacrimi în ochi.

---

[1] Nume dat de spanioli musulmanilor din Spania, forţaţi să se convertească la creştinism pentru a nu fi ucişi sau expulzaţi, la începutul secolului al XVI-lea.

— Cătălina, te simți bine?

Regina Isabella a Spaniei descălecă şi se apropie de cea mai mică şi mai prețioasă dintre fiicele ei, făcând un efort să nu se arunce în genunchi şi s-o îmbrățişeze. Tandrețea nu avea s-o transforme într-o războinică a lui Cristos, iar astfel de slăbiciuni nu trebuiau încurajate la o prințesă.

Copila era la fel de curajoasă ca mama ei.

— Mă simt bine acum, spuse.

— Nu ți-a fost teamă?

— Deloc.

Femeia dădu aprobator din cap.

— E foarte bine. La asta mă şi aştept din partea unei prințese a Spaniei.

— Şi Prințesă de Wales, adăugă fiica ei.

Fetița de cinci ani sunt eu, cu chipul alb ca marmura şi cu ochii albaştri deschişi larg de spaimă, care refuză să tremure şi-şi muşcă buzele ca să se împiedice să țipe. Aceasta sunt eu, concepută într-o tabără de luptă de părinți care sunt atât rivali, cât şi iubiți; născută într-o clipă furată bătăliilor, într-o iarnă cu ploi şi inundații straşnice, crescută de o femeie neînfricată, îmbrăcată în armură; aflată în campanie toată copilăria, ursită să lupt pentru locul ce mi se cuvine în lume, să lupt pentru credința mea, să lupt pentru a-mi impune cuvântul: născută să lupt pentru numele meu, pentru credința mea şi pentru tronul meu. Eu sunt Cătălina, prințesa Spaniei, fiica celor mai mari monarhi pe care i-a cunoscut lumea: Isabella de Castilia şi Ferdinand de Aragón. Numele lor sunt temute de la Cairo până la Bagdad, Constantinopol, India – şi chiar mai departe – de către toți maurii, din orice neam s-ar trage: turci, indieni, chinezi; rivalii şi admiratorii noştri până la moarte. Numele părinților mei sunt binecuvântate de însuşi Papa, care-i numeşte cei mai de seamă regi care ne apără credința de forța Islamului, cei mai măreți cruciați ai creştinătății şi primii regi ai Spaniei; iar eu sunt mezina lor,

Cătălina, Prinţesă de Wales şi viitoare regină a Angliei.

De când aveam trei ani am fost făgăduită de soţie prinţului Arthur, fiul regelui Henric al Angliei, iar când voi împlini cincisprezece ani voi străbate marea până în ţara lui, pe o corabie frumoasă, cu drapelul meu arborat în vârful catargului, şi voi deveni soţia, apoi regina lui. Ţara lui e bogată şi rodnică – are nenumărate fântâni, susurul apelor se aude pretutindeni, iar fructele pârguite şi florile împrăştie parfumuri dulci; şi această ţară va fi a mea, iar eu voi avea grijă de ea. Toate acestea au fost rânduite încă de când m-am născut, iar eu am ştiut acest lucru dintotdeauna; şi chiar dacă voi fi tristă că îmi părăsesc mama şi căminul, până la urmă m-am născut prinţesă, sunt menită să devin regină şi-mi cunosc foarte bine datoria.

Sunt un copil cu convingeri puternice. Ştiu că voi fi regina Angliei fiindcă aceasta e voia lui Dumnezeu şi porunca mamei mele. Şi sunt convinsă, la fel ca toţi cei din jurul meu, că Dumnezeu şi mama sunt, de cele mai multe ori, de acord; iar voia lor se face întotdeauna.

Dimineaţa, tabăra era un talmeş-balmeş de draperii care ardeau mocnit, corturi distruse, grămezi de nutreţ fumegânde, iar totul pornise de la o lumânare aşezată neatent. Acest lucru nu putea să însemne decât retragerea. Mândra oştire spaniolă pornise cu avânt să asedieze ultimul mare regat maur din Spania şi fusese nimicită de flăcări. Acum era nevoită să se retragă pentru a se regrupa.

— Nu, nu ne retragem, ordonă Isabella a Spaniei.

Generalii, strânşi provizoriu într-un cort pârjolit, se apărau fără oprire de muştele care descoperiseră un adevărat festin în tabăra aflată în ruine.

— Alteţă, trebuie să ne recunoaştem înfrânţi anul acesta, îi spuse blând unul dintre generali. Nu ţine nici de mândria şi nici de voinţa noastră. Nu mai avem corturi, nici adăposturi, am avut pur şi simplu ghinion. Trebuie să ne

retragem şi să ne înzestrăm din nou cu cele trebuincioase, apoi vom porni din nou asediul. Soțul Alteței Voastre – spuse făcând un semn cu capul către bărbatul oacheş şi arătos, care stătea ceva mai deoparte – ştie asta. Cu toții o ştim. Vom asedia din nou, nu ne vor înfrânge. Dar un general bun ştie când e timpul să se retragă.

Toți dădură din cap aprobator. Bunul-simț le dicta că nu rămăsese altceva de făcut decât să-i slobozească pe maurii din Granada de sub asediu în acel an. Bătălia urma să aibă loc. De şapte secole era aşteptată. În fiecare an, regatele creştine îşi extindeau teritoriile pe socoteala maurilor. Fiecare bătălie împingea tot mai la sud granița pământurilor stăpânite de mauri în al-Andalus. Încă un an nu mai conta. Fetița, sprijinită cu spatele de un stâlp umed care mirosea a tăciuni stinşi, privea chipul senin al mamei sale. Niciodată nu arătase altfel.

— Ba chiar *este* o chestiune de mândrie, îl corectă ea. Luptăm cu un duşman care înțelege ce e mândria mai bine decât oricine. Dacă ne târâm înapoi acum, în hainele noastre arse şi ducându-ne covoarele sub braț, vor râde de noi până vor ajunge în al-Yanna, paradisul lor. Nu pot îngădui aşa ceva. Dar, mai mult decât atât, este voia lui Dumnezeu să luptăm cu maurii, este voia lui Dumnezeu să mergem înainte. Dumnezeu nu doreşte să ne retragem. Aşa că trebuie să înaintăm.

Tatăl copilei îşi întoarse privirea, zâmbind amuzat, dar n-o contrazise. Când generalii au privit în direcția lui, a făcut un mic gest cu mâna.

— Regina are dreptate, spuse. Regina are întotdeauna dreptate.

— Dar nu avem corturi, tabăra e nimicită!

Îi adresă ei întrebarea:

— Ce părere ai?

— O vom construi, hotărî ea.

— Maiestate, am pustiit toate pământurile din împrejurimi. Aş zice că n-am avea nici măcar din ce să-i coasem un *kamiz* prințesei de Wales. Nu există țesături. Nu există pânză. Nu mai sunt ape curgătoare şi nici recolte pe câmpuri. Am distrus toate canalele de irigații şi am răscolit pământul cu plugurile. Am pustiit totul; dar cei distruşi suntem chiar noi.

— Atunci vom construi în piatră. Bănuiesc că piatră avem.

Regele îşi ascunse râsul, prefăcându-se că îşi drege glasul.

— Suntem în mijlocul unui câmp de piatră seacă, draga mea, spuse el. Dacă e vreun lucru de care nu ducem lipsă, atunci piatra e acela.

— Atunci vom construi nu o tabără, ci un oraş de piatră.

— Nu se poate construi!

Se întoarse către soțul ei:

— Se va construi, spuse. Este voia lui Dumnezeu şi a mea.

El aprobă printr-o mişcare a capului.

— Se va construi, spuse, adresându-i un zâmbet scurt, tainic. Este datoria mea să mă asigur că se respectă voia lui Dumnezeu, şi o plăcere s-o impun pe a ta.

Înfrântă de foc, armata şi-a căutat ajutor în celelalte elemente – pământul şi apa. Au trudit ca sclavii în arşița zilei şi în frigul care se lăsa seara. Au trudit ca țăranii pe pământurile unde îşi imaginaseră că aveau să înainteze triumfători. Toată lumea – ofițerii de cavalerie, generalii, marii nobili ai țării, verii regilor – era nevoită să trudească în arşiță, apoi să doarmă pe pământul rece şi tare noaptea. Maurii, care priveau de pe zidurile de apărare înalte şi de nepătruns ale fortăreței roşii aflate pe dealul care străjuia Granada, vedeau că creştinii nu duceau lipsă de curaj. Nimeni n-ar fi putut spune că nu erau hotărâți. Dar toată

lumea ştia că n-au sorţi de izbândă. Nicio armată nu putea cuceri fortul cel roşu din Granada, care nu căzuse nici măcar o dată, timp de două secole. Era aşezat sus, pe o stâncă, înconjurat de un câmp întins, alb, ca un bazin. Nu putea fi atacat prin surprindere. Stânca roşie care se ridica de la pământ se unea cu zidul din piatră roşie al castelului, urcând tot mai sus; nicio scară mobilă nu putea ajunge în vârf şi nimeni nu se putea căţăra pe faţada abruptă.

Poate să fi fost trădat; dar cine ar fi fost atât de necugetat încât să vrea să lase în urmă stăpânirea senină, statornică a maurilor, ajutaţi de credinţa lor neclintită, ca să se alăture nebuniei furioase a armatei creştine, ai cărei regi stăpâneau doar câteva zone muntoase din Europa şi care mai erau şi dezbinaţi? Cine ar fi vrut să părăsească al-Yanna, grădina, imaginea paradisului însuşi, aflată între zidurile celui mai frumos palat din Spania, ale celui mai frumos palat din Europa, pentru dezordinea care domnea în castelele şi fortăreţele Castiliei sau Aragónului?

Mai mult, maurii aveau să primească întăriri din Africa, aveau o mulţime de rude şi aliaţi, din Maroc până în Senegal. Aveau să primească ajutor din Bagdad, din Constantinopol. Granada părea neînsemnată în comparaţie cu celelalte cuceriri ale lui Ferdinand şi ale Isabellei, dar avea în spate cel mai mare imperiu din lume – imperiul Profetului, lăudat fie-i numele.

Dar, în mod uimitor, zi după zi, săptămână după săptămână de luptă cu arşiţa zilelor de primăvară şi cu frigul nopţilor, creştinii au reuşit să înfăptuiască imposibilul. La început, s-a construit o capelă rotundă ca o moschee – fiindcă era singurul fel în care muncitorii ştiau să construiască rapid; apoi au construit o locuinţă cu acoperiş plat, în interiorul unei curţi arabe, pentru regele Ferdinand, regina Isabella şi familia regală: Infanta, preţiosul lor fiu şi moştenitor al tronului, cele trei fiice mai mari – Isabel, Maria

şi Juana – şi Cătălina, mezina. Regina a cerut doar un acoperiş şi pereți, fiind obişnuită cu războiul şi neaşteptându-se la lux. Apoi, în jurul lor s-au construit câteva adăposturi din piatră, unde cei mai importanți dintre lorzi s-au stabilit fără tragere de inimă. Apoi, fiindcă regina era o femeie călită în luptă, s-au construit grajduri pentru cai şi depozite sigure pentru praful de puşcă şi explozibilii costisitori cumpărați de la Veneția, plătind chiar cu bijuteriile ei; abia după toate acestea s-au ridicat barăci şi bucătării, cămări şi săli. Astfel a luat naştere un mic oraş din piatră, pe locul unde odinioară fusese o tabără. Nimeni n-ar fi crezut că aşa ceva era cu putință, dar creştinii – bravo lor! – reuşiseră. L-au numit Santa Fé, iar regina Isabella a triumfat din nou asupra dezastrului. Asediul creştinilor asupra Granadei, care păruse sortit eşecului, avea să continue.

Cătălina, Prințesa de Wales, îl surprinse pe unul dintre marii lorzi ai armatei spaniole în timp ce vorbea în şoaptă cu prietenii săi.

— Ce faci aici, Don Hernando? întrebă ea pe tonul încrezător al unui copil de cinci ani care fusese întotdeauna alături de mama sa şi al cărui tată nu-i refuza mai nimic.

— Nimic, Infanta, îi răspunse Hernando Perez del Pulgar, cu un zâmbet care o încuraja să-l întrebe din nou.

— Ba da.

— E secret.

— Nu voi sufla o vorbă.

— O, Prințesă! Sigur veți spune ceva. E un secret aşa de mare, prea mare pentru o fetiță.

— Nu, nu voi spune. Chiar nu voi spune. Nu voi spune nimic. Jur pe Țara Galilor, adăugă ea după o scurtă pauză de gândire.

— Pe Țara Galilor! Pe propria-ți țară?

— Pe Anglia?

— Pe Anglia? Moştenirea voastră?
— Pe Țara Galilor, pe Anglia şi pe Spania însăşi, spuse ea dând din cap.
— Ei bine, dacă faceți o promisiune aşa de sfântă, am să vă spun. Îmi jurați că nu-i veți spune nimic mamei voastre?
Ea aprobă din cap, cu ochii albaştri deschişi larg.
— Vom intra în Alhambra. Ştiu o poartă, una micuță şi nu foarte bine păzită, pe unde ne putem strecura înăuntru. După ce intrăm, ghiciți ce facem?
Ea scutură tare din cap, iar părul castaniu, împletit, i se legănă sub voal precum coada durdulie a unui cățel.
— Ne vom spune rugăciunile în moscheea lor. Şi am să scriu o Ave Maria, pe care am să le-o țintuiesc de podea cu pumnalul. Ce ziceți de una ca asta?
Era prea mică să-şi dea seama că se îndreptau către o moarte sigură. Nu auzise despre santinelele de la toate porțile, despre furia neîndurătoare a maurilor. Aşa că privirea i s-a aprins de încântare:
— Chiar o să faceți asta?
— Nu e un plan minunat?
— Când intrați?
— Diseară! Chiar în seara asta!
— Nu voi dormi până nu vă întoarceți!
— Trebuie să vă rugați pentru mine, apoi să mergeți la culcare, Prințesă. Apoi, mâine-dimineață, am să vin să vă povestesc totul vouă şi mamei voastre.
A jurat să nu doarmă şi a rămas trează, nemişcată în pătuțul ei, pe când servitoarea se tot foia pe covorul pe care dormea, la uşă. Încet, pleoapele au început să-i coboare până când genele i s-au lipit de obrajii rotunzi, degetele grăsuțe s-au descleştat, iar Cătălina a adormit.
Dar a doua zi dimineață, el nu se întorsese, calul lui nu era în grajd şi prietenii lui erau de negăsit. Pentru prima dată în viață, copila şi-a dat cumva seama de pericolul în

care se pusese el – un pericol de moarte – doar de dragul gloriei şi al şansei de-a fi pomenit în vreun cântec.

— Unde este? a întrebat. Unde e Hernando?

Madilla, servitoarea ei, a tăcut, parcă avertizând-o.

— O să se întoarcă? întrebă ea, dintr-odată plină de îndoieli. O să vină înapoi?

Încet-încet, îmi dau seama că e posibil ca el să nu mai vină înapoi, că viața nu e chiar ca o baladă în care o speranță deşartă se împlineşte întotdeauna şi în care un bărbat nu e niciodată răpus în floarea vârstei. Dar dacă el poate să dea greş şi să moară, atunci ar putea muri şi tata? Ar putea muri şi mama? Dar eu? Chiar şi eu? Micuța Cătălina, Infanta Spaniei şi Prințesa de Wales?

Îngenunchez în capela cea rotundă abia construită pentru mama; dar nu mă rog. Îmi bat capul încercând să înțeleg această lume stranie care mi se deschide înaintea ochilor. Dacă dreptatea e de partea noastră – şi sunt convinsă de asta – dacă aceşti tineri frumoşi au dreptate – şi sunt convinsă de asta – dacă noi şi cauza noastră ne aflăm în mâinile Domnului, atunci cum am putea da greş?

Dar dacă e ceva ce n-am înțeles bine, atunci se prea poate ca lucrurile să fie complet greşite, atunci am putea fi cu toții muritori, am putea da greş. Chiar şi Hernando Perez del Pulgar cel arătos şi prietenii lui voioşi, chiar şi mama şi tata ar putea da greş. Dacă Hernando poate să moară, atunci şi mama şi tata pot. Şi, dacă aşa stau lucrurile, putem fi siguri de ceva în această lume? Dacă Madre poate să moară ca un soldat de rând, ca un catâr care trage căruțul cu bagaje, aşa cum am văzut cu ochii mei oameni şi catâri murind, atunci cum ar mai putea lumea să meargă înainte? Cum ar putea să existe Dumnezeu?

Apoi a venit momentul când mama ei primea solicitanți şi prieteni, iar el a apărut dintr-odată, îmbrăcat în hainele cele mai bune, cu barba pieptănată şi cu ochii vioi, şi toată

povestea a ieşit la iveală: cum se îmbrăcaseră în straie arabe ca să treacă drept localnici, pe întuneric, cum intraseră pe poarta dosnică şi cum se duseseră în grabă la moschee, unde au îngenuncheat, au bolborosit o Ave Maria şi au prins rugăciunea scrisă cu pumnalul în podea, iar apoi, surprinşi de santinele, au fost nevoiți să lupte corp la corp, cu toate forțele, cu armele sclipind în lumina lunii; apoi au pornit de-a lungul străzii înguste, până la poarta pe care o forțaseră doar cu câteva clipe înainte, şi au dispărut în noapte înainte ca cineva să apuce să dea alarma. Scăpaseră fără nicio zgârietură, fără să piardă niciun om. Fusese un triumf pentru ei şi o palmă peste fața Granadei.

Fusese o glumă nemaipomenită pe seama maurilor, fusese cel mai nostim lucru din lume să aşeze o rugăciune creştină chiar în inima locului lor sfânt. Li se adusese o insultă nemaipomenită. Regina era încântată, la fel şi regele, iar prințesa şi surorile ei îl priveau pe Hernando Perez del Pulgar ca pe un erou de basm, ca pe un cavaler din vremea regelui Arthur, la Camelot. Cătălina bătea din palme încântată şi îi cerea să povestească întâmplarea iar şi iar. Dar, izgonit într-un cotlon al minții, ca să nu o mai frământe, rămăsese fiorul pe care îl simțise la gândul că el n-avea să se mai întoarcă.

După aceea, au rămas să aştepte replica maurilor. Aceasta avea să vină, negreşit. Ştiau că inamicul va vedea în acțiunea lor o provocare – şi asta fusese – şi că avea să riposteze. Şi nu a fost nevoie să aştepte prea mult.

Regina, împreună cu copiii săi, era la Zubia, un sat din apropierea Granadei, de unde Alteța Sa avea posibilitatea să vadă cu propriii ochi zidurile de netrecut ale fortăreței. Plecaseră călare, însoțite de o gardă alcătuită din doar câțiva oameni, iar comandantul se albise de groază când s-a apropiat de ele în fugă, în micul scuar din centrul satului şi le-a strigat că porțile cetății roşii se deschiseseră, iar maurii

se revărsau afară, toată oştirea, gata de atac. Nu le ajungea timpul să se întoarcă în tabără, regina şi cele trei prinţese nu aveau cum să înainteze mai repede decât călăreţii mauri pe caii lor arabi şi nu aveau unde să se ascundă, nu exista nici măcar un loc potrivit unde le-ar fi putut ţine piept.

Disperată, regina Isabella s-a grăbit să urce pe acoperişul plat al celei mai apropiate clădiri, trăgând-o după ea pe mica prinţesă pe scările care stăteau să se dărâme, iar surorile ei au urmat-o în fugă.

— Trebuie să văd! Trebuie să văd! strigă ea.

— Madre! Mă doare!

— Taci, copilă. Trebuie să vedem ce au de gând să facă.

— Vin după noi? scânci fetiţa, înăbuşindu-şi cuvintele cu mânuţa dolofană.

— Se poate. Trebuie să văd.

Nu era armata întreagă, ci doar un detaşament de atac. Era condus de războinicul lor cel mai de seamă, un bărbat cu o statură uriaşă, negru ca abanosul, cu o umbră de zâmbet sub coif, călare pe un cal negru imens, de parcă era însăşi Noaptea venind călare, să-i copleşească. Calul său a mârâit precum un câine, cu dinţii dezveliţi, la santinela care-i privea.

— Madre, cine e omul acela? o întrebă Prinţesa de Wales în şoaptă pe mama sa, privind întreaga scenă de sus, de pe acoperişul plat.

— Acesta este maurul numit Yarfe şi mă tem că a venit după prietenul tău, Hernando.

— Calul lui mă sperie, parcă ar vrea să muşte.

— I-a tăiat buzele, ca să i se vadă dinţii. Dar noi nu ne temem de astfel de lucruri. Nu suntem nişte copii fricoşi.

— N-ar trebui să fugim? întrebă copilul speriat.

Mama ei, care îi privea pe mauri defilând, nici măcar nu i-a auzit şoapta.

— N-o să-l laşi să-i facă vreun rău lui Hernando, nu-i

aşa? Madre?

— Hernando l-a provocat. Yarfe nu face decât să-i răspundă. Va trebui să luptăm, spuse ea, pe un ton plat. Yarfe e un cavaler, un om de onoare. Nu poate să ignore provocarea.

— Cum să fie un om de onoare, dacă e un eretic? Un maur?

— Sunt cei mai de onoare oameni, Cătălina, chiar dacă sunt necredincioşi. Iar acest Yarfe e ca un erou pentru ei.

— Ce vei face? Cum ne vom salva? Omul ăsta e un uriaş.

— Mă voi ruga, spuse Isabella. Iar luptătorul meu, Garallosco de la Vega, îi va răspunde lui Yarfe în numele lui Hernando.

Liniştită, de parcă s-ar fi aflat în capela ei din Cordoba, Isabella îngenunche pe acoperişul căsuței şi le făcu semn fiicelor ei să facă la fel. Ursuză, sora mai mare a Cătălinei, Juana, căzu în genunchi, iar prințesele Isabel şi Maria, cele două surori mai mari, îi urmară exemplul. Cătălina văzu printre degetele încleştate pentru rugăciune că Maria tremura de frică, iar Isabel, îmbrăcată în rochia ei de văduvă, se albise de groază.

— Tată ceresc, ne rugăm pentru siguranța noastră, a cauzei noastre şi a oştirii noastre, spuse regina Isabella, privind către cerul albastru, splendid. Ne rugăm pentru victoria luptătorului Tău, Garallosco de la Vega, în aceste clipe de cumplită încercare.

— Amin, răspunseră fetele îndată, apoi priviră în direcția în care se uita mama lor, către gărzile spaniole care stăteau în formație, atente şi tăcute.

— Dacă Dumnezeu îl apără... începu Cătălina.

— Linişte! îi răspunse mama ei, cu blândețe. Lasă-l să-şi facă treaba, lasă-l pe Dumnezeu să şi-o facă pe-a Lui şi lasă-mă pe mine să mi-o fac pe a mea.

Închise ochii şi se cufundă în rugăciune.

Cătălina se întoarse către sora mai mare şi o trase de mânecă:

— Isabel, dacă Dumnezeu îl are în paza Lui, atunci cum putem fi în pericol?

Isabel privi în jos, către surioara ei:

— Dumnezeu nu le netezeşte calea celor pe care-i iubeşte, îi şopti cu asprime. Le trimite încercări. Cei pe care Dumnezeu îi iubeşte cel mai mult sunt cei care suferă cel mai tare. Ştiu sigur asta. Eu, care l-am pierdut pe singurul bărbat pe care-l voi iubi vreodată. Şi tu ştii. Gândeşte-te la Iov, Cătălina.

— Atunci, cum o să învingem? vru să ştie fetiţa. Dacă Dumnezeu o iubeşte pe mama, n-o să-i trimită cele mai grele încercări cu putinţă? Şi-atunci, cum să învingem?

— Linişte, spuse mama lor. Priviţi. Priviţi şi rugaţi-vă cu credinţă.

Mica gardă spaniolă şi detaşamentul maurilor se aşezaseră în formaţie unii în faţa celorlalţi, gata de luptă. Apoi Yarfe ieşi în faţă, călare pe minunatul lui cal negru de luptă. Ceva alb se legăna în ţărână, legat de coada lucioasă a calului. Soldaţilor din primul rând li s-a tăiat răsuflarea când au recunoscut ce era. Era rugăciunea pe care Hernando o ţintuise de podeaua moscheii. Maurul o legase de coada calului cu intenţia de a-i insulta, iar acum călărea înainte şi înapoi prin faţa creştinilor şi zâmbi când le auzi mugetul furios.

— Erezie! şopti Regina Isabella. Un om condamnat la chinurile infernului. Doamne, trăsneşte-l şi pedepseşte-i păcatele!

Campionul reginei, de la Vega, îşi întoarse calul şi se îndreptă către casa micuţă pe care gărzile regale o împrejmuiseră, descriind un cerc în jurul curţii, al micului măslin şi al intrării. Şi-a tras calul lângă măslin, şi-a scos coiful privind în sus, către regina şi prinţesele aflate pe

acoperiş. Părul negru şi cârlionţat îi sclipea, ud de sudoare în arşiţa zilei, iar ochii întunecaţi îi scăpărau de mânie.

— Alteţă, îmi îngăduiţi să răspund la această provocare?

— Da, îi răspunse regina fără să tresară. Mergi cu Dumnezeu, Garallosco de la Vega.

— Uriaşul acela are să-l ucidă, spuse Cătălina, trăgându-şi mama de mânecă. Zi-i să nu se ducă. Yarfe e aşa de mare. O să-l ucidă pe de la Vega.

— Se va face voia Domnului, declară Isabella, închizând ochii şi rugându-se.

— Mamă! Alteţă! E un uriaş. Îl va ucide pe războinicul nostru.

Mama ei deschise ochii albaştri, privi în jos către fiica sa şi observă că fetiţa se înroşise la chip de durere, iar ochii i se umpleau de lacrimi.

— Va fi aşa cum vrea Dumnezeu, întări ea. Trebuie să-ţi păstrezi credinţa că faci voia Domnului. Uneori îţi va fi greu să înţelegi, alteori te vei îndoi, dar, dacă faci voia Domnului, nu ai cum să greşeşti. Ţine minte, Cătălina. Indiferent dacă acum câştigăm sau pierdem, lucrurile nu se vor schimba. Suntem soldaţii lui Cristos. Tu eşti soldatul lui Cristos. N-are importanţă dacă trăim sau murim. Vom muri păstrându-ne credinţa, doar asta contează. Aceasta este bătălia lui Dumnezeu, El ne va trimite victoria; dacă nu azi, atunci mâine. Şi oricine ar câştiga azi, noi nu ne îndoim că victoria va fi a lui Dumnezeu, că El va câştiga în cele din urmă.

— Dar de la Vega... protestă Cătălina, cu buza de jos tremurându-i.

— Poate că Dumnezeu îl va lua la El în această după-amiază, îi răspunse mama ei cu calm. Ar fi bine să ne rugăm pentru el.

Juana se strâmbă la sora ei, dar când mama lor a îngenuncheat din nou pentru rugăciune, cele două se luară

de mână, ca să se liniştească. Isabel a îngenuncheat lângă ele, iar Maria, alături de ea. Toate se uitau printre pleoapele strânse către câmpul unde murgul lui de la Vega se îndepărta de rândurile spaniolilor, iar calul cel negru al maurului trecea la trap ţanţoş prin faţa sarazinilor.

Regina rămase cu ochii închişi până-şi termină rugăciunea. Nici măcar nu a auzit când cei doi şi-au ocupat locurile, şi-au coborât vizierele coifurilor şi au strâns lăncile în mâini.

Cătălina sări în picioare dintr-un salt, privind peste marginea joasă a acoperişului ca să-l vadă pe luptătorul spaniol. Calul lui a pornit ca din puşcă spre celălalt, picioarele nici nu i se vedeau din pricina iuţelii, iar calul cel negru s-a apropiat la fel de repede din direcţia opusă. Zgomotul celor două lănci izbite de armurile solide s-a auzit tocmai de pe acoperişul căsuţei, iar cei doi bărbaţi au fost doborâţi de pe cai de forţa impactului, lăncile s-au rupt, iar platoşele s-au îndoit. Nimic nu semăna cu turnirurile de la curte, care se desfăşurau ca nişte ritualuri. A fost o ciocnire sălbatică, menită să frângă gâturi sau să oprească inimi.

— A căzut! E mort! ţipă Cătălina.

— E doar năucit de lovitură, o corectă mama ei. Uite, se ridică.

Cavalerul spaniol se ridică împleticit, legănându-se pe picioare din pricina loviturii, de parcă ar fi fost beat. Uriaşul deja se ridicase, îşi aruncase coiful şi platoşa şi se apropia de el, ducând o sabie imensă în formă de seceră în mâna deja ridicată, iar lama ascuţită sclipea în soare. De la Vega îşi scoase şi el spada. S-a auzit un zgomot incredibil când cele două săbii s-au ciocnit, apoi cei doi începură să lupte cu armele încleştate, fiecare încercând să-l doboare pe celălalt la pământ. Se învârteau în cerc, clătinându-se amândoi din pricina greutăţii armurilor şi a loviturii primite; dar nu încăpea îndoială că maurul era mai puternic. Toţi cei

care priveau puteau să vadă cum de la Vega ceda uşor în faţa forţei celuilalt. A încercat să facă un salt înapoi ca să se elibereze; dar avea asupra lui toată greutatea maurului, aşa că s-a împiedicat şi a căzut. Într-o clipă, cavalerul cel negru era deasupra lui, ţintuindu-l la pământ. Mâna lui de la Vega s-a încleştat în van pe sabie, fără s-o poată ridica. Maurul şi-a dus sabia la gâtul victimei, gata să-i dea lovitura de graţie, cu chipul întunecat ca o mască a concentrării şi scrâşnind din dinţi. Deodată, scoase un strigăt puternic şi căzu pe spate. De la Vega s-a răsucit şi s-a ridicat cu greu în picioare, târându-se în patru labe, ca un câine.

Maurul era răpus, cu mâinile încleştate pe piept şi cu sabia măreaţă căzută alături. De la Vega ţinea în mână un pumnal scurt pătat de sânge, o armă pe care o ţinuse ascunsă şi o folosise când situaţia devenise disperată. Cu un efort supraomenesc, maurul s-a ridicat în picioare, i-a întors spatele creştinului şi a pornit împleticit către rândurile oştirii lui.

— Sunt pierdut, le-a spus oamenilor care s-au grăbit să-l sprijine. Am pierdut cu toţii.

La un semnal nevăzut, porţile cetăţii roşii s-au deschis şi au început să iasă puhoaie de oşteni.

Juana a sărit în picioare:

— Madre, trebuie să fugim! a ţipat. Vin încoace! Sunt mii şi mii!

Isabella nu s-a ridicat din genunchi nici măcar când fiica ei a luat-o la fugă pe acoperiş şi a coborât în grabă scările.

— Juana, întoarce-te! îi ordonă regina, cu o voce ca o pocnitură de bici. Fetelor, o să vă rugaţi.

S-a ridicat şi s-a îndreptat către margine. Întâi a privit la oştirea ei, care strângea rândurile, a văzut cum comandanţii aşezau oamenii în formaţie şi îi pregăteau de atac, în timp ce puhoaiele de soldaţi mauri se apropiau cu o iuţeală înfricoşătoare. Apoi a privit în jos şi a văzut-o pe Juana

cuprinsă de panică, uitându-se peste zidul grădinii şi neştiind dacă să alerge până la calul ei sau înapoi la mama sa.

Isabella, care-şi iubea fiica, nu a mai spus nimic. S-a întors lângă celelalte fiice şi a îngenuncheat alături.

— Să ne rugăm, a spus şi a închis ochii.

— Nici măcar n-a aruncat o privire! tot repeta Juana în acea seară, nevenindu-i să creadă, pe când se aflau toate în camera lor, spălându-se pe mâini şi schimbându-şi hainele murdare, iar Juana curățându-şi în sfârşit urmele de lacrimi de pe față. Eram în plină luptă, iar ea a închis ochii!

— Ştia că e mai de folos să ceară ajutorul divin, decât să alerge de colo-colo plângând, îi răspunse Isabel tăios. Şi oştenii au căpătat mai mult curaj văzând-o în genunchi, în văzul tuturor.

— Dacă o lovea vreo săgeată sau vreo lance?

— Dar n-a lovit-o. Şi nici pe noi. Şi am câştigat bătălia. Iar tu, Juana, te-ai purtat ca o țărancă pe jumătate nebună. Mi-a fost ruşine de tine. Nu ştiu ce te apucă. Eşti nebună sau doar o păcătoasă?

— Cui îi pasă de ce crezi tu, văduvă netoată?

6 ianuarie 1492

Pe zi ce trecea, maurii îşi pierdeau curajul. Bătălia Reginei s-a dovedit a fi ultima luptă pentru ei. Războinicul lor de frunte murise, oraşul era încercuit, sufereau de foame pe pământurile pe care strămoşii lor le făcuseră rodnice. Mai rău de-atât, sprijinul care le fusese promis din Africa întârzia să se arate, turcii le juraseră prietenie, dar niciun ienicer nu venise, regele lor îşi pierduse cumpătul – fiul lui fiind ținut ostatic de creştini – iar înaintea lor se aflau prinții spanioli, Isabella şi Ferdinand, cu toată puterea creştinătății de partea lor. Declaraseră că duc un război sfânt, o cruciadă care începuse să prindă forță, ajutată de succesele din ultimul timp. La câteva zile după înfruntarea celor doi războinici, Boadbil, regele Granadei, s-a învoit să facă pace cu creştinii şi după câteva zile, în cadrul unei ceremonii elegante, tipică maurilor din Spania, a coborât pe jos până la porțile de fier ale cetății, ducând cheile Palatului Alhambra pe o pernă de mătase, apoi i le-a înmânat regelui şi reginei Spaniei, în semn de capitulare deplină.

Granada, cetatea cea roşie care veghea oraşul de sus, împreună cu minunatul palat care se afla între zidurile ei – Alhambra – le-au fost oferite lui Ferdinand şi Isabellei.

Îmbrăcați în superbele mătăsuri ale rivalului învins, purtând turbane, papuci şi toate comorile strălucitoare ale Spaniei, măreți ca nişte califi, cei din familia regală cuceriseră Granada. În acea după-amiază, Cătălina, Prințesa de Wales, a mers împreună cu părinții ei de-a lungul aleii şerpuitoare şi abrupte, umbrită de copaci înalți, către cel mai frumos palat din Europa; a dormit în noaptea aceea în haremul pardosit cu dale strălucitoare şi s-a trezit dimineața în susurul apei din fântânile de marmură, crezând că e o prințesă maură, născută în lux şi frumusețe, dar şi prințesă a Angliei.

Asta e viața mea, începând cu ziua victoriei noastre. M-am născut pe un câmp de luptă, am fost alături de oştire în asedii şi în bătălii, am văzut lucruri pe care probabil că niciun copil n-ar trebui să le vadă şi am avut de mică temeri pe care le au adulții. Am trecut pe lângă trupuri de oşteni morți care putrezeau în soarele de primăvară fiindcă nimeni nu avea timp să îi îngroape, am mers în urma catârilor care erau biciuiți până la sânge, care se clătinau pe picioare cărând armele tatălui meu prin defileurile înalte din Sierra. Am văzut-o pe mama pălmuind un om care plângea fiindcă era epuizat. Am auzit copii de vârsta meaplângând când părinții le erau arşi pe rug pentru erezie; dar acum, când ne-am îmbrăcat în mătăsuri brodate şi am intrat în fortăreața roşie, Granada, apoi am păşit către perla cea albă, Palatul Alhambra, abia acum am devenit prințesă.

Am devenit fata crescută în cel mai frumos palat al creştinătății, protejată de o fortăreață de nepătruns, binecuvântată de Dumnezeu mai presus de alții; am devenit o fată cu o încredere uriaşă, de nezguduit, în Dumnezeul care ne adusese victoria şi în destinul meu de fiică favorită a Lui şi a mamei mele.

Alhambra mi-a dovedit, o dată pentru totdeauna, că Dumnezeu mă favoriza, la fel cum o favorizase şi pe mama. Eram copilul Lui preferat, crescut în cel mai frumos palat al creştinătății şi menit celor mai mărețe lucruri.

Familia spaniolă, precedată de comandanți şi urmată de gărzile regale, măreți aidoma unor sultani, a intrat în fort prin imensul turn pătrat ce poartă denumirea de Poarta Dreptății. Când umbra primului arc al turnului a căzut pe chipul Reginei Isabella, care privea în sus, trâmbițaşii au izbucnit într-un strigăt sfidător, ca Iosua la porțile Ierihonului, ca şi cum ar fi vrut să sperie diavolii necredincioşilor, dacă ar fi rămas acolo. Ecoul s-a auzit îndată, iar toți cei strânşi la intrare, lipiți de zidurile aurite,

au scos un oftat cutremurat; femeile în rochii şi pe jumătate acoperite cu văluri şi bărbații, care stăteau drepți, mândri şi tăcuți, aşteptau să vadă ce aveau de gând să facă în continuare cuceritorii. Cătălina a privit dincolo de marea de capete şi a văzut formele rotunjite ale scrierii arabe pe pereții strălucitori.

— Ce scrie? a întrebat-o pe Madilla, doica ei.

Madilla s-a uitat în sus, cu ochii mijiți.

— Nu ştiu, răspunse aceasta îmbufnată.

Întotdeauna îşi tăgăduise originile maure. Întotdeauna încercase să demonstreze că nu ştia nimic despre mauri şi obiceiurile lor, deşi se născuse şi crescuse în sânul lor şi se convertise – după cum spunea Juana – doar de dragul avantajelor.

— Spune-ne, dacă nu vrei să te ciupim, i-a susurat Juana dulce.

Tânăra le-a privit mânios pe cele două surori.

— Spune: „Să dea Dumnezeu ca dreptatea Islamului să dăinuie".

Cătălina a ezitat o clipă la auzul siguranței acelor cuvinte, aceeaşi hotărâre din glasul mamei sale.

— Ei bine, nu s-a întâmplat chiar aşa, răspunse Juana repede. Allah a părăsit Alhambra, iar Isabella a intrat. Iar dacă voi, maurii, ați cunoaşte-o pe Isabella aşa cum o cunoaştem noi, v-ați da seama că o putere mai mare e pe cale să sosească, iar cea mai slabă, să plece.

— Dumnezeu s-o apere pe Regină, replică Madilla prompt. O cunosc destul de bine pe Regina Isabella.

Chiar în timp ce vorbea, porțile masive din lemn negru, ghintuite cu cuie negre, au început să se deschidă, rotindu-se în balamalele lor din metal negru, iar după ce trâmbițele s-au auzit din nou, regele şi regina au intrat în curțile interioare.

Ca nişte dansatori care se antrenaseră până când

mişcările lor deveniseră perfecte, gărzile spaniole au pornit în stânga şi în dreapta de-a lungul zidurilor, să verifice dacă locul era sigur şi dacă nu cumva rămăseseră ceva oşteni disperați care pregăteau o ambuscadă. Marele fort Alcazaba, construit ca prora unei nave, se afla în partea stângă, iar ei au năvălit înăuntru, au trecut în fugă prin scuarul pentru defilări, au bătut în ziduri şi au verificat turnurile de sus până jos. În cele din urmă, Isabella a privit în sus, şi-a umbrit ochii cu o mână pe care zornăiau brățările de aur ale maurilor şi a râs când a văzut drapelul sacru al Sfântului Iacov şi crucea de argint, simbolul cruciadei, acolo unde înainte se aflase semiluna.

Apoi s-a întors către servitorii palatului, care se apropiau încet, cu capetele plecate. Erau conduşi de Marele Vizir, a cărui statură părea uriaşă din pricina veşmintelor lungi. Ochii lui negri, pătrunzători, i-au întâlnit pe ai reginei, apoi l-au studiat pe Regele Ferdinand, aflat lângă ea, şi familia regală din spatele lor: prințul şi cele patru prințese. Regele şi prințul erau îmbrăcați în straie prețioase, precum sultanii, cu tunici bogate, brodate, peste pantaloni. Regina şi prințesele purtau *kamiz* tradițional, croit din cele mai fine mătăsuri, peste pantaloni albi de in, iar capetele le erau acoperite de văluri prinse cu fileuri de aur.

— Alteță Regală, sunt onorat şi îndatorat să vă urez bun-venit în Palatul Alhambra, spuse Marele Vizir, ca şi cum ar fi fost cel mai neînsemnat lucru să cedeze cel mai frumos palat din creştinătate cotropitorilor înarmați.

Regele şi regina schimbară o privire scurtă.

— Condu-ne înăuntru, a rostit ea.

Marele Vizir făcu o plecăciune şi porni primul. Regina privi în spate, către copii.

— Hai, fetelor, spuse şi porni înaintea lor, prin grădinile care înconjurau palatul, coborî câteva trepte şi ajunse la intrarea modestă.

— Asta e intrarea principală? întrebă ea şovăind în faţa uşii micuţe şi a zidului simplu.

— Da, Alteţă, spuse omul, făcând o plecăciune.

Isabella nu mai spuse nimic, dar Cătălina observă cum îşi ridică sprâncenele, ca şi cum n-ar fi fost prea impresionată, apoi intrară cu toţii.

Dar uşa cea mică e ca o intrare într-un cufăr de comori, în care se află alte cutii mai mici, unele într-altele. Omul ne conduce prin ele ca un sclav care deschide uşile vistieriei. Numele lor erau ca o poezie: Camera aurită, Curtea mirţilor, Sala ambasadorilor, Curtea leilor, Sala celor două surori. O să dureze săptămâni în şir până învăţăm drumul dintr-o cameră cu pardoseli splendide într-alta. O să treacă luni până când n-o să ne mai minunăm de susurul apei care curge prin canalele de marmură ale odăilor şi ajunge într-o fântână de marmură albă, peste ale cărei margini se revarsă cea mai curată şi mai limpede apă de munte. Şi n-o să mă satur niciodată de privit, printre ornamentele din stuc alb, la câmpia de jos, la munţi, la cerul albastru şi la dealurile aurii. Fiecare fereastră este aidoma unei rame de tablou; sunt menite să te facă să te opreşti, să priveşti şi să te minunezi. Fiecare ramă de fereastră ecao broderie albă pe fond alb – stucul este atât de fin şi delicat, că pare opera din zahăr a cofetarilor, nu ceva adevărat.

Ne mutăm în harem, fiindcă e locul cel mai potrivit pentru mine şi pentru cele trei surori ale mele, iar servitorii haremului aprind mangaluri în serile răcoroase şi împrăştie ierburi aromate, de parcă am fi înseşi sultanele care au trăit la adăpostul paravanelor, un timp atât de îndelungat. Întotdeauna am purtat veşminte maure acasă şi uneori chiar şi la festivităţi, aşa că foşnetul mătăsurilor şi sunetul papucilor pe pardoseli a rămas acelaşi, ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat. Acum studiem în locurile unde înainte citeau sclavele şi ne plimbăm prin grădinile cu plante sădite pentru

desfătarea favoritelor sultanului. Mâncăm fructele lor, ne delectăm cu şerbeturile lor, împletim coronițe de flori pentru capetele noastre, iar dimineața alergăm pe aleile cu miros dulce de trandafiri şi caprifoi.

Ne îmbăiem în baia turcească, stând neclintite în timp ce servitorii ne acoperă cu clăbucul săpunurilor cu parfum de flori. Apoi ne toarnă apă fierbinte din ulcioare de aur, unul după altul, ca să ne clătim din cap până-n picioare. Suntem mângâiate cu ulei de trandafiri, apoi înfăşurate în cearşafuri fine şi ne întindem, pe jumătate bete de plăcere, pe masa de marmură albă şi caldă din mijlocul încăperii cu tavan auriu, în care deschizăturile în formă de stea lasă raze orbitoare de soare să pătrundă în penumbra palatului liniştit. O fată ne îngrijeşte picioarele, o alta ne face manichiura, dând formă unghiilor şi pictând modele delicate cu henna. O lăsăm pe femeia în vârstă să ne smulgă sprâncenele şi să ne picteze genele. Suntem servite de parcă am fi sultane, avem parte de toate bogățiile Spaniei şi de luxul oriental, iar noi ne abandonăm desfătărilor oferite de palat. Ne acaparează, suntem copleşite; noi, aşa-zişii învingători.

Chiar şi Isabel, care-şi plânge soțul, începe să zâmbească din nou. Chiar şi Juana, care de obicei e aşa de ursuză şi de posacă, acum e liniştită. Iar eu mă transform în preferata curții, favorita grădinarilor, care-mi dau voie să-mi culeg singură piersicile din pomi, răsfățata haremului, unde sunt învățată să cânt şi să dansez, şi a bucătarilor, care mă lasă să mă uit cum prepară aluaturile dulci şi prăjiturile arabe cu miere şi migdale.

Tata se întâlneşte cu solii străini în Sala ambasadorilor, îi conduce la băi, ca să stea de vorbă, ca un adevărat sultan. Mama şade cu picioarele încrucişate pe tronul Nasrizilor, care au domnit aici timp de generații întregi, iar picioarele goale-i sunt încălțate cu papuci de mătase şi faldurile kamizului *îi cad de jur-împrejur. Îi ascultă pe solii papali într-o încăpere ai*

cărei pereți sunt făuriți din mici plăci colorate şi unde lumina parcă dansează în ritmuri păgâne. Se simte ca acasă, a fost crescută în palatul Alcázar din Sevilia, tot un palat al maurilor. Ne plimbăm prin grădinile lor, ne îmbăiem în haremurile lor, ne încălțăm cu papucii lor de mătase parfumată şi ducem o viață mai aleasă şi mai bogată decât şi-ar putea imagina Parisul, Londra sau Roma. Trăim cu grație. Trăim aşa cum ne-am dorit întotdeauna, ca maurii. Frații noştri creştini cresc capre în munți, se roagă Fecioarei pe la răspântii, sunt îngroziți de tot felul de superstiții şi plini de boli, trăiesc în mizerie şi mor tineri. Pe noi ne instruiesc învățații musulmani, ne îngrijesc doctorii lor, studiem stelele de pe cer, cărora ei le-au dat nume, socotim cu numerele lor, care încep de la magicul zero, mâncăm fructele lor cele mai dulci şi ne delectăm cu susurul apelor din apeducte. Clădirile lor ne încântă privirea, la fiecare colț ne dăm seama în ce frumusețe ne trăim viețile. Puterea lor ne ajută să fim acum la adăpost; Alcazabar este, într-adevăr, de neatins, din nou. Învățăm poeziile lor, râdem jucând jocurile lor, ne desfătăm cu grădinile lor, ne scăldăm în apele pe care ei le-au făcut să curgă. Noi suntem învingătorii, dar ei ne-au învățat cum să conducem. Uneori cred că barbarii suntem chiar noi, la fel ca aceia care au venit după romani sau greci, care au năvălit în palate şi au luat în stăpânire apeductele, apoi s-au aşezat pe tron ca nişte maimuțe, jucându-se cu frumusețea, dar neînțelegând nimic din ea.

Cel puțin noi nu ne schimbăm credința. Fiecare servitor de la palat trebuie să se prefacă credincios singurei Biserici adevărate. Cornurile din moschei au amuțit, nu e permisă nicio chemare la rugăciune atât timp cât mama o poate auzi. Şi cine nu este de acord poate să plece de îndată în Africa, să se convertească sau să îndure focurile Inchiziției. Nu ne înmuiem deloc de la viața de lux oferită de prăzile războiului, nu uităm nicio clipă că noi suntem învingătorii şi că am învins

prin forța armelor și prin voința Domnului. I-am promis solemn bietului rege Boadbil că oamenii săi, musulmanii, vor fi în siguranță sub domnia noastră la fel de mult pe cât fuseseră creștinii sub a lui. Am promis convivencia *– un trai împreună – iar ei cred că vom crea o Spanie unde oricine, maur sau creștin sau evreu, poate trăi liniștit și cu respect de sine, de vreme ce toți suntem credincioși, suntem Poporul Cărții. Greșeala lor a fost că au luat în serios acest armistițiu, că au crezut în el, în timp ce noi – din ce se vede – nu.*

Ne încălcăm cuvântul peste trei luni, expulzându-i pe evrei și amenințându-i pe musulmani. Toți trebuie să se convertească la Credința Adevărată și apoi, dacă există vreo urmă de îndoială, vreo bănuială la adresa lor, credința le va fi testată de către Sfânta Inchiziție. Este singurul mod de a forma o nație unică: printr-o credință unică. Este singurul mod de a crea un singur popor din uriașul amestec care a fost al-Andalus. Mama transformă divanul în capelă și, în locul unde înainte stătea scris cu frumoasele litere arabe: „Intră și întreabă. Nu-ți fie teamă să cauți dreptatea, căci aici o vei găsi", acum se roagă ea la un Dumnezeu mult mai sever și mai neîngăduitor decât Allah; și nimeni nu mai vine aici să caute dreptate.

Dar nimic nu poate schimba spiritul acestui palat. Nici măcar tropăitul oștenilor pe marmura albă nu reușește să zdruncine senzația de pace care durează de secole. Îi cer Madillei să mă învețe ce înseamnă scrierile cursive din fiecare încăpere și preferata mea nu este cea despre dreptate, ci cuvintele scrise în Grădina celor două surori: „Ai văzut vreodată o grădină atât de frumoasă?"; și apoi răspunsul: „N-am văzut niciodată o grădină cu fructe mai bogate, mai dulci și mai parfumate".

Nu este un palat în adevăratul sens al cuvântului, nu e nici măcar ca acelea pe care le-am văzut la Cordoba sau Toledo. Nu e un castel și nu e nicio fortăreață. A fost construit în

primul rând ca o grădină, cu încăperi somptuoase, astfel încât să se poată trăi în aer liber. Este o înşiruire de grădini create deopotrivă pentru plante şi oameni. Este o frumuseţe de vis: ziduri, plăci de ardezie, stâlpi care se pierd, învăluiţi de flori, plante agăţătoare, fructe şi ierburi aromatice. Maurii cred că o grădină este paradisul pe pământ şi, de-a lungul secolelor, au cheltuit averi pentru a construi acest „al-Yanna": cuvântul înseamnă atât grădină, loc secret, cât şi paradis.

Tot ce ştiu este că îl ador. Încă de când eram mică am ştiut că e un loc extraordinar; că nici un alt loc nu mi se va părea mai frumos. Şi, tot copil fiind, ştiam deja că nu voi putea rămâne aici. Este voia lui Dumnezeu şi a mamei ca eu să plec din al-Yanna, locul meu secret, grădina mea, paradisul meu. Acesta e destinul meu: să descopăr cel mai frumos loc din lume la doar şase ani şi apoi să-l părăsesc la cincisprezece; să sufăr de dor de casă precum Boadbil, ca şi cum mi-ar fi sortit să mă bucur întotdeauna de fericire şi pace doar pentru scurt timp.

Palatul Dogmersfield, Hampshire, toamna anului 1501

— Am spus că nu se poate să intrați. Nici dacă ați fi însuşi regele Angliei n-ați putea intra.

— Chiar *sunt* regele Angliei, spuse Henric Tudor, deloc amuzat. Iar ea n-are decât să iasă chiar acum sau al naibii să fiu dacă n-am să intru, iar fiul meu mă va urma.

— Infanta i-a trimis deja vorbă regelui că nu-l poate primi, spuse guvernanta, aruncându-i o privire ucigătoare. Nobilii de la curtea sa au plecat să-i explice că va rămâne în izolare, aşa cum face orice doamnă nobilă din Spania. Credeți că regele Angliei ar bate drumul călare, când Infanta i-a spus că nu-l poate primi? Ce fel de om credeți că este?

— Unul exact ca ăsta, spuse el şi-şi împinse pumnul către chipul ei, arătându-şi inelul de aur impresionant.

Contele de Cabra intră în sală în fugă, urmat de câțiva servitori înspăimântați, şi-l recunoscu pe dată pe bărbatul suplu, de patruzeci de ani, care o amenința cu pumnul strâns pe guvernanta Infantei.

— Regele! şopti contele cu răsuflarea tăiată.

În aceeaşi clipă, guvernanta recunoscu noua emblemă a Angliei – trandafirii îngemănați ai Caselor de York şi Lancaster – şi făcu un salt înapoi. Contele se opri brusc şi făcu o plecăciune adâncă.

— E chiar regele, sâsâi cu voce înăbuşită, fiindcă-şi ținea capul în dreptul genunchilor.

Guvernanta icni îngrozită şi se plecă adânc.

— Ridică-te, îi porunci regele scurt. Şi adu-o.

— Dar e Prințesa Spaniei, Alteța Voastră, spuse femeia ridicându-se, dar ținându-şi capul plecat. Trebuie să rămână în izolare. Nu poate să fie văzută de Alteța Voastră înainte de ziua nunții ei. Aşa spune tradiția. Curtenii săi au

plecat să vă explice...

— E tradiția *voastră.* Nu a *mea.* Şi, de vreme *ce* este nora mea, în țara mea, care ascultă de legile mele, o să urmeze tradiția mea.

— A fost crescută cu cea mai mare grijă, cu cea mai mare modestie, în modul cel mai cuviincios...

— Atunci, o să fie de-a dreptul uluită când o să se trezească cu un bărbat furios în dormitorul ei. Doamnă, vă sfătuiesc s-o treziți numaidecât.

— N-o voi face, Alteța Voastră. Ascult de ordinele Reginei Spaniei, care m-a însărcinat să mă asigur că Infanta este respectată şi că purtarea sa este în toate privințele...

— Doamnă, puteți foarte bine să primiți ordine despre ce aveți de făcut de la mine şi tot de la mine puteți primi ordinul de-a pleca. Nu mă interesează ce alegeți. Acum, spuneți-i fetei să iasă. Altfel, jur pe coroana mea că voi intra şi, dacă o voi găsi goală în pat, nu va fi prima femeie pe care am văzut-o astfel. Dar ar fi bine să se roage să fie cea mai frumoasă.

Doamna de companie s-a albit la chip din pricina insultei.

— Alegeți! spuse regele, pe un ton tăios.

— Nu pot s-o aduc pe Infantă, răspunse ea cu încăpățânare.

— O, Dumnezeule! Ajunge! Spuneți-i că intru negreşit.

Ea s-a repezit înapoi ca o cioară înfuriată, palidă de groază.

Henric a lăsat-o câteva clipe să se pregătească, apoi, fără să se lase intimidat, a pornit cu paşi mari şi a intrat prin spatele ei.

Încăperea era luminată doar de lumânări şi de focul din cămin. Aşternuturile de pe pat erau trase deoparte, ca şi cum fata tocmai ar fi sărit în grabă dintre ele. Henric şi-a dat seama încă dinainte s-o vadă că a pătruns într-un spațiu intim, cu cearşafurile ei calde încă şi parfumul ei care

se simțea în spațiul închis. Ea stătea în picioare lângă pat, sprijinindu-se cu o mână mică şi albă de unul dintre stâlpii din lemn sculptat. Purta o pelerină albastru-închis pe umeri, iar cămaşa de noapte cu tiv din dantelă fină se vedea prin deschizătura din față. Părul bogat, castaniu, îi era împletit pentru noapte şi-i cădea pe spate, dar chipul îi era în întregime ascuns sub dantela neagră a mantilei cu care se acoperise în grabă.

Dona Elvira a țâşnit într-o clipă între fată şi rege.

— Aceasta este Infanta, spuse ea. Va purta văl până în ziua nunții.

— Nu pe banii mei, răspunse Henric Tudor cu amărăciune. Vreau să văd ce-am cumpărat, mulțumesc frumos.

Făcu un pas înainte. Disperată, guvernanta aproape că se aruncă în genunchi:

— Castitatea ei...

— Are vreun semn din naştere oribil? ceru el să ştie, forțat să dea glas celei mai mari temeri. Vreun cusur? Are cumva chipul mâncat de vărsat şi nu mi-au spus?

— Nu! Jur că nu!

Cu o mişcare domoală, fata şi-a ridicat mâna albă şi a prins marginea voalului de dantelă. Doamna ei de companie a încercat să protesteze cu răsuflarea tăiată, dar n-a putut s-o oprească pe prințesă, care şi-a ridicat vălul apoi l-a tras de pe cap cu o mişcare bruscă. Ochii ei de un albastru-deschis au privit fix, fără ezitare, chipul furios şi brăzdat de riduri al lui Henric Tudor. Regele a studiat-o cu atenție şi apoi a oftat, uşurat de ceea ce vedea.

Era o adevărată frumusețe: cu chipul neted şi rotund, nasul lung şi drept şi o gură plină, cu un aer îmbufnat şi atrăgător, îşi ținea bărbia ridicată, după cum a observat regele; privirea îi era provocatoare. Nu era câtuşi de puțin o fecioară care trăia cu frica de a-şi pierde cinstea. Era o

prințesă războinică, iar demnitatea ei rămânea neclintită chiar şi în cel mai stânjenitor moment.

El făcu o plecăciune.

— Sunt Henric Tudor, Regele Angliei.

Ea făcu o reverență la rândul ei.

El se apropie şi observă că ea îşi înfrânează pornirea de a da înapoi. Îi cuprinse umerii cu fermitate şi o sărută pe amândoi obrajii. Parfumul părului ei şi mirosul cald, feminin al trupului fetei ajunseră la el pe dată şi simți dorința pulsându-i în vintre şi în tâmple. Îi dădu repede drumul şi se retrase.

— Bun-venit în Anglia, spuse.

Îşi drese glasul şi adăugă:

— Iertată fie-mi nerăbdarea de a te vedea. Urmează să ajungă şi fiul meu.

— Vă cer iertare, spuse ea glacial, într-o franceză perfectă. N-am aflat decât cu câteva clipe în urmă că Alteța Voastră insistă să-mi facă această vizită neaşteptată.

Henric dădu puțin înapoi la auzul tonului ei tăios.

— Am tot dreptul...

Ea ridică din umeri, un gest tipic spaniol.

— Desigur, aveți toate drepturile asupra mea.

Cuvintele cu mai multe înțelesuri, provocatoare, l-au făcut din nou să-şi dea seama cât de aproape se afla de ea: intimitatea camerei mici, patul cu baldachin şi draperii luxoase, aşternuturile date deoparte, ca o invitație, perna care păstra încă urma capului ei. Era o scenă potrivită mai degrabă pentru seducție, decât pentru o primire regală. Simți din nou cum freamătă de dorință.

— Ne vedem afară, spuse aspru, ca şi cum ar fi fost vina ei că nu putea să-şi alunge din minte gândurile legate de cum ar fi fost să aibă pentru sine această frumusețe mică, pe care o cumpărase.

Cum ar fi fost s-o fi cumpărat pentru sine, în loc să i-o

cumpere fiului său?

— Sunt onorată, răspunse ea cu răceală.

A ieşit din cameră în grabă şi aproape că se ciocni de prinţul Arthur, care se foia neliniştit la uşă.

— Neghiobule! spuse el.

Prinţul Arthur, palid de emoţie, îşi dădu bretonul blond la o parte de pe faţă şi rămase nemişcat în picioare, fără să scoată o vorbă.

— O s-o trimit pe doamna ei de companie acasă cu prima ocazie, spuse regele. La fel şi pe ceilalţi. Nu poate să facă din Anglia o mică Spanie, fiule. Ţara nu va accepta aşa ceva şi să fiu al naibii dacă eu o voi face.

— Oamenii n-au nimic împotrivă. Lumea pare s-o placă pe prinţesă, spuse Arthur cu blândeţe. Escortele ei zic că...

— Pentru că poartă o pălărie ciudată. Pentru că e neobişnuită: e spaniolă, e o raritate. Pentru că e tânără şi – făcu o pauză – frumoasă.

— E frumoasă? întrebă Arthur, cu răsuflarea tăiată. E chiar frumoasă?

— Nu am intrat la ea acum câteva clipe tocmai ca să mă asigur de asta? Dar niciun englez nu va înghiţi aiurelile ei spaniole odată ce noutatea trece. Şi nici eu n-o voi face. Fie că le place, fie că nu, ea se mărită cu tine. Fie că-ţi place sau nu, se mărită cu tine. Fie că-i place sau nu, se mărită cu tine. Şi ar face bine să iasă de îndată, sau *mie* nu-mi va plăcea de ea, iar acesta va fi singurul lucru care contează cu adevărat.

Trebuie să ies, n-am câştigat mai mult de un scurt răgaz şi ştiu că aşteaptă la uşa dormitorului, iar – aşa cum mi-a demonstrat deja clar – dacă nu merg eu la el, va veni muntele la Mahomed şi voi fi din nou făcută de ruşine.

O dau la o parte pe Dona Elvira, care oricum nu mă mai poate apăra acum, şi mă îndrept către uşa odăii. Servitorii mei au rămas neclintiţi, ca nişte sclavi din poveste aflaţi sub

vrajă, uimiți de o asemenea purtare din partea unui rege. Inima îmi bubuie în urechi şi ştiu ce înseamnă să fii fată şi să te simți ruşinată când trebuie să te expui în public, dar ştiu şi ce înseamnă să fii un oştean dornic de luptă, mânat de dorința de a da piept cât mai repede cu tot ce e mai rău, de a înfrunta pericolul, mai degrabă decât a-l evita.

Henric al Angliei vrea să-i cunosc fiul înainte să sosească escorta cu care călătoresc; fără fast, fără demnitate, ca şi cum am fi o adunătură de țărani. Aşa să fie. N-o să vadă el o prințesă a Spaniei dând înapoi de teamă. Scrâşnesc din dinți şi zâmbesc, aşa cum mi-a ordonat mama.

Îi fac semn din cap crainicului meu, care este la fel de uimit ca toți ceilalți.

— Anunță-mă, îi cer.

Alb la chip din cauza şocului, deschide larg uşa.

— Infanta Cătălina, Prințesă de Spania şi Prințesă de Wales, strigă.

Eu sunt aceasta. Acesta e momentul meu. E strigătul meu de luptă.

Păşesc înainte.

Infanta Spaniei – cu chipul descoperit dinaintea tuturor bărbaților – a rămas o clipă în picioare, în pragul uşii, apoi a intrat în încăpere şi doar roşeața din obraji îi trăda chinul.

Prințul Arthur înghiți în sec, alături de tatăl său. Era mult mai frumoasă decât îşi închipuise şi de un milion de ori mai semeață. Purta o rochie de catifea neagră, cu despicături prin care se vedea o căptuşeală de mătase roşiatică, cu decolteu pătrat, adânc, care lăsa la vedere pieptul plin, peste care cădeau şiraguri de perle. Părul arămiu, desfăcut din împletitură, îi cădea pe spate ca o cascadă roşu-aurie. Pe cap purta o mantilă din dantelă neagră, pe care o trăsese mult în spate, intenționat. A făcut o plecăciune adâncă şi s-a ridicat ținând capul sus, grațioasă ca o dansatoare.

— Îmi cer scuze că nu am fost pregătită să vă primesc,

spuse în franceză. Dacă aş fi ştiut că urmează să sosiţi, aş fi fost pregătită.

— Sunt surprins că n-ai auzit larma, a spus regele. Am discutat aprins chiar la uşa ta, mai bine de zece minute.

— Am crezut că se ceartă doi uşieri, i-o întoarse ea cu răceală.

Arthur şi-a înăbuşit un geamăt îngrozit la auzul cuvintelor ei necuviincioase; dar tatăl său o privea zâmbind, ca şi cum ar fi avut dinainte o iapă tânără, care promitea mult.

— Nu. Eram eu; o ameninţam pe doamna ta de companie, îmi pare rău că a trebuit să dau buzna la tine.

Ea îşi înclină capul.

— Era Dona Elvira, guvernanta mea. Îmi pare rău dacă v-a făcut neplăceri. Nu vorbeşte bine engleza. Cu siguranţă că nu a înţeles ce doriţi.

— Voiam să-mi văd nora, iar fiul meu voia să-şi vadă mireasa, şi mă aştept ca o prinţesă a Angliei să se comporte ca o prinţesă a Angliei, nu ca cine ştie ce fetişcană închisă în harem. Credeam că părinţii tăi i-au învins pe mauri. Nu mă aşteptam să văd că i-aţi ales drept model.

Cătălina a întors capul, prefăcându-se că nu aude insulta.

— Sunt convinsă că mă veţi învăţa manierele englezeşti, a spus ea. Cine ar fi mai potrivit să mă sfătuiască?

Se întoarse către prinţul Arthur şi, cu o plecăciune, adăugă:

— Alteţă.

El s-a clătinat în timp ce-i răspundea la plecăciune, uimit de siguranţa de care dădea dovadă într-o situaţie atât de jenantă. A dus mâna la buzunarul jiletcii ca să scoată darul pentru ea, a bâjbâit puţin până a apucat săculeţul cu bijuterii, l-a scăpat, l-a ridicat din nou şi, în cele din urmă, l-a împins către ea, simţindu-se ca un neghiob.

Ea l-a luat şi şi-a înclinat capul în semn de mulţumire, dar nu l-a deschis.

— Aţi cinat, Alteţă?

— Vom mânca aici, răspunse el fără menajamente. Am comandat deja cina.

— Atunci vă pot oferi ceva de băut? Sau vreţi să vă îmbăiaţi şi să vă schimbaţi hainele înainte de masă?

L-a studiat cu atenţie pe bărbatul înalt şi suplu, de la stropii de noroi de pe chipul palid şi brăzdat de riduri până la încălţămintea prăfuită.

— Sau nu vă face plăcere să vă îmbăiaţi?

Regele răspunse cu un hohot strident.

— Poţi să ceri o cană de bere slabă pentru mine şi să le comanzi să-mi ducă haine curate şi apă caldă în cel mai bun dormitor şi mă voi schimba înainte de cină, spuse şi, ridicând o mână, adăugă: Nu trebuie s-o iei ca pe un compliment. Mă spăl întotdeauna înainte de cină.

Arthur a observat că fata îşi muşcă buza de jos cu dinţii mici şi albi, ca şi cum s-ar fi abţinut de la o replică sarcastică.

— Da, Alteţa Voastră, răspunse ea blând. Cum vă e voia.

Şi-a chemat doamna de companie şi i-a dat câteva ordine rapide în spaniolă. Femeia a făcut o plecăciune şi l-a condus pe rege afară din încăpere.

Prinţesa s-a întors către Prinţul Arthur.

— *Et tu?* îl întrebă în latină. Şi tu?

— Eu? Ce-i cu mine? se bâlbâi el.

I s-a părut că ea se chinuia să nu ofteze de enervare.

— Vrei şi tu să te speli şi să te schimbi?

— M-am spălat, spuse el.

Imediat ce vorbele i-au ieşit din gură, şi-a dorit să-şi fi muşcat limba. I s-a părut că vorbise ca un copil certat de doică. „M-am spălat”. Chiar aşa, ce mai rămânea de făcut? Să-şi întindă mâinile cu palmele în sus, ca să-i arate ce

băiețel ascultător era?

— Atunci, vrei un pahar de vin? Sau bere slabă?

Cătălina se întoarse către masa pe care servitorii așezau în grabă pahare și carafe.

— Vin.

A ridicat un pahar și o carafă, care s-au lovit și au scos un clinchet, apoi încă unul și încă unul. A observat cu surprindere că-i tremurau mâinile.

A turnat vinul cu repeziciune și i-a întins paharul. Privirea lui s-a mutat de la mâna ei la suprafața ușor vălurită a vinului din pahar, apoi la chipul ei palid.

Nu râdea de el, a observat. Nu se simțea deloc în largul ei cu el. Grosolănia tatălui său scosese la iveală mândria din ea, dar, rămasă singură cu el, era doar o fetișcană. Cu câteva luni mai mare decât el, dar tot o fetișcană. Fiica celor mai de seamă monarhi ai Europei, dar tot o fetișcană cu mâini tremurânde.

— N-are de ce să-ți fie teamă, i-a spus el foarte încet. Îmi pare rău pentru toate astea.

Arthur voia să spună: pentru încercarea ta nereușită de a evita întâlnirea asta, pentru lipsa de politețe a tatălui meu, pentru faptul că n-am reușit să-l liniștesc și, mai mult decât orice, pentru toată nefericirea pe care cu siguranță că ți-o provoacă toată afacerea asta: să vii cale lungă de acasă, printre străini, și să-ți cunoști viitorul soț târâtă cu forța din așternuturi.

Ea își plecă fruntea. El îi privi pielea albă, fără cusur, genele și sprâncenele blonde.

Apoi ea își ridică privirea:

— Nu-i nimic, îi spuse. Am văzut lucruri mult mai rele de-atât, am văzut locuri mult mai rele și am întâlnit oameni mult mai răi decât tatăl tău. Nu trebuie să-ți fie teamă pentru mine. Eu nu mă tem de nimic.

Nimeni nu va afla vreodată cât îmi e de greu să zâmbesc,

cât îmi e de greu să stau dinaintea tatălui tău fără să tremur. N-am împlinit încă şaisprezece ani, sunt departe de mama, într-o ţară străină, nu ştiu limba şi nu cunosc pe nimeni aici. Nu am prieteni, în afară de escorta şi de servitorii pe care i-am adus cu mine, iar ei se aşteaptă ca eu să-i protejez. Nu le trece prin cap să mă ajute.

Ştiu ce am de făcut. Trebuie să fiu o prinţesă spaniolă pentru englezi şi o prinţesă engleză pentru spanioli. Trebuie să las impresia că mă simt în largul meu atunci când lucrurile nu stau aşa şi să par stăpână pe mine atunci când mi-e teamă. Chiar dacă eşti soţul meu, eu nu te văd chiar aşa, încă nu te simt în felul ăsta. Sunt prea ocupată să fiu prinţesa pe care tatăl tău a cumpărat-o, cea pe care a născut-o mama, prinţesa care va fi preţul plătit pentru încheierea unei înţelegeri între Spania şi Anglia.

Nimeni nu va afla vreodată că trebuie să mă prefac că mă simt în largul meu, că sunt stăpână pe mine, că mă prefac că sunt graţioasă. Sigur că mi-e teamă. Dar n-o voi arăta niciodată, niciodată. Şi când mă vor striga pe nume, voi păşi întotdeauna în faţă.

După ce s-a schimbat şi a băut câteva pahare de vin înainte să vină la masă, regele a devenit destul de binevoitor cu prinţesa, încercând să facă uitat modul în care se cunoscuseră. O dată sau de două ori l-a observat privind-o pieziş, ca şi cum o cântărea, iar ea s-a întors şi l-a privit direct în faţă, ridicând întrebător o sprânceană blondă.

— Ce e? întrebă el.

— Mă scuzaţi, răspunse ea calm, felul cum m-aţi privit m-a făcut să cred că Alteţa Voastră doreşte ceva.

— Mă gândeam că nu semeni prea mult cu portretul, spuse el.

Ea a roşit puţin. Portretele erau întotdeauna pictate astfel încât să avantajeze modelul, iar când modelul era o prinţesă regală, care urma să se căsătorească, era şi mai avantajat.

— Eşti mai arătoasă, spuse Henric morocănos, ca s-o liniştească. Mai tânără, mai delicată, mai frumoasă.

Ea nu s-a înmuiat din pricina laudei, aşa cum se aşteptase el. A dat doar din cap, ca şi cum ar fi auzit ceva interesant.

— Ai avut parte de o călătorie grea, spuse Henric.

— Foarte grea, răspunse fata.

Apoi se întoarse către Prinţul Arthur:

— Am fost împinşi înapoi când am pornit de la Coruña, în august, şi am fost nevoiţi să aşteptăm să treacă furtunile. Când am reuşit în cele din urmă să plecăm, marea era teribil de agitată şi am fost siliţi să ne oprim la Plymouth. N-am putut ajunge la Southampton. Eram cu toţii convinşi că o să ne scufundăm.

— Ei bine, în niciun caz n-aţi fi putut veni pe uscat, spuse Henric cu glas egal, gândindu-se la situaţia încordată din Franţa şi la ostilitatea regelui francez. Ai fi un ostatic nepreţuit pentru un rege îndeajuns de lipsit de inimă să te captureze. Mulţumesc lui Dumnezeu că n-ai căzut în mâini duşmane.

Ea îl privi cu precauţie:

— Să dea Dumnezeu nici să nu mi se întâmple vreodată aşa ceva.

— Ei bine, necazurile tale s-au sfârşit acum, spuse Henric, ca să încheie discuţia. Următorul vas pe care te vei urca va fi corabia regală, când vei merge pe Tamisa. Ce părere ai despre faptul că vei fi Prinţesă de Wales?

— Sunt Prinţesă de Wales de la trei ani, îl corectă ea. Întotdeauna m-au numit Cătălina, Infanta şi Prinţesa de Wales. Am ştiut întotdeauna că acesta mi-e destinul.

Îl privi pe Arthur, care rămânea în continuare mut şi privea cu atenţie.

— Am ştiut dintotdeauna că ne vom căsători. A fost foarte frumos din partea ta să-mi scrii atât de des. M-a făcut să

simt că nu suntem complet străini.
El se înroşi.
— Mi s-a cerut să-ți scriu, spuse el stângaci. Făcea parte din studiile mele. Dar îmi plăcea să-ți citesc răspunsurile.
— Dumnezeule, băiete, nu eşti tocmai sclipitor, nu-i aşa? întrebă tatăl său pe un ton critic.
Artur se înroşi până în vârful urechilor.
— Nu era cazul să-i spui că ți s-a cerut să-i scrii, sublinie tatăl lui. Ar fi fost mai bine s-o laşi să creadă că-i scriai din proprie inițiativă.
— Nu mă deranjează, spuse Cătălina blând. Şi mie mi se cerea să-ți răspund. Şi, dacă tot veni vorba, aş vrea ca întotdeauna să ne spunem adevărul unul celuilalt.
Regelui îi scăpă un hohot de râs tăios.
— Nu, peste un an de zile n-ai să mai vrei asta, a prezis. Până atunci, veți fi toți de acord că o minciună spusă din politețe e mai bună. Marea salvare a unei căsnicii stă în a nu şti ce face celălalt.
Arthur aprobă din cap, ascultător, dar Cătălina abia dacă a zâmbit, ca şi cum cuvintele lui ar fi fost interesante, dar nu neapărat adevărate. Henric îşi dădu seama că fata îl irita, dar frumusețea ei încă îl ațâța.
— Aş zice că tatăl tău nu-i spune mamei tale tot ce-i trece prin cap, spuse el, încercând s-o facă să-şi întoarcă din nou privirea spre el.
I-a reuşit. L-a privit lung, pe îndelete, cu ochii ei albaştri.
— Probabil că nu, recunoscu ea. N-am de unde să ştiu. Nu se cuvine să ştiu aşa ceva. Dar chiar dacă el îi spune sau nu, mama oricum ştie tot.
El izbucni în râs. O astfel de atitudine demnă era încântătoare pentru o fată care abia dacă-i ajungea până la piept.
— Mama ta e vreun fel de profet? Are darul viziunii?
— Este doar înțeleaptă, răspunse ea simplu, fără să râdă.

Este cea mai înțeleaptă regină din Europa.

Regele s-a gândit că ar fi necugetat să se enerveze din pricina devotamentului pe care i-l arăta o fată mamei sale şi că n-ar fi fost de cuviință să-i sublinieze faptul că mama ei ar fi putut să unifice regatele Castilia şi Aragón, dar mai avea încă mult până să creeze o Spanie unită şi paşnică. Abilitățile tactice ale lui Ferdinand şi ale Isabellei reuşiseră să transforme regatele maure într-o țară unică, dar le rămânea să-i convingă pe toți să accepte pacea. Chiar şi călătoria Cătălinei către Londra fusese întreruptă de răscoale ale maurilor şi evreilor, care nu mai puteau suporta tirania regilor spanioli. A schimbat subiectul:

— Ce-ar fi să dansezi pentru noi? îi ceru, gândindu-se că i-ar face plăcere s-o vadă mişcându-se. Sau nici aşa ceva nu e permis în Spania?

— Dacă tot sunt o prințesă a Angliei, ar fi bine să învăț obiceiurile voastre, a spus ea. O prințesă engleză s-ar trezi în miezul nopții şi ar dansa pentru rege, după ce acesta a intrat cu forța în dormitoarele ei?

El râse.

— Ar face-o, dacă ar fi destul de înțeleaptă.

Ea îi aruncă un zâmbet scurt, timid.

— Atunci voi dansa împreună cu doamnele mele, spuse fata ridicându-se de la masă şi îndreptându-se către mijlocul camerei.

A strigat-o pe una dintre ele pe nume, Maria de Salinas – o fată frumoasă, cu părul negru, care veni pe dată lângă Cătălina. Alte trei tinere, care voiau să pară timide, dar erau nerăbdătoare să se grozăvească, s-au apropiat.

Henric le-a privit cu atenție. Le ceruse Altețelor Regale ale Spaniei ca toate doamnele din escorta fiicei lor să fie frumoase şi era mulțumit să vadă că îl ascultaseră, în ciuda faptului că cererea lui li se păruse nepoliticoasă şi grosolană. Toate fetele erau arătoase, dar n-o întreceau pe

prințesă, care, stând dreaptă şi stăpână pe sine, ridică brațele şi bătu din palme, poruncind muzicienilor să cânte.

A observat imediat că avea mişcări de femeie senzuală. Alesese să danseze o pavană, un dans lent, ceremonios; şoldurile i se legănau, ochii îi erau pe jumătate închişi şi avea un mic zâmbet pe chip. Fusese bine educată, orice prințesă era învățată să danseze într-o lume în care dansul, cântecul, muzica şi poezia contau mai mult decât orice; dar ea dansa ca o femeie care simțea muzica, iar Henric, care nu ducea lipsă de experiență, era de părere că femeile care simțeau chemarea muzicii erau şi cele mai înclinate spre plăcerile trupeşti.

A trecut de la plăcerea de-a o privi la supărarea că o frumusețe atât de rară avea să ajungă în patul rece al lui Arthur. Nu putea să şi-l imagineze pe fiul lui gânditor şi studios trezind vreo pasiune în fata aceasta pe cale de a deveni femeie. Îşi închipuia că Arthur avea să bâjbâie şi, probabil, să-i facă rău, iar ea va scrâşni din dinți şi îşi va face datoria de femeie şi de regină, apoi probabil că va muri la naştere; şi tot spectacolul pe care-l presupunea găsirea unei noi mirese pentru Arthur ar fi început din nou, fără niciun câştig pentru Henric, care s-ar alege doar cu această dorință supărătoare şi de neîmplinit pe care i-o inspira. Era bine că era o femeie ispititoare, pentru că avea să devină o podoabă de preț la curtea lui; dar faptul că *el* o găsea atât de ispititoare îi dădea bătăi de cap.

Henric şi-a mutat privirea de la dansul ei şi s-a consolat cu gândul la dota fetei, care avea să-i aducă un câştig direct şi pe termen lung, spre deosebire de mireasa aceasta, care părea menită să-l umple de nelinişti şi care, oricât de nepotrivit ar fi fost, avea să fie a fiului său. Imediat după nuntă, vistiernicul ei urma să-i înmâneze prima parte din dotă, în aur masiv. Peste un an, avea să primească şi cealaltă jumătate în aur masiv, vesela ei prețioasă şi

bijuteriile. Fiind un rege care luptase pentru tron fără să aibă o avere prea mare şi sigură, Henric avea încredere în bani mai mult decât în orice altceva; mai mult chiar decât în tron, fiindcă ştia că tronul se poate cumpăra cu bani; şi avea încredere în acesta mai mult decât în femei, fiindcă ştia că şi ele se pot cumpăra, la un preţ nu prea mare; şi mult mai mult decât în bucuria pe care i-o oferea zâmbetul prinţesei fecioare, care acum îşi terminase dansul şi se apropia, făcând o reverenţă.

— Sunt pe gustul vostru? întrebă ea îmbujorată şi respirând gâfâit din pricina efortului.

— Îndeajuns, spuse el, hotărât să nu-i arate niciodată în ce măsură era pe gustul lui. Dar acum s-a făcut târziu şi ar trebui să te întorci în pat. Vom merge alături de tine o bucată de drum mâine-dimineaţă, apoi o vom lua înainte, către Londra.

A fost surprinsă de bruscheţea răspunsului său. A privit din nou către Arthur, ca şi cum acesta ar fi putut glăsui împotriva planurilor tatălui său; poate că voia să rămână alături de ea pentru restul călătoriei, dacă tatăl său tot se lăudase cu lipsa lor de etichetă. Dar băiatul nu a spus nimic.

— Cum vă e voia, Alteţă, răspunse ea politicos.

Regele dădu din cap şi se ridică în picioare. Toţi curtenii au început să freamăte făcând plecăciuni şi reverenţe când trecea prin dreptul lor, ieşind din încăpere.

„Deloc lipsit de etichetă”, gândi Cătălina privindu-l pe Regele Angliei trecând printre curtenii săi, cu capul sus. „Spune el că e un soldat care şi-a deprins manierele pe câmpul de luptă, dar ţine să fie ascultat şi să i se arate respect. Aşa şi trebuie”, îşi continuă fiica Isabellei gândul.

Arthur şi-a urmat tatăl, urându-i scurt „noapte bună” prinţesei înainte să iasă. Într-o clipă, toţi ceilalţi au ieşit şi ei, iar prinţesa a rămas doar cu doamnele ei de companie.

— Ce om neobişnuit, îi spuse uneia dintre favoritele ei, Maria de Salinas.

— I-aţi plăcut, răspunse tânăra. V-a privit cu mare atenţie, i-aţi plăcut.

— De ce nu i-aş fi plăcut? întrebă Cătălina, cu aroganţa firească a prinţesei născute în cel mai măreţ regat al Europei. Şi chiar dacă nu i-aş fi fost pe plac, totul e deja stabilit şi nu se mai poate schimba nimic. S-a stabilit aproape imediat ce m-am născut.

Regele acesta, care şi-a câştigat tronul în bătălie şi şi-a ridicat coroana din noroiul câmpului de luptă, nu e deloc cum mi-am închipuit. Mă aşteptam să semene cu un războinic, cu un soldat, cu tatăl meu, poate. Dar arată mai degrabă a negustor, un om care-şi calculează profitul la adăpostul zidurilor, nu unul care şi-a câştigat regatul şi soţia prin puterea sabiei.

Bănuiesc că sperasem să găsesc un om ca Don Hernando, un erou pe care să-l privesc cu admiraţie, un om pe care să-l numesc cu mândrie „tată”. Dar regele acesta e slab şi palid ca un slujbaş, nu seamănă deloc cu un cavaler din poveste.

Mă aşteptam să aibă o curte grandioasă, mă aşteptam la o procesiune impresionantă şi la o întâlnire ceremonioasă, cu prezentări complicate şi discursuri nesfârşite, cum am fi făcut noi la Alhambra. Dar este tare aspru; după părerea mea, e necioplit. Va trebui să mă obişnuiesc cu obiceiurile acestea ale nordicilor, cu graba lor de-a face lucrurile şi cu ordinele răstite. Nu mă aştept ca lucrurile să fie făcute bine şi nici măcar corect. Va trebui să trec cu vederea multe până ajung regină şi voi avea puterea de a schimba lucrurile.

Dar n-are nicio importanţă dacă mie îmi place regele şi dacă eu îi plac lui. A făcut această înţelegere cu tatăl meu, iar eu am fost logodită cu fiul său. N-are nicio importanţă ce cred eu despre el şi nici ce crede el despre mine. Oricum, nu vom avea prea multe de împărţit. Eu voi locui în Ţara Galilor, unde

voi şi domni, iar el va locui şi va domni în Anglia, iar după moartea lui, soțul meu va urca pe tronul său, iar fiul meu va fi următorul Prinț de Wales şi eu voi fi Regina.

Cât despre viitorul meu soț – o! – el mi-a făcut o primă impresie total diferită. Este atât de frumos! Nu mă aşteptam să fie atât de frumos! E aşa de blond şi de suplu, ca un paj din poveştile vechi. Mi-l şi imaginez treaz toată noaptea la vreo sărbătoare sau cântând sub fereastra vreunui castel. Pielea îi e albă, aproape argintie, are un păr fin, auriu, dar este mai înalt decât mine şi e mlădios şi puternic, ca un băiat pe cale să devină bărbat.

Are un zâmbet neasemuit, care vine fără voie şi apoi străluceşte. Şi este prietenos. Aceasta e o calitate de preț la un soț. A fost amabil când a luat paharul de vin din mâna mea şi a încercat să mă îmbărbăteze când a văzut că tremur.

Mă întreb ce părere are despre mine. Tare curioasă sunt ce părere are despre mine.

Întocmai cum poruncise regele, el şi Arthur s-au întors degrabă la Windsor a doua zi dimineață, iar Cătălina, cu escorta ei, cu lectica ei trasă de catâri, cu tot trusoul de nuntă înghesuit în cufere de călătorie uriaşe, cu doamnele de companie, servitorii spanioli şi gărzile care păzeau dota, îşi croia cu greu drum prin noroi către Londra, într-un ritm mult mai lent.

Nu l-a revăzut pe prinț înainte de ziua nunții, însă când a ajuns în satul Kingston-upon-Thames, convoiul ei s-a oprit pentru a-l cunoaşte pe cel mai de seamă om din regat, tânărul Edward Stafford, Duce de Buckingham, şi pe Henric, Duce de York, al doilea fiu al regelui, care fuseseră trimişi s-o însoțească până la Palatul Lambeth.

— Voi ieşi, spuse Cătălina în grabă, coborând din lectică şi trecând de caii opriți, nedorind să se certe din nou cu guvernanta cea severă în legătură cu faptul că se arăta unui tânăr înainte de nuntă. Dona Elvira, nu vreau să aud nimic.

Băiatul n-are decât zece ani. N-are importanţă. Nici măcar mama n-ar considera că are importanţă.

— Cel puţin pune-ţi vălul! o imploră femeia. Ducele de Buck... Buck... – cum l-o chema – e şi el aici. Pune-ţi vălul când mergi să-l vezi, pentru reputaţia ta, Infanta.

— Buckingham, o corectă Cătălina. Ducele de Buckingham. Şi spune-mi Prinţesă de Wales. Şi ştii bine că nu pot purta vălul, pentru că sigur i s-a poruncit să-i povestească totul regelui. Ştii ce a spus mama: el e pupilul mamei regelui, i s-au înapoiat avuţiile familiei sale şi trebuie tratat cu cel mai mare respect.

Femeia în vârstă a clătinat din cap, dar Cătălina a ieşit cu pas hotărât, cu capul descoperit, simţindu-se în acelaşi timp temătoare şi fără grijă în faţa propriei îndrăzneli, şi i-a văzut pe oamenii ducelui aşezaţi în formaţie, pe marginea drumului, iar în faţa lor un băieţandru îşi scosese coiful şi rămăsese cu capul descoperit, strălucitor, în bătaia soarelui.

Primul ei gând a fost că era complet diferit de fratele lui. În timp ce Arthur era blond şi suplu, avea un aer serios, tenul deschis la culoare şi ochi căprui şi calzi, acest băieţandru era atât de voios şi părea că niciodată nu i-a trecut vreun gând serios prin minte. Nu moştenise chipul alungit al tatălui său – avea aerul unui băiat pentru care viaţa e uşoară. Avea părul roşcat-auriu, faţa rotundă şi încă durdulie, ca de copil, iar zâmbetul pe care i l-a adresat văzând-o a fost sincer prietenos şi luminos; ochii îi străluceau ca şi cum ar fi fost obişnuiţi să vadă o lume încântătoare.

— Sora mea! a spus cu căldură şi a descălecat, cu armura zornăind, apoi i-a făcut o plecăciune.

— Frate Henric, răspunse ea şi-i făcu o reverenţă, aplecându-se exact cât se cuvenea s-o facă Infanta Spaniei dinaintea celui de-al doilea fiu al Angliei.

— Mă bucur mult să te cunosc, spuse el grăbit, într-o

latină zorită, cu accent englezesc puternic. Speram ca Maiestatea Sa să-mi permită să te întâlnesc înainte de a te conduce la Londra în ziua nunții. Mi s-a părut că n-ar fi deloc plăcut să te conduc la altar şi să i te las lui Arthur fără să schimbăm măcar câteva cuvinte înainte. Şi spune-mi Harry. Toată lumea îmi spune Harry.

— Sunt încântată să te cunosc, frate Harry, spuse Cătălina politicos, deloc surprinsă de entuziasmul lui.

— Încântată! Ar trebui să dansezi de bucurie! exclamă el cu voie-bună. Fiindcă tata mi-a dat voie să-ți aduc calul care trebuia să fie unul dintre cadourile tale de nuntă, ca să putem călări împreună până la Lambeth. Arthur a zis că ar fi mai bine să aştepți până în ziua nunții, dar eu l-am întrebat de ce-ai aştepta. Că oricum nu vei putea călări în ziua nunții. O să fii prea ocupată să te măriți. Dar dacă ți-l aduc, ai putea să urci în şa numaidecât.

— Foarte drăguț din partea ta.

— O, nu-l bag niciodată în seamă pe Arthur, spuse Harry vesel.

Cătălina îşi înăbuşi un hohot de râs.

— Niciodată?

El se strâmbă şi clătină din cap.

— Prea serios, spuse el. O să fii surprinsă de cât de serios e. Şi studios, sigur că da; dar nu chiar înzestrat. Toți spun că eu sunt extrem de înzestrat, în special pentru limbi străine, dar şi pentru muzică. Putem vorbi în franceză, dacă doreşti. O vorbesc nemaipomenit de fluent pentru cineva de vârsta mea. Şi se spune că sunt un muzician destul de bun. Şi mă pricep şi la sport, desigur. Vânezi?

— Nu, răspunse Cătălina, care începea să se simtă copleşită. De fapt, doar merg în urma lor când vânează mistreți sau lupi.

— Lupi? Tare mi-ar plăcea să vânez lupi. Chiar sunt urşi pe la voi?

— Da, pe dealuri.

— Tare mi-ar plăcea să vânez un urs. Când vânați lupi mergeți pe jos, ca la mistreți?

— Nu, călare, spuse ea. Sunt foarte rapizi, îți trebuie câini foarte iuți ca să-i prinzi. E o vânătoare groaznică.

— Nu m-ar deranja, spuse el. Nu mă deranjează nimic de genul ăsta. Toată lumea zice că-s nemaipomenit de curajos.

— Sunt convinsă că aşa se zice, răspunse ea zâmbind.

Un tânăr de vreo douăzeci şi cinci de ani s-a apropiat şi a făcut o plecăciune.

— O, iată-l pe Edward Stafford, Ducele de Buckingham, spuse Harry repede. Ți-l pot prezenta?

Cătălina întinse mâna, iar bărbatul făcu o nouă plecăciune. Chipul arătos şi inteligent îi era luminat de un zâmbet cald.

— Bun venit în țara voastră, spuse ducele într-o spaniolă fără cusur. Sper că ați călătorit bine. Vă pot fi de folos cu ceva?

— Am fost primită foarte bine, într-adevăr, răspunse Cătălina, roşind de plăcere la auzul salutului în limba ei. Iar oamenii m-au întâmpinat cum nu se poate mai bine peste tot.

— Uite, ăsta e calul tău nou, îi întrerupse Harry când grăjdarul s-a apropiat cu o iapă mare, neagră şi frumoasă. Bănuiesc că eşti obişnuită să ai cai buni. Voi folosiți doar cai berberi?

— Mama mea ține neapărat să-i avem pentru cavalerie, spuse ea.

— Ah, suspină el. Pentru că sunt aşa de iuți?

— Pot fi dresați pentru luptă, spuse ea, apropiindu-se de iapă cu mâna întinsă şi ținând palma îndreptată în sus, iar aceasta i-o adulmecă şi-i apucă degetele cu buze moi şi blânde.

— Cai de luptă? continuă el.

— Sarazinii au cai care luptă cot la cot cu stăpânii lor, iar caii berberi pot fi dresați să facă acelaşi lucru, spuse ea. Se ridică pe picioarele dinapoi şi lovesc soldații cu copitele din față, dar pot lovi şi cu cele din spate. Turcii au cai care pot ridica o sabie de la pământ şi i-o dau înapoi călărețului. Mama spune că un cal bun face cât zece oameni în luptă.

— Tare mi-ar plăcea să am un astfel de cal, spuse Harry cu jind. Oare cum aş putea face rost de unul?

El făcu o pauză, dar ea nu muşcă momeala.

— Dacă mi-ar da cineva aşa un cal, aş învăța să-l călăresc, spuse el direct. Poate de ziua mea sau poate chiar săptămâna viitoare, pentru că eu nu mă căsătoresc, ca să primesc o mulțime de daruri de nuntă. Nimeni nu-mi acordă atenție şi nu mă bagă în seamă.

— Poate, spuse Cătălina, care avusese ocazia să-şi vadă propriul frate obținând ceea ce voia prin aceleaşi linguşeli.

— Ar trebui să fiu învățat să călăresc aşa cum trebuie. Tata mi-a promis că, deşi o să fiu cleric, îmi va da voie să particip la turniruri. Dar Alteța Sa mama regelui spune că nu voi putea participa la turniruri. Şi nu e deloc corect. Ar trebui să mă lase să particip. Dacă aş avea un cal bun, aş putea merge la turnir şi sunt sigur că aş fi mai bun decât toți.

— Sunt convinsă, spuse ea.

— Ei bine, mergem? întrebă el, văzând că ea nu avea de gând să-i promită un cal în dar.

— Nu pot urca în şa, nu am hainele de călărie la îndemână.

El ezită.

— Nu poți să mergi aşa?

— Rochia mea e din catifea şi mătase, râse Cătălina. Nu pot s-o port la călărie. Şi oricum nu pot să merg în şa prin toată Anglia şi să arăt ca un măscărici.

— Ah, spuse el. Atunci vei călători în lectică? N-o să

meargă prea încet?

— Îmi pare rău, dar mi s-a cerut să călătoresc în lectică, răspunse ea. Cu perdelele trase. Cred că nici măcar tatăl tău n-ar vrea să mă vadă călărind prin toată țara cu fustele ridicate.

— Sigur că prințesa nu poate urca în şa azi, spuse Ducele de Buckingham. Ți-am spus deja. Trebuie să se urce în lectică.

Harry ridică din umeri.

— N-am ştiut. Nimeni nu mi-a spus cum o să fii îmbrăcată. Pot s-o iau înainte, atunci? Caii sunt mult mai iuți decât catârii.

— Poți s-o iei înainte, cu condiția să nu te pierdem din ochi, hotărî Cătălina. De vreme ce s-a hotărât să mă însoțeşti, trebuie să rămâi lângă mine.

— Aşa cum am spus, remarcă Ducele de Buckingham încet şi schimbă un zâmbet scurt cu prințesa.

— O să vă aştept la fiecare răscruce, a promis Harry. Eu te însoțesc, nu uita. Iar în ziua nunții tale, tot eu te voi conduce. Am un costum alb, cu podoabe de aur.

— Vei fi tare arătos, spuse ea şi îl văzu cum roşeşte de plăcere.

— Ah, nu ştiu...

— Sunt sigură că toată lumea va observa ce băiat frumos eşti, întări ea, văzând că îi face plăcere.

— Toată lumea mă aclamă, mărturisi el. Şi îmi place să văd că oamenii mă iubesc. Tata spune că singurul mod prin care tronul poate fi păstrat e ca oamenii să te iubească. Acolo a greşit Regele Richard, zice tata.

— Mama spune că singurul mod în care poți păstra tronul este să faci voia Domnului.

— Ah, spuse el, vădit neimpresionat. Ei bine, e vorba de țări diferite, cred.

— Deci vom călători împreună, zise ea. Le voi spune

oamenilor mei că suntem gata de plecare.

— Le spun eu, stărui el. Eu te însoțesc pe tine. Eu voi da ordinele, iar tu te vei odihni în lectică, spuse, aruncându-i o privire scurtă. Când ajungem la Lambeth, vei rămâne în lectică până când vin la tine. Voi trage perdelele şi te voi ajuta să cobori, iar tu mă vei ține de mână.

— Va fi plăcerea mea, îl asigură ea şi îl văzu roşind din nou.

Porni în grabă, iar ducele se plecă zâmbind.

— E un băiat foarte isteț şi vioi, spuse el. Iertați-i entuziasmul prea mare. E obişnuit să i se facă întotdeauna pe plac.

— Preferatul mamei? întrebă ea, gândindu-se la cât îl adora mama ei pe unicul său fiu.

— Mai rău, răspunse ducele zâmbind. Mama lui îl iubeşte aşa cum trebuie să-şi iubească o mamă copilul; dar bunica lui pur şi simplu îl adoră, şi ea dictează la curte. Din fericire, e un băiat bun şi manierat. Are un caracter prea bun ca să ajungă răsfățat, iar mama regelui îi dă şi lecții, nu numai recompense.

— E o femeie îngăduitoare? întrebă ea.

El râse scurt.

— Numai cu fiul ei, răspunse. Pentru noi, ceilalți, este mai mult... ăăă... mai degrabă maiestuoasă, decât ca o mamă.

— Putem să mai stăm de vorbă la Lambeth? întrebă Cătălina, dornică să afle mai multe despre familia din care avea să facă parte.

— La Lambeth sau la Londra, voi fi întotdeauna mândru să vă servesc, spuse tânărul privind-o cu admirație călduroasă. Dorințele voastre sunt ordine pentru mine. Voi fi prietenul vostru în Anglia, vă puteți încrede în mine.

Trebuie să fiu curajoasă. Sunt fiica unei femei viteze şi m-am pregătit pentru asta toată viața. Când tânărul duce mi-a

vorbit atât de prietenos, chiar nu era cazul să îmi dea lacrimile, a fost o prostie. Trebuie să țin capul sus şi să zâmbesc. Mama mi-a spus că, dacă zâmbesc, nimeni nu va putea şti că îmi e dor de casă sau că mi-e teamă; mi-a spus că trebuie să zâmbesc şi să tot zâmbesc, oricât de ciudate ar părea lucrurile.

Şi chiar dacă Anglia mi se pare atât de străină acum, am să mă obişnuiesc. O să le învăț obiceiurile şi o să mă simt ca acasă aici. Obiceiurile lor vor deveni şi ale mele, iar lucrurile cele mai rele – cele pe care chiar nu pot să le îndur – le voi schimba când voi deveni regină. Şi, oricum, îmi va fi mai uşor decât i-a fost surorii mele, Isabel. Abia se căsătorise de câteva luni, când a fost nevoită să se întoarcă acasă, văduvă. Va fi mai bine pentru mine decât pentru Maria, care a trebuit s-o înlocuiască pe Isabel, în Portugalia, mai bine decât pentru Juana, care este bolnavă de dragoste pentru soțul ei, Philip. Cu siguranță e mai bine pentru mine decât a fost pentru bietul meu frate Juan, care a murit atât de repede după ce şi-a găsit fericirea. Şi întotdeauna îmi va fi mai bine decât i-a fost mamei, care şi-a trăit toată copilăria pe muchie de cuțit.

Povestea mea nu va semăna deloc cu a ei, desigur. M-am născut în vremuri mult mai puțin interesante. Sper că mă voi înțelege cu soțul meu, Arthur, şi cu tatăl său cel zgomotos, şi cu lăudărosul acela mic şi dulce de frate al lui. Sper că mama şi bunica lui mă vor iubi sau măcar mă vor învăța cum să fiu o Prințesă de Wales şi regina Angliei. Nu voi fi nevoită să fug în grabă, în toiul nopții, de la o fortăreață aflată sub asediu la alta, ca ea. Nu va trebui să-mi las gaj bijuteriile ca să plătesc mercenari, cum a fost nevoită să facă ea. Nu va trebui să călăresc în armură, ca să-mi regrupez oştenii. Nu voi trăi sub amenințarea hainilor de francezi pe de o parte şi a maurilor, pe de alta, ca mama. Mă voi căsători cu Arthur şi după moartea tatălui său – care nu cred că e prea îndepărtată, fiindcă e aşa de bătrân şi arțăgos – vom fi regele şi regina

Angliei şi mama va domni în Spania, aşa cum eu voi domni în Anglia. Iar alianța între cele două țări se va păstra, după cum i-am promis; ea va avea grijă să fie păstrată, va avea grijă să fiu întotdeauna în siguranță.

Londra, 14 noiembrie 1501

În ziua nunții sale, au venit s-o trezească devreme pe Cătălina; dar ea deja se trezise de câteva ore, se tot răsucea în aşternuturi încă de când primele raze ale soarelui rece, de iarnă, începuseră să lumineze cerul palid. Îi pregătiseră o baie minunată – doamnele ei i-au spus că englezii se minunau că voia să se spele înainte de ziua nunții şi cei mai mulți dintre ei erau de părere că-şi risca viața. Cătălina, crescută în Alhambra, unde băile erau cele mai frumoase încăperi din palat, locul unde sporovăiai, râdeai şi te bucurai de apa parfumată, a fost la fel de uimită să afle că englezilor li se părea foarte firesc să se spele doar din când în când şi că oamenii săraci se îmbăiau numai o dată pe an.

Îşi dăduse deja seama că sub parfumul de mosc şi ambră care adia în jurul regelui şi al Prințului Arthur se simțea mirosul de sudoare şi de cal şi că avea să-şi trăiască viața printre oameni care nu-şi schimbau lenjeria de la un an la altul. Considera asta unul dintre multele lucruri pe care era nevoită să învețe să le îndure, la fel cum un înger din ceruri îndură lipsuri pe pământ. Ea venise din al-Yanna – din grădină, din paradis – în lumea obişnuită. Venise de la Palatul Alhambra în Anglia, se aşteptase la nişte schimbări în rău.

— Bănuiesc că oricum e mereu aşa de frig, că n-are prea mare importanță, îi spuse Donei Elvira.

— Pentru noi are, răspunse guvernanta. Şi vei fi îmbăiată cum i se cuvine Infantei Spaniei, chiar dacă toți bucătarii ar fi nevoiți să se oprească din treburi ca să fiarbă apă.

Dona Elvira ceruse să i se aducă o albie uriaşă din bucătăria unde se gătea carnea; de obicei era folosită pentru opărirea animalelor sacrificate. Pusese trei servitori de la bucătărie s-o lustruiască şi s-o tapeteze cu cearşafuri de in şi o umpluse până la buză cu apă fierbinte, peste care

împrăştiase petale şi ulei aromat de trandafir, adus din Spania. A rămas să supravegheze cu afecțiune în timp ce Cătălinei i s-au spălat mădularele lungi şi albe, i s-au îngrijit unghiile de la picioare, i s-au pilit cele de la mâini, i s-au curățat dinții şi i s-a spălat părul în trei ape. De nenumărate ori, servitoarele engleze au venit la uşă să ia ulcior după ulcior de apă fierbinte de la pajii istoviți şi le-au turnat în albie, ca să mențină temperatura apei.

— Dacă am avea o baie cum se cuvine, se plânse Dona Elvira. Cu abur şi tepidarium şi o podea curată de marmură, aşa cum trebuie! Să curgă apă fierbinte şi să poți sta aşezată undeva, să te curețe bine.

— Nu te plânge, îi răspunse Cătălina visătoare, în timp ce era ajutată să iasă din albie şi i se tampona trupul cu prosoape parfumate.

Una dintre servitoare i-a cuprins părul, l-a stors de apă şi i l-a şters cu o bucată de mătase roşie îmbibată în ulei, ca să îi dea culoare şi strălucire.

— Mama ta ar fi atât de mândră, spuse Dona Elvira pe când o conduceau către garderobă şi începeau să o îmbrace cu straturi peste straturi de lenjerie şi de veşminte. Strânge dantela aceea mai tare, ca să se aşeze fusta. E o zi la fel de importantă atât pentru ea, cât şi pentru tine, Cătălina. A spus că te vei căsători cu el indiferent de prețul pe care-l va avea de plătit.

Da, dar nu a plătit cel mai mare preț. Ştiu că mi-au cumpărat nunta asta cu o avere demnă de un rege ca zestre şi ştiu că târguielile au fost lungi şi anevoioase, iar eu am supraviețuit celei mai groaznice călătorii pe care a trebuit s-o facă cineva; dar a mai fost un preț, despre care nu vorbim niciodată, nu-i aşa? Iar azi sunt cu gândul la prețul acela, aşa cum am fost şi pe drum, în timp ce veneam încoace, aşa cum a fost mereu, încă de când am aflat de el.

A existat un bărbat de numai douăzeci şi patru de ani,

Edward Plantagenet, Duce de Warwick şi rudă de-a regelui. Dacă e să spunem adevărul, avea pretenții mai întemeiate la tron decât socrul meu. Era prinț, nepot de frate al regelui, cu sânge regal. N-a făcut nicio nelegiuire, niciun rău, dar a fost luat prizonier din cauza mea, închis în Turn pentru folosul meu şi, până la urmă, ucis, decapitat pentru câştigul meu, pentru ca părinții mei să fie siguri că nu mai exista niciun pretendent la tronul pe care îl cumpăraseră pentru mine.

Însuşi tata i-a spus regelui Henric în persoană că nu mă va trimite în Anglia atâta timp cât Ducele de Warwick e în viață, aşa că sunt ca Moartea însăşi, cu coasa pe umăr. Când au cerut să mi se pregătească vasul pentru a veni în Anglia, Warwick a murit.

Se spune că era un nătâng, că nici măcar nu şi-a dat seama că era ținut prizonier. Credea că e oaspete în Turn şi că i se face o onoare. Ştia că e ultimul prinț din neamul Plantagenet şi ştia că Turnul a fost întotdeauna reşedință regală, dar şi închisoare. Când au adus în camera alăturată un om de-al lor, prefăcut şi viclean, el a crezut că i-au dat pe cineva să-i țină companie. Când celălalt i-a propus să evadeze, a crezut că e un lucru chibzuit şi, nevinovat cum era, a vorbit despre planurile pe care le făceau în auzul paznicilor. Asta le-a oferit scuza pe care o căutau ca să-l poată acuza de trădare. L-au prins în capcană cu mare uşurință şi l-au decapitat fără ca cineva să se opună prea mult.

Țara doreşte pacea şi siguranța pe care i-o oferă un rege necontestat. Țara va închide ochii în fața morții unui pretendent sau doi. Se aşteaptă ca şi eu s-o fac. Mai ales că e pentru binele meu. Acest lucru s-a înfăptuit la cererea tatălui meu, pentru mine. Ca să-mi fie mai uşor.

Când mi-au spus că murise, n-am scos nicio vorbă, pentru că sunt Infanta Spaniei. Şi, mai presus de toate, sunt fiica mamei. Nu plâng ca o fetiță şi nu le spun tuturor tot ce-mi trece prin minte. Dar seara, când am rămas singură în

grădinile de la Alhambra, când soarele apunea şi lăsa în urmă o lume răcoroasă şi dulce, am pornit la plimbare pe marginea unui canal cu apă liniştită, ascuns sub copaci, şi m-am gândit că nu voi mai sta niciodată la umbra copacilor şi nu mă voi mai bucura de joaca razelor fierbinţi de soare printre frunzele verzi fără să mă gândesc că Edward, Ducele de Warwick, nu va mai vedea soarele fiindcă trebuia ca eu să trăiesc în bogăţie şi în lux. M-am rugat atunci să fiu iertată pentru moartea unui om nevinovat.

Mama şi tata au dus bătălii de la Castilia la Aragón, în lungul şi-n latul Spaniei, ca să facă dreptate în fiecare sat, chiar şi-n cele mai mici cătune – ca niciun spaniol să nu-şi piardă viaţa după placul altuia. Nici măcar nobilii cei mai mari nu pot ucide un ţăran; trebuie să dea socoteală legii. Dar când a venit vorba de Anglia şi de mine, au uitat de lege. Au uitat că trăim într-un palat pe ai cărui pereţi stă scris: „Intră şi întreabă. Nu-ţi fie teamă să cauţi dreptatea, căci aici o vei găsi”. I-au scris pur şi simplu regelui Henric că nu mă vor trimite în Anglia până când Warwick nu va fi mort şi, într-o clipă, la dorinţa lor, Warwick a fost ucis.

Şi uneori, când uit că sunt Infanta sau Prinţesa de Wales şi sunt doar Cătălina, fetiţa care a intrat pe poarta măreaţă a palatului Alhambra, în urma mamei ei, şi care ştia că mama ei avea cea mai mare putere din lume, uneori mă întreb copilăreşte dacă nu cumva mama a făcut o mare greşeală. Dacă nu cumva a împins voia Domnului prea departe. Mai departe chiar decât ar dori Dumnezeu. Fiindcă această nuntă a fost concepută cu vărsare de sânge şi e scăldată într-o mare de sânge nevinovat. Cum ar putea o astfel de nuntă să fie începutul unei căsnicii fericite? Nu e firesc – aşa cum e firesc să se lase noaptea după apusul soarelui – să fie una tragică şi sângeroasă? Cum am putea eu şi Prinţul Arthur să fim fericiţi vreodată, când preţul plătit a fost unul atât de îngrozitor? Şi, dacă am fi fericiţi, n-ar fi doar o fericire egoistă

şi păcătoasă?

Prinţul Harry, Ducele de York, în vârstă de zece ani, era atât de mândru de costumul lui alb de tafta, încât abia dacă i-a aruncat o privire Cătălinei înainte de a ajunge la porţile dinspre apus ale Catedralei St Paul, dar acolo s-a întors şi a privit-o îndelung, încercând să-i desluşească trăsăturile prin dantela albă a mantilei pe care o purta. Dinaintea lor se întindea o platformă înălţată cam cât un stat de om, acoperită cu covor roşu, ţintuit în cuie de aur, de la intrarea maiestuoasă în catedrală – unde locuitorii Londrei se strânseseră şi îşi întindeau gâtul ca să vadă mai bine – până la altarul unde se afla Prinţul Arthur, palid de emoţie, la distanţă de şase sute de paşi înceţi, ritualici.

Cătălina îi zâmbi băieţandrului, iar acesta radia de încântare. Mâna pe care şi-o sprijinea pe braţul lui era sigură. El a mai zăbovit o clipă, până când toată lumea şi-a dat seama că mireasa şi prinţul sosiseră şi aşteptau să îşi facă intrarea, toţi au amuţit şi s-au întins să vadă mireasa; apoi, într-un moment bine calculat, teatral, el porni s-o conducă mai departe.

Cătălina i-a simţit pe oameni murmurând la picioarele ei în timp ce înainta la înălţimea platformei comandate de Regele Henric, astfel încât toată lumea să poată vedea floarea Spaniei întâlnind tufa de trandafiri a Angliei. Prinţul se întoarse şi, pentru o clipă, fu orbit de supărare văzându-şi fratele conducând-o pe prinţesă, de parcă ar fi fost el însuşi mirele, aruncând priviri piezişe de jur-împrejur răspunzând cu zâmbetul său îngâmfat pălăriilor ridicate şi foşnetului produs de reverenţele pe care le făcea mulţimea, de parcă toţi veniseră să-l vadă chiar pe el.

Apoi au ajuns lângă Arthur, iar Harry – oricât de mult îi displăcea – a trebuit să se retragă, lăsându-i pe prinţ şi pe prinţesă singuri, faţă în faţă cu arhiepiscopul, îngenuncheaţi pe pernuţele de tafta albă brodată special

pentru acea ocazie.
„Nicio pereche n-a fost vreodată mai căsătorită de-atât”, se gândea Regele Henric cu amărăciune, aşezat în strana regală, alături de soţia şi mama sa. „Părinţii ei au avut încredere în mine cât într-un şarpe, iar eu l-am considerat întotdeauna pe tatăl ei un negustor pe jumătate maur. De nouă ori au fost logodiţi. Căsătoria asta n-o s-o poată desface nimic. Nici tatăl ei n-are cum să mai facă nimic, chiar dacă s-ar răzgândi. Acum mă va apăra împotriva Franţei; asta e moştenirea fiicei lui. Doar gândul la alianţa noastră îi va convinge pe francezi să facă pace cu mine, şi chiar avem nevoie de pace”.
Aruncă o privire scurtă către locul de alături, pe care se afla soţia sa. Îşi privea fiul şi pe mireasa acestuia cu ochi înlăcrimaţi, în timp ce arhiepiscopul le ridica mâinile împreunate şi le acoperea cu patrafirul. Chipul ei înfrumuseţat de emoţie nu-i stârni niciun sentiment. Cine ar fi putut ghici la ce se gândea ea îndărătul acelei măşti frumoase? Poate la propria-i căsnicie, la unirea Caselor de York şi Lancaster, care o adusese pe tronul pe care chiar ea l-ar fi putut pretinde? Sau poate la bărbatul pe care l-ar fi preferat de soţ? Regele se încruntă. Nu putuse niciodată să fie sigur de Elizabeth, soţia sa. De cele mai multe ori, prefera să nu se gândească la ea.
Dincolo de aceasta, mama lui cu chipul împietrit, Margaret Beaufort, privea tânăra pereche cu o umbră de zâmbet. Acesta era triumful Angliei, era triumful fiului ei; dar, mai mult decât atât, era triumful *ei* – reuşise să ridice această familie umilă din prăpastia în care se scufundase, înfruntase puterea Casei de York, învinsese un rege uns, luase însuşi tronul Angliei când părea să nu aibă nicio şansă. Şi totul fusese înfăptuit de ea. Fusese planul ei să-şi aducă fiul din Franţa la momentul potrivit, pentru a-şi pretinde tronul. Ea stabilise toate alianţele care-i oferiseră

destui oşteni pentru luptă. Ea urzise planul bătăliei care-l lăsase pe uzurpatorul rege Richard pradă disperării pe câmpul de luptă de la Bosworth şi victoria pe care o sărbătorea în fiecare zi era a ei. Iar această nuntă nu făcea decât să încununeze toată acea luptă îndelungată. Această mireasă avea să-i ofere un nepot, un rege Tudor spaniol pentru Anglia şi apoi un alt fiu, apoi altul: aşa avea să se nască o nesfârşită dinastie a Tudorilor.

Cătălina a repetat cuvintele jurământului de nuntă, a simțit greutatea verighetei pe deget, şi-a privit proaspătul soț şi i-a simțit sărutarea, totul ca prin vis. Când a pornit înapoi pe platforma aceea ciudată şi a văzut chipurile de la picioarele ei înălțându-se către pereții catedralei, şi-a dat seama că se terminase. Iar când au ieşit din penumbra catedralei în soarele strălucitor de iarnă de afară şi a auzit ovațiile mulțimii pentru Arthur şi mireasa lui, Prințul şi Prințesa de Wales, şi-a dat seama că îşi îndeplinise până la capăt îndatorirea. Fusese logodită cu Arthur din copilărie şi acum, în sfârşit, erau căsătoriți. O numiseră Prințesă de Wales încă de când avea trei ani şi acum, în sfârşit, îşi câştigase acel nume şi locul în lume. Şi-a ridicat privirea şi a zâmbit către mulțimea care, mulțumită de vinul primit în dar, încântată de frumusețea tinerei şi de siguranța pe care le-o oferea o astfel de alianță regală împotriva războaielor civile, îi aclama încântată.

Erau soț şi soție; dar nu au schimbat mai mult de câteva cuvinte tot restul zilei. A urmat banchetul regal, dar, deşi fuseseră aşezați unul alături de celălalt, trebuiau făcute multe urări, multe discursuri, iar muzicienii cântau. După cina îmbelşugată a urmat o reprezentație de poezie, muzică şi un tablou vivant. Nimeni nu mai văzuse asemenea cheltuială pentru o singură ocazie. A fost o petrecere mai grandioasă chiar decât cea de la nunta regelui însuşi şi decât cea de la încoronarea sa. A fost o întărire a monarhiei

engleze, un mod de a arăta lumii că această uniune a trandafirului Casei Tudor cu o prinţesă spaniolă era unul dintre cele mai importante evenimente ale noii epoci. Se proclamau astfel două noi dinastii: Isabella şi Ferdinand, în ţara nou formată din vechiul al-Andalus, şi Tudorii, care-şi însuşeau Anglia.

Muzicienii au început să cânte un dans spaniol, iar Regina Elizabeth, la semnul făcut de soacra ei, s-a aplecat către Cătălina şi i-a şoptit:

— Ne-ai face o mare onoare dacă ai dansa.

Cătălina, stăpână pe sine, s-a ridicat de pe scaun şi s-a îndreptat către mijlocul încăperii, iar doamnele ei i s-au alăturat, formând un cerc, ţinându-se de mâini. Au dansat aceaşi pavană pe care Henric o văzuse la Dogmersfield, iar el şi-a privit nora cu ochii îngustaţi. Nu exista nicio îndoială că era cea mai atrăgătoare tânără din încăpere. Păcat că un om atât de lipsit de pasiune ca Arthur n-avea, cu siguranţă, să reuşească să o înveţe nimic despre plăcerile din dormitor. Dacă-i lăsa să plece împreună la Castelul Ludlow, ea avea fie să moară de plictiseală, fie să devină un sloi de gheaţă. Pe de altă parte, dacă o păstra lângă el, avea să-i încânte privirile, avea s-o poată privi dând culoare întregii curţi. Oftă. Credea că nu va îndrăzni.

— E încântătoare, observă regina.

— Să sperăm, a răspuns el acru.

— Alteţă?

El zâmbi văzându-i aerul surprins şi întrebător.

— Ah, nimic. Ai dreptate, e încântătoare. Şi pare sănătoasă, nu-i aşa? Ce părere ai?

— Sunt sigură că aşa e, iar mama ei m-a asigurat că totul se petrece la timp.

El dădu din cap.

— Femeia aia e în stare să spună orice.

— Dar n-ar face-o; nu ne-ar păcăli, nu? Nu legat de ceva

atât de important? spuse ea.

El aprobă din cap şi nu adăugă nimic. Ştia că firea plăcută a soţiei sale şi încrederea ei în oameni nu puteau fi schimbate. Şi, atât timp cât nu avea niciun cuvânt de spus în treburile ţării, părerea ei era lipsită de importanţă.

— Dar Arthur? spuse. Ţi se pare că creşte, că e zdravăn? Ce n-aş da să aibă firea fratelui său!

Se uitară amândoi la micul Harry, care stătea şi-i privea pe dansatori cu chipul îmbujorat de încântare şi cu ochii strălucitori.

— Ah, Harry, spuse mama lui cu indulgenţă. N-a mai existat niciun prinţ atât de frumos şi de voios ca Harry.

Dansul spaniol se sfârşi, iar regele bătu din palme.

— Acum e rândul lui Harry şi al surorii lui, porunci el.

Nu voia să-l forţeze pe Arthur să danseze de faţă cu mireasa lui. Băiatul dansa ca un negustor – nesigur pe picioare şi prea concentrat. Dar Harry era nerăbdător să înceapă şi, într-o clipă, era alături de sora lui, Prinţesa Margareta, pe ringul de dans. Muzicienii cunoşteau gusturile muzicale ale tinerilor din familia regală, aşa că au început să cânte o galiardă ritmată. Harry şi-a aruncat jacheta deoparte şi a început să danseze doar în cămaşă, ca un om din popor.

Nobilii spanioli au scos o exclamaţie de surprindere văzând comportamentul tânărului prinţ, dar părinţii lui şi cei de la curtea engleză au zâmbit văzându-i entuziasmul. Când dansul s-a încheiat, toată lumea i-a aplaudat râzând. Toată lumea, cu excepţia Prinţului Arthur, care se uita în gol, hotărât să nu-şi privească fratele dansând. Şi-a revenit tresărind numai când mama lui şi-a pus mâna pe braţul lui.

— Sper că visează la noaptea nunţii, spuse tatăl lui către Lady Margaret, mama sa. Deşi mă îndoiesc.

Ea râse ascuţit.

— N-am o părere prea bună despre mireasă, spuse

Margaret Beaufort pe un ton critic.
— Nu? întrebă el. Ai văzut înțelegerea cu ochii tăi.
— Prețul îmi convine, dar bunurile nu sunt tocmai pe gustul meu, spuse, cu bine-cunoscutul ei spirit înțepător. E slăbuță şi drăguță, nu?
— Ai fi preferat o lăptăreasă voinică?
— Aş prefera o fată cu şolduri destul de late încât să ne poată da fii, spuse ea fără menajamente. O mulțime de fii.
— Mie mi se pare că arată destul de bine, afirmă el.
Ştia că nu va putea dezvălui niciodată cât de frumoasă îi părea. Nici măcar față de sine nu trebuia să recunoască asta.
Cătălina a fost condusă în patul nupțial de către doamnele ei de companie; Maria de Salinas a sărutat-o şi i-a urat noapte bună, iar Dona Elvira a binecuvântat-o ca o mamă. Dar Arthur a fost nevoit să mai îndure câteva glume fără perdea înainte ca prietenii şi însoțitorii săi să-l conducă în dormitor. L-au aşezat în pat alături de prințesă, care rămăsese nemişcată şi tăcută, în timp ce toți acei bărbați străini râdeau şi le urau noapte bună. Apoi a venit arhiepiscopul, care le-a stropit aşternuturile cu apă sfințită şi a spus o rugăciune lângă patul perechii tinere. Singurul mod în care ar fi putut să asiste mai multă lume la o asemenea ocazie ar fi fost să se deschidă larg uşile, astfel încât toți locuitorii Londrei să-i poată vedea pe cei doi tineri în patul conjugal, unul lângă celălalt, stingheri ca nişte perne. Amândurora li s-a părut că au trecut ore întregi înainte ca uşile să fie închise şi chipurile curioase şi zâmbitoare din jurul lor să dispară. Au rămas singuri, sprijiniți de perne şi nemişcați, ca nişte păpuşi timide.
S-a lăsat o linişte deplină.
— Vrei un pahar de bere slabă? întrebă Arthur, cu glasul subțiat de emoție.
— Nu prea-mi place berea, răspunse Cătălina.

— Asta e diferită. I se spune bere de nuntă, e îndulcită cu mied şi mirodenii. Se bea ca să capeţi curaj.

— Avem nevoie de curaj?

Zâmbetul ei l-a îmbărbătat, aşa că s-a dat jos din pat să-i aducă un pahar.

— Cred că da, spuse el. Eşti străină, într-o ţară necunoscută, iar eu n-am cunoscut alte fete în afară de surorile mele. Avem amândoi multe de învăţat.

Ea a luat cupa din mâna lui şi a sorbit din lichidul ameţitor.

— Ah, chiar *este* bună.

Arthur dădu pe gât o cupă şi-şi turnă încă una. Apoi se întoarse în pat. Se simţea ca un impostor în timp ce sălta cuverturile şi se aşeza alături de ea; i se părea cu adevărat imposibil să-i ridice cămaşa de noapte şi să se urce deasupra ei.

— Voi stinge lumânarea, zise el.

Au rămas deodată în întuneric, nu se mai vedeau decât tăciunii roşii din cămin.

— Eşti obosită? întrebă el, sperând să audă că era prea istovită ca să-şi poată face datoria.

— Nu, deloc, răspunse ea politicos – o voce fără trup în bezna încăperii. Tu?

— Nu.

— Vrei să dormi acum? întrebă el.

— Ştiu ce-avem de făcut, răspunse ea fără ocol. Toate surorile mele au fost căsătorite. Ştiu tot ce e de ştiut despre asta.

— Şi eu ştiu, protestă el jignit.

— N-am vrut să spun că nu ştii, ci că nu trebuie să-ţi fie teamă s-o faci. Ştiu ce avem de făcut.

— Nu mi-e teamă, doar că...

Îngrozit, simţi cum mâna ei îi trage în sus cămaşa de noapte şi-i atinge pielea dezvelită a burţii.

— N-am vrut să te sperii, spuse cu voce nesigură, simțind dorința crescând, în ciuda fricii îngrozitoare că nu avea să se descurce.

— Nu mi-e teamă, spuse fiica Isabellei. Nu mi-a fost niciodată teamă de nimic.

În liniştea şi întunericul deplin, simți cum mâna ei îl cuprinde cu hotărâre. La atingerea ei, dorința îi deveni atât de aprinsă, încât îl cuprinse teama că avea să se termine totul pe dată. Cu un geamăt răguşit, se rostogoli deasupra ei şi descoperi că îşi ridicase cămaşa de noapte şi rămăsese goală de la mijloc în jos. A bâjbâit puțin, nesigur pe el, şi a simțit-o cum tresare când s-a împins în ea. Totul îi părea cu neputință de înfăptuit, nu avea de unde să ştie ce trebuie să facă un bărbat, nu avea nimic care să-l ajute sau să-l povățuiască, nu ştia nimic despre trupul ei misterios. Apoi ea a scos un mic țipăt de durere pe care şi l-a înăbuşit cu mâna, iar el a ştiut că reuşise. Uşurarea a fost atât de mare, încât totul s-a sfârşit pe dată – o senzație pe jumătate dureroasă şi plăcută, care i-a spus că, oricare ar fi părerea tatălui său despre el, orice ar crede fratele său Harry despre el, treaba fusese făcută, iar el era acum bărbat şi soț; iar prințesa era acum soția lui, nu o fecioară neprihănită.

Cătălina a aşteptat ca el să adoarmă, apoi s-a ridicat din pat şi s-a spălat în odaia ei. Sângera, dar ştia că nu avea să dureze mult, iar durerea nu fusese mai mare decât se aşteptase; Isabel, sora ei, îi spusese că e mult mai rău să cazi de pe cal şi avusese dreptate. Margot, cumnata ei, îi spusese că era minunat; dar Cătălina nu-şi putea închipui cum ceva atât de stânjenitor şi de neplăcut ar putea face pe cineva fericit, aşa că a hotărât că Margot exagera, ca de obicei.

Cătălina s-a întors în dormitor. Dar nu s-a urcat înapoi în pat. S-a aşezat pe podea, lângă foc, cuprinzându-şi genunchii cu brațele şi privind tăciunii aprinşi.

„N-a fost o zi rea", îmi spun şi zâmbesc; sunt cuvintele mamei. Aş vrea atât de mult să-i aud glasul, că îmi tot repet vorbele ei. De multe ori, pe vremea când eram doar un copil, se întorcea după o zi petrecută în şa, inspectând trupele din avangardă. Alergând înapoi, să-i împingă de la spate pe cei prea lenți, intra în cort, îşi scotea cizmele de călărie şi se aşeza pe minunatele covoare şi perne maure, lângă focul din mangalul de alamă, spunând: „N-a fost o zi rea".

„Dar există şi zile rele?" am întrebat-o o dată. „Nu şi atunci când împlineşti voia Domnului", mi-a răspuns ea serioasă. „Sunt zile uşoare şi zile grele. Dar, când faci munca Domnului, nu sunt niciodată zile rele".

Nu mă îndoiesc nicio clipă că şi faptul că m-am culcat cu Arthur, chiar şi felul neruşinat în care l-am atins şi l-am tras în mine sunt tot munca Domnului. Este voia Lui ca între Spania şi Anglia să existe o alianță de nedesfăcut. Numai cu un aliat de încredere ca Anglia va putea Spania să se opună extinderii Franței. Numai cu ajutorul bogăției englezilor, mai ales cu ajutorul corăbiilor acestora, va putea Spania să-şi poarte războiul împotriva necredincioşilor, până în inima imperiilor maure din Africa şi Turcia. Prinții italieni sunt într-o continuă rivalitate, francezii sunt un pericol pentru toți vecinii, aşa că Anglia e singura care ni se poate alătura în cruciadă, pentru a apăra creştinătatea de puterea înspăimântătoare a maurilor – fie ei din Africa, cu pielea întunecată, sperietorile copilăriei mele, fie cei cu pielea deschisă la culoare, din cumplitul Imperiu Otoman. Şi după ce îi învingem, cruciada trebuie să continue în India şi în Orient, oricât de departe e nevoie să mergem pentru a lupta şi a-i învinge pe necredincioşii mauri. Cel mai teamă îmi e că regatele sarazinilor se întind la nesfârşit, până la capătul lumii, care nici măcar Cristofor Columb nu ştie unde e.

„Şi dacă nu se sfârşesc niciodată?" am întrebat-o odată pe mama, în timp ce priveam, sprijinite de zidul fortăreței, cum

un alt grup de mauri părăsea Granada; își încărcaseră lucrurile pe catâri, femeile plângeau, bărbații aveau capetele plecate, iar crucea Sfântului Iacov flutura în vânt pe locul unde semiluna stătuse timp de șapte secole, clopotele chemau la slujbă în locul unde cornul sunase chemările la rugăciuni păgâne. „Dacă ei pleacă acum în Africa, înfrânți, dar peste un an se întorc?"

„De aceea trebuie să fii curajoasă, prințesa mea de Wales", mi-a răspuns mama. „De aceea trebuie să fii pregătită de luptă oricând se întorc, oriunde. Războiul acesta merge până la capătul lumii, pentru totdeauna, până când Dumnezeu îi pune capăt. Va avea multe înfățișări. Nu va conteni niciodată. Vor veni iar și iar, și tu va trebui să fii pregătită în Țara Galilor, așa cum voi fi eu în Spania. Îți cer să fii o prințesă luptătoare, așa cum eu sunt o regină războinică. Eu și tatăl tău te-am trimis în Anglia, așa cum pe Maria am trimis-o în Portugalia, iar Juana li s-a alăturat Habsburgilor, în Țările de Jos. Sunteți acolo ca să apărați ținuturile soților voștri și să mențineți alianța lor cu noi. Este datoria ta să pregătești Anglia și s-o ții în siguranță. Asigură-te că nu greșești niciodată față de țara ta, așa cum nici surorile tale nu vor greși față de a lor, așa cum nici eu n-am greșit față de a mea.

Când abia mijeau zorile, Cătălina a fost trezită de Arthur, care se împingea între picioarele ei. Deși nemulțumită, l-a lăsat să facă ce voia, știind că numai așa putea obține un fiu care să întărească alianța. Alte prințese, ca mama ei, fuseseră nevoite să-și câștige regatul pe câmpul de luptă. Cele mai multe însă, ca ea, aveau de îndurat chinuri în intimitate. N-a durat mult, apoi el a adormit. Cătălina a rămas nemișcată ca o stâncă, nedorind să-l trezească din nou.

Nu s-a mișcat până s-a luminat de ziuă, când camarazii săi au bătut cu putere în ușă. S-a ridicat și i-a urat bună dimineața, puțin stânjenit, apoi a ieșit. L-au întâmpinat cu

urale şi l-au condus triumfător în camerele sale. Cătălina l-a auzit lăudându-se neruşinat: „Domnilor, astă-noapte am fost în Spania”; iar ceilalți au râs şi au aplaudat gluma. Doamnele ei de companie au venit să-i aducă rochia şi i-au auzit pe tineri râzând. Dona Elvira a ridicat din sprâncenele subțiri, indignată de manierele englezeşti:

— Mă întreb ce părere ar avea mama ta.

— Ar spune că singurul lucru important e voia Domnului, iar voia Domnului s-a împlinit, i-a răspuns Cătălina cu hotărâre.

Pentru mama n-a fost aşa. S-a îndrăgostit de tata la prima vedere şi a fost foarte fericită să se mărite cu el. Când am crescut, am început să-mi dau seama că se doreau cu adevărat unul pe celălalt – nu era vorba doar de o alianță puternică între un rege şi o regină. Se prea poate să mai fi fost şi alte femei pentru tata; dar de soția lui avea nevoie, nu putea fi fericit fără ea. Iar pentru mama nu mai exista alt bărbat. Nu avea ochi decâtpentru tata. Spania era singura țară din Europa care nu avea o tradiție a iubirii curteneşti şi a adorației față de regină. Ar fi fost, oricum, o pierdere de vreme. Mama pur şi simplu nu observa că existau şi alți bărbați, iar când ei oftau după ea şi spuneau că are ochi albaştri ca cerul, ea râdea şi spunea: „Prostii”. Şi aici se sfârşea totul.

Când nu erau împreună, părinții mei îşi scriau în fiecare zi, iar tata nu făcea niciun pas fără să îi spună mamei şi să-i ceară sfatul. Când era în pericol, ea abia dacă reuşea să închidă ochii.

N-ar fi reuşit să străbată Sierra Nevada dacă mama nu i-ar fi trimis oameni şi echipe de muncitori care să sape şi să-i netezească drumul. Nimeni altcineva n-ar fi putut să facă un drum pe-acolo. El n-ar fi avut încredere în altcineva care să țină Regatul Unit cât timp el încerca să înainteze. Iar ea n-ar fi reuşit să cucerească acei munți pentru altcineva, el era

singurul căruia i-ar fi oferit ajutorul. Ceea ce părea o alianță strânsă între doi jucători foarte calculați era, de fapt, o aparență înşelătoare – în realitate, pasiunea care îi lega dicta jocul lor politic. Ea era o regină grandioasă fiindcă aşa îi ținea aprinsă dorința. El era un mare general pentru a se ridica la înălțimea ei. Dragostea şi dorința pentru celălalt îi împingeau înainte, aproape la fel de mult cât credința lor în Dumnezeu.

Suntem o familie înflăcărată. Când sora mea Isabel, care acum s-a dus la Domnul, s-a întors din Portugalia văduvă, a jurat că-şi iubise soțul atât de mult, încât nu avea să se mai căsătorească vreodată. Fuseseră împreună pentru doar şase luni, dar spunea că fără el viața nu are niciun sens. Juana, a doua soră a mea, îl iubeşte atât de mult pe soțul ei, Philip, încât nu poate să-l scape din ochi nicio clipă; când aude că-l interesează o altă femeie, jură că o va otrăvi, e nebună de dragoste pentru el. Iar fratele meu... iubitul meu frate Juan... a murit pur şi simplu din dragoste. El şi frumoasa lui soție, Margot, se iubeau aşa de mult, aveau aşa o pasiune unul pentru celălalt, încât sănătatea lui s-a şubrezit şi a murit la doar şase luni după nuntă. E ceva mai tragic decât un tânăr care moare după ce a fost căsătorit numai şase luni? Mă trag dintr-o familie de oameni înflăcărați. Dar eu? Eu mă voi îndrăgosti vreodată?

Cu siguranță, nu de băiețandrul ăsta neîndemânatic. Admirația pe care am simțit-o pentru el la început s-a topit de tot. E prea sfios ca să-mi vorbească, doar bombăne şi se preface că nu-şi găseşte cuvintele. M-a silit să iaufrâiele în dormitor şi mi-e atât de ruşine că a trebuit să fac eu prima mişcare. Mă face să fiu o femeie neruşinată, o târfă, când eu aş vrea să mă curteze ca pe o domniță din poveşti. Dar, dacă nu-l invitam eu, ce-ar fi făcut? Mă simt stânjenită acum, şi cred că e din vina lui. „În Spania", într-adevăr! N-ar fi ajuns nici în Indii, dacă nu-i arătam eu pe unde s-o ia. Prostovanul!

Când l-am văzut prima dată, mi s-a părut frumos ca un

cavaler din legende, ca un trubadur, ca un poet. M-am gândit că aş putea fi aidoma unei domniţe din turn, iar el mi-ar cânta la fereastră şi m-arface să-l iubesc. Dar, chiar dacă arată ca un poet, n-are niciun pic de farmec. Nu pot niciodată să-i smulg mai mult de două cuvinte şi începe să mi se pară că mă înjosesc încercând să-i fac pe plac.

Sigur, nu voi uita că e datoria mea să-l rabd pe tânărul ăsta, Arthur. Sper doar să am un copil, iar destinul meu e să apăr Anglia de mauri. O voi face; orice altceva s-ar întâmpla, eu voi fi Regina Angliei şi îmi voi apăra cele două ţări: Spania, în care m-am născut, şi Anglia, în care m-am căsătorit.

Londra, 1501, iarna

Arthur şi Cătălina, nemişcaţi, unul lângă celălalt, dar fără să schimbe măcar un cuvânt, se aflau pe corabia regală care conducea o întreagă flotă de alte corăbii vopsite în culori vesele de-a lungul râului, către Castelul Banyard, care avea să fie căminul lor în următoarele câteva săptămâni. Era un palat uriaş, pătrat, cu vedere spre râu şi grădini care se întindeau de-a lungul malurilor. Primarul Londrei, sfetnicii şi întreaga curte veneau în urma corăbiei regale, muzicienii cântau, iar moştenitorii tronului erau gata să se stabilească în inima oraşului.

Cătălina a observat că trimişii scoţieni erau foarte ocupaţi să negocieze căsătoria cumnatei sale, Prinţesa Margaret. Regele Henric îşi folosea copiii ca pe nişte pioni în jocul puterii, aşa cum trebuie să facă un rege. Arthur stabilise legătura atât de importantă cu Spania, iar Margaret, deşi avea doar doisprezece ani, avea să transforme Scoţia în prieten, după ce fusese duşman timp de generaţii întregi. Prinţesa Mary urma să se căsătorească şi ea, la vremea ei, fie cu cel mai mare duşman al ţării, fie cu cel mai bun prieten pe care dorea să şi-l păstreze. Cătălina era bucuroasă că ştiuse încă din copilărie că avea să devină Regina Angliei. Nu se schimbase nimic între timp, iar alianţele rămăseseră mereu aceleaşi. Fusese viitoarea regină a Angliei aproape de când se născuse. Lucrul acesta făcuse despărţirea de casă şi de familie mult mai uşoară pentru ea.

A observat că Arthur fusese foarte reţinut când îi întâmpinase pe nobilii scoţieni la cina de la Palatul Westminster.

— Scoţienii sunt duşmani noştri cei mai periculoşi, i-a şoptit în spaniolă Edward Stafford, Ducele de Buckingham, în timp ce aşteptau, în capătul sălii, ca invitaţii să-şi ocupe locurile. Regele şi prinţul speră ca această căsătorie să-i

transforme în prietenii noştri pentru totdeauna, să-i lege de noi. Dar tuturor ne e greu să uităm cum ne-au chinuit fără încetare. Toți am fost învățați de mici că la nord se află întotdeauna un duşman teribil.

— Dar cu siguranță că nu e decât un regat mic şi sărac, spuse ea nedumerită. Ce rău ne pot face?

— Se aliază întotdeauna cu Franța, i-a răspuns el. De fiecare dată când suntem în război cu Franța, ei se aliază şi ne invadează pe la granița din nord. Şi chiar dacă e un regat mic, este periculos fiindcă este o poartă pe unde ne-ar putea invada francezii. Cred că Alteța Voastră ştie încă din copilărie că un vecin cât de mic poate reprezenta un pericol.

— Păi, maurii rămăseseră cu o țară destul de mică în ultima vreme, constată ea. Tata spunea mereu că maurii sunt ca o boală. Că pot să nu deranjeze prea mult, dar sunt mereu prezenți.

— Iar scoțienii sunt molima noastră, consimți el. Cam la fiecare trei ani, ne invadează şi pornesc un mic război, iar noi pierdem o bucățică de pământ sau ne-o luăm înapoi. Şi în fiecare vară trec granițele țărilor vecine şi fură tot ce nu pot cultiva sau creşte singuri. Niciun fermier din Nord nu s-a aflat vreodată la adăpost de pericolul acesta. Regele e hotărât să stabilească pacea.

— Se vor purta bine cu Prințesa Margaret?

— În felul lor aspru, spuse zâmbind. Nu cum ai fost primită tu, Infanta.

Cătălina îi zâmbi drept răspuns. Ştia că avusese parte de o primire călduroasă în Anglia. Londonezii o îndrăgiseră pe prințesa spaniolă, le plăcuseră culorile țipătoare ale alaiului său, hainele ei stranii şi faptul că prințesa avea mereu un zâmbet pregătit pentru mulțime. Cătălina învățase de la mama ei că oamenii au mai multă putere decât o întreagă armată de mercenari, aşa că nu întorcea niciodată privirile când era ovaționată. Întotdeauna le făcea cu mâna, iar dacă

o aplaudau cu înflăcărare, le făcea chiar şi o mică reverenţă.

A aruncat o privire către Prinţesa Margaret, o fetişcană precoce, înfumurată, care tocmai îşi potrivea rochia şi îşi aranja boneta înainte să intre în sală.

— În curând vei fi căsătorită şi vei pleca, aşa cum am făcut şi eu, spuse Cătălina cu blândeţe, în franceză. Sper să fii fericită.

Fata mai tânără o privi cu îndrăzneală.

— Nu va fi deloc cum a fost pentru tine, fiindcă tu ai venit în cel mai măreţ regat din Europa, iar eu trebuie să plec departe, în exil, răspunse ea.

— Poate că pentru tine Anglia e măreaţă; pentru mine e încă o ţară străină, spuse Cătălina, încercând să nu izbucnească din pricina lipsei de politeţe a fetei. Şi dacă mi-ai vedea casa din Spania, ai fi uimită să vezi cât este de minunat palatul nostru.

— Nu există loc mai minunat decât Anglia, răspunse Margaret, cu hotărârea oricărui copil Tudor răsfăţat. Dar e bine că voi fi regină. În vreme ce tu eşti doar prinţesă, eu voi fi regină. Voi fi egala mamei, spuse, iar după o pauză adăugă: Chiar aşa, voi fi egala mamei tale.

Obrajii Cătălinei s-au îmbujorat dintr-odată.

— Nu vei fi niciodată egala mamei mele, spuse tăios. Eşti o neghioabă dacă spui una ca asta.

Margaret rămase cu gura căscată.

— Alteţă, le întrerupse ducele, tatăl vostru e gata să intre. Vreţi să-l urmaţi?

Margaret îi întoarse Cătălinei spatele şi se îndepărtă în grabă.

— E foarte tânără, spuse ducele, ca s-o liniştească. Şi chiar dacă nu recunoaşte, îi e teamă să-şi părăsească mama şi tatăl şi să plece aşa departe.

— Mai are multe de învăţat, spuse Cătălina scrâşnind din dinţi. Ar fi cazul să înveţe să se poarte ca o regină, dacă asta

va fi.

Se întoarse către Arthur, care era pregătit s-o conducă în sală, în urma părinților săi.

Familia regală s-a aşezat. Regele şi cei doi fii ai săi şi-au ocupat locurile la masa principală din capătul sălii, sub baldachinul cu însemnele regale, iar în dreapta lor s-au aşezat regina şi prințesele. Milady mama regelui, Margaret Beaufort, stătea lângă rege, între el şi soția lui.

— Margaret şi Cătălina se certau când am intrat, constată ea cu satisfacție răutăcioasă. Mă gândeam eu că Infanta o s-o scoată din fire pe Prințesa Margaret. Nu poate îndura ca altcuiva să i se dea mai multă atenție şi toată lumea se agită în jurul Cătălinei.

— Margaret va pleca în curând, răspunse Henric scurt. Şi va avea alaiul ei şi luna ei de miere.

— Cătălina a devenit cea mai interesantă persoană de la curte, se plânse mama lui. Palatul e plin de oameni care vin s-o vadă la cină. Toată lumea vrea s-o vadă.

— E o noutate, o minune care durează şapte zile. Şi chiar vreau ca lumea s-o vadă.

— Are un farmec al ei, observă bătrâna.

Un servitor a întins un bol de aur cu apă parfumată, iar Lady Margaret şi-a înmuiat degetele, apoi şi le-a şters pe şervet.

— O găsesc foarte plăcută, spuse Henric în timp ce-şi ştergea mâinile. N-a făcut nicio greşeală în timpul nunții, iar oamenii o plac.

Mama lui făcu un gest de nepăsare.

— E cu adevărat bolnavă de trufie, n-a fost crescută cum mi-aş creşte eu copiii. Nu i-a frânt nimeni voința, ca s-o facă ascultătoare. Se crede specială.

Henric o privi pe prințesă. Îşi aplecase capul ca să asculte ce-i spunea Mary, cea mai mică prințesă Tudor; o văzu cum zâmbeşte şi îi răspunse.

— Ştii ce? Eu o cred specială.

Sărbătoarea a durat zile în şir, apoi întreaga curte s-a mutat la Richmond, un palat abia construit într-un parc imens, superb.

Cătălinei, copleşită de atâtea prezentări şi chipuri noi, i se părea că e în mijlocul unui lanț de turniruri şi petreceri, o regină sărbătorită ca o sultană, cu o țară întreagă pornită s-o distreze. Dar după o săptămână petrecerea a luat sfârşit, iar regele i-a spus prințesei că era timpul ca alaiul ei spaniol să se întoarcă acasă.

Cătălina ştiuse dintotdeauna că micul ei alai, cu care fusese atât de aproape de naufragiu şi care o însoțise prin furtuni ca s-o prezinte mirelui, avea să se întoarcă în Spania după nuntă şi după ce prima parte a dotei era plătită; dar cele două zile în care aceştia şi-au împachetat lucrurile şi şi-au luat rămas-bun de la prințesă au fost foarte triste. Servitorii, doamnele de companie, şambelanul şi vistiernicul rămâneau alături de ea, dar restul erau nevoiți să plece. Chiar dacă ştia că aşa e firea lucrurilor, că nuntaşii plecau când nunta se termina, nu se simțea deloc mai puțin nefericită. Le-a înmânat mesaje pentru toți din Spania şi o scrisoare pentru mama ei.

De la fiica sa Cătălina, Prințesă de Wales, pentru Alteța Sa de Castilia şi Aragón şi mult iubita Madre,

O, *Madre!*

Aşa cum îți vor spune domnii şi doamnele acestea, eu şi prințul avem o casă bună, pe malul râului. Se numeşte Castelul Baynard, deşi nu e deloc un castel, ci un palat abia construit. Nu avem băi nici pentru femei, nici pentru bărbați. Ştiu la ce te gândeşti. Nici nu-ți poți închipui.

Dona Elvira i-a cerut fierarului să făurească un cazan uriaş, pe care îl încălzesc pe focul din bucătărie, iar şase servitori îl cară în dormitorul meu, pentru baie. Nu sunt nici grădini de flori, nici pâraie şi nici fântâni, e ceva nemaivăzut.

Totul pare că n-a fost construit încă. În cel mai bun caz, au nişte grădini complicate, unde poți doar să te plimbi în cerc, până când te ia cu amețeală. Mâncarea nu e bună, iar vinul e foarte acru. Nu mănâncă decât fructe uscate şi cred că n-au auzit niciodată de legume.

Nu trebuie să crezi că mă plâng, am vrut doar să ştii că, în ciuda micilor greutăți, sunt mulțumită să fiu prințesă. Prințul Arthur se poartă blând şi atent cu mine când ne întâlnim, ceea ce se întâmplă mai ales la cină. Mi-a dăruit o frumoasă iapă berberă corcită cu rasa englezească şi călăresc în fiecare zi. Nobilii de la curte participă la turniruri (dar nu şi prinții); campionul meu este deseori Ducele de Buckingham, care e atât de bun cu mine, mă învață cum merg lucrurile la curte, mă sfătuieşte şi îmi spune ce am de făcut. Adesea, cinăm în felul englezesc, bărbații şi femeile împreună. Femeile au camerele lor, dar oaspeții şi servitorii bărbați intră şi ies ca şi cum ar fi publice, nu există o parte a casei unde se retrag femeile. Nu pot fi sigură că sunt singură decât dacă mă încui în odaia mea – altfel, e lume peste tot.

Deşi tăcută, regina Elizabeth se poartă foarte blând cu mine când ne întâlnim şi îmi place să mă aflu în compania ei. Milady mama regelui e foarte rece; dar cred că se poartă aşa cu toată lumea, în afară de rege şi de prinți. Îşi iubeşte la nebunie fiul şi nepoții. Este foarte credincioasă şi serioasă. Sunt convinsă că este o femeie admirabilă în toate privințele.

Vei dori să ştii dacă am rămas grea. Încă nu sunt semne. Vei dori să ştii că citesc din Biblie şi din cărțile sfinte două ceasuri pe zi, aşa cum mi-ai cerut, şi că merg la slujbă de trei ori pe zi, iar la împărtăşanie, în fiecare duminică. Părintele Alessandro Geraldini se simte bine şi îmi e călăuză spirituală în Anglia, aşa cum mi-a fost şi în Spania. Mă încred în el şi în Dumnezeu să-mi dea putere să fac munca Domnului în Anglia, aşa cum faci tu în Spania. Dona Elvira are grijă de doamnele mele, iar eu o ascult aşa cum te-aş asculta pe tine.

Maria de Salinas este cea mai bună prietenă a mea, ca acasă, deşi nimic de-aici nu e ca în Spania şi nu pot să rabd s-o ascult când aduce vorba de casă.

Voi fi o prinţesă aşa cum doreşti să fiu. Nu-ţi voi greşi nici ţie, nici lui Dumnezeu. Voi fi regină şi voi apăra Anglia împotriva maurilor.

Te rog, scrie-mi curând şi spune-mi ce mai faci. Păreai atât de tristă şi de nefericită când am plecat! Sper că acum te simţi mai bine. Sunt sigură că nefericirea pe care ai văzut-o la mama ta va fi trecătoare şi nu va rămâne asupra ta, aşa cum i s-a întâmplat ei. Cu siguranţă, Dumnezeu nu te va pedepsi în felul acesta tocmai pe tine, preferata Lui. Mă rog pentru tine şi pentru tata în fiecare zi. Îţi aud glasul şi poveţele tot timpul. Te rog, scrie-i curând fiicei tale, care te iubeşte atât de mult.

Cătălina

P.S.: Deşi mă bucur că m-am căsătorit şi că am fost chemată să-mi fac datoria faţă de Spania şi faţă de Dumnezeu, mi-e tare dor de tine. Ştiu că eşti regină înainte de-a fi mamă, dar m-aş bucura nespus să primesc o scrisoare de la tine.

Curtea a salutat alaiul spaniol cu voie-bună, dar Cătălinei îi era greu să zâmbească şi să le facă semn cu mâna. După ce au pornit, s-a apropiat de malul râului, ca să se uite în urma corăbiilor care se făceau din ce în ce mai mici, până au dispărut cu totul; regele Henric a găsit-o acolo: o siluetă singuratică, pe chei, privind în josul râului de parcă şi-ar fi dorit să plece şi ea.

Se pricepea prea bine la femei ca s-o întrebe ce se întâmplase. Ştia foarte bine ce se întâmplase: suferea de singurătate şi dor de casă, lucru foarte firesc pentru o tânără de aproape şaisprezece ani. Şi el trăise în exil, departe de Anglia, cea mai mare parte a vieţii lui, cunoştea foarte bine sentimentele şi dorul provocate de un miros

cunoscut, de schimbarea anotimpurilor sau de un rămas-bun. Dacă i-ar fi cerut explicații, n-ar fi făcut decât să provoace o mare de lacrimi, care n-ar fi adus nimic bun. Aşa că i-a luat mâna mică şi rece, i-a strâns-o sub brațul lui şi a invitat-o să vadă biblioteca pe care tocmai o pusese la punct la palat, de unde putea să împrumute oricând cărți. I-a dat un ordin rapid, peste umăr, unui paj, şi a condus-o pe prințesă în bibliotecă, printre rafturile frumoase, arătându-i nu numai autorii clasici şi cărțile de istorie care îl interesau pe el, ci şi romanele cavalereşti şi poveştile eroice care ar fi putut s-o intereseze pe ea.

A observat mulțumit că ea nu s-a plâns şi-şi ştersese lacrimile încă de când îl văzuse că se apropie. Fusese educată să fie tare. Isabella a Spaniei fusese soție de războinic şi, ea însăşi războinică, nu-şi crescuse fetele să fie îngăduitoare cu ele însele. Se gândi că nu mai era altă fată în Anglia care să-şi poată măsura hotărârea cu a ei. Dar prințesa avea cearcăne sub ochii albaştri şi, chiar dacă a luat cărțile pe care el i le-a întins şi a mulțumit, zâmbetul nu i-a revenit pe chip.

— Îți plac hărțile? a întrebat-o el.

Ea aprobă din cap.

— Sigur că-mi plac. În biblioteca tatălui meu avem hărțile întregii lumi, iar Cristofor Columb i-a făcut o hartă ca să-i arate unde sunt Americile.

— E mare biblioteca tatălui tău? întrebă el, invidios pe reputația lui de învățat.

Ea a şovăit un moment, politicoasă, înainte de a-i răspunde, iar el a înțeles: biblioteca lui, de care fusese aşa de mândru, nu era nimic în comparație cu ştiința maurilor din Spania.

— Desigur, tata a moştenit o mulțime de cărți, nu le-a strâns el pe toate, spuse Cătălina cu tact. Multe dintre ele sunt scrise de autori mauri, de învățați mauri. Ştiți că arabii

au tradus autorii greci înainte s-o facă francezii, italienii sau englezii. Arabii cunoşteau matematica şi ştiinţele când acestea fuseseră uitate în creştinătate. Are toate traducerile arabe din Aristotel şi Sofocle şi toţi ceilalţi.

El se simţi îndată cuprins de o foame nestăpânită de a afla toate acele lucruri noi.

— Are multe cărţi tatăl tău?

— Mii, răspunse ea. În ebraică şi în arabă, în latină şi în toate limbile creştinătăţii. Dar nu le citeşte pe toate, are învăţaţi arabi care le studiază.

— Şi hărţile? întrebă el.

— De cele mai multe ori, e sfătuit de navigatori şi cartografi arabi, răspunse ea. Ei călătoresc atât de mult pe uscat, încât au învăţat să-şi găsească drumul după stele. Pentru ei, o călătorie pe mare e la fel ca una prin deşert. Spun că întinderile de apă sunt ca un deşert de nisip: se folosesc tot de lună şi de stele ca să-şi găsească drumul.

— Şi ce părere are tatăl tău, va avea mult de câştigat de pe urma acestor descoperiri? întrebă regele, curios. Am auzit cu toţii de călătoriile lui Cristofor Columb şi de comorile pe care le-a adus.

A privit cu admiraţie cum fata îşi coboară pleoapele, ca să-şi ascundă licărul din priviri.

— Ah, nu ştiu, spuse ea, evitând cu iscusinţă întrebarea. Cu siguranţă, mama e de părere că multe suflete aşteaptă să fie salvate în numele lui Iisus.

Henric deschise mapa în care îşi păstra colecţia de hărţi şi le împrăştie dinaintea ei. În colţurile lor dansau monştri marini. I-a arătat forma Angliei cu degetul, apoi graniţele Sfântului Imperiu Roman, cele câteva regiuni ale Franţei şi graniţele din ce în ce mai întinse dintre Spania şi teritoriile papale din Italia.

— Vezi de ce eu şi tatăl tău trebuie să fim prieteni, îi spuse. Amândoi trăim cu ameninţarea Franţei în coastă. Nu

putem nici măcar să facem negoț, dacă nu-i ținem pe francezi departe de strâmtoare.

— Dacă fiul Juanei moşteneşte ținuturile Habsburgilor, va avea două regate, spuse ea. Spania şi Țările de Jos.

— Iar fiul tău va avea toată Anglia, o alianță cu Scoția şi toate pământurile noastre din Franța, spuse el, făcând un gest larg cu mâna. Vor fi o pereche de veri foarte puternică.

Ea zâmbi la acest gând, iar Henric îi citi ambiția pe chip.

— Ai vrea ca fiul tău să stăpânească jumătate din creştinătate?

— Care femeie n-ar vrea asta? spuse ea. Iar fiul meu, împreună cu al Juanei, ar putea cu siguranță să-i zdrobească pe mauri, să-i împingă înapoi tot mai mult, dincolo de Marea Mediterană.

— Sau ați putea găsi un mod de a trăi în pace, îi sugeră el. Doar pentru că unul îi spune Allah şi altul îi spune Dumnezeu, nu e un motiv de război între credincioşi, nu?

Cătălina clătină imediat din cap.

— O să fie război mereu, cred. Mama spune că e marele război dintre Dumnezeu şi diavol, care va dura până la sfârşitul lumii.

— Atunci veți fi mereu în pericol, începu el, dar fu întrerupt de o bătaie în uşa de lemn masiv a bibliotecii.

Era pajul pe care Henric îl trimisese undeva în grabă; adusese cu el un bijutier neliniştit, care aştepta de zile întregi să-i arate regelui lucrările lui şi fusese surprins să fie chemat dintr-odată.

— Acum, îi spuse Henric nurorii sale, am un cadou pentru tine.

Ea îşi ridică privirea spre el. „O, Doamne", se gândi el. „Trebuie să fii făcut din piatră ca să nu-ți doreşti o asemenea floare în pat. Jur că aş putea s-o fac să zâmbească sau măcar m-aş bucura să încerc".

— Da?

Henric îi făcu un semn omului, care scoase o bucată de catifea maronie din buzunar, apoi împrăştie conţinutul săculeţului pe căptuşeala stacojie. O mulţime de bijuterii – diamante, smaralde, rubine, perle, lănţişoare, medalioane, cercei şi broşe – s-au împrăştiat deodată sub ochii măriţi ai Cătălinei.

— Alege ce-ţi place, spuse Henric pe un ton blând, intim. Este darul meu pentru tine, ca să readuc zâmbetul pe chipul tău frumos.

Abia dacă l-a auzit, s-a apropiat de masă într-o clipă, iar aurarul i-a arătat o podoabă scumpă după alta. Henric o privea îngăduitor. Era ea prinţesă şi îi curgea prin vene sângele aristocraţilor castilieni, în timp ce el era nepotul unui simplu muncitor, dar putea fi cumpărată la fel de uşor ca oricare alta. Iar el avea posibilitatea s-o mulţumească.

— Argint? întrebă el.

Ea îl privi, cu chipul strălucind.

— Nu argint, răspunse hotărâtă.

Henric îşi aminti că fata asta văzuse toată avuţia incaşilor întinsă la picioarele ei.

— Aur atunci?

— Prefer aurul, într-adevăr.

— Perle?

Făcu o mică strâmbătură.

„Dumnezeule, ce gură bună de sărutat are”, gândi el, apoi spuse cu voce tare:

— Nici perle?

— Nu sunt printre favoritele mele, mărturisi ea.

Îşi ridică privirea către el şi îl întrebă zâmbind:

— Ce piatră preferaţi?

„Zău dacă nu flirtează cu mine”, îşi spuse el, uimit de asemenea idee. „Se joacă cu mine aşa cum ar face cu un unchi îngăduitor. Mă trage cu undiţa la mal, ca pe un peşte”.

— Smaralde?

Ea zâmbi din nou.

— Nu. Asta, spuse simplu.

Alesese, într-o clipă, podoaba cea mai scumpă din desaga bijutierului: un colier de safire de un albastru intens şi o pereche de cercei asortaţi. Cochetă, şi-a lipit colierul de pielea netedă a obrajilor, ca el să-şi poată muta privirea de la pietre la ochii ei. A făcut un pas înainte, ca el să-i poată simţi parfumul părului, floarea de portocal din grădinile Alhambrei. Mirosea de parcă ea însăşi ar fi fost o floare exotică.

— Se potrivesc cu ochii mei? l-a întrebat. Am ochii albaştri ca safirele?

El trase aer în piept, luat prin surprindere de dorinţa puternică pe care o simţea.

— Da. E al tău, spuse cu glas întretăiat. E al tău, la fel ca orice altceva îţi doreşti. Doar spune ce... ce vrei.

Îl privea încântată la culme.

— Şi doamnele mele?

— Cheamă-le să-şi aleagă ce le place.

Ea surâse de plăcere şi alergă către uşă. El a lăsat-o să plece. Nu avea destulă încredere în sine cât să rămână în încăpere fără însoţitori. A ieşit în grabă în coridor, unde a întâlnit-o pe mama sa, care se întorcea de la slujbă.

A îngenuncheat, iar ea i-a atins capul cu degetele, dându-i binecuvântarea.

— Fiule.

— Milady mamă.

S-a ridicat în picioare, iar ea a observat imediat chipul îmbujorat şi sentimentele înăbuşite.

— Te-a necăjit ceva?

— Nu!

Ea oftă.

— Regina? Elizabeth? întrebă plictisită. Iar se plânge din

cauza planurilor de nuntă ale scoțienilor pentru Margaret?

— Nu, răspunse el. N-am văzut-o azi.

— Va trebui să se obişnuiască, spuse ea. O prințesă nu poate alege cu cine se căsătoreşte şi când pleacă de acasă. Elizabeth ar şti foarte bine asta, dacă ar fi fost crescută cum se cuvine. Dar n-a fost.

El zâmbi strâmb.

— Nu e chiar vina ei.

Mama sa nu făcu niciun efort să-şi ascundă dispreţul.

— N-avea cum să facă vreun lucru bun mama ei, spuse scurt. Prost-crescuți, cei din familia Woodville.

Henric ridică din umeri şi nu spuse nimic. Nu-i lua niciodată apărarea soției în fața mamei sale – răutatea ei era atât de statornică şi de imposibil de pătruns, încât ar fi fost o pierdere de timp să încerce s-o facă să se răzgândească. Nici mamei sale nu-i lua apărarea în fața soției; nu avea motiv. Regina Elizabeth nu se plângea niciodată nici de soacra ei capricioasă, nici de soțul ei complicat. Privea totul – pe el, pe mama lui, despotismul lui – ca pe nişte dezastre naturale, neplăcute şi de neocolit, la fel ca vremea rea.

— N-ar trebui să-i îngădui să te tulbure.

— Nu m-a tulburat niciodată, spuse el, cu gândul la prințesa care chiar îl tulburase.

Acum sunt sigură că regele mă place mai mult decât pe fiicele sale, iar lucrul acesta mă bucură nespus. Sunt obişnuită să fiu fiica preferată, mezina familiei. Îmi place să fiu favorita regelui, să mă simt specială.

Când a văzut că eram tristă după ce curtenii mei au plecat înapoi în Spania, iar eu am rămas în Anglia, şi-a petrecut toată după-amiaza cu mine, mi-a arătat biblioteca, mi-a vorbit despre hărțile lui şi, la sfârşit, mi-a dăruit un colier minunat de safire. Mi-a dat voie să aleg ce-mi place din săculețul bijutierului şi a spus că safirele au culoarea ochilor mei.

Nu mi-a plăcut prea mult la început, dar încep să mă

obişnuiesc cu felul lui aspru de a vorbi şi cu purtarea lui pripită. Cuvântul lui e lege la curte şi în ţară şi nu e dator cu nimic nimănui – poate doar lui Milady mama sa. Nu are prieteni apropiaţi şi nici confidenţi în afară de ea şi de oştenii care au luptat alături de el, care acum au rang înalt la curte. Nu e tandru cu soţia sa şi nici nu se poartă călduros cu fiicele sale, dar îmi place că de mine are grijă. Poate că o să ajung să-l iubesc ca pe un tată. Deja mă bucur când mă preferă pe mine. La o astfel de curte, unde totul se învârte în jurul dorinţelor lui, mă simt cu adevărat prinţesă când mă laudă şi îşi petrece timpul cu mine.

Dacă n-ar fi el, cred că m-aş simţi şi mai singură. Prinţul, soţul meu, se poartă cu mine de parcă aş fi o masă sau un scaun. Nu vorbeşte niciodată cu mine, nu-mi zâmbeşte niciodată, nu deschide vorba despre nimic – tot ce e în stare să facă e să-şi caute cuvintele ca să răspundă. Cred că am fost neghioabă când mi s-a părut că seamănă cu un trubadur. E un papă-lapte şi ăsta e adevărul gol-goluţ. Niciodată nu vorbeşte altfel decât în şoaptă şi nu spune nimic interesant. O şti el franceza şi latina şi jumătate de duzină de alte limbi, dar ce folos, dacă n-are nimic de spus? Trăim ca doi străini şi, dacă n-ar veni în dormitorul meu noaptea, o dată pe săptămână, de parcă şi-ar îndeplini datoria, nici nu mi-aş da seama că sunt măritată.

I-am arătat colierul de safire surorii lui, prinţesa Margaret, care a înnebunit de invidie. Trebuie să mărturisesc că mă fac vinovată de păcatul vanităţii şi al mândriei. N-a fost deloc frumos din partea mea să-i flutur pietrele preţioase în faţa ochilor; dar dacă mi-ar fi arătat vreun strop de bunătate, prin faptă sau prin vorbă, nu i le-aş fi arătat. Vreau să ştie că tatăl ei mă preţuieşte, chiar dacă ea, bunica şi fratele ei n-o fac. Dar n-am făcut decât s-o mâhnesc şi să mă pun într-o lumină proastă, iar acum va trebui să mă spovedesc şi să fac penitenţă.

Şi cel mai rău e că nu m-am purtat cu demnitatea cu care ar trebui să se poarte o prinţesă a Spaniei. Dacă n-ar fi fost aşa de necioplită, aş fi putut să mă port şi eu mai bine. Întreaga curte dansează în jurul regelui, ca şi cum n-ar fi lucru mai important pe lume decât să-i intre în graţii, iar eu aş face bine să le urmez exemplul. Cel puţin n-ar trebui să mă compar cu o fetişcană cu patru ani mai mică decât mine, care e doar prinţesă a Angliei, chiar dacă ea-şi spune Regina Scoţiei de fiecare dată când are prilejul.

Tânăra pereche, Prinţul şi Prinţesa de Wales, şi-au încheiat vizita la Richmond şi s-au stabilit în casa lor, la Castelul Baynard's. Cătălina avea camerele sale în partea din spate a clădirii, cu vedere către grădini şi râu, unde locuia cu servitorii ei, cu doamnele de companie spaniole, cu capelanul spaniol şi cu guvernanta ei, în timp ce odăile în care Arthur locuia împreună cu servitorii, capelanul şi profesorul său aveau vedere spre oraş. Se întâlneau o dată pe zi, la cină, când toţi se aşezau în capete opuse ale sălii şi se priveau cu suspiciune, mai mult ca duşmanii forţaţi să facă un armistiţiu, decât ca membrii unei familii.

Treburile de la castel de desfăşurau după ordinele date de Lady Margaret, mama regelui. Zilele de sărbătoare şi cele de post, petrecerile şi treburile zilnice, toate se făceau la comanda ei. Chiar şi nopţile în care Arthur trebuia să meargă în dormitorul soţiei erau stabilite tot de ea. Nu voia ca tânăra pereche să se epuizeze şi nici să-şi neglijeze îndatoririle. Aşa că o dată pe săptămână servitorii şi prietenii îl conduceau solemn pe prinţ în camerele prinţesei, unde rămânea peste noapte. Pentru amândoi, experienţa era nemaipomenit de chinuitoare şi de stânjenitoare. Arthur nu devenise cu nimic mai priceput, iar Cătălina îi răbda stăruinţa politicoasă cât de bine putea. Dar într-o zi, pe la începutul lui decembrie, Cătălina a anunţat-o pe Dona Elvira că începuseră rânduielile lunare. Guvernanta i-a spus

pe dată servitorului care se ocupa de dormitoarele prințului că acesta nu putea veni în camera prințesei timp de o săptămână; Infanta era indispusă. În mai puțin de jumătate de oră, toată lumea – de la regele aflat la Whitehall până la ultimul servitor de la Castelul Baynard's – ştia că prințesei îi venise ciclul şi că, prin urmare, nu fusese conceput niciun copil; şi toată lumea, de la rege până la servitor, se întreba – de vreme ce fata era viguroasă, puternică şi, desigur, fertilă, fiindcă avea sângerări – dacă Arthur era în stare să-şi îndeplinească partea lui de îndatorire.

Pe la mijlocul lui decembrie, când întreaga curte se pregătea pentru cele douăsprezece zile de sărbătoare a Crăciunului, Arthur a fost chemat de tatăl său, care i-a ordonat să se pregătească să pornească spre castelul său de la Ludlow.

— Bănuiesc că vrei să-ți iei soția cu tine, i-a spus regele zâmbind, încercând să lase impresia că nu-i pasă.

— Cum doriți, Sire, răspunse Arthur precaut.

— Dar tu ce vrei?

După ce fusese nevoit să îndure interdicția de o săptămână şi să-i audă pe toți spunând că nu fusese conceput un copil – chiar dacă era încă devreme şi probabil că nu era vina nimănui – Arthur se simțea teribil de stânjenit şi de descurajat. Nu se întorsese deloc în dormitorul ei, iar ea nu-i trimisese niciun mesaj prin care să-l cheme. Nu se aştepta la o invitație – era puțin probabil ca o prințesă spaniolă să trimită după un prinț englez; dar nici măcar nu-i zâmbise şi nu-l încurajase în niciun fel. Nu primise niciun semn de la ea care să-i arate că se poate întoarce, iar el nu avea idee cât durau de obicei acele lucruri misterioase. Nu avea pe cine să întrebe şi habar nu avea ce să facă.

— Nu e prea voioasă, remarcă Arthur.

— Îi e dor de casă, răspunse scurt tatăl lui. Tu trebuie s-o

distrezi. Ia-o cu tine la Ludlow. Cumpără-i lucruri. E o fată ca toate celelalte. Laudă-i frumusețea. Spune-i glume. Flirtează cu ea.

Arthur avea un aer pierdut.

— În latină?

Tatăl lui hohoti scurt.

— Băiete, poți s-o faci şi în galeză, dacă-ți strălucesc ochii şi ştremeleagul ți-e tare. O să priceapă, îți jur. E o fată care pricepe foarte bine ce vrea un bărbat.

Dar fiul său n-a găsit nicio replică isteață.

— Da, Sire.

— Dacă nu vrei să vină cu tine, nu eşti obligat s-o iei anul ăsta, ştii. Oricum, înțelegerea era să vă căsătoriți şi să petreceți primul an separat.

— Asta era când aveam paisprezece ani.

— Acum doar un an.

— Da, dar...

— Deci vrei să vină cu tine?

Băiatul roşi, iar tatăl său îl privi cu milă.

— Vrei să vină, dar ți-e teamă că o să te facă de râs? îl întrebă.

Capul blond se plecă, în semn de încuviințare.

— Şi ți-e teamă că, dacă va fi lângă tine, departe de mine şi de curte, o să te poată chinui.

Fiul său aprobă din nou din cap.

— La fel şi doamnele ei de companie. Şi guvernanta.

Arthur îşi ridică privirea, teribil de nefericit.

— Şi o să fie tot timpul plictisită şi ursuză, iar mica voastră curte de la Ludlow o să se transforme într-o temniță pentru amândoi.

— Dacă nu-i plac... începu el cu glas slab.

Henric îşi lăsă mâna grea pe umărul băiatului.

— O, fiule, n-are importanță ce crede ea despre tine. Poate că nici eu n-am ales-o pe mama ta şi poate că nici ea

pe mine.

Când vine vorba de o coroană, sufletul e pe locul al doilea sau chiar nu contează deloc. Ea ştie ce-are de făcut; şi ăsta e singurul lucru important.

— O, chiar că ştie ce-are de făcut! izbucni băiatul cu duşmănie. N-are niciun pic de...

Tatăl său îl aşteptă să continue.

— Niciun pic de ce?

— Niciun pic de ruşine.

Henric îşi ţinu respiraţia.

— E neruşinată? Pătimaşă?

În minte i se ivi deodată imaginea lascivă a nurorii sale, goală şi neruşinată, aşa că trebui să se căznească să-şi ascundă dorinţa din glas.

— Nu! Face totul ca şi cum ar înhăma calul, răspunse Arthur nefericit. Ca pe-o corvoadă care trebuie dusă la capăt.

Henric îşi înăbuşi un hohot de râs.

— Dar cel puţin face ce trebuie, nu eşti nevoit să te rogi de ea sau s-o convingi în vreun fel. Ştie ce-are de făcut, nu?

Arthur se întoarse cu spatele la el şi privi prin deschizătura înaltă şi îngustă din zid, către apele reci ale Tamisei.

— Nu cred că mă place. Îi plac doar prietenii ei spanioli, Mary şi, poate, Henric. O văd foarte veselă când dansează şi râde cu ei. Sporovăieşte cu toţi ai ei, se poartă frumos cu toată lumea pe care o întâlneşte. Are un zâmbet pentru oricine. Eu abia dacă o văd şi nici măcar nu vreau s-o văd.

Henric îşi puse mâna pe umărul fiului.

— Băiete, habar n-are ce părere are despre tine, îl linişti. E prea ocupată cu mica ei lume făcută din rochii, bijuterii şi blestematele alea de spaniole bârfitoare. Cu cât mai repede o să fii singur cu ea, cu atât mai curând o să începeţi să vă înţelegeţi. Poţi s-o iei cu tine la Ludlow, ca să vă cunoaşteţi

mai bine.

Băiatul aprobă din cap, dar nu părea convins.

— Da, Sire, dacă aşa doriți, răspunse pe un ton oficial.

— S-o întreb eu dacă vrea să vină cu tine?

Tânărul se înroşi.

— Şi dacă refuză? întrebă plin de nelinişte.

Tatăl său râse.

— N-o să refuze, îi promise Henric. O să vezi.

Henric avusese dreptate. Cătălina era o adevărată prințesă, care nu i-ar fi putut răspunde unui rege cu „da” sau „nu”. Când a întrebat-o dacă voia să meargă la Ludlow împreună cu prințul, a spus că va face orice dorea regele.

— Lady Margaret Pole e încă la castel? a întrebat, destul de agitată.

El a privit-o încruntat. Lady Margaret era acum căsătorită cu Sir Richard Pole, unul dintre vechii susținători ai Tudorilor şi custodele Castelului Ludlow. Dar Lady Margaret se născuse Margaret Plantagenet, fiica preaiubită a Ducelui de Clarence, vara regelui Edward şi sora lui Edward Warwick, ale cărui pretenții la tron fuseseră mult mai întemeiate decât ale lui Henric.

— De ce?

— Fără pricină, răspunse ea în grabă.

— N-ai niciun motiv s-o eviți, îi spuse el cu asprime. Ceea ce s-a făcut s-a făcut pentru mine, la ordinul meu. Tu n-ai nicio vină.

Ea roşi, de parcă ar fi discutat despre ceva ruşinos.

— Ştiu.

— Nu pot îngădui nimănui să-mi conteste dreptul la tron, spuse el tăios. Sunt prea mulți din familia York şi Beaufort şi Lancaster şi mulți alții care-şi cântăresc şansele la tron. Tu nu cunoşti țara asta. Suntem toți înrudiți şi căsătoriți între noi, ca iepurii într-o crescătorie.

Se opri, aşteptând să vadă dacă ea râde, dar era

încruntată, încercând să înțeleagă ce spunea el grăbit în franceză.

— Nu pot îngădui nimănui să-şi pretindă dreptul la tronul pe care eu l-am câştigat în luptă, spuse el. Şi nici prin luptă n-o să îngădui nimănui să-l pretindă.

— Credeam că sunteți adevăratul rege, ezită Cătălina.

— Acum sunt, spuse Henric Tudor fără menajamente. Şi e singurul lucru care contează.

— Ați fost uns rege.

— Acum sunt, repetă el zâmbind cu înverşunare.

— Dar vă trageți din familia regală?

— Am sânge regal în vene, spuse el pe un ton aspru. Nu e cazul să măsurăm cât de mult sau cât de puțin. Mi-am ridicat coroana de pe câmpul de luptă. Chiar aşa s-a întâmplat: era la picioarele mele, în noroi. Şi atunci am fost sigur; toți au fost siguri – toți au văzut că Dumnezeu m-a lăsat să câştig pentru că eram alesul Lui. Arhiepiscopul m-a uns rege pentru că ştia şi el acelaşi lucru. Sunt un rege la fel ca oricare altul din creştinătate, ba chiar mai mult, fiindcă eu n-am moştenit tronul, rodul muncii altcuiva, de când m-am născut – Dumnezeu mi-a dat regatul când deja eram bărbat în toată firea. Mi se cuvine.

— Dar ați fost nevoit să pretindeți tronul...

— N-am pretins altceva decât ceea ce mi se cuvenea, spuse el, ca să încheie discuția. Mi-am câştigat dreptul. Dumnezeu mi-a dat ce mi se cuvenea. Asta-i tot.

Ea îşi plecă fruntea la auzul hotărârii din glasul lui.

— Ştiu, Maiestate.

Supunerea şi mândria ascunsă în spatele ei îl fascinau. Şi-a spus că nu mai existase nicio fată al cărei chip frumos să-i poată ascunde atât de bine gândurile.

— Vrei să rămâi aici, cu mine? o întrebă Henric cu blândețe, ştiind bine că nu se cădea să-i ceară aşa ceva. Îndată ce cuvintele i-au ieşit din gură, s-a rugat ca ea să

spună „nu” şi să pună astfel capăt dorinței lui secrete.

— Vreau ce vrea Maiestatea Voastră, răspunse ea calm.

— Bănuiesc că vrei să mergi cu Arthur? spuse el pe un ton întrebător, provocând-o să-l contrazică.

— Cum doriți, Maiestate, repetă ea fără să ezite.

— Spune-mi! Preferi să mergi cu Arthur la Ludlow sau să rămâi aici, cu mine?

Ea zâmbi sfios, refuzând să se lase prinsă în capcană.

— Sunteți regele, spuse încet. Eu trebuie să fac ce-mi cereți.

Henric ştia bine că nu se cădea s-o țină la curte, lângă el, dar nu se putea împiedica să se gândească la asta. A discutat cu sfătuitorii ei spanioli şi a descoperit că părerile lor erau împărțite şi acesta era un motiv de ceartă între ei. Ambasadorul spaniol, care avusese atât de mult de furcă cu contractul de căsătorie, era de părere că prințesa trebuie să-şi urmeze proaspătul soț şi că cei doi trebuie să fie soț şi soție în toate privințele. Duhovnicul ei, singurul care părea să aibă o urmă de afecțiune pentru mica prințesă, susținea cu tărie că tânăra pereche trebuie să rămână unită. Guvernanta ei, teribila şi capricioasa Dona Elvira, ar fi preferat să rămână la Londra. Auzise că Țara Galilor e la sute de mile depărtare, un ținut muntos şi plin de stânci. Dacă prințesa rămânea la Castelul Baynard şi Arthur pleca, atunci ar fi putut să-şi construiască o mică enclavă spaniolă în inima oraşului, iar puterea guvernantei nu ar fi fost contestată de nimeni; ar fi putut să comande după placul inimii prințesei şi micii curți spaniole.

Regina a spus că Ludlow e prea friguros şi singuratic pentru Cătălina la mijlocul lui decembrie şi a propus ca tânăra pereche să rămână la Londra până la venirea primăverii.

— Tu doar speri să-l ții pe Arthur lângă tine, dar e timpul să plece, i-a spus Henric aspru. Trebuie să învețe să fie rege

şi nu e cale mai bună decât să conducă Țara Galilor.

— E încă tânăr şi tare sfios în preajma ei.

— Trebuie să învețe şi să fie soț.

— Vor fi nevoiți să învețe cum să trăiască unul lângă celălalt.

— Atunci, e mai bine dacă învață în taină.

Până la urmă, mama regelui a dat sfatul care l-a ajutat să ia hotărârea.

— Trimite-o, i-a spus fiului ei. Avem nevoie să ne dăruiască un fiu şi n-o să-l facă dacă rămâne singură la Londra. Trimite-o la Ludlow, cu Arthur. Dumnezeu ştie că n-au nimic mai bun de făcut acolo, adăugă ea, râzând scurt.

— Lui Elizabeth îi e teamă că o să se simtă tristă şi singură, spuse regele. Şi Arthur se teme că nu se vor înțelege.

— Cui îi pasă? întrebă mama lui. Ce contează? Sunt căsătoriți şi trebuie să trăiască împreună şi să facă un moştenitor.

El îi zâmbi scurt.

— N-are decât şaisprezece ani, spuse. Şi e mezina. Îi este încă dor de mama ei. Nu te gândeşti deloc la vârsta ei, nu-i aşa?

— Eu m-am căsătorit la doisprezece ani şi te-am născut pe tine în acelaşi an. Nimeni nu s-a gândit la vârsta mea. Şi cu toate astea, am supraviețuit.

— Mă îndoiesc că ai fost fericită.

— N-am fost. Mă îndoiesc că ea e fericită. Dar, cu siguranță, e ultimul lucru care contează.

Dona Elvira mi-a spus că trebuie să refuz să plec la Ludlow. Părintele Geraldini mi-a spus că datoria mea e să fiu lângă soțul meu. Doctorul de Puebla mi-a zis că mama şi-ar dori cu siguranță să trăiesc împreună cu soțul meu şi să fac tot ce-mi stă în putință să arăt că suntem căsătoriți cu adevărat. Deşiratul de Arthur n-a spus nimic, iar tatăl lui pare

că vrea să hotărăsc eu; dar e rege şi nu am încredere în el.

Tot ce-mi doresc e să mă întorc acasă, în Spania. Indiferent dacă suntem la Londra sau la Ludlow, o să fie frig şi o să plouă tot timpul; până şi aerul pare ud, iar eu nu găsesc nimic bun de mâncat şi nu pricep o vorbă din ce aud.

Ştiu că sunt Prinţesa de Wales şi că voi fi regina Angliei. E adevărul şi va fi întotdeauna adevărul. Dar astăzi nu reuşesc să mă bucur de asta.

— Vom merge la castelul meu, la Ludlow, îi spuse Arthur cu stângăcie Cătălinei.

Stăteau unul lângă celălalt la cină, mai sus decât restul sălii. Deasupra lor se afla galeria şi uşile largi erau deschise, oamenii din oraş bucurându-se de distracţia gratuită pe care le-o oferea întreaga curte aflată la masă. Cei mai mulţi îi studiau pe prinţul de Wales şi pe tânăra lui mireasă.

Ea şi-a plecat capul, dar nu l-a privit.

— Aşa a ordonat tatăl tău? l-a întrebat.

— Da.

— Atunci, sunt bucuroasă să merg, a spus ea.

— Vom fi doar noi doi, în afară de custodele castelului şi soţia lui, continuă Arthur.

Voia să spună că spera ca pe ea să n-o deranjeze, să nu se plictisească, să nu fie tristă şi – mai rău – să nu fie furioasă pe el.

Ea l-a privit fără să zâmbească.

— Şi?

— Sper că vei fi mulţumită, se bâlbâi el.

— Cum doreşte tatăl tău, spuse ea cu hotărâre, parcă încercând să-i reamintească prinţului că ei erau doar prinţi şi că nu aveau nicio putere.

El îşi drese glasul.

— Voi veni în camera ta diseară, o anunţă.

Ea îl privi aspru, cu ochii ei albaştri şi duri ca safirele pe care le purta la gât.

— Cum doreşti, spuse cu indiferenţă.

A venit când ea era deja în pat, iar Dona Elvira i-a deschis uşa cu chipul împietrit, dezaprobarea citindu-i-se în cele mai mici gesturi. Cătălina s-a ridicat în capul oaselor şi a privit cum servitorul îi ia halatul şi iese în linişte din cameră, închizând uşa în urma lui.

— Vin? întrebă Arthur, temându-se să nu-i tremure glasul.

— Nu, mulţumesc, spuse ea.

Tânărul s-a apropiat cu stângăcie, a dat aşternuturile la o parte şi s-a aşezat lângă ea. Ea s-a întors să-l privească, iar el îşi dădu seama că roşeşte. A stins lumânarea, ca fata să nu poată vedea cât era de stingherit. Pentru o clipă, s-a ivit printre obloane o rază de lumină de la torţa purtată de o strajă, apoi, când omul a plecat, a dispărut. Arthur a simţit cum se mişcă patul când ea s-a întins pe spate, ca să-şi dea cămaşa de noapte la o parte. A simţit că ea îl considera un obiect, ceva ce trebuie îndurat, dacă voia să ajungă regina Angliei.

Dădu aşternuturile la o parte şi sări din pat.

— Nu mai stau aici. Mă duc în camera mea, spuse răspicat.

— Ce?

— Nu mai stau aici. Nu sunt dorit.

— Nu eşti dorit? Dar n-am spus niciodată că nu...

— E limpede ca lumina zilei. Felul în care arăţi...

— E beznă! De unde ştii cum arăt? Şi, oricum, şi tu arăţi de parcă te-a adus cineva cu forţa aici!

— Eu? Nu eu am trimis mesajul pe care l-a auzit întreaga curte, cel în care-mi interziceai să mai vin în patul tău.

El o auzi icnind.

— N-am zis că nu mai ai voie să vii. A trebuit să le spun să te anunţe că... îi pieri glasul de stânjenită ce era. Venise timpul să... eram sigură că ştii...

— Guvernanta ta i-a spus servitorului meu să nu vin în patul tău. Cum crezi că m-am simțit? Ce crezi că au crezut toți?

— Cum altfel aş fi putut să-ți spun? întrebă ea.

— Să-mi spui chiar tu! se înfurie el. Nu întregii lumi.

— Cum aş fi putut? Cum să fac una ca asta? Mi-ar fi fost atât de ruşine!

— În schimb, m-ai făcut pe mine să par un neghiob!

Cătălina se dădu jos din pat şi se prinse de stâlpul de lemn al acestuia ca să-şi țină echilibrul.

— Alteță, îmi cer iertare dacă v-am jignit. Nu ştiu cum e obiceiul aici... Pe viitor, am să fac întocmai cum doriți...

El nu a răspuns.

Ea l-a aşteptat să vorbească.

— Plec, spuse el îndreptându-se spre uşă şi bătând în ea, ca să-şi cheme servitorul.

— Nu! țipă ea, fără să se poată opri.

— Ce? se întoarse el.

— Vor afla toți, răspunse ea deznădăjduită. Vor afla că nu merg bine lucrurile între noi. Vor afla toți că abia ai venit la mine. Dacă pleci aşa de curând, vor crede că...

— Nu mai rămân nicio clipă aici! strigă el.

Mândria fu mai puternică.

— Ne vei face de râs pe amândoi! strigă ea. Ce vrei să creadă lumea? Că ți-e silă de mine sau că eşti neputincios?

— Şi de ce nu, dacă sunt amândouă adevărate?

Începu să bată în uşă cu şi mai multă putere.

Ea scoase un geamăt îngrozit şi se sprijini de stâlpul patului.

— Alteță? se auzi din camera alăturată.

Uşa se deschise şi în prag îşi făcură apariția servitorul din iatacul lui, însoțit de doi paji. În spatele lor veneau Dona Elvira şi o doamnă de companie.

Cătălina se apropie de fereastră şi întoarse spatele

încăperii. Nesigur, Arthur ezită, aruncând o privire spre ea, în speranța că îi va spune totuşi să rămână.

— Ruşine! exclamă Dona Elvira, trecând pe lângă Arthur şi grăbindu-se să pună un halat pe umeri Cătălinei.

Îndată ce femeia a ajuns lângă Cătălina şi i-a înconjurat umerii cu brațul, Arthur n-a mai avut nicio speranță să se întoarcă lângă mireasa lui; a trecut pragul şi s-a îndreptat spre odăile sale.

Nu pot să-l mai îndur. Nu pot să mai îndur țara asta. Nu pot să trăiesc aici toată viața. Să spună că-i fac silă! Să îndrăznească să-mi vorbească aşa! A turbat precum unul dintre câinii lor răpănoşi care gâfâie pe te miri unde? A uitat cine sunt? A uitat cine e el?

Sunt aşa de furioasă, că aş vrea să pun mâna pe-un iatagan şi să-i retez capul ăla prost. Dacă ar fi gândit o clipă, şi-ar fi dat seama că toată lumea din palat, toată lumea din Londra şi, probabil, toată lumea din țara asta respingătoare o să râdă de noi. O să spună că sunt urâtă şi că nu pot să-l mulțumesc.

Plâng de mânie, nu de tristețe. Îmi îndes capul în pernă, ca să nu mă audă nimeni şi să spună apoi că prințesa a plâns până a adormit fiindcă bărbatul ei n-a vrut să se culce cu ea. Mă înec de lacrimi şi de mânie, într-atât sunt de furioasă pe el.

După un timp mă opresc, îmi şterg fața şi mă ridic în capul oaselor. Sunt prințesă prin naştere şi prin căsătorie, nu trebuie să mă dau bătută. O să fiu demnă, chiar dacă el nu e. E un tânăr; mai mult, un tânăr englez – de unde să ştie cum să se poarte? Mă gândesc la casa mea, la lumina lunii, la cum sclipesc zidurile şi ornamentele albe, iar piatra galbenă pare de culoarea untului. Acela e un palat adevărat, unde oamenii ştiu să se poarte cu grație şi demnitate. Mi-aş dori din tot sufletul să fiu şi acum acolo.

Îmi amintesc că îmi plăcea să privesc luna mare şi galbenă

reflectată în apa din grădina sultanei. Şi, ca o neroadă, visam la măritiş.

Oxford, Crăciunul anului 1501

Au plecat cu câteva zile înaintea Crăciunului. Hotărâți amândoi, își vorbeau foarte politicos în public şi se ignorau complet când nu era nimeni de față. Regina ceruse să rămână măcar pentru sărbătoarea Crăciunului, dar Milady mama regelui a hotărât ca ei să-şi petreacă Crăciunul la Oxford, ca să ofere țării şansa de a-i vedea pe Prințul şi pe noua Prințesă de Wales, iar ce hotăra mama Regelui era lege.

Cătălina călătorea în lectică, zdruncinată fără milă pe drumurile înghețate, cu catârii care se împotmoleau prin vaduri. Era înghețată bocnă, indiferent cu câte pături şi blănuri ar fi fost învelită. Mama Regelui hotărâse că nu va merge călare, de teamă să nu cadă. Speranța nerostită era ca ea să poarte un copil în pântece. Cătălina nu a spus nimic care să le sprijine sau să le năruie speranțele. Arthur era tăcerea întruchipată.

Au avut camere separate pe drumul către Oxford şi când au ajuns la Magdalene College, li s-au dat tot camere separate.

Coriştii erau pregătiți, slujitorii de la bucătării erau pregătiți, Oxfordul îi întâmpinase cu tot ce avea mai de preț şi se pregătise de sărbătoare; dar Prințul şi Prințesa erau la fel de reci şi de posomorâți ca vremea de-afară.

Au cinat împreună, la masa cea mare din mijlocul salonului, iar la galerie şi-au ocupat locurile cât de mulți locuitori din Oxford au încăput, ca s-o privească pe prințesă mâncând cu înghițituri mici şi întorcându-i spatele soțului său, care îşi plimba privirea prin sală în căutare de tovarăşi de conversație, ca şi cum ar fi cinat singur.

Au adus dansatori şi saltimbanci, comedianți şi actori. Prințesa a zâmbit plăcut, dar nu a râs deloc, le-a împărțit punguțe cu monede spaniole tuturor şi le-a mulțumit

pentru prezență; dar nu s-a întors nici măcar o dată către soțul ei ca să-l întrebe dacă se simțea bine. Prințul s-a plimbat de colo-colo prin încăpere, amabil şi prietenos cu mai-marii oraşului. A vorbit doar în engleză, iar mireasa lui spaniolă a fost nevoită să aştepte până când cineva i se adresa în franceză sau în latină, deşi nu au fost prea mulți care s-o facă. Au preferat să se înghesuie în jurul prințului, să sporovăiască şi să glumească cu el, părând că râd de ea şi că nu doresc să-şi facă glumele înțelese. Prințesa a rămas singură, nemişcată şi rigidă pe scaunul ei de lemn sculptat, cu capul sus şi cu un mic zâmbet sfidător pe buze.

La miezul nopții, petrecerea putea, în sfârşit, să se încheie. Cătălina s-a ridicat şi a privit cum curtenii fac plecăciuni şi reverențe la unison. I-a făcut soțului său o mică reverență, după modelul spaniol, urmată de guvernanta cu chipul împietrit.

— Noapte bună, Altețã, a rostit în latină, cu un accent perfect.

— Voi veni în camera ta, i-a spus el.

S-a auzit un murmur aprobator; întreaga curte îşi dorea un prinț senzual.

Ea roşi la auzul cuvintelor rostite de față cu atâta lume. Nu putea să-i răspundă nimic. Nu-l putea refuza; dar felul în care s-a ridicat şi a părăsit încăperea nu promitea deloc o primire călduroasă când aveau să rămână singuri. Doamnele ei de companie au făcut reverențe şi au urmat-o ca o mică furtună ofensată, foşnind asemenea unei mulțimi de văluri colorate care măturau pământul în urma prințesei. Curtenii au zâmbit la adăpostul mâinilor cu care şi-au acoperit gura, văzând arțagul prințesei.

Arthur a venit la ea o jumătate de oră mai târziu, pus pe harță din cauza băuturii şi a resentimentelor. A găsit-o încă îmbrăcată, aşteptând lângă foc, cu guvernanta alături, în camera plină de lumânări aprinse. Doamnele de companie

sporovăiau şi jucau cărţi, ca şi cum ar fi fost încă după-amiază. În mod clar, nu se pregătea de culcare.

— Alteţă, bună seara, a spus ea ridicându-se şi făcând o reverenţă.

Arthur se simţi nevoit să facă un pas înapoi, bătând în retragere. Era pregătit de culcare, în pijama şi având doar un halat pe umeri. Era dureros de conştient de faptul că era desculţ şi că degetele vulnerabile erau la vedere. Cătălina era strălucitoare în ţinuta ei de seară. Doamnele de companie s-au întors şi l-au privit cu expresii neprietenoase. Îşi dădea seama perfect că îi priveau picioarele goale şi că unul dintre servitorii lui, aflat în spate, îşi înăbuşea râsul.

— Mă aşteptam să te găsesc în pat, a spus el.

— Sigur, pot să urc în pat, îi răspunse ea cu politeţe glacială. Mă pregăteam de culcare. E foarte târziu. Dar când m-ai anunţat de faţă cu toată lumea că intenţionezi să vii în dormitorul meu, m-am gândit că vrei să aduci toată curtea cu tine. Credeam că îi inviţi pe toţi la mine. Altfel, de ce ai fi strigat din răsputeri, ca să te audă toată lumea?

— N-am strigat din răsputeri!

Ea a ridicat o sprânceană, contrazicându-l fără cuvinte.

— Voi rămâne toată noaptea, rosti el cu încăpăţânare, pornind spre uşa dormitorului. Doamnele de companie pot merge la culcare. E târziu.

Le făcu un semn din cap servitorilor săi.

— Lăsaţi-ne.

Intră în camera ei şi închise uşa după el.

Ea l-a urmat şi a închis la rândul ei uşa, lăsând afară chipurile înroşite ale doamnelor scandalizate. Cu spatele lipit de uşă, l-a privit cum şi-a aruncat halatul de pe umeri, rămânând gol, apoi s-a urcat în pat. A aranjat pernele şi s-a sprijinit de ele, cu braţele încrucişate peste pieptul îngust şi dezgolit, ca un bărbat aşteptând să fie mulţumit.

Era rândul ei să se simtă stânjenită.

— Alteță…

— Ai face bine să te dezbraci, îi spuse el batjocoritor. Cum ziceai, e foarte târziu.

Ea porni într-o parte, apoi se întoarse.

— Am să trimit după Dona Elvira.

— Aşa să faci. Şi trimite după oricine te mai ajută să te dezbraci. Nu te sfii de mine.

Cătălina îşi muşcă buza. El observă că şovăia. Nu suporta gândul să fie dezbrăcată de față cu el. Se întoarse şi ieşi din dormitor.

S-a auzit o discuție aprinsă în spaniolă din camera alăturată. Arthur a rânjit, gândindu-se că îşi dădea afară doamnele de companie, ca să se dezbrace acolo. Când Cătălina s-a întors, a văzut că avusese dreptate. Era îmbrăcată cu o cămaşă de noapte albă, cu dantele fine, iar părul îi atârna pe spate, împletit. Părea mai degrabă o fetiță, decât prințesa arogantă care fusese cu doar câteva clipe înainte, iar el se simți cuprins de dorință şi de un sentiment cu totul nou: tandrețe.

Ea îl privi cu răceală.

— Trebuie să-mi spun rugăciunile, spuse ea.

S-a apropiat de băncuța pentru rugăciuni şi a îngenuncheat. El a privit cum îşi pleacă capul, îşi împreunează mâinile şi începe să şoptească. Pentru prima dată, a simțit cum enervarea îl părăseşte şi s-a gândit cât de greu trebuie să fie pentru ea. Cu siguranță, teama şi stânjeneala lui nu se puteau compara cu ale ei: singură într-o țară străină, la cheremul unui băiețandru cu câteva luni mai mic decât ea, fără prieteni adevărați şi departe de familie, departe de tot ce-i era cunoscut.

Patul era cald. Vinul pe care-l băuse ca să-i dea curaj îl făcea să se simtă moleşit acum. S-a sprijinit pe perne. Rugăciunea ei ținea mult, dar era un lucru bun pentru un bărbat să aibă o soție credincioasă. Şi-a închis ochii

gândindu-se la asta. Când venea în pat, avea să fie sigur pe sine, dar blând. Era Crăciunul, trebuia să fie bun cu ea. Probabil că se simțea singură şi-i era teamă. Trebuia să fie generos. Se gândea cu plăcere la cât de iubitor avea să se poarte cu ea şi la cât de recunoscătoare îi va fi ea. Poate că aveau să învețe să-şi ofere unul altuia plăcere, poate că o va face fericită. Respirația i-a devenit din ce în ce mai adâncă şi a început să sforăie uşor. Adormise.

Cătălina privi în jur, de pe băncuța pentru rugăciuni, şi zâmbi triumfător. Apoi, fără cel mai mic zgomot, s-a strecurat în pat, lângă el, având grijă să se aşeze în aşa fel încât nici măcar tivul cămăşii de noapte să nu-l atingă, şi se pregăti pentru somn.

Ai crezut că poți să mă faci de râs de față cu doamnele mele, de față cu întreaga curte. Ai crezut că mă poți face de ruşine şi că poți să câştigi. Dar eu sunt Prințesa Spaniei şi ştiu lucruri, am văzut lucruri la care tu, în țărişoara ta lipsită de pericole, în adăpostul tău elegant, nici măcar n-ai visat. Eu sunt Infanta, fiica celor mai puternici regi creştini, care au nimicit singuri cel mai mare duşman ridicat împotriva lor. Timp de şapte sute de ani, maurii au ocupat Spania, un imperiu mai puternic decât al romanilor, şi cine i-a alungat? Mama mea! Tatăl meu! Aşa că să nu-ți treacă prin cap că mă tem de tine – prințul-trandafir sau cum ți-or mai spune. Nu mă voi coborî vreodată într-atât încât să fac ceva ce nu se cade pentru o prințesă a Spaniei. Dar, dacă mă provoci, te voi înfrânge.

A doua zi dimineață, mândria lui Arthur era prea rănită ca să-i adreseze vreun cuvânt. Îl făcuse de ruşine la curtea tatălui său interzicându-i să vină în camera ei, iar acum îl făcuse de ruşine şi în intimitate. Simțea că l-a prins în capcană, că l-a făcut să pară un neghiob şi probabil că acum râdea de el. S-a ridicat şi a ieşit fără o vorbă. A mers la slujbă şi i-a ocolit privirea, apoi a plecat la vânătoare şi

nu s-a întors toată ziua. Nu i-a vorbit nici seara. Au privit o piesă de teatru aşezaţi unul lângă altul, dar nu şi-au spus niciun cuvânt toată seara. Au rămas la Oxford o săptămână întreagă şi n-au schimbat mai mult de o duzină de cuvinte pe zi. Şi-a jurat, cu amărăciune, că nu avea să mai vorbească niciodată cu ea. Avea să capete un copil de la ea, dacă putea, şi avea s-o umilească în toate chipurile, dar nu avea să-i mai spună vreo vorbă şi niciodată, niciodată nu avea să mai doarmă în patul ei.

În dimineaţa când trebuia să plece la Ludlow, cerul era acoperit de nori cenuşii plini de zăpadă. Cătălina a ieşit pe uşa colegiului şi s-a tras înapoi când vântul îngheţat şi umed i-a biciuit chipul. Arthur nu i-a dat atenţie.

A ieşit în curte, unde întregul alai era pregătit şi o aştepta. A şovăit în faţa lecticii. Lui i se păru deodată că seamănă cu un prizonier care şovăie dinaintea carului în care trebuie să urce. Nu avea de ales.

— N-o să fie prea frig? întrebă ea.

El o privi tăios.

— Trebuie să te obişnuieşti cu frigul. Nu mai eşti în Spania.

— Văd şi eu asta.

Ea a tras draperiile lecticii. Înăuntru erau pături cu care să se învelească şi perne pe care să se sprijine, dar nu părea prea confortabil.

— O să fie şi mai rău de-atât, spuse el vesel. O să fie mai frig şi o să plouă, o să fie lapoviţă şi o să ningă; şi o să se întunece mai mult. În februarie sunt doar două ceasuri de lumină în zilele cele mai bune, iar ceţurile îngheţate transformă ziua în noapte, aşa că totul e în permanenţă cenuşiu.

Ea s-a întors şi l-a privit.

— N-am putea pleca în altă zi?

— Ai fost de acord să vii cu mine, îi spuse el batjocoritor.

Eu m-aş fi bucurat să te las la Greenwich.
— Am făcut cum mi s-a cerut.
— Aşa că iată-ne. Mergem mai departe, aşa cum ni s-a cerut.
— Cel puțin tu poți să te mişti ca să te încălzeşti, se tângui ea. Pot să merg şi eu călare?
— Milady mama Regelui a spus că nu.
Ea a făcut o mică strâmbătură, dar nu l-a contrazis.
— Tu alegi. Te las aici? întrebă el tăios, ca şi cum n-ar fi avut timp pentru îndoielile ei.
— Nu, sigur că nu, răspunse ea şi se urcă în lectică, învelindu-şi umerii şi picioarele cu păturile.
Arthur a pornit în fruntea alaiului care părăsea Oxfordul, făcând plecăciuni şi zâmbindu-le oamenilor care veniseră să-i aclame. Cătălina a tras draperiile lecticii ca să se protejeze de vântul tăios, refuzând să-şi arate chipul.
La cină, s-au oprit la un conac, iar Arthur a intrat să mănânce fără s-o ajute măcar să coboare din lectică. Stăpâna casei, agitată, s-a repezit până la lectică şi a găsit-o pe Cătălina chinuindu-se să coboare, palidă şi cu ochii roşii.
— Prințesă, vă simțiți bine? o întrebă femeia.
— Mi-e frig, răspunse Cătălina îndurerată. Am înghețat. Cred că niciodată nu mi-a fost atât de frig.
Abia dacă s-a atins de mâncare şi n-au reuşit s-o convingă să bea nicio picătură de vin. Părea gata să se prăbuşească de istovită ce era; dar imediat după masă Arthur a vrut să pornească din nou la drum; mai aveau vreo treizeci de kilometri de parcurs până la înserarea timpurie de iarnă.
— Nu poți să refuzi? o întrebă Maria de Salinas în şoaptă.
— Nu, răspunse prințesa.
S-a ridicat de pe scaun fără să adauge altceva. Dar când s-au deschis uşile mari, fulgii de zăpadă au intrat pe lângă ei.

— Nu putem călători pe vremea asta, o să se întunece în curând şi o să ne rătăcim! strigă Cătălina.

— N-o să mă rătăcesc, răspunse Arthur şi porni spre calul său. Vei merge în urma mea.

Stăpâna casei a trimis în grabă o servitoare să aducă o piatră încinsă pe care să o aşeze în lectică, la picioarele Cătălinei. Prinţesa a urcat, şi-a tras pledurile pe umeri şi şi-a îngropat adânc mâinile în ele.

— Sunt sigură că arde de nerăbdare să vă ducă la Ludlow, să vă arate castelul lui, a spus femeia, încercând să arate partea bună a situaţiei nefericite.

— Arde de nerăbdare doar să-mi arate cât mă dispreţuieşte, spuse scurt Cătălina, dar avu grijă să o spună în spaniolă.

Au lăsat în urmă lumina şi căldura conacului şi au auzit cum uşile se închid cu zgomot în timp ce-şi mânau caii spre apus, către soarele alburiu care se pregătea să dispară la orizont. Abia trecuseră două ceasuri după miezul zilei, dar cerul era acoperit cu atâţia nori de zăpadă, încât întregul peisaj era scăldat într-o lumină gri, lugubră. Drumul şerpuia dinaintea lor, maroniu pe fondul de aceeaşi culoare al câmpului din ce în ce mai albicios din pricina vârtejurilor de zăpadă. Arthur mergea călare înainte, cântând vesel, iar lectica în care se afla Cătălina se chinuia să înainteze în spatele lui. La fiecare pas, catârii clătinau lectica într-o parte şi-n alta, iar ea trebuia să se ţină cu mâna de margine ca să-şi păstreze echilibrul, cu degete îngheţate şi ţepene, vinete de frig. Draperiile ţineau la distanţă cei mai mulţi fulgi de zăpadă, dar nu o protejau deloc de rafalele de vânt. Dacă dădea la o parte un colţ ca să privească peisajul, vedea un vârtej alb de fulgi de nea care dansau şi cerul, care părea din ce în ce mai gri.

Soarele a apus albicios, pe un cer albicios, şi întreaga lume a fost cuprinsă de umbră. Micul alai care-şi croia

drum pe câmpul alb, sub cerul cenuşiu, era învăluit de zăpadă şi nori.

Calul lui Arthur galopa înainte, iar prinţul stătea liniştit în şa, ţinând cu o mână înmănuşată hăţurile şi cu cealaltă cravaşa. Purta haine groase de lână pe sub vesta de piele şi era încălţat cu cizme călduroase, de piele. Cătălina îl privea mergând călare înaintea ei. Îi era prea frig şi era prea tristă ca să poată fi supărată pe el. Îşi dorea mai mult decât orice ca el să se întoarcă spre ea şi să-i spună că mai aveau doar puţin de mers, că aproape ajunseseră.

A mai trecut un ceas; catârii înaintau pe drum cu capetele plecate din cauza vântului care le sufla fulgii pe lângă urechi şi-i trimitea în lectică. Ningea din ce în ce mai des, abia dacă se mai vedea, iar făgaşurile drumului se umpleau de zăpadă. Cătălina se ghemuise sub pleduri, ca un copil, cu piatra care se răcea rapid pe burtă şi cu faţa îngropată în pături şi blănuri. Picioarele îi îngheţaseră de tot, pledurile n-o acopereau bine pe spate şi tremura la fiecare rafală de vânt rece.

În jurul lecticii îi auzea pe bărbaţi sporovăind despre vremea rece şi râzând, jurând că vor mânca zdravăn când vor ajunge la Burford. Vocile lor păreau să vină de la mare depărtare; Cătălina adormi, istovită şi îngheţată.

S-a trezit buimăcită când lectica a fost coborâtă cu o zdruncinătură şi draperiile au fost date la o parte. Un val de aer îngheţat a izbit-o, iar ea şi-a ascuns faţa şi a ţipat de durere.

— Infanta? întrebă Dona Elvira.

Guvernanta mersese călare pe catâr, iar mişcarea o ajutase să nu îngheţe.

— Infanta? Mulţumesc lui Dumnezeu, am ajuns.

Cătălina nu şi-a ridicat privirea.

— Infanta, s-au pregătit să te primească.

Cătălina a rămas cu capul plecat.

— Ce se întâmplă?

Era Arthur. Văzuse că lectica fusese coborâtă şi guvernanta se aplecase deasupra ei. A văzut că nu era nicio mişcare sub mormanul de pături. Pentru o clipă, l-a trecut un fior de spaimă la gândul că prinţesa se îmbolnăvise. Maria de Salinas l-a privit plină de reproş.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic.

Guvernanta s-a îndreptat de spate şi a rămas între prinţ şi tânăra lui soţie, apărând-o pe Cătălina, în timp ce el a descălecat şi s-a apropiat.

— Prinţesa dormea. Îşi revine îndată.

— Vreau s-o văd, spuse el.

O dădu pe femeie la o parte, cu o mişcare sigură, şi îngenunche lângă lectică.

— Cătălina? întrebă încet.

— Am îngheţat de tot, răspunse ea cu voce slabă.

Şi-a ridicat privirea şi el a văzut că era palidă ca zăpada din jur şi avea buzele vinete.

— Mi-e aşa de f... frig, încât cred că o să mor, iar tu o să fii fericit. Poţi să mă în... îngropi în ţara asta groaznică şi să te însori cu o englezoaică grasă şi neghioabă. Iar eu n-am să-mi mai văd...

Nu a mai reuşit să continue, înecată în hohote de plâns.

— Cătălina? spuse el uluit.

— N-am s-o mai văd niciodată pe m... mama. Dar o să afle că m-aţi ucis cu cruzime, tu şi ţara ta respingătoare.

— N-am fost crud! răspunse el repede, fără să vadă mulţimea de curteni care se strângea în jurul lor. Pentru numele lui Dumnezeu, Cătălina, nu-i vina mea!

— Ba ai fost crud, spuse ea ridicându-şi faţa din pleduri. Ai fost crud fiindcă...

Chipul ei palid, pătat de lacrimi, i-a spus mult mai multe decât ar fi putut spune orice cuvinte. Arăta ca una dintre

surorile lui când bunica lor o certa. Nu mai semăna deloc cu prințesa spaniolă trufaşă şi jignitoare. Părea o fetiță necăjită până la lacrimi – iar el îşi dădu seama că nimeni altul decât el o necăjise. O făcuse să plângă şi o lăsase în lectica înghețată toată amiaza, în timp ce el mersese călare înainte şi se bucurase de lipsurile pe care ea le îndura.

A dat la o parte pledurile şi i-a apucat mâna rece ca gheața. Degetele îi erau amorțite de frig. Şi-a dat seama că făcuse o greşeală. I-a dus degetele învinețite la buze şi i le-a sărutat, apoi le-a ținut la gură şi le-a încălzit cu respirația lui caldă.

— Să mă ierte Dumnezeu, spuse. Am uitat că sunt soț. N-am ştiut că trebuie să mă port ca un soț. Nu mi-am dat seama că pot să te fac să plângi. N-am să mai fac niciodată aşa ceva.

Ea clipi, cu ochii albaştri înecați în lacrimi.

— Ce-ai spus?

— Am greşit. Eram furios, dar am greşit. Lasă-mă să te duc înăuntru, la căldură, şi o să-ți spun cât de rău îmi pare şi nu mă voi mai purta niciodată urât cu tine.

Deodată, ea începu să dea la o parte păturile, iar Arthur a ajutat-o să-şi elibereze picioarele. Era atât de înghețată şi de înțepenită, încât era să cadă când a încercat să se ridice în picioare. Fără să țină seama de protestele înăbuşite ale guvernantei, a ridicat-o în brațe şi a trecut-o peste pragul casei, ca pe o mireasă.

A aşezat-o cu blândețe lângă focul viu, i-a coborât uşor gluga, i-a descheiat mantia şi i-a frecat mâinile ca să i le încălzească. Le-a făcut semn să plece servitorilor care veniseră să-i ia mantia şi i-a oferit vin. A creat un mic cerc de linişte şi pace în jurul lor şi a rămas să se uite cum culoarea îi revine în obraji.

— Îmi pare rău, spuse cu sinceritate. Eram teribil de furios pe tine, dar n-ar fi trebuit să te forțez să mergi atât de

mult, pe o vreme aşa de rea. N-ar fi trebuit să te las să îngheți. Am greşit.

— Te iert, a şoptit ea, cu un mic zâmbet care-i lumina chipul.

— N-am ştiut că trebuie să am grijă de tine. Am fost nechibzuit. Am fost ca un copil, un copil rău. Dar acum ştiu, Cătălina. Nu mă voi mai purta niciodată urât cu tine.

Ea dădu din cap.

— Ah, te rog. Şi tu trebuie să mă ierți pe mine. Am fost nemiloasă cu tine.

— Da?

— La Oxford, şopti ea abia auzit.

El aprobă din cap.

— Şi ce-ai să-mi spui?

Ea îşi ridică privirea spre el, pe furiş. Nu se prefăcea mai jignit decât era în realitate. Era încă un băiețandru, cu un simț al dreptății foarte ascuțit, ca toți băieții. Simțea că i se cuveneau nişte scuze.

— Îmi pare tare, tare rău, spuse ea, fără să exagereze câtuşi de puțin. N-a fost deloc frumos din partea mea şi mi-a părut rău dimineață, dar n-am putut să-ți spun.

— Mergem la culcare acum? i-a şoptit, apropiindu-şi mult buzele de urechea ei.

— Se poate?

— Dacă spun că te simți rău?

Ea dădu din cap, fără să mai spună altceva.

— Prințesa nu se simte bine din pricina frigului îndurat, anunță el vag. Dona Elvira o va conduce în camerele ei, iar eu voi cina acolo mai târziu, doar cu ea.

— Dar oamenii au venit să vă vadă, Alteță. V-au pregătit un spectacol şi câțiva dintre ei au nişte neînțelegeri despre care ar dori să vă vorbească.

— Mă voi întâlni cu ei în salon chiar acum şi vom rămâne aici şi mâine. Dar prințesa trebuie să se retragă în odaia sa.

— Desigur.

S-a produs puțină agitație în jurul prințesei când doamnele de companie, conduse de Dona Elvira, au însoțit-o în dormitorul ei. Cătălina i-a aruncat lui Arthur o privire peste umăr.

— Alteță, vă rog să veniți în camera mea la cină, spuse destul de limpede, încât s-o poată auzi oricine. Vreau să vă văd.

N-ar fi putut să spună nimic care să-l facă mai fericit. A făcut o plecăciune la auzul complimentului, a cerut să i se aducă o cană cu bere slabă şi s-a ocupat cu eleganță de cei vreo jumătate de duzină de oameni care se strânseseră să-l vadă, apoi şi-a cerut scuze şi a pornit spre camera ei.

Cătălina îl aştepta lângă foc, singură. Le ceruse să plece doamnelor şi servitorilor şi nu rămăsese nimeni care să se ocupe de ei. Singuri. El aproape că a dat înapoi la vederea camerei goale; prinții şi prințesele Tudor nu erau niciodată lăsați singuri. Dar ea îi alungase pe servitorii care trebuiau să-i servească la masă, le trimisese din odaie pe doamnele care cinau împreună cu ei. Scăpase chiar şi de guvernantă. Nu rămăsese nimeni care să vadă ce făcuse din odăile ei şi cum aranjase masa.

Acoperise mobilele simple din lemn cu eşarfe din pânză fină, în culori vii, şi pusese câteva chiar şi pe tapiserii, ca să ascundă pereții reci, aşa că întreaga încăpere semăna acum cu un cort frumos împodobit.

Ceruse să se taie picioarele mesei, din care nu mai rămăseseră decât nişte cioturi, aşa că acum masa era înaltă doar cât un taburet pentru sprijinit picioarele şi arăta caraghios. Pusese perne mari la capete, ca şi cum urma să mănânce culcați, ca sălbaticii. Totul fusese pregătit pentru cină pe masa înaltă până la genunchi, trasă la căldură, aproape de buştenii care ardeau, ca pentru un festin al barbarilor; peste tot ardeau lumânări şi în aer plutea un

parfum greu şi ameţitor, ca tămâia din biserică în zi de sărbătoare.

Arthur a fost cât pe ce să se plângă de gestul necugetat de a tăia mobila; dar s-a oprit. Probabil că nu era vorba doar de vreo nebunie femeiască; încerca să-i arate ceva.

Era îmbrăcată într-un fel nemaivăzut. Pe cap purta o pânză de mătase fină, răsucită şi înnodată ca o cunună, cu un capăt care atârna liber şi pe care ea şi-l îndesase simplu în marginea turbanului, ca şi cum avea să şi-l tragă peste faţă, ca pe un văl. În loc de rochie de seară, aşa cum s-ar fi cuvenit, purta doar un fel de cămaşă, din cea mai fină şi uşoară mătase, de culoare albastru-gri, atât de subţire, că era aproape transparentă – i se zărea pielea albă prin ea. El simţi cum inima îi bate mai tare când îşi dădu seama că era goală pe sub mătasea subţire. Purta doar o pereche de pantaloni strâmţi, aproape ca cei bărbăteşti; dar nu semănau deloc cu ei, fiindcă aceştia cădeau greu, în valuri, de pe şoldurile ei înguste, unde erau legaţi cu un şiret auriu, până la glezne, unde erau din nou legaţi, lăsându-i picioarele pe jumătate goale; purta papuci purpurii, graţioşi, brodaţi cu fir de aur. A privit-o din cap până-n picioare, de la turbanul barbar până la papucii turceşti, şi a constatat că-şi pierduse glasul.

— Nu-ţi plac hainele mele, spuse Cătălina cu glas egal, iar el era prea nepriceput ca să înţeleagă cât de stânjenită se simţea fata.

— N-am mai văzut aşa ceva, se poticni el. Sunt haine arabe? Arată-mi!

Se răsuci în loc, îl privi peste umăr, apoi se întoarse din nou cu faţa la el.

— În Spania toate ne îmbrăcăm aşa, spuse. Chiar şi mama. Sunt mult mai comode decât rochiile şi mult mai curate. Totul se poate spăla, nu ca damascul şi catifeaua.

El dădu din cap, simţind parfumul apei de trandafiri pe

care-l răspândeau mătăsurile.
— Şi țin răcoare când e foarte cald, adăugă ea.
— Sunt... frumoase.
Avusese de gând să spună „barbare” şi s-a bucurat că n-a făcut-o, văzând cum i s-a luminat chipul.
— Chiar crezi asta?
— Da.
Ea îşi ridică pe dată brațele şi făcu o piruetă, ca să-i arate cum flutura mătasea pantalonilor şi cât de uşoară era cămaşa.
— Le purtați şi când dormiți?
Ea râse.
— Le purtăm mai tot timpul. Mama le poartă întotdeauna pe sub armură. Sunt mai comode decât orice altceva; şi, oricum, n-ar putea purta rochie pe sub zale.
— Nu...
— Când primim soli creştini, la ocazii solemne sau când curtea e-n sărbătoare, purtăm ținute de seară – mai ales de Crăciun, când e frig. Dar acasă, şi vara, şi când suntem în campanie, purtăm haine maure. Sunt uşor de cusut, uşor de spălat şi de cărat şi, mai ales, minunate la purtat.
— Nu vei putea să te îmbraci aşa aici, spuse Arthur. Îmi pare rău, dar Milady mama regelui n-ar fi de acord nici măcar cu faptul că le-ai adus cu tine.
Ea aprobă din cap.
— Ştiu. Nici mama n-a fost de acord să le iau cu mine. Dar voiam să am ceva care să-mi amintească de casă şi mă gândeam că aş putea să le țin în dulap şi să nu spun nimănui despre ele. Apoi, în seara asta, m-am gândit să ți le arăt. Să mă arăt pe mine, aşa cum eram.
Cătălina se dădu la o parte şi-i făcu semn să se apropie de masă. Se simțea prea mare şi prea stângaci şi, din instinct, s-a aplecat şi şi-a scos cizmele de călărie, apoi a păşit desculț pe covoarele scumpe. Ea făcu un semn

aprobator şi, cu o mişcare a mâinii, îl invită să se aşeze. El se lăsă pe una dintre pernele brodate cu fir de aur.

Ea se aşeză la celălalt capăt şi, senină, îi întinse un bol cu apă parfumată şi un şervet alb. El şi-a înmuiat degetele, apoi le-a şters. Cu un zâmbet, ea i-a întins un platou de aur plin cu bucate. Erau mâncăruri pe care el le cunoştea din copilărie: pulpe de pui fripte, rinichi de miel în sos iute, cu pâine albă: o cină englezească perfectă. Dar ceruse să se pună porții mici pe platouri individuale, iar bucatele erau aşezate cu mare grijă. Puseseră felii de măr lângă carne, iar lângă prunele confiate erau bucățele de carne scumpă, cu mirodenii. Făcuse tot ce-i stătuse în putere ca să-i servească o cină spaniolă, cu toată delicatețea şi luxul maurilor.

Arthur trecuse peste ideile sale preconcepute.

— Este pur şi simplu... frumos, spuse el, încercând să găsească un cuvânt care să descrie totul. E... ca un tablou. Tu eşti ca... dar nu-i trecu prin minte nimic din ceea ce văzuse vreodată care să poată fi asemuit cu ea. Eşti ca o pictură pe care am văzut-o odată pe un platou, spuse. Una dintre comorile persane ale mamei. Neobişnuită şi minunată.

Ea era cu adevărat radioasă auzindu-i complimentele.

— Vreau să te fac să înțelegi, spuse ea cu grijă, în latină. Vreau să înțelegi ce sunt eu. *Cuiusmodi sum.*

— Ce eşti tu?

— Sunt soția ta, l-a liniştit ea. Sunt prințesa de Wales şi voi fi regina Angliei. Voi fi o englezoaică adevărată. Aceasta e soarta mea. Dar, pe lângă asta, sunt şi Infanta Spaniei, din al-Andalus.

— Ştiu.

— Ştii şi nu ştii. Nu ştii nimic despre Spania şi nici despre mine. Vreau să mă fac înțeleasă. Vreau să afli despre cum e Spania. Sunt o prințesă spaniolă. Preferata tatei. Când nu avem oaspeți, aşa mâncăm. Când suntem în campanie,

trăim în corturi şi ne aşezăm lângă mangaluri ca acesta; şi am fost în campanie fără încetare, până când am împlinit şapte ani.

— Dar sunteți o curte creştină, protestă el. Sunteți o putere importantă în lumea creştină. Aveți scaune, scaune obişnuite, şi trebuie să mâncați la mese obişnuite.

— Numai la evenimentele importante, spuse ea. Când suntem acasă la noi, aşa mâncăm, ca maurii. Ah, da, ne spunem rugăciunea; îi mulțumim singurului Dumnezeu când rupem pâinea. Dar nu trăim cum trăiți voi aici, în Anglia. Noi avem grădini minunate, cu fântâni şi ape curgătoare. Încăperile din palatele noastre sunt încrustate cu pietre prețioase, iar pe ziduri sunt scrise lucruri minunate, în versuri, cu litere aurite. Avem băi cu apă fierbinte ca să ne spălăm, iar aburul gros umple odăile parfumate. Avem cămări pe care iarna le umplem cu gheață din munți, ca să ne ținem fructele şi băuturile la rece în timpul verii.

Cuvintele erau la fel de seducătoare ca imaginile.

— Pari atât de stranie, spuse el, fără să vrea. Ca un basm.

— Abia acum îmi dau seama cât de străini suntem unul de celălalt, spuse Cătălina. Credeam că țara ta va fi la fel ca a mea, dar e atât de diferită. Încep să cred că noi semănăm mai mult cu persanii, decât cu germanii. Suntem mai degrabă arabi, decât vizigoți. Probabil că şi tu ai crezut că eu voi fi o prințesă la fel ca surorile tale, dar sunt foarte, foarte diferită.

El dădu din cap.

— Va trebui să învăț obiceiurile tale, propuse el şovăitor. Iar tu va trebui să le înveți pe ale mele.

— Voi fi regina Angliei şi va trebui să devin englezoaică. Dar vreau să afli cum eram în copilărie.

Arthur aprobă.

— Ți-a fost tare frig azi? întrebă, simțind ceva ciudat şi

nou, ca o greutate în pântece, dându-şi apoi seama că era tristeţea pe care i-o provoca nefericirea ei.

Ea îl privi fără să şovăie.

— Da, răspunse. Foarte frig. Apoi m-am gândit că m-am purtat urât cu tine şi m-am întristat tare. Pe urmă m-am gândit că eram aşa departe de casă, şi de căldură, şi de soare, şi de mama, şi mi s-a făcut tare dor de casă. A fost o zi groaznică. Am avut o zi groaznică.

Întinse mâna spre ea.

— Pot să-ţi alin suferinţa?

Degetele li se întâlniră.

— Deja ai făcut-o, spuse ea. Când m-ai adus înăuntru, lângă foc, şi mi-ai zis că-ţi pare rău. M-ai consolat şi trebuie să cred că ai s-o faci şi de-acum înainte.

O trase lângă el; pernele erau moi şi comode, a întins-o lângă el şi a tras cu blândeţe de fâşia de mătase pe care şi-o înfăşurase în jurul capului. Aceasta se desfăcu îndată, iar părul i se răsfiră într-o cascadă de şuviţe bogate. Le atinse cu buzele, apoi îi sărută gura dulce, tremurândă, apoi ochii cu gene de culoarea nisipului, sprâncenele deschise, venele albastre de pe tâmple şi lobii urechilor. Apoi se simţi cuprins de dorinţă şi-i sărută golul de la baza gâtului, claviculele subţiri, pielea caldă şi seducătoare, de la gât până la umăr, adâncitura cotului, palma caldă, subţioara parfumată senzual; apoi îi trase cămaşa peste cap, iar ea rămase goală în braţele sale – soţia lui, în sfârşit iubitoare.

Îl iubesc. N-aş fi crezut că se poate, dar îl iubesc. M-am îndrăgostit de el. Mă privesc în oglindă uimită, ca şi cum aş fi alta, ca şi cum totul ar fi altfel. Îl iubesc pe Prinţul de Wales. Eu, Cătălina a Spaniei, sunt îndrăgostită. Mi-am dorit această iubire, am crezut că e cu neputinţă, iar acum mi s-a întâmplat. Îmi iubesc soţul şi vom fi regele şi regina Angliei. Cine se mai poate îndoi acum că Dumnezeu m-a ales şi că îmi acordă favoruri speciale? M-a ferit de pericolele războiului şi m-a

adus între frumuseţile de la Palatul Alhambra, iar acum mi-a dat Anglia şi iubirea tânărului care îi va fi rege.

Copleşită de emoţie, îmi împreunez mâinile şi mă rog: O, Doamne, fie să-l iubesc pentru totdeauna, nu-l lua de lângă mine aşa cum Juan a fost luat de lângă Margot în primele lor luni de fericire. Lasă-ne să îmbătrânim alături, să ne iubim de-a pururi.

Castelul Ludlow, ianuarie 1502

Soarele de iarnă era roşu şi aproape de orizont când au intrat pe poarta imensă din zidul de piatră care înconjura Castelul Ludlow.

Artur, care mersese călare alături de lectica în care se afla Cătălina, i-a strigat, peste zgomotul pe care-l făceau copitele pe piatră:

— Am ajuns, în sfârşit, la Ludlow.

Ostaşii care mergeau înaintea lui au strigat:

— Faceți loc să treacă Arthur! Prințul de Wales!

Uşile s-au dat de perete, iar oamenii au ieşit din case, să vadă alaiul trecând.

Cătălina privea orăşelul frumos ca o tapiserie. Cel de-al doilea etaj al caselor, construit din lemn, ieşea în afară, deasupra străzii pietruite, iar dedesubt, la parter, era mici magazine înfloritoare şi curți pentru lucru. Nevestele negustorilor au sărit de pe scăunelele din fața magazinelor ca să o salute pe Cătălina, iar ea le-a zâmbit şi le-a făcut cu mâna, la rândul ei. La etaj, fetele fabricanților de mănuşi şi ucenicii cizmarilor, băieții aurarilor şi fetele bătrâne ieşiseră la ferestre şi o strigau pe nume. Cătălina râdea, apoi şi-a ținut respirația o clipă, când un băiețandru a părut gata să-şi piardă echilibrul şi să cadă, pe urmă a fost prins şi tras înapoi de camarazii lui, printre ovații.

Au trecut pe lângă o arenă cu un han din lemn închis la culoare, iar clopotele jumătății de duzină de biserici, clopotele de la colegiul, capelele şi spitalul din Ludlow au început să bată pentru a le ura bun-sosit acasă prințului şi prințesei.

Cătălina s-a aplecat să-şi vadă castelul şi a observat zidul exterior, de necucerit. Poarta s-a deschis, iar ei au intrat. Înăuntru îi aşteptau mai-marii oraşului, primarul, clericii şi conducătorii ghildelor mai avute.

Arthur şi-a oprit calul şi a ascultat politicos un discurs îndelung, întâi în galeză apoi în engleză.

— Când mâncăm? îl întrebă Cătălina în şoaptă, în latină, şi văzu cum îi tremură buzele în timp ce se chinuia să-şi înăbuşe un zâmbet.

— Când mergem la culcare? susură ea şi avu satisfacția să observe cum mâna în care ținea hățurile îi tremura de dorință.

Chicoti şi se retrase înapoi în lectică până când, în cele din urmă, discursurile nesfârşite de întâmpinare s-au încheiat şi alaiul regal a putut să-şi continue drumul, intrând în a doua curte fortificată.

Era un castel îngrijit, la fel de robust ca orice castel de la granițele Spaniei. Zidul care înconjura fortificația interioară era înalt şi rezistent, dintr-o piatră stranie, de culoare rozalie, care îl făcea să pară cald şi primitor.

Cătălina a privit cu ochi pricepuți de la zidurile groase până la şanțul din fortificația exterioară, apoi la cel din interior, şi observă cum o zonă de apărare conduce la următoarea şi decise că, în cazul unui asediu, ar putea să țină piept ani în şir. Dar era mic, părea un castel de jucărie, unul pe care tatăl ei l-ar fi construit ca să apere un pod sau un drum vulnerabil. Era un castel pe care doar unul dintre cei mai lipsiți de însemnătate nobili spanioli s-ar fi mândrit să-l aibă drept cămin.

— Ăsta-i tot? întrebă ea fără ocolişuri, gândindu-se la întregul oraş de la adăpostul zidurilor casei ei, la grădinile şi la terasele lui, la dealuri şi la privelişti, la felul cum centrul oraşului zumzăia de viață, totul în spatele zidurilor de apărare.

Se gândi la distanța mare pe care o aveau de parcurs santinelele: dacă înconjurau parapetul, aveau de mers mai bine de o oră. La Ludlow, şi-ar fi încheiat turul în câteva minute.

— Ăsta-i tot castelul?

El rămase uimit.

— Te aşteptai la mai mult? La ce te aşteptai?

I-ar fi mângâiat chipul neliniştit, dacă n-ar fi fost de faţă sute de oameni care îi priveau. S-a forţat să-şi ţină mâinile în loc.

— Ah, m-am pripit. Mă gândeam la Richmond.

Nimic n-ar fi putut s-o convingă să spună că se gândea la Alhambra.

El zâmbi liniştit.

— O, iubita mea, Richmond e nou, e mândria şi bucuria tatei. Londra e unul dintre cele mai mari oraşe din creştinătate, iar palatul e pe măsură. Dar Ludlow e doar un orăşel – foarte important în regiunea de graniţă, dar tot un orăşel rămâne. Dar e bogat, ai să vezi. E tare bun pentru vânătoare, iar oamenii sunt primitori. O să fii fericită aici.

— Sunt sigură, spuse Cătălina zâmbindu-i şi lăsând deoparte gândurile la palatul construit cu frumuseţea în gând, doar pentru frumuseţe, unde constructorii se gândiseră mai întâi unde avea să cadă lumina şi ce se va reflecta în bazinele de marmură.

Privi în jurul ei şi văzu, chiar în mijlocul fortificaţiei interioare, o clădire circulară, ciudată, ca un turn solid şi scund.

— Ce-i acolo? întrebă, chinuindu-se să coboare din lectică în timp ce Arthur o ţinea de mână.

El privi peste umăr.

— E capela noastră rotundă, spuse el neatent.

— O capelă rotundă?

— Da, ca la Ierusalim.

Deodată, ea recunoscu încântată forma cunoscută a moscheii – construită în cerc, fiindcă niciun credincios nu era mai presus de altul; Allah era venerat de săraci şi de bogaţi deopotrivă.

— E frumoasă.

Arthur o privi surprins. Pentru el nu era decât un turn circular, construit din piatra vineție care se găsea prin apropiere, dar observă că era strălucitor în lumina după-amiezii şi părea să împrăştie un fel de pace în jur.

— Da, spuse el, fără să observe mare lucru. Acum asta – spuse arătând spre clădirea mare din fața lor, cu câteva trepte care duceau la uşa deschisă – asta e casa cea mare. Pe partea stângă sunt odăile de consiliu ale Țării Galilor, iar deasupra lor sunt camerele mele. În dreapta se întind odăile de oaspeți şi cele ale custodelui şi ale soției sale: Sir Richard şi Lady Margaret Pole. Iatacurile tale sunt deasupra, la etaj.

Îi observă reacția rapidă.

— E aici acum?

— Nu e la castel deocamdată.

Ea dădu din cap.

— Mai sunt alte clădiri în spatele casei?

— Nu, e lipită de zidul exterior. Asta-i tot.

Cătălina se forță să rămână zâmbitoare şi binevoitoare.

— Mai sunt camere pentru oaspeți în curtea de la exterior, spuse el încercând să se apere. Şi avem şi o casă de oaspeți. Aici e veselie, o să-ți placă.

— Sunt sigură că o să-mi placă, zâmbi ea. Şi care sunt odăile mele?

El arătă cu degetul către ferestrele aflate cel mai sus.

— Vezi acolo, sus? Sunt pe partea dreaptă, la fel ca ale mele, doar că de cealaltă parte a casei.

Ea păru puțin descurajată.

— Dar cum ai să vii în odăile mele? întrebă Cătălina în şoaptă.

El o luă de mână şi o conduse către treptele late de piatră care duceau la uşa dublă a castelului, împărțind zâmbete în stânga şi în dreapta. S-a auzit un ropot de aplauze, iar însoțitorii lor s-au aliniat în urma lor.

— Aşa cum mi-a cerut Milady mama regelui, de patru ori pe lună voi veni în camera ta, cu alai, în văzul tuturor, o lămuri el conducând-o în sus pe scări.

— Ah, spuse ea descumpănită.

El îi zâmbi.

— Şi în restul nopţilor voi veni pe parapet, îi şopti. Odăile tale au o uşă secretă care dă spre zidul de apărare al castelului. La fel şi ale mele. Poţi să treci din iatacurile tale într-ale mele oricând pofteşti, şi nimeni nu va şti vreodată dacă suntem împreună sau nu. Nu vor şti nici măcar în ale cui odăi suntem.

Fu foarte încântat când văzu că ea se luminează la chip.

— Putem fi împreună oricând vrem?

— Vom fi fericiţi aici.

Da, aşa e. Voi fi fericită aici. Nu voi plânge ca un persan, după frumuseţile de-acasă, şi nu voi spune că nu pot trăi altundeva. Nu voi spune că aceşti munţi sunt un deşert fără oaze, ca un berber care plânge după ce i se cuvine din naştere. Mă voi obişnui cu Ludlow şi voi învăţa să trăiesc aici, la graniţă şi, mai târziu, în Anglia. Mama nu e doar regină, e şi ostaş, aşa că m-a învăţat să-mi cunosc şi să-mi fac datoria. E datoria mea să învăţ să fiu fericită aici şi să trăiesc aici fără să mă plâng.

Poate că nu voi îmbrăca niciodată armura, ca ea, poate că nu voi lupta niciodată pentru ţara mea, ca ea; dar sunt multe feluri în care poţi servi un regat şi să fii o regină veselă, cinstită şi constantă e unul dintre ele. Dacă Dumnezeu nu mă cheamă la arme, poate că mă va chema să împart legea, să aduc dreptatea. Dacă îmi apăr poporul luptând împotriva unui duşman sau dacă îl eliberez prin puterea legii, voi fi regina lor, cu trup şi suflet, Regina Angliei.

Era târziu, trecut de miezul nopţii. Cătălina strălucea în lumina focului. Erau în pat, somnoroşi, dar dorindu-se unul pe celălalt prea mult ca să adoarmă.

— Spune-mi o poveste.

— Ți-am spus zeci de povești.

— Mai spune-mi una. Spune-mi-o pe cea despre Boadbil, când a cedat Palatul Alhambra și a înmânat cheia pe o pernă de mătase, apoi a plecat plângând.

— O știi. Ți-am spus-o aseară.

— Atunci, spune-mi povestea cu Yarfa și calul lui care rânjea dinții la creștini.

— Ești un copil. Și-l chema Yarfe.

— Dar ai văzut când l-au ucis?

— Eram acolo, dar nu l-am văzut murind.

— Cum ai putut să nu te uiți?

— Păi, pentru că mă rugam, așa cum îmi ceruse mama, și pentru că eram o fetiță, nu un băiețoi însetat de sânge.

Arthur îi aruncă o pernuță brodată în cap. Ea o prinse și i-o aruncă înapoi.

— Atunci povestește-mi despre mama ta, când și-a lăsat giuvaierele gaj ca să plătească cruciada.

Ea râse din nou și scutură din cap, făcându-și părul castaniu-roșcat să se miște într-o parte și-n alta.

— O să-ți povestesc despre casa mea, se oferi ea.

— Bine.

El strânse pătura violet în jurul lor și așteptă.

— Când intri în prima încăpere din Alhambra, ai impresia că te afli într-o cămăruță. Tatăl tău nu s-ar coborî niciodată să intre într-un asemenea palat.

— Nu e uriaș?

— E cam cât salonul unui negustor de-aici, din oraș. Unul bunicel, pentru o căsuță din Ludlow, dar nimic mai mult de-atât.

— Și apoi?

— Apoi intri în curte și de-acolo, în Camera Aurită.

— E mai frumoasă?

— E foarte colorată, dar nu cu mult mai mare. Pereții

sunt acoperiți cu plăcuțe colorate şi cu foiță de aur şi are şi un balcon înalt, dar tot nu e un spațiu întins.

— Şi de-acolo încotro mergem azi?

— Azi o luăm la dreapta şi intrăm în Curtea mirților.

El închise ochii, încercând să-şi amintească descrierile ei.

— O curte dreptunghiulară, înconjurată de clădiri înalte, aurii.

— Cu o intrare uriaşă, din lemn, mărginită de plăci frumos ornate la capătul cel mai îndepărtat.

— Şi un bazin. Unul simplu, dreptunghiular, cu un gard-viu din arbuşti de mirt parfumați de o parte şi de cealaltă.

— Nu e un gard-viu, ca ale voastre, obiectă ea, gândindu-se la marginile neîngrijite ale terenurilor din Țara Galilor, unde se luptau spinii şi buruienile.

— Dar cum sunt, atunci? întrebă el, deschizând ochii.

— Seamănă cu un zid, spuse ea. E tăiat drept şi pătrat, ca un bloc de marmură verde, ca o statuie vie, cu parfum dulce. Şi uşa de la capăt se oglindeşte în apă, la fel şi arcul din jurul ei şi întreaga clădire. Totul se oglindeşte vălurit la picioarele tale. Şi pereții sunt perforați cu ornamente minunate de ipsos, subțiri ca hârtia, ca o broderie albă, pe fond alb. Iar păsările...

— Ce-i cu păsările? întrebă el surprins, căci nu-i mai povestise nimic despre păsări până atunci.

Ea făcu o pauză, gândindu-se la numele lor.

— *Apodes*? întrebă în latină.

— *Apodes*? Drepnele?

Ea aprobă din cap.

— Zboară chiar pe deasupra capului, ca un râu învolburat, şi dau rotocoale grădinii înguste, iuți şi zgomotoase ca oştenii când pornesc la atac, cât timp soarele e sus pe cer; nu se opresc cât străluceşte soarele, toată ziua. Iar noaptea...

— Ce fac noaptea?

Ea schiță un gest cu mâinile, ca şi cum ar fi făcut o vrajă.

— Noaptea dispar, nu le vezi niciodată oprindu-se sau făcându-şi cuiburi. Dispar pur şi simplu – parcă apun odată cu soarele; dar în zori se întorc, ca un râu, ca un torent.

Făcu o pauză.

— E greu de descris, spuse. Dar eu îl văd mereu.

— Ți-e dor, spuse el, cu glas egal. Oricât de fericită te-aş face eu, îți va fi mereu dor.

Ea făcu un mic gest.

— Sigur că-mi e. Nu e de mirare. Dar nu uit niciodată cine sunt. Nu uit care mi-e destinul.

Arthur aşteptă.

Ea îi zâmbi, iar zâmbetul îi încălzi chipul şi ochii albaştri îi străluceau.

— Prințesa de Wales, spuse. Din copilărie ştiu asta. Întotdeauna m-au numit Prințesa de Wales. Şi apoi regina Angliei, cu voia Domnului. Cătălina, Infanta Spaniei, Prințesă de Wales.

El îi zâmbi drept răspuns şi o strânse mai tare în brațe; ea îşi pusese capul pe umărul lui, iar părul roşcat-închis era răsfirat ca un văl pe pieptul lui.

— Am ştiut că o să mă mărit cu tine aproape de când m-am născut, spuse ea gânditoare. Nu-mi amintesc timpurile când nu eram deja promisă ție. Nu-mi amintesc timpurile de dinainte să-ți scriu scrisori, pe care i le dădeam profesorului la corectat. Am noroc că-ți sunt pe plac acum, că am venit aici.

El îi prinse bărbia între degete şi-i întoarse capul spre el, ca s-o sărute.

— Eu sunt şi mai norocos că mă placi tu, spuse el.

— Aş fi fost o soție bună, oricum, insistă ea. Chiar şi fără asta...

El îi prinse mâna şi i-o conduse pe sub aşternuturile de mătase, până îi atinse locul care se trezea din nou la viață.

— Fără asta, vrei să zici? o necăji el.

— Fără această... bucurie, spuse ea, întinzându-se în aşteptarea atingerii lui.

Servitorii i-au trezit în zori şi l-au escortat pe Arthur cu fast din patul ei. S-au revăzut la slujbă, dar au stat pe locuri îndepărtate unul de celălalt, în capela rotundă, fiecare cu alaiul său, neputând să-şi vorbească.

Slujba ar trebui să fie cel mai important moment al zilei pentru mine şi ar trebui să-mi aducă linişte – o ştiu. Dar mereu mă simt singură în timpul slujbei. Mă rog la Dumnezeu şi îi mulţumesc pentru grija pe care mi-o arată, dar simplul fapt că mă aflu în capela aceasta – în formă de moschee – îmi aminteşte atât de mult de mama. Mirosul de tămâie mi-o aduce în minte ca şi cum ar fi parfumul ei, nu-mi vine să cred că nu îngenunchez alături de ea, aşa cum făceam, de patru ori pe zi, aproape în fiecare zi din viaţa mea. Când spun „Ave Maria”, văd chipul rotund, zâmbitor şi hotărât al mamei. Şi când mă rog pentru curaj, ca să-mi pot împlini datoria în ţara asta străină şi printre oamenii ăştia ursuzi şi tăcuţi, caut chiar tăria mamei mele.

Ar trebui să-i mulţumesc pentru Arthur, dar nu îndrăznesc să mă gândesc la el când sunt în genunchi dinaintea lui Dumnezeu. Nu pot să mă gândesc la el fără să mă fac vinovată de păcatul poftei trupeşti. Imaginea lui în mintea mea e un secret îngropat adânc, o plăcere păgână. Sunt convinsă că nu e vorba de sfânta bucurie a căsătoriei. O asemenea plăcere trebuie să fie un păcat. O dorinţă aşa de întunecată şi adâncă şi o asemenea satisfacţie nu pot avea legătură cu venirea pe lume a unui mic prinţ, care este singurul scop al acestei căsătorii. Patul ne-a fost binecuvântat de arhiepiscop, dar împreunarea noastră pătimaşă e la fel de animalică precum a şerpilor care se încălzesc la soare, împletiţi de plăcere. Tăinuiesc faţă de toţi plăcerea pe care mi-o oferă Arthur, chiar şi faţă de Dumnezeu.

N-aş putea avea încredere în nimeni, chiar dacă aş vrea să-i mărturisesc cuiva. Ni s-a interzis fără ocolişuri să fim împreună după placul inimii. Bunica lui, Milady mama Regelui, a ordonat asta, iar ea comandă totul chiar şi aici, la granița cu Țara Galilor. Ea a spus că el trebuie să vină în camera mea o dată pe săptămână, în fiecare săptămână, mai puțin în timpul indispoziției mele lunare, că trebuie să vină înainte de ora zece şi să plece înainte de şase. O ascultăm, desigur, toată lumea o ascultă. O dată pe săptămână, după cum a cerut, el soseşte pe uşa principală, ca un tânăr ascultător, dar nu chiar de bunăvoie; iar dimineața pleacă în tăcere, ca un tânăr care şi-a făcut datoria şi nu ca unul care a rămas treaz întreaga noapte, cu respirația tăiată de plăcere. Nu se laudă niciodată cu plăcerile de care are parte. Când vin după el dimineața, nu spune nimic, nimeni nu ştie nimic despre fericirea pe care ne-o aduce pasiunea noastră. Nimeni nu va şti vreodată că suntem împreună în fiecare noapte. Ne întâlnim pe parapetul care se întinde de la odăile lui până la ale mele, chiar pe acoperişul castelului, cu cerul gri-albăstrui deasupra noastră. Ne întâlnim în taină, precum amanții, la adăpostul nopții; apoi mergem în odaia mea sau într-a lui şi ne cufundăm în lumea noastră, plină de bucurii ascunse.

Chiar şi în castelul acesta aglomerat, plin de oameni băgăreți şi de spionii mamei regelui, nimeni nu ştie că ne întâlnim şi nimeni nu ştie cât de mult ne iubim.

După slujbă, perechea regală a plecat să ia micul dejun, fiecare în apartamentele sale, deşi ar fi preferat să fie împreună. Castelul Ludlow era o reproducere la scară mai mică a curții regale, cu toate formalitățile ei. Mama regelui ordonase ca după micul dejun Arthur să studieze cu profesorul său sau să practice sporturi când vremea o permitea; iar Cătălina trebuia să studieze cu profesorul ei, să brodeze, să citească sau să se plimbe în grădină.

— Grădină! a şoptit Cătălina ca pentru sine, în mijlocul

peticului verde, înghesuit într-un colț al zidurilor castelului, cu o graniță firavă şi cu pământ umed. Mă întreb dacă a văzut vreodată o grădină adevărată.

După-amiaza li se îngăduia să călărească împreună şi să vâneze în pădurile care înconjurau castelul. Era o zonă bogată, cu o vale traversată de un râu învolburat, mărginită de păduri bătrâne, care se întindeau pe dealurile din jur. Cătălina se gândea că avea să învețe să-i placă păşunile de pe lângă râul Teme şi felul cum în depărtare, la orizont, dealurile întunecate se contopeau cu cerul. Dar în miezul iernii totul era gri şi alb şi numai chiciura sau zăpada aduceau ceva strălucire pădurii întunecate şi reci. Vremea era de multe ori prea rea ca prințesa să poată ieşi. Nu-i plăcea deloc ceața cea umedă, nici lapovița rece ca gheața. De cele mai multe ori, Arthur pleca singur să călărească.

— Chiar dacă nu m-aş duce, nu ne-ar lăsa să fim împreună, spunea el trist. Bunica m-ar pune să fac altceva.

— Păi du-te, atunci! răspundea ea zâmbind, deşi i se părea că mai e o veşnicie până la ora cinei şi nu avea nimic cu care să-şi umple timpul aşteptându-l să se întoarcă de la vânătoare.

O dată pe săptămână mergeau în oraş, să asiste la slujba de la biserica St Laurence, să viziteze capela micuță lipită de zidul castelului sau să participe la vreo cină organizată de una dintre ghildele importante ori să asiste la vreo piesă de teatru, la lupte de cocoşi sau să se uite cum erau asmuțiți taurii cu câini. Cătălina era impresionată de orăşelul curat şi drăguț; nu avusese de suferit de pe urma războiului dintre Casele de York şi Lancaster, căruia Henric Tudor abia îi pusese capăt.

— Pacea e tot ce poate fi mai important pentru un regat, îi spuse ea lui Arthur.

— Acum nu ne mai pot amenința decât scoțienii, răspunse el. Eu mă trag atât din familia York, cât şi din cea

de Lancaster, deci rivalitatea lor se sfârşeşte la mine. Tot ce ne rămâne de făcut este să ținem partea de nord în siguranță.

— Şi tatăl tău e de părere că a obținut asta căsătorind-o pe Margaret?

— Să dea Domnul să aibă dreptate, dar nu sunt chiar oameni de cuvânt. Când voi ajunge rege, voi avea grijă să întăresc granițele. Tu mă vei sfătui, vom merge împreună să ne asigurăm că toate castelele de la granițe sunt în stare bună.

— Va fi o plăcere, spuse ea.

— Sigur că da. Tu ți-ai petrecut copilăria pe lângă o oştire care lupta la granițe, ştii mai bine decât mine la ce trebuie să fim atenți.

Ea îi zâmbi.

— Mă bucur că am o calitate care îți va fi de folos. Tata s-a plâns mereu că mama creşte amazoane, în loc de prințese.

Au cinat împreună la căderea serii şi, din fericire, în acele zile de iarnă se însera foarte devreme. În sfârşit, puteau fi aproape unul de celălalt, stând pe scaune alăturate la masa regală, aşezată la capătul sălii, în timp ce buştenii ardeau în căminul lipit de peretele alăturat. Arthur o aşeza întotdeauna pe Cătălina în stânga lui, aproape de foc, iar ea purta o mantie căptuşită cu blană şi câteva straturi de cămăşi pe sub rochia de seară bogat împodobită. Chiar şi aşa, tot îi era frig când cobora scările înghețate, venind din camerele ei încălzite în sala plină de fum. Doamnele ei de companie spaniole, Maria de Salinas, guvernanta ei, Dona Elvira, şi alte câteva stăteau la o masă, iar doamnele din Anglia, care ar fi trebuit să-i țină companie, stăteau la altă masă şi alaiul ei de servitori spanioli, la alta. Nobilii din consiliul lui Arthur, şambelanul său, Sir Richard Pole, custodele castelului, episcopul William Smith de Lincoln, medicul său, Bereworth, vistiernicul, Sir Henric Vernon,

intendentul, Sir Richard Croit, sfătuitorul său personal, Sir William Thomas de Carmarthen şi toţi oamenii de seamă din principat erau aşezaţi în centrul sălii, în capătul cel mai îndepărtat şi la galerie aveau dreptul să se îngrămădească toţi curioşii şi băgăreţii din Ţara Galilor, ca să o privească pe prinţesă în timp ce cinează şi să-şi dea cu părerea dacă l-a mulţumit sau nu pe prinţ.

Nu puteau să-şi dea seama. Cei mai mulţi considerau că el nu fusese în stare să se culce cu ea. Ca să vezi! Infanta şedea ţeapănă ca o păpuşă şi rareori se întorcea către tânărul ei soţ. Prinţul de Wales i se adresa o dată la zece minute, ca o maşinărie. Erau modele de bună purtare şi rareori se priveau în ochi. Bârfele ziceau că el mergea în apartamentele ei, aşa cum i se ordonase, dar nu mai mult de o dată pe săptămână, şi niciodată de bunăvoie. Probabil că tânăra pereche nu era prea bucuroasă de intimitate. Erau tineri, poate prea tineri pentru căsătorie.

Nimeni nu avea cum să observe că mâinile Cătălinei erau încleştate în poală ca să se abţină de la a-şi atinge soţul, şi nici că prinţul se întorcea spre ea din jumătate în jumătate de oră şi, cu un aer aparent indiferent, îi şoptea încet, ca să audă doar ea: „Te doresc chiar în clipa asta”.

După cină urmau dansuri şi, uneori, actori de pantomimă sau povestitori, vreun bard galez sau actori itineranţi. Uneori veneau poeţi din zonele deluroase şi spuneau poveşti vechi şi stranii în limba lor, pe care Arthur o înţelegea cu greu, apoi încerca să traducă pentru Cătălina.

Când vine vara lungă, galbenă, şi ne aduce victoria
Şi corăbiile din Bretania îşi ridică pânzele,
Şi când vine arşiţa care înteţeşte febra
Se prevesteşte că victoria va fi a noastră.

— Despre ce-i vorba?

— Vara cea lungă şi galbenă e cea în care tatăl meu a hotărât să invadeze Anglia, venind din Bretania. A ajuns la

Bosworth, unde a obținut victoria.
Ea dădu din cap.
— A fost arșiță mare anul acela, iar oștenii au adus cu ei boala nădușelii, care și acum se abate ca un blestem asupra Angliei și Europei în fiecare vară, la venirea căldurii.
Ea dădu din nou din cap. A venit în față un alt poet, care cânta la harpă și din voce.
— Și ăsta?
— Cântă despre un dragon roșu care zboară pe deasupra Principatului, răspunse el. Și ucide mistrețul.
— Și ce înseamnă? întrebă Cătălina.
— Dragonul e simbolul Tudorilor, al nostru, spuse el. Sigur ai văzut dragonul roșu de pe drapelul nostru. Mistrețul e Richard, uzurpatorul. Îi face un compliment tatei, pornind de la o poveste veche. Toate cântecele lor sunt străvechi. Probabil că le cântau pe arcă, rânji el. Cântecele lui Noe.
— Spun că e meritul vostru că ați supraviețuit potopului? Noe era un Tudor?
— Probabil. Bunica mea și-ar asuma meritele și pentru grădina Edenului, răspunse el. Suntem la granița cu Țara Galilor, ne tragem din Owen ap Tudor, din Glendower, suntem în stare să ne atribuim merite pentru orice.
Așa cum spusese Arthur că o să se întâmple, când focul din cămin s-a domolit, au început să cânte cântece galeze vechi, despre fapte magice în codri întunecoși, pe care niciun om nu le putea afla. Povesteau despre bătălii și victorii minunate, despre lupte câștigate prin curaj și iscusință. În limba lor ciudată, depănau povești despre Arthur și Camelot, despre prințul Merlin și Guinevere, regina care și-a trădat soțul pentru o iubire nelegiuită.
— Aș muri dacă tu ți-ai lua un amant, îi șopti el pe când un paj le turna vin stând între ei și ceilalți meseni, adăpostindu-i de privirile lor.

— Nu pot vedea pe altcineva când eşti tu lângă mine, îl linişti ea. N-am ochi decât pentru tine.

În fiecare seară era muzică sau vreun spectacol pentru curtea de la Ludlow. Mama regelui ceruse ca prinţul să ofere întotdeauna distracţii la curte – o recompensă pentru Ţara Galilor, care îl aşezase pe fiul ei, Henric Tudor, pe un tron foarte nesigur. Nepotul ei trebuia să-i răsplătească pe oamenii care coborâseră de pe dealuri ca să lupte pentru Tudori şi să le aducă aminte că el era un prinţ galez şi că se bizuia în continuare pe ajutorul lor pentru a-i conduce pe englezi, pe care nimeni nu putea conta vreodată. Galezii trebuiau să li se alăture englezilor, iar împreună aveau să-i ţină la distanţă pe scoţieni şi să le facă faţă irlandezilor.

Când muzicienii treceau la dansurile lente şi ceremonioase din Spania, Cătălina dansa cu una dintre doamnele ei de companie, conştientă de privirea lui Arthur aţintită asupra ei. Avea o expresie serioasă pe chip, ca o mică mască a cuviinţei; deşi, în realitate, dorea să facă piruete şi să-şi unduiască şoldurile ca o cadână în serai, ca o sclavă maură care dansează pentru sultan. Dar Milady mama Regelui avea spioni pretutindeni, chiar şi la Ludlow, iar aceştia ar fi informat-o în grabă despre orice abatere de la buna-cuviinţă a tinerei prinţese. Uneori, Cătălina îi arunca o privire furişă soţului său şi-i observa privirile aţintite asupra ei, arătând ca un bărbat îndrăgostit. Atunci pocnea din degete, de parcă gestul ar fi făcut parte din dans, dar de fapt îi atrăgea atenţia că bunica lui n-ar fi fost de acord cu modul în care o privea; iar el se întorcea să discute cu cineva, dezlipindu-şi ochii de la ea.

Chiar şi după ce muzica înceta şi actorii plecau, cei doi tineri nu puteau rămâne singuri. Mereu apărea cineva care voia să-i ceară vreun sfat lui Arthur, cineva care voia vreo favoare, sau pământuri, sau să intervină în favoarea lor; se apropiau de el şi-i vorbeau în şoaptă, în engleză – limbă pe

care Cătălina încă n-o înțelegea bine – sau în galeză, despre care credea că n-o poate înțelege nimeni. Legea nu se aplica mai deloc în teritoriile de la graniță, iar fiecare proprietar de pământuri se purta ca un general pe domeniul lui. În ținuturile mai îndepărtate, în munți, erau oameni care credeau că Richard se află încă pe tron, care nu auziseră nimic despre schimbările din lume, nu vorbeau deloc engleza şi nu se supuneau nici unei legi.

Arthur discuta aprins cu ei, îi lăuda, propunea ca vechile conflicte să fie uitate, ca greşelile să fie îndreptate şi ca mândrele căpetenii galeze să-şi unească puterile pentru ca pământurile lor să prospere, la fel ca ale vecinilor englezi, în loc să-şi piardă timpul invidiindu-se unii pe alții. Văile şi întinderile de coastă erau dominate de o mână de lorzi meschini, iar în munți oamenii formau clanuri, ca triburile de sălbatici. Arthur era hotărât ca încetul cu încetul să impună legea cea nouă în întregul ținut.

— Toți trebuie să ştie că niciun lord nu e mai presus de lege, a spus Cătălina. Asta au făcut maurii în Spania, iar mama şi tata le-au urmat exemplul. Maurii nu s-au chinuit să le schimbe oamenilor credința sau limba, ei doar au adus pacea şi prosperitatea şi au impus legea.

— Jumătate din oamenii mei ar considera că e o erezie, o necăji el. Iar mama şi tatăl tău îşi impun acum credința: deja i-au alungat pe evrei, iar maurii îi vor urma.

Ea se încruntă.

— Ştiu, spuse. Şi oamenii suferă atât de mult! Dar intenția lor era să-i lase pe oameni să-şi practice credința. Asta au promis când au luat Granada.

— Crezi că pentru a forma o țară toți oamenii trebuie să aibă aceeaşi religie? o întrebă el.

— Ereticii pot trăi aşa, spuse ea cu hotărâre. În al-Andalus, maurii, evreii şi creştinii au trăit în pace şi prietenie. Dar, dacă eşti un rege creştin, e datoria ta să-i faci

pe oameni să asculte de Dumnezeu.

Cătălina îl privea pe Arthur în timp ce acesta discuta cu un om, apoi cu încă unul apoi, la un semn făcut de Dona Elvira, îi făcea o reverență soțului său şi se retrăgea din sală. Îşi citea rugăciunile de seară, se schimba în hainele de seară, stătea puțin cu doamnele de companie, apoi mergea în dormitor, unde aştepta şi tot aştepta.

— Poți să pleci, voi dormi singură la noapte, îi spunea Donei Elvira.

— Iar? se încrunta aceasta. N-a dormit nimeni cu tine încă de când am ajuns la castel. Dacă te trezeşti noaptea şi ai nevoie de ceva?

— Dorm mai bine dacă nu mai e nimeni în cameră, spunea Cătălina. Poți să mă laşi acum.

Guvernanta şi doamnele îi urau noapte bună şi plecau, servitoarele veneau să-i descheie corsetul, să-i scoată boneta, să-i descheie pantofii şi să-i scoată ciorapii. Apoi îi țineau cămaşa de noapte de in, încălzită, iar ea le cerea pelerina, le spunea că mai rămâne puțin lângă foc şi le cerea să plece. Îl aştepta în liniştea castelului care se pregătea pentru noapte. Apoi auzea în sfârşit sunetul slab al paşilor lui, la uşa care dădea spre zidul dintre turnul lui şi al ei. Se repezea să descuie şi el intra odată cu vântul rece, cu obrajii înroşiți de ger, cu pelerina peste cămaşa de noapte, iar ea i se arunca în brațe.

— Spune-mi o poveste.

— Pe care vrei să ți-o spun în seara asta?

— Povesteşte-mi despre familia ta.

— Să-ți povestesc despre mama, când era copil?

— Ah, da. A fost şi ea prințesă de Castilia, ca tine? Cătălina clătină din cap.

— Nu, n-a fost deloc aşa pentru ea. Ea nu era protejată, nu se afla în siguranță. Trăia la curtea fratelui ei, tatăl său murise, iar fratele ei n-o iubea aşa cum ar fi trebuit. Ştia că

era singura lui moştenitoare adevărată. El o prefera pe fiica lui; dar toată lumea ştia că e o bastardă, că regina lui îl înşelase. Chiar fusese poreclită cu numele amantului reginei. Îi spuneau La Beltraneja, după tatăl ei. Îți poți imagina ceva mai ruşinos de-atât?

Arthur scutură din cap, ascultător.

— Absolut nimic.

— Mama era un fel de prizonier la curtea fratelui ei; regina o ura, desigur, curtenii se purtau urât cu ea, iar fratele ei complota s-o dezmoştenească. Nici măcar mama lor nu reuşea să-l facă să asculte de rațiune.

— De ce? întrebă el, apoi o prinse de mână când observă umbra care-i trecu pe chip. Ah, iubito, îmi pare rău. Ce s-a întâmplat?

— Mama ei era bolnavă, spuse Cătălina. Bolnavă de tristețe. Nu prea înțeleg de ce, nici de ce era aşa de rău. Dar abia dacă reuşea să vorbească sau să se mişte. Nu făcea altceva decât să plângă.

— Deci mama ta nu avea pe nimeni care s-o protejeze?

— Nu. Şi apoi fratele ei, regele, a cerut ca ea să fie logodită cu Don Pedro Giron.

Ea se ridică puțin şi-şi cuprinse genunchii cu mâinile.

— Se spunea că-şi vânduse sufletul diavolului, că era un om tare rău. Mama a jurat că ea şi-l va oferi pe al ei lui Dumnezeu, iar Dumnezeu avea să cruțe o fecioară de o asemenea soartă. Spunea că nu se putea ca un Dumnezeu milostiv să o ia pe ea, o prințesă, după ce supraviețuise atâția ani la cea mai rea curte din Europa, şi s-o arunce apoi în brațele unui om care nu voia decât s-o ducă la pieire, care-o dorea doar pentru că era tânără şi neprihănită, care voia să-i ia fecioria.

Arthur îşi ascunse un rânjet, gândindu-se la ritmul pe care-l căpăta povestirea.

— Te descurci de minune, îi spuse. Sper că are un final

fericit.

Cătălina ridică mâna, ca un trubadur care cere să se facă linişte.

— Prietena ei cea mai bună, care îi era şi doamnă de companie, Beatriz, a luat un cuţit şi a jurat că o să-l ucidă pe Don Pedro înainte să pună mâna pe Isabella; dar mama a îngenuncheat pe băncuţa pentru rugăciuni şi a rămas acolo trei zile şi trei nopţi, ca să se roage să fie cruţată de o asemenea siluire. El se afla pe drum, avea să ajungă a doua zi. Mânca şi bea zdravăn şi le spunea tuturor tovarăşilor săi că a doua zi avea să fie în patul celei mai nobile virgine din Castilia. Dar chiar în noaptea aceea a murit, spuse Cătălina, cu glasul coborât până la şoaptă.

— A murit înainte să-şi termine vinul de la cină. S-a prăbuşit mort, de parcă Dumnezeu s-ar fi coborât din ceruri şi i-ar fi luat viaţa, cum ia un grădinar un păduche de pe o plantă.

— A fost otrăvit? întrebă Arthur, care nu era străin de ce putea face un monarh plin de hotărâre, şi care o credea capabilă de crimă pe Isabella de Castilia.

— Voia Domnului, răspunse Cătălina cu seriozitate. Don Pedro a aflat, la fel ca toată lumea, că voia Domnului şi a mamei merg mână-n mână. Şi dacă i-ai cunoaşte pe Dumnezeu şi pe mama aşa cum îi cunosc eu, ai şti şi tu că dorinţa lor se îndeplineşte întotdeauna.

El ridică paharul şi bău în cinstea ei.

— Aşa poveste mai zic şi eu, spuse el. Aş vrea să o poţi povesti în sala mare, pentru toţi.

— Şi e doar adevărul, îi aminti ea. Ştiu că aşa e. Mi-a povestit chiar mama.

— Deci şi ea a luptat pentru tron, spuse el gânditor.

— Întâi pentru tron, apoi pentru a întemeia regatul spaniol.

El zâmbi.

— Ni se tot spune că avem sânge regal, dar amândoi ne tragem din familii de luptători. Ne-am cucerit tronurile.

Ea ridică din sprâncene.

— Chiar am sânge regal, spuse. Mama chiar are dreptul la tronul ei.

— Da, aşa e. Dar dacă mama ta n-ar fi luptat pentru locul ei în lume, ar fi ajuns să fie Dona cum-îl-chema...

— Giron.

— Giron. Iar tu ai fi fost o nimeni.

Cătălina scutură din cap. Îi era cu adevărat imposibil să conceapă aşa ceva.

— Aş fi fost fiica surorii regelui, indiferent ce s-ar fi întâmplat. Aş fi avut oricum sânge regal.

— Ai fi fost o nimeni, spuse el fără ocolişuri. O nimeni cu sânge regal. La fel aş fi fost şi eu, dacă tata n-ar fi luptat pentru tron. Ne tragem amândoi din familii care au luptat pentru a obține ceea ce li se cuvine.

— Da, se învoi ea fără tragere de inimă.

— Amândoi suntem copiii unor părinți care au pretins ceea ce era al altcuiva, continuă el.

Deodată, ea îşi ridică capul.

— Nu-i adevărat! Cel puțin mama n-a făcut una ca asta. Era moştenitoarea de drept.

Arthur nu fu de acord cu ea.

— Fratele ei a numit-o pe fiica lui moştenitoare, a recunoscut-o. Mama ta şi-a cucerit tronul. La fel ca tata.

Ea se înroşi.

— Nu, nu-i aşa, insistă Cătălina. Este moştenitoarea de drept a tronului. N-a făcut decât să-şi apere dreptul în fața unui pretendent.

— Nu înțelegi? spuse el. Toți suntem pretendenți înainte să câştigăm. Când câştigăm, putem să rescriem istoria, să ne rescriem arborele genealogic şi să-i executăm pe rivalii noştri sau să-i ținem prizonieri până când putem să

susținem că n-a existat vreodată decât un moştenitor: noi înşine. Dar până atunci nu suntem decât unul dintre mulții pretendenți la tron. Şi nici măcar nu suntem întotdeauna cel mai îndreptățit.

Ea se încruntă.

— Ce vrei să spui? îl întrebă. Că nu sunt o prințesă adevărată? Că tu nu eşti adevăratul moştenitor al Angliei?

El o luă de mână.

— Nu, nu. Nu te înfuria pe mine, o linişti. Spun doar că am obținut ce am cerut. Spun că ne creăm propria moştenire. Cerem ce ne dorim, spunem că suntem Prințul de Wales, Regina Angliei. Că noi hotărâm numele cu care să fim strigați. Aşa cum face toată lumea.

— Greşeşti, spuse ea. Eu m-am născut Infanta Spaniei şi voi muri Regina Angliei. N-are nicio legătură cu vreo alegere, acesta e destinul meu.

El i-a prins mâna şi i-a sărutat-o. Şi-a dat seama că nu avea rost să-şi ducă până la capăt ideea că orice bărbat sau femeie îşi poate construi propriul destin urmându-şi convingerile proprii. Se prea poate să fi avut îndoielile lui, dar în cazul ei, totul era clar. Ea era pe deplin convinsă, destinul ei era deja stabilit. Nu se îndoia că avea să şi-l apere până la moarte. Titlul ei, mândria ei, individualitatea ei erau un tot.

— Katherine, Regina Angliei, spuse el sărutându-i degetele şi văzând-o cum zâmbeşte din nou.

Îl iubesc atât de mult. Nici nu mă gândeam că aş putea iubi pe cineva aşa. Simt cum devin mai răbdătoare şi mai înțeleaptă doar din pricina iubirii ce i-o port. Nu mai sunt aşa iute la mânie şi nerăbdătoare, şi nici de dorul de casă nu mă mai plâng. Simt că mă transform într-o femeie mai bună, într-o soție mai bună când încerc să-i fiu pe plac şi să-l fac să fie mândru de mine. Vreau să se bucure întotdeauna că s-a căsătorit cu mine. Vreau să fim mereu la fel de fericiți ca

astăzi. Nu am cuvinte să-l descriu... nu am cuvinte.

Un sol al regelui a venit să le aducă daruri tinerilor proaspăt căsătoriți: o pereche de căprioare din pădurea Windsor, un pachet de cărți pentru Cătălina, scrisori de la regina Elizabeth şi ordine de la Milady mama regelui, care auzise – deşi nimeni nu-şi putea imagina cum – că alaiul de vânătoare al prințului stricase nişte garduri-vii şi-i cerea lui Arthur să se asigure că vor fi reparate şi că proprietarul va fi despăgubit.

A adus scrisoarea în camera Cătălinei când a venit la ea, noaptea.

— Cum de ştie tot? a întrebat el.

— Poate că i-o fi scris omul, a răspuns ea mâhnită.

— De ce n-a venit direct la mine?

— Pentru că o cunoaşte? E vasalul ei?

— Se prea poate, spuse el. Are o rețea de alianțe, ca o pânză de păianjen care se întinde în toată țara.

— Ar trebui să te duci să-l vezi, hotărî Cătălina. Am putea merge împreună. Putem să-i ducem un dar – nişte carne sau ceva asemănător – şi să-i plătim ce-i datorăm.

Arthur clătină din cap, surprins de puterea bunicii sale.

— Da, putem face asta. Dar cum e posibil să ştie chiar tot?

— Aşa se conduce, spuse ea. Nu-i aşa? Te asiguri că ştii totul şi că oricine are o problemă vine la tine. Astfel, ei se obişnuiesc să fie ascultători, iar tu te obişnuieşti să dai ordine.

El chicoti.

— Văd că m-am căsătorit cu a doua Margaret Beaufort, spuse. Dumnezeu să mă apere, dacă avem încă una în familie.

Cătălina zâmbi.

— Socoteşte-te prevenit, fu ea de acord. Sunt fiica unei femei puternice. Până şi tata face cum îi cere ea.

El lăsă scrisoarea şi o strânse în braţe.

— Toată ziua mi-a fost dor de tine, şopti el, cu faţa lipită de adâncitura gâtului ei.

Ea îi descheie cămaşa de noapte, ca să-şi poată lipi chipul de pielea lui cu miros dulce.

— Ah, iubirea mea.

Se îndreptară spre pat, amândoi odată.

— Ah, iubirea mea.

— Spune-mi o poveste.

— Pe care vrei să ţi-o spun în seara asta?

— Povesteşte-mi cum s-a căsătorit mama ta cu tatăl tău. Şi pentru ei s-au făcut aranjamente, ca pentru noi?

— A, nu! exclamă ea. Deloc. Ea era aproape singură pe lume şi, chiar dacă Dumnezeu o salvase de Don Pedro, nu se afla deloc în siguranţă. Ştia că fratele ei avea s-o mărite cu oricine îl asigura că nu-i va moşteni ea tronul. Au fost vremuri grele pentru ea. Spunea că atunci când îi cerea ajutorul mamei ei, era ca şi cum ar fi vorbit cu morţii. Bunica mea era pierdută într-o lume a deznădejdii, nu putea face nimic să-şi ajute fiica. Vărul mamei, singura ei speranţă, era moştenitorul tronului regatului vecin: Ferdinand de Aragón. A venit la ea deghizat. Fără servitori, fără oştire. A venit călare, noaptea, până la castelul unde ea se chinuia să răzbată. I-au dat drumul înăuntru; iar el şi-a scos pălăria şi mantia, ca ea să-l recunoască pe dată.

Arthur era fascinat.

— Chiar aşa?

Cătălina zâmbi.

— Nu e ca într-o poveste? Mi-a spus că s-a îndrăgostit de el îndată, pe loc, ca o prinţesă din poveşti. El a cerut-o în căsătorie chiar acolo. El s-a îndrăgostit de ea la prima vedere, în noaptea aceea, lucru la care nicio prinţesă nu se poate aştepta. Mama, tata au fost binecuvântaţi de Dumnezeu. El i-a făcut să se iubească, iar inimile lor le-au

urmat interesele.

— Dumnezeu are grijă de monarhii Spaniei, observă Arthur, pe jumătate în glumă.

Ea aprobă.

— Tatăl tău a făcut bine dorind să-i fim prieteni. Noi ne construim propriul regat din vechiul al-Andalus, pământurile prinților mauri. Avem Castilia şi Aragónul, acum avem şi Granada, şi vom avea mai mult de-atât. Tata e hotărât să captureze şi Navarra, şi nu se va opri acolo. Ştiu că vrea să aibă şi Napoli. Nu cred că va fi mulțumit până nu va avea toate teritoriile din sudul şi vestul Franței. Ai să vezi. Spania încă nu are granițele pe care le doreşte el.

— S-au căsătorit în secret? întrebă el, încă uimit de perechea regală care-şi luase viața în propriile mâini şi-şi construise propriul destin.

Ea păru uşor ruşinată.

— El i-a spus că avea o dispensă, dar că nu era semnată cum trebuie. Mă tem că a păcălit-o.

El se încruntă.

— Minunatul tău tată şi-a mințit soția cea sfântă?

Ea zâmbi cu tristețe.

— Chiar aşa, e în stare de orice ca să obțină ce vrea. Îți dai seama imediat de asta când ai de-a face cu el. Întotdeauna calculează dinainte totul, doi sau trei paşi înainte. Ştia că mama e credincioasă şi că nu s-ar fi căsătorit fără o dispensă şi – *ole!* – imediat i-a pus dispensa în mână.

— Dar mai târziu au pus ordine-n lucruri?

— Da, şi chiar dacă tatăl lui şi fratele ei au fost furioşi, era un lucru care trebuia făcut.

— Cum să trebuiască făcut? Să-ți sfidezi familia? Să nu asculți de propriul tău tată? E păcat. Încalcă una dintre porunci. E un păcat de căpătâi. Niciun papă n-ar putea să-şi dea binecuvântarea pentru o asemenea căsătorie.

— A fost voia Domnului, spuse ea cu hotărâre. Niciunul dintre ei nu ştia că e voia Domnului. Dar mama ştia. Ea ştie întotdeauna ce vrea Dumnezeu.

— Cum poate fi atât de sigură? Cum poate fi atât de sigură, când era doar o copilă?

Ea chicoti.

— Dumnezeu şi mama au gândit întotdeauna la fel.

El a râs şi a tras-o de o şuviță de păr.

— Cu siguranță a făcut bine că mi te-a trimis.

— Aşa e, spuse Cătălina. Şi noi vom face ce trebuie pentru țară.

— Da, spuse el. Am planuri mari pentru când vom urca pe tron.

— Ce vrei să facem?

Arthur ezită.

— O să crezi că sunt doar un copil, că am în cap doar poveşti din cărți.

— Nu, nu-i adevărat. Spune-mi!

— Aş vrea să întemeiez un consiliu, aşa cum a făcut primul Arthur. Nu ca al tatălui meu, în care sunt doar prietenii lui care au luptat pentru el, ci unul adevărat, pentru întregul regat. Un consiliu format din cavaleri, câte unul din fiecare comitat. Nu aleşi de mine fiindcă-mi face plăcere compania lor, ci aleşi de comitatele lor – pentru că sunt cei mai buni care le-ar putea reprezenta. Şi aş vrea să ne aşezăm cu toții la masă, iar ei să aibă cunoştință despre tot ce se întâmplă în fiecare comitat şi să-mi raporteze. Şi aşa, dacă vreo recoltă e compromisă şi urmează o perioadă de foamete, am putea să aflăm din timp şi să trimitem mâncare.

Cătălina se ridică în capul oaselor, interesată de ce auzea.

— Ar fi sfătuitorii noştri, ochii şi urechile noastre.

— Da. Şi aş vrea ca fiecare dintre ei să pună la punct apărarea, mai ales în Nord şi pe coastă.

— Şi să adune trupe o dată pe an, ca să fim mereu pregătiți de atac, adăugă ea. Vor veni. Ştii asta, nu?

— Cine, maurii?

Ea aprobă.

— Au fost învinşi în Spania, dar sunt la fel de puternici ca întotdeauna în Africa, în Țara Sfântă, în Turcia şi dincolo de ea. Când vor vrea mai multe pământuri, vor veni din nou peste creştini. O dată pe an, primăvara, sultanul otoman pleacă la război, aşa cum alții îşi ară câmpurile. Se vor ridica împotriva noastră. Nu putem şti când vor veni, dar putem fi siguri că o vor face.

— Vreau să fie apărată toată coasta de sud împotriva francezilor şi maurilor, spuse Arthur. Vreau un şir de castele şi de turnuri de veghe în spatele lor, pentru ca atunci când suntem atacați în – să zicem – Kent, să putem afla repede la Londra şi să prevenim pe toată lumea.

— Va trebui să construieşti corăbii, spuse ea. Mama a comandat corăbii de luptă la şantierele navale din Veneția.

— Şi noi avem şantiere navale, spuse el. Putem să ne construim corăbiile.

— Şi cum o să facem rost de bani pentru toate castelele şi corăbiile? se interesă fiica Isabellei de partea practică a lucrurilor.

— O parte din dările plătite de oameni, alta din cele plătite de negustori şi de cei care folosesc porturile. E vorba de siguranța lor, aşa că trebuie să plătească. Ştiu că oamenilor nu le place să plătească dări, dar asta doar pentru că nu ştiu ce se face cu banii lor.

— Vom avea nevoie de oameni cinstiți care să strângă banii, spuse Cătălina. Tata spune că, dacă poți strânge dările şi nu pierzi mai bine de jumătate din bani pe drum, eşti mai câştigat decât ai fi cu un regiment de cavalerie.

— Da, dar unde să găseşti oameni în care poți avea încredere? se gândi Arthur cu voce tare. Acum oricine vrea

să facă avere se face perceptor. Ar trebui să muncească pentru noi, nu pentru ei înşişi. Ar trebui să fie plătiţi pentru munca lor, nu să strângă ei cât vor.

— Numai maurii au reuşit una ca asta, spuse ea. Maurii din al-Andalus au înfiinţat şcoli şi chiar universităţi pentru fiii oamenilor săraci, aşa că aveau funcţionari în care puteau avea încredere. Iar cele mai importante funcţii de la curte sunt deţinute de învăţaţi tineri, uneori chiar de fiii regelui lor.

— Să-mi iau şi eu o sută de soţii, ca să zămislesc o mie de funcţionari ai tronului? o necăji el.

— Nici măcar una în plus.

— Dar trebuie să găsim oameni de încredere, spuse el gânditor. Ai nevoie de slujitori cinstiţi ai coroanei, plătiţi de curte şi supuşi ei. Altfel, vor munci doar pentru ei înşişi, vor fi uşor de cumpărat, iar familiile lor vor deveni peste măsură de puternice.

— Ar putea să-i înveţe Biserica, propuse Cătălina. Aşa cum imamul îi învaţă pe băieţii mauri. Dacă fiecare biserică parohială ar fi la fel de cultă ca o moschee, dacă ar avea o şcoală a ei, dacă fiecare preot ar trebui să predea scrisul şi cititul, am putea înfiinţa colegii noi la universităţi şi băieţii ar avea unde să meargă să studieze în continuare.

— E posibil oare? întrebă el. Nu e doar un vis?

Ea dădu din cap.

— S-ar putea înfăptui. Să construieşti o ţară e cel mai real lucru pe care-l poate face cineva. Vom înfiinţa un regat de care să fim mândri, aşa cum au făcut mama şi tata în Spania. Putem să hotărâm cum vrem să fie, apoi să trecem la fapte.

— Camelot, spuse el simplu.

— Camelot, repetă ea.

Castelul Ludlow, primăvara anului 1502

A nins o săptămână întreagă în februarie, apoi a venit dezghețul şi zăpada s-a transformat în mocirlă, iar acum plouă din nou. Nu pot să mă plimb în grădină, nici să ies să călăresc, nici măcar să merg în oraş călare pe catâr. În viața mea n-am mai văzut atâta ploaie. Nu e ca ploaia noastră, care stropeşte pământul încins şi ridică un parfum bogat şi cald, aşezând praful şi hrănind plantele. Aici cade o ploaie rece pe pământul rece şi nu miroase a nimic – sunt doar băltoace acoperite cu o pojghiță de gheață, ca o piele rece.

Mi-e atât de dor de casă, că mă doare în zilele astea reci şi întunecoase. Când îi povestesc lui Arthur despre Spania şi Alhambra, îmi doresc ca el să le poată vedea cu ochii lui şi să-i cunoască pe mama şi pe tata. Vreau ca ei să-l cunoască şi să afle cât de fericiți suntem. Mă tot întreb dacă tatăl său i-ar da voie să plece din Anglia... Dar ştiu că sunt doar vise. Niciun rege nu i-ar permite fiului şi moştenitorului său prețios să plece din regatul lui.

Apoi încep să mă gândesc dacă n-aş putea să merg eu acasă, singură, pentru o vizită scurtă. Nu suport gândul de-a fi despărțită de Arthur nici măcar pentru o noapte, dar apoi mă gândesc că, dacă nu merg singură în Spania, n-am s-o mai văd niciodată pe mama; şi gândul acesta, că nu-i voi mai simți niciodată atingerea mâinii pe păr şi că nu-i voi mai vedea zâmbetul – nu ştiu cum aş putea suporta să n-o mai văd niciodată.

Sunt bucuroasă şi mândră să fiu Prințesa de Wales şi viitoarea regină a Angliei, dar n-am ştiut, nu mi-am dat seama – ştiu, am fost tare neghioabă – nu am înțeles cu adevărat că asta înseamnă că voi trăi aici toată viața, că nu mă voi întoarce niciodată acasă. Cumva, deşi ştiam că mă voi

căsători cu Prințul de Wales şi că într-o zi voi fi regina Angliei, nu am înțeles pe deplin că aici va fi casa mea, acum şi pururi; şi nici că e posibil să nu-mi mai văd mama şi tatăl şi casa vreodată.

Mă aşteptam ca măcar să ne scriem, credeam că o să primesc veşti de la ea destul de des. Dar este la fel cum a fost şi cu Isabel, cu Maria şi cu Juana; trimite doar instrucțiuni prin ambasador, primesc ordinele pentru prințesa Spaniei. Dar ca o mamă pentru fiica ei nu-mi scrie decât foarte rar.

Nu ştiu cum să fac să îndur. Nu m-am gândit că s-ar putea întâmpla una ca asta. Sora mea Isabel s-a întors acasă după ce a rămas văduvă, chiar dacă s-a căsătorit din nou şi a plecat iar. Iar Juana îmi scrie că va merge acasă, în vizită, împreună cu soțul ei. Nu e drept ca ea să poată merge, iar mie să nu mi se îngăduie. Nu am decât şaisprezece ani. Nu sunt încă pregătită să trăiesc fără sfaturile mamei. Nu sunt destul de mare să trăiesc fără mama. În fiecare zi vreau s-o întreb ce să fac – şi ea nu e lângă mine.

Mama soțului meu, regina Elizabeth, e o nimeni în propria-i casă. Nu-mi poate fi mamă, ea nu poate hotărî nici măcar ce face ea însăşi; cum să mă sfătuiască pe mine? Mama regelui, Lady Margaret, e cea care comandă totul; este o femeie respectată şi cu inimă de piatră. Nu-mi poate fi mamă, nu-i poate fi mamă nimănui. Îşi venerează fiul fiindcă, mulțumită lui, ea e mama regelui; dar nu-l iubeşte, n-are nici urmă de blândețe în ea. Nu-l iubeşte nici măcar pe Arthur, şi orice femeie care nu-l iubeşte trebuie să fie lipsită de inimă. De fapt, sunt aproape sigură că nu mă place deloc, deşi nu îmi dau seama de ce.

Şi cred că şi mamei îi e la fel de dor de mine cum îmi e mie de ea. Sunt sigură că în curând îi va scrie regelui să-i ceară permisiunea s-o vizitez, nu-i aşa? înainte să se facă şi mai frig aici. Şi deja e groaznic de frig şi de umed. Sunt încredințată că n-am să rezist aici întreaga iarnă. Sunt sigură

că mă voi îmbolnăvi. Sunt sigură că vrea să vin acasă...

Aşezată la masa de lângă fereastră, încercând să folosească ultimele raze de lumină ale după-amiezii de februarie, Cătălina a luat scrisoarea în care îi cerea mamei sale permisiunea să vină s-o viziteze în Spania şi a rupt-o în jumătate, apoi a rupt bucăţile în jumătate şi le-a aruncat în focul care ardea în camera ei. Nu era prima scrisoare pe care i-o scrisese mamei ei cerându-i să vină acasă, dar – la fel ca celelalte – nu avea să fie trimisă niciodată. Nu putea trăda învăţăturile ei întorcând spatele şi fugind departe de cerul cenuşiu şi de ploile reci, de oamenii a căror limbă n-o putea înţelege nimeni şi ale căror bucurii şi tristeţi rămâneau un mister.

Nu avea de unde să ştie că, chiar dacă i-ar fi trimis scrisoarea ambasadorului spaniol de la Londra, acel diplomat viclean ar fi deschis-o, ar fi citit-o şi ar fi rupt-o în bucăţi chiar el, după care i-ar fi spus totul regelui Angliei. Rodrigo Gonsalvi de Puebla ştia – deşi Cătălina nu înţelegea asta – că acea căsătorie dăduse naştere unei alianţe între o putere din ce în ce mai mare, Spania, şi o altă putere din ce în ce mai mare, Anglia, împotriva unei puteri din ce în ce mai mari, Franţa. Nici unei prinţese chinuite de dorul de casă nu avea să i se permită să dezechilibreze situaţia.

— Spune-mi o poveste.

— Sunt ca Şeherezada. Îmi ceri să-ţi spun o mie de poveşti.

— A, da! spuse el. Vreau o mie şi una de poveşti. Câte mi-ai spus până acum?

— Câte una în fiecare seară de când suntem împreună, din acea primă noapte, la Burford, îi spuse ea.

— Patruzeci şi nouă de zile, spuse el.

— Doar patruzeci şi nouă de poveşti. Dacă aş fi Şeherezada, aş mai avea de spus încă nouă sute cincizeci şi două.

El îi zâmbi.

— Ştii, Cătălina, am fost mai fericit în aceste patruzeci şi nouă de zile decât am fost vreodată în viață.

Ea îi luă mâna şi şi-o duse la buze.

— Şi de nopți!

Ochii i se întunecară de dorință.

— Da, şi nopțile, adăugă el în şoaptă.

— Tânjesc după încă nouă sute cincizeci şi două, spuse el. Şi încă o mie după aceea.

— Încă o mie?

— Şi încă o mie după, pentru totdeauna, până la moarte.

Ea zâmbi.

— Să dea Dumnezeu să avem o viață lungă împreună, spuse fata cu blândețe.

— Deci ce-mi povesteşti în seara asta?

Ea stătu puțin pe gânduri.

— Am să-ți spun un poem al unui maur.

Arthur se aşeză comod pe perne, iar ea se aplecă în față şi-şi pironi privirea pe perdelele patului, ca şi cum ar fi putut vedea dincolo de ele, pe alte tărâmuri.

— S-a născut în deşerturile Arabiei, îi explică ea. Şi când a venit în Spania, i-a fost dor de casă. A scris poemul acesta.

Un palmier se înalță în Rusafa
Născut la soare-apune, departe de tărâmul palmierilor.
I-am spus: Ce mult îmi semeni, eşti departe, în pribegie
Despărțit de familie şi prieteni.
Ai răsărit din pământ străin
Şi eu, ca tine, sunt departe de casa mea.

El rămase tăcut, gândindu-se la poemul simplu.

— Nu seamănă cu poezia noastră, spuse.

— Nu, răspunse ea încet. Sunt oameni cu o mare dragoste pentru cuvinte, le place să spună adevăruri în vorbe simple.

El îşi deschise braţele ca s-o primească, iar ea alunecă în îmbrăţişarea lui şi rămaseră aşa, coapsă lângă coapsă, unul lângă celălalt. El îi atinse chipul, iar obrazul îi era ud.

— Ah, iubita mea. Lacrimi?

Ea nu răspunse.

— Ştiu că ţi-e dor de casă, spuse el blând, luându-i mâna şi sărutându-i degetele. Dar te vei obişnui cu viaţa ta de-aici, cu miile şi miile de zile pe care-ai să le petreci aici.

— Sunt fericită cu tine, spuse Cătălina repede. Doar că...

Glasul i se frânse.

— Mama mea, spuse cu un fir de voce. Mi-e dor de ea. Şi îmi fac griji pentru ea, fiindcă... Eu sunt mezina, ştii. Şi m-a ţinut lângă ea cât de mult a putut.

— Ştia că va trebui să pleci.

— A fost... greu încercată. Şi-a pierdut fiul, pe fratele meu, Juan, singurul nostru moştenitor. E îngrozitor să pierzi un prinţ, nici nu-ţi poţi imagina cât e de groaznic să pierzi un prinţ. Nu e doar pierderea lui, ci şi a tot ce ar fi putut să fie. Viaţa lui s-a sfârşit şi odată cu ea s-au sfârşit şi domnia, şi viitorul lui. Soţia lui nu va mai fi regină, tot ceea ce a sperat el să facă nu se va mai înfăptui. Şi următorul moştenitor, micul Miguel, a murit la doar doi ani. Era tot ce ne rămăsese de la sora mea Isabel, mama lui; şi Dumnezeu l-a luat şi pe el de lângă noi. Biata Maria a murit departe de noi, în Portugalia, a plecat să se mărite şi n-am mai văzut-o niciodată. E firesc că mama m-a ţinut lângă ea, ca alinare. Am fost ultimul dintre copiii ei care a plecat de acasă. Şi acum nu ştiu cum o să se descurce fără mine.

Arthur îi cuprinse umerii cu braţul şi o trase lângă el.

— Dumnezeu are s-o liniştească.

— O să fie aşa de singură, spuse ea încet.

— Sunt sigur că pe ea, dintre toate femeile din lume, Dumnezeu o alină.

— Nu cred că e mereu aşa, spuse Cătălina. Şi mama ei a

fost chinuită de tristețe, ştii asta. Multe dintre femeile din familia noastră se îmbolnăvesc de tristețe. Ştiu că mama se teme să nu ajungă să se cufunde în nefericire, ca mama ei: o femeie care vedea totul în culori aşa de sumbre, că ar fi preferat să fie oarbă. Ştiu că se teme că nu va mai fi niciodată fericită. Ştiu că-i plăcea să mă aibă lângă ea, ca s-o fac fericită. Îmi spunea că sunt un copil născut pentru bucurie; era încredințată că am să fiu fericită toată viața.

— Tatăl tău n-o alină?

— Ba da, spuse ea nesigură. Dar e plecat adesea. Şi, oricum, mi-aş dori să fiu lângă ea. Dar tu trebuie să ştii ce simt. Nu ți-a lipsit mama ta când ai fost trimis de-acasă pentru prima dată? Şi tatăl tău, surorile şi fratele tău?

— Îmi lipsesc surorile mele; dar fratele meu, nu, spuse el cu atâta hotărâre, că ei îi veni să râdă.

— De ce? Mi s-a părut aşa de hazliu.

— E un lăudăros, spuse Arthur iritat. Vrea mereu să iasă în evidență. Aminteşte-ți de nunta noastră, a ținut morțiş să fie centrul atenției tot timpul. Aminteşte-ți de petrecerea de după nuntă, când a dansat de a atras toate privirile asupra lui. A tras de Margaret ca să danseze cu el şi s-a dat în spectacol.

— A, nu! Doar că tatăl tău i-a cerut să danseze, iar el a fost bucuros s-o facă. E doar un băiețel.

— Vrea să fie bărbat. Încearcă să fie bărbat şi ne face de râs pe toți când încearcă. Şi nimeni nu-l pune la punct! N-ai văzut cum te privea?

— N-am văzut nimic, mărturisi ea. Totul era ca în ceață.

— I se pare că e îndrăgostit de tine şi şi-a imaginat că te conduce la altar pentru sine.

Ea râse.

— Ah, ce copilărie!

— Aşa a fost mereu, spuse el cu ranchiună. Şi, fiindcă e preferatul tuturor, are voie să vorbească şi să se poarte

exact aşa cum vrea. Eu trebuie să învăţ legile, limbi străine şi trebuie să trăiesc aici şi să mă pregătesc să fiu rege; dar Harry stă la Greenwich sau la Whitehall, în inima curţii, de parcă ar fi vreun ambasador, nu un moştenitor care trebuie şcolit. Dacă eu primesc un cal, trebuie să primească şi el unul – chiar dacă eu n-am avut decât un buiestraş ani la rând. A primit un şoim când am primit şi eu primul şoim – dar pe el nu-l obligă nimeni să dreseze un vânturel, apoi un uliu porumbar, an după an; apoi i-au dat profesorul meu şi a încercat să mă depăşească, să fie mai isteţ decât mine ori de câte ori a avut ocazia, şi mereu iese în evidenţă.

Cătălina observă că era cu adevărat necăjit.

— Dar e al doilea fiu, observă ea.

— E preferatul tuturor, spuse Arthur posac. Nu trebuie decât să ceară ce vrea şi i se dă totul, cu uşurinţă.

— Dar nu e Prinţ de Wales, îi atrase ea atenţia. O fi plăcut, dar nu e important. Stă la curte doar pentru că nu e destul de important să fie trimis aici. Nu are principatul lui. Tatăl tău sigur are planuri pentru el. Probabil că se va căsători şi va pleca. Un al doilea fiu nu e cu nimic mai important decât o fiică.

— Se va alătura Bisericii, spuse el. Va deveni preot. Cine să se mărite cu el? Aşa că va rămâne în Anglia pentru totdeauna. Aş spune că voi fi nevoit să-l suport ca arhiepiscop al meu, dacă nu reuşeşte să ajungă papă.

Cătălina râse imaginându-şi-l pe băiatul blond şi rumen în obraji ca papă.

— Ce măreţi vom fi cu toţii când vom creşte, spuse ea. Tu şi eu, Regele şi Regina Angliei, iar Harry – arhiepiscop sau poate chiar cardinal.

— Harry n-o să crească niciodată, insistă el. O să rămână un băieţel care nu se gândeşte decât la sine. Şi, pentru că a fost de-ajuns să-şi dorească ceva şi să ceară, că bunica – şi tata – i-au dat imediat orice, va fi im băieţel foarte lacom şi

greu de mulțumit.

— Poate că se va schimba, spuse ea. Când sora mea cea mai mare, biata Isabel, a plecat în Portugalia pentru prima dată, ai fi spus că e cea mai îngâmfată şi mai obişnuită cu o viață de lux dintre toate fetele din lume. Dar când soțul ei a murit şi ea s-a întors acasă, nu-şi mai dorea decât să meargă la mănăstire. Avea inima frântă.

— Nimeni nu-i va frânge inima lui Harry, spuse fratele mai mare. N-are inimă.

— Aşa ai fi spus şi despre Isabel, îl contrazise Cătălina. Dar s-a îndrăgostit de soțul ei în ziua nunții şi a spus că nu va mai iubi niciodată pe altcineva. A trebuit să se căsătorească a doua oară, desigur. Dar n-a făcut-o de bunăvoie.

— Dar tu? întrebă el, în cu totul altă dispoziție.

— Eu ce? Dacă am făcut-o de bunăvoie?

— Nu! Dacă te-ai îndrăgostit de soțul tău în ziua nunții.

— Cu siguranță, nu în ziua nunții, spuse ea. Mai zici de băieței lăudăroşi! Harry e un fleac în comparație cu tine! Te-am auzit a doua zi dimineață, când le-ai spus tuturor că a avea o soție e o distracție pe cinste.

Arthur a fost îndeajuns de politicos să pară ruşinat.

— Se poate să le fi spus ceva în glumă.

— Că ai fost în Spania toată noaptea?

— O, Cătălina, iartă-mă. Nu ştiam nimic pe-atunci. Ai dreptate, eram un băiețel. Dar acum sunt bărbat, sunt soțul tău. Iar tu te-ai îndrăgostit de soțul tău. Să nu tăgăduieşti asta.

— După multe, multe zile, spuse ea înfundat. N-a fost deloc dragoste la prima vedere.

— Ştiu când s-a întâmplat, n-are rost să încerci să mă necăjeşti. A fost în seara aceea, la Burford, după ce ai plâns, iar eu te-am sărutat cu adevărat pentru prima oară şi ți-am şters lacrimile cu mâneca. Şi în noaptea aceea am venit la

tine, iar în casă era atât de linişte, de parcă am fi fost singuri pe lume.

Ea se cuibări mai bine în brațele lui.

— Şi ți-am spus prima poveste, spuse ea. Dar îți aminteşti care a fost aceea?

— Cea despre incendiul de la Santa Fé, spuse el. Când s-a întâmplat ca spaniolii să nu aibă noroc.

Ea aprobă.

— În mod obişnuit, noi eram cei care treceau totul prin foc şi sabie. Tata e cunoscut drept un om nemilos.

— Tatăl tău era nemilos? Chiar dacă era vorba despre pământuri la care avea pretenții legiuite? Cum spera să-i facă pe oameni să asculte de el?

— De frică, spuse ea simplu. Şi, oricum, nu era vorba de voia lui. Era voia lui Dumnezeu, iar uneori El e nemilos. Nu a fost un război obişnuit, a fost o cruciadă. Cruciadele sunt crude.

El aprobă din cap.

— S-a scris un cântec despre înaintarea tatei. Maurii au scris un cântec.

Ea îşi lăsă capul pe spate şi cu o voce joasă, stăruitoare, îi cântă în franceză:

Călăreții intră pe poarta Elvira, spre Alhambra,

Şi-i aduc regelui veşti înfricoşătoare,

Ferdinand e-n fruntea oştirii, floarea Spaniei,

Şi vine de-a lungul râului Jenil; cu el vine Isabel, regina cu inimă de bărbat.

Arthur era încântat.

— Cântă-l din nou!

Ea râse şi cântă din nou.

— Şi chiar o numeau aşa? „Regina cu inimă de bărbat”?

— Tata spune că pe câmpul de luptă făcea cât două batalioane când îi încuraja pe oşteni şi-i înspăimânta pe mauri. N-a fost înfrântă în niciuna dintre bătăliile pe care le-

au purtat. Oştenii n-au pierdut niciodată o luptă când ea le-a fost alături.

— Să fii aşa un rege! Să se scrie cântece despre tine.

— Ştiu, spuse Cătălina. Propria-ţi mamă să fie o adevărată legendă! Nu e de mirare că mi-e dor de ea. Pe atunci nu se temea de nimic. Când focul ne-a nimicit tabăra, nu i-a fost teamă. Nu i-a fost teamă de flăcări noaptea, şi nici de înfrângere. Chiar şi atunci când tata şi toţi sfătuitorii au spus că trebuia să ne retragem la Toledo şi să ne regrupăm şi să ne întoarcem anul următor, ea a refuzat.

— Se ceartă cu el în faţa curţii? întrebă Arthur, fascinat de ideea unei soţii nesupuse.

— Nu chiar, spuse ea gânditoare. Nu-l contrazice şi nu se poartă niciodată nerespectuos. Dar el ştie foarte bine când ea nu e de acord cu el. Şi de cele mai multe ori, i se face pe plac.

El clătină din cap.

— Ştiu la ce te gândeşti. Că o soţie trebuie să fie ascultătoare. Şi ea ar spune asta. Dar problema e că are dreptate întotdeauna, spuse fiica ei. De fiecare dată când a fost vorba de lucruri importante, dacă oştirea trebuia să înainteze sau dacă era ceva de făcut. E ca şi cum ar sfătui-o Dumnezeu. Chiar aşa; ştie cel mai bine ce trebuie făcut. Chiar şi tata ştie că ea ştie cel mai bine.

— Trebuie să fie o femeie nemaipomenită.

— E regină, spuse Cătălina simplu. Regină de drept. Nu prin căsătorie, nu o fată simplă, crescută să fie regină. Salvată de Dumnezeu de la cele mai groaznice pericole, ca să fie regina Spaniei. Ce altceva să facă dacă nu să-şi conducă regatul?

În acea noapte visez că sunt o pasăre, o apodă, o drepnea care zboară liberă şi fără teamă pe deasupra regatului Castiliei, la sud de Toledo, peste Cordoba şi apoi spre sud,

spre regatul Granadei; pământul de sub mine e ca un covor roşiatic, țesut din lâna aurie a oilor berbere, pământul de culoarea alamei e străpuns de stânci de bronz, iar dealurile sunt atât de înalte, că nici măslinii nu reuşesc să se prindă pe pantele abrupte. Zbor tot înainte, cu mica mea inimă de pasăre bubuind în piept, până când văd zidurile rozalii de la Alcázar, măreața fortăreață care adăposteşte Palatul Alhambra; în zbor jos şi iute, ating în treacăt turnul de veghe pătrat, unde odată flutura stindardul cu semiluna, apoi mă cobor în Curtea mirților şi zbor în cerc prin aerul cald, înconjurată de zidurile cu ornamente de stuc şi plăcuțe de ceramică, privind la oglinda apei şi zărind în sfârşit ceea ce căutam: pe mama, Isabella a Spaniei, plimbându-se în seara caldă şi gândindu-se la fiica ei aflată la mare depărtare, în Anglia.

Castelul Ludlow, martie 1502

— Vreau să-ți prezint o doamnă care mi-e bună prietenă şi care doreşte să-ți fie prietenă şi ție, spuse Arthur, alegându-şi cu grijă cuvintele.

Doamnele de companie ale Cătălinei, plictisite de după-amiaza rece şi lipsită de distracții, şi-au întins gâtul ca să audă despre ce era vorba, prefăcându-se absorbite de lucrul de mână.

Deodată, ea se albi la față ca inul pe care-l împungea cu acul.

— Alteță? întrebă Cătălina neliniştită.

Nu-i spusese nimic despre aşa ceva la primele ore ale dimineții, când se treziseră şi făcuseră dragoste. Nu se aşteptase să-l mai vadă până la ora cinei. Faptul că venise în camerele ei îi spunea că se întâmplase ceva. Era îngrijorată, aşteptând să afle ce se petrecea.

— O doamnă? Cine e?

— S-ar putea să fi auzit câte ceva despre ea de la alții, dar te rog să-ți aminteşti că vrea să-ți fie apropiată, iar mie mi-a fost întotdeauna o bună prietenă.

Cătălina ameți, apoi trase aer în piept. Pentru o clipă îngrozitoare, a crezut că el îşi aducea la curte o fostă amantă, că cerea un loc între doamnele ei de companie pentru o femeie care-i fusese iubită, ca să-şi poată continua idila cu ea.

Dacă asta face, ştiu ce am de făcut. Am văzut-o pe mama chinuită de frumusețile cărora tata, Dumnezeu să-l apere, nu le poate rezista. Iar şi iar l-am văzut cum îi dă atenție câte unui chip nou de la curte. De fiecare dată, mama se purta ca şi cum nu observa nimic, o înzestra generos pe fată şi o mărita cu vreun curtean liber, după care îl încuraja s-o ducă departe. Se întâmpla atât de des, că devenise o glumă: dacă o fată voia să se mărite bine, având binecuvântarea reginei,

şi dorea să plece în vreo provincie îndepărtată, tot ce avea de făcut era să-i atragă atenția regelui şi cât ai zice peşte se trezea călare, îndepărtându-se de Alhambra pe un minunat cal nou şi cu un rând de haine noi.

Ştiu că o femeie cu capul pe umeri întoarce privirea şi se străduieşte să îndure durerea şi umilința când soțul ei îşi aduce altă femeie în pat. Ceea ce nu trebuie niciodată să facă – dar niciodată – e să se poarte ca sora mea Juana, care ne face de ruşine pe ea şi pe noi toți țipând, plângând deznădăjduit şi amenințând cu răzbunarea.

„Nu ajută la nimic", mi-a spus odată mama, când un ambasador ne-a povestit o scenă cumplită de la curtea lui Philip, în Țările de Jos: Juana amenințase că-i taie părul femeii, atacând-o cu foarfecele şi jurând apoi că se va înjunghia.

„Nu faci decât să înrăutățeşti lucrurile, dacă te plângi. Dacă un soț apucă pe căi greşite, tu trebuie să-l aduci înapoi în viața ta şi în patul tău, orice ar fi făcut; nu există scăpare din căsnicie. Dacă tu eşti regină, iar el e rege, trebuie să vă descurcați împreună. Dacă el îşi uită datoria față de tine, tu nu ai niciun motiv să ți-o uiți pe a ta față de el. Oricât te-ar durea, eşti regină, iar el îți va fi mereu soț.

„Orice-ar face?" am întrebat-o. „Oricum s-ar purta? El e liber, iar tu eşti legată?"

Ea a ridicat din umeri. „Orice-ar face, legătura căsătoriei nu se poate rupe. Căsătoria se face sub ochii Domnului: el ți-e soț de-a pururi, iar tu eşti regină de-a pururi. Cei pe care i-a unit Dumnezeu nu-i poate despărți omul. Orice suferință ți-ar aduce soțul tău, tot soțul tău rămâne. Poate să nu fie un soț bun; dar tot soț îți e.

„Dar dacă vrea altă femeie?" am întrebat-o eu cu o curiozitate de copilă.

„Dacă o vrea pe alta, poate s-o aibă sau ea poate să-l refuze – asta rămâne între ei. Asta e problema celeilalte şi a

conştiinţei ei", mi-a spus mama cu hotărâre. „Doar tu trebuie să rămâi neschimbată. Orice ar spune el, orice ar vrea ea, tu râmâi soţia lui şi regina.

Cătălina a invocat acest sfat trist şi şi-a privit în faţă tânărul soţ.

— Sunt întotdeauna bucuroasă să-ţi cunosc prietenii, Alteţă, spuse ea pe ton egal, sperând că nu-i tremurase glasul. Dar, aşa cum ştii, nu am decât un alai mic. Tatăl tău mi-a spus cu hotărâre că nu am voie să mai primesc pe nimeni care să-mi ţină companie. După cum ştii, nu îmi dă deloc bani. N-aş avea cu ce să plătesc încă o doamnă de companie. Pe scurt, nu am cum să primesc altă doamnă la curte, chiar dacă ţi-e prietenă.

Arthur tresări amintindu-şi cât se tocmise tatăl său pentru zestrea ei.

— Ah, nu. M-ai înţeles greşit. Nu e o prietenă care-şi doreşte o poziţie. Nu-ţi va fi doamnă de companie, spuse el grăbit. E vorba de Lady Margaret Pole, care aşteaptă să te cunoască. A sosit, în sfârşit.

Sfântă Fecioară Maria, roagă-te pentru noi. E mai rău decât dacă şi-ar fi adus amanta. Ştiam că va trebui să dau ochii cu ea într-o bună zi. Aceasta e casa ei, dar nu era aici când am sosit noi şi am crezut că mă umileşte în mod intenţionat plecând şi ţinându-se deoparte. Credeam că mă evită pentru că mă urăşte, aşa cum aş evita-o eu pe ea, de ruşine. Lady Margaret Pole e sora acelui biet băiat, Ducele de Warwick, care a fost decapitat ca să mi se asigure mie moştenirea. Mi-a fost groază de clipa când va trebui să dau ochii cu ea. M-am rugat la toţi sfinţii să nu se întoarcă, să mă urască, să mă învinovăţească, dar să nu se întoarcă.

Arthur o văzu dând înapoi pentru o clipă, dar nu-i trecuse prin minte cum ar fi putut s-o pregătească pentru asta.

— Te rog, spuse grăbit. A fost plecată fiindcă a trebuit să se îngrijească de copiii ei, altfel ar fi fost aici, împreună cu

soțul ei, ca să-ți ureze bun-venit la castel încă de când am sosit. Ți-am spus că se va întoarce. Vrea să te salute chiar acum. Sir Richard e un prieten de încredere al tatălui meu, conducătorul consiliului meu şi custodele castelului. Va trebui să trăim împreună.

Cătălina întinse o mână tremurătoare către el, iar Arthur se apropie într-o clipă, neluându-le în seamă pe doamnele de companie fascinate.

— Nu pot s-o întâlnesc, şopti Cătălina. Îți jur, nu pot. Ştiu că fratele ei a fost ucis pentru binele meu. Ştiu că părinții mei au insistat să se facă astfel înainte să mă trimită în Anglia. Ştiu că era nevinovat, nevinovat ca o floare, că a fost închis în Turn de tatăl tău, ca oamenii să nu se poată strânge pe lângă el şi să pretindă tronul în numele lui. Ar fi putut trăi acolo în siguranță, pentru tot restul vieții, dacă n-ar fi fost părinții mei, care i-au cerut moartea. Sunt sigur că mă urăşte.

— Nu te urăşte, spuse el cu sinceritate. Crede-mă, Cătălina, nu te-aş prezenta cuiva care s-ar putea purta urât cu tine. Nu te urăşte, nici pe mine nu mă urăşte. Nu-l urăşte nici măcar pe tata, care a dat ordinul să fie ucis. Ştie că astfel de lucruri se întâmplă. E prințesă. Ştie la fel de bine ca tine că nu putem alege, că suntem sclavii strategiilor politice. Nu a fost alegerea ta şi nici a mea. Ştie că tatăl şi mama ta aveau nevoie să fie siguri că nu există prinți rivali care să aibă pretenții la tron, că tatăl meu avea să-mi înlesnească drumul spre tron cu orice preț. E resemnată.

— Resemnată? întrebă ea, cu respirația tăiată. Cum se poate resemna o femeie al cărei frate, moştenitorul familiei, a fost ucis? Cum mă poate întâmpina cu prietenie când el a murit ca să-mi fie mie bine? Când a murit fratele nostru, lumea noastră s-a năruit, speranțele noastre au pierit odată cu el. Viitorul nostru a fost îngropat odată cu el. Mama, care e o sfântă în viață, tot nu poate îndura suferința. N-a mai

fost fericită din ziua când el a murit. E de neîndurat pentru ea. Dacă ar fi fost ucis pentru vreun străin, jur că ar fi luat şi ea o viaţă în schimb. Cum ar putea Lady Margaret să-şi piardă fratele şi să suporte una ca asta? Cum să mă suporte pe mine?

— S-a resemnat, spuse el simplu. E o femeie foarte credincioasă şi, dacă ar fi fost să caute vreo recompensă, a primit-o în persoana lui Sir Richard Pole, soţul ei – un om în care tatăl meu are mare încredere şi în viaţa ei de aici, unde este respectată şi îmi e prietenă. Şi sper să-ţi fie şi ţie.

Îi prinse mâna şi simţi că tremură.

— Hai, Cătălina, parcă n-ai fi tu. Fii curajoasă, iubirea mea. Nu te va învinovăţi.

— Dar n-are cum să nu mă învinovăţească, şopti ea îndurerată. Părinţii mei au cerut insistent să nu existe niciun dubiu cu privire la moştenirea ta. Ştiu că aşa au făcut. Chiar tatăl tău a promis că nu va mai exista niciun prinţ rival. Ştiau ce va face. Nu i-au spus să lase în viaţă un om nevinovat. L-au lăsat să meargă până la capăt. Au vrut s-o facă. Mâinile-mi sunt mânjite de sângele lui Edward Plantagenet. Blestemul morţii lui stă asupra căsniciei noastre.

Arthur dădu înapoi; n-o mai văzuse niciodată atât de necăjită.

— Doamne, Cătălina, nu poţi spune că suntem blestemaţi.

Ea dădu din cap, cuprinsă de durere.

— N-ai mai vorbit niciodată astfel.

— N-am putut s-o spun.

— Dar te-ai gândit la asta?

— Încă de când mi-au spus că a fost ucis pentru mine.

— Iubirea mea, doar nu crezi cu adevărat că suntem blestemaţi?

— Doar în privinţa asta.

El glumi, încercând s-o liniştească.

— Nu. Sunt sigur că ştii că suntem binecuvântați.

O trase mai aproape şi-i şopti la ureche, să audă doar ea:

— În fiecare dimineață, când te trezeşti în brațele mele, te simți blestemată?

— Nu, spuse ea fără voie. Nu mă simt aşa.

— În fiecare noapte, când vin în odaia ta, simți că te umbreşte păcatul?

— Nu, fu ea de acord.

— Nu suntem blestemați, spuse el cu tărie. Avem binecuvântarea lui Dumnezeu. Cătălina, iubirea mea, ai încredere în mine. L-a iertat pe tata, cu siguranță nu te-ar învinovăți pe tine. Îți jur, are o inimă mare cât o catedrală. Vrea să te cunoască. Vino cu mine, hai să ți-o prezint.

— Singură, spuse ea, de teama vreunei scene teribile.

— Singură. Acum e în apartamentul custodelui. Dacă vii pe dată, le lăsăm pe ele aici şi mergem singuri, în linişte, s-o vedem.

Ea se ridică de pe scaun şi-i prinse brațul.

— Eu şi prințesa plecăm singuri, le spuse Arthur doamnelor de companie. Voi puteți rămâne aici.

Ele părură surprinse că sunt date la o parte, iar unele dintre ele îşi arătară dezamăgirea. Cătălina trecu pe lângă ele fără să ridice privirea.

După ce au ieşit pe uşă, el i-a luat-o înainte pe scara îngustă, în spirală, ținându-se cu o mână de stâlpul din mijloc şi cu cealaltă de perete. Cătălina l-a urmat, oprindu-se la fiecare fereastră îngustă, privind în jos la valea în care râul Teme se revărsase şi părea un lac argintiu care acoperea pajiştile. Era frig, chiar şi pentru luna martie în ținutul acela, iar Cătălina tremura de parcă un străin ar fi păşit pe mormântul ei.

— Iubita mea, spuse el privind peste umăr, în susul scării înguste. Curaj! Mama ta ar avea curaj.

— Ea a cerut asta, spuse ea îmbufnată. A crezut că îmi face un bine. Dar un om şi-a pierdut viaţa din cauza ambiţiei ei, iar acum eu trebuie să dau ochii cu sora lui.

— A făcut-o pentru tine, îi aminti el. Şi nimeni nu te consideră vinovată.

Au ajuns cu un nivel mai jos de odăile prinţesei şi, fără şovăială, Arthur a bătut la uşa de lemn masiv a apartamentului custodelui şi a intrat.

Încăperea pătrată, cu vedere spre vale, era aidoma anticamerei Cătălinei, aflată deasupra, cu lambriuri de lemn şi tapiserii în culori vii. O doamnă îi aştepta aşezată lângă foc; când uşa s-a deschis, s-a ridicat. Purta o rochie de un cenuşiu-deschis şi o bonetă gri îi acoperea părul. Părea să aibă în jur de treizeci de ani; o privi pe Cătălina prietenos, apoi îi făcu o reverenţă adâncă, respectuoasă.

Neluând în seamă degetele Cătălinei, care-l ţineau strâns, Arthur şi-a retras braţul şi s-a îndepărtat până la uşă. Cătălina îl privi cu reproş, apoi îi făcu o mică reverenţă femeii mai în vârstă. Se ridicară în acelaşi timp.

— Mă bucur atât de mult să vă cunosc, spuse Lady Pole cu blândeţe. Şi îmi pare rău că nu am fost aici să vă întâmpin. Dar unul dintre copiii mei era bolnav şi a trebuit să merg să mă asigur că e îngrijit cum se cuvine.

— Soţul vostru a fost foarte binevoitor, reuşi Cătălina să rostească.

— Sper, căci i-am lăsat o listă întreagă cu ordine; am ţinut să vă încălzească apartamentele şi să aibă grijă să fie primitoare. Trebuie să îmi spuneţi dacă vă lipseşte ceva. Nu cunosc Spania, aşa că n-am ştiut ce fel de lucruri vă plac.

— Nu! Totul e... absolut...

Femeia mai în vârstă o privi pe Cătălina.

— Atunci sper că veţi fi foarte fericită aici, cu noi, spuse ea.

— Sper să... spuse Cătălina, încercând să respire. Dar...

dar…

— Da?

— Mi-a părut foarte rău să aud de moartea fratelui vostru, izbuti Cătălina să înceapă.

Chipul ei, până atunci palid de durere, era acum purpuriu. Simțea că îi ard urechile şi, spre groaza ei, şi-a dat seama că-i tremura glasul.

— Mi-a părut cu adevărat rău, foarte, foarte rău…

— A fost o pierdere grea pentru mine şi pentru familia mea, spuse femeia, cu glas egal. Dar aşa merg lucrurile în lume.

— Mi-e teamă că venirea mea aici…

— Nu mi-a trecut niciodată prin minte că a fost alegerea sau vina voastră, Prințesă. Când dragului nostru prinț Arthur i-a venit vremea să se căsătorească, tatăl său trebuia să se asigure că moştenirea lui nu e amenințată. Ştiu că fratele meu n-ar fi amenințat pacea Tudorilor, dar ei nu aveau de unde să ştie asta. Şi a fost prost sfătuit de un tânăr răuvoitor, a fost atras într-un complot prostesc.

Făcu o pauză când glasul începu să-i tremure, dar îşi reveni repede.

— Îmi cer iertare. Încă mă doare. Fratele meu era un om nevinovat. Complotul acela nesăbuit e cea mai bună dovadă a nevinovăției lui, şi nu a vinovăției. N-am nicio îndoială că acum se află în mâinile lui Dumnezeu, laolaltă cu toți cei nevinovați.

Îi zâmbi prințesei.

— În lumea asta, noi, femeile, vedem adesea că nu avem nicio putere să schimbăm lucrurile pe care le fac bărbații. Sunt sigură că nu i-ați fi vrut răul fratelui meu şi sunt la fel de sigură că el nu s-ar fi ridicat împotriva voastră sau împotriva dragului nostru prinț – dar aşa merge lumea, şi uneori se iau măsuri aspre. Tatăl meu a făcut destule alegeri greşite în viață şi Dumnezeu ştie că le-a plătit prețul

cu vârf şi îndesat. Chiar dacă era nevinovat, fiul lui i-a călcat pe urme. Dacă ar fi dat cu banul, poate că lucrurile ar fi stat altfel. O femeie trebuie să învețe să trăiască, chiar dacă sorții îi sunt potrivnici.

Cătălina asculta cu atenție.

— Ştiu că mama şi tata au vrut să fie siguri că nimeni nu amenință moştenirea Tudorilor, spuse dintr-o suflare. Ştiu că i-au spus regelui.

Se simțea nevoită să se asigure că femeia înțelegea cât de mare era vina ei.

— Cum probabil că aş fi făcut şi eu, dacă aş fi fost în locul lor, spuse Lady Margaret simplu. Prințesă, nu vă învinovățesc şi nici pe mama sau tatăl vostru. Nu-l învinovățesc nici pe marele nostru rege. Dacă aş fi fost în locul lor, se prea poate să mă fi purtat la fel şi să îi dau socoteală doar lui Dumnezeu. Tot ce-mi rămâne de făcut, nefiind unul dintre aceşti oameni măreți, ci doar soția umilă a unui om bun, e să am grijă să mă port bine şi să îi dau şi eu socoteală lui Dumnezeu.

— Am simțit că am venit în țara aceasta cu moartea lui pe conştiință, recunoscu Cătălina dintr-o suflare.

Femeia mai în vârstă clătină din cap.

— Moartea lui nu apasă pe conştiința voastră, spuse ea hotărât. Şi nu e bine să vă învinovățiți pentru faptele altuia. Chiar cred că duhovnicul vostru v-ar spune că e un fel de mândrie. Mărturisiți păcatul vostru, nu e nevoie să vă învinovățiți pentru păcatele altuia.

Cătălina ridică ochii pentru prima dată şi întâlni privirea directă şi zâmbetul lui Lady Pole. Îi zâmbi la rândul ei, sfioasă, iar femeia îi întinse mâna, ca un bărbat care se pregăteşte să încheie o înțelegere printr-o strângere de mână.

— Ştiți, spuse ea blând, şi eu am fost prințesă regală cu mult timp în urmă. Am fost ultima prințesă din neamul

Plantagenet, crescută de regele Richard împreună cu fiul său. Dintre toate femeile, eu ar trebui să ştiu cel mai bine că sunt multe lucruri pe care femeia nu le poate controla: dorința soțului şi a părinților, a regelui şi a lui Dumnezeu. Nimeni n-ar putea învinovăți o prințesă pentru faptele săvârşite de rege. Cum i s-ar putea opune? Sau cum ar putea schimba ceva? Noi nu avem altceva de făcut decât să fim ascultătoare.

Cătălina, simțind strânsoarea fermă a mâinii calde, s-a simțit minunat de liniştită.

— Mă tem că nu sunt întotdeauna prea ascultătoare, mărturisi ea.

Femeia mai în vârstă râse.

— Ah, da, oricine nu are o părere e neghiob, a recunoscut ea. Nu te supui cu adevărat decât atunci când ai convingerea că tu ştii mai bine şi alegi să pleci capul. Orice altceva înseamnă doar să fii de acord şi orice slugă nătângă poate fi de acord. Nu credeți?

Iar Cătălina, făcând haz pentru prima dată cu o femeie din Anglia, spuse:

— Niciodată nu mi-a trecut prin minte să fiu o slugă nătângă.

— Nici mie, spuse Margaret Pole cu ochi scânteietori, căci fusese odată o prințesă din neamul Plantagenet, iar acum era doar o soție îngropată între hotarele trainice ale Tudorilor. Întotdeauna am ştiut cine sunt eu, în adâncul sufletului, indiferent cum aş fi strigată.

Mă surprinde atât de tare să descopăr că femeia de a cărei prezență îmi era o teamă îngrozitoare face din Castelul Ludlow un adevărat cămin pentru mine. Lady Margaret Pole îmi ține companie şi îmi oferă o prietenie care mă consolează pentru pierderea mamei şi a surorilor mele. Îmi dau seama acum că am trăit mereu într-o lume dominată de femei: regina, mama mea, surorile mele, doamnele noastre de

companie şi cameristele noastre şi toate servitoarele din serai. La Alhambra trăiam aproape izolate de bărbați, în odăi construite anume pentru plăcerea şi confortul femeilor. Trăiam aproape complet retrase, în intimitatea iatacurilor răcoroase, şi alergam prin curți, ne aplecam peste balcoane, încredințate că jumătate de palat era doar în mâinile noastre, ale femeilor.

Ne arătam la curte alături de tata, nu eram ținute departe de ochii lumii; dar dorința firească de intimitate a femeii era servită şi subliniată de construcția palatului Alhambra, unde cele mai frumoase odăi şi cele mai minunate grădini erau doar pentru noi.

E straniu să descopăr că în Anglia lumea e dominată de bărbați. Sigur, am camerele mele şi doamnele mele de companie, dar orice bărbat poate veni să ceară permisiunea să intre la mine oricând. Sir Richard Pole sau oricare dintre cei din alaiul lui Arthur poate intra la mine fără să mă anunțe, crezând că-mi face o onoare. Englezilor li se pare corect şi firesc ca femeile şi bărbații să se amestece. Încă n-am văzut nicio casă care să aibă iatacuri doar pentru femei, şi nicio femeie nu poartă văl, aşa cum purtăm noi uneori în Spania – nici măcar când călătoreşte sau se află printre străini.

Chiar şi familia regală e deschisă tuturor. Bărbații, chiar dacă sunt străini, se pot plimba liniştiți prin palatele regale, dacă sunt îmbrăcați destul de bine cât să-i primească gărzile. Pot să aştepte în anticamera reginei şi să o vadă când trece, să se holbeze la ea ca şi cum ar fi din aceeaşi familie. Sala cea mare, capela, camerele publice ale reginei sunt deschise pentru oricine e în stare să găsească o pălărie cum se cade şi o mantie, ca să poată trece drept mic nobil. Englezii se poartă cu femeile de parcă ar fi băieți sau servitoare – pot merge oriunde şi pot fi privite de oricine. Pentru o vreme, mi s-a părut că asta înseamnă o mare libertate şi pentru o vreme m-am bucurat de ea; apoi mi-am dat seama că, deşi femeile

engleze îşi pot arăta chipul, nu au îndrăzneala bărbaţilor şi nu sunt libere ca băieţii; tot trebuie să tacă şi să se supună.

Acum, că Lady Margaret Pole s-a întors în odăile custodelui, castelul pare să fie la ordinele femeilor. Serile petrecute în salon nu mai sunt aşa de zgomotoase, până şi mâncarea de la cină e alta. Trubadurii cântă mai mult despre iubire şi mai puţin despre bătălii, se vorbeşte mai mult franceza şi mai puţin galeza.

Odăile mele sunt la etajul de deasupra, iar ale ei, chiar dedesubt. Urcăm şi coborâm scările toată ziua ca să ne vedem. Când Arthur e plecat la vânătoare cu Sir Richard, stăpâna castelului e acasă şi locul nu mai pare pustiu. Cumva, reuşeşte să-l transforme într-un castel al femeilor doar prin prezenţa ei. Când Arthur e plecat, castelul nu mai e cufundat în tăcere, în aşteptarea lui. E un loc cald şi fericit, care zumzăie de treburile zilnice.

Îmi era dor să am drept prietenă o femeie mai în vârstă. Maria de Salinas e doar o fată, la fel de copilă ca mine. Îmi ţine companie, dar nu mi-e îndrumător. Dona Elvira a fost numită de regină, mama mea, să-i ţină locul; dar nu e o femeie care să-mi încălzească inima, deşi am încercat s-o iubesc. Este prea severă cu mine, prea dornică să-şi păstreze influenţa asupra mea şi are ambiţia de a conduce toate cele la curte. Ea şi soţul ei, care îi are în subordine pe toţi servitorii domestici, vor să fie stăpâni pe viaţa mea. Încă din prima seară, la Dogmersfield, când l-a contrazis pe însuşi regele, m-am îndoit de judecata ei. Chiar şi acum mă tot previne să nu mă apropii prea mult de Arthur, ca şi cum ar fi un lucru rău să-ţi iubeşti soţul, ca şi cum i-aşputea rezista! Vrea să înfiinţeze o mică Spanie în Anglia, vrea să rămân în continuare Infanta. Dar eu sunt convinsă că singurul fel în care pot merge înainte în Anglia e să devin englezoaică.

Dona Elvira nu vrea să înveţe engleza. Se preface chiar că nu înţelege franceza, când se vorbeşte cu accent englezesc.

Pe galezi îi dispreţuieşte, îi consideră nişte barbari pe jumătate civilizaţi – şi nu e deloc plăcut, mai ales când întâlnim locuitori din Ludlow. Ca să spun adevărul, uneori se poartă ca şi cum ar fi cea mai distinsă femeie din câte am cunoscut, e mai mândră chiar şi decât mama. Cu siguranţă e mai îngâmfată decât mine. Trebuie s-o admir, dar mi-e imposibil s-o iubesc cu adevărat.

Dar Margaret Pole a fost educată ca o nepoată de rege şi vorbeşte latina la fel de bine ca mine. Vorbim în franceză fără greutate, iar ea mă învaţă engleza, şi când dăm peste vreun cuvânt pe care nu-l cunoaştem în niciuna dintre limbile pe care le ştim, ne apucăm să explicăm prin gesturi, ceea ce ne stârneşte hohote de râs. Am făcut-o să râdă cu lacrimi când am încercat să-i demonstrez ce e o indigestie, iar când ea s-a folosit de toate doamnele de companie ca să-mi arate protocolul corect al unei ieşiri la vânătoare, gărzile au venit în grabă, crezând că ne atacă cineva.

În faţa lui Margaret, Cătălina a considerat că poate vorbi despre viitorul ei şi despre socrul ei, care o neliniştea.

— Era nemulţumit înainte să plecăm, spuse ea. Din cauza dotei mele.

— Da? răspunse Margaret.

Cele două erau aşezate la fereastră, aşteptându-i pe bărbaţi să se întoarcă de la vânătoare. Vremea era teribil de rece şi umedă, aşa că femeile nu doriseră să iasă. Margaret a considerat că e mai bine să nu-şi exprime nicio părere în legătură cu problema spinoasă a dotei Cătălinei; deja auzise de la soţul ei că regele Spaniei se dovedise făţarnic. Fusese de acord să-i dea Infantei o dotă însemnată, dar apoi o trimisese în Anglia cu doar jumătate din bani. Restul, spusese el, putea fi strâns din vasele şi obiectele preţioase pe care le adusese cu ea. Furios la culme, Regele Henric ceruse suma întreagă. Regele Ferdinand îi răspunsese suav că Infantei i se dăduseră cele mai de preţ lucruri care se

găseau, iar Henric îşi putea alege ce dorea din ele.

Nu fusese deloc o zi prielnică pentru o căsătorie întemeiată doar pe lăcomie şi pe teama de un duşman comun. Cătălina se găsea la mijloc, între voinţele a doi bărbaţi lipsiţi de inimă. Margaret era de părere că unul dintre motivele pentru care Cătălina fusese trimisă la Castelul Ludlow împreună cu soţul ei fusese chiar dorinţa regelui de a o forţa să-şi folosească lucrurile, pentru a le scădea valoarea. Dacă Regele Henric ar fi ţinut-o la curte, la Windsor, la Greenwich sau la Wesminster, ar fi mâncat din farfuriile lui, iar tatăl ei ar fi putut pretinde că ale ei erau nou-nouţe şi că puteau fi considerate ca parte din zestre. Dar aşa, în fiecare seară mâncau din farfuriile de aur ale Cătălinei, iar de fiecare dată când vreun neatent le zgâria cu un cuţit, valoarea lor scădea puţin. Când venea vremea să fie plătită a doua jumătate a dotei, regele Spaniei ar fi descoperit că e nevoit să plătească în bani. Se prea poate ca Regele Ferdinand să se priceapă la negocieri, dar îşi găsise naşul în persoana lui Henric Tudor al Angliei.

— Mi-a spus că ar trebui să-i fiu ca o fiică, începu Cătălina, alegându-şi cuvintele cu grijă. Dar nu pot să-l ascult aşa cum trebuie să facă o fiică, dacă trebuie să ascult şi de tata. Tata îmi spune să nu-mi folosesc lucrurile şi să i le dau regelui. Dar el nu le acceptă. Şi, de vreme ce dota nu e plătită, regele m-a trimis aici fără nimic şi nu-mi plăteşte nicio sumă de bani.

— Dar ambasadorul spaniol nu te sfătuieşte?

Cătălina se strâmbă.

— Este omul regelui, spuse. Nu mi-e de ajutor. Nu-mi place de el. E un evreu convertit. Un om care se adaptează uşor. E spaniol, dar trăieşte de mulţi ani aici. A devenit omul Tudorilor, nu al Aragónilor. Îi voi spune tatei că Puebla nu-l slujeşte bine, dar, între timp, n-are cine mă sfătui, iar Dona Elvira şi vistiernicul meu se ceartă fără oprire. Ea

spune că lucrurile mele ar trebui lăsate la aurari, pentru bani, iar el pretinde că nu vrea să le scape din priviri până când nu-i sunt date regelui.

— Şi nu l-ai întrebat pe prinț ce-ar trebui să faci?

Cătălina şovăi.

— Problema îi priveşte pe tatăl lui şi pe tata, spuse ea cu grijă. N-am vrut să ne macine pe noi. El a plătit toate cheltuielile de călătorie când am venit aici. Va trebui să le plătească şi pe doamnele mele la mijlocul verii şi în curând eu o să am nevoie de haine noi. Nu vreau să-i cer bani. Nu vreau să mă creadă lacomă.

— Îl iubeşti, nu-i aşa? întrebă Margaret zâmbind şi văzu cum chipul femeii mai tinere se luminează.

— Ah, da, răspunse ea dintr-o suflare. Îl iubesc atât de mult.

Femeia mai în vârstă zâmbi.

— Eşti norocoasă, spuse ea blând. O prințesă care îşi iubeşte soțul ales de alții. Eşti norocoasă, Cătălina.

— Ştiu. Şi cred că e o favoare de la Dumnezeu, special pentru mine.

Femeia ezită la auzul unor pretenții atât de grandioase, dar nu-i spuse nimic. Această încredere în sine tinerească avea să dispară de la sine, fără să fie nevoie s-o prevină cineva.

— Şi ai observat vreun semn?

Cătălina păru încurcată.

— Vreun semn că vine un copil. Ştii la ce trebuie să fii atentă?

Tânăra roşi.

— Ştiu. Mi-a spus mama. Nu-i niciun semn.

— E încă devreme, o linişti Lady Margaret. Dar, dacă ai fi grea, n-ar mai exista niciun fel de greutăți legate de dotă. Cred că nimic n-ar fi îndeajuns de bun pentru tine, dacă ai purta în pântece următorul prinț Tudor.

— Ar trebui să mi se dea o alocație, indiferent că am un copil sau nu, constată Cătălina. Sunt Prințesa de Wales, ar trebui să am o alocație care să-mi permită să-mi mențin rangul.

— Da, încuviință sec Margaret. Dar cine o să-i spună regelui asta?

— Spune-mi o poveste.

Erau scăldați în lumina aurie, mişcătoare, a lumânărilor şi a focului. Era miezul nopții şi castelul se cufundase în linişte, se auzeau doar glasurile lor joase, iar luminile erau toate stinse, în afară de focurile din camerele Cătălinei, unde cei doi refuzau să adoarmă.

— Despre ce să-ți povestesc?

— Spune-mi o poveste despre mauri.

Ea rămase puțin pe gânduri şi îşi aruncă un şal pe umeri, ca să se apere de frig. Arthur era întins pe pat, dar când ea s-a mişcat, a strâns-o în brațe şi i-a aşezat capul pe pieptul lui dezvelit. Şi-a trecut mâna prin părul ei roşu, bogat, şi i l-a strâns în pumn.

— O să-ți spun o poveste despre o sultană, spuse ea. Nu e chiar o poveste. Totul e adevărat. Era în harem; ştii că femeile trăiesc separat de bărbați, în iatacurile lor?

El dădu din cap, privind cum lumina lumânării se juca pe gâtul şi pe adâncitura de lângă clavicula ei.

— Privea pe fereastră râul, iar mareea era joasă. Copiii săraci din oraş se jucau în apă. Erau pe platforma de unde se lansau ambarcațiunile şi împrăştiaseră noroi peste tot, iar acum alunecau pe el ca pe gheață, patinau în noroi. Ea i-a privit râzând şi le-a spus doamnelor ei că îşi dorea tare mult să se poată juca aşa.

— Dar nu putea să iasă?

— Nu, niciodată. Doamnele le-au povestit eunucilor care păzeau haremul, iar aceştia i-au povestit Marelui Vizir, care i-a spus sultanului, şi când ea a plecat de la fereastră şi s-a

dus în anticameră, ghici ce-a văzut?

El clătină din cap, zâmbind.

— Ce-a văzut?

— Anticamera ei era o uriaşă încăpere de marmură. Podeaua era din marmură cu nervuri rozalii. Sultanul poruncise să fie aduse sticle mari pline cu uleiuri parfumate şi să fie turnate pe jos. Li se ceruse tuturor parfumierilor din oraş să aducă ulei de trandafiri la palat. Aduseseră petale de trandafiri şi ierburi aromate şi făcuseră o pastă groasă din ulei şi petale de trandafir, apoi o întinseseră pe jos, într-un strat gros de treizeci de centimetri, în toată anticamera ei. Sultana şi doamnele ei s-au dezbrăcat în cămăşi şi au patinat şi s-au jucat în noroi, au aruncat cu apă şi cu petale de trandafiri toată după-amiaza, jucându-se ca vagabonzii.

El era vrăjit.

— Ce minunat!

Ea îi zâmbi.

— Acum e rândul tău. Spune-mi şi tu o poveste.

— Eu nu ştiu astfel de poveşti. La mine e totul despre bătălii câştigate.

— Astea-s poveştile care-ţi plac cel mai mult şi dintre ale mele, observă ea.

— Aşa e. Şi acum tatăl tău porneşte iar la război.

— Da?

— Nu ştiai?

Cătălina scutură din cap.

— Ambasadorul spaniol îmi trimite uneori veşti, dar acum nu mi-a spus nimic. E vorba de o cruciadă?

— Eşti un soldat al lui Cristos, însetat de sânge. Cred că necredincioşii tremură în sandale. Nu, nu e o cruciadă. Nu e deloc pentru o cauză atât de măreaţă. Tatăl tău, în mod destul de surprinzător pentru noi, a făcut o alianţă cu Regele Ludovic al Franţei. S-ar părea că vor să invadeze Italia împreună şi să-şi împartă prăzile.

— Regele Ludovic? întrebă ea surprinsă. Nu se poate! Credeam că vor fi duşmani până la moarte.
— Ei bine, pentru regele Franței nu pare să aibă importanță cu cine se aliază. Mai întâi au fost turcii, acum e tatăl tău.
— Păi mai bine să se alieze cu tata decât cu turcii, spuse ea hotărât. Orice e mai bine, decât să fie ei primiți în vreo alianță.
— Dar de ce s-ar alia tatăl tău cu duşmanul nostru?
— Şi-a dorit mereu să aibă Napoli, îi mărturisi ea. Napoli şi Navarra. Şi le va avea, într-un fel sau altul. Regele Ludovic poate să creadă că are un aliat, dar va avea de plătit cu vârf şi îndesat. Îl cunosc. E şiret şi are întotdeauna o strategie, şi de cele mai multe ori obține ce vrea. Cine ți-a dat vestea?
— Tata. Cred că e jignit că nu face şi el parte din alianță. Numai de scoțieni se mai teme la fel de mult ca de francezi. E o mare dezamăgire pentru noi că tatăl tău s-a aliat cu ei, indiferent de motive.
— Dimpotrivă, tatăl tău ar trebui să fie mulțumit că tata îi ține pe francezi ocupați, în sud. Tata îi face un serviciu.
El râse.
— Îmi eşti de mare ajutor.
— Nu se va uni şi tatăl tău cu ei?
Arthur scutură din cap.
— Se poate, dar acum marea lui dorință este să mențină pacea în Anglia. Războiul e o mare nenorocire pentru țară. Eşti fiică de soldat şi ar trebui să ştii asta. Tata spune că e ceva îngrozitor să vezi o țară în război.
— Tatăl tău n-a luptat decât într-o bătălie, spuse ea. Uneori, trebuie să lupți. Uneori, trebuie să-ți înfrângi duşmanul.
— N-aş lupta pentru noi teritorii, spuse el. Dar aş lupta să îmi apăr granițele. Şi cred că vom fi nevoiți să ne batem

cu scoţienii, dacă sora mea nu va reuşi să-i schimbe.

— Şi tatăl tău e pregătit de război?

— Familia Howard se ocupă de partea de nord în numele lui, spuse. Şi toţi proprietarii de pământuri din Nord sunt de partea lui. A consolidat castelele şi ţine deschis Marele Drum către Nord, în caz că va fi nevoit să-şi ducă oştenii acolo.

Cătălina părea gânditoare.

— Dacă trebuie să lupte, ar face bine să invadeze el, spuse ea. Aşa, poate să aleagă momentul şi locul şi nu va fi forţat să se apere.

— E mai bine aşa?

Ea aprobă.

— Tata ar spune că da. E foarte important ca oştenii tăi să înainteze şi să fie încrezători. Ai toate bogăţiile ţării în faţă, îţi poţi face provizii; te mişti tot înainte: oştenilor le place să simtă că avansează. Nu e nimic mai rău decât să fii forţat să te retragi şi să lupţi.

— Eşti un adevărat strateg, spuse el. Tare-aş vrea să fi avut copilăria ta şi să ştiu lucrurile pe care le ştii tu.

— Dar chiar ai avut-o, îi spuse ea cu duioşie. Fiindcă tot ce ştiu e al tău şi tot ce sunt eu e al tău. Şi dacă tu şi ţara ta veţi avea vreodată nevoie să lupt pentru voi, o voi face.

S-a făcut din ce în ce mai frig şi ploaia necontenită care a durat o săptămână s-a transformat în rafale de grindină, iar acum ninge. Chiar dacă e zăpadă, iarna nu e rece şi strălucitoare, avem parte doar de o ceaţă umedă, vălătuci de nori şi lapoviţă care cade în vârtejuri, se lipeşte de copaci şi turnuri şi se aşază pe râu ca un strat gros de şerbet.

Când Arthur vine în camera mea, alunecă pe parapet ca un patinator, iar azi-dimineaţă, când se întorcea în camera lui, am fost siguri că vom fi descoperiţi, fiindcă el a alunecat pe stratul proaspăt de gheaţă şi a căzut, apoi a înjurat aşa de tare, că santinela din turnul vecin a scos capul şi a strigat:

„Cine-i acolo?”, iar eu a trebuit să răspund că nu e nimeni, că am ieşit să hrănesc păsările. Aşa că Arthur a început să fluiere şi mi-a zis că aşa face un măcăleandru, ceea ce ne-a făcut să râdem aşa tare, că abia mai stăteam în picioare. Oricum, sunt sigură că santinela şi-a dat seama, dar i s-a părut prea frig să iasă.

Azi Arthur a ieşit la vânătoare cu sfătuitorii lui, care vor să găsească un loc potrivit pentru o nouă moară de porumb acum, cât râul e umflat şi blocat de zăpadă şi gheață, iar Lady Margaret şi cu mine am rămas acasă şi jucăm cărți.

E frig şi cenuşiu şi tot timpul e umezeală, chiar şi pe pereții castelului se prelinge apa înghețată, dar eu sunt fericită. Îl iubesc, aş trăi cu el oriunde şi, oricum, va veni primăvara, apoi vara. Ştiu că vom fi şi atunci fericiți.

În seara aceea bătăile în uşă s-au auzit târziu. Ea a deschis-o.

— Ah, iubire, iubirea mea! Unde-ai fost?

El a intrat şi a sărutat-o. Ea i-a simțir respirația care mirosea a vin.

— Nu mai plecau, spuse el. De mai bine de trei ceasuri tot încerc să scap şi să vin la tine.

O luă în brațe şi o duse în pat.

— Dar, Arthur, nu vrei...?

— Pe tine te vreau.

— Spune-mi o poveste.

— Nu ți-e somn acum?

— Nu. Vreau să-mi cânți cântecul despre mauri, când au pierdut Málaga.

Cătălina râse.

— E vorba de Alhama. O să-ți cânt câteva strofe, e prea lung.

— Cântă-mi-le pe toate.

— O să dureze toată noaptea, protestă ea.

— Slavă Domnului, avem toată noaptea la dispoziție,

spuse el, cu voie bună. Avem toată noaptea asta şi toate nopţile pentru tot restul vieţii, slavă Domnului.

— E un cântec interzis, spuse ea. Interzis chiar de mama.

— Atunci, cum de-l ştii? întrebă Arthur amuzat.

— Servitorii, spuse ea fără să se sinchisească. Aveam o doică *morisca* şi uneori uita cine sunt şi cine e ea şi mi-l cânta.

— Ce-i aceea o *morisca*? Şi de ce au interzis cântecul? întrebă el curios.

— *Morisco* înseamnă „mic maur" în spaniolă, îi explică ea. Aşa le spunem maurilor din Spania. Nu sunt mauri adevăraţi, ca cei din Africa. Aşa că le spunem „micii mauri", sau *moros.* Când am plecat eu, începuseră să-şi spună Mudajjan, „cei cărora li s-a îngăduit să rămână".

— Li s-a îngăduit să rămână? întrebă el. Pe pământurile lor?

— Nu sunt ale lor, răspunse ea repede. Sunt pământuri spaniole.

— Au fost ale lor timp de şapte sute de ani, sublinie el. Când voi, spaniolii, nu făceaţi altceva decât să creşteţi capre în munţi, ei construiau drumuri, castele şi universităţi. Chiar tu mi-ai spus asta.

— Ei bine, e pământul nostru acum, spuse ea sec.

El bătu din palme ca un sultan.

— Cântă-mi cântecul, Şeherezada. Şi cântă-l în franceză, barbară ce eşti, ca să pot să înţeleg ceva.

Cătălina îşi împreună mâinile, ca o femeie pe cale să-şi înceapă rugăciunea, şi-i făcu o plecăciune.

— Aşa mai zic şi eu, spuse Arthur desfătându-şi privirea cu chipul ei. Ai învăţat să faci aşa ceva în harem?

Ea îi zâmbi, îşi înclină capul şi cântă.

Un bătrân îi strigă regelui: De unde-această chemare fără veste?

— *Vai! Alhama!*

Vai, prieteni, creştinii au luat Alhama – Vai! Alhama!

Imamul nins răspunde: asta ai câştigat, o, rege!

— Vai! Alhama!

Într-un ceas rău ai răpus neamul Abencerrage, floarea Granadei.

— Vai! Alhama!

Vor pieri toate curând, Granada, regatul şi tu – Vai!

Alhama!

Rămase tăcută.

— Şi chiar aşa a fost, spuse Cătălina. Bietul Boadbil a ieşit din Palatul Alhambra, a părăsit fortăreaţa roşie despre care se spusese că nu va cădea niciodată, a adus cheile pe o pernă de mătase, a făcut o plecăciune adâncă şi i le-a dat mamei, apoi a plecat călare. Se spune că, odată ajunşi la strâmtoarea din munţi, el a privit înapoi la regatul lui, la minunatul lui regat şi a plâns, iar mama lui i-a spus să plângă ca o femeie pentru ce nu a putut păstra ca un bărbat.

Arthur hohoti ca un băieţandru.

— Ce i-a zis?

Cătălina îl privi serioasă.

— A fost un lucru tragic.

— E ceva ce-ar spune bunica mea, zise el încântat. Slavă Domnului că tata şi-a câştigat coroana. Bunica ar fi fost la fel de adorabilă ca mama lui Boadbil, dacă ar fi fost înfrânt. Doamne, Dumnezeule: „Plângi ca o femeie pentru ce nu ai putut păstra ca un bărbat”. Cum să-i spui una ca asta unui om care se retrage înfrânt?

Cătălina începu să râdă.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Nu e deloc o alinare.

— Imaginează-ţi că trebuie să iei calea pribegiei împreună cu mama ta, iar ea e aşa de furioasă pe tine!

— Imaginează-ţi cum ar fi să pierzi Alhambra, să nu te mai întorci niciodată acolo!

El o trase mai aproape şi-i sărută chipul.

— Fără regrete! îi ordonă.

Pe dată, ea îi zâmbi.

— Atunci, distrează-mă, îi ceru ea. Povesteşte-mi despre mama şi tatăl tău.

El rămase o clipă pe gânduri.

— Tata s-a născut ca moştenitor al neamului Tudor, dar mai erau mulți între el şi tron, spuse el. Tatăl lui dorise să i se dea numele Owen, Owen Tudor, un nume galez, dar a murit înainte de naşterea lui, în război. Bunica mea nu avea decât doisprezece ani când s-a născut el, dar i s-a făcut pe plac, aşa că a fost botezat Henric – un nume regal. Se vede ce gânduri avea încă de pe atunci, chiar dacă nu era decât o copilă, iar soțul ei murise. Şansele tatei au tot crescut şi au scăzut cu fiecare bătălie din războiul civil. O dată era fiul familiei regale, altă dată erau fugari. Unchiul lui, Jasper Tudor – ți-l aminteşti – şi-a păstrat credința în tata şi în Tudori, dar după bătălia finală, cauza noastră era pierdută, iar regele nostru a fost executat. Edward a urcat pe tron, iar tata era ultimul din şirul de pretendenți. Se afla într-un asemenea pericol, că unchiul Jasper a plecat de la castelul unde locuiau şi a fugit din țară cu el, în Bretania.

— Erau în siguranță acolo?

— Într-un fel. Mi-a spus odată că în fiecare dimineață se aşteptau să-i fie predați lui Edward. Până la urmă, Regele Edward a spus că ar trebui să se întoarcă acasă, unde promitea că îl va întâmpina călduros şi îi va găsi o soție. Pe drum, tata s-a prefăcut bolnav şi a fugit. Acasă nu l-ar fi aşteptat decât moartea sigură.

Cătălina clipi.

— Deci a fost şi el un pretendent la vremea lui.

El îi rânji.

— Ți-am mai spus. De aceea se teme aşa de mult de ei. Ştie de ce e în stare un pretendent, dacă norocul e de partea

lui. Dacă îl prindeau, îl aduceau acasă şi-l ucideau în Turn. Aşa cum a făcut el cu Warwick. Tata ar fi fost ucis în clipa în care ar fi încăput pe mâna regelui Edward. Dar s-a prefăcut bolnav şi a fugit, trecând granița în Franța.

— Şi nu l-au predat?

Arthur râse.

— L-au susținut. Era cea mai mare amenințare la adresa păcii din Anglia. Sigur că l-au susținut. Le convenea francezilor să-l susțină în momentul acela: când nu era rege, ci doar pretendent.

Ea dădu din cap – era fiica unui prinț elogiat de însuşi Machiavelli. Orice fiică a lui Ferdinand înțelegea foarte bine jocul dublu.

— Şi apoi?

— Edward a murit tânăr, în floarea vârstei, lăsând în urmă un singur fiu moştenitor, foarte tânăr. Fratele său, Richard, a asigurat la început regența, apoi a pretins tronul pentru sine şi şi-a închis nepoții, pe fiii lui Edward, în Turnul Londrei.

Ea dădu din cap. Era o poveste despre care învățase în Spania, şi istoria mai detaliată – a rivalității mortale pentru tron – le era cunoscută amândurora.

— Au fost închişi în Turn şi n-au mai ieşit niciodată de-acolo, spuse Arthur pe un ton sumbru. Dumnezeu să-i binecuvânteze pe bieții băieți, căci nimeni nu ştie ce s-a întâmplat cu ei. Oamenii s-au întors împotriva lui Richard şi l-au chemat pe tata din Franța.

— Da?

— Bunica i-a organizat pe marii nobili, unul după altul. Era o maestră a complotului. Ea şi Ducele de Buckingham şi-au unit forțele şi i-au pregătit pe toți nobilii din regat. De aceea o prețuieşte tata aşa de mult: ei îi datorează tronul. Şi a aşteptat până când a putut să-i trimită un mesaj mamei, spunându-i că avea s-o ia de soție dacă va câştiga tronul.

— Fiindcă o iubea? întrebă Cătălina, plină de speranță. E aşa de frumoasă.

— Nu. Nici măcar n-o văzuse vreodată. Fusese în exil aproape toată viața, îți aminteşti? A fost o căsătorie aranjată. Fiindcă mama lui ştia că, dacă reuşea să-i unească pe cei doi, toți vor vedea că moştenitorul York s-a căsătorit cu moştenitoarea Lancaster, iar războiul putea lua sfârşit. Iar mama ei vedea în acea căsătorie singura posibilitate de a fi în siguranță. Cele două mame au încheiat înțelegerea ca două vrăjitoare deasupra cazanului. Sunt două femei cu care n-ai vrea să-ți încrucişezi drumul.

— N-a iubit-o? întrebă ea dezamăgită.

Artur zâmbi.

— Nu, nu e o poveste de dragoste. Nici ea nu l-a iubit pe el. Dar ştiau ce trebuie făcut. Când tata a plecat la luptă şi l-a înfrânt pe Richard şi şi-a luat coroana Angliei dintre cadavrele de pe câmpul de luptă, ştia că se va căsători cu prințesa, că va lua tronul şi va întemeia o nouă dinastie.

— Dar nu era ea moştenitoarea tronului, oricum? întrebă ea încurcată. Doar tatăl ei fusese Regele Edward. Iar unchiul ei fusese răpus în luptă, şi frații ei erau morți.

El aprobă din cap.

— Era prințesa cea mai vârstnică.

— Atunci, de ce n-a pretins tronul pentru ea?

— Aha, eşti o rebelă! spuse el.

Îi prinse o şuviță de păr în mână şi o trase spre el. O sărută pe gură, iar ea îi simți respirația mirosind a vin şi a dulciuri.

— O rebelă Yorkistă, deci cu atât mai rău.

— Eram doar de părere că ar fi putut să pretindă tronul pentru sine.

— Nu şi în țara asta, spuse Arthur hotărât. Nu există regine domnitoare în Anglia. Fetele nu pot moşteni. Nu pot urca pe tron.

— Dar dacă un rege are doar o fiică?

El ridică din umeri.

— Atunci, e tragic pentru ţară. Trebuie să-mi dăruieşti un fiu, iubita mea. Nu mă mulţumesc cu mai puţin.

— Dar dacă o să avem doar o fată?

— Se va căsători cu un prinţ şi-l va face rege-consort al Angliei, iar el va domni alături de ea. Anglia trebuie să aibă un rege. Aşa cum a fost şi în cazul mamei tale. Ea domneşte alături de soţul ei.

— Da, în Aragón. Dar în Castilia, domneşte el alături de ea. Castilia e ţara ei, iar Aragón, a lui.

— Noi n-am accepta în ruptul capului una ca asta în Anglia, spuse Arthur.

Ea se îndepărtă de el, indignată. Se prefăcea doar pe jumătate.

— Ascultă-mă, dacă vom avea un singur copil şi e fată, atunci ea va fi regină şi va fi una la fel de bună ca orice rege.

— Ei bine, va fi ceva nemaivăzut, spuse el. Noi nu credem că o femeie poate apăra ţara aşa cum trebuie să facă un rege.

— O femeie poate foarte bine să lupte, spuse ea iute. Ar trebui s-o vezi pe mama în armură. Chiar şi eu aş putea apăra ţara. Am văzut multe războaie, ceea ce nu se poate spune despre tine. Aş putea fi la fel de bună ca orice rege.

El îi zâmbi, clătinând din cap.

— Nu şi dacă ţara ar fi invadată. N-ai putea conduce oştirea.

— Ba aş putea. De ce nu?

— Niciun oştean englez n-ar primi ordine de la o femeie. N-ar asculta de o femeie.

— Ar asculta de conducătorul lor, izbucni ea. Şi dacă n-ar face-o, înseamnă că n-ar fi buni oşteni şi ar trebui antrenaţi.

El râse.

— Niciun englez nu i s-ar supune unei femei, spuse el.

Încăpățânarea zugrăvită pe chipul ei îi spuse că nu era deloc convinsă.

— Nu contează decât să câştigi bătălia, rosti ea. Tot ce contează e ca țara să fie apărată. N-are importanță cine conduce oştirea, atâta timp cât soldații ascultă ordinele.

— Ei bine, mamei nu i-a trecut prin minte, în orice caz, să ridice pretenții la tron. Nici în vis nu s-ar fi gândit la una ca asta. S-a căsătorit cu tata şi a devenit regina Angliei prin cununie. Şi, fiind prințesă de York, iar el fiind moştenitorul Lancaster, planul bunicii a avut succes. Se prea poate ca tata să-şi fi cucerit tronul, dar noi îl vom moşteni.

Cătălina dădu din cap.

— Mama spune că nu e nimic greşit ca un bărbat să fie nou-venit la tron. Nu contează să-l câştigi, ci să-l păstrezi.

— Îl vom păstra, spuse el încrezător. Vom construi o țară minunată aici, noi doi. Vom construi drumuri şi piețe, biserici şi şcoli. Vom ridica fortificații pe coaste şi vom construi corăbii.

— Vom înființa tribunale, aşa cum au făcut mama şi tata în Spania, adăuga ea, bucurându-se de plăcerea pe care i-o aduceau planurile pe care le făcea împreună cu el, despre un viitor asupra căruia erau de acord. Aşa, niciun om nu va putea fi tratat rău de un altul. Toți vor şti că pot merge la tribunal ca să-şi facă necazul cunoscut.

El ridică paharul în cinstea ei.

— Ar trebui să începem să punem ideile astea pe hârtie, spuse el. Şi să facem planuri legate de felul în care vom putea pune totul în practică.

— O să dureze ani întregi până urcăm pe tron.

— Nu se ştie niciodată. Nu-mi doresc aşa ceva – Dumnezeu ştie, îi respect pe mama şi pe tata şi n-aş vrea să li se întâmple ceva înainte de vreme. Dar nu se ştie niciodată. Eu sunt Prințul de Wales, iar tu, Prințesa. Dar vom fi regele şi regina Angliei. Ar trebui să ştim dinainte pe

cine vrem la curtea noastră, ar trebui să ştim ce sfătuitori ne alegem, ar trebui să ştim cum vom face țara asta cu adevărat măreață. Dacă e doar un vis, putem vorbi despre el noaptea, când suntem împreună, aşa cum facem acum. Dar dacă e un plan, ar trebui să-l scriem pe hârtie în timpul zilei, să fim sfătuiți în legătură cu el, să ne gândim cum am putea înfăptui ceea ce ne dorim.

Chipul ei se lumină.

— După ce ne terminăm lecțiile, am putea s-o facem. Poate ne-ar ajuta profesorul tău şi duhovnicul meu.

— Şi sfătuitorii mei, spuse el. Şi am putea începe chiar de aici. Din Țara Galilor. Pot să fac ce vreau, în limitele bunului-simț. Am putea înființa un colegiu aici, am putea clădi câteva şcoli. Am putea chiar să cerem construirea unei corăbii. Au şantiere navale aici, în Țara Galilor, am putea construi prima noastră corabie de apărare.

Ea bătu din palme ca o fetiță – ceea ce şi era.

— Putem să ne începem domnia! spuse ea.

— Trăiască Regina Katherine! Regina Angliei! spuse Arthur în joacă, dar la auzul propriilor cuvinte se opri şi o privi mai serios. Ştii, îi vei auzi spunându-ți aşa, iubirea mea. *Vivat! Vivat* Cătălina Regina, Regina Katherine, Regina Angliei.

E ca o aventură: ne imaginăm cum putem transforma țara, cum vom fi ca rege şi regină. E firesc să ne gândim la Camelot. Era cartea mea preferată din biblioteca mamei şi am dat şi peste exemplarul lui Arthur, destul de uzat, în biblioteca tatălui său.

Ştiu că istoria Camelotului e doar o legendă, un ideal, la fel de neadevărat ca iubirea unui trubadur, sau ca un castel din basme, sau ca legendele despre tâlhari, comori şi duhuri. Dar ideea de a conduce un regat cu dreptate, cu acordul oamenilor, e ceva mai mult decât un basm.

Arthur şi cu mine vom moşteni o mare putere. Tatăl lui s-a

asigurat că aşa stau lucrurile. Cred că vom moşteni un tron puternic şi o mare avere. Vom moşteni şi vom fi simpatizaţi de oameni; regele nu e iubit, dar e respectat, şi nimeni nu-şi doreşte alte bătălii fără sfârşit. Englezii ăştia sunt îngroziţi de războiul civil prin care au trecut. Dacă ajungem pe tron cu o asemenea putere, bogăţie şi sprijin, n-am nicio îndoială că putem transforma ţara aceasta într-una cu adevărat grandioasă.

Şi va fi o ţară minunată, aliată a Spaniei. Moştenitorul părinţilor mei e fiul Juanei, Carol. El va fi împăratul Sfântului Imperiu Roman şi regele Spaniei. Va fi nepotul meu şi vom avea parte de prietenia rudelor noastre. Ce alianţă puternică vom forma: Sfântul Imperiu Roman şi Anglia. Nimeni nu va izbuti să se ridice împotriva noastră; am putea împărţi Franţa, am putea împărţi aproape toată Europa. Apoi le vom ţine piept maurilor, noi, Imperiul şi Anglia, pe urmă vom câştiga şi Orientul, Persia, otomanii, Indiile. Chiar şi China va fi la picioarele noastre.

Programul de la castel s-a schimbat. În zilele din ce în ce mai calde şi luminoase, tânărul prinţ şi prinţesa de Wales şi-au pus la punct o cameră de studiu în apartamentele ei, unde au tras o masă mare la fereastră, ca să profite de lumina după-amiezii, şi au prins hărţi pe pereţii acoperiţi cu panouri din lemn decorat.

— Parcă v-aţi pregăti de campanie, a spus Lady Margaret cu blândeţe.

— Prinţesa ar trebui să se odihnească, a remarcat Dona Elvira posac, fără să i se adreseze cuiva anume.

— Nu vă simţiţi bine? întrebă imediat Lady Margaret.

Cătălina zâmbi şi scutură din cap; începuse să se obişnuiască cu grija necontenită a tuturor faţă de sănătatea ei. Până nu-i anunţa că poartă în pântece moştenitorul Angliei, nu avea să aibă linişte din partea lor.

— N-am nevoie de odihnă, spuse. Şi mâine, dacă doreşti,

aş vrea să mă duci să văd câmpurile.

— Câmpurile? întrebă Lady Margaret surprinsă. În martie? N-au să le are decât peste vreo săptămână, nu e mare lucru de văzut.

— Trebuie să învăț, spuse Cătălina. Unde trăiesc eu, verile sunt aşa de secetoase, că a fost nevoie să se construiască şanțuri pe toate câmpurile, până la rădăcina tuturor copacilor, ca să conducă apa la plante şi să se asigure că nu mor. Când am ieşit prima dată călare aici şi am văzut şanțurile de pe câmpuri, eram aşa de neştiutoare, încât am crezut că aduceau apă, spuse Cătălina, râzând de acea amintire. Apoi prințul mi-a spus că sunt canale de scurgere, ca să ducă apa de-acolo. Nu îmi venea să cred! Aşa că ar fi bine să ieşim şi să mă înveți despre toate.

— O regină n-are nevoie să ştie ce-i cu câmpurile, spuse Dona Elvira din colțul ei, încercând să-şi tempereze dezaprobarea.

— Ba sigur că trebuie să ştie, răspunse Cătălina iritată. Trebuie să ştie totul despre țara ei. Cum altfel ar putea s-o cârmuiască?

— Sunt convinsă că veți fi o regină minunată pentru Anglia, spuse Lady Margaret, ca să restabilească pacea.

Cătălina radia.

— Voi fi o regină a Angliei cât pot eu de bună, spuse ea. Voi avea grijă de săraci şi voi susține Biserica şi, dacă vom avea vreun război, voi încăleca şi voi pleca să lupt pentru Anglia, aşa cum a făcut mama pentru Spania.

Când fac planuri cu Arthur, uit că mi-e dor de Spania. În fiecare zi ne gândim ce îmbunătățiri am putea să aducem, care lege ar trebui schimbată. Citim împreună cărți de filosofie şi politică, încercăm să ne dăm seama dacă e bine ca oamenilor să li se acorde libertate sau dacă e bine ca un rege să fie un tiran blând sau e de preferat să se retragă de la putere. Vorbim despre situația din țara mea: despre

convingerea părinților mei că o țară trebuie să aibă o singură religie, o singură limbă şi o singură lege. Sau dacă ar fi posibil să facem ca maurii: să avem o țară cu o singură lege, cu multe credințe şi multe limbi şi să sperăm că oamenii sunt îndeajuns de înțelepți să aleagă calea cea dreaptă.

Ne contrazicem, discutăm. Uneori izbucnim în râs şi alteori nu suntem de acord. Arthur e iubitul meu pentru totdeauna, soțul meu, fără îndoială. Iar acum devine şi prietenul meu.

Cătălina era în mica grădină a Castelului Ludlow, care se întindea de-a lungul zidului dinspre est, şi purta o conversație aprinsă cu unul dintre grădinarii de la castel. În jurul ei se întindeau brazde ordonate în care creşteau ierburile pe care le foloseau bucătarii şi alte ierburi şi plante de leac, pe care le îngrijea Lady Margaret. Arthur, văzând-o pe Cătălina când se întorcea de la spovedanie, din capela rotundă, a aruncat o privire către clădirea castelului, ca să se asigure că nu era nimeni care să-l împiedice, apoi s-a abătut din drum ca să vină lângă ea. Pe când se apropia, a văzut-o gesticulând, încercând să explice ceva. Arthur zâmbi.

— Prințesă, o salută formal.

Ea îi făcu o mică reverență, dar ochii îi sclipeau de plăcerea de a-l vedea.

— Altețã.

Grădinarul îngenunchease în noroi când sosise prințul.

— Ridică-te, i-a spus Arthur blând. Prințesă, nu cred că vei găsi prea multe flori frumoase la vremea aceasta.

— Încercam să vorbesc cu el despre plante pentru salată, spuse ea. Dar el vorbeşte galeza şi engleza, iar eu am încercat să-i vorbesc în latină şi în franceză şi nu ne înțelegem deloc.

— Cred că sunt de partea lui. Nici eu nu pricep nimic. Ce e aceea „salată”?

Ea rămase o clipă pe gânduri.

— *Acetaria.*
— *Acetaria*? repetă el nedumerit.
— Da, salată.
— Ce înseamnă asta, mai precis?
— Sunt plante care cresc în pământ şi pe care le mănânci negătite, îi explică ea. Îl întrebam dacă ar putea să planteze câteva pentru mine.
— Le mănânci crude? Fără să le fierbi?
— Da, de ce nu?
— Pentru că o să-ți fie teribil de rău, dacă mănânci mâncare nefiartă în țara asta.
— Sunt ca fructele, ca merele. Poți să le mănânci crude.
El nu era convins.
— Mai degrabă gătite, conservate sau uscate. Şi, oricum, acela e un fruct, nu frunze. Dar ce fel de plante vrei?
— *Lactuca*, spuse ea.
— *Lactuca?* repetă el. N-am auzit niciodată de aşa ceva.
Ea oftă.
— Ştiu. Voi nu păreți să ştiți nimic despre legume. *Lactuca* seamănă cu...
Se chinui să-şi amintească numele plantei cu adevărat groaznice pe care fusese silită s-o mănânce, fiartă peste măsură, la o cină de la Greenwich.
— Iarbă-sărată, spuse ea. Cel mai apropiat lucru de *lactuca* bănuiesc că trebuie să fie iarba-sărată. Dar *lactuca* se mănâncă fără s-o fierbi şi e ronțăitoare şi dulce.
— Plantă? Ronțăitoare?
— Da, răspunse ea răbdătoare.
— Şi mâncați aşa ceva în Spania?
Ea aproape că izbucni în râs văzându-i expresia îngrozită.
— Da. Ți-ar plăcea.
— Şi se poate cultiva şi aici?
— Cred că el îmi spune că nu. N-a auzit niciodată de aşa ceva. N-are semințe. Nu ştie unde am putea găsi astfel de

seminţe. Nu crede că ar creşte aici.

Privi către cerul albastru, pe care se deplasau norii de ploaie.

— Probabil că are dreptate, spuse ea, cu oboseală în glas. Sunt convinsă că are nevoie de mult soare.

Arthur se întoarse spre grădinar.

— Ai auzit vreodată de o plantă care se cheamă *lactuca*?

— Nu, Alteţă, răspunse omul, cu capul plecat. Îmi pare rău, Alteţă. Poate că e o plantă spaniolă. Numele ei sună cu adevărat străin. Maiestatea Sa zice că acolo se mănâncă iarbă? Ca oile?

Lui Arthur îi tremură buza.

— Nu. E o plantă comestibilă, cred. O s-o întreb.

Se întoarse către Cătălina şi îi prinse mâna în îndoitura braţului său.

— Să ştii că uneori, vara, e foarte cald şi însorit aici. Nu te mint. Soarele din miezul zilei ţi s-ar părea prea fierbinte. Ai fi nevoită să stai la umbră.

Ea privi neîncrezătoare de la noroiul rece la norii care începuseră să se adune.

— Nu acum, ştiu, ci vara. M-am sprijinit de zidul acesta şi am descoperit că e cald. Ştii, creştem şi noi căpşuni, zmeură şi piersici. Toate fructele pe care le aveţi în Spania.

— Portocale?

— Ei, poate că portocale nu, fu el de acord.

— Lămâi? Măsline?

El se arătă ofensat.

— Da, sigur că da.

Ea îl privi bănuitoare.

— Curmale?

— În Cornwall, spuse el, cu chipul lipsit de expresie. Desigur, în Cornwall e mai cald.

— Trestie de zahăr? Orez? Ananas?

El încercă să răspundă că da, însă nu-şi mai putu reţine

hohotele, iar ea izbucni într-un râs zgomotos şi se năpusti asupra lui.

Când şi-au revenit, el a aruncat o privire prin curtea interioară şi a spus:

— Hai să mergem. Nu ne va simţi nimeni lipsa o vreme.

O conduse în jos pe trepte, până la o poartă secundară, apoi deschise uşa secretă şi ieşiră.

O potecă îngustă cobora dealul abrupt de la castel până la râu. Câţiva miei au fugit când i-au văzut apropiindu-se, iar un băiat porni după ei. Arthur îi cuprinse mijlocul cu braţul, iar ea îşi potrivi pasul cu al lui.

— Să ştii că piersici avem, o asigură el. Nu şi celelalte fructe, desigur. Dar sunt convins că putem să cultivăm *lactuca* ta, orice-ar fi ea. Nu ne trebuie decât un grădinar care poate aduce seminţele şi care deja a cultivat ce vrei tu. De ce nu-i scrii grădinarului de la Alhambra, să-i ceri să-ţi trimită pe cineva?

— Chiar aş putea să aduc un grădinar? întrebă ea, nevenindu-i să creadă.

— Iubirea mea, vei fi regina Angliei. Poţi să aduci un regiment de grădinari.

— Chiar aşa?

Arthur râse văzându-i încântarea zugrăvită pe chip.

— Fără întârziere. Nu ai ştiut?

— Nu! Dar unde s-ar ocupa de grădinărit? Nu e loc lângă zidurile castelului şi, dacă ar fi să avem şi pomi fructiferi pe lângă legume...

— Eşti Prinţesa de Wales! Poţi să-ţi faci grădina unde-ţi place. Poţi să transformi întregul Kent în grădină, dacă vrei, draga mea.

— Kent?

— Acolo cresc meri şi hamei. Poate că ar creşte şi *lactuca.*

Cătălina râse împreună cu el.

— Nu m-am gândit. Nici prin minte nu mi-a trecut să

trimit după un grădinar. Măcar de-aş fi adus unul de la bun început. Am atâtea doamne de companie care nu-mi sunt de niciun folos, dar nu am un grădinar.

— Ai putea să-l chemi în locul Donei Elvira.

Ea hohoti de râs.

— Ah, Doamne, ce norocoşi suntem! spuse el simplu. Norocoşi că ne avem unul pe celălalt şi pentru viața pe care o trăim. Vei avea întotdeauna tot ce-ți doreşti, întotdeauna. Jur. Vrei să-i scrii mamei tale? Ar putea să-ți trimită vreo doi oameni pricepuți, iar eu voi cere să se are o bucată de pământ imediat.

— Îi voi scrie Juanei, hotărî ea. În Țările de Jos. Şi ea e tot în partea de miazănoapte a creştinătății, ca mine. Trebuie să ştie ce creşte pe aşa o vreme. O să-i scriu să văd ce-a făcut ea.

— Şi vom mânca *lactuca!* spuse el, sărutându-i degetele. Nu vom mânca altceva decât *lactuca,* orice-ar fi ea. Ca oile care pasc iarba.

— Spune-mi o poveste.

— Nu, spune-mi tu mie una.

— Numai dacă-mi povesteşti din nou despre căderea Granadei.

— O să-ți povestesc. Dar mai întâi, trebuie să-mi explici ceva.

Arthur se întinse şi o trase spre el, de-a curmezişul patului, ca să-i aşeze capul pe umărul lui. Ea simțea cum pieptul bărbatului se ridică şi coboară în ritmul respirației şi-i auzea bătăile inimii, neschimbătoare ca iubirea.

— Îți explic orice, spuse el, iar ea simți că zâmbeşte, după sunetul vocii. Sunt neobişnuit de înțelept azi. Ar fi trebuit să mă auzi azi, după cină, împărțind dreptatea.

— Eşti foarte corect, fu ea de acord. Ador să văd cum îți spui părerea despre ceva.

— Sunt un Solomon, spuse el. Şi-mi vor zice Arthur cel

Bun.

— Arthur cel înțelept, îi sugeră ea.

— Arthur Magnificul.

Cătălina chicoti.

— Dar vreau să-mi lămureşti ceva ce am auzit în legătură cu mama ta.

— Da?

— Una dintre doamnele de companie englezoaice mi-a spus că a fost logodită cu tiranul Richard. Cred că n-am înțeles eu bine. Vorbeam în franceză şi e posibil să fi înțeles greşit.

— Ah, acea poveste, spuse el întorcând puțin capul.

— Nu e adevărată? Sper că nu te-am jignit.

— Nu, deloc. E o poveste care se aude des.

— Nu poate fi adevărată?

— Cine ştie? Numai mama şi Richard tiranul pot să ştie ce s-a întâmplat. Şi unul dintre ei e mort, iar cealaltă e tăcută ca moartea.

— Îmi spui? încercă ea. Sau n-ar trebui să vorbim despre asta?

El ridică din umeri.

— Sunt două poveşti. Una este bine-cunoscută, iar cealaltă e ca o umbră a ei. Povestea pe care o cunoaşte toată lumea spune că mama a fugit să se adăpostească în sanctuar, împreună cu mama şi surorile ei. Se ascundeau toate într-o biserică. Ştiau că, dacă părăseau sanctuarul, aveau să fie luate prizoniere de Richard Uzurpatorul şi aveau să dispară în Turn, la fel cum se întâmplase cu frații mai mici. Nimeni nu ştia dacă prinții erau în viață sau muriseră, nimeni nu-i văzuse şi toți se temeau că erau morți. Mama i-a scris tatei – de fapt, mama ei i-a cerut s-o facă – şi i-a spus că, dacă va veni în Anglia – el, un Tudor care se trăgea din neamul Lancaster – ea, prințesa de York, avea să se mărite cu el ca să pună capăt rivalității dintre

cele două familii. I-a spus să vină s-o salveze şi să-i cunoască iubirea. El a primit scrisoarea, şi-a strâns oştire, a venit s-o găsească pe prințesă, s-a căsătorit cu ea şi a adus pacea în Anglia.

— Asta mi-ai mai spus. E o poveste frumoasă.

Arthur dădu din cap.

— Dar povestea pe care nu mi-ai spus-o?

El chicoti fără să vrea.

— E destul de scandaloasă. Se spune că nu s-a refugiat deloc în sanctuar. Se spune că a părăsit sanctuarul, pe mama şi pe surorile sale le-a dus la curte. Soția regelui Richard murise, iar el îşi căuta o alta. Ea a acceptat cererea în căsătorie a regelui Richard. S-ar fi măritat cu unchiul ei, tiranul, cel care-i ucisese frații.

Cătălina îşi acoperi gura cu mâna, înăbuşindu-şi o exclamație îngrozită, cu ochii căscați.

— Nu se poate!

— Aşa se spune.

— Regina, mama ta?

— Chiar ea. De fapt, se spun lucruri şi mai rele. Că s-a logodit cu Richard chiar când soția lui se afla pe patul de moarte. De aceea s-ar duşmăni cu bunica mea în continuare. Bunica nu are încredere în ea, dar nu spune niciodată de ce.

— Cum a putut? întrebă ea.

— De ce nu? răspunse el. Dacă priveşti lucrurile prin ochii ei, vezi că era o prințesă de York al cărei tată murise. Mama ei era duşmanca regelui, prizonieră în sanctuar; la fel de bine, ar fi putut fi în Turn. Dacă voia să trăiască, trebuia să găsească o cale de a-i intra regelui în grații. Dacă voia să fie recunoscută ca prințesă, el avea s-o facă. Dacă voia să fie regina Angliei, trebuia să se mărite cu el.

— Dar ar fi putut să... începu ea, dar se opri.

— Nu, spuse el, clătinând din cap. Ştii, era o prințesă, nu

avea de ales. Dacă voia să rămână în viață, era nevoită să i se supună regelui. Dacă voia să fie regină, trebuia să se mărite cu el.

— Ar fi putut strânge oştire pentru ea.

— Nu şi în Anglia, îi aminti el. Trebuia să se mărite cu regele Angliei, ca să-i fie regină. Era singurul lucru pe care-l putea face.

Cătălina rămase tăcută o clipă.

— Slavă Domnului că eu a trebuit să mă căsătoresc cu tine ca să pot fi regină, că soarta m-a purtat cu atâta uşurință aici.

El zâmbi.

— Slavă Domnului că suntem fericiți cu soarta noastră. Fiindcă ne-am fi căsătorit oricum, iar tu ai fi fost regina Angliei indiferent dacă m-ai fi iubit sau nu. Nu-i aşa?

— Ba da, spuse ea. O prințesă nu are niciodată de ales.

El aprobă din cap.

— Dar bunica ta, Milady mama regelui, sigur a plănuit căsătoria mamei tale cu tatăl tău. De ce n-o iartă? Făcea parte din plan.

— Acele două femei puternice, mama tatălui meu şi mama mamei mele, au încheiat înțelegerea ca o pereche de spălătorese care vindeau lenjerie furată.

Ea scoase o mică exclamație de surprindere.

Arthur chicoti, descoperind că-i plăcea mult s-o şocheze.

— Îngrozitor, nu-i aşa? răspunse el calm. Mama mamei mele trebuie să fi fost cea mai duşmănită femeie din Anglia.

— Şi unde e acum?

El ridică din umeri.

— A stat la curte o vreme, dar Milady mama regelui o ura aşa de tare, că a făcut cumva să scape de ea. Era vestit de frumoasă, ştii asta, şi, pe deasupra, îi plăcea să uneltească. Bunica a acuzat-o de complot împotriva tatei, iar el a preferat s-o asculte.

— Doar n-a murit! Nu se poate s-o fi ucis!

— Nu. A închis-o într-o mănăstire şi nu mai vine niciodată la curte.

Ea era îngrozită.

— Bunica ta a închis-o pe mama reginei la mănăstire?

El dădu din cap, cu o expresie serioasă pe chip.

— Chiar aşa. Consideră-te prevenită, iubirea mea. Bunica nu acceptă la curte pe nimeni care i-ar putea ştirbi puterea. Asigură-te că n-o superi vreodată.

Cătălina scutură din cap.

— N-aş face una ca asta. Mi-e groază de ea.

— Şi mie! râse el. Dar o cunosc, te previn. Nu s-ar da în lături de la nimic pentru a-şi ține fiul şi familia la putere. Nimic n-o va face să uite asta. Nu iubeşte pe nimeni în afară de el. Nici pe mine, nici pe vreunul dintre soții ei, pe nimeni în afară de el.

— Nici pe tine?

El clătină din cap.

— Nici pe el nu-l iubeşte aşa cum îți închipui tu. E băiatul care – a hotărât ea – s-a născut să fie rege. L-a trimis departe când era doar ceva mai mare decât un prunc, ca să fie în siguranță. L-a văzut crescând, supraviețuind copilăriei. Apoi l-a trimis să înfrunte pericole îngrozitoare, ca să ceară tronul. N-ar putea iubi decât un rege.

Ea aprobă.

— El e pretendentul ei.

— Exact. Ea a ridicat pretenții la tron pentru el. Ea l-a făcut rege. El e regele ei.

El văzu că era serioasă.

— Gata, ajunge cu povestea asta. Acum trebuie să-mi cânți cântecul.

— Care?

— Mai e vreunul despre căderea Granadei?

— Zeci, aş spune.

— Cântă-mi unul, îi ceru.

Îşi îndesă alte câteva perne sub cap, iar ea îngenunche în faţa lui, îşi dădu părul roşu, bogat, pe spate şi începu să cânte încet, cu glas dulce:

Se auzeau vaiete în Granada când soarele cobora
Unii chemau Sfânta Treime, alţii pe Mahoun,
Ici se vedea Coranul, colo era purtată crucea,
Ici se-auzea clopotul creştin, colo cornul maur.
Te deum Laudamus! *cânta Alacala:*
Din minaretele Alhambrei, unde flutura semiluna,
Se-arată flamurile Aragónului, ale Castiliei
Un rege intră triumfător, pe când celălalt iese plângând.

El rămase tăcut minute în şir. Ea se întinse din nou lângă el, pe spate, privind fără să vadă baldachinul brodat de deasupra capetelor lor.

— Întotdeauna se întâmplă la fel, nu-i aşa? observă el. Mărirea cuiva înseamnă căderea altuia. Eu voi fi rege, dar numai când va muri tata. Şi după moartea mea, va domni fiul meu.

— Să-l botezăm Arthur? întrebă ea. Sau Henric, ca pe tatăl tău?

— Arthur e un nume bun, spuse el. Un nume potrivit pentru o nouă familie regală a Angliei. Arthur pentru Camelot şi pentru mine. Nu mai vrem încă un Henric; fratele meu e prea de-ajuns. Să-l botezăm Arthur, iar pe sora lui mai mare, Mary.

— Mary? Eu voiam să-i spunem Isabella, după mama.

— Poţi să-i pui următoarei fiice numele Isabella. Dar vreau ca prima noastră născută să fie Mary.

— Arthur trebuie să fie primul.

El clătină din cap.

— Întâi o vom avea pe Mary, ca să învăţăm cu o fată cum se fac lucrurile.

— Care lucruri?

El făcu un gest cu mâna.

— Botezul, perioada de retragere, naşterea, toată agitaţia şi toate grijile, doica, femeile care leagănă pruncul, dădacele. E groaznic de complicat. Dar dacă o avem întâi pe Mary, totul va fi gata pregătit şi, când vine timpul să te retragi din nou, o să-l aşezăm în leagăn pe fiul şi moştenitorul nostru.

Ea se ridică şi se întoarse spre el, prefăcându-se indignată.

— Vrei să exersezi pe fiica mea cum e să fii tată! exclamă ea.

— Nici tu n-ai vrea să începi cu fiul meu, protestă el. El va fi trandafirul trandafirului Angliei. Aşa mi se spune, îţi aminteşti? „Trandafirul Angliei”. Cred că ar trebui să-mi tratezi bobocul, floarea mea, cu cel mai mare respect.

— Bine, atunci va fi Isabella, stabili Cătălina. Dacă e prima, se va numi Isabella.

— Mary, după regina din ceruri.

— Isabella, după regina Spaniei.

— Mary, ca să-i mulţumim Cerului că mi te-a trimis. Cel mai frumos dar din rai pe care l-aş fi putut primi.

Cătălina se topi în braţele lui.

— Isabella, spuse ea în timp ce el o săruta.

— Mary, îi şopti el la ureche. Şi hai s-o zămislim chiar acum.

E dimineaţă. Stau în pat, în zorii zilei, şi ascult păsările care îşi încep încet-încet cântecul. Soarele se ridică şi prin grilajul ferestrei zăresc un petic de cer albastru. Poate că va fi o zi caldă, poate că vine, în sfârşit, vara.

Lângă mine, Arthur respiră încet şi regulat. Simt cum mi se umple inima de iubire pentru el, îi ating buclele blonde şi mă întreb dacă o femeie a iubit vreodată un bărbat aşa cum îl iubesc eu pe el.

Mă întorc şi îmi pun cealaltă mână pe rotunjimea pântecelui cald. Oare se poate ca azi-noapte să fi zămislit un

copil? Oare e deja acolo pruncul care se va numi Mary, prințesa Mary, trandafirul trandafirului Angliei?

Aud pașii cameristei în anticameră; aduce lemne pentru foc și scormone jăraticul. Dar Arthur încă nu se trezește. Îl ating ușor pe umăr.

— Trezește-te, somnorosule, îi spun cu dragoste-n glas. Servitorii sunt deja în camera de-alături, trebuie să pleci.

E ud de sudoare, iar pielea umărului îi e rece și lipicioasă.

— Iubitule? îl întreb. Te simți bine?

El deschide ochii și mă privește.

— Nu-mi zice că s-a făcut deja dimineață. Mă simt așa de obosit, că aș mai dormi o zi întreagă.

— Ba s-a făcut.

— Ah, de ce nu m-ai trezit mai devreme? Așa de tare te iubesc dimineața, iar acum nu mai pot să te am până diseară.

Îmi lipesc fața de pieptul lui.

— Lasă. Și eu am dormit până târziu. Ne culcăm la ore prea înaintate. Și acum trebuie să pleci.

Arthur mă strânge în brațe, ca și cum n-ar putea suporta să se despartă de mine; dar aud cum servitorul care se ocupă de odăile mele intră, aducând apă fierbinte. Mă dezlipesc de el. E ca și cum mi-așjupui un rând de piele. Nu pot să îndur despărțirea de el.

Deodată, îmi dau seama cât de fierbinte e trupul lui, cât de calde sunt așternuturile încâlcite în jurul nostru.

— Arzi!

— De dorință, îmi spune el zâmbind. Trebuie să mă duc la slujbă, să mă răcoresc.

Se dă jos din pat și își pune halatul pe umeri. Se clatină puțin.

— Iubitul meu, te simți bine? îl întreb.

— Un pic amețit, nimic mai mult, spune el. Orbit de dorință, și e numai vina ta. Ne vedem în capelă. Roagă-te pentru mine,

iubita mea.

Mă dau jos din pat şi descui uşa care dă spre parapet, ca să poată ieşi. Se clatină puțin când urcă treptele de piatră, apoi îl văd că se îndreaptă de spate şi trage adânc în piept aerul proaspăt. Închid uşa în urma lui, apoi urc din nou în pat. Privesc de jur-împrejurul camerei, nimeni nu şi-ar putea da seama că a fost aici. Imediat, Dona Elvira bate la uşă şi intră cu camerista şi alte slujitoare care aduc cana cu apă fierbinte şi hainele cu care trebuie să mă îmbrac.

— Ai dormit mult, pesemne eşti prea obosită, îmi spune Dona Elvira cu reproş.

Dar eu sunt aşa de liniştită şi de fericită, că nici nu mă obosesc să-i răspund.

În capelă, n-au putut decât să schimbe zâmbete pe furiş. După slujbă, Arthur a plecat să călărească, iar Cătălina s-a dus să mănânce. După micul dejun, era timpul să studieze împreună cu capelanul şi Cătălina s-a aşezat la masa de la fereastră, alături de el, ca să citească Epistolele Sfântului Pavel.

Margaret Pole a intrat chiar când Cătălina îşi închidea cartea.

— Prințul vă roagă să veniți în apartamentele sale, spuse ea.

Cătălina se ridică.

— S-a întâmplat ceva?

— Cred că nu se simte bine. Le-a cerut să plece tuturor, în afară de servitorii personali.

Cătălina ieşi imediat, urmată de Dona Elvira şi de Lady Margaret. Camerele prințului erau pline de oamenii obişnuiți de la curte: cei care doreau să obțină favoruri, solicitanți care căutau dreptatea, curioşi veniți să se uite şi ceata de funcționari mărunți şi de servitori. Cătălina trecu printre ei, ajunse la uşa dublă a dormitorului lui Arthur şi intră.

El stătea pe un scaun, lângă foc, şi era foarte palid. Dona Elvira şi Lady Margaret au rămas la uşă, iar Cătălina s-a apropiat în grabă de el.

— Eşti bolnav, iubitule? întrebă ea repede.

El reuşi să zâmbească, dar ea observă că fusese nevoit să facă un efort.

— Am luat vreo răceală, cred, spuse el. Nu te apropia, nu vreau să ți-o dau şi ție.

— Ți-e cald? întrebă ea cu teamă în glas, gândindu-se la boala năduşelii, care începea ca o febră obişnuită, dar lăsa în urmă un cadavru.

— Nu, mi-e frig.

— Nu e de mirare în țara asta, unde ori ninge, ori plouă tot timpul.

El reuşi să zâmbească din nou.

Cătălina privi în jurul ei şi o văzu pe Lady Margaret.

— Lady Margaret, trebuie să trimitem după medicul prințului.

— Am trimis deja servitorii să-l aducă, spuse ea apropiindu-se.

— Nu vreau prea multă agitație, spuse Arthur supărat. Voiam doar să te anunț, Prințesă, că nu voi veni la cină.

Ochii li se întâlniră. „Cum facem să rămânem singuri?” era întrebarea nerostită.

— Pot cina în odăile tale? întrebă ea. Putem cina singuri, între patru ochi, de vreme ce nu te simți bine?

— Da, vom face întocmai, hotărî el.

— Întâi să vă vadă doctorul, îl sfătui Lady Margaret. Dacă Alteța Voastră permite. Vă poate sfătui ce să mâncați şi vă va spune dacă prințesa e în siguranță alături de voi.

— Nu e bolnav, insistă Cătălina. Spune doar că se simte obosit. E doar frigul de-aici sau umezeala. Ieri a fost frig şi el a călărit jumătate de zi.

S-au auzit bătăi în uşă şi un glas care anunța:

— Doctorul Bereworth a sosit, Alteță.

Arthur făcu semn cu mâna, ca medicul să fie lăsat să intre, Dona Elvira deschise uşa, iar acesta păşi înăuntru.

— Prințul se simte obosit şi îi e frig, spuse Cătălina, apropiindu-se imediat de el şi vorbind iute în franceză. E bolnav? Nu cred că e bolnav. Ce părere aveți?

Doctorul le făcu o plecăciune adâncă amândurora, apoi Donei Elvira şi lui Lady Margaret.

— Mă tem că nu înțeleg, îi spuse el stânjenit, în engleză, lui Lady Margaret. Ce spune prințesa?

Cătălina îşi pocni palmele de neputință.

— Prințul... începu ea în engleză.

Margaret Pole veni lângă ea.

— Alteța Sa nu se simte bine, spuse ea.

— Pot vorbi cu el între patru ochi? întrebă el.

Arthur aprobă din cap. Încercă să se ridice de pe scaun, dar aproape că se împiedică. Doctorul veni să-l ajute într-o clipă şi îl conduse în dormitor.

— Nu se poate să fie bolnav, se întoarse Cătălina spre Dona Elvira şi-i vorbi în spaniolă. Aseară n-avea nimic. Doar azi-dimineață îi era cald. Dar spunea că e doar obosit. Şi acum abia reuşeşte să stea în picioare. N-are cum să fie bolnav.

— Cine ştie ce boli se pot lua, cu ploile şi ceața de-aici? îi răspunse Dona Elvira cu asprime. E de mirare că nu te-ai îmbolnăvit şi tu. E de mirare că oricare din noi reuşeşte să rabde aşa ceva.

— Nu e bolnav, spuse Cătălina. E doar prea obosit. Ieri a călărit mult. Şi a fost frig, a bătut un vânt tare rece. Am observat până şi eu asta.

— Un aşa vânt poate să ucidă un om, spuse Dona Elvira pe un ton sumbru. E aşa de rece şi de umed!

— Taci! spuse Cătălina, acoperindu-şi urechile cu mâinile. Să nu mai aud o vorbă. E doar obosit, prea obosit.

Şi probabil că a răcit. Nu se cade să aduci vorba de vânturi ucigaşe şi de umezeală.

Lady Margaret se apropie şi-i luă Cătălinei mâinile într-ale sale.

— Aveți răbdare, prințesă, o sfătui ea. Doctorul Bereworth e un medic foarte bun şi îl cunoaşte pe prinț de când era copil. Prințul e un tânăr robust şi puternic. Probabil că nu există niciun motiv de îngrijorare. Dacă doctorul Bereworth are vreo îngrijorare, vom trimite după medicul regelui, la Londra. O să fie bine din nou în curând.

Cătălina dădu din cap şi se întoarse ca să se aşeze lângă fereastră şi să privească afară. Cerul se înnorase, iar soarele dispăruse aproape cu totul. Ploua din nou, iar picăturile se prelingeau pe ochiurile mici de geam. Cătălina le privea. Încerca să nu se gândească la moartea fratelui ei, care-şi iubise soția aşa de mult şi aşteptase să i se nască fiul. Juan murise la doar câteva zile după ce se îmbolnăvise şi nimeni nu şi-a dat seama din care pricină.

— Nu mă voi gândi la el, bietul Juan, îşi şopti Cătălina. Nu e mereu la fel. Juan a fost dintotdeauna mic şi slăbuț, dar Arthur e puternic.

Medicul a rămas înăuntru mult timp, iar când a ieşit din dormitor, Arthur nu l-a urmat. Cătălina, care se ridicase de pe scaun imediat ce se deschisese uşa, s-a uitat pe lângă el, ca să-l vadă pe Arthur. Tânărul stătea în pat, pe jumătate dezbrăcat şi pe jumătate adormit.

— Cred că servitorii ar trebui să-l pregătească să rămână în pat, spuse doctorul. E foarte obosit. Are nevoie de odihnă. Dacă sunt grijulii, îl pot aşeza în pat fără să-l trezească.

— E bolnav? întrebă Cătălina răspicat, în latină. *Aegrotat*? E grav?

Doctorul făcu un gest cu mâinile.

— Are febră, spuse el cu grijă, rar, în franceză. O să-i dau o licoare care să-i scadă temperatura.

— Ştiţi ce are? întrebă Lady Margaret, foarte încet. Nu e boala năduşelii, nu?

— Să dea Domnul să nu fie. Şi nu mai sunt alte cazuri în oraş, după ştiinţa mea. Dar îi trebuie linişte şi să fie lăsat să se odihnească. Merg să-i prepar licoarea, apoi mă întorc.

Cătălina nu înţelegea nimic din şoaptele lor în engleză.

— Ce spune? Ce-a spus? o întrebă pe Lady Margaret.

— Nimic mai mult decât ce ştiaţi deja, o linişti femeia mai vârstnică. Are febră şi trebuie să se odihnească. Am să-i chem pe servitorii lui ca să-l schimbe şi să-l aşeze în pat cum trebuie. Dacă se simte mai bine diseară, puteţi cina împreună cu el. Sunt sigură că s-ar bucura.

— Unde pleacă? strigă Cătălina când văzu că doctorul face o plecăciune şi se îndreaptă spre uşă. Trebuie să stea aici şi să aibă grijă de prinţ.

— Merge să prepare o licoare care să-i scadă febra. Se întoarce imediat. Prinţul va fi îngrijit cum nu se poate mai bine, Alteţă, îl iubim la fel de mult ca voi. Îi vom da toată atenţia cuvenită.

— Ştiu... doar că... Durează mult până se întoarce doctorul?

— Vine cât de repede poate. Şi vedeţi, prinţul doarme. Somnul îi va fi cea mai bună doctorie. Poate să se odihnească şi să-şi recapete puterile ca să poată cina cu voi diseară.

— Crezi că se va simţi mai bine diseară?

— Dacă e doar febră şi oboseală, o să fie mai bine în câteva zile, spuse Lady Margaret cu hotărâre.

— O să-i veghez somnul, spuse Cătălina.

Lady Margaret deschise uşa şi le făcu semn servitorilor prinţului să se apropie. Le dădu ordine, apoi o conduse pe prinţesă printre oamenii adunaţi, până în odăile ei.

— Veniţi, Alteţă, îi spuse. Veniţi să facem o plimbare în curtea interioară, apoi eu mă voi întoarce la el, să mă asigur

că are la dispoziție tot ce-i trebuie.

— Mă întorc chiar acum la el, insistă Cătălina. Vreau să-i veghez somnul.

Margaret aruncă o privire spre Dona Elvira.

— Ar trebui să nu vă apropiați de camera lui, dacă chiar are febră, spuse încet şi răspicat, în franceză, astfel încât guvernanta s-o înțeleagă. Sănătatea voastră e foarte importantă, Prințesă. Nu mi-aş ierta-o dacă vi s-ar întâmpla ceva rău vreunuia dintre voi.

Dona Elvira făcu un pas înainte şi strânse din buze. Lady Margaret ştia că se putea baza pe ea s-o apere pe prințesă de pericole.

— Dar ai spus că are doar puțină febră. Pot merge la el?

— Să aşteptăm să auzim ce zice doctorul, propuse Lady Margaret, cu glas scăzut. Dacă sunteți grea, dragă prințesă, n-am vrea să vă molipsiți de febră.

— Dar voi cina cu el.

— Dacă se va simți îndeajuns de bine.

— Dar va vrea să mă vadă!

— De asta puteți fi sigură! îi zâmbi Lady Margaret. Când îi va scădea febra şi se va simți mai bine, diseară, când va putea să se ridice să mănânce, va vrea să vă vadă. Dar trebuie să aveți răbdare.

Cătălina dădu din cap.

— Dacă plec acum, juri că vei sta neîncetat alături de el?

— Mă voi întoarce chiar acum, dacă ieşiți la o plimbare şi apoi mergeți în camerele voastre, să citiți sau să brodați.

— Mă duc! spuse Cătălina, deodată ascultătoare. Mă duc în camera mea, dacă stai tu cu el.

— De îndată, îi promise Lady Margaret.

Grădina asta minusculă e ca o curte de închisoare. Mă tot plimb în cerc printre ierburile de leac, iar burnița cade încontinuu, ca lacrimile. Nici odăile mele nu sunt cu nimic mai bune, odaia mea e ca o celulă. Nu suport pe nimeni lângă

mine şi nici singură nu îndur să fiu. Le-am cerut doamnelor să stea în anticameră, căci sporovăială lor neîncetată mă face să țip de enervare. Dar când rămân singură în camera mea, tânjesc după companie. Vreau să mă țină cineva de mână şi să îmi spună că totul va fi bine.

Cobor treptele înguste de piatră şi merg pe aleea pietruită până la capelă. În peretele rotund sunt aşezate o cruce şi un altar de piatră, cu o lumină care arde în fața lui. E locul păcii desăvârşite; dar eu nu-mi găsesc pacea. Îmi înfund mâinile reci în mâneci şi mă strâng singură în brațe, merg de-a lungul peretelui rotund – sunt treizeci şi şase de paşi până la uşă – apoi păşesc din nou în cerc, ca un măgar care învârte roata. Mă rog; dar nu cred că mă aude cineva.

„Sunt Cătălina, Prințesa Spaniei şi Prințesa de Wales", îmi reamintesc. „Sunt Cătălina, cea iubită de Dumnezeu, care se bucură defavoarea Lui specială. Nimic rău nu mi se poate întâmpla. Nu mi se poate întâmpla ceva atât de rău. A fost voia Domnului să mă căsătoresc cu Arthur şi să unim regatele Spaniei şi Angliei. Dumnezeu nu va permite să i se întâmple ceva lui Arthur, şi nici mie. Ştiu că ne iubeşte pe mama şi pe mine mai mult decât pe ceilalți. Sunt sigură că teama aceasta e doar o încercare pe care mi-o trimite. Dar nu-mi va fi frică, fiindcă ştiu că mie nu mi se poate întâmpla nimic rău.

Cătălina a rămas să aştepte în odăile ei, trimițând la fiecare ceas una dintre doamnele de companie să-i aducă veşti despre soțul ei. În primele câteva ore, i-au spus că încă dormea, că doctorul îi preparase licoarea şi veghea lângă patul lui, aşteptând să se trezească. Apoi, la ora trei după-amiaza, au înştiințat-o că se trezise, dar febra era foarte mare. Luase licoarea şi acum aşteptau toți să-i scadă febra. La ora patru se simțea şi mai rău, în loc să fie mai bine, iar doctorul îi pregătea alt medicament.

Nu avea să mănânce nimic la cină, doar să bea puțină bere slabă şi să ia doctoriile pentru febră.

— Du-te şi întreabă-l dacă vrea să mă primească, i-a cerut Cătălina uneia dintre doamnele de companie engleze. Vorbeşte cu Lady Margaret. Mi-a promis că voi cina cu el. Aminteşte-i asta.

Femeia a plecat şi s-a întors cu un aer sumbru.

— Prinţesă, toată lumea e foarte îngrijorată. Au trimis după un doctor la Londra. Doctorul Bereworth, care l-a îngrijit până acum, nu are idee de ce nu-i scade febra. Lady Margaret e acolo împreună cu Sir Richard Pole, Sir Richard Thomas, Sir Henric Vernon, Sir Richard Croft. Toţi aşteaptă la uşa odăii lui, iar pe voi nu vă pot primi să-l vedeţi. Spun că aiurează.

— Trebuie să merg la capelă. Trebuie să mă rog, spuse iute Cătălina.

Şi-a acoperit în grabă capul cu un văl şi s-a întors în capela rotundă. Spre spaima ei, duhovnicul Prinţului Arthur era la altar, cu capul plecat, rugându-se; mulţi dintre mai-marii oraşului şi castelului se rugau cu capetele plecate, de jur-împrejurul capelei. Cătălina a intrat şi a îngenuncheat. Şi-a sprijinit bărbia în mâini şi a privit umerii gârboviţi ai preotului, căutând un semn că rugăciunile acestuia erau auzite. Nu a văzut niciunul. Şi-a închis ochii.

Doamne Dumnezeule, cruţă-l pe Arthur, cruţă-lpe soţul meu iubit, Arthur. E doar un băiat, eu sunt doar o fată, n-am avut timp să fim împreună, n-am avut deloc timp. Ştii ce regat măreţ vom ridica noi, dacă-l cruţi. Ştii ce planuri avem pentru ţara asta, cum o vom transforma într-un castel sfânt, cum îi vom birui pe mauri, cum vom apăra regatul de scoţieni. Doamne, ai milă! Cruţă-l pe Arthur şi dă-mi-l înapoi. Vrem să avem copii: Mary, trandafirul trandafirului, şi fiul nostru, Arthur, care va fi al treilea rege roman sfânt din neamul Tudor. Lasă-ne să ne ţinem promisiunea. O, Doamne, ai milă şi cruţă-l! Fecioară iubită, roagă-te pentru noi şi cruţă-l! Sunt eu, Cătălina, eu cer asta, o cer în numele mamei, Regina

Isabella, care Te-a slujit toată viața, cea mai creştină dintre regine, care-a luptat în cruciade pentru Tine. Tu o iubeşti, mă iubeşti şi pe mine. Te implor, nu mă dezamăgi.

S-a întunecat în timp ce Cătălina se ruga, dar ea n-a observat. Se făcuse deja târziu când Dona Elvira i-a atins umărul şi i-a spus:

— Infanta, trebuie să mănânci ceva şi să mergi la culcare.

Cătălina a privit-o, palidă.

— Ce veşti ai? a întrebat-o.

— Spun că-i mai rău.

Isuse, cruță-l, Isuse, cruță-mă, Isuse, cruță Anglia. Nu-mi spune că Arthur se simte mai rău.

Dimineața au spus că trecuse cu bine peste noapte, dar servitorii îşi şopteau între ei că e pe ducă. Febra era aşa de mare, că începuse să aiureze; uneori se credea în camera lui de copil, cu surorile şi fratele lui, iar alteori credea că e la nunta lui, îmbrăcat în satin alb, strălucitor, şi uneori, în mod straniu, se credea într-un palat fantastic. Vorbea despre o curte cu mirți, despre un bazin dreptunghiular cu apă ca oglinda, în care se reflecta o clădire de aur, despre stoluri de drepnele care zboară în cerc, dând rotocoale cât e ziua de lungă.

— Am să merg să-l văd, a anunțat-o Cătălina pe Lady Margaret la prânz.

— Prințesă, e posibil să fie boala năduşelii, i-a răspuns cealaltă fără ocolişuri. Nu vă pot lăsa să vă apropiați de el. Nu pot îngădui să vă molipsiți de ceva. E datoria mea să vă feresc şi să nu vă las să vă apropiați de el.

— Tu ai o datorie față de mine! îi strigă Cătălina.

Femeia, şi ea prințesă, n-a ezitat.

— Am o datorie față de Anglia, spuse. Şi dacă purtați în pântece un prinț Tudor, atunci am o datorie la fel de mare față de acel prunc cât am față de voi. Nu vă certați cu mine, Prințesă. Nu vă pot lăsa să vă apropiați mai mult decât până

la picioarele patului său.

— Atunci, dă-mi voie să merg până acolo, se rugă Cătălina ca o fetiță. Te rog, lasă-mă doar să-l văd.

Lady Margaret își plecă fruntea și o conduse către odăile regale. Mulțimea din anticameră crescuse de când se răspândise vorba că prințul lor se lupta cu moartea; dar erau tăcuți, ca în doliu. Așteptau și se rugau pentru trandafirul Angliei. Câțiva au observat-o pe Cătălina, cu chipul acoperit de mantila de dantelă, și au binecuvântat-o. Apoi unul dintre ei s-a apropiat de ea și a căzut în genunchi.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, Prințesă, i-a spus. Și să dea Domnul ca prințul să se ridice din patul lui și să fie iar fericit cu voi.

— Amin, spuse Cătălina cu buze reci, apoi își continuă drumul.

Ușa dublă a dormitorului se deschise, iar ea intră. O întreagă spițerie fusese aranjată în odaia prințului, pe o masă demontabilă pe care se înghesuiau tot felul de borcane mari din sticlă, pline cu felurite ingrediente, un mojar cu pistil și un tocător; veniseră vreo jumătate de duzină de bărbați în halate de medic, din gabardină. Cătălina se opri, căutându-l din priviri pe doctorul Bereworth.

— Doctore?

El se apropie de ea și căzu în genunchi. Chipul îi era sumbru.

— Prințesă.

— Ce vești ai despre soțul meu? întrebă ea încet și răspicat, în franceză.

— Îmi pare rău, nu se simte mai bine.

— Dar nici mai rău, sugeră ea. Se va face bine.

El clătină din cap.

— *Il est très malade,* spuse el simplu.

Cătălina a auzit cuvintele, dar parcă uitase limba. Nu reușea să le traducă. S-a întors spre Lady Margaret.

— Zice că e mai bine? întrebă.

Lady Margaret clătină din cap.

— Spune că e mai rău, îi răspunse ea sincer.

— Dar trebuie să aibă ceva să-i dea, zise Cătălina, întorcându-se către doctor. *Vous avez un médicament*?

El îi arătă masa din spatele lui, întreaga spițerie.

— Ah, dacă am avea un doctor maur! strigă Cătălina. Sunt cei mai pricepuți, nu-i întrece nimeni. Înainte, aveau cele mai bune şcoli de medicină... Dacă aş fi adus un doctor cu mine! Medicina arabă e cea mai bună!

— Facem tot ce ne stă în putință, spuse doctorul cu asprime.

Cătălina încercă să zâmbească.

— Sunt convinsă, spuse ea. Dar aş vrea atât de mult... Ei bine, pot să-l văd?

Privirea furişă pe care Lady Margaret a schimbat-o cu doctorul a dat de înțeles că aceasta fusese o sursă de discuții aprinse.

— Să văd dacă e treaz, spuse el şi intră în cameră.

Cătălina l-a aşteptat. Nu-i venea să creadă că doar cu o zi înainte, dimineața, Arthur se strecurase din patul ei, plângându-se că nu-l trezise îndeajuns de devreme ca să aibă timp să facă dragoste. Acum era atât de bolnav, că nu putea nici măcar să-l ia de mână.

Doctorul deschise uşa.

— Puteți veni până în prag, Prințesă, spuse el. Dar, pentru sănătatea voastră şi a pruncului pe care se poate să-l purtați, nu trebuie să vă apropiați mai mult.

Cătălina veni la uşă în grabă. Lady Margaret îi îndesă în mână un săculeț umplut cu ierburi aromate şi cuişoare. Cătălina şi-l duse la nas. Mirosul înțepător îi făcea ochii să lăcrimeze în timp ce se chinuia să zărească ceva în camera întunecoasă.

Arthur zăcea pe pat, acoperit cu cămaşa de noapte pentru

a respecta buna-cuviință, cu fața îmbujorată de febră. Părul blond îi era întunecat de sudoare, iar chipul îi era supt. Părea mult mai în vârstă decât cei cincisprezece ani ai săi. Ochii i se adânciseră mult, iar pielea de sub ei era maronie.

— A venit soția voastră, îi şopti doctorul.

Ochii lui Arthur se deschiseră cu greu, iar ea observă cum şi-i mijeşte, încercând să privească spre uşă, la lumină, unde se afla Cătălina, cu chipul albit de spaimă.

— Iubita mea, spuse el. *Amo te.*

— *Amo te,* şopti ea. Mi-au zis că nu am voie să mă apropii mai mult.

— Nu te apropia, spuse el cu un fir de voce. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc! răspunse prințesa, auzind lacrimile din propriu-i glas. O să te faci bine?

El clătină din cap, prea ostenit să poată vorbi.

— Arthur? insistă ea. O să te faci bine, da?

El îşi sprijini capul pe perna fierbinte ca să-şi adune puterile.

— Voi încerca, iubita mea. Voi încerca din răsputeri. Pentru tine. Pentru noi.

— Ai nevoie de ceva? îl întrebă ea. Pot să-ți aduc ceva? Privi în jurul ei. Nu-l putea ajuta cu nimic. Nimic nu-i putea fi de folos. Dacă ar fi adus un doctor maur cu ea, dacă părinții ei n-ar fi nimicit toată ştiința din şcolile arabe, dacă Biserica ar fi îngăduit studiul medicinei şi n-ar fi declarat ştiința erezie...

— Nu vreau decât să trăiesc alături de tine, spuse el cu glas slab.

— Şi eu, mărturisi ea, cu un hohot de plâns.

— Prințul are nevoie de odihnă acum şi nu mai puteți rămâne aici, spuse doctorul, făcând un pas înainte.

— Te rog, lasă-mă să rămân! îl rugă ea în şoaptă. Te rog, dă-mi voie. Te implor. Te rog, lasă-mă să stau lângă el.

Lady Margaret îi înconjură mijlocul cu brațul şi o trase

înapoi.

— Vă veți întoarce la el, dacă plecați acum, îi promise ea. Prințul trebuie să se odihnească.

— Mă voi întoarce, îi strigă Cătălina şi văzu micul gest al mâinii care îi spunea că o auzise. N-am să te las.

Cătălina s-a dus la capelă să se roage pentru el, dar nu reuşea. Nu putea decât să se gândească la el, la chipul lui palid, pe perne. Nu putea decât să simtă fiorul dorinței pentru el. Erau căsătoriți de numai o sută patruzeci de zile şi se iubeau cu pasiune de doar nouăzeci şi patru de nopți. Îşi promiseseră o viață întreagă împreună. Nu putea să creadă că acum era în genunchi, rugându-se să-i fie cruțată viața.

Nu se poate să se întâmple una ca asta, ieri se simțea bine. E doar un vis înfricoşător şi într-o clipă am să mă trezesc, iar el mă va săruta şi-mi va zice că sunt prostuță. Nimeni nu se poate îmbolnăvi aşa de repede, nimeni nu poate fi puternic şi frumos, şi apoi, într-o clipă, atât de bolnav. O să mă trezesc îndată. Nu se poate să se întâmple asta. Nu pot să mă rog, dar nu are importanță că nu izbutesc, pentru că acest lucru nu se întâmplă cu adevărat. O rugăciune din vis n-ar avea nicio însemnătate. O boală din vis nu înseamnă nimic. Nu-s o păgână superstițioasă, ca să mă tem de vise. O să mă trezesc într-o clipă şi vom râde amândoi de temerile mele.

La ora cinei s-a ridicat, şi-a înmuiat degetele în apa sfințită, şi-a făcut cruce şi, cu fruntea încă udă, s-a dus direct în odăile lui, urmată îndeaproape de Dona Elvira.

În anticamera prințului se strânsese mai multă lume decât oricând: femei şi bărbați care nu scoteau o vorbă de durere. I-au făcut loc să treacă fără să spună nimic, s-a auzit doar un murmur de binecuvântare. Cătălina a trecut printre ei fără să se uite nici la dreapta, nici la stânga, a trecut prin anticameră, pe lângă masa de spițerie, oprindu-se la uşa dormitorului.

Garda s-a dat la o parte. Cătălina a bătut uşor la uşă şi a deschis-o.

Erau aplecaţi asupra lui, la capul patului. Cătălina l-a auzit tuşind gros, de parcă ar fi avut un vârtej de apă în gât.

— *Madre de Dios,* şopti ea, Sfântă Fecioară, ai grijă de Arthur.

Doctorul îi auzi şoapta şi se întoarse. Era palid.

— Nu vă apropiaţi! spuse sever. Are boala năduşelii.

La auzul cuvintelor înspăimântătoare, Dona Elvira s-a tras înapoi, apucând rochia Cătălinei, ca şi cum ar fi vrut s-o târască la o parte din calea pericolului.

— Dă-mi drumul! strigă Cătălina, trăgându-şi rochia din mâinile guvernantei. Nu mă apropii, dar trebuie să vorbesc cu el, spuse ea fără ezitare.

Doctorul i-a simţit hotărârea din glas.

— Prinţesă, este prea slăbit.

— Lasă-ne singuri.

— Prinţesă.

— Trebuie să vorbesc cu el. E vorba de treburile regatului.

O singură privire către chipul ei i-a fost de ajuns pentru a înţelege că nu putea fi refuzată. A trecut pe lângă ea, cu capul plecat, iar asistenţii l-au urmat. Cătălina a făcut un semn cu mâna, iar Dona Elvira s-a retras şi ea. Cătălina a păşit peste prag şi a închis uşa.

A văzut că Arthur se mişca, încercând să se opună.

— Nu mă voi apropia mai mult, îl linişti ea. Jur. Dar trebuie să fiu lângă tine. Nu pot răbda...

Izbucni în plâns.

Când se întoarse s-o privească, îi observă faţa strălucind de sudoare şi părul la fel de ud ca atunci când se întorcea de la vânătoare prin ploaie. Chipul său tânăr era chinuit de boala care-i sugea viaţa din trup.

— *Amo te,* rosti el cu buze crăpate şi întunecate de febră.

— *Amo te,* îi răspunse ea.

— Sunt pe moarte, spuse el posomorât.

Cătălina nu-l întrerupse şi nici nu-l contrazise. El o văzu că se îndreaptă de spate, ca şi cum ar fi primit o lovitură mortală care o făcuse să se clatine.

El trase aer în piept cu zgomot.

— Dar tu trebuie să fii regina Angliei.

— Ce?

El respiră cu greutate.

— Iubita mea, ascultă-mă. Mi-ai jurat supunere.

— Fac orice pentru tine.

— Mărită-te cu Harry. Fii regină. Adu pe lume copiii noştri.

— Ce?

Era ameţită din cauza şocului. Abia dacă-i înţelegea cuvintele.

— Anglia are nevoie de o regină puternică, spuse el. Mai ales când e vorba de el. El nu e în stare să conducă. Trebuie să-l înveţi tu. Construieşte-mi fortăreţele. Construieşte-mi corăbiile. Apără ţara de scoţieni. Adu-mi pe lume fiica, pe Mary. Adu-mi pe lume fiul, pe Arthur. Fă-mă să trăiesc prin tine.

— Iubitul meu...

— Ajută-mă s-o fac, şopti el cu jind. Ajută-mă să apăr Anglia prin tine. Ajută-mă să trăiesc prin tine.

— Sunt soţia ta, spuse ea cu înverşunare. Nu a lui.

El aprobă din cap.

— Spune-le că nu eşti.

Ea se clătină la auzul vorbelor lui şi căută uşa cu mâinile ca să se sprijine.

— Zi-le că n-am fost în stare, spuse el, cu un zâmbet abia întrezărit pe chipul supt. Spune-le că n-am fost bărbat. Apoi mărită-te cu Harry.

— Îl urăşti pe Harry! izbucni ea. Nu se poate să vrei să mă mărit cu el. E doar un copil! Şi eu te iubesc pe tine.

— Va fi rege, spuse el cu disperare. Aşa că tu vei fi regină. Căsătoreşte-te cu el. Te rog. Iubita mea. Pentru mine.

Uşa din spatele ei se deschise puțin, iar Lady Margaret îi şopti:

— Nu trebuie să-l obosiți, Prințesă.

— Trebuie să plec, spuse Cătălina disperată către silueta nemişcată din pat.

— Promite-mi...

— Mă voi întoarce. Te vei face bine.

— Te rog.

Lady Margaret deschise uşa mai mult şi o luă pe Cătălina de mână.

— Pentru binele lui, şopti ea. Trebuie să plecați.

Cătălina se întoarse cu spatele şi privi peste umăr. Arthur ridică puțin o mână deasupra cuverturii bogate.

— Promite-mi, spuse el. Te rog, fă-o pentru mine. Promite-mi. Promite-mi acum, iubito.

— Promit, izbucni ea.

Mâna lui coborî şi ea îl auzi oftând încet, uşurat. Au fost ultimele cuvinte pe care şi le-au spus.

Castelul Ludlow, 2 aprilie 1502

La ora şase seara, Arthur a primit maslul de la duhovnicul său, Dr. Eldenham, şi la puţin timp după aceea a murit. Cătălina a îngenuncheat pe prag în timp ce preotul îl ungea pe soţul ei cu uleiul sfinţit şi şi-a plecat capul pentru a primi binecuvântarea. Nu s-a ridicat până când nu i s-a spus că băiatul care-i era soţ murise, iar ea era văduvă, la şaisprezece ani.

Lady Margaret de o parte şi Dona Elvira de cealaltă au dus-o pe Cătălina în dormitorul ei, pe jumătate susţinând-o şi pe jumătate trăgând-o după ele. Cătălina s-a strecurat între aşternuturile reci ştiind că, oricât ar fi aşteptat acolo, nu avea să audă pasul furişat al lui Arthur pe parapetul din dreptul camerei ei, nici bătaia lui în uşă. Nu va mai deschide niciodată uşa ca să-i cadă în braţe. Nu va mai fi niciodată ridicată şi dusă pe sus în pat, după ce a aşteptat o zi întreagă să fie în braţele lui.

— Nu pot să cred, spuse cu glas spart.

— Beţi asta, îi spuse Lady Margaret. Doctorul v-a lăsat-o. E o licoare care vă face să dormiţi. Am să vă trezesc la prânz.

— Nu pot să cred.

— Prinţesă, beţi asta.

Cătălina bău licoarea, fără să ia în seamă gustul amar. Mai mult decât orice, îşi dorea să adoarmă şi să nu se mai trezească niciodată.

În acea noapte am visat că mă aflam sus, deasupra intrării în fortul roşu care înconjoară şi apără Palatul Alhambra. Deasupra capului meu, flamurile Castiliei şi Aragónului fluturau ca pânzele corăbiei lui Cristofor Columb. Apărându-mi ochii de soarele toamnei, am privit marea câmpie a Granadei şi am văzut frumuseţea simplă şi binecunoscută a pământurilor, nuanţa lor roşcată străbătută de mii de şanţuri

înguste care duceau apa de la un câmp la altul. La picioarele mele se întindea oraşul Granada, cu zidurile lui albe; un oraş maur chiar şi acum, la zece ani după ce l-am cucerit: cu casele ordonate în jurul curţilor umbroase, cu ofântână încântătoare în mijloc, cu grădinile pline de mireasma ultimilor trandafiri şi cu crengile pomilor grele de fructe.

Cineva mă striga. „Unde e Infanta?”

Iar eu am răspuns, în vis: „Eu sunt Katherine, Regina Angliei. Aşa mă numesc acum”.

L-au îngropat pe Arthur, Prinţul de Wales, primul prinţ al Angliei, în ziua Sfântului Gheorghe, după o călătorie îngrozitoare de la Ludlow la Worcester, pe o ploaie prin care abia au reuşit să înainteze. Drumurile fuseseră spălate de apă, pajiştile erau inundate, iar râul Teme îşi ieşise din matcă, împiedicându-i să treacă prin vaduri. Au fost nevoiţi să se folosească de care trase de boi pentru procesiunea funerară, căci caii n-ar fi reuşit să înainteze prin noroiul drumurilor – şi când au ajuns în sfârşit la Worcester, toată stofa neagră şi toate ornamentele erau teribil de murdare.

Sute de oameni s-au strâns să privească cortegiul jalnic croindu-şi drum pe străzi, spre catedrală. Sute de oameni au plâns pierderea trandafirului Angliei. După ce au coborât sicriul în bolta de sub capelă, toţi cei care slujiseră în casa lui şi-au rupt însemnele şi le-au aruncat în mormânt, alături de stăpânul lor. Totul se sfârşise pentru ei. Tot ce speraseră să înfăptuiască în slujba unui prinţ aşa de tânăr se terminase. Se sfârşise şi pentru Arthur. Părea că totul se sfârşise şi că nimic nu avea să mai fie bine vreodată.

Nu, nu, nu.

În prima lună de doliu, Cătălina a rămas în odăile sale. Lady Margaret şi Dona Elvira au spus că e bolnavă, dar nu în pericol. Adevărul e că se temeau pentru judecata ei. Nu aiura şi nu plângea, nu se plângea de soartă şi nici nu tânjea după mângâierile mamei sale; stătea în pat, în tăcere

deplină, cu fața la perete. Înclinația familiei sale către disperare o ispitea ca un păcat. Ştia că nu trebuie să se lase doborâtă de jale şi de nebunie, fiindcă, dacă ceda, nu avea să se mai oprească. Timp de o lună întreagă, care a părut nesfârşită, Cătălina a scrâşnit din dinți şi şi-a încordat toată voința şi toate puterile ca să nu țipe de durere.

Când o trezeau dimineața, le spunea că e obosită. Nu ştiau că îi era teamă să se mişte, ca să nu înceapă să geamă în gura mare. După ce o îmbrăcau, se aşeza pe scaun, unde rămânea nemişcată, ca o stâncă. De îndată ce îi permiteau, se urca din nou în pat şi privea baldachinul – pe care îl privise de atâtea ori cu ochii pe jumătate închişi de voluptate – ştiind că Arthur n-avea s-o mai cuprindă niciodată cu brațul.

L-au chemat pe doctorul Bereworth, dar când l-a văzut, i-a tremurat buza şi ochii i s-au umplut de lacrimi. Şi-a întors privirea de la el şi a intrat iute în dormitor, închizând uşa după ea. Nu putea îndura să-i vadă pe doctorul care-l lăsase pe Arthur să moară, pe prietenii care văzuseră cum se întâmplase totul. Nu putea să-i vorbească. Simțea că voia să-l ucidă pe doctorul care nu fusese în stare să-i salveze băiatul iubit. Îşi dorea să fi murit el în locul lui Arthur.

— Mi-e teamă că nu mai judecă limpede, i-a spus Lady Margaret doctorului, când au auzit încuietoarea de la dormitorul ei. Nu vorbeşte, nici măcar nu plânge după el.

— Mănâncă?

— Doar dacă i se aşază mâncare în față şi i se aminteşte să mănânce.

— Aduceți pe cineva cunoscut – pe duhovnicul ei, poate – care să-i citească. Cuvinte care să-i ridice moralul.

— Nu vrea să vadă pe nimeni.

— E cu putință să fie grea? şopti el.

Era singura întrebare care conta cu adevărat acum.

— Nu ştiu, răspunse ea. Nu a spus nimic.

— Îl jeleşte, o lămuri el. Jeleşte ca o femeie tânără, după soțul pe care l-a pierdut. Ar trebui s-o lăsăm în pace. Lăsați-o să-l plângă. Se va întoarce la curte?

— Aşa cere regele, spuse Lady Margaret. Regina va trimite lectica ei.

— Ei bine, va trebui să-şi revină când soseşte, zise el liniştitor. Doar e tânără, îşi va reveni. Tinerii au inima puternică. Şi-i va face bine să plece de aici, unde sunt atâtea amintiri triste. Dacă aveți nevoie de vreun sfat, vă rog să mă chemați. Dar nu voi veni s-o supăr cu prezența mea pe biata copilă.

Nu, nu, nu.

Dar Cătălina nu arăta deloc ca o biată copilă, se gândea Lady Margaret. Părea o statuie, ca o prințesă de piatră, cioplită din durere. Dona Elvira o îmbrăcase în hainele noi de doliu, întunecate, şi o convinsese să stea la fereastră, de unde putea vedea copacii înverziți şi gardurile-vii înflorite, de culoarea untului. Era luna mai, soarele lumina câmpurile şi tânăra putea asculta cântecul păsărilor. Venise vara, aşa cum promisese Arthur. Era cald, aşa cum el jurase că o să fie; dar ea nu se plimba pe malul râului cu el, ca să întâmpine drepnelele sosite din Spania. Nu planta zarzavaturi pentru salată în grădinile castelului şi nu-l convingea să le guste. Venise vara, soarele strălucea, Cătălina era acolo, dar Arthur zăcea rece în cripta Catedralei Worcester.

Cătălina stătea nemişcată, cu mâinile împreunate pe mătasea neagră a rochiei, privind pe fereastră fără să vadă nimic, cu buzele strânse peste dinții încleştați, ca şi cum şi-ar fi reținut o furtună de cuvinte.

— Prințesă, i se adresă Lady Margaret.

Încet, capul de sub gluga neagră şi groasă s-a întors către ea.

— Da, Lady Margaret? spuse Cătălina cu glas răguşit.

— Aş vrea să vă vorbesc.

Cătălina îşi plecă fruntea.

Dona Elvira se dădu la o parte şi ieşi din cameră în linişte.

— Trebuie să vă întreb ceva în legătură cu călătoria voastră la Londra. Lectica reginei a sosit şi va trebui să plecați de aici.

În ochii albaştri ai Cătălinei nu se întrezărea nicio urmă de însuflețire. A dat din nou din cap, ca şi cum ar fi fost vorba de transportarea unui pachet.

— Nu ştiu dacă v-ați întremat îndeajuns ca să călătoriți.

— Nu pot rămâne aici? întrebă Cătălina.

— Înțeleg că regele v-a chemat. Îmi pare rău. Au scris că puteți rămâne aici până când vă simțiți îndeajuns de bine să călătoriți.

— De ce? Ce se va întâmpla cu mine? întrebă Cătălina, ca şi cum ar fi fost vorba de ceva cu totul lipsit de însemnătate. După ce ajung la Londra?

— Nu ştiu.

Fosta prințesă nu pretinse nici măcar o clipă că o fată dintr-o familie regală şi-ar putea alege viitorul.

— Îmi pare rău. Nu ştiu ce planuri au. Soțului meu nu i s-a spus nimic; doar i s-a poruncit să facă aranjamentele pentru plecarea voastră la Londra.

— Ce crezi că se poate întâmpla? Când soțul surorii mele a murit, ne-au trimis-o înapoi din Portugalia. S-a întors acasă, în Spania.

— Mă aştept să vă trimită acasă, spuse Lady Margaret.

Cătălina îşi întoarse din nou capul. Privea pe fereastră, dar ochii ei nu vedeau nimic. Lady Margaret o aşteptă, întrebându-se dacă prințesa avea să mai spună vreun cuvânt.

— O prințesă de Wales are o casă şi la Londra, la fel ca aici? întrebă ea. Mă voi întoarce la Castelul Baynard?

— Nu mai sunteți Prințesă de Wales, începu Lady Margaret.

Avusese de gând să-i explice, dar furia din privirea Cătălinei a făcut-o să ezite.

— Îmi cer scuze, spuse ea. Mă gândeam că probabil n-ați înțeles...

— Ce n-am înțeles? întrebă Cătălina, al cărei chip palid începuse să se îmbujoreze de furie.

— Prințesă?

— Prințesă de ce? izbucni Cătălina.

Lady Margaret îi făcu o reverență adâncă şi rămase în genunchi.

— Prințesă de ce? strigă Cătălina tare, iar uşa se deschise şi Dona Elvira intră repede în încăpere, apoi se opri brusc văzându-le pe Cătălina în picioare, cu obrazul arzând de enervare, şi pe Lady Margaret îngenuncheată. Ieşi din nou, fără o vorbă.

— Prințesă de Spania, spuse Lady Margaret, într-o şoaptă abia auzită.

A urmat o tăcere grea.

— Sunt Prințesă de Wales, spuse Cătălina răspicat. Am fost Prințesă de Wales toată viața mea.

Lady Margaret se ridică şi o privi în față.

— Acum sunteți Prințesa Văduvă.

Cătălina îşi duse mâna la gură, ca să-şi înăbuşe strigătul de durere.

— Îmi pare rău, prințesă.

Cătălina scutura din cap mută, cu pumnul strâns la gură, înecându-şi scâncetele de durere. Chipul lui Lady Margaret era sumbru.

— Vă vor numi Prințesa Văduvă.

— Nu voi răspunde niciodată la numele ăsta.

— E un titlu de respect. Sunt cuvintele englezeşti pentru „văduvă”.

Cătălina scrâşni din dinți şi-i întoarse spatele prietenei sale, ca să privească pe fereastră.

— Poți să te ridici, îi spuse printre dinți. Nu e nevoie să îngenunchezi în fața mea.

Femeia mai vârstnică se ridică în picioare şi ezită.

— Mi-a scris regina. Vor să ştie cum vă simțiți. Nu numai dacă v-ați întremat destul cât să puteți călători; trebuie neapărat să afle dacă purtați un prunc în pântece.

Cătălina îşi încleştă mâinile şi îşi întoarse privirea, ca Lady Margaret să nu-i citească furia oarbă pe chip.

— Dacă e aşa, iar pruncul e băiat, el va fi Prințul de Wales, apoi regele Angliei, iar voi veți fi Milady mama regelui, îi aminti Lady Margaret în şoaptă.

— Şi dacă nu sunt grea?

— Atunci sunteți Prințesa Văduvă, iar prințul Harry e Prinț de Wales.

— Şi când moare regele?

— Atunci prințul Harry va fi rege.

— Şi eu?

Lady Margaret ridică din umeri, în tăcere. „Mai nimic", spunea gestul ei.

— Sunteți în continuare Infanta, spuse cu voce tare Lady Margaret, încercând să zâmbească. Întotdeauna veți fi.

— Şi următoarea regină a Angliei?

— Va fi soția prințului Harry.

Furia o părăsi pe Cătălina; se îndreptă spre cămin şi se sprijini de polița acestuia, ca să nu se clatine. Focul mic care ardea în el nu împrăştia destulă căldură cât să o poată simți prin fusta groasă şi neagră a ținutei de doliu. A privit focul, ca şi cum ar fi înțeles ce i se întâmplase.

— Am ajuns din nou cum eram când aveam trei ani, spuse încet. Infanta Spaniei, nu Prințesă de Wales. Un prunc. Fără nicio însemnătate.

Lady Margaret, al cărei sânge regal fusese cu mare grijă

îndoit printr-o căsătorie modestă, astfel încât să nu aibă vreo şansă de a amenința dinastia Tudorilor, aprobă din cap.

— Prințesă, aveți poziția pe care o are soțul vostru. Întotdeauna e aşa pentru noi, femeile. Dacă nu aveți un soț sau un fiu, atunci nu aveți nicio poziție. Aveți doar ce ați moştenit.

— Dacă mă întorc acasă, în Spania, văduvă, iar ei mă dau de soție unui arhiduce, voi fi Arhiducesa Cătălina şi nu voi mai fi deloc prințesă. Nici Prințesă de Wales, nici regina Angliei.

Lady Margaret dădu din cap.

— Ca şi mine, spuse.

Cătălina întoarse capul.

— Tu?

— Am fost prințesă Plantagenet, nepoata regelui Edward, sora lui Edward, Duce de Warwick, moştenitorul tronului regelui Richard. Dacă regele Henric ar fi pierdut bătălia de la Bosworth, acum pe tron ar fi fost regele Richard, cu fratele meu ca moştenitor şi Prinț de Wales, iar eu aş fi Prințesa Margaret, aşa cum m-am născut.

— În schimb, eşti Lady Margaret, soția custodelui unui castel mic, care nici măcar nu e al lui, undeva la marginea Angliei.

Femeia mai în vârstă dădu din cap aprobator, auzind descrierea sumbră a situației sale.

— De ce n-ai refuzat? întrebă Cătălina aspru.

Lady Margaret aruncă o privire în spatele ei, ca să vadă dacă uşa anticamerei era închisă şi puteau vorbi fără să fie auzite de vreuna dintre doamnele de companie.

— Cum aş fi putut refuza? întrebă ea simplu. Fratele meu era închis în Turnul Londrei, pentru simplul motiv că s-a născut prinț. Dacă aş fi refuzat să mă căsătoresc cu Sir Richard, m-ar fi aruncat lângă el. Capul dragului meu frate

a căzut doar fiindcă purta numele pe care-l purta. Când eram fată, am avut ocazia să-mi schimb numele. Aşa că am făcut-o.

— Ai avut ocazia să devii regina Angliei! protestă Cătălina.

Lady Margaret se dădu la o parte din calea înverşunării tinerei.

— E aşa cum vrea Dumnezeu, spuse ea cu simplitate. Şansa mea, atât cât a fost, s-a dus. S-a dus şi a voastră. Va trebui să găsiți o cale de-a vă duce viața în continuare fără regrete, Infanta.

Cătălina nu spuse nimic, dar chipul pe care i l-a arătat prietenei sale era închis şi rece.

— Voi găsi o cale de a-mi împlini soarta, spuse ea. Ar…

Se opri brusc. Nu-i putea rosti numele nici măcar în fața prietenei sale.

— Am vorbit odată despre ce înseamnă să pretinzi ce-ți aparține, spuse. Acum înțeleg. Va trebui să pretind ceva în numele meu. Voi stărui să obțin ce e al meu. Ştiu care mi-e datoria şi ştiu ce am de făcut. Voi face cum vrea Dumnezeu, oricât mi-ar fi de greu.

Femeia mai în vârstă dădu din cap.

— Poate că Dumnezeu vrea să vă acceptați soarta. Poate că e voia lui Dumnezeu să vă resemnați, îi propuse ea.

— Nu, nu e, spuse Cătălina cu hotărâre.

Nu voi spune nimănui despre promisiunea pe care am făcut-o. Nu voi spune nimănui că în sufletul meu eu sunt încă Prințesa de Wales, voi fi întotdeauna Prințesa de Wales, până când voi vedea nunta fiului meu şi-mi voi vedea nora încoronată. Nu voi spune nimănui că înțeleg acum ce mi-a spus Arthur: până şi o prințesă din naştere poate fi nevoită să-şi ceară titlul.

Nu i-am spus nimănui dacă port un prunc în pântece sau nu. Dar eu ştiu, ştiu bine. Am avut ciclul în aprilie, nu e niciun prunc. Nu e nicio prințesă Mary, niciun prinț Arthur. Iubirea

mea, singura mea iubire a murit şi nu mai am nimic de la el, nici măcar copilul lui nenăscut.

Nu voi spune nimic, deşi lumea se tot uită la mine şi cere să afle. Trebuie să mă gândesc la ce am de făcut şi la felul în care am să pretind tronul pe care Arthur l-a vrut pentru mine. Trebuie să mă gândesc cum să fac să-mi țin promisiunea pe care i-am făcut-o, cum să spun minciuna pe care el a vrut s-o spun. Cum să fac să fie convingătoare, cum să-l păcălesc pe însuşi regele şi pe mama lui, cea cu mintea ageră şi privirea aspră.

Dar am făcut o promisiune, nu-mi voi lua cuvântul înapoi. M-a implorat să-i promit şi mi-a dictat minciuna pe care trebuie s-o spun, iar eu am spus „da”. Îmi voi ține cuvântul dat. E ultimul lucru pe care mi l-a cerut, iar eu îl voi înfăptui. Îl voi face pentru el şi pentru iubirea noastră.

Ah, iubitul meu, dacă ai şti cât mi-e de dor să te văd!

Cătălina a plecat spre Londra, cu perdelele lecticii trase, acoperind frumusețea oferită de priveliştea câmpurilor în floare. N-a văzut cum lumea îşi scotea pălăriile sau făcea reverențe în timp ce alaiul trecea prin micile sate englezeşti. Nu i-a auzit pe oameni strigând: „Fii binecuvântată, Prințesă!” în timp ce lectica se zdruncina încet pe drumurile de țară. Nu ştia că fiecare tânără pe lângă care trecea îşi făcea cruce şi se ruga să nu aibă parte de nenorocul frumoasei prințese spaniole, care venise de atât de departe să-şi găsească dragostea, apoi îşi pierduse bărbatul după doar cinci luni.

Era vag conştientă de toată vegetația înverzită, de rodnicia câmpurilor şi de vitele grase care păşteau pe pajişti. Când drumul trecea prin vreo pădure, simțea întru câtva răcoarea de la umbra verde iscată de crengile dese care i se uneau deasupra capului, ca un baldachin. A văzut turme de căprioare dispărând în umbra cu pete de soare şi a auzit cântecul cucului şi o ciocănitoare. Era un ținut frumos,

rodnic, o moştenire minunată pentru o pereche tânără. S-a gândit la dorința lui Arthur de a-l proteja împotriva scoțienilor, a maurilor, la dorința lui de a domni acolo mai bine şi mai cinstit decât oricine.

Nu le-a vorbit deloc celor care i-au găzduit pe drum, iar aceştia au dat vina pe durere pentru tăcerea ei şi le-a fost milă de ea. Nu a vorbit nici cu doamnele de companie, nici măcar cu Maria, care stătea alături de ea, compătimind-o în tăcere, sau cu Dona Elvira, care într-un asemenea moment de criză în afacerile Spaniei, era mai peste tot; soțul ei organiza casele unde erau găzduiți pe drum, iar ea comanda mâncarea pentru prințesă, dormitoarele, doamnele de companie şi dieta pe care trebuia s-o urmeze. Cătălina nu spunea nimic şi le îngăduia să facă aşa cum pofteau cu ea.

Unele gazde erau de părere că se cufundase atât de adânc în durere, încât nu mai era în stare să vorbească, aşa că se rugau ca ea să-şi recapete mințile şi să se întoarcă în Spania, să se căsătorească din nou, să-şi găsească un alt soț pentru a-l înlocui pe celălalt. Ceea ce nu ştiau era că ea îşi ascunsese adânc, într-un colțişor al ființei sale, durerea pricinuită de pierderea soțului său. În mod voit, amâna să-l jelească până când avea să sosească într-un loc unde putea da frâu durerii. Când era zdruncinată în lectică, pe drum, nu-l plângea, se chinuia să găsească un mod în care să-i îndeplinească visul. Se întreba cum să îi facă voia, aşa cum îi ceruse el. Cugeta cum să-şi țină promisiunea pe care o făcuse, pe patul de moarte, singurului bărbat pe care-l iubise vreodată.

Va trebui să fiu ageră la minte. Va trebui să fiu mai şireată chiar decât regele Henric Tudor, mai hotărâtă decât mama lui.

Nu ştiu dacă voi reuşi în fața celor doi. Dar trebuie să reuşesc. Am promis, am să-mi spun minciuna. Anglia va fi condusă aşa cum a dorit Arthur. Trandafirul va înflori din nou, am să fac din Anglia ceea ce a dorit el.

Aş vrea s-o fi putut aduce cu mine pe Lady Margaret, ca să mă sfătuiască. Îmi lipseşte prietenia ei, înțelepciunea ei câştigată cu greu. Aş vrea să-i pot vedea privirea sigură şi să-i aud sfatul de-a mă resemna, de-a mă pleca în fața destinului meu, de-a mă supune voii Domnului. Nu i-aş asculta sfatul – dar aş vrea să-l pot auzi.

Vara anului 1502

Croydon, mai 1502

Prinţesa şi alaiul său au sosit la Palatul Croydon, iar Dona Elvira a condus-o pe Cătălina în odăile ei. În sfârşit, ea nu s-a dus direct în dormitor, închizând uşa în urma ei, ci a rămas în anticamera somptuoasă, privind în jur.

— O cameră demnă de o prinţesă, spuse ea.

— Dar nu e a ta, i-a spus Dona Elvira, îngrijorată de statutul actual al fetei de care trebuia să aibă grijă. Nu ţi-a fost dată decât ca să te foloseşti de ea.

Tânăra dădu din cap.

— E potrivită, zise ea.

— Ambasadorul spaniol aşteaptă, îi spuse Dona Elvira. Să-i spun că nu-l primeşti?

— Îl primesc, răspunse Cătălina încet. Spune-i să intre.

— Nu e nevoie...

— Poate are veşti de la mama, spuse ea. Aş avea nevoie de sfatul ei.

Guvernanta făcu o plecăciune şi ieşi să-l găsească pe ambasador. Era în galeria de lângă anticameră, adâncit în conversaţia cu părintele Alessandro Geraldini, capelanul prinţesei. Dona Elvira nu-l plăcea pe niciunul. Capelanul era un bărbat înalt şi arătos, brunet, complet diferit de celălalt. Ambasadorul, Dr. De Puebla – care părea foarte scund pe lângă el – se sprijinea de un scaun ca să-şi ajute spinarea deformată şi-şi ţinea piciorul vătămat ascuns în spatele celuilalt, iar chipul îi strălucea de încântare.

— Se poate să fi rămas grea? ceru ambasadorul confirmarea, în şoaptă. Eşti sigur?

— Să dea Domnul. Cu siguranţă, ea speră asta, îi spuse duhovnicul.

— Dr. De Puebla! strigă guvernanta, nemulţumită de

aerul complice al celor doi. Vă conduc la prinţesă chiar acum.

Dr. De Puebla se întoarse şi-i zâmbi femeii nervoase.

— Desigur, Dona Elvira, spuse calm. Îndată.

Dr. De Puebla intră şchiopătând în încăpere, cu pălăria neagră, bogat ornamentată, deja în mână şi cu chipul încreţit într-un zâmbet neconvingător. A făcut o plecăciune adâncă şi complicată, apoi s-a ridicat s-o studieze pe prinţesă.

A fost pe dată uimit de schimbarea pe care tânăra o suferise într-un timp atât de scurt. Când venise în Anglia, era doar o fetiţă plină de optimism copilăresc. O privise ca pe un copil răsfăţat, protejat de greutăţile vieţii adevărate. În palatul din poveşti, la Alhambra, fusese mult-iubita mezină a celor mai puternici monarhi din lumea creştină. Prima greutate pe care trebuise s-o îndure fusese călătoria până în Anglia; şi se plânsese îngrozitor de asta, ca şi cum el ar fi putut schimba vremea. Ziua nunţii, când stătuse alături de Arthur şi ascultase uralele mulţimii, fusese prima din viaţa ei când ocupase locul al doilea în faţa altcuiva decât părinţii ei.

Dar acum avea dinainte o fată pe care nefericirea o maturizase. Această Cătălina era mai slabă şi mai palidă, însă căpătase o nouă frumuseţe spirituală, şlefuită de greutăţile prin care trecuse. Trase aer în piept. Această Cătălina era o tânără impunătoare ca o regină. Durerea o transformase nu atât în văduva lui Artur, cât în fiica mamei sale. Era o prinţesă din neamul care îngenunchease cel mai mare duşman al creştinătăţii. Era carne din carnea şi sânge din sângele Isabellei de Castilia. Era stăpână pe sine, puternică. Spera din tot sufletul că nu avea să se dovedească dificilă.

De Puebla îi zâmbi într-un mod care se voia încurajator şi văzu că ea îi răspunde cu o privire lipsită de căldură.

Prinţesa îi întinse mâna, apoi se aşeză pe un scaun de lemn, cu spătarul drept, lângă foc.

— Poţi să te aşezi, îi spuse ea politicos, făcând semn spre un scaun mai scund, aflat la o oarecare distanţă.

El făcu o nouă plecăciune şi se aşeză.

— Ai vreun mesaj pentru mine?

— Condoleanţe de la rege şi de la regina Elizabeth; şi de la mine, desigur. Vă vor invita la curte imediat ce vă refaceţi după călătorie şi ieşiţi din doliu.

— Cât timp trebuie să ţin doliu? întrebă Cătălina.

— Milady mama Regelui a spus că trebuie să vă retrageţi timp de o lună după înmormântare. Dar, de vreme ce nu vă aflaţi la curte în momentul acela, a cerut să rămâneţi aici până vă cheamă ea la Londra. Îşi face griji în privinţa sănătăţii voastre...

Făcu o pauză, în speranţa că ea va spune de bunăvoie dacă e sau nu grea, dar Cătălina a rămas tăcută. Se gândi s-o întrebe fără ocoliş.

— Infanta...

— Ar trebui să-mi spui „prinţesă”, îl întrerupse ea. Sunt Prinţesa de Wales.

El ezită, abătut de la intenţiile sale.

— Prinţesa Văduvă, o corectă încet.

Cătălina aprobă din cap.

— Desigur. E de la sine înţeles. Ai vreo scrisoare din Spania?

El făcu o plecăciune şi-i dădu scrisoarea pe care o ţinea în buzunarul secret din mânecă. Nu i-a smuls-o din mână ca un copil, ca s-o deschidă imediat. Şi-a plecat capul în semn de mulţumire şi a rămas cu ea în mână.

— N-o deschideţi acum? Nu vreţi să trimiteţi un răspuns?

— După ce voi scrie răspunsul, am să trimit după tine, spuse ea simplu, arătându-şi puterea supra lui. Te voi chema când voi avea nevoie de tine.

— Desigur, Alteță.

Îşi netezi catifeaua neagră a pantalonilor, ca să-şi ascundă iritarea, dar în sinea lui considera că Infanta, acum văduvă, dădea dovadă de impertinență aruncând ordine, în vreme ce pe când era Prințesă de Wales doar cerea politicos. Se gândea că, până la urmă, nu-i plăcea această nouă şi rafinată Cătălina.

— Dar de la Alteţele Regale ale Spaniei n-ai primit nimic? întrebă ea. Ți-au spus care le este dorința?

— Da, spuse el, întrebându-se cât de multe să-i spună. Desigur, regina Isabella e îngrijorată că nu vă simțiți bine. Mi-a cerut să aflu cum stați cu sănătatea şi să-i raportez.

O umbră misterioasă trecu pe chipul Cătălinei.

— Îi voi scrie reginei, mama mea, şi-i voi spune ce noutăți am, anunță ea.

— Era nerăbdătoare să afle... începu el, încercând să capete un răspuns clar la întrebarea cea mai importantă: exista un moştenitor? Purta prințesa un copil în pântece?

— Nu-i voi spune asta altcuiva decât mamei.

— Nu putem să stabilim moştenirea voastră şi să facem aranjamentele necesare până nu aflăm, spuse el fără ocolişuri. Lucrul acesta este foarte important.

Ea nu se înfurie, aşa cum el crezuse că va face. Îşi plecă fruntea, perfect stăpână pe sine.

— Îi voi scrie mamei, repetă ea, ca şi cum sfatul lui n-ar fi avut nicio importanță.

Îşi dădu seama că nu avea să obțină mai mult de la ea. Dar cel puțin capelanul îi spusese că e posibil să fi rămas grea; şi cine ar fi putut şti mai bine decât el? Regele avea să fie mulțumit că exista măcar posibilitatea unui moştenitor. Cel puțin ea nu negase asta. Poate că ar fi putut profita de tăcerea ei.

— Atunci, vă las să citiți scrisoarea.

Făcu o plecăciune.

Ea schiță un mic gest prin care îi spunea că e liber să plece şi se întoarse să privească micul foc de vară din cămin. El se plecă din nou şi, fiindcă ea nu se uita la el, îi privi silueta cu atenție. Nu părea deloc înfloritoare, ca o femeie grea, dar unele nu se simțeau prea bine în primele luni. Poate că era palidă din pricina grețurilor. Un bărbat nu avea cum să-şi dea seama. Era nevoit să se încreadă în părerea duhovnicului şi s-o împărtăşească cu grijă.

Deschid scrisoarea mamei şi mâinile îmi tremură aşa de tare, că abia reuşesc să rup sigiliile. Observ îndată că e foarte scurtă, doar o pagină.

„O, Madre”, oftez. „Doar atât?”

Poate că se grăbea; dar mă doare să văd că mi-a scris aşa de puțin! Dacă ar şti cât de mult îmi doresc să-i aud glasul, mi-ar fi scris de două ori mai mult. Dumnezeu mi-e martor, nu cred că voi putea trece peste asta fără ea; nu am decât şaisprezece ani şi jumătate, am nevoie de mama.

Citesc scrisoarea cea scurtă o dată, apoi, nevenindu-mi să cred, o recitesc.

Nu e o scrisoare de la o mamă iubitoare pentru fiica ei. Nu e o scrisoare pe care o femeie i-o scrie fiicei preferate, când acea fiică se află pe culmile disperării. A scris o scrisoare ca de la o regină către o prințesă, cu răceală şi autoritate. Nu-mi scrie despre nimic, în afară de afaceri. Parcă am fi doi negustori care încheie o înțelegere.

Spune că trebuie să stau în orice casă mi se oferă până la următorul ciclu, când o să ştiu sigur că nu port un copil. Dacă va fi aşa, trebuie să-i ordon lui de Puebla să îmi ceară moştenirea care mi se cuvine ca Prințesă Văduvă şi, îndată ce mi se va da toată suma de bani – şi nu înainte (subliniat, ca să nu încapă îndoială) – trebuie să mă îmbarc pe corabia care mă va duce în Spania.

Pe de altă parte, dacă Dumnezeu e bun şi port un copil în pântece, trebuie să-l asigur pe de Puebla că zestrea mea va fi

plătită în bani şi în întregime, iar el îmi va asigura renta ce mi se cuvine ca Prinţesă Văduvă, şi eu va trebui să mă odihnesc şi să sper că pruncul e băiat.

Îmi cere să-i scriu îndată şi să-i spun dacă cred că sunt grea sau nu. Îmi cere să-i scriu imediat ce ştiu sigur, oricare ar fi situaţia, să mă încred în Dr. De Puebla şi să rămân sub supravegherea Donei Elvira.

Împăturesc scrisoarea cu grijă, aliniind marginile de parcă ar avea vreo importanţă să fii ordonat. Cred că, dacă ar fi ştiut despre disperarea care m-a cuprins ca un râu întunecat, mi-ar fi scris cu ceva mai multă căldură. Dacă ar şti cât de singură mă simt, cât de mult mă doare, cât de dor îmi e de el, nu mi-ar scrie despre aranjamente, şi moşteniri, şi titluri. Dacă ar şti cât l-am iubit şi cum nu pot să rabd viaţa fără el, mi-ar scrie să-mi spună că mă iubeşte, că mă voi întoarce chiar acum acasă, la ea, fără întârziere.

Pun scrisoarea în buzunarul de la brâu şi mă ridic, ca şi cum m-aş prezenta la datorie. Nu mai sunt un copil. Nu voi plânge după mama. Înţeleg că Dumnezeu nu are grijă în mod special de mine, de vreme ce l-a lăsat pe Arthur să moară. Văd că mama nu mă iubeşte în mod special, de vreme ce mă lasă singură, într-o ţară străină.

Nu e doar o mamă, e regina Spaniei, şi trebuie să se asigure că va avea un nepot sau, în lipsa acestuia, o alianţă puternică. Iar eu nu sunt doar o tânără care şi-a pierdut soţul iubit. Sunt prinţesa Spaniei şi trebuie să aduc pe lume un moştenitor sau, în lipsa acestuia, o alianţă puternică. Mai mult, acum mă leagă şi o promisiune pe care am făcut-o. Am promis că voi fi din nou Prinţesă de Wales şi regina Angliei. I-am promis asta omului căruia i-am făgăduit totul. Şi mă voi ţine de cuvânt, indiferent de dorinţa celorlalţi.

Ambasadorul spaniol nu le-a raportat imediat Alteţelor Regale spaniole. Jucând jocul dublu obişnuit, a mers întâi la regele Angliei, să-i spună ce credea capelanul.

— Duhovnicul ei spune că e grea, afirmă el.

Pentru prima dată după multe zile, regele Henric simți că i se ia o greutate de pe suflet.

— Doamne Dumnezeule, dacă ar fi adevărat, s-ar schimba totul.

— Doamne-ajută să fie adevărat. Eu m-aş bucura, fu de acord de Puebla. Dar nu pot garanta. Nu se vede niciun semn la ea.

— O fi încă devreme, spuse Henric. Şi Dumnezeu ştie, chiar şi eu o ştiu: un prinț în leagăn nu înseamnă şi un rege pe tron. E cale lungă până la coroană. Dar m-ar linişti mult să ştiu că e grea – la fel şi regina, adăugă el după o mică pauză.

— Deci trebuie să rămână aici, în Anglia, până suntem siguri, încheie ambasadorul. Şi dacă nu e grea, noi doi ne vom socoti, iar ea va pleca acasă. Mama ei cere să fie trimisă imediat acasă.

— Trebuie să aşteptăm şi să vedem ce se întâmplă, spuse Henric, deloc dispus să cedeze. Mama ei va trebui să aştepte ca şi noi, ceilalți. Şi dacă e nerăbdătoare să-şi vadă fiica acasă, ar face bine să plătească şi restul zestrei.

— N-ați întârzia plecarea prințesei acasă din cauza banilor, sugeră ambasadorul.

— Cu cât mai repede se rezolvă totul, cu atât mai bine, spuse regele calm. Dacă e grea, atunci e fiica noastră şi mama moştenitorului nostru; nimic din lume n-ar fi îndeajuns de bun pentru ea. Dacă nu, atunci se poate întoarce acasă, la mama ei, îndată ce zestrea e plătită.

Ştiu că în pântecele meu nu creşte nicio Mary, niciun Arthur; dar nu voi spune nimic până nu-mi dau seama ce am de făcut. N-am curaj să spun nimic până nu aflu ce am de făcut. Mama şi tata se gândesc la binele Spaniei, regele Henric se gândeşte la binele Angliei. Va trebui să găsesc de una singură un mod să-mi îndeplinesc promisiunea. Nimeni

nu mă va ajuta. Nimeni nu trebuie măcar să afle ce fac. Numai Arthur, din rai, va înțelege, iar eu mă simt departe, atât de departe de el. Mă doare atât de mult; e o durere pe care nici nu mi-aş fi putut-o închipui. Niciodată n-am avut nevoie de el mai mult decât acum, iar acum el e mort şi numai el m-ar putea sfătui în legătură cu ce am de făcut.

Cătălina era în izolare de mai puţin de o lună, la Palatul Croydon, când capelanul regelui a venit să-i spună că pregătiseră pentru ea Durham House, din strada Ştrand, iar ea urma să se mute acolo îndată ce putea.

— E un loc potrivit pentru o Prințesă de Wales? l-a întrebat Cătălina imediat pe de Puebla, care fusese chemat în grabă, în odaia ei. Durham House e un loc demn de a găzdui o prințesă? De ce nu mă întorc la Castelul Baynard?

— Durham House e perfectă, se bâlbâi el, uimit de înflăcărarea ei. Şi puteți păstra toți servitorii. Regele nu a cerut să renunțați la nimeni. Veți avea o curte cum se cuvine. Şi vă va plăti o alocație.

— Moştenirea care mi se cuvine ca văduvă a prințului?

El îi evită privirea.

— Deocamdată, doar o alocație. Părinții voştri nu i-au plătit restul dotei, aşa că nu vă va da moştenirea. Dar vă va da o sumă frumoasă, care vă va permite să vă mențineți rangul.

Observă că ea se simțea uşurată.

— Prințesă, nu încape îndoială că regele vă respectă rangul, spuse el cu grijă. Nu trebuie să vă temeți. Desigur, dacă ar afla mai multe despre sănătatea voastră...

Din nou, peste chipul Cătălinei parcă se coborî un oblon.

— Nu înțeleg ce vrei să ¿ici, spuse ea scurt. Mă simt bine. Îi poți spune că mă simt bine. Atât.

Încerc să trag de timp, lăsându-l să creadă că sunt grea. E atât de dureros, căci ştiu că timpul acela al lunii a venit şi a trecut; acum sunt pregătită să primesc sămânța lui Arthur,

dar el e rece, s-a dus şi nu se va întoarce în patul meu niciodată, şi niciodată n-o vom zămisli pe fiica lui, Mary, şi pe fiul lui, Arthur.

Nu pot îndura să le spun adevărul: n-am rămas grea, n-am de crescut un copil de la el. Şi, dacă nu spun nimic, trebuie să aştepte şi ei. Nu mă vor trimite acasă, în Spania, atât timp cât speră că pot fi Milady mama Prinţului de Wales. Trebuie să aştepte.

Şi cât aşteaptă ei, eu pot să plănuiesc ce să spun şi ce să fac. Trebuie să fiu înţeleaptă, cum ar fi mama, şi vicleană ca o vulpe, asemenea tatei. Trebuie să fiu hotărâtă ca ea şi secretoasă ca el. Trebuie să mă gândesc când şi cum să încep să spun minciuna, marea minciună a prinţului Arthur. Dacă pot să o spun atât de bine încât să conving pe toată lumea, dacă pot să-mi câştig locul care să-mi permită să-mi împlinesc destinul, atunci Arthur, iubitul meu Arthur, va putea să aibă ce şi-a dorit. Va putea conduce Anglia prin mine, mă voi putea căsători cu fratele lui, ca să devin regină. Arthur va putea trăi prin copilul pe care-l voi avea de la fratele lui, vom putea întemeia Anglia pe care am jurat că o vom clădi, în ciuda nenorocului, în ciuda nebuniei fratelui său, în ciuda disperării mele.

Nu mă voi lăsa pradă durerii mele, ci mă voi dedica Angliei, îmi voi ţine promisiunea. Le voi fi credincioasă soţului şi destinului meu. Şi voi face planuri, voi complota şi voi cumpăni cum să trec peste această nenorocire, ca să devin ceea ce m-am născut să fiu, cum să fiu pretendenta care va deveni regină.

Londra, iunie 1502

Micul alai s-a mutat la Durham House la sfârşitul lui iunie şi cei care rămăseseră la Castelul Ludlow s-au întors, aducând veşti despre un oraş tăcut, în doliu. Cătălina nu părea tocmai mulţumită de schimbare, deşi Durham House era un palat frumos, cu grădini elegante, care se întindeau până la râu, unde avea propriul debarcader. Ambasadorul a venit s-o vadă şi a găsit-o în galeria de la intrare, ale cărei ferestre dădeau spre curtea din faţă şi spre Ivy Lane.

Ea l-a lăsat să stea în picioare dinaintea ei.

— Alteţa Sa mama voastră trimite un emisar să vă însoţească acasă îndată ce moştenirea vă e plătită. De vreme ce nu ne-aţi spus dacă sunteţi grea, a început pregătirile de călătorie.

De Puebla o văzu că-şi strânge buzele, ca şi cum ar fi vrut să oprească un răspuns care voia neapărat să iasă.

— Câţi bani trebuie să-mi dea regele, ca văduvă a fiului său?

— Trebuie să vă plătească o treime din veniturile pe care le aduc Ţara Galilor, Cornwall şi Chester, spuse el. Şi acum părinţii voştri îi cer regelui Henric să vă înapoieze dota în întregime.

Cătălina păru înspăimântată.

— Nu se va învoi, spuse ea categoric. Niciun emisar nu-l va putea convinge s-o facă. Regele Henric nu-mi va plăti niciodată atâţia bani. Nu mi-a dat nici măcar o alocaţie cât a trăit fiul său. De ce ar înapoia dota şi mi-ar plăti moştenirea, când nu are nimic de câştigat din asta?

Ambasadorul ridică din umeri.

— Aşa scrie în contract.

— Şi alocaţia mea era trecută în contract, dar n-ai fost în stare să-l convingi să mi-o plătească, spuse ea pe un ton dur.

— Ar fi trebuit să-i dați vesela de aur imediat ce ați ajuns.

— Şi din ce-aş fi mâncat? izbucni ea.

El rămase în picioare în fața ei, insolent. El ştia, chiar dacă ea încă nu înțelegea, că era complet lipsită de putere. Cu fiecare zi care trecea fără să anunțe că aşteaptă un prunc, importanța ei scădea. Era convins că nu era grea. O considera neghioabă de-acum; câştigase puțin timp nespunând nimic – dar pentru ce? Nu avea importanță că ea nu-l plăcea; oricum, avea să plece în curând. Putea să se înfurie cât dorea, căci furia ei nu avea să schimbe nimic.

— De ce ai fost de acord cu un asemenea contract? Cu siguranță, ştiai că el nu-l va respecta.

El ridică din umeri. Conversația lor nu ducea nicăieri.

— Cum ar fi putut să ne treacă prin minte că se va întâmpla ceva aşa de tragic? Cine şi-a imaginat că prințul va muri când abia devenise adult? E foarte trist.

— Da, da, spuse Cătălina.

Îşi promisese că nu va plânge pentru Arthur de față cu altcineva. Lacrimile trebuie ținute în frâu.

— Dar acum, din cauza acestui contract, regele are o mare datorie la mine. Trebuie să-mi înapoieze partea de dotă care i-a fost deja plătită, nu poate să-mi ia vasele de aur şi, pe deasupra, îmi datorează şi moştenirea. Domnule ambasador, sunt sigură că ştii că nu-mi va da niciodată atâția bani. Cu siguranță, nu-mi va da mie pentru totdeauna veniturile din – de unde? – Țara Galilor şi... şi Cornwall?

— Numai până vă căsătoriți din nou, remarcă el. Trebuie să vă plătească suma ce vi se cuvine prin moştenire numai până când vă recăsătoriți. Şi cu siguranță că vă veți recăsători curând. Altețele Lor vor să vă aducă acasă pentru a pune la cale o nouă căsătorie. Bănuiesc că emisarul vine să vă ducă acasă tocmai pentru asta. Probabil că deja au întocmit contractul de căsătorie. Probabil sunteți deja

logodită.

Pentru o clipă, de Puebla îi citi groaza pe chip, apoi ea se întoarse cu fața la fereastră, ca să privească spre curtea din fața palatului şi strada aglomerată, care se vedea prin porțile deschise.

A observat încordarea care răzbătea din felul în care-şi ținea umerii şi gâtul şi a fost surprins că fusese atât de afectată când adusese vorba despre o a doua căsătorie. De ce să fie atât de îngrozită? Cu siguranță ştia că se va întoarce acasă numai ca să se mărite din nou.

Cătălina a rămas să privească pe fereastră, spre strada din fața Palatului Durham, lăsând tăcerea să se prelungească. Nu semăna deloc cu casa ei. Nu treceau bărbați cu pielea întunecată, îmbrăcați în cămăşi frumoase, nici femei care purtau văl. Nu existau vânzători ambulanți, cu grămăjoare de mirodenii; niciun florar care se clătina sub greutatea muntelui de flori din spate. Nu erau negustori de plante de leac, fizicieni sau astronomi care să-şi facă treburile, ca şi cum ştiința ar fi la îndemâna oricui. Nu se ducea nimeni la moschee în tăcere, de cinci ori pe zi, ca să-şi facă rugăciunea, nu se auzea clipocitul necontenit al apei în fântâni. În loc de toate acestea, se vedea doar aglomerația unuia dintre cele mai mari oraşe din lume, se auzeau doar zumzetul neobosit şi neîncetat al bogăției şi al negoțului şi clopotele a sute de biserici. Acesta era un oraş plin de sine, nemaipomenit de bogat, care se menținea prin forțe proprii.

— Acum casa mea e aici, spuse ea.

Îşi alungă din minte cu hotărâre imaginile unui oraş mai cald, cu mai puțini oameni, şi ale unei vieți mai uşoare şi mai exotice.

— Regele nu trebuie să creadă că mă voi întoarce acasă şi mă voi căsători din nou, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Părinții mei nu trebuie să creadă că-mi pot schimba destinul. Am fost crescută să fiu Prințesă de Wales

şi regina Angliei. Nu voi fi dată deoparte, ca o datorie ce nu poate fi plătită.

Ambasadorul, un om care ştia ce înseamnă dezamăgirea, mult mai bătrân şi mai înțelept decât fata de la fereastră, zâmbi în spatele ei.

— Desigur, va fi aşa cum doriți, minți el fără greutate. Le voi scrie tatălui şi mamei voastre şi le voi spune că preferați să aşteptați aici, în Anglia, cât timp ei vă hotărăsc viitorul.

Cătălina se întoarse spre el şi-l înfruntă cu hotărâre:

— Nu, viitorul mi-l voi hotărî eu.

A trebuit să-şi muşte obrajii pe dinăuntru ca să-şi ascundă zâmbetul.

— Sigur că da, Infanta.

— Prințesă Văduvă.

— Prințesă Văduvă.

Ea trase aer în piept; când vorbi din nou, glasul îi era sigur.

— Le poți spune mamei şi tatei şi îi vei spune şi regelui că nu sunt grea.

— Desigur, spuse el dintr-o suflare. Vă mulțumesc că ne-ați anunțat. Acum totul este mai clar.

— Cum aşa?

— Regele vă va elibera. Puteți merge acasă. Nu va avea nicio pretenție la voi, niciun interes. Nu poate să mai găsească vreun motiv să rămâneți. Va trebui să fac pregătirile, dar banii ce vi se cuvin din moştenire pot fi trimişi şi mai târziu. Puteți pleca de îndată.

— Nu, spuse ea categoric.

De Puebla fu surprins.

— Prințesă Văduvă, aveți posibilitatea să vă eliberați din situația aceasta neprielnică. Puteți să vă întoarceți acasă. Sunteți liberă să plecați.

— Vrei să spui că englezii cred că nu le sunt de niciun folos?

El ridică uşor din umeri, ca şi cum ar fi întrebat: la ce să fie bună, dacă nu era nici fecioară, nici mamă?

— Ce altceva ați mai putea face? Nu mai aveți nicio treabă aici.

Ea nu era pregătită să-i dezvăluie planul său.

— Îi voi scrie mamei – atât reuşi să spună. Dar nu trebuie să faci pregătiri pentru plecarea mea. S-ar putea să mai rămân în Anglia. Dacă trebuie să mă recăsătoresc, m-aş putea recăsători în Anglia.

— Cu cine? întrebă el.

Ea privi în altă parte.

— De unde să ştiu eu? Părinții mei şi regele trebuie să hotărască.

Trebuie să găsesc o cale de a-l face pe rege să se gândească la căsătoria mea cu Harry. Acum, că a aflat că nu sunt grea, sigur îi trece prin minte că toate greutățile s-ar putea depăşi prin căsătoria mea cu Harry, nu?

Dacă aş avea mai multă încredere în de Puebla, i-aş putea cere să-i sugereze regelui să mă logodească cu Harry. Dar nu am încredere în el. S-a amestecat în primul contract de căsătorie, n-aş vrea să se amestece şi în acesta.

Dacă i-aş putea strecura o scrisoare mamei fără s-o vadă de Puebla, i-aş putea spune despre planul meu, despre planul lui Arthur.

Dar nu pot. Sunt singură. Mă simt înspăimântător de singură.

— Îl vor numi pe prințul Harry Prinț de Wales, îi şopti Dona Elvira prințesei în timp ce-i peria părul, în ultima săptămână din iunie. Va fi prințul Harry, Prinț de Wales.

Se aştepta ca fata să izbucnească în plâns auzind că-i erau retezate ultimele legături cu trecutul, dar Cătălina se mulțumi să privească de jur-împrejurul încăperii.

— Lăsați-ne, le porunci scurt slujitoarelor care-i pregăteau cămaşa de noapte şi-i făceau patul.

Ieşiră în tăcere, închizând uşa în urma lor. Cătălina îşi dădu părul pe spate şi întâlni privirea Donei Elvira în oglindă. Îi întinse din nou peria şi-i făcu semn să continue.

— Vreau să le scrii părinților mei şi să-i anunți că nu s-a consumat căsătoria mea cu prințul Arthur, spuse ea blând. Sunt la fel de fecioară ca atunci când am plecat din Spania.

Dona Elvira rămase înmărmurită, cu peria în aer şi cu gura căscată.

— V-a văzut întreaga curte în pat cu el, spuse ea.

— Era neputincios, zise Cătălina, cu chipul dur ca un diamant.

— Ați fost împreună o dată pe săptămână.

— Fără folos, spuse ea neclintită. A fost foarte trist şi pentru el, şi pentru mine.

— Infanta, n-ai scos o vorbă despre asta. De ce nu mi-ai spus?

Privirea Cătălinei era de nepătruns.

— Ce-aş fi putut spune? Abia ne căsătoriserăm. Era foarte tânăr. Credeam că o să se rezolve cu timpul.

Dona Elvira nici măcar nu se prefăcu că o crede.

— Prințesă, nu e nevoie să spuneți una ca asta. Faptul că ați fost deja căsătorită n-o să vă strice viitorul. A fi văduvă nu e o piedică în calea unei căsătorii bune. Vă vor găsi pe cineva. Vor găsi pe cineva potrivit, nu trebuie să vă prefaceți că...

— Nu vreau „pe cineva”, spuse Cătălina cu patimă. Ar trebui să ştii asta la fel de bine ca mine. M-am născut să fiu Prințesă de Wales şi regina Angliei. A fost dorința cea mai arzătoare a lui Arthur să ajung regina Angliei.

Făcu un efort să nu se mai gândească la el şi să nu mai spună nimic. Îşi muşcă buza; n-ar fi trebuit să încerce să-i rostească numele. Şi-a înghițit lacrimile şi a respirat adânc.

— Sunt o fecioară neprihănită şi acum, la fel cum eram în Spania. Să le spui asta.

— Dar nu trebuie să le spunem nimic. Putem să ne întoarcem oricum în Spania, sublinie femeia mai vârstnică.

— Mă vor mărita cu cine ştie ce nobil. Probabil vreun arhiduce, spuse Cătălina. Nu vreau să mă trimită iar departe. Vrei cumva să te ocupi de treburile vreunui castel mititel din Spania sau Austria? Sau chiar mai rău? Va trebui să vii cu mine, aminteşte-ţi. Vrei să sfârşeşti în Ţările de Jos sau în Germania?

Dona Elvira îşi feri iute privirea, gândindu-se încordată.

— Nu ne-ar crede nimeni, dacă am spune că eşti fecioară.

— Ba da. Trebuie să le spui tu. Nimeni n-ar îndrăzni să mă întrebe pe mine. Le poţi spune tu. Trebuie să-i înştiinţezi tu. Pe tine te vor crede, fiindcă îmi eşti apropiată, la fel de apropiată ca o mamă.

— Până acum n-am spus nimic.

— Şi bine ai făcut. Dar acum vei vorbi. Dona Elvira, dacă laşi impresia că nu ştii sau dacă eu spun una şi tu alta, toată lumea îşi va da seama că nu mă încred în tine, că nu ai avut grijă de mine cum se cuvine. Ar crede toţi că nu-ţi pasă de interesele mele, că nu eşti în graţiile mele. Cred că mama te-ar chema înapoi şi te-ar face de ruşine, dacă ar crede că sunt încă fecioară, iar tu nici măcar nu ai ştiut asta. Nu vei mai sluji niciodată la curte, dacă ar crede că m-ai neglijat.

— Toată lumea a văzut că vă iubea.

— Nu, n-au văzut. Au văzut doar că eram împreună, prinţul şi prinţesa. Toată lumea a văzut că venea în dormitorul meu, aşa cum i se ordonase să facă. Nimic mai mult. Nimeni nu poate spune ce se întâmpla în dormitor după ce se închidea uşa. Nimeni, în afară de mine. Şi eu spun că era neputincios. Cine eşti tu să mă contrazici? îndrăzneşti să spui că sunt mincinoasă?

Femeia mai bătrână îşi plecă fruntea, vrând să câştige timp.

— Dacă asta ziceți, rosti ea cu grijă. Cum spuneți, Infanta.

— Prințesă.

— Prințesă, repetă femeia.

— Şi chiar aşa spun. Doar aşa pot merge înainte. De fapt, şi tu poți merge înainte doar astfel. Putem să spunem acest lucru simplu şi să rămânem în Anglia; sau putem să ne întoarcem în Spania îndoliate şi să ajungem aproape neînsemnate.

— Desigur, le pot spune ce doriți. Dacă doriți să le zic că sunteți încă fecioară şi că soțul vostru nu era bărbat, le pot spune asta. Dar cum o să vă ajute asta să ajungeți regină?

— De vreme ce căsătoria nu a fost consumată, nu pot găsi nicio obiecție împotriva căsătoriei mele cu fratele prințului Arthur, Harry, spuse Cătălina pe un ton dur, hotărât.

Dona Elvira scoase o exclamație de surprindere.

Cătălina continuă:

— Când acest nou emisar va sosi din Spania, îi poți spune că e dorința lui Dumnezeu şi a mea să redevin Prințesă de Wales, aşa cum am fost întotdeauna. Va trebui să-i spună regelui. Va trebui să negocieze cu el nu moştenirea mea de văduvă, ci viitoarea mea nuntă.

Dona Elvira o privi cu mirare.

— Nu se poate să vă aranjați propria nuntă!

— Ba pot, spuse Cătălina cu înverşunare. Am s-o fac, iar tu ai să mă ajuți.

— Doar nu credeți că vă vor lăsa să vă căsătoriți cu prințul Harry!

— De ce nu? Căsătoria cu fratele lui n-a fost consumată. Sunt fecioară. Dota pentru rege e deja pe jumătate plătită. Poate să păstreze jumătatea pe care o are deja şi noi putem să-i dăm restul. Nu mai trebuie să-mi dea moştenirea. Contractul a fost semnat şi pecetluit, nu mai au decât să schimbe numele, iar eu sunt deja aici, în Anglia. E cea mai

bună soluție pentru toată lumea. Fără asta, ajung o nimeni; tu, cu siguranță, eşti o nimeni. Ambiția ta, ambiția soțului tău, toate vor fi zădărnicite. Dar dacă putem câştiga asta, atunci vei fi stăpână în casa regală, iar eu voi fi ce mi-a fost sortit să fiu: Prințesa de Wales şi regina Angliei.

— Nu ne vor îngădui! exclamă Dona Elvira, înfricoşată de ambiția fetei pe care o avea în grijă.

— Ba ne vor îngădui, spuse Cătălina furioasă. Trebuie să luptăm pentru asta. Trebuie să fim ceea ce se cuvine, şi nimic mai puțin de-atât.

Prinţesa în aşteptare
Vara anului 1503

Regele Henric şi regina sa, îndemnați de pierderea fiului lor, aşteptau din nou un prunc, iar Cătălina, sperând să le intre în grații, cosea de zor un trusou minunat pentru copil, lângă foc, în cea mai mică încăpere din Palatul Durham, în primele zile de februarie ale anului 1503. Doamnele de companie, care coseau alături de ea, fiecare după priceperea ei, stăteau la o oarecare distanță; Dona Elvira îi putea vorbi între patru ochi.

— Acesta ar trebui să fie trusoul copilului vostru, spuse guvernanta încet, cu ranchiună. Văduvă de un an, şi niciun pas înainte. Ce-o să se aleagă de voi?

Cătălina îşi ridică privirea de la cusătura delicată, cu ață neagră.

— Răbdare, Dona Elvira, spuse ea în şoaptă. Va fi aşa cum hotărăsc Dumnezeu, părinții mei şi regele.

— Aveți şaptesprezece ani de-acum, continuă Dona Elvira, neabătută de la gândul ei. Cât o să mai stăm în țara asta uitată de Dumnezeu, fără să fiți soție sau mireasă? Nici la curte, nici altundeva. Cu datorii care se adună şi cu moştenirea încă neplătită.

— Dona Elvira, dacă ai şti cât mă dor vorbele tale, nu cred că le-ai mai rosti, spuse Cătălina hotărât. Doar pentru că bombăni aplecată asupra lucrului, ca un egiptean care blesteamă, nu înseamnă că nu te aud. Dacă aş şti ce-o să se întâmple, ți-aş spune numaidecât. N-ai să ştii mai multe dacă tot vorbeşti în şoaptă despre ce te sperie.

Femeia ridică ochii şi întâlni privirea calmă a Cătălinei.

— La voi mă gândesc, spuse ea direct. Chiar dacă nimeni altcineva n-o face. Chiar dacă neghiobul de ambasador şi netotul acela de emisar n-o fac. Dacă regele nu cere să vă

căsătoriți cu prințul, ce se va alege de voi? Dacă nu vă lasă să plecați, dacă părinții voştri nu stăruie să vă întoarceți, ce se va întâmpla? O să vă țină aici pentru totdeauna? Sunteți prințesă sau prizonieră? A trecut aproape un an. Vă țin prizonieră ca să se asigure alianța cu Spania? Cât să mai aşteptați? Aveți deja şaptesprezece ani, cât să mai aşteptați?

— Aştept, spuse Cătălina calm. Cu răbdare. Până când se rezolvă.

Guvernanta nu mai spuse nimic, iar Cătălina nu avea destulă putere să se certe cu ea. Ştia că în timpul anului de doliu după Arthur locul ei la curte devenise din ce în ce mai lipsit de importanță. Afirmația despre fecioria ei nu dusese la o nouă logodnă, aşa cum sperase; o făcuse şi mai puțin însemnată. Era chemată la curte numai la ocaziile cele mai importante, iar atunci depindea de bunătatea reginei Elizabeth.

Mama regelui, Lady Margaret, nu era deloc interesată de prințesa spaniolă scăpătată. Nu se dovedise rodnică; acum spunea că nici măcar nu fusese atinsă, era văduvă şi nu mai aducea niciun ban în tezaurul regal. Nu era de niciun folos pentru Casa Tudor, poate doar ca monedă de schimb în conflictul nesfârşit cu Spania. Putea foarte bine să rămână în casa din strada Ştrand sau să fie chemată la curte. Mai mult, Milady mama regelui nu era deloc mulțumită de felul în care noul Prinț de Wales o privea pe cumnata lui rămasă văduvă.

De câte ori o întâlnea, prințul Harry o privea ca un cățel credincios. Milady mama regelui luase în sinea ei hotărârea de a nu-i lăsa să se întâlnească. Era de părere că fata îi zâmbea prințului cu prea multă căldură, că îi încuraja adorația copilărească pentru a-şi satisface vanitatea de străină. Milady mama regelui era nemulțumită de influența pe care ar fi putut-o avea oricine asupra singurului fiu şi moştenitor rămas în viață. Pe deasupra, nu avea încredere

în Cătălina. De ce îl încuraja tânăra văduvă pe cumnatul ei cu aproape şase ani mai tânăr? Ce spera să obţină de pe urma acestei prietenii? Cu siguranţă, ştia că era supravegheat ca un copil: dormea în camerele tatălui său, avea însoţitori zi şi noapte, era urmărit în permanenţă. Ce spera să obţină văduva spaniolă trimiţându-i cărţi, învăţându-l limba spaniolă, râzând de accentul lui şi privindu-l cum călăreşte la concursuri, ca şi cum s-ar fi pregătit să fie cavalerul ei rătăcitor?

Nu avea să iasă nimic din asta. Nu putea să iasă nimic din asta. Dar Milady mama regelui nu permitea nimănui să se apropie de Harry, aşa că a ordonat ca vizitele Cătălinei la curte să fie rare şi scurte.

Regele se purta destul de bine cu Cătălina când se vedeau, dar ea simţea întotdeauna că o priveşte ca pe un fel de comoară furată. Mereu se simţea ca un trofeu pentru el – nu ca o tânără de şaptesprezece ani, care depindea în întregime de onoarea lui, fiica lui prin căsătorie.

Dacă ar fi putut să le vorbească soacrei sale sau regelui despre Arthur, poate că ei ar fi căutat-o ca să-şi împărtăşească durerea. Dar nu era în stare să se folosească de numele lui ca să le intre în graţii. Chiar dacă trecuse un an de la moartea lui, încă nu se putea gândi la el fără să i se strângă inima, fără să i se taie respiraţia de durere. Încă nu-i putea rosti numele cu voce tare. Cu siguranţă, nu s-ar fi putut folosi de propria-i suferinţă ca să obţină avantaje la curte.

— Dar ce se va întâmpla? continuă Dona Elvira.

Cătălina întoarse privirea.

— Nu ştiu, răspunse scurt.

— Poate că, dacă pruncul acesta va fi băiat, regele ne va trimite înapoi în Spania.

Cătălina dădu din cap.

— Poate.

Guvernanta o cunoştea îndeajuns de bine ca să-şi dea seama de hotărârea pe care o ascundea tăcerea ei.

— Problema e că voi tot nu vreți să vă întoarceți, şopti ea. Se prea poate ca regele să vă țină prizonieră ca să obțină dota, se prea poate ca părinții voştri să vă lase să rămâneți; dar, dacă ați insista, ați putea să vă întoarceți acasă. Încă credeți că puteți să-i convingeți să vă mărite cu Harry; dar, dacă ar fi fost aşa, acum ați fi deja logodiți. Trebuie să renunțați. Suntem aici de un an şi nu ați făcut progrese deloc. Ne veți ține pe toți închişi aici, în vreme ce sunteți înfrântă.

Cătălina îşi coborî pleoapele mărginite de gene de culoarea nisipului, ca să-şi ascundă ochii.

— O, nu, spuse ea. Eu nu cred asta.

S-a auzit o bătaie puternică în uşă.

— Un mesaj grabnic pentru Prințesa Văduvă de Wales, strigă o voce.

Cătălina lăsă lucrul din mână şi se ridică în picioare. Doamnele de companie au sărit şi ele de pe scaune. Era un lucru atât de neobişnuit să se întâmple ceva la mica lor curte de la Durham, încât toate au început să se agite.

— Ei bine, deschideți-i! exclamă Cătălina.

Maria de Salinas a deschis uşa şi unul dintre servitorii casei regale a intrat şi a îngenuncheat dinaintea prințesei.

— Veşti rele, a spus el scurt. Regina a născut un fiu, un prinț, dar acesta a murit. Alteța Sa regina a murit şi ea. Dumnezeu să-l aibă în paza lui pe rege în aceste clipe dureroase.

— Ce? întrebă Dona Elvira, care se chinuia să țină pasul cu iureşul evenimentelor.

— Dumnezeu s-o ierte, răspunse Cătălina, cum se cuvenea. Dumnezeu să-l apere pe rege.

Tată ceresc, primeşte-o în împărăția Ta pe fiica Ta Elizabeth. Cu siguranță o iubeşti, căci a fost o femeie blândă

şi plină de graţie.

Mă las pe călcâie şi-mi abandonez rugăciunea. Mă gândesc că viaţa reginei, care s-a sfârşit atât de tragic, a fost tristă. Dacă povestea lui Arthur despre scandalul legat de ea e adevărată, atunci fusese gata să se mărite cu regele Richard, chiar dacă era un tiran îngrozitor. Dorise să se mărite cu el şi să-i fie regină.

Mama ei, Milady mama regelui şi bătălia de la Bosworth o siliseră să se mărite cu regele Henric. Se născuse să fie regina Angliei şi se căsătorise cu bărbatul care putea să-i aducă tronul.

Mă gândeam că, dacă aş fi fost în stare să-i spun despre promisiunea mea, ar fi înţeles ce durere îmi străbate fiinţa, ca un sloi de gheaţă, de câte ori mă gândesc la Arthur, şi ar fi ştiut că i-am promis să mă căsătoresc cu Harry. Mă gândeam că ea ar fi înţeles că, dacă te-ai născut să fii regina Angliei, atunci trebuie să fii regina Angliei, indiferent cine e rege. Indiferent cu cine va trebui să te măriţi.

Fără prezenţa ei tăcută la curte, mă simt în pericol şi mai mare, mai departe de ţelul meu. S-a purtat bine cu mine, a fost o femeie iubitoare. Aşteptam să se termine anul de doliu şi credeam că ea mă va ajuta să mă căsătoresc cu Harry, fiindcă el avea să fie un refugiu pentru mine şi pentru că eu aveam să fiu o soţie bună. Credeam că ea va înţelege că te poţi căsători cu un om care ţi-e indiferent, dar poţi să-i fii soţie bună.

Dar acum curtea va fi condusă de Milady mama regelui, iar ea e o femeie necruţătoare, fără niciun prieten, în afară de propria-i cauză; nu iubeşte pe nimeni în afară de fiul ei Henric şi fiul lui, prinţul Harry.

Nu va ajuta pe nimeni, ci se va ocupa de interesele propriei sale familii. Pentru ea, eu nu voi fi decât una dintre multele posibile candidate pentru căsătoria prinţului. Dumnezeu s-o apere, e posibil chiar să se gândească la o mireasă

franțuzoaică pentru el, și atunci l-aș dezamăgi nu numai pe Arthur, ci și pe mama și pe tata, care au nevoie ca eu să păstrez alianța dintre Anglia și Spania și vrajba dintre Anglia și Franța.

Anul acesta a fost greu pentru mine; mă așteptam la un an de doliu, apoi la o logodnă; sunt din ce în ce mai îngrijorată, văzând că nimănui nu pare să-i treacă prin minte așa ceva. Iar acum mi-e teamă că lucrurile vor deveni și mai grele. Dacă regele Henric se hotărăște să renunțe la cealaltă parte din zestrea mea și mă trimite acasă? Dacă îl logodesc pe copilul acela prostuț, pe Harry, cu altcineva? Dacă uită cu totul de mine și mă țin doar ostatică, pentru a se asigura că Spania se poartă frumos, dar mă neglijează? Dacă mă lasă la Palatul Durham, o prințesă în umbră la o curte aflată în umbră, în timp ce lumea adevărată își continuă treburile în altă parte?

Detest perioada aceasta din an în Anglia, când iarna nu se dă dusă; mereu e ceață rece și cerul e cenușiu. La Alhambra, apa din canale se dezgheață și începe să curgă din nou, rece ca gheața, adâncă și năvalnică din cauza zăpezilor care se topesc în munți. Pământul începe să se încălzească în grădini, oamenii încep să planteze flori și răsaduri, soarele e cald dimineața, iar draperiile groase sunt scoase de la ferestre, ca să lase vântul plăcut să intre în încăperi.

Păsările călătoare se întorc pe dealurile înalte, iar frunzele măslinilor încep să sclipească în nuanțele lor de verde și cenușiu. Peste tot, fermierii sapă pământul roșu, iar parfumul vieții și al rodniciei se împrăștie pretutindeni.

Mi-e dor de casă; dar nu-mi voi părăsi postul. Nu sunt un soldat care-și uită datoria, ci o santinelă care stă de veghe întreaga noapte. Nu-mi voi dezamăgi marea dragoste. Am spus „Promit”, și nu uit asta. Îi voi fi credincioasă. Grădina vieții eterne, al-Yanna, mă va aștepta, trandafirul mă va aștepta în al-Yanna, Arthur mă va aștepta acolo. Voi fi regina Angliei, așa cum mi-a fost sortit, așa cum i-am promis lui.

Trandafirul va înflori în Anglia, precum şi în rai.

Regina Elizabeth a avut parte de o înmormântare fastuoasă, iar Cătălina purta din nou haine negre, de doliu. Prin dantela neagră a mantilei, Cătălina privea cum totul se desfăşura în funcție de rang, vedea pregătirile pentru slujbă. A observat că totul era chibzuit, până în cel mai mic amănunt, de mama regelui. Până şi rangul ei fusese coborât sub cel al tuturor prințeselor, dar înaintea celorlalte doamne din nobilime.

Lady Margaret, mama regelui, aşternuse pe hârtie toate regulile care trebuiau urmate la curtea regelui Tudor – de la odăile pentru naşteri până la priveghiul morților, astfel încât fiul ei şi generațiile care spera să-i urmeze să fie pregătiți pentru orice, astfel încât orice ocazie să poată fi tratată la fel ca cea de dinainte şi totul să se desfăşoare conform ordinelor ei.

Prima înmormântare regală, cea a nurorii pe care n-o iubise deloc, se desfăşura acum ca un bal mascat bine organizat la curte, iar ea, care comanda totul, îşi făcea limpede simțită prezența, ca cea mai importantă doamnă din regat.

2 aprilie 1503

Se împlinea un an de la moartea lui Arthur, iar Cătălina a rămas întreaga zi în capela de la Durham. Părintele Geraldini ţinuse o slujbă de pomenire pentru prinţul Arthur în zorii zilei, iar Cătălina rămăsese în biserica mică, fără să meargă la masă, fără să bea măcar o cană de bere slabă întreaga zi.

O vreme a stat în genunchi în faţa altarului, rugându-se în tăcere, doar mişcând din buze, luptându-se cu durerea provocată de pierderea lui, care era la fel de puternică pe cât fusese în prima zi, când se aflase în pragul uşii lui şi ştiuse că nu-l mai puteau salva, că avea să moară, că trebuia să trăiască fără el.

Şi-a petrecut câteva ceasuri lungi plimbându-se prin capela goală, privind picturile religioase de pe pereţi şi sculpturile minunate de la capetele şirurilor de bănci şi de pe paravanul care despărţea altarul de naos. O îngrozea ideea că începuse să-l uite. Uneori, dimineaţa, se trezea şi încerca să-şi amintească chipul lui, dar constata că nu poate vedea nimic în spatele pleoapelor închise; sau, mai rău, vedea doar o imagine neclară a lui, care abia se asemăna cu el: o imitaţie care nu mai semăna cu adevărul. În astfel de dimineţi, se ridica repede din pat şi-şi înconjura genunchii cu braţele, strângându-i tare, ca să nu cedeze în faţa durerii covârşitoare.

Mai târziu, în cursul zilei, în timp ce vorbea cu doamnele de companie, cosea ori se plimba pe malul râului şi cineva spunea ceva – sau chiar ea observa soarele sau apa îl vedea deodată dinaintea ochilor, la fel de clar de parcă ar fi fost viu, luminându-i întreaga după-amiază. Rămânea nemişcată o clipă, bucurându-se de el în tăcere, apoi îşi continua conversaţia sau plimbarea, sigură că nu avea să-l uite niciodată. Ochii ei aveau imaginea lui întipărită pe

pleoape, trupul ei purta atingerea lui pe piele. Era a lui, trup şi suflet, până la moarte; nu până la moartea lui – aşa cum se dovedise – ci până la a ei. Numai când amândoi vor fi părăsit această lume avea să se sfârşească unirea lor pe pământ.

Dar în acea zi, la un an de la moartea lui, Cătălina îşi promisese să rămână singură, îşi permisese să-l jelească şi să-l învinovăţească pe Dumnezeu că i-l luase.

„Ştii, nu voi putea niciodată să înţeleg care Ţi-a fost ţelul", îi spun Isusului crucificat, cu palme însângerate, aflat deasupra altarului. „Nu-mi poţi trimite un semn? Nu-mi poţi arăta ce am de făcut?"

Aştept, dar El nu-mi răspunde. Nu pot să nu mă întreb dacă Dumnezeul care i-a vorbit atât de clar mamei doarme sau a plecat. De ce s-o povăţuiască pe ea, dar mie să nu-mi spună nimic? De ce eu, care am fost crescută atât de creştineşte, eu, un copil devotat Bisericii Romano-catolice, nu simt deloc că sunt auzită când mă rog cu atâta durere? De ce să mă părăsească Dumnezeu când am atâta nevoie de El?

Mă întorc la perna pentru îngenuchiere brodată, în faţa altarului, dar nu cad în genunchi ca să mă rog, ci o întorc şi mă aşez pe ea, ca şi cum aş fi acasă şi mi-aş trage o pernă lângă foc, gata să vorbesc, gata să ascult. Dar nimeni nu-mi vorbeşte acum. Nici măcar Dumnezeul meu.

„Ştiu că vrei să fiu regină", îi spun gânditoare, ca şi cum m-aş aştepta să-mi răspundă, ca şi cum ar putea să-mi răspundă pe un ton la fel de raţional ca al meu. „Ştiu că şi mama doreşte asta. Ştiu că iubitul meu..." Mă opresc fără să termin fraza. Chiar şi acum, după un an, nu pot risca să spun numele lui Arthur, nici măcar într-o capelă goală, nici măcar lui Dumnezeu, încă mă tem de un torent de lacrimi, mă tem să nu cad în disperare şi-n nebunie. Ascund în mine o pasiune pentru Arthur care seamănă cu un lac ţinut înfrâu de un stăvilar. Nu am curaj să dau drumul nici măcar unei picături.

Ar urma un puhoi de tristeţe, un torent.

„Ştiu că el a dorit să fiu regină. Pe patul de moarte, mi-a cerut să-i promit. I-am făgăduit sub ochii Tăi. Am promis în numele Tău. Şi n-am minţit. Am jurat să fiu regină. Dar cum să fac? Dacă e voia Ta, ca şi a lui – şi sunt sigură că aşa e – dacă e voia ta, ca şi a mamei – şi cred că e adevărat – atunci ascultă-mă. Nu mai pot născoci niciun vicleşug. Trebuie să mă ajuţi Tu. Trebuie să-mi arăţi ce am de făcut”.

De un an îi tot cer lui Dumnezeu asta, din ce în ce mai stăruitor; între timp, se târguiesc la nesfârşit în legătură cu dota şi cu moştenirea. De vreme ce mama nu mi-a spus nimic clar, încep să cred că se gândeşte la acelaşi lucru ca mine. Nu mă îndoiesc că tata a pus la cale o strategie pe termen lung. Dacă mi-ar spune ce să fac! Din tăcerea lor discretă nu pot să înţeleg decât că mă ţin aici ca pe o momeală pentru rege. Mă ţin aici până când regele o să priceapă, aşa cum am priceput eu, cum a înţeles Arthur, că cea mai bună soluţie pentru greutăţile lor este să mă mărit cu prinţul Harry.

Există un neajuns: cu fiecare lună care trece, Harry creşte şi, odată cu el, şi importanţa lui: devine o partidă din ce în ce mai bună. Regele francez va veni cu siguranţă cu o propunere, îi vor face oferte sutele de prinţi europeni cu fiice drăguţe. Chiar şi Sfântul împărat Roman are o fiică de măritat, Margaret, care ar putea fi potrivită. Trebuie să descurcăm lucrurile îndată, chiar acum, în aprilie, când se încheie primul meu an de văduvie. Acum, că se sfârşeşte anul de aşteptare. Dar lucrurile s-au schimbat. Regele Henric nu mai are nicio grabă, moştenitorul lui e tânăr – un băiat de doar unsprezece ani. Dar eu am şaptesprezece ani. E vremea să mă căsătoresc. E vremea să fiu din nou Prinţesă de Wales. Alteţele Regale spaniole cer luna de pe cer: să-şi primească înapoi toţi banii, fiica, şi întreaga moştenire de văduvă să fie plătită pe o perioadă nedefinită. Pretenţiile lor uriaşe sunt menite să-l facă pe regele Henric să segândească la altă

soluție. Răbdarea de care dau dovadă părinții mei când vine vorba să se târguiască îi permite Angliei să mă țină și pe mine, și banii. Ei arată că se așteaptă să nu fiu trimisă nici eu, nici banii. Speră că regele Angliei își va da seama că nu e nevoie să înapoieze nici dota, nici pe mine.

Dar îl subestimează. Regele Henric nu are nevoie de sugestiile lor. Și-a dat prea bine seama și de unul singur. De vreme ce nu se face niciun pas înainte, probabil că se opune ambelor idei. Și de ce n-ar face-o? Puterea e în mâinile lui. Are deja jumătate din dotă și mă are pe mine.

Și nu e neghiob. Calmul noului emisar, Don Gutierre Gomez de Fuensalida, și încetineala cu care avansează negocierile i-au demonstrat că mama și tata sunt mulțumiți să mă lase în mâinile lui, în Anglia. Nu trebuie să fii Machiavelli ca să-ți dai seama că părinții mei speră la o nouă căsătorie în Anglia – la fel ca în cazul lui Isabel, când a rămas văduvă și apoi au trimis-o înapoi în Portugalia, să se mărite cu cumnatul ei. Astfel de lucruri se întâmplă. Dar numai dacă toată lumea e de acord. În Anglia, unde regele e un nou-venit plin de ambiție, e nevoie de mai multă pricepere decât ne stă în putere ca să înfăptuim așa ceva.

Mama îmi scrie că are un plan, dar că va dura un timp până să-l poată îndeplini. Îmi poruncește să am răbdare până atunci și să nu fac nimic care i-ar putea jigni pe rege și pe mama lui.

„Sunt Prințesă de Wales”, îi răspund. „M-am născut Prințesă de Wales și regină a Angliei. Pentru asta m-ai crescut. Sigur că n-o să fac nimic care să contrazică asta, nu-i așa? Sigur că pot să fiu, chiar și acum, Prințesă de Wales și regina Angliei, nu-i așa?”

„Ai răbdare”, primesc răspuns de la ea – o scrisoare scurtă, plină de pete din pricina drumului, care a durat câteva săptămâni. Scrisoarea a fost deschisă; oricine ar fi putut s-o citească. „Sunt de acord că ai fost menită să fii regina Angliei.

E destinul tău, voia Domnului şi dorinţa mea. Ai răbdare".

„Cât să mai am răbdare?" îl întreb pe Dumnezeu, îngenuncheată în capela Lui, la comemorarea morţii lui Arthur. „Dacă e voia Ta, de ce n-o împlineşti pe dată? Dacă nu e voia Ta, de ce nu m-ai luat odată cu Arthur? Dacă mă auzi acum, de ce mă simt îngrozitor de singură?"

Seara, târziu, s-a anunţat un oaspete rar în anticamera tăcută de la Durham.

— Lady Margaret Pole, spuse uşierul.

Cătălina lăsă din mână Biblia şi se întoarse să-şi vadă prietena, care rămăsese în prag sfioasă, şovăind.

— Lady Margaret!

— Prinţesă Văduvă!

Făcu o reverenţă adâncă, iar Cătălina îi ieşi repede în întâmpinare şi o îmbrăţişă.

— Nu plângeţi, îi şopti Lady Margaret la ureche. Nu plângeţi, căci jur că am să vărs şi eu lacrimi.

— Nu voi plânge, promit că nu voi plânge.

Cătălina se întoarse spre doamnele de companie.

— Lăsaţi-ne singure, le spuse.

Ele ieşiră îmbufnate, fiindcă un oaspete era ceva rar în casa lor şi, pe deasupra, nu se aprinsese niciun foc în celelalte camere. Lady Margaret aruncă o privire prin camera ponosită.

— Ce înseamnă asta?

Cătălina ridică din umeri şi încercă să zâmbească.

— Mă tem că nu mă pricep la organizare. Iar Dona Elvira nu-mi e de niciun ajutor. Şi adevărul e că nu am decât banii pe care mi-i dă regele, ceea ce nu înseamnă mare lucru.

— De asta mi-era teamă, spuse femeia mai în vârstă.

Cătălina o conduse mai aproape de foc şi o invită să se aşeze pe scaunul ei.

— Credeam că eşti încă la Ludlow.

— Da, eram acolo. De-acolo venim. De vreme ce nici

regele, nici prinţul nu se ocupă de treburile din Ţara Galilor, totul a căzut în seama soţului meu. Ai crede că sunt din nou prinţesă, dacă ai vedea mica mea curte de-acolo.

Cătălina încercă din nou să zâmbească.

— E grandioasă?

— Foarte. Şi majoritatea vorbesc galeza. Cântă.

— Îmi închipui.

— Am venit pentru înmormântarea reginei, Dumnezeu s-o binecuvânteze. Apoi eu am vrut să mai stau puţin şi soţul meu mi-a spus că aş putea veni să vă văd. M-am gândit la voi toată ziua.

— Am fost la capelă, spuse Cătălina, schimbând subiectul. Nu pare să fi trecut un an.

— Nu-i aşa? fu de acord Lady Margaret, deşi se gândea că părea să fi trecut mult mai mult de un an peste fata din faţa ei.

Durerea îi desăvârşise frumuseţea copilărească, iar acum arăta, fără îndoială, ca o femeie care şi-a văzut speranţele năruite.

— Vă simţiţi bine?

Cătălina făcu o mică strâmbătură.

— Destul de bine. Dar tu? Copiii?

— Mulţumesc lui Dumnezeu, suntem bine. Dar ştiţi ce planuri are regele pentru voi? O să... ezită ea. O să vă întoarceţi în Spania? Sau rămâneţi aici?

Cătălina se trase mai aproape de ea.

— Tot vorbesc despre dotă, despre plecarea mea înapoi. Dar nu fac nimic. Nu iau nicio hotărâre. Regele mă ţine şi pe mine, şi zestrea mea, iar părinţii mei îi dau voie s-o facă.

Lady Margaret părea îngrijorată.

— Am auzit că se gândesc să vă logodească cu prinţul Harry, spuse ea. Nu ştiam.

— E soluţia cea mai limpede. Dar regelui nu i se pare deloc aşa, spuse Cătălina pe un ton înţepător. Ce părere ai?

E regele omul căruia să-i scape o soluție limpede?

— Nu, spuse Lady Margaret, a cărei viață fusese pusă în pericol, căci regele ştia că familia ei putea ridica pretenții la tron.

— Atunci, trebuie să presupun că regele s-a gândit la asta şi acum aşteaptă să-şi dea seama dacă e cel mai avantajos lucru pentru el, spuse Cătălina oftând. Dumnezeu ştie că nu-i lucru uşor să aştepți.

— Acum, că s-a încheiat perioada de doliu, cu siguranță va începe să facă pregătiri, spuse prietena ei, plină de speranță.

— Cu siguranță, răspunse Cătălina.

După câteva săptămâni de izolare în care şi-a jelit soția, regele s-a întors la curte, la Palatul Whitehall, iar Cătălina a fost invitată să cineze cu familia regală, unde a fost aşezată alături de prințesa Mary şi de doamnele de la curte. Tânărul Harry, Prințul de Wales, a fost aşezat, în siguranță, între tatăl şi bunica lui. Prințul acesta de Wales nu avea să facă o călătorie prin frig până la Castelul Ludlow şi nu avea să primească educația dură a unui prinț care urmează să devină rege. Lady Margaret hotărâse că acest prinț, singurul lor moştenitor în viață, avea să fie crescut sub privirea ei atentă, cu tot confortul. Nu avea să fie trimis departe de casă. Trebuia supravegheat în permanență. Nu-i era permis nici măcar să participe la sporturi primejdioase, la turnir sau în lupte, deşi îşi dorea nespus lucrul acesta, fiind un băiat vioi şi iubitor de distracții. Bunica lui hotărâse că era prea prețios ca să fie supus vreunei primejdii.

I-a zâmbit Cătălinei, iar ea i-a aruncat o privire care se voia caldă. Dar n-au avut ocazia să schimbe nici măcar o vorbă. Ea era țintuită la capătul celălalt al mesei şi nici nu putea să-l vadă bine, fiindcă Milady mama regelui îi tot punea în farfurie bucatele cele mai alese, iar umărul ei lat îl ascundea de privirile doamnelor.

Cătălina se gândea că Arthur avusese dreptate, că băiatul era prea răsfățat, i se dădea prea multă atenție. Bunica lui s-a aplecat pentru o clipă, să schimbe o vorbă cu unul dintre aprozi, iar Cătălina observă privirea lui Harry ațintită asupra ei. I-a zâmbit, apoi şi-a coborât ochii. Când i-a ridicat din nou, a văzut că el încă o privea şi a roşit brusc când ea l-a surprins. „Un copil”. I-a adresat un mic zâmbet pieziş, chiar în timp ce-l critica în gând. „Un copil de unsprezece ani. Plin de el, un băiețandru. Şi de ce să fie cruțat copilandrul ăsta grăsuț, când Arthur...” îşi puse îndată frâu gândurilor. Dacă îl compara pe Arthur cu fratele lui mai mic, nu însemna decât să-l dorească mort, şi nu avea de gând să facă asta. Dacă se gândea la Arthur în public, risca să se prăbuşească, şi iar era ceva ce nu avea să facă.

„O femeie îi poate comanda unui băiat ca el”, se gândi ea.

„O femeie ar putea fi o regină extraordinară, dacă s-ar mărita cu un băiat ca el. În primii zece ani el n-ar înțelege nimic, iar până atunci probabil că ar fi atât de obişnuit să se supună, încât ar lăsa-o în continuare pe soția lui să conducă. Sau ar putea fi, aşa cum mi-a spus Arthur, un băiat leneş. Un tânăr pierdut. Ar putea fi atât de leneş, încât să-şi găsească distracția în jocuri, vânătoare, sporturi şi amuzament, astfel încât de treburile țării să se ocupe soția lui”.

Cătălina nu uitase nicio clipă că Arthur îi spusese că băiatul se credea îndrăgostit de ea. „Dacă îi dau tot ce-şi doreşte, poate că şi-ar putea alege singur soția”, se gândi ea. „Sunt obişnuiți să-i facă pe plac. Poate că ar putea să se roage de ei să-l lase să se căsătorească cu mine şi ei s-ar simți obligați să fie de acord”.

Îl văzu cum se înroşeşte şi mai tare; până şi urechile îi deveniseră roz. S-a uitat la el câteva clipe, apoi a tras aer în piept şi şi-a deschis buzele, ca şi cum ar fi vrut să-i

şoptească ceva. A văzut cum ochii lui albaştri îi privesc gura şi se întunecă de dorinţă, apoi, calculând efectul gestului ei, şi-a coborât privirea. „Copil prost”, se gândi ea.

Regele se ridică de la masă, apoi toţi bărbaţii şi femeile aflaţi pe băncile aglomerate s-au ridicat şi ei, cu capetele plecate.

— Vă mulţumesc că aţi venit să-mi daţi bineţe, spuse regele Henric. Camarazi în război şi prieteni pe timp de pace. Dar acum vă rog să mă scuzaţi, doresc să fiu singur.

Îi făcu semn cu capul lui Harry, îi oferi mamei sale braţul şi familia regală ieşi pe uşa mică din spatele sălii, îndreptându-se spre încăperile lor.

— Ar fi trebuit să rămâi mai mult, spuse mama regelui, în timp ce se aşezau pe scaunele de lângă foc şi paharnicul aducea vinul. Nu-i frumos să pleci atât de repede. I-am spus Marelui Comis că vei rămâne şi că va fi muzică.

— Eram obosit, spuse Henric scurt.

Privi către locul unde Cătălina stătea împreună cu prinţesa Mary. Fata mai tânără avea ochii roşii, suferea mult în urma pierderii mamei sale. Ca de obicei, Cătălina era liniştită ca o apă. El se gândi că dădea dovadă de multă stăpânire de sine. Nici măcar pierderea singurului său prieten de la curte, a ultimului prieten din Anglia, nu părea s-o afecteze.

— Se poate întoarce la Durham mâine, observă mama lui, care văzuse încotro se îndrepta privirea fiului. N-o ajută cu nimic să vină la curte. Nu şi-a câştigat un loc aici dându-ne un moştenitor şi nici n-a plătit pentru el cu dota.

— E statornică, spuse el. Statornică în supunerea pe care ne-o arată amândurora.

— Statornică precum ciuma, răspunse mama lui.

— Eşti prea dură cu ea.

— E o lume dură, spuse ea simplu. Nu fac decât să fiu corectă. De ce n-o trimitem acasă?

— N-ai niciun pic de admirație pentru ea?

Întrebarea o surprinse.

— Ce-i de admirat la ea?

— Curajul, demnitatea. E şi frumoasă, desigur, dar are şi farmec. Este educată, grațioasă. Cred că, dacă lucrurile ar fi stat altfel, ar fi putut fi fericită. Şi, în ciuda dezamăgirii, s-a purtat ca o regină.

— Nu ne e de niciun folos, spuse ea. A fost Prințesa noastră de Wales; dar băiatul nostru a murit. Acum nu ne mai foloseşte la nimic, oricât ar părea de fermecătoare.

Cătălina îşi ridică ochii şi văzu privirile celor doi ațintite asupra ei. A zâmbit uşor, cu grijă, şi a înclinat capul. Henric s-a ridicat şi s-a apropiat singur de o fereastră, apoi i-a făcut semn cu degetul să se apropie. Ea nu a sărit în picioare ca să vină la el degrabă, aşa cum ar fi făcut orice altă doamnă de la curte. L-a privit, a ridicat o sprânceană, ca şi cum ar fi cumpănit dacă să-l asculte sau nu, apoi s-a ridicat grațios şi s-a apropiat încet de el.

„Doamne Dumnezeule, cum să n-o doreşti", îşi spuse el în gând. „N-are mai mult de şaptesprezece ani. E cu totul în puterea mea, şi totuşi merge ca şi cum ar fi însăşi regina încoronată".

— Îți va lipsi regina, aş spune, zise el brusc în franceză, când ea se apropie.

— Aşa e, răspunse ea fără şovăială. Condoleanțe pentru pierderea soției. Sunt convinsă că mama şi tata ar vrea să vă transmit şi condoleanțele lor.

El dădu din cap, fără să-şi ia ochii de la chipul ei.

— Acum suferim amândoi, spuse el. Tu ți-ai pierdut partenerul de viață, iar eu l-am pierdut pe al meu.

Văzu cum privirea ei devine mai dură.

— Într-adevăr, spuse cu siguranță în glas. Aşa e.

El se întreba dacă ea încerca să deslușească înțelesul ascuns al vorbelor sale. Dacă mintea aceea ascuțită lucra la

adăpostul chipului frumos, nu se vedea niciun semn din afară.

— Trebuie să-mi împărtăşeşti secretul resemnării tale, spuse el.

— A, nu cred că sunt resemnată.

Henric fu intrigat.

— Nu?

— Nu. Cred că Dumnezeu ştie ce e drept pentru fiecare dintre noi şi voia Lui se va împlini.

— Chiar şi atunci când căile Lui sunt întortocheate, iar noi, păcătoşii, rătăcim în întuneric?

— Eu îmi cunosc destinul, spuse Cătălina liniştită. A fost destul de bun să mi-l dezvăluie.

— Atunci, faci parte dintre puținii aleşi, spuse el, încercând s-o facă să râdă de ea însăşi.

— Ştiu, spuse ea fără urmă de zâmbet.

El îşi dădu seama că tânăra era convinsă că Dumnezeu îi arătase viitorul.

— Sunt norocoasă.

— Şi care e planul minunat al lui Dumnezeu pentru tine? întrebă el sarcastic.

Spera atât de mult ca ea să spună că trebuie să fie regina Angliei; astfel ar fi putut s-o întrebe sau să se apropie de ea sau să-i arate ce gânduri avea.

— Să împlinesc voia Domnului, desigur, şi să-i aduc împărăția pe pământ, spuse ea cu istețime, ocolindu-i din nou întrebarea.

Vorbesc cu atâta încredere despre voia Domnului şi-i amintesc regelui că am fost crescută să devin Prințesă de Wales, dar adevărul e că Dumnezeu nu-mi vorbeşte. Din ziua morții lui Arthur, nu mai am nicio siguranță că sunt binecuvântată. Cum să mă consider binecuvântată când am pierdut singurul lucru care îmi întregea viața? Cum să mă cred binecuvântată când nu cred că voi mai fi vreodată

fericită? Dar trăim într-o lume de credincioşi – trebuie să spun că mă aflu sub paza Domnului, trebuie să-i fac să creadă că sunt sigură de soarta mea. Sunt fiica Isabellei de Spania. Moştenirea mea e siguranța.

Dar adevărul e că sunt din ce în ce mai singură. Mă simt din ce în ce mai singură. Între mine şi disperare nu stau decât promisiunea pe care i-am făcut-o lui Arthur şi firul subțire, ca o cusătură de aur dintr-un covor, al hotărârii mele.

Mai 1503

Din bună-cuviinţă, regele Henric n-a mai căutat-o pe Cătălina timp de o lună, dar după *ce* s-a încheiat perioada de doliu, i-a făcut o vizită formală la Durham. Întregul alai fusese anuţat că va veni şi se îmbrăcaseră toţi corespunzător. El a observat ponoseala draperiilor, covoarelor şi perdelelor şi a zâmbit în sinea lui. Dacă era la fel de chibzuită pe cât credea el, avea să se bucure de rezolvarea situaţiei sale atât de stânjenitoare. S-a felicitat singur că nu-i uşurase cu nimic viaţa în ultimul an. Ar trebui să ştie deja că depindea în întregime de bunul lui plac şi că părinţii ei nu puteau face nimic s-o elibereze.

Crainicul său deschise larg uşa dublă a anticamerei şi strigă:

— Alteţa Sa Regele Henric al Angliei...

Henric îi făcu semn să renunţe la celelalte titluri şi intră să-şi vadă nora.

Purta o rochie de culoare închisă, cu mâneci despicate, lăsând să se vadă căptuşeala albastră, un pieptar cu broderii bogate şi o bonetă albastru-închis. Ţinuta îi scotea în evidenţă părul de culoarea chihlimbarului şi ochii albaştri, iar el zâmbi de plăcere când o văzu făcându-i o reverenţă adâncă şi ridicându-se.

— Alteţă, spuse ea blând, e o adevărată onoare.

El trebui să facă un efort să-şi ia ochii de la gâtul ei alb ca laptele şi de la chipul neted care-l privea. Trăise toată viaţa cu o femeie frumoasă, de vârsta lui; acum avea dinainte această fată destul de tânără să-i fie fiică, tânără şi parfumată ca o floare, cu pieptul bogat şi tare. Era pregătită pentru căsătorie, într-adevăr, mai mult decât pregătită. Era o fată numai bună de dus în pat. Se controlă pe dată, gândindu-se că era pe jumătate un desfrânat şi pe jumătate îndrăgostit, dacă simţea o astfel de dorinţă pentru mireasa

fiului său mort.

— Vă pot oferi ceva de băut? întrebă ea cu un zâmbet ascuns.

Se gândi că, dacă ar fi fost mai în vârstă, mai sofisticată, ar fi bănuit-o că se joacă cu el, aşa cum face un pescar priceput, ca să prindă un somon.

— Mulţumesc, aş dori un pahar cu vin.

Şi asfel reuşi să-l prindă în capcană.

— Mă tem că nu am nimic destul de bun să vă ofer, spuse ea calm. Nu mai am nimic în pivniţă şi nu-mi permit să cumpăr vin de soi.

Henric nu-i arătă cu niciun chip că şi-a dat seama că l-a prins în capcana de a-i asculta problemele băneşti.

— Îmi pare rău. O să cer să ţi se trimită câteva butoaie, spuse el. Probabil că nu se îngrijesc cum se cuvine de casă.

— Nu sunt destui bani, spuse ea simplu. Doriţi o cană de bere slabă? O facem noi, costă foarte puţin.

— Mulţumesc, spuse el muşcându-şi buza ca să nu zâmbească.

Nu se gândise că avea să dea dovadă de atâta stăpânire de sine. Anul de văduvie o făcuse mai curajoasă, se gândi el. Era singură într-o ţară străină şi nu se prăbuşise, aşa cum ar fi făcut alte fete, ci îşi adunase puterile şi devenise mai puternică.

— Se simt bine Milady mama regelui şi prinţesa Mary? întrebă ea deplin stăpână pe sine, de parcă l-ar fi primit în Camera Aurită de la Alhambra.

— Da, mulţumesc lui Dumnezeu, spuse el. Dar tu?

Ea zâmbi şi-şi plecă capul.

— Văd că nu e nevoie să vă întreb de sănătate, spuse ea. Arătaţi neschimbat.

— Într-adevăr?

— La fel ca în ziua când v-am întâlnit pentru prima dată, spuse ea. Când abia ajunsesem în Anglia şi mă îndreptam

spre Londra, iar voi ați venit călare înaintea mea, să mă vedeți.

Cătălina trebui să facă un efort să nu se gândească la Arthur în seara aceea, copleşit de ruşine din cauza purtării tatălui său, încercând să-i vorbească cu jumătate de gură şi aruncându-i priviri piezişe.

Îşi alungă cu hotărâre iubitul cel tânăr din gânduri şi-i zâmbi tatălui lui, spunând:

— M-a surprins atât de mult venirea voastră. M-am speriat tare.

El zâmbi. Îşi dădu seama că ea evocase imaginea acelei seri, când o văzuse pentru prima dată: o fecioară lângă patul ei, îmbrăcată în cămaşă albă, cu o bonetă albastră şi cu părul împletit căzându-i pe spate. Evocase gândurile lui de-atunci, când simțise că intrase la ea ca un siluitor, forțând uşa dormitorului şi putând s-o forțeze oricând şi pe ea.

Se întoarse şi se aşeză pe un scaun ca să-şi ascundă gândurile, făcându-i semn Cătălinei să se aşeze şi ea. Guvernanta ei, aceeaşi femeie acră şi încăpățânată ca un catâr – după cum observă el cu neplăcere stătea în celălalt capăt al încăperii, alături de alte două doamne.

Cătălina se aşeză cu calm desăvârşit, cu degetele albe împreunate în poală, cu spatele drept, ca o femeie conştientă de puterea sa de atracție. Henric nu spuse nimic şi o privi o clipă. Cu siguranță, ştia bine ce face când îi amintise de prima lor întâlnire, nu-i aşa? Dar, fără îndoială, fiica Isabellei a Spaniei şi văduva fiului său nu putea să-i ațâțe plăcerile trupeşti dinadins, nu-i aşa?

Un servitor intră aducând două căni cu bere uşoară. Regele a fost servit primul, apoi Cătălina luă cealaltă cană. Sorbi o înghițitură mică, apoi aşeză cana.

— Tot nu-ți place berea?

Tresări auzind tonul intim al propriei voci. Dar nu era

nimic rău în a-şi întreba nora ce-i place să bea, nu?

— Beau doar când îmi e foarte sete, răspunse ea. Dar nu-mi place gustul pe care mi-l lasă în gură.

Îşi duse mâna la gură şi-şi atinse buza de jos. El privi fascinat cum degetul fetei atinge vârful limbii. Ea se strâmbă.

— Cred că nu va fi niciodată printre băuturile mele preferate, spuse ea.

— Ce obişnuiai să bei în Spania?

Observă că abia putea vorbi. Îi privea încă gura moale, buzele care străluceau ude acolo unde le atinsese cu limba.

— Apa era bună de băut, spuse ea. La Alhambra, maurii au construit conducte care aduc apă din munți până în palat. Beam apa izvoarelor de munte direct din fântâni, era încă rece. Şi beam sucuri de fructe, desigur. Aveam fructe minunate vara, şi gheață, şi şerbeturi, şi vinuri.

— Dacă mergi cu mine în călătoria prin țară la vară, putem merge în locuri unde apa e bună de băut, spuse el.

Se gândi că părea un băiat neghiob promițându-i apă de băut. Dar continuă cu încăpățânare:

— Dacă mergi cu mine, putem merge la vânătoare, putem merge până în Hampshire şi chiar mai departe, până la New Forest. Îți aminteşti locurile? Cam pe unde ne-am întâlnit prima dată.

— Mi-ar plăcea foarte mult, spuse ea. Dacă voi mai fi aici, desigur.

— Dacă mai eşti aici?

Tresări, aproape uitând că era prizoniera lui, că urma să se întoarcă acasă în vara aceea.

— Mă îndoiesc că voi ajunge la o înțelegere cu tatăl tău până atunci.

— Cum se face că durează atât? întrebă ea, deschizând larg ochii albaştri şi prefăcându-se surprinsă. Cu siguranță că putem ajunge la o înțelegere, nu-i aşa? spuse şovăitor.

Ca între prieteni. Chiar dacă nu putem cădea de acord în privința banilor, trebuie să existe o altă cale, adevărat? De vreme ce am făcut o înțelegere înainte.

Vorbele ei semănau atât de bine cu lucrurile la care se gândise el, încât se ridică stânjenit. Imediat, se ridică şi ea. Vârful bonetei albastre, cochete, îi ajungea abia până la umăr, ceea ce-l făcu să se gândească că ar trebui să-şi aplece capul ca s-o sărute şi că, dacă s-ar afla sub el, în pat, ar trebui să aibă grijă să n-o vatăme. Simți cum îi iau foc obrajii la aceste gânduri.

— Vino, îi spuse cu glas răguşit, conducând-o la firida în care se afla fereastra, unde nu puteau fi auziți de celelalte doamne din cameră. M-am gândit la ce înțelegere am putea ajunge. Cel mai simplu ar fi să rămâi aici. Aş vrea mult să rămâi aici.

Cătălina nu-şi ridică privirea, ca s-o întâlnească pe a lui. Dacă ar fi făcut-o, el i-ar fi ghicit imediat intențiile. Dar ea rămase cu capul plecat, cu ochii în pământ.

— Ah, desigur. Dacă părinții mei sunt de acord, spuse ea abia auzit.

Se simți prins în capcană. Simțea că nu poate spune mai multe cât timp ea îşi ținea capul plecat, cu delicatețe, arătându-i doar curbura obrazului şi genele, dar nu putea nici să dea înapoi după ce ea îl întrebase dacă nu exista o altă soluție pentru a rezolva conflictul dintre el şi părinții ei.

— Probabil că mă crezi foarte bătrân, izbucni el.

Fata îşi ridică o clipă ochii albaştri, apoi plecă din nou privirea.

— Deloc, spuse ea calm.

— Sunt îndeajuns de bătrân să-ți fiu tată, spuse el, sperând ca ea să-l contrazică.

În loc de asta, Cătălina îl privi.

— Nu m-am gândit niciodată la voi în felul acesta, spuse ea.

Henric nu-i răspunse. Această tânără zveltă îl făcea să se simtă teribil de încurcat cu felul ei încântător de a-l încuraja, ca în clipa următoare să devină de nepătruns.

— Ce-ai vrea să faci? o întrebă el.

În sfârşit, ea îşi ridică capul şi-i zâmbi; colţurile gurii i se ridicară, dar căldura din privire îi lipsea cu desăvârşire.

— Orice porunciţi, spuse ea. Tot ce-mi doresc este să mă supun vouă, Alteţă.

Ce vrea să zică? Ce face? Credeam că mi-l oferă pe Harry şi tocmai mă pregăteam să spun „da", când a spus că probabil îl cred foarte bătrân, la fel de bătrân ca tata. Şi chiar aşa e, fără îndoială. Pare chiar mai bătrân decât tata, de aceea nici nu mă gândesc la el ca la un tată; poate ca la un bunic sau un preot bătrân. Tata e frumos; e un crai teribil; e un soldat neînfricat; un erou pe câmpul de luptă. Regele acesta a luptat într-o singură bătălie ca vai de ea şi a înăbuşit câteva răscoale ale săracilor, prea sătui de tirania lui ca să mai poată îndura. Aşa că nu seamănă deloc cu tata şi n-am spus decât adevărul când am zis că nu-l privesc niciodată aşa.

Dar el m-a privit de parcă aş fi spus ceva foarte interesant, apoi m-a întrebat ce vreau. N-am putut să-i spun în faţă că vreau să treacă cu vederea căsătoria mea cu fiul lui mai mare şi să mă mărite din nou cu cel mai mic. Aşa că am spus că vreau să-l ascult pe el. Nu se poate să fie greşit. Dar n-a fost răspunsul pe care voia să-l audă. Şi nu m-a adus unde doream să ajung. Nu am idee ce vrea. Şi nici cum să întorc lucrurile în favoarea mea.

Henric s-a întors la Palatul Whitehall cu obrajii în flăcări şi cu inima bubuindu-i în piept, simţindu-se prins în cursă între frustrare şi chibzuinţă. Dacă ar putea să-i convingă pe părinţii Cătălinei să fie de acord cu nunta, ar putea cere restul dotei şi ar scăpa de plata moştenirii, ar reînnoi alianţa cu Spania chiar în momentul când căuta să încheie alianţe

noi cu Scoția şi Franța şi, poate, cu o soție atât de tânără, ar putea avea încă un fiu şi moştenitor de la ea. Cu o fiică pe tronul Scoției şi alta pe tronul Franței, ar trebui să poată asigura pacea pentru o viață întreagă. Prințesa Spaniei pe tronul Angliei ar trebui să îi mențină în alianță şi pe cei mai creştini regi, cei ai Spaniei, în felul acesta, ar reuşi să întărească alianța dintre marile puteri creştine şi Anglia nu doar pentru o generație, ci şi pentru cele ce aveau să vină. Ar avea moştenitori în comun; ar fi cu toții în siguranță. Anglia ar fi în siguranță. Mai mult, fiii Angliei ar putea moşteni regatele Franței, Scoției şi Spaniei. Anglia şi-ar putea găsi drumul către pace şi măreție.

Era un lucru foarte chibzuit să-şi asigure însurătoarea cu Cătălina; încerca să se gândească la avantajele politice, nu la linia gâtului sau la rotunjimea taliei ei. Încerca să-şi țină în frâu gândurile, imaginându-şi mica avere pe care avea s-o economisească dacă nu mai era nevoit să-i plătească moştenirea şi nici alocația, dacă nu mai trebuia s-o trimită acasă cu o corabie – chiar mai multe, probabil – ca s-o însoțească pe drum. Dar nu se putea gândi decât la felul în care fata îşi atinsese buzele moi cu degetul şi îi spusese că nu-i place gustul berii. Imaginea vârfului limbii atingându-i buzele îl făcu să geamă, iar grăjdarul care-i ținea calul când descăleca a ridicat privirea şi a întrebat:

— Alteță?

— Fierea, spuse el posac.

Totuşi ideea era atât de deplasată, încât îl dezgusta chiar şi pe el; asta îşi spunea în timp ce se îndrepta spre odăile sale, iar curtenii se dădeau la o parte din calea lui, cu zâmbete slugarnice. Simțea că trebuie să-şi amintească de faptul că ea era aproape un copil şi propria-i noră. Dacă asculta de rațiunea care-l adusese atât de departe, cel mai bine era să promită să plătească moştenirea, s-o trimită acasă la părinții ei şi apoi să amâne plata până când aveau

s-o mărite din nou cu cine ştie ce neghiob cu sânge regal, şi astfel ar fi scăpat fără să plătească nimic.

Dar fu de-ajuns să şi-o imagineze căsătorită, şi se simţi nevoit să se sprijine de lambriul din lemn de stejar ca să-şi menţină echilibrul.

— Alteţă? întrebă cineva. Vă simţiţi rău?

— Fierea, repetă regele. Am mâncat ceva ce nu mi-a priit.

Servitorul său personal se apropie de el:

— Să trimit după medic, Alteţă?

— Nu, răspunse regele. Dar trimite-i Prinţesei Văduve câteva butoaie din vinul cel mai bun. Nu mai are nimic în pivniţe şi când merg s-o vizitez aş prefera să beau vin, nu bere.

— Da, Alteţă, spuse bărbatul făcând o plecăciune, apoi se îndepărtă.

Henric se îndreptă de spate şi plecă spre camerele sale. Ca de obicei, erau aglomerate: solicitanţi, curteni, oameni care doreau favoruri, vânători de averi, prieteni, mici aristocraţi sau chiar nobili care-l slujeau din prietenie sau pentru a obţine ceva de la el. Henric îi privi pe toţi posac. Pe vremea când era doar Henric Tudor, fugar în Bretania, nu fusese binecuvântat cu atâţia prieteni.

— Unde e mama? îl întrebă pe unul dintre ei.

— În odăile sale, Alteţă, răspunse omul.

— Voi merge la ea, spuse el. Anunţ-o.

O lăsă câteva minute să se pregătească, apoi porni spre iatacurile ei. La moartea nurorii sale, se mutase în apartamentele ocupate îndeobşte de regină. Comandase tapiserii şi mobile noi, iar acum camerele erau decorate mai fastuos decât ale oricărei regine.

— O să mă anunţ singur, îi spuse regele uşierului şi intră fără să ţină cont de etichetă.

Lady Margaret şedea la o masă de lângă fereastră, cu toate socotelile casei înşirate dinainte, cercetând cheltuielile

casei regale de parcă ar fi fost vorba de o fermă bine strunită. Nu risipea mai nimic şi extravaganțele nu erau permise la curtea condusă de Lady Margaret, iar servitorii care crezuseră că pot pune deoparte o părticică din banii care le treceau prin mână fuseseră dezamăgiți repede.

Henric dădu din cap aprobator văzând că mama lui supraveghea treburile regatului. Nu scăpase niciodată de grijile provocate de gândul că tot luxul şi ostentația de la curtea regală erau lipsite de temei. El îşi finanțase campania numai prin datorii şi favoruri; nu voia să mai ajungă vreodată să ceară cuiva ceva.

Ea şi-a ridicat privirea când el a intrat în cameră.

— Fiule.

El îngenunche să primească binecuvântarea, aşa cum făcea întotdeauna când o vedea pentru prima dată în ziua respectivă, şi simți cum degetele ei îi ating uşor creştetul capului.

— Te frământă ceva, observă ea.

— Aşa e, încuviință el. Am fost s-o văd pe Prințesa Văduvă.

— Da? spuse ea şi o umbră de dispreț îi trecu pe chip. Ce mai vor acum?

— Noi…

Se opri, apoi continuă:

— Trebuie să hotărâm ce facem cu ea. Spunea ceva despre întoarcerea în Spania.

— Îndată ce ne dau ceea ce ni se cuvine, răspunse ea iute. Ştiu că trebuie să plătească cealaltă parte a dotei înainte ca ea să poată pleca.

— Da, ştie şi ea asta.

A urmat o tăcere scurtă.

— A întrebat dacă nu s-ar putea ajunge la o altfel de înțelegere, spuse el. La o rezolvare.

— Ah, de când aşteptam asta! spuse Lady Margaret cu

satisfacție. Ştiam că asta urmăresc. Nu mă mir decât că au aşteptat să treacă atâta timp. Pesemne au crezut că trebuie să aştepte până i se încheie doliul.

— Ce să urmărească?

— Vor ca ea să rămână, spuse ea.

Henric simți că începe să zâmbească şi se forță să nu arate nimic.

— Aşa crezi?

— Am tot aşteptat să-şi arate intențiile. Ştiam că aşteaptă să facem noi prima mişcare. Ha! I-am făcut să înceapă ei!

El îşi ridică sprâncenele, aşteptând ca ea să exprime în cuvinte dorința lui ascunsă.

— Ce anume?

— O cerere în căsătorie din partea noastră, desigur, spuse ea. Ştiau că n-o să ratăm ocazia. A fost potrivită atunci şi e potrivită şi acum. Am făcut o înțelegere avantajoasă în privința ei atunci şi lucrurile pot să rămână neschimbate. Mai ales dacă ei ne dau toți banii. Şi acum e mai profitabilă decât oricând.

Chipul i se îmbujoră şi Henric simți că radiază de bucurie.

— Aşa crezi?

— Desigur. E deja aici, jumătate din dotă a fost deja plătită – iar cealaltă jumătate rămâne doar s-o primim – de escorta ei am scăpat, alianța funcționează în favoarea noastră – francezii nu ne-ar respecta dacă nu s-ar teme de părinții ei, iar scoțienii se tem şi ei de noi, deci pentru noi rămâne în continuare cea mai bună partidă din toată lumea creştină.

Se simțea teribil de uşurat. Dacă mama lui nu se împotrivea ideii, i se părea uşor să insiste. Fusese pentru atâta vreme cel mai bun şi mai sigur sfătuitor de care avusese parte, încât nu ar fi putut să se împotrivească dorinței ei.

— Dar diferența de vârstă?
Ea ridică din umeri
— Cât e? Cinci, aproape şase ani? Asta nu înseamnă nimic când e vorba de un prinț.
El făcu un pas înapoi, ca şi cum ar fi primit o palmă peste față.
— Şase ani? repetă el.
— Iar Harry e destul de înalt pentru vârsta lui şi e puternic. Nu vor părea nepotriviți, spuse ea.
— Nu, spuse el categoric. Nu. Nu Harry. Nu mă gândeam la Harry. Nu vorbeam despre Harry!
Furia din glasul lui o făcu atentă.
— Ce?
— Nu. Nu. Nu Harry. La naiba! Nu Harry!
— Ce? Ce vrei să spui?
— E limpede! Sunt sigur că e destul de limpede!
Ea îi aruncă o privire scurtă şi pătrunzătoare şi-i înțelese imediat gândul, cum numai ea putea.
— Nu Harry?
— Credeam că vorbeşti despre mine.
— Despre tine?
Se gândi iute la conversația pe care o purtaseră.
— Despre tine şi Infanta? întrebă, nevenindu-i să creadă.
El simți că roşeşte din nou.
— Da.
— Văduva lui Arthur? Propria-ți noră?
— Da! De ce nu?
Lady Margaret îl privi alarmată. Nici măcar nu era nevoie să înşire motivele pentru care s-ar împotrivi.
— Era prea tânăr. Căsătoria n-a fost consumată, spuse el, repetând cuvintele pe care ambasadorul spaniol le auzise de la Dona Elvira şi care fuseseră deja împrăştiate în întreaga lume creştină.
Ea părea să se îndoiască.

— Chiar ea pretinde asta. Guvernanta ei spune că-i aşa. Spaniolii, de asemenea. Toată lumea spune că-i aşa.
— Şi tu o crezi? întrebă ea cu răceală.
— Era neputincios.
— Ei bine...
Ea procedă ca întotdeauna: nu spunea nimic cât timp cântărea o idee. Îl privi şi observă că era îmbujorat şi tulburat.
— Se prea poate să mintă toţi. Am văzut cum au fost cununaţi şi băgaţi în patul conjugal şi nimic nu ne-a dus cu gândul la faptul că lucrurile n-au mers cum trebuie.
— E treaba lor. Dacă toţi susţin aceeaşi minciună cu tărie, e ca şi cum ar spune adevărul.
— Numai dacă şi noi suntem de acord.
— Suntem, hotărî el.
Ea ridică din sprâncene.
— Asta e dorinţa ta?
— N-are nicio legătură cu dorinţa. Am nevoie de o soţie, spuse Henric calm, ca şi cum ar fi putut fi vorba de orice femeie. Pe deasupra, după cum ai spus şi tu, faptul că e deja aici uşurează mult lucrurile.
— Prin naştere, ar fi potrivită, se învoi mama lui, dar rămâne problema legăturii cu tine. Este nora ta, chiar dacă nu s-a consumat căsătoria. Şi e foarte tânără.
— Are şaptesprezece ani, spuse el. O vârstă potrivită pentru o femeie. Şi e văduvă. A sosit timpul să se căsătorească din nou.
— E fecioară sau nu, decretă Lady Margaret cu arţag. Ar fi bine să ne punem de acord.
— Are şaptesprezece ani, se corectă el. O vârstă potrivită pentru căsătorie. E pregătită să se căsătorească aşa cum se cuvine.
— Lumea nu se va bucura de asta, observă ea. Îşi vor aminti de nunta ei cu Arthur, cu care ne-am fălit atât.

Oamenii i-au plăcut. Rodia şi trandafirul. I-a vrăjit cu mantila ei din dantelă.

— Ei bine, el a murit, spuse el cu duritate. Şi ea va trebui să se mărite cu cineva.

— Oamenilor li se va părea ciudat.

El ridică din umeri.

— Se vor bucura, dacă-mi dăruieşte un fiu.

— Da, dacă poate. Cu Arthur a fost stearpă.

— Aşa cum ne-am înțeles, Arthur era neputincios. Căsătoria nu a fost consumată.

Ea îşi încreți gura, dar nu spuse nimic.

— Şi astfel câştigăm dota şi nu mai trebuie să plătim moştenirea, sublinie el.

Ea aprobă din cap. O bucura gândul averii pe care Cătălina avea s-o aducă.

— Şi e deja aici.

— O prezență statornică, spuse ea acru.

— O prințesă statornică, zâmbi el.

— Chiar crezi că părinții ei ar fi de acord? Altețele Regale spaniole?

— Asta ar rezolva atât problema lor, cât şi pe a noastră. Şi ar menține alianța.

Îşi dădu seama că zâmbeşte şi făcu un efort să pară serios, ca întotdeauna.

— Chiar şi ea ar considera că acesta e destinul ei. Crede că s-a născut să fie regina Angliei.

— Ei, atunci e neghioabă, răspunse ea repede.

— A fost crescută să devină regină încă din copilărie.

— Dar va fi o regină stearpă. Fiul ei nu va fi de niciun folos. Nu va putea fi niciodată rege. Dacă o să aibă un fiu, acela va veni după Harry, îi aminti el. Chiar şi după fiii lui Harry. E o alianță mult mai puțin avantajoasă pentru ea decât căsătoria cu Prințul de Wales. Spaniolilor nu le va fi pe plac.

— Ah, Harry e încă un copil. Mai e mult până o să aibă fii. Ani întregi.

— Chiar şi aşa. Gândul acesta o să-i neliniştească pe părinţii ei. Vor prefera să se mărite cu Harry. Astfel, ea va fi regină, iar fiul ei va fi rege după ea. De ce s-ar învoi la mai puţin de-atât?

Henric şovăi. Nu putea să spună nimic care să-i contrazică logica – poate numai că nu dorea s-o urmeze.

— Ah. Înţeleg. O doreşti pe ea, spuse ea când observă că tăcerea se lungea atât de mult, încât nu putea să ascundă decât ceva ce el nu era în stare să spună cu voce tare. E vorba despre dorinţa ta.

El se hotărî să spună adevărul.

— Da, mărturisi.

Lady Margaret îl măsură din priviri. Fusese luat de lângă ea când era ceva mai mare decât un prunc, pentru a fi dus într-un loc sigur. Încă de atunci, îl privise ca pe o oportunitate, ca pe un posibil moştenitor al tronului, ca unica posibilitate prin care ea putea atinge măreţia. Nici nu apucase să-l cunoască bine în pruncie, nu-l iubise cât era copil. Îi plănuise viitorul când deja devenise bărbat, îi apărase drepturile când devenise rege, îi pusese la cale întreaga campanie pentru a ameninţa Casa de York, dar niciodată nu simţise vreo urmă de tandreţe pentru el. Nu putea învăţa să fie indulgentă cu el atât de târziu; nu era aproape niciodată indulgentă cu nimeni, nici măcar cu ea însăşi.

— Este uimitor, spuse ea cu răceală. Credeam că vorbim despre o căsătorie încheiată pentru avantajele pe care le aduce, îţi e ca o fiică. Dorinţa asta e păcat carnal.

— Nu e, şi nici ea nu-mi e ca o fiică. Spuse el. Nu e nimic greşit în dragostea onorabilă. Nu e fiica mea. Este văduva lui. Şi căsătoria lor nu a fost consumată.

— Vei avea nevoie de o dispensă, fiindcă e un păcat!

— Nici măcar n-a avut-o! exclamă el.
— Întreaga curte i-a băgat în pat, îi sublinie ea pe ton egal.
— Era prea tânăr. Era neputincios. Şi apoi, sărmanul a murit după numai câteva luni.
Ea dădu din cap.
— Aşa zice ea acum.
— Dar nu te opui, nu-i aşa? întrebă el.
— E un păcat, repetă ea. Dar, dacă poţi obţine dispensa şi părinţii ei sunt de acord, atunci... spuse Lady Margaret cu acreală. Bănuiesc că e mai bună decât multe altele, adăugă ea cu ranchiună. Şi pot s-o supraveghez la curte. Pot să-i urmăresc orice mişcare şi să-i poruncesc mai uşor decât aş face-o cu o femeie mai în vârstă, şi ştim cu toţii că se poartă bine. Va învăţa care-i sunt îndatoririle sub comanda mea. Iar lumea o iubeşte.
— Voi vorbi chiar azi cu ambasadorul spaniol.
Ea se gândi că nu-l văzuse niciodată atât de încântat.
— Bănuiesc că pot s-o învăţ, spuse ea făcând un gest către registrele din faţa ei. Va avea multe de învăţat.
— Îi voi spune ambasadorului să le propună ideea Alteţelor Regale spaniole şi voi vorbi cu ea chiar mâine.
— Te întorci la ea aşa de curând? întrebă ea curioasă.
Henric dădu din cap. Nu avea de gând să-i spună că şi să aştepte până a doua zi i se părea prea mult. Dacă ar fi putut, s-ar fi dus pe loc la ea şi ar fi cerut-o în căsătorie chiar în seara aceea, ca şi cum ar fi fost un biet paj, iar ea – o servitoare, nu regele Angliei şi prinţesa Spaniei; socru şi noră.
Henric a avut grijă ca Dr. De Puebla, ambasadorul spaniol, să fie invitat la Whitehall chiar la timp pentru cină, să i se dea un loc la una dintre mesele importante şi să fie servit cu cel mai bun vin. Regelui i s-a adus vânat fezandat la perfecţiune şi apoi gătit în sos de roşii Brandywine; acesta

a luat o bucăţică şi a trimis restul la masa ambasadorului. De Puebla, care nu se mai bucurase de asemenea favoruri de când negocia contractul de căsătorie al Infantei, îşi umplu farfuria cu o lingură mare şi înmuie bucăţi din cea mai bună pâine albă în sos, bucuros să mănânce bine la curte şi întrebându-se în gând, la adăpostul zâmbetului lacom, despre ce putea fi vorba.

Mama regelui îi făcu un semn cu capul şi de Puebla se ridică să-i facă o plecăciune. „Foarte amabilă”, se gândi în timp ce se aşeza la loc. „Extraordinar, neobişnuit de amabilă”.

Nu era neghiob; ştia bine că avea să i se ceară ceva în schimbul acelor favoruri care i se aduceau în public.

Dar, după cât de îngrozitor fusese ultimul an – când speranţele Spaniei fuseseră îngropate sub capela Catedralei Worcester – cel puţin acum erau semne bune. Cu siguranţă, regele Henric avea nevoie de el pentru altceva decât să-l facă răspunzător fiindcă monarhii spanioli nu-şi plătiseră datoria.

De Puebla încercase să le ia apărarea Alteţelor Regale spaniole în faţa regelui englez din ce în ce mai iritat. Încercase să le explice prin scrisori lungi, pline de amănunte, că nu avea rost să insiste să i se plătească moştenirea Cătălinei înainte ca ei să-i dea regelui partea de zestre rămasă. Încercase să-i explice Cătălinei că nu-l putea convinge pe rege să-i plătească o alocaţie mai generoasă pentru cheltuielile casei şi nu-l putea convinge nici pe regele Spaniei să-şi ajute fiica cu bani. Amândoi regii erau încăpăţânaţi şi hotărâţi să-şi pună adversarul într-o poziţie de inferioritate. Nici unuia nu părea să-i pese că între timp Cătălina, la doar şaptesprezece ani, era nevoită să ţină un alai extravagant, într-o ţară străină, fără să aibă aproape niciun ban. Niciunul dintre cei doi regi nu dorea să facă primul pas şi să-şi asume responsabilitatea întreţinerii ei,

temându-se că asta l-ar obliga să-i întreţină pe ea şi alaiul ei pentru totdeauna.

De Puebla îi zâmbi regelui, care stătea pe tron, sub baldachinul cu însemnele regale. Îi plăcea cu adevărat regele Henric, admira curajul cu care acaparase şi păstrase tronul, îi plăcea judecata lui sănătoasă. Mai mult, lui de Puebla îi plăcea să trăiască în Anglia, se obişnuise cu casa lui comodă din Londra, cu importanţa pe care o avea ca reprezentant al celei mai noi şi mai puternice dinastii din Europa. Îi plăcea faptul că originile sale evreieşti şi convertirea recentă erau trecute în întregime cu vederea în Anglia, de vreme ce niciunul dintre curteni nu avea origini cunoscute şi toţi îşi schimbaseră numele sau afilierea la vreo familie cel puţin o dată. Anglia i se potrivea de minune lui de Puebla, aşa că avea să facă orice-i stătea în putere să rămână acolo. Dacă asta însemna să i se supună regelui Angliei înaintea celui spaniol, i se părea că nu e un compromis prea mare pentru el.

Henric se ridică şi le făcu semn servitorilor să strângă masa. Au curăţat şi au eliberat mesele aşezate pe căpriori, iar Henric a pornit printre meseni, oprindu-se să schimbe câteva cuvinte cu unii dintre ei, părând încă un conducător de oşti printre oamenii săi. Toţi favoriţii de la curtea Tudor erau doar aventurierii care preferaseră sabia cuvintelor şi îl însoţiseră în marşul său către Anglia. Ştiau cât valorau pentru el, iar el ştia cât valorează în ochii lor. Totul semăna cu un câmp de luptă, mai degrabă decât cu o curte regală în timp de pace.

În cele din urmă, Henric termină de vorbit cu oamenii şi ajunse la masa lui de Puebla.

— Domnule ambasador, îl salută el.

De Puebla făcu o plecăciune adâncă.

— Vă mulţumesc pentru vânat, spuse el. A fost delicios.

Regele aprobă din cap.

— Aş vrea să-ți vorbesc.
— Desigur.
— Între patru ochi.
Cei doi se îndreptară către un colț mai liniştit al sălii, în timp ce muzicienii de la galerie începeau să cânte.
— Am o propunere care ar putea rezolva problema Prințesei Văduve, spuse Henric cât de rece putea.
— Chiar aşa?
— Poate că ideea mea o să-ți pară neobişnuită, dar cred că este foarte avantajoasă.
„În sfârşit", se gândi de Puebla. „O să-mi propună căsătoria cu Harry. Credeam că o va lăsa să ajungă mult mai rău înainte să spună ceva. Credeam că o va lăsa să se scufunde atât de rău, încât să ne ceară de două ori mai mulți bani ca să devină iar Prințesă de Wales. Dar, fie. Dumnezeu e milostiv".
— Da? spuse de Puebla cu glas tare.
— Propun să renunțăm la plata dotei, începu Henric. Averea ei va reveni curții mele. Îi voi plăti o alocație potrivită, aşa cum îi plăteam şi răposatei regine Elizabeth, Dumnezeu s-o aibă în paza Lui. Mă voi căsători chiar eu cu Infanta.
De Puebla aproape că-şi pierdu glasul de uimire.
— Chiar voi?
— Eu. De ce nu?
Ambasadorul înghiți în sec, trase aer în piept şi reuşi cu greu să spună:
— Nu, nu, cel puțin... Bănuiesc că ar putea exista obiecții legate de rudenie.
— Voi cere o dispensă. Dar ştii cu siguranță că nu s-a consumat căsătoria.
— Desigur, spuse de Puebla cu răsuflarea tăiată.
— Ai auzit-o chiar tu spunând asta?
— Guvernanta a zis...
— Atunci, nu e nicio problemă, hotărî regele. Abia dacă

au fost mai mult decât logodiți. N-au fost soț şi soție.

— Va trebui să le spun Alteţelor Spaniei, spuse de Puebla, care încerca disperat să-şi pună ordine în gânduri şi să nu arate cât era de uimit. Consiliul vostru privat e de acord? întrebă el, încercând să câştige timp. Arhiepiscopul de Canterbury?

— Deocamdată discuția rămâne între noi, spuse Henric solemn. Abia am rămas văduv. Vreau să-i pot asigura pe Alteţele Lor că fiica lor va fi bine îngrijită. A avut un an greu.

— Dacă ar fi putut merge acasă...

— Acum nu va mai fi nevoie să se întoarcă acasă. Casa ei e în Anglia. Aceasta este țara ei, spuse Henric pe un ton categoric. Va fi regină aici, aşa cum a fost crescută să fie.

De Puebla abia putea vorbi din pricina uimirii pe care i-o provocase ideea că acel bătrân care abia-şi îngropase soția voia să se însoare cu mireasa fiului său mort.

— Desigur. Deci le spun Alteţelor Regale că sunteți hotărât? Nu mai există nici o altă posibilitate pe care am putea s-o luăm în calcul?

De Puebla se chinuia să găsească o cale să aducă în discuție numele prințului Harry, care, cu siguranță, ar fi fost un soț mai potrivit pentru Cătălina. În cele din urmă, îndrăzni:

— Fiul vostru, de pildă?

— Fiul meu e încă prea tânăr pentru căsătorie, înlătură Henric ideea cu repeziciune. Are unsprezece ani şi e un băiat robust şi isteț, dar bunica lui insistă să nu plănuim nimic pentru el timp de încă patru ani. Şi până atunci, Prințesa Văduvă va avea douăzeci şi unu de ani.

— Destul de tânără încă, spuse de Puebla cu răsuflarea tăiată. Tânără şi apropiată de vârsta lui.

— Nu cred că Alteţele Lor vor dori ca fiica lor să stea în Anglia încă patru ani, fără un soț şi o casă a ei, spuse Henric, fără să încerce să-şi ascundă amenințarea din glas.

N-au cum să vrea să aştepte până la majoratul lui Harry. Ce-ar face în toţi acei ani? Unde ar trăi? Au de gând să-i cumpere un palat şi să-i plătească toate cheltuielile gospodăriei? Au de gând să-i dea bani? O curte, o poziţie potrivită pentru ea? Timp de patru ani?

— Dar dacă s-ar întoarce să aştepte în Spania? se aventură de Puebla.

— Poate să plece îndată, dacă îmi plătesc restul dotei, şi-şi poate căuta norocul în altă parte. Dar chiar crezi că poate primi o propunere mai bună decât aceea de a fi regina Angliei? Du-o acasă, dacă asta crezi.

Ajunseseră din nou la problema dificilă care-i chinuise în repetate rânduri în timpul ultimului an. De Puebla fu nevoit să se recunoască înfrânt.

— Le voi scrie Alteţelor Lor chiar în seara aceasta, spuse el.

Am visat că eram o drepnea şi zburam pe deasupra dealurilor aurii din Sierra Nevada. Dar de data asta zburam către miazănoapte, aveam soarele fierbinte al după-amiezii în partea stângă şi în faţa mea se adunaseră nori reci. Apoi, dintr-odată, norul a prins formă, s-a transformat în Castelul Ludlow, iar mica mea inimă de pasăre a început să bată repede la gândul nopţii ce avea să vină, când el mă va lua în braţe şi mă va strânge la piept, iar eu mă voi topi de dorinţă.

Apoi am observat că nu era Ludlow, ci zidurile înalte şi cenuşii ale Castelului Windsor, iar râul care şerpuia era Tamisa cea cenuşie, ca o oglindă, pe care vasele se mişcau în sus şi-n jos, iar luntrile minunate ancorate pe chei erau ale bogatei şi aglomeratei Anglii. Ştiam că mă aflu departe de casă, şi totuşi eram acasă. Aceasta avea să fie casa mea, aveam să-mi construiesc un mic cuib pe zidurile cenuşii ale acestor turnuri, aşa cum aş fi făcut în Spania. Şi aici m-ar numi „drepneao pasăre care zboară atât de iute, încât nimeni n-a văzut-o aşezându-se pe pământ; o pasăre care zboară

atât de sus, încât se crede că nu atinge niciodată pământul. Nu voi mai fi Cătălina, Infanta Spaniei. Voi fi Katherine de Aragón, regina Angliei, aşa cum m-a numit Arthur: Katherine, regina Angliei.

— Regele a venit din nou, spuse Dona Elvira, privind pe fereastră. A sosit călare, cu numai doi oameni. Nici măcar nu şi-a adus stegarul sau gărzile.

Pufni pe nas. Parcă n-ar fi fost de ajuns lipsa de ceremonie a englezilor; chiar şi regele lor avea maniere de grăjdar.

Cătălina se apropie cu iuţeală de fereastră şi privi afară. „Oare ce vrea?" se întrebă.

— Spune-le să scoată nişte vin primit de la el.

Dona Elvira ieşi repede din odaie. În clipa următoare, Henric intră, fără să se anunţe.

— M-am gândit să-ţi fac o vizită, spuse el.

Cătălina îi făcu o reverenţă adâncă.

— Alteţă, mă simt onorată, spuse ea. Şi acum chiar pot să vă ofer un vin bun.

Henric zâmbi şi aşteptă. Cei doi rămăseseră în picioare când reveni Dona Elvira însoţită de o servitoare spaniolă, care aducea pe o tavă din alamă lucrată de mauri două pahare din sticlă de Veneţia, pline cu vin roşu. Henric observă fineţea cu care erau lucrate obiectele şi presupuse, în mod corect, că făceau parte din zestrea pe care spaniolii o ţinuseră pentru ei.

— În sănătatea ta, spuse el ridicând paharul.

Spre surprinderea lui, ea nu numai că şi-a ridicat paharul drept răspuns, ci a ridicat şi privirea, pe care a fixat-o asupra lui îndelung, cu un aer gânditor. A simţit cum se înfioară ca un băieţel când privirile li s-au întâlnit.

— Prinţesă? spuse el în şoaptă.

— Alteţă?

Au privit amândoi spre Dona Elvira, care stătea

stânjenitor de aproape, privind duşumeaua de sub pantofii ei uzaţi.

— Ne poţi lăsa singuri, îi spuse regele.

Femeia privi înspre prinţesă aşteptându-i ordinele şi nu dădu niciun semn că avea de gând să plece.

— Voi vorbi între patru ochi cu nora mea, spuse regele Henric cu hotărâre. Poţi să pleci.

Dona Elvira făcu o reverenţă şi ieşi, iar restul doamnelor de companie o urmară.

Cătălina îi zâmbi regelui.

— La ordinele voastre, spuse.

Simţi cum zâmbetul ei îi face inima să-i bată mai repede.

— Chiar trebuie să-ţi vorbesc între patru ochi. Vreau să-ţi propun ceva. Am vorbit cu ambasadorul spaniol, iar el le-a scris părinţilor tăi.

„În sfârşit. Asta e. În sfârşit”, gândi Cătălina. „A venit să-mi propună căsătoria cu Harry. Mulţumesc, Doamne, că m-ai ţinut în viaţă, să trăiesc şi ziua asta. Arthur, iubitul meu, azi vei vedea că îmi voi ţine promisiunea pe care ţi-am făcut-o”.

— Trebuie să mă căsătoresc din nou, spuse Henric.

„Sunt încă tânăr”, gândi el, fără să spună cu glas tare că avea patruzeci şi şase de ani. „Aş putea să mai am un fiu sau doi”.

Cătălina dădu din cap, politicoasă, dar abia dacă auzea ce spune regele, aşteptând să audă cum îi cere să se mărite cu prinţul Harry.

— M-am gândit la toate prinţesele din Europa care mi s-ar potrivi, spuse el.

Dar prinţesa care se afla dinaintea lui tot nu spunea nimic.

— N-am găsit pe nimeni potrivit.

Ea deschise ochii larg, ca să-i arate că îl asculta cu atenţie.

Henric continuă:
— Te-am ales pe tine, spuse fără ocolişuri. Din mai multe motive. Eşti deja aici, la Londra, te-ai obişnuit cu viaţa de aici. Ai fost crescută să devii regina Angliei, aşa că vei fi regina mea. În felul acesta se rezolvă toate greutăţile legate de dotă. Vei primi aceeaşi alocaţie pe care i-o plăteam reginei Elizabeth. Mama e de acord.
Ea reuşi cu greu să priceapă cuvintele lui. Era atât de uimită, încât nu putea spune nimic. Doar îl fixa cu privirea.
— Eu?
— Există o singură problemă, cea a legăturii de rudenie. Dar îi voi cere Papei o dispensă, continuă el. Înţeleg că nu s-a consumat căsătoria ta cu prinţul Arthur. Aşa că nu va fi nicio problemă.
— Nu s-a consumat, repetă Cătălina cuvintele învăţate pe de rost, ca şi cum nu le-ar mai fi înţeles sensul.
Marea minciună făcuse parte din uneltirile care aveau s-o aducă în faţa altarului alături de prinţul Harry, nu de tatăl lui. Nu putea să-şi mai ia cuvintele înapoi. Era atât de ameţită, încât nu putea decât s-o repete.
— Nu s-a consumat.
— Atunci, n-ar trebui să fie nicio problemă, spuse regele, înţeleg că tu nu te împotriveşti?
Îşi dădu seama că abia putea să respire, aşteptând răspunsul. Când o văzu palidă de uimire, îi pieri din minte orice gând că ea încerca să-l ducă de nas, că îl ispitise ca să ajungă la acel moment. O luă de mână.
— Nu-ţi fie teamă, spuse tandru, în şoaptă. Nu-ţi voi face niciun rău. Aşa rezolvăm toate problemele. O să fiu un soţ bun. Voi avea grijă de tine.
Căuta cu disperare ceva ce i-ar putea fi pe plac.
— Îţi voi cumpăra lucruri frumoase, spuse el. La fel ca safirele care ţi-au plăcut atât de mult. O să ai un dulap întreg plin cu lucruri frumoase, Cătălina.

Ştia că trebuie să-i răspundă.

— Sunt atât de uimită, spuse ea.

— Cu siguranță, ți-ai dat seama cât te doresc, nu-i aşa?

M-am forțat să nu strig „nu”. Voiam să-i spun că, fireşte, nu ştiam. Dar nu era adevărat. Ştiam bine, ca orice femeie tânără, din felul în care mă privea, din felul în care îi răspunsesem şi eu. Din clipa în care l-am văzut pentru prima dată, a existat ceva între noi. M-am prefăcut că nu observ. M-am prefăcut că e ceva mai neînsemnat decât era în realitate, am dat deoparte gândul ăsta. Cât de mult am greşit!

În vanitatea mea, îmi imaginam că nu fac decât să încurajez un bătrân să se gândească la mine cu blândețe, că aş putea să-l vrăjesc, să-l încânt, chiar să flirtez cu el – mai întâi, ca socru afectuos – ca apoi să-l conving să accepte căsătoria mea cu Harry. Dorisem să-l bucur ca oftică, dorisem ca el să mă admire, să mă răsfețe. Dorisem să mă iubească.

E un păcat, un păcat. Păcatul vanității şi al mândriei. Am trezit în el desfrâul şi pofta trupească. L-am făcut să păcătuiască prin nebunia mea. Nu-i de mirare că Dumnezeu şi-a întors fața de la mine şi că mama nu-mi scrie niciodată. Am greşit.

Doamne, sunt o neghioabă şi un copil prost şi trufaş! Nu l-am prins pe rege în capcană ca să-mi facă pe plac, ci m-am aşezat singură drept momeală în capcana pe care mi-o întindea el. Vanitatea şi mândria m-au făcut să cred că îl pot ispiti să facă ce doresc. În schimb, n-am făcut decât să-i ațâț dorința şi acum va face după cum i-e voia. Şi mă doreşte pe mine. Şi doar din vina mea.

— Sigur ți-ai dat seama, îi zâmbi Henric cu încredere. Sigur ți-ai dat seama ieri, când am venit să te văd şi când ți-am trimis vinul ales.

Cătălina dădu încet din cap. Îşi dăduse seama – neghioaba de ea – că se întâmpla ceva; şi se lăudase pentru iscusința ei, pentru că fusese atât de isteață, încât îl dusese

de nas pe regele Angliei. Se crezuse o femeie de lume şi-l considerase pe ambasador un idiot pentru că nu reuşise să obțină ce voia de la un rege atât de uşor de manipulat. Crezuse că regele Angliei dansează după cum îi cântă ea, dar, de fapt, el avea muzica lui în minte.

— Te-am dorit din prima clipă, îi spuse el cu glas şoptit.

Ea îşi ridică privirea spre el.

— Chiar aşa?

— Cu adevărat. Când am intrat în dormitorul tău, la Dogmersfield.

Ea îşi aminti de un om bătrân, murdar de pe drum şi slab – tatăl bărbatului cu care avea să se căsătorească. Şi-a amintit de mirosul de sudoare, bărbătesc, care plutea în jurul lui când a intrat cu forța în dormitorul ei; şi-a amintit cum stătea în fața lui şi se gândea că e un bufon, un soldat necioplit care intră cu forța acolo unde nu e dorit. Apoi venise Arthur, cu părul lui blond, ciufulit, şi cu zâmbetul lui sfios şi luminos.

— Ah, da, spuse ea.

Adunându-şi toată forța şi hotărârea, izbuti să zâmbească.

— Îmi amintesc. Am dansat pentru voi atunci.

Henric o trase mai aproape de el şi îi înconjură talia cu brațul. Cătălina se forță să nu se îndepărteze de el.

— Te-am privit, spuse el. Te-am dorit.

— Dar erați căsătorit, spuse Cătălina afectat.

— Şi acum sunt văduv, ca şi tine, spuse el.

Simți cum trupul ei se încordează sub pieptarul rigid şi-i dădu drumul. Trebuia s-o curteze încet, cu grijă, se gândi el. Chiar dacă flirtase cu el, acum era speriată de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Crescuse la adăpost de lumea adevărată şi cele câteva luni trăite inocent alături de Arthur n-o ajutaseră deloc să deschidă ochii. Trebuia să se mişte încet cu ea. Trebuia să aştepte până i se acorda permisiunea

din Spania, avea să-l lase pe ambasador să-i vorbească despre averea pe care o va avea la dispoziție. Trebuia să le îngăduie doamnelor ei de companie să-i înşire avantajele de care avea să se bucure prin căsătoria cu el. Era tânără şi, prin natură şi experiență, nu putea şti prea multe. Trebuia să-i dea timp.

— Voi pleca acum, spuse el. Mă voi întoarce mâine.

Ea dădu din cap şi îl conduse până la uşa odăii. Acolo se opri, ezitând.

— Grăiți adevărul? îl întrebă ea cu nelinişte în ochii albaştri. Chiar mă cereți în căsătorie? Nu e doar o manevră, o parte a negocierilor? Chiar vreți să vă căsătoriți cu mine? O să fiu regină?

El aprobă.

— Grăiesc adevărul, spuse el.

Începu să-şi dea seama cât era de ambițioasă şi zâmbi la gândul că descoperise o cale de a ajunge la ea.

— Îți doreşti chiar aşa de mult să fii regină?

Cătălina dădu din cap.

— Am fost crescută să devin regină, spuse ea. Nu-mi doresc nimic mai mult.

Ezită şi, pentru o clipă, se gândi să-i spună că aceasta fusese ultima dorință a fiului său, dar îl iubea prea mult pe Arthur ca să-l împartă cu altcineva, chiar şi cu tatăl lui. Şi, oricum, Arthur plănuise ca ea să se mărite cu Harry.

Regele zâmbea.

— Deci nu simți dorință, dar nu eşti lipsită de ambiție, spuse el puțin.

— Nu e altceva decât datoria mea, spuse ea hotărât. M-am născut să fiu regină.

Îi luă mâna şi se aplecă deasupra ei. Îi sărută degetele şi făcu un efort să nu i le lingă. „Ia-o încet”, îşi spuse el. „E doar o fată şi se prea poate să fie fecioară; cu siguranță, nu e o târfă”.

Se îndreptă de spate.

— Am să te fac regina Angliei, Katherine de Aragón, îi făgădui el şi văzu cum ochii ei albaştri se întunecă de dorinţă la auzul titlului. Ne putem căsători de îndată ce obţinem dispensa de la Papă.

Gândeşte! Gândeşte! îmi ordon. N-ai fost crescută de o neghioabă, ca să ajungi o neghioabă, ci de o regină, ca să ajungi regină. Dacă e doar un şiretlic, ar fi cazul să-l înţelegi. Dacă e o ofertă adevărată, ar fi cazul să poţi întoarce lucrurile în favoarea ta.

Nu e chiar ce i-am promis iubitului meu, dar e aproape. El a vrut să fiu regina Angliei şi să am fiii pe care mi i-ar fi dăruit el. Şi ce dacă vor fi fratele şi sora lui vitregă, în loc de nepotul şi nepoata lui? Nu contează.

Mă trec fiorii la gândul de a mă căsători cu acest moşneag îndeajuns de bătrân să-mi fie tată. Pielea gâtului îi e subţire şi puhavă, ca a unei broaşte ţestoase. Nici nu mă pot imagina în pat cu el. Respiraţia îi miroase greu, ca a unui bătrân; şi e slab, o să mă înţepe cu umerii şi şoldurile. Dar mă trec fiorii şi dacă mă imaginez în pat cu Harry, un copil. Are chipul rotund şi neted, ca de fetiţă. De fapt, nu pot îndura gândul de a-ifi soţie altcuiva decât lui Arthur; şi acea parte din viaţa mea s-a sfârşit.

Gândeşte! Gândeşte! Se prea poate ca acesta să fie cel mai bun lucru pe care-l poţi face.

O, Dumnezeule iubit, cât aş vrea să-mi fii alături şi să-mi spui ce să fac! Aş vrea să Te pot vizita în grădină, ca să-mi spui ce-am de făcut. Am doar şaptesprezece ani, nu pot fi mai şireată decât un bărbat îndeajuns de bătrân să-mi fie tată, un rege care ştie foarte bine când are de-a face cu un pretendent.

Gândeşte!

Nu mă va ajuta nimeni. Trebuie să gândesc de una singură.

Dona Elvira a aşteptat până la ora de culcare, când toate

cameristele, doamnele de companie şi servitorii au plecat. A închis uşa după ei şi s-a întors către prinţesă, care era aşezată pe pat, cu părul împletit cu grijă, sprijinită pe pernele umflate.

— Ce voia regele? întrebă, fără a mai ţine seama de etichetă.

— M-a cerut în căsătorie, spuse Cătălina fără ocolişuri. Pentru el.

Pentru o clipă, guvernanta amuţi de uimire, apoi îşi făcu semnul crucii, ca o femeie care vede ceva necuviincios.

— Doamne, păzeşte! fu tot ce putu spune.

Apoi adăugă:

— Să-l ierte Dumnezeu pentru un astfel de gând.

— Să te ierte pe tine, îi răspunse Cătălina repede. Eu chiar mă gândesc să accept.

— E socrul tău, e destul de bătrân să-ţi fie tată.

— Nu contează vârsta, spuse Cătălina, fără să mintă. Dacă mă întorc în Spania, nu-mi vor căuta un soţ tânăr, ci unul folositor.

— Dar e tatăl soţului tău.

Cătălina îşi strânse buzele.

— Al soţului meu mort, spuse ea sumbru. Iar căsătoria nu s-a consumat.

Dona Elvira acceptă minciuna; dar pentru o clipă, privi în altă parte.

— După cum îţi aminteşti, adaugă Cătălina pe un ton egal.

— Chiar şi aşa! E împotriva firii!

— Nu e împotriva firii, spuse Cătălina. Căsătoria nu s-a consumat, nu s-a născut niciun copil. Aşa că nu poate fi un păcat împotriva firii. Şi, oricum, putem primi o dispensă.

Dona Elvira ezită.

— Adevărat?

— Aşa spune el.

— Prințesă, doar nu doreşti una ca asta?

Chipul prințesei era mohorât.

— Nu mă va logodi cu prințul Harry, spuse ea. Zice că băiatul e prea tânăr. Nu pot aştepta patru ani, până când creşte el. M-am născut să fiu regina Angliei şi mama viitorului rege al Angliei. Va trebui să-mi împlinesc soarta, e destinul meu dat de Dumnezeu. Am crezut că va trebui să mă forțez să-l accept pe prințul Harry. Acum se pare că trebuie să mă forțez să-l accept pe rege. Poate că aşa mă încearcă Dumnezeu. Dar voința mea e puternică. Voi fi regina Angliei şi mama regelui. Voi transforma țara aceasta într-o fortăreață care va ține piept maurilor, aşa cum i-am promis mamei, o voi transforma într-o țară a dreptății şi a cinstei, care le va ține piept scoțienilor, aşa cum i-am promis lui Arthur.

— Nu ştiu ce părere va avea mama ta despre asta, spuse guvernanta. Nu te-aş fi lăsat singură cu el, dacă aş fi ştiut.

Cătălina dădu din cap.

— Să nu ne mai laşi singuri.

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— Numai dacă îți fac semn. Dacă îți fac semn să pleci, atunci trebuie să pleci.

Guvernanta era uimită.

— N-ar trebui nici măcar să te vadă înainte de ziua nunții. Voi pune ambasadorul să-i spună regelui că nu te mai poate vizita deloc de-acum.

Cătălina clătină din cap.

— Nu mai suntem în Spania, spuse ea iritată. Chiar nu pricepi? Nu-l putem lăsa pe ambasador să se ocupe de asta. Nici măcar mama nu ştie ce o să urmeze. Va trebui să împlinesc lucrul ăsta. Eu singură am ajuns până aici şi tot singură va trebui să-l împlinesc.

Speram să te visez, dar n-am visat nimic. Simt că te-ai îndepărtat mult, mult. N-am primit nicio scrisoare de la mama,

aşa că nu ştiu ce părere are despre dorinţa regelui. Mă rog, dar nu primesc niciun răspuns de la Dumnezeu. Vorbesc curajos despre destinul meu şi despre voia Domnului, dar lucrurile par tare încurcate acum. Dacă Dumnezeu nu mă va face regină a Angliei, nu ştiu cum voi putea să cred în El. Dacă nu sunt regina Angliei, atunci nu ştiu ce sunt.

Cătălina aşteptă vizita regelui, aşa cum îi promisese. Nu a venit a doua zi, dar Cătălina era sigură că va veni în ziua următoare. După ce au trecut trei zile, a pornit la plimbare pe malul râului, frecându-şi mâinile la adăpostul mantiei. Fusese atât de sigură că avea să se întoarcă, încât se pregătise să se poarte în aşa fel încât el să-şi păstreze interesul faţă de ea, dar să fie sub controlul ei atent. Plănuise să-l ispitească şi să-l facă să danseze după cum îi cânta ea. Când el nu s-a arătat, şi-a dat seama că era nerăbdătoare să-l vadă. Nu de dorinţă – credea că n-avea să mai simtă niciodată dorinţă – ci fiindcă el era singura ei cale către tronul Angliei. Când el n-a venit, i s-a făcut teamă că se răzgândise şi că nu avea să se mai întoarcă niciodată.

„De ce nu vine?” întreb valurile râului, care se sparg la mal după ce a trecut o barcă. „De ce-ar fi atât de plin de pasiune şi serios într-o zi, ca apoi să se facă nevăzut?”

Mi-e atât de teamă de mama lui; nu i-a plăcut niciodată de mine şi, dacă ea nu e de acord, nu cred că el va merge înainte. Apoi îmi amintesc că mi-a spus că mama lui îi dăduse permisiunea. Apoi mi-e teamă că ambasadorul spaniol ar fi avut de spus ceva împotriva căsătoriei – dar nu cred că de Puebla ar spune ceva care să nu-i fie pe plac regelui, chiar dacă mie nu mi-ar servi interesele.

„Atunci de ce nu vine?” mă întreb. „Dacă mi-ar face curte aşa cum obişnuiesc englezii, plini degrabă şi fără etichetă, atunci mai mult ca sigur ar veni să mă vadă în fiecare zi”.

A mai trecut o zi, apoi încă una. În cele din urmă, Cătălina cedă în faţa neliniştii şi îi trimise regelui un mesaj

la curte, prin care îi spunea că speră că se simte bine.

Dona Elvira nu a spus nimic, dar felul țeapăn în care stătea şi supraveghea cum i se peria şi i se pudra rochia Cătălinei în acea seară vorbea de la sine.

— Ştiu ce crezi, spuse Cătălina, când guvernanta îi făcea semn servitoarei să iasă şi se pregătea să-i perie părul. Dar nu pot risca să pierd ocazia asta.

— Nu cred nimic, spuse femeia mai în vârstă, cu răceală. Aşa obişnuiesc englezii. Aşa cum mi-ai spus, acum nu ne mai putem supune regulilor cuviincioase din Spania. Aşa că nu se cade să spun nimic. E limpede că sfatul meu nu are importanță. Sunt ca un vas gol.

Cătălina era prea îngrijorată ca s-o liniştească pe femeia mai în vârstă.

— N-are importanță ce eşti, spuse ea gândindu-se la altceva. Poate că o să vină mâine.

Henric, care considera că se poate folosi de ambiția ei pentru a se apropia de ea, o lăsase să cugete la propunerea lui timp de câteva zile. Se gândea că avea să-şi compare viața de la Durham – izolată împreună cu micul ei alai, printre mobilele din ce în ce mai deteriorate, fără să-şi poată permite rochii noi – cu cea pe care ar putea-o avea ca tânără regină în fruntea uneia dintre cele mai bogate curți din Europa. Se gândea că va putea să-şi dea seama singură de avantaje. Când a primit mesajul ei prin care-l întreba cum se simte, a ştiut că avusese dreptate; şi a doua zi a pornit călare pe strada Ştrand, s-o viziteze.

Paznicul de la poartă i-a spus că prințesa se afla în grădină, se plimba împreună cu doamnele de companie pe malul râului. Henric ieşi pe terasă, pe uşa din spate a palatului, apoi coborî treptele din grădină, o zări pe malul râului, plimbându-se singură, în fața doamnelor de companie, cu capul plecat şi un aer gânditor. O senzație bine cunoscută îi străbătu vintrele la vederea femeii dorite.

Fiorul de dorință îl făcu să se simtă din nou tânăr şi zâmbi pentru sine de bucurie că simțea din nou acea pasiune şi nebunie tinerească.

Pajul său a luat-o înainte, să-l anunțe, iar el a văzut cum fata îşi ridică fruntea la auzul numelui său şi priveşte în partea cealaltă a pajiştii şi-l vede. Zâmbi, aşteptând clipa în care femeia îl recunoaşte pe bărbatul care-o iubeşte – clipa când privirile li se întâlnesc, clipa de fericire intensă, când ochii lor spun: „Ah, tu eşti”; acea clipă care înseamnă totul.

În loc de asta, văzu îndată, cu durere, că ea nu tresare deloc văzându-l. El zâmbea timid, cu chipul luminat de speranță; dar ea, în prima clipă surprinsă, nu s-a arătat decât speriată. Luată pe nepregătite, nu avusese timp să se prefacă emoționată; nu părea deloc o femeie îndrăgostită. Şi-a ridicat privirea şi l-a văzut, iar el a înțeles imediat că nu-l iubea. N-a avut nicio tresărire de bucurie. Mai mult, a observat cu un fior că, pentru o clipă, ea avu aerul că ar cumpăni ceva. Era doar o fată luată prin surprindere, care se întreba dacă putea întoarce lucrurile în favoarea ei. Avea aerul unui negustor care chibzuieşte cum ar putea să înşele un neghiob. Henric, tatăl a două fete egoiste, a recunoscut pe dată privirea aceea şi a fost sigur că, orice ar spune prințesa, oricât ar spune-o de blând, pentru ea nu era vorba decât de o căsătorie pentru avantaje, indiferent ce-ar fi însemnat pentru el. Şi, mai mult decât atât, şi-a dat seama că se hotărâse să accepte.

A traversat pajiştea cu iarba tunsă scurt, apropiindu-se de ea şi luând-o de mână.

— Bună ziua, prințesă.

Cătălina făcu o reverență.

— Alteță.

Se întoarse către doamnele de companie.

— Puteți să vă întoarceți în casă, le spuse apoi, întorcându-se spre Dona Elvira: Asigură-te că se pregăteşte

ceva de băut pentru Alteța Sa când ne întoarcem.

Apoi se întoarse din nou spre el.

— Doriți să facem o plimbare, Alteță?

— Vei fi o regină foarte elegantă, spuse el zâmbind. Te pricepi să dai ordine cu grație.

O văzu că păşeşte şovăitor, apoi respiră uşurată.

— Ah, deci ați grăit adevărul, spuse cu răsuflarea tăiată. Chiar vreți să vă căsătoriți cu mine.

— Vreau, încuviință el. Vei fi cea mai frumoasă regină a Angliei.

Gândul o făcu să radieze.

— Mai am de învățat multe obiceiuri englezeşti.

— Te va învăța mama mea, spuse el cu uşurință. La curte, vei locui în odăile ei, sub supravegherea ei.

Cătălina se opri o clipă.

— Dar voi avea odăile mele, ale reginei, nu-i aşa?

— Mama mea locuieşte în iatacurile reginei, spuse el. S-a mutat după moartea reginei, Dumnezeu s-o aibă în paza Lui. Şi tu vei sta acolo, împreună cu ea. E de părere că eşti încă prea tânără să ai odăile tale şi o curte separată. Poți locui împreună cu mama şi cu doamnele ei, iar ea te va învăța ce ai de făcut.

Observă că era neliniştită, deşi făcea eforturi să n-o arate.

— Cred că ştiu obiceiurile din palatele regale, spuse Cătălina, încercând să zâmbească.

— Un palat englezesc, completă regele cu hotărâre. Din fericire, mama s-a ocupat de conducerea tuturor palatelor şi castelelor mele şi mi-a administrat averea de când am devenit rege. Te va învăța cum se face.

Cătălina îşi strânse buzele, fără să mai spună nimic, chiar dacă nu era de acord.

— Când credeți că veți primi răspuns de la Papă?

— Am trimis un emisar la Roma să-l întrebe, spuse Henric. Va trebui să cerem dispensa împreună, eu şi părinții

tăi. Dar n-ar trebui să dureze prea mult. Dacă suntem toți de acord, nu pot exista obiecții.

— Da, spuse ea.

— Şi suntem de acord în legătură cu nunta, nu-i aşa? ceru el să-i întărească.

— Da, răspunse ea din nou.

Îi luă mâna şi i-o prinse sub brațul său. Cătălina se apropie de el şi nu se retrase când capul ei îi atinse umărul. Nu purta bonetă, avea părul acoperit doar cu gluga mantiei, iar mişcarea a făcut-o să cadă pe spate. El simți parfumul de esență de trandafiri al părului ei, căldura capului lipit de umărul lui. A trebuit să-şi înfrâneze dorința de-a o lua în brațe. Se opri, iar ea rămase foarte aproape de el; îi simțea căldura trupului de-a lungul întregului corp.

— Cătălina, şopti el răguşit.

Ea îi aruncă o privire şi-i citi imediat dorința pe chip, dar nu se dădu înapoi. Ba chiar se apropie.

— Da, Alteță? şopti.

Privea în pământ, dar încet, în linişte, îşi ridică ochii şi-l privi. Când i-a văzut chipul ridicat spre el, Henric nu a putut rezista invitației nerostite, s-a aplecat şi a sărutat-o pe buze.

Ea nu s-a retras. I-a acceptat sărutul, i-a răspuns, iar el a putut să-i simtă gustul, a înconjurat-o cu brațele, a lipit-o de el. A simțit dorința urcând în el atât de năvalnic, încât a trebuit să-i dea drumul, ca să nu se facă de ruşine.

S-a îndepărtat de ea şi a rămas locului, tremurând de dorința atât de puternică, încât nici lui nu-i venea să creadă. Cătălina şi-a tras gluga peste cap, ca şi cum ar fi vrut să se ascundă de el în spatele vălului, ca şi cum ar fi fost o fată din harem, cu gura ascunsă sub văl şi arătându-şi doar ochii întunecați, promițători, deasupra măştii. Gestul ei atât de exotic, de misterios, l-a făcut să-şi dorească să-i coboare gluga şi s-o sărute din nou. S-a

apropiat de ea.

— Ne pot vedea, spuse ea calmă şi se îndepărtă de el. Ne pot vedea din casă, iar pe râu ar putea trece oricine.

Henric o lăsă în pace. Nu putea spune nimic, fiindcă ştia că glasul i-ar fi tremurat. I-a oferit braţul în tăcere, din nou, iar ea i l-a luat, tot în tăcere. Şi-au potrivit paşii, el fiind nevoit să încetinească pentru ca ea să ţină pasul. Au mers în tăcere o vreme.

— Copiii pe care-i vom avea vor fi moştenitorii voştri? ceru ea să-i confirme, cu glas calm şi egal, urmându-şi şirul gândurilor atât de diferite de valul de senzaţii care-l străbăteau pe el.

El îşi drese glasul.

— Da, sigur că da.

— Aşa e tradiţia în Anglia?

— Da.

— Vor avea întâietate faţă de ceilalţi copii pe care-i aveţi?

— Fiul nostru vine înaintea prinţeselor Margaret şi Mary, spuse el. Dar fiicele noastre vin după ele.

Ea se încruntă uşor.

— Cum aşa? De ce să nu fie înaintea lor?

— Primul criteriu e sexul, apoi vârsta, spuse el. Primul moştenitor e fiul întâi născut, apoi ceilalţi băieţi şi, la urmă, fetele, în ordinea vârstei. Şi să dea Domnul să fie mereu un prinţ moştenitor. Nu există regină care să domnească în tradiţia englezească.

— O regină poate conduce la fel de bine ca un rege, spuse fiica Isabellei de Castilia.

— Nu şi în Anglia, spuse Henric Tudor.

Nu-l contrazise.

— Dar fiul nostru mai mare va fi rege după moartea voastră, continuă ea.

— Să dea Domnul să-mi mai fi rămas câţiva ani de trăit, spuse el strâmbându-se.

Nu avea decât şaptesprezece ani, nu era sensibilă la chestiuni legate de vârstă.

— Sigur. Dar după moartea voastră, dacă avem un fiu, va moşteni el, nu-i aşa?

— Nu. Regele care-mi va urma la tron e prințul Harry, Prințul de Wales.

Ea se încruntă.

— Credeam că un moştenitor se poate numi. N-ar putea să fie fiul nostru?

El scutură din cap.

— Harry este Prinț de Wales. El va fi rege după mine.

— Am crezut că o să se facă preot.

— Nu şi acum.

— Dar dacă avem un fiu? Nu l-ați putea numi pe Harry rege în teritoriile din Franța sau în Irlanda, şi pe fiul nostru, rege al Angliei?

Henric râse scurt.

— Nu. Pentru că asta ar însemna să distrug regatul pe care l-am câştigat cu greu şi pe care m-am chinuit să-l mențin neştirbit. Harry îl va moşteni în întregime, spuse el; apoi, observând că era tulburată, adăugă: Cătălina, vei fi regina Angliei, a unuia dintre cele mai minunate regate din Europa, locul pe care mama şi tatăl tău l-au ales pentru tine. Fiii şi fiicele tale vor fi prinți şi prințese ale Angliei. Ce poți să-ți doreşti mai mult?

— Vreau ca fiul meu să fie rege, îi răspunse ea sincer.

El ridică din umeri.

— Nu se poate.

Ea se întoarse puțin şi numai strânsoarea lui o mai ținea alături de el. Încercă să glumească:

— Cătălina, nici măcar nu ne-am căsătorit încă. Poate că nici n-o să ai un fiu. Nu trebuie să ne stricăm logodna certându-ne în legătură cu soarta unui copil încă nezămislit.

— Atunci, ce rost ar mai avea căsătoria? întrebă ea fără

ocolişuri, prea absorbită de propriile-i gânduri.

El ar fi putut să-i răspundă că rostul era dorința.

— Destinul, ca să devii regină.

Ea nu se lăsă.

— Credeam că o să fiu regina Angliei şi o să-mi văd fiul urcând pe tron, repetă ea. Credeam că o să am putere la curte, aşa cum are mama voastră. Credeam că vor fi castele de construit, şi o flotă de înființat, şi şcoli şi colegii de ridicat. Vreau să apăr granițele de la miazănoapte de scoțieni şi coasta, de mauri. Vreau să fiu o regină cu putere în Anglia, acestea sunt lucruri pe care le-am plănuit şi la care am sperat. Am fost numită următoarea regină a Angliei aproape din leagăn, m-am gândit la regatul pe care am să-l conduc, am făcut planuri. Sunt atâtea lucruri pe care vreau să le fac.

El nu se putu abține şi începu să râdă la gândul că această fată, acest copil îşi închipuia că face planuri despre conducerea regatului său.

— Ai să descoperi că puterea e în mâinile mele, spuse el fără ocolişuri. Acest regat va fi condus aşa cum porunceşte regele. Acest regat e condus cum comand eu. N-am luptat pentru coroană ca să i-o înmânez pe tavă unei fete îndeajuns de tinere să-mi fie fiică. Treaba ta va fi să umpli creşa de la palat, iar lumea ta va începe şi se va sfârşi cu asta.

— Dar mama voastră...

— Vei vedea că mama apără ce-i al ei, aşa cum fac şi eu cu ce-i al meu, spuse el, chicotind încă la gândul că acest copil îşi făcea planuri de viitor la curtea lui. Îți va porunci ca unei fiice, iar tu îi vei da ascultare. Vei fi regina Angliei şi vei purta coroana. Dar vei fi soția mea, iar eu voi avea o soție ascultătoare, ca întotdeauna.

Se opri, nevrând s-o sperie, dar dorința pe care ea o trezea în el nu era mai mare decât hotărârea lui de a-şi

păstra regatul pentru care luptase atât de aprig.

— Eu nu sunt un copil, ca Arthur, îi spuse încet, gândindu-se că fiul lui, un băiat blajin, îi făcuse poate tot felul de promisiuni năstruşnice unei soţii tinere şi hotărâte. Nu vei conduce alături de mine. Vei fi o mireasă-copil pentru mine. Te voi iubi şi te voi face fericită. Jur că te vei bucura că te-ai căsătorit cu mine. Mă voi purta bine cu tine. Voi fi generos. Îţi voi oferi tot ce-ţi doreşti. Dar nu vei conduce. Nici măcar după moartea mea nu-mi vei conduce ţara.

În noaptea aceea am visat că eram o regină la curte, cu un sceptru într-o mână şi o baghetă magică în cealaltă, purtând o coroană. Am ridicat sceptrul şi am văzut că în mâna mea se transformă, devine o creangă de copac, tulpina unei flori, fără nicio valoare. În cealaltă mână nu mai ţineam bagheta, ci aveam petale de trandafir. Le simţeam parfumul. Am ridicat mâna, să-mi ating coroana de pe cap, şi am simţit că aveam o coroniţă împletită din flori. Sala Tronului s-a risipit, iar eu mă aflam în grădina sultanei, la Alhambra, iar surorile mele împleteau coroniţe de margarete unele pentru celelalte.

— Unde e regina Angliei? a întrebat o voce de pe terasa dedesubtul grădinilor.

M-am ridicat de pe câmpul de muşeţel şi i-am simţit mirosul dulce-amărui pe când încercam să alerg pe lângă fântână, către celălalt capăt al grădinii.

— Sunt aici, am încercat să strig, dar sunetele care-mi izvorau din gură erau acoperite de clipocitul apei din bazinul de marmură.

— Unde e regina Angliei? s-a auzit din nou vocea.

— Sunt aici! am strigat fără glas.

— Unde e Katherine, regina Angliei?

— Aici! Aici! Aici!

Chemat încă din zorii zilei la Durham, ambasadorul nu s-a obosit să se arate înainte de ora nouă. A găsit-o pe Cătălina aşteptându-l în camera ei, însoţită numai de Dona

Elvira.

— Te-am chemat acum câteva ore bune, spuse prințesa supărată.

— Mă ocupam de treburile tatălui vostru şi n-am putut ajunge mai devreme, răspunse el liniştit, fără să țină seama de expresia ei încruntată. S-a întâmplat ceva?

— Am vorbit ieri cu regele, care şi-a reluat cererea în căsătorie, spuse Cătălina cu o urmă de mândrie în glas.

— Sigur.

— Dar mi-a spus că voi locui în odăile mamei sale la curte.

— Ah, dădu din cap ambasadorul.

— Şi mi-a mai spus că fiii mei vor moşteni după prințul Harry.

Ambasadorul dădu din nou din cap.

— Nu-l putem convinge să-l treacă cu vederea pe prințul Harry? Nu putem întocmi un contract de căsătorie prin care să-l lăsăm deoparte în favoarea fiului meu?

Ambasadorul clătină din cap.

— Nu se poate.

— Fireşte că un bărbat îşi poate alege moştenitorul, nu-i aşa?

— Nu. Nu şi un rege care a urcat pe tron atât de recent. Nu un rege englez. Şi, chiar de-ar putea, n-ar vrea s-o facă.

Sări în picioare de pe scaun şi se îndreptă către fereastră.

— Fiul meu va fi nepotul monarhilor Spaniei! exclamă ea. Va avea sânge regal vechi de secole. Prințul Harry nu e decât fiul lui Elizabeth de York şi al unui pretendent care a avut succes.

De Puebla scoase un mic sunet îngrozit la auzul francheții ei şi aruncă o privire către uşă.

— Ar fi bine să nu-l mai numiți aşa. Este regele Angliei.

Ea dădu din cap, acceptând dojana.

— Dar n-a avut parte de educația mea, continuă ea.

Prinţul Harry nu va fi un rege la fel de bun ca fiul meu.

— Nu despre asta e vorba, observă ambasadorul. Totul are legătură cu timpul şi obiceiurile. Fiul cel mai mare al regelui este întotdeauna Prinţ de Wales. Întotdeauna moşteneşte tronul. Acest rege, mai mult decât toţi ceilalţi regi din lume, nu-şi va transforma propriul moştenitor legitim într-un pretendent. A avut parte de prea mulţi pretendenţi. Nu va mai crea şi el unul.

Ca de obicei, Cătălina tresări amintindu-şi de ultimul pretendent, Edward de Warwick, care fusese decapitat ca să-i facă loc ei.

— Mai mult, continuă ambasadorul, orice rege ar prefera să aibă drept moştenitor un băiat puternic, în vârstă de unsprezece ani, decât un nou-născut în leagăn. Un bărbat vrea să lase tronul unui bărbat, nu unui copil.

— Dacă fiul meu nu va fi rege, atunci de ce m-aş căsători eu cu un rege? întrebă Cătălina.

— Ca să fiţi regină, sublinie ambasadorul.

— Şi ce fel de regină aş putea fi când Milady mama regelui conduce totul? Regele nu mă va lăsa să fac ce vreau eu în regat, iar ea nu mă va lăsa să fac ce vreau la curte.

— Sunteţi încă foarte tânără, spuse el, încercând s-o liniştească.

— Sunt destul de în vârstă ca să ştiu ce vreau, spuse Cătălina. Şi vreau să fiu regină cu adevărat, nu doar cu numele. Dar el nu mi-o va îngădui niciodată, e adevărat?

— Da, recunoscu de Puebla. Nu veţi da ordine cât el trăieşte.

— Şi după ce moare? întrebă ea, fără nicio tresărire.

— Atunci veţi fi Regina Văduvă, spuse de Puebla.

— Iar părinţii mei mă vor putea căsători din nou cu altcineva şi probabil că tot voi pleca din Anglia! încheie ea, enervată peste măsură.

— Se poate, recunoscu el.

— Iar soţia lui Harry ar fi Prinţesă de Wales, soţia lui Harry ar fi noua regină. Va fi mai importantă decât mine, va conduce în locul meu, iar sacrificiul meu nu va fi însemnat nimic. Iar fiii ei vor fi regii Angliei.

— Aşa este.

Cătălina se trânti pe scaun.

— Atunci, trebuie să mă căsătoresc cu prinţul Harry, decretă ea. Trebuie.

De Puebla era îngrozit.

— Înţeleg că aţi fost de acord să vă căsătoriţi cu regele! Mi-a dat de înţeles că aţi acceptat!

— Am acceptat să fiu regină, spuse ea palidă de hotărâre. Nu o marionetă. Ştii cum mi-a spus? A spus că voi fi o mireasă-copil pentru el şi că voi locui în apartamentele mamei lui, ca şi cum aş fi una dintre doamnele ei de companie.

— Fosta regină...

— Fosta regină a fost o sfântă, dacă a suportat o asemenea soacră. S-a ţinut deoparte toată viaţa. Eu nu pot fi aşa. Nu vreau asta, nu e ceea ce vrea mama şi nu e voia lui Dumnezeu.

— Dar dacă aţi acceptat...

— De când se respectă vreo înţelegere în ţara asta? întrebă Cătălina furioasă. Vom încălca acordul şi vom face altul. Vom încălca această promisiune şi vom face alta. Nu mă voi căsători cu regele, ci cu altcineva.

— Cu cine? întrebă ambasadorul, amorţit de groază.

— Cu prinţul Harry, Prinţul de Wales, spuse ea. Astfel, după moartea regelui Henric, eu voi deveni regină cu adevărat.

A urmat o tăcere scurtă.

— Aşa spuneţi, rosti de Puebla încet. Se poate. Dar cine îi va spune asta regelui?

Doamne, dacă eşti acolo, spune-mi că fac ceea ce trebuie.

Dacă eşti acolo, ajută-mă. Dacă Tu vrei să fiu regina Angliei, voi avea nevoie de ajutorul Tău ca să ajung acolo. Toate au mers rău şi, dacă mi-ai trimis necazurile acestea ca să mă pui la încercare, atunci priveşte-mă! Sunt în genunchi şi tremur de nelinişte. Dacă chiar m-ai binecuvântat şi sunt preferata Ta, de ce mă simt atât de singură şi fără speranță?

Ambasadorul de Puebla se găsea în situația neplăcută de a aduce veşti rele unuia dintre cei mai puternici şi mai irascibili regi ai lumii creştine. Avea scrisori de la monarhii spanioli, care refuzau categoric propunerea lui. Cunoştea dorința Cătălinei de a fi Prințesă de Wales şi simțea cum puținul curaj îl părăseşte în fața acestei întâlniri stânjenitoare.

Regele hotărâse să-l primească în curțile grajdurilor de la Palatul Whitehall, unde se afla ca să primească un transport de cai berberi, aduşi pentru a îmbunătăți rasa celor englezi ai regelui. De Puebla se gândea să facă o referire discretă la sângele străin care reîmprospătează stirpea, ceea ce se poate împlini cel mai bine folosind animale tinere; dar, văzând chipul întunecat al lui Henric, îşi dădu seama că nu exista o rezolvare simplă a dilemei în care se afla.

— Altețã, spuse el cu o plecăciune adâncă.

— De Puebla, răspunse regele scurt.

— Am primit răspuns la propunerea voastră atât de măgulitoare, de la Maiestățile Lor din Spania; dar poate că trebuie să găsim un moment mai potrivit pentru a discuta despre asta.

— E destul de bine şi aici. Îmi dau seama de ce-mi vei spune după cum ai venit aici, în vârful picioarelor.

— Adevărul e că... se pregăti de Puebla să mintă. Vor ca fiica lor să se întoarcă acasă şi nu sunt de acord să se căsătorească cu voi. Mai ales regina a refuzat vehement.

— De ce? întrebă regele.

— Fiindcă vrea ca fiica ei, mezina ei mult-iubită, să se

mărite cu un prinț cu vârsta apropiată de a ei. Un capriciu femeiesc... spuse el cu un gest sfios. Doar un capriciu femeiesc. Dar trebuie să ținem seama de dorința unei mame, nu-i așa? Alteță?

— Nu neapărat, spuse Henric, fără să-l ajute câtuși de puțin. Dar ce părere are Prințesa Văduvă? Credeam că avem o înțelegere. Poate foarte bine să-i spună mamei sale ce preferă.

Regele privea un armăsar arab care se plimba mândru prin curte, mișcându-și urechile înainte și înapoi, ținându-și coada sus și grumazul curbat ca un arc.

— Presupun că poate spune și singură ce-are de spus.

— Spune că vi se va supune, ca întotdeauna, Alteță, răspunse de Puebla diplomat.

— Și?

— Dar trebuie să i se supună și mamei sale.

Dădu înapoi când regele îl privi aspru.

— E o fiică bună, Alteță. O fiică ascultătoare.

— Am cerut-o în căsătorie și mi-a dat de înțeles că e de acord.

— N-ar refuza niciodată un rege ca voi. Cum ar putea? Dar, dacă părinții ei nu sunt de acord, nu vor cere dispensa. Fără o dispensă de la Papă, nu poate exista o nuntă.

— Înțeleg că nu s-a consumat căsătoria ei de dinainte. Nici nu avem nevoie de dispensă. Ține doar de politețe, e o formalitate.

— Știm cu toții că nu a fost consumată, se grăbi de Puebla să-i confirme. Prințesa e încă fecioară, potrivită pentru căsătorie. Dar tot e nevoie de o dispensă de la Papă. Dacă Maiestățile Lor nu vor s-o ceară, ce se poate face?

Regele îl privi pe ambasadorul spaniol cu răceală.

— Nu mai știu acum. Credeam că știu ce vom face. Dar acum am fost dus de nas. Ce se poate face?

Ambasadorul făcu apel la curajul trainic al neamului său,

la rădăcinile lui evreieşti secrete, care-i erau de ajutor în cele mai grele momente ale vieții. Ştia că el şi neamul său vor izbuti întotdeauna să supraviețuiască.

— Nu se poate face nimic, spuse el.

Încercă să surâdă compătimitor, dar îşi dădu seama că e doar afectat, aşa că îşi reluă pe dată expresia gravă.

— Dacă regina Spaniei nu cere dispensa, nu se poate face nimic. Şi este cu adevărat îndârjită.

— Eu nu sunt unul dintre vecinii Spaniei, pe care să-l invadeze într-o campanie de primăvară, spuse regele scurt. Nu sunt Granada. Nu sunt Navarra. Nu mă tem s-o supăr.

— Tocmai de aceea îşi doresc să se alieze cu voi, spuse de Puebla blând.

— Cum să se alieze? întrebă regele cu răceală. Credeam că tocmai refuză.

— Poate că s-ar putea evita toate greutățile acestea printr-o altă căsătorie, spuse diplomatul grijuliu, privind chipul întunecat al lui Henric. O nouă căsătorie. Pentru a menține alianța pe care ne-o dorim cu toții.

— Cu cine?

Văzând furia care se citea pe chipul regelui, ambasadorul rămase fără cuvinte.

— Altețā... Eu...

— Pe cine vor pentru ea acum, că fiul meu, trandafirul, e mort şi îngropat? Acum, că e doar o văduvă fără bani, cu doar

O parte din dotă plătită, care trăieşte din mila mea?

— Prințul, se avântă de Puebla. A venit în regat pentru a fi Prințesă de Wales. A fost adusă aici pentru a-i fi soție prințului şi mai târziu – să dea Domnul să fie mult mai târziu – regină. Poate că acesta îi e destinul, Altețā. Ea cu siguranță aşa gândeşte.

— Gândeşte! exclamă regele. Gândeşte la fel de mult ca iapa aceea. Nu vede dincolo de ziua de mâine.

— E tânără, spuse ambasadorul. Dar va învăța. Şi prințul e tânăr, vor învăța împreună.

— Iar noi, bătrânii, trebuie să ne dăm deoparte, aşa e? Nu ți-a spus nimic despre ce preferă? Dacă îi plac? Chiar dacă mi-a dat de înțeles că vrea să se căsătorească cu mine? Nu pare să regrete întorsătura pe care au luat-o lucrurile? Nu e tentată să-şi sfideze părinții şi să-şi țină cuvântul dat mie, fără să fie forțată?

Ambasadorului nu-i scăpă amărăciunea din glasul bătrânului.

— N-are de ales, îi aminti el regelui. Trebuie să facă ceea ce-i cer părinții ei. Cred că din partea ei a existat atracție, poate chiar una puternică. Dar ştie că trebuie să meargă acolo unde i se cere să meargă.

— Şi m-am gândit s-o iau în căsătorie! Aş fi făcut-o regină! Ar fi fost regina Angliei!

Aproape că se înecă rostind titlul. Toată viața îl considerase cea mai mare onoare pentru o femeie, la fel cum şi al lui era cel mai important în închipuirea lui.

Ambasadorul făcu o pauză, lăsându-i regelui timp să-şi revină.

— Ştiți, în familia ei mai sunt alte femei la fel de frumoase, îi sugeră el grijuliu. Tânăra regină din Napoli e văduvă acum. Fiind nepoata regelui Ferdinand, ar aduce o zestre importantă şi, în plus, e frumoasă, ca restul familiei, spuse el; apoi, după o scurtă pauză, adăugă: Se spune că e drăguță şi... drăgăstoasă.

— Mi-a dat de înțeles că mă iubeşte. Acum trebuie s-o consider doar o pretendentă?

Ambasadorul simți cum o sudoare rece îi țâşneşte din toți porii la auzul acelui cuvânt.

— Nu e o pretendentă, spuse el zâmbind silit. O noră iubitoare, o fată afectuoasă...

S-a lăsat o tăcere ca de gheață.

— Ştii ce soartă au pretendenţii în ţara asta, spuse regele cu asprime.

— Da! Dar...

— Îi va părea rău, dacă se joacă cu mine.

— Nu se joacă! Nu e o pretendentă! Nimic de felul acesta!

Regele nu i-a mai spus nimic ambasadorului. Acesta a rămas în picioare, tremurând uşor de nelinişte.

— Mă gândeam să închei odată problemele legate de dotă şi de moştenire, spuse Henric în cele din urmă.

— Şi se poate rezolva. Odată ce prinţesa e logodită cu prinţul, Spania va plăti cealaltă jumătate a zestrei şi nu va mai fi nevoie nici de moştenire, îl asigură de Puebla.

Îşi dădu seama că vorbea prea repede, aşa că trase aer în piept şi continuă, mai rar.

— Astfel se rezolvă toate dificultăţile. Alteţele Lor vor fi bucuroşi să ceară dispensa pentru căsătoria fiicei lor cu prinţul Harry. Ar fi potrivit pentru ea şi va face aşa cum i se cere. Vă lasă astfel liber să vă căutaţi o soţie, Alteţă, şi vă permite să faceţi din nou ce doriţi cu veniturile din Cornwall, Ţara Galilor şi Chester.

Regele Henric ridică din umeri şi se întoarse cu spatele la manejul unde era antrenat calul.

— Deci s-a terminat? întrebă cu răceală. Nu mă doreşte, aşa cum credeam. Am înţeles greşit atenţia pe care mi-o acorda. Nu voia decât să-mi fie ca o fiică?

Hohoti cu asprime la gândul sărutului de pe malul râului.

— Trebuie să-mi uit dorinţa pentru ea?

— Trebuie să li se supună părinţilor ei, ca o prinţesă a Spaniei ce este, îi aminti de Puebla. Ştiu că ea v-ar fi preferat. Mi-a spus chiar ea asta, rosti el, gândindu-se că astfel ar putea acoperi jocul dublu al Cătălinei. Este dezamăgită, spun adevărul. Dar mama ei e neclintită. Nu pot s-o contrazic pe regina Castiliei. E hotărâtă să-şi aducă fiica înapoi în Spania sau s-o mărite cu prinţul Harry. Nu

acceptă altă sugestie.

— Prea bine, spuse regele, cu glas îngheţat. A fost doar un vis prostesc, o dorinţă. Totul se poate încheia aici.

Se întoarse şi se îndepărtă de curtea grajdurilor, nemaisimţind nicio plăcere în a se ocupa de cai.

— Sper că nu aveţi resentimente? întrebă ambasadorul, care se chinuia să ţină pasul cu el, şchiopătând.

— Deloc, îi aruncă regele peste umăr. Câtuşi de puţin.

— Şi logodna cu prinţul Harry? Pot să le confirm Alteţelor Lor catolice că lucrurile vor merge înainte?

— Da, de îndată. O să fie grija mea de căpătâi.

— Sper că nu vă simţiţi ofensat, strigă de Puebla în urma regelui care se îndepărta.

Regele se întoarse pe călcâie, cu faţa la ambasador, cu pumnii strânşi sprijiniţi în şolduri şi cu umerii drepţi.

— A încercat să se joace cu mine de parcă aş fi fost ultimul neghiob, spuse el, subţiindu-şi buzele. N-o să-i mulţumesc pentru asta. Părinţii ei au încercat să mă ducă de nas. Vor descoperi că au dat peste un dragon, nu peste un taur pe care-l asmuţi cu câinii. N-o să uit asta. Şi nici voi, spaniolii, n-o s-o uitaţi. Iar ea va regreta ziua în care a încercat să mă amăgească de parcă aş fi fost un băieţandru bolnav de dragoste. Va regreta la fel de mult pe cât regret eu acum.

— S-a rezolvat, îi spuse de Puebla Cătălinei, cu glas monoton.

Stătea în picioare în faţa ei – „Ca un curier!”, se gândi indignat în timp ce fata descosea aplicaţiile de catifea de pe o rochie pe care voia s-o refacă.

— Mă voi căsători cu prinţul Harry, spuse ea, pe un ton la fel de lipsit de emoţie. A semnat ceva?

— A spus că e de acord. Trebuie să aştepte dispensa. Dar a fost de acord.

Îşi ridică ochii şi-l privi.

— S-a înfuriat tare?

— Cred că mai tare decât a lăsat să se vadă. Şi a lăsat să se vadă destul de mult.

— Ce va face? întrebă ea.

El îi studie chipul palid. Era albă, dar nu înfricoşată. Ochii albaştri îi erau de nepătruns, la fel ca ai tatălui ei, când regele punea ceva la cale. Nu părea deloc o domniță la ananghie, ci o femeie care ținea să fie mai şireată decât protagonistul cel periculos. Nu era atrăgătoare. O femeie în lacrimi ar fi fost atrăgătoare, se gândi el. Era minunată; dar nu plăcută.

— Nu ştiu ce va face, spuse el. E răzbunător. Dar nu trebuie să-i oferim niciun avantaj. Trebuie să-i plătim pe dată zestrea. Trebuie să onorăm partea noastră din contract pentru a-l forța s-o onoreze şi el pe a lui.

— Vasele şi-au pierdut valoarea, spuse ea calm. S-au uzat. Şi am vândut o parte din ele.

Ambasadorului i se tăie respirația.

— Le-ați vândut? Sunt ale regelui!

Ea ridică din umeri.

— Trebuie să mănânc, Dr. De Puebla. Nu putem să mergem cu toții la curte şi să ne aşezăm la masă neinvitați. Nu trăiesc bine, dar trebuie să trăiesc. Şi nu am din ce să trăiesc, în afară de obiectele mele.

— Ar fi trebuit să le păstrați neatinse!

Ea ridică din nou din umeri.

— N-ar fi trebuit să fiu pusă în situația asta. Am fost nevoită să-mi amanetez lucrurile ca să supraviețuiesc. Nu ştiu a cui e vina, dar cu siguranță nu e a mea.

— Tatăl vostru va trebui să plătească dota şi să vă dea şi o alocație, spuse el sumbru. Nu trebuie să le oferim nicio scuză să dea înapoi. Dacă nu este plătită dota, nu vă va îngădui să vă căsătoriți cu prințul. Infanta, vă avertizez: se va bucura să vă facă greutăți. Va prelungi cât se poate de

mult situația aceasta.

Cătălina dădu din cap.

— Atunci şi el îmi e duşman.

— Mă tem că da.

— Se va întâmpla, să ştii, spuse ea, fără legătură cu ce vorbeau.

— Ce anume?

— Mă voi căsători cu Harry. Voi fi regină.

— Infanta, nu-mi doresc nimic mai mult.

— Prințesă, îl corectă ea.

Whitehall, iunie 1503

— Te vei logodi cu Cătălina de Aragón, îi spuse regele fiului său, gândindu-se la fiul care nu mai era.

Băiatul blond roşi până în vârful urechilor, ca o fată.

— Da, Alteţă.

Fusese instruit foarte bine de bunica lui. Era pregătit pentru orice, în afară de viaţa adevărată.

— Să nu te gândeşti că vă veţi căsători, îl avertiză regele.

Ochii băiatului se măriră, surprinşi, apoi coborâră din nou.

— Nu?

— Nu. Ne-au furat şi ne-au înşelat ori de câte ori au avut ocazia, ne-au răsucit ca pe-o târfă într-o tavernă. Ne-au tras pe sfoară şi ne-au făcut o promisiune după alta, ne-au aţâţat ca o femeie depravată, beată. Spun că...

Se opri, văzând că fiul său cască ochii larg şi îşi dădu seama că vorbise ca de la bărbat la bărbat, deşi avea în faţă doar un băiat. Mai mult, nu trebuia să-şi arate ranchiuna, oricât ar fi fost de puternică.

— Au profitat de prietenia noastră, rezumă el. Şi acum, noi vom profita de slăbiciunea lor.

— Dar suntem prieteni cu toţii, nu-i aşa?

Henric făcu o grimasă, gândindu-se la ticălosul de Ferdinand şi la fiica lui, frumoasa cea nesimţitoare, care-l refuzase.

— Sigur, spuse el. Prieteni credincioşi.

— Deci acum mă logodesc, şi mai târziu, când voi împlini cincisprezece ani, mă voi căsători cu ea?

Băiatul nu pricepuse nimic. Prea bine.

— Hai să zicem şaisprezece.

— Arthur avea cincisprezece.

Henric se abţinu şi nu mai adăugă că asta nu-i prea folosise lui Arthur. Şi oricum, nu avea importanţă, de vreme

ce nu avea să se întâmple nimic.

— A, da, spuse el. Cincisprezece, atunci.

Băiatul simțea că ceva nu era în regulă. Fruntea lui netedă se încreți.

— Chiar o să facem asta, nu-i aşa, tată? N-aş înşela o prințesă ca ea. E un jurământ solemn, nu-i aşa?

— O, da, repetă regele.

În noaptea de dinaintea logodnei mele cu prințul Harry visez aşa de frumos, că nu vreau să mă mai trezesc. Sunt în grădina de la Alhambra, mă plimb de mână cu Arthur, râdem împreună, iar eu îi arăt frumusețile ce ne înconjoară: marele zid din gresie care împrejmuieşte fortăreața, oraşul Granada, care se întinde la picioarele noastre, şi munții cu vârfurile înzăpezite de la orizont.

„Am câştigat", îi spun. „Am făcut tot ce ți-ai dorit, tot ce-am plănuit amândoi. Voi fi prințesă, aşa cum m-ai făcut tu. Voi fi regină, aşa cum ai vrut tu. Dorințele mamei s-au împlinit, destinul meu va fi împlinit, la fel şi dorința ta şi a Domnului. Eşti fericit acum, iubitul meu?"

El îmi zâmbeşte cu căldură în priviri, cu chipul tandru; un zâmbet pe care-l păstrează doar pentru mine. „Am să veghez asupra ta", îmi şopteşte. „Mereu. Aici, în al-Yanna".

Şovăi la auzul cuvântului, care sună straniu pe buzele lui, apoi îmi dau seama că a folosit cuvântul maur, „al-Yanna", care înseamnă paradis, cimitir sau grădină. Pentru mauri, paradisul e o grădină, o grădină eternă.

„Voi veni la tine într-o bună zi", îi şoptesc, în timp ce strânsoarea mâinii lui devine din ce în ce mai slabă, apoi dispare, deşi eu încerc să-l țin lângă mine. „Voi fi din nou alături de tine, iubirea mea. Ne vom întâlni aici, în grădină.

„Ştiu", îmi spune el şi acum chipul i se risipeşte ca o ceață dimineața, ca un miraj în aerul fierbinte al munților. „Ştiu că vom fi din nou împreună, Cătălina, Katherine a mea, iubirea mea".

25 iunie 1503

Era o zi însorită şi fierbinte de iunie. Cătălina purta o rochie nouă, albastră, şi o bonetă albastră, iar băiatul de unsprezece ani din fața ei radia de încântare, îmbrăcat în straie aurite.

Se aflau dinaintea episcopului de Salisbury, alături de un mic alai: regele, mama acestuia, prințesa Mary şi alți câțiva martori. Cătălina îşi puse mâna rece în palma fierbinte a prințului şi simți că aceasta era durdulie, ca de copil.

Cătălina privi pe deasupra capului băiatului îmbujorat, la chipul grav al tatălui. Regele îmbătrânise mult în lunile care trecuseră de la moartea soției sale, iar cutele de pe chipul lui se adânciseră şi ochii îi erau încercănați. Curtenii spuneau că era suferind, că avea o boală care-i subția sângele şi-l măcina. Alții spuneau că era posac din cauza dezamăgirii: pierderea moştenitorului, a soției, năruirea planurilor sale. Unii pretindeau că era nefericit în dragoste, că fusese dus de nas de o femeie. Numai aşa ceva ar fi putut să-l descurajeze într-atât.

Cătălina îi zâmbi sfios, dar nu primi niciun semn de căldură de la omul care avea să-i fie socru pentru a doua oară şi care o dorise pentru sine. Pentru o clipă, simți că-şi pierde încrederea. Îşi îngăduise să creadă că regele cedase în fața hotărârii ei, a ordinelor mamei ei, a voinței lui Dumnezeu. Acum, văzându-i chipul rece, pentru o clipă o cuprinse teama că, poate, acea ceremonie – chiar şi ceva atât de sfânt şi de solemn ca o logodnă – era doar o răzbunare venită din partea celui mai şiret dintre regi.

Cuprinsă de fiori reci, se întoarse să-l asculte pe episcop recitind slujba de logodnă şi repetă ceea ce i se ceru, făcând eforturi să nu se gândească la momentul când rostise acele cuvinte înainte, cu doar un an şi jumătate înainte, când mâna ei rece fusese ținută de cel mai frumos tânăr pe care-l

văzuse vreodată; mirele ei îi adresase un zâmbet sfios, pieziş, ea îl privise fix, prin vălul mantilei şi fusese impresionată de miile de chipuri care-i priveau în tăcere.

Prințul cel tânăr, care atunci fusese orbit de frumusețea cumnatei sale, mireasa, era acum mirele. Strălucea de bucuria năvalnică a băiatului care are alături o fată mai mare, frumoasă. Fusese mireasa fratelui său mai mare, era tânăra pe care se mândrise s-o conducă la altar în ziua nunții ei. O implorase să-i dăruiască un cal arab când împlinea zece ani. O privise în timpul petrecerii nunții ei şi în seara aceea se rugase să aibă şi el o mireasă spaniolă, la fel ca ea.

Când plecase de la curte, împreună cu Arthur, o visase, scrisese poeme şi cântece de dragoste pe care i le dedicase în secret. Când aflase de moartea lui Arthur, fusese copleşit de bucurie că era liberă.

Acum, după mai puțin de doi ani, se afla în fața lui, cu părul roşcat-auriu despletit pe umeri, pentru a-i demonstra fecioria, cu mantila albastră acoperindu-i chipul. Mâna lui era într-a ei, ochii ei albaştri îl priveau pe el, zâmbetul ei era doar pentru el.

Inima mare şi vanitoasă de copil a lui Harry îi crescu atât de mult în piept, încât abia reuşea să repete cuvintele care îi reveneau în timpul slujbei. Arthur murise şi acum el era Prințul de Wales; Arthur murise şi acum el era preferatul tatălui său, trandafirul Angliei. Arthur murise şi mireasa lui Arthur era acum soția lui. Stătea drept şi mândru şi repeta jurămintele cu vocea lui subțire, de copil. Arthur murise şi nu mai existau decât un Prinț de Wales şi o Prințesă: Prințul Harry şi Prințesa Katherine.

Din nou Prinţesă
1504

Aş putea crede că am câştigat; dar nu am câştigat. Ar fi trebuit să câştig; dar nu am câştigat. Harry împlineşte doisprezece ani şi-l declară Prinţ de Wales, dar după mine nu vine nimeni, nimeni nu declară logodna noastră şi nu mă numeşte Prinţesă. Trimit după ambasador. Nu vine dimineaţa, nici măcar în aceeaşi zi nu vine. Soseşte a doua zi, ca şi cum treburile mele n-ar fi urgente, şi nici măcar nu se scuză pentru întârziere. Îl întreb de ce n-am fost şi eu investită Prinţesă de Wales, alături de Harry, dar nu ştie. Presupune că aşteaptă să fie plătită dota, că, fără asta, nimic nu poate merge înainte. Dar ştie, la fel ca mine şi ca regele Henric, că nu mai am toată vesela de aur ca să i-o dau şi, dacă tata nu-i trimite partea lui, eu nu pot face nimic.

Mama mea, regina, trebuie să ştie că sunt nefericită; dar primesc veşti de la ea atât de rar. Parcă aş fi unul dintre exploratorii ei, un Cristofor Columb singuratic, fără tovarăşi şi fără hărţi. M-a trimis în lumea largă şi, dacă pic în gol de pe marginea ei sau dacă mă pierd pe mare, nimeni nu poate să facă nimic.

N-are nimic să-mi spună. Mă tem că-i e ruşine cu mine, că aştept la curte, ca o cerşetoare, ca prinţul să-şi onoreze promisiunea.

În noiembrie am atâtea presimţiri rele – că e bolnavă sau tristă – încât îi scriu şi o implor să-mi răspundă, să-mi scrie măcar un cuvânt. Întâmplarea face că în acea zi a murit, aşa că n-a mai primit scrisoarea mea şi nici eu nu am mai primit cuvântul ei. Mă lasă, după moarte, în aceeaşi situaţie ca atunci când trăia: în tăcere şi simţindu-i lipsa. Ştiam că-mi va fi dor de ea când am plecat de acasă. Dar mă consolam cu gândul că soarele încă străluceşte în grădinile Alhambrei, iar

ea era încă acolo, lângă bazinul înconjurat de gardul-viu verde. Nu ştiam că moartea ei îmi va înrăutăţi şi mai mult situaţia din Anglia. Tata, care refuzase atâta timp să-i plătească restul dotei regelui Angliei, aşa cum se înţeleseseră, descoperă acum că ceea ce a pretins s-a transformat într-un adevăr amar: nu-şi permite să plătească. Şi-a irosit viaţa şi averea în cruciada fără sfârşit împotriva maurilor şi nu mai are niciun ban pentru nimeni. Veniturile mari ale Castiliei îi revin acum Juanei, moştenitoarea mamei; iar tata nu are nimic în vistieria Aragónului, pentru căsătoria mea. Tata nu mai e acum decât unul dintre mulţii regi ai Spaniei. Juana este marea moştenitoare a Castiliei şi, dacă e să dăm crezare bârfelor, Juana a înnebunit de tot, ca un câine turbat, chinuită de dragoste şi de soţul ei. Oricine mă priveşte acum nu mai vede o prinţesă a Spaniei unite, una dintre cele mai măreţe mirese ale creştinătăţii; vede doar o văduvă sărmană, cu sângele stricat. Averile familiei noastre se năruie ca un castel din cărţi, fără mâna sigură şi ochiul ager al mamei. Tatei nu-i rămâne decât disperarea; şi asta e singura zestre pe care mi-o poate oferi.

Am doar nouăsprezece ani. Oare viaţa mea s-a sfârşit?

1509

Apoi am aşteptat. De necrezut – am aşteptat şase ani. Şase ani, timp în care am ajuns, dintr-o mireasă de şaptesprezece ani, o femeie de douăzeci şi trei. Mi-am dat seama atunci că furia regelui Henric faţă de mine era amară, puternică şi îndelungată. Nicio prinţesă din lume nu mai fusese lăsată să aştepte atât de mult şi nici nu fusese tratată atât de aspru sau părăsită în felul acesta. Nu înfloresc lucrurile, cum ar face un trubadur ca să-şi înfrumuseţeze povestea – cum ţi-aş fi povestit ţie, iubitule, în orele întunecate ale nopţii. Nu, n-a fost deloc ca într-o poveste, nici măcar ca într-o viaţă n-a fost. A fost ca o osândire la închisoare, ca şi cum aş fi fost prizonieră, fără nicio şansă de eliberare, a fost doar singurătate, şi am înţeles încet că dădusem greş.

Am dezamăgit-o pe mama: n-am reuşit să îi aduc alianţa cu Anglia, lucrul pentru care m-am născut şi pentru care m-a crescut. Îmi era ruşine de eşecul meu. Fără dota din Spania, nu-i puteam sili pe englezi să-şi onoreze promisiunea de căsătorie. Cât timp regele îmi era duşman, nu-i puteam sili să facă nimic. Harry era doar un copil de treisprezece ani, nu-l vedeam aproape deloc. Nu-i puteam cere să onoreze promisiunea. N-aveam nicio putere, eram neglijată de cei de la curte şi ajunsesem ruşinos de săracă.

Apoi Harry a împlinit paisprezece ani şi logodna noastră tot nu se încheiase cu căsătoria, nu urmase nicio nuntă. Am aşteptat un an, el a împlinit cincisprezece, dar nimeni nu a venit după mine. Aşa că Harry a ajuns la şaisprezece ani, apoi la şaptesprezece, şi tot n-am fost chemată. Anii au trecut. Am îmbătrânit. Am aşteptat. Am rămas statornică. Era tot ce puteam face.

Mi-am descusut rochiile şi le-am întors pe partea cealaltă, mi-am vândut giuvaierurile ca să cumpăr mâncare. Am fost nevoită să-mi vând preţioasele vase de aur, unul câte unul.

Ştiam că sunt ale regelui când i le trimiteam aurarului. Ştiam că, de fiecare dată când amanetam o farfurie, îmi amânam nunta cu încă o zi. Dar trebuia să mănânc, toţi cei din casa mea trebuiau să mănânce. Nu le puteam plăti serviciile, aşa că nu puteam să le cer să cerşească pentru mine sau să moară de foame, pe cont propriu.

Nu aveam niciun prieten. Am descoperit că Dona Elvira uneltea împotriva tatei, în favoarea Juanei şi a lui Philip, soţul ei, aşa că am dat-o afară, furioasă. Nu-mi păsa că va cleveti pe seama mea, că mă va numi mincinoasă. Nu-mi păsa nici măcar dacă spunea că eu şi Arthur fuseserăm iubiţi. Am prins-o că l-a trădat pe tata; chiar îşi închipuia că m-aş alia cu sora mea împotriva regelui Aragónului? Eram atât de furioasă, că nu mi-a păsat de preţul pe care l-aş fi avut de plătit pentru duşmănia ei.

N-am fost nici neghioabă, să-mi închipui că cineva ar prefera s-o creadă pe ea în locul meu, şi am avut dreptate.

L-am pierdut şi pe ambasador, pe Dr. De Puebla. M-am plâns mereu tatei de jocul lui dublu, de lipsa lui de respect, de favorurile pe care i le făcea regelui Angliei. Dar când a fost chemat înapoi în Spania, mi-am dat seama că el ştia mai multe decât îmi dădeam eu seama, că îşi folosise prietenia cu regele în avantajul meu, că înţelesese cum merg lucrurile la această curte atât de dificilă. Îmi fusese un prieten mai bun decât crezusem şi eram mult mai săracă fără el. Am pierdut un prieten şi un aliat, numai din cauza trufiei mele. Cel care l-a înlocuit – emisarul care fusese trimis să mă aducă acasă, Don Gutierre Gomez de Fuensalida – era doar un nerod încrezut, care credea că prezenţa lui îi onorează pe englezi. Ei îi zâmbeau batjocoritor în faţă şi râdeau de el pe la spate, iar eu eram o prinţesă în zdrenţe, cu un ambasador absorbit de propria-i îngâmfare.

Mi-am pierdut părintele întru Cristos, duhovnicul meu, în care aveam atâta încredere, pe care mama mi-l numise drept

călăuză, şi a trebuit să-mi găsesc singură altul. Mi-am pierdut doamnele de companie, care nu au vrut să trăiască în sărăcie şi greutăți, iar eu nu-mi permiteam să plătesc pe altcineva să mă slujească. Maria de Salinas a rămas lângă mine în toți aceşti ani grei, din dragoste; dar celelalte doamne au vrut să plece. Apoi, în cele din urmă, mi-am pierdut casa, frumoasa mea casă de pe strada Ştrand, micul meu refugiu în acest loc străin.

Regele mi-a promis odăi la curte şi m-am gândit că, în sfârşit, mă iertase. Am crezut că îmi cere să vin la curte, să locuiesc în iatacurile pentru prințese şi să-l văd pe Harry. Dar când m-am mutat acolo, am descoperit că îmi dăduseră cele mai rele odăi, cele mai proaste servicii, că-l puteam vedea pe prinț numai la evenimentele cele mai formale. Într-o zi îngrozitoare, întreaga curte a plecat în pelerinaj fără să ne spună, iar noi a trebuit să ne grăbim să-i ajungem din urmă, să găsim drumul printre potecile de țară nemarcate; eram la fel de nedoriți şi de lipsiți de importanță precum o căruță cu vechituri. Când i-am prins din urmă, nimeni nu-şi dăduse seama de lipsa noastră, iar eu a trebuit să accept singurele odăi care rămăseseră libere, cele de deasupra grajdurilor, pentru servitori.

Regele nu mi-a mai plătit nicio alocație, iar mama lui nu a insistat să mă ajute. Nu mai aveam niciun ban. Trăiam la marginea curții, disprețuită. Câțiva spanioli mă slujeau doar pentru că nu puteau pleca. Erau prizonieri, ca şi mine. Priveam toți cum anii trec şi noi îmbătrânim, devenim din ce în ce mai nemulțumiți, până când am început să mă simt ca prințesa adormită din basm şi am început să mă întreb dacă mă voi trezi vreodată.

Mi-am pierdut trufia, mândria că aş putea fi mai şireată decât vulpea bătrână – socrul meu – şi decât cea ageră, mama lui. Am aflat că mă logodise cu prințul Harry nu pentru că mă iubea şi mă iertase, ci pentru că acesta era cel mai

iscusit şi mai crud mod în care mă putea pedepsi. Dacă nu mă putea avea, s-a asigurat că nu mă poate avea nimeni. Ziua în care mi-am dat seama de asta a fost tare amară.

Apoi Philip a murit, iar sora mea, Juana, a rămas văduvă, ca mine. Regele Henricplănuia să se căsătorească cu ea, cu biata mea soră – înnebunită de tot de pierderea soțului ei – şi s-o aşeze deasupra mea, pe tronul Angliei, unde toți ar fi văzut că e nebună. Toți ar fi văzut ce sânge stricat avem, toți ar fi văzut că a făcut-o regină, iar pe mine m-a lăsat în mizerie. Era un plan mârşav, care cu siguranță avea să ne facă de ruşine şi să ne îndurereze pe mine şi pe Juana. Ar fi mers până la capăt, dacă ar fi putut, ba chiar m-a făcut codoaşa lui: m-a silit să îi cer tatei să accepte căsătoria. La ordinele tatei, i-am vorbit regelui despre frumusețea Juanei; la ordinele regelui, i-am cerut tatei să-l accepte, călcându-mi tot timpul pe suflet. Nu mai puteam să-l refuz pe regele Henric, prigonitorul meu, socrul meu, care dorise să mă seducă. Îmi era teamă să îi spun „nu”. M-am simțit atât de neînsemnată în ziua aceea.

Mi-am pierdut încrederea în farmecul meu, în inteligența şi priceperea mea; dar niciodată nu mi-am pierdut voința de a trăi. Nu eram ca mama sau ca Juana. Nu m-am întors cu fața la perete, aşteptând să treacă durerea. N-am alunecat pe panta nebuniei înlăcrimate, nici în noaptea blândă a trândăviei. Am strâns din dinți. Eu sunt prințesa statornică; nu mă opresc unde se opresc ceilalți. Am mers înainte. Am aşteptat. Chiar şi atunci când nu mai puteam face altceva, puteam măcar să aştept. Aşa că am aşteptat.

Aceştia nu au fost anii înfrângerii mele; au fost anii în care am crescut, şi a fost o maturizare amară. Dintr-ofată de şaisprezece ani, care-şi dorea dragoste, am devenit o văduvă de douăzeci şi trei de ani, orfană de mamă şi singură. În aceşti ani m-am gândit mult la copilăria mea fericită de la Alhambra şi la iubirea pentru soțul meu, ca să pot merge

înainte; şi am jurat că, indiferent de obstacolele care-mi vor ieşi în cale, voi fi regina Angliei. În aceşti ani, mama – deşi murise – a trăit din nou prin mine. Am descoperit în mine hotărârea ei, curajul ei, am descoperit în mine optimismul şi iubirea lui Arthur. În aceşti ani, deşi nu mai aveam nimic – nici soţ, nici mamă, nici prieteni, nici avere şi nici perspective – am jurat că, oricât m-ar trece cu vederea, oricât aş fi de săracă, oricât de departe ar fi orice posibilitate, tot aveam să devin regina Angliei.

Veştile ajungeau cu greu la spaniolii izolaţi la marginea curţii, dar până la urmă au aflat şi ei că sora lui Harry, prinţesa Mary, urma să se mărite, cu tot fastul, cu prinţul Carol, fiul regelui Philip şi al reginei Juana, nepotul împăratului Maximilian şi al regelui Ferdinand. În mod uimitor, chiar atunci regele Ferdinand a strâns banii pentru zestrea Cătălinei şi i-a trimis la Londra.

— Dumnezeule, suntem liberi! Poate avea loc o nuntă dublă. Mă pot căsători cu el, îi spuse Cătălina din suflet emisarului spaniol, Don Gutierre Gomez de Fuensalida.

Acesta, palid de îngrijorare, îşi muşca buzele cu dinţii lui galbeni.

— O, Infanta, nici nu ştiu cum să vă spun. Chiar şi această alianţă, chiar şi banii de dotă... Dumnezeule, mă tem că e prea târziu. Mă tem că nu ne mai sunt de niciun folos.

— Cum se poate? Logodna prinţesei Mary nu face decât să întărească alianţa cu familia mea.

— Dar dacă...

Nu izbuti să termine fraza. Nu reuşea să vorbească despre pericolul pe care-l întrezărea.

— Prinţesă, toţi englezii ştiu că banii de dotă sunt pe drum, dar nu scot o vorbă despre căsătoria voastră. O, Prinţesă, dacă se gândesc la o alianţă în care Spania nu intră la socoteală? Dacă pun la cale o alianţă între împărat

şi regele Henric? Dacă se aliază doar ca să înceapă un război împotriva Spaniei?

Ea întoarse capul.

— Nu se poate.

— Şi dacă se poate?

— Împotriva bunicului băiatului? întrebă ea.

— Ar fi vorba doar de un bunic, împăratul, împotriva celuilalt – tatăl vostru.

— N-ar îndrăzni, spuse ea hotărât.

— Ba ar putea.

— Regele Henric n-ar putea fi atât de josnic.

— Prinţesă, ştiţi că ar putea prea bine.

Ea şovăi.

— Ce mai e? întrebă, deodată înfuriată. Mai e ceva. Îmi ascunzi ceva. Despre ce-i vorba?

El făcu o pauză, pregătindu-se să spună o minciună; apoi se hotărî să-i dezvăluie adevărul.

— Mă tem, tare mă tem că îl vor logodi pe prinţul Harry cu prinţesa Eleanor, sora lui Carol.

— Nu se poate. E logodit cu mine.

— Pare că se gândesc la un tratat măreţ: sora voastră, Juana, se va căsători cu regele; nepotul vostru, Charles, cu prinţesa Mary, iar nepoata voastră, Eleanor, cu prinţul Harry.

— Şi cu mine cum rămâne? Acum, că banii de dotă vor ajunge aici, în sfârşit?

El nu-i răspunse. Era dureros de limpede că nu o puseseră la socoteală pe Cătălina în alianţa lor şi nimeni nu se obosise să ia vreo măsură în ceea ce o privea.

— Un prinţ adevărat trebuie să-şi onoreze promisiunea, spuse ea înflăcărată. Am fost logodiţi de un episcop, cu martori, e un jurământ solemn.

Ambasadorul ridică din umeri, şovăi. Îşi aduna curajul să îi spună vestea cea mai rea.

— Alteță, prințesă, curaj. Mă tem că-şi va retrage jurămintele.

— Nu are cum.

Fuensalida continuă:

— Mă tem că deja le-a retras. Se poate s-o fi făcut cu ani în urmă.

— Ce? întrebă ea tăios. Cum?

— Un zvon, n-am cum să fiu sigur. Dar mă tem...

Se opri.

— De ce te temi?

— Mă tem că prințul e deja liber de logodna cu voi, spuse el şovăitor, văzând cum chipul Cătălinei se întunecă. Nu se poate să fi fost dorința lui, adăugă repede. Tatăl lui e hotărât să ne facă rău.

— Cum a putut? Cum se poate face una ca asta?

— Se poate să fi jurat că era prea tânăr, că a fost constrâns. Se poate să fi declarat că nu doreşte să se însoare cu voi. Cred că aşa a făcut, ca să spun adevărul.

— Nu a fost deloc constrâns! exclamă Cătălina. Era de-a dreptul încântat. M-a iubit ani în şir, sunt sigură că mă iubeşte şi acum. Chiar dorea să se însoare cu mine!

— Un jurământ făcut în fața unui episcop, prin care spune că nu a acționat din proprie voință, e de ajuns să-l dezlege de promisiune.

— Deci în toți aceşti ani, cât am fost logodită cu el şi m-am purtat ca atare, toți aceşti ani în care am aşteptat, şi am tot aşteptat, şi am răbdat...

Nu izbuti să termine.

— Vrei să spui că în toți aceşti ani în care am crezut că i-am prins, că am încheiat un contract, el a fost liber?

Ambasadorul aprobă din cap; ea avea un aer atât de dur şi de surprins, încât îl făcuse să-şi piardă glasul.

— Asta e... trădare. Cea mai groaznică trădare, spuse, parcă înecându-se cu vorbele. Cea mai rea trădare dintre

toate.

El aprobă din nou din cap.

A urmat o tăcere lungă, dureroasă.

— Sunt pierdută, spuse ea simplu. Acum ştiu. Sunt pierdută de ani întregi şi n-am ştiut. Am dus o luptă fără oştire, fără ajutor. De fapt, fără cauză. Îmi spui acum că am apărat o cauză care nu mai există de ani întregi. Am luptat pentru logodna mea, dar nu eram logodită. Am fost singură în tot acest timp. Şi abia acum aflu asta.

Deşi ochii ei albaştri erau îngroziţi, nu a plâns.

— Am făcut o promisiune, spuse ea aspru. Am făcut o promisiune solemnă, care mă obligă.

— Logodna?

Făcu un mic gest cu mâna.

— Nu. Am jurat ceva. Am jurat ceva unui muribund. Şi acum îmi spui că totul a fost în van.

— Prinţesă, aţi rămas la locul vostru, aşa cum ar fi vrut mama voastră.

— Şi-au bătut joc de mine, izbucni ea, profund jignită. Am luptat să duc la împlinire un jurământ, fără să ştiu că fusese deja încălcat de mult.

El nu putea adăuga nimic; durerea ei era prea adâncă pentru a fi alinată prin cuvinte liniştitoare.

După câteva clipe, ea ridică fruntea.

— Mai ştie cineva în afară de mine? întrebă Cătălina sumbru.

El clătină din cap.

— Sunt convins că s-a păstrat secretul.

— Milady mama regelui, prezise ea cu amărăciune. Ea trebuie să fi ştiut. Chiar ea trebuie să fi cerut asta. Şi regele, şi prinţul. Iar dacă ştia el, sigur a ştiut şi prinţesa Mary, i-a spus cu siguranţă. Şi prietenii lui cei mai apropiaţi... spuse fata ridicând capul. Doamnele de companie ale mamei regelui, cele ale prinţesei. Episcopul în faţa căruia a jurat,

câțiva martori. Jumătate din curteni, presupun.

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— Credeam că măcar o parte din ei îmi sunt prieteni, spuse ea.

Ambasadorul ridică din umeri.

— Nu există prieteni la curte, doar curteni.

— Tatăl meu mă va apăra de această... cruzime! izbucni ea. Ar fi trebuit să se gândească la asta înainte să se poarte aşa cu mine! Nu va mai exista nicio înțelegere între Anglia şi Spania, când va auzi ce s-a întâmplat. El va răzbuna acest abuz împotriva mea.

El nu putu să spună nimic, iar ea citi imediat cel mai dureros adevăr pe chipul lui tăcut şi încremenit.

— Nu, spuse simplu. Nu şi el. Nu tata. El nu ştia. Mă iubeşte. Nu mi-ar face niciodată rău. Nu m-ar abandona niciodată aici.

El tot nu izbutea să-i spună. O văzu cum trage adânc aer în piept.

— Ah, înțeleg. Tăcerea ta e grăitoare. Desigur. Ştie. Sigur că ştie, nu-i aşa? Tatăl meu? Banii de dotă nu sunt altceva decât un alt şiretlic. A aflat despre propunerea de a-l căsători pe prințul Harry cu prințesa Eleanor. L-a amăgit pe rege, lăsându-i de înțeles că se poate căsători cu Juana. Mi-a cerut să-l încurajez pe rege să se căsătorească cu Juana. Probabil că deja fusese de acord cu noua căsătorie a prințului Harry. Aşadar, ştia că prințul şi-a călcat jurământul față de mine, nu-i aşa? Ştia că e liber să se căsătorească, nu?

— Prințesă, mie nu mi-a spus nimic. Cred că ştie. Dar poate că plănuieşte să...

Gestul ei îl întrerupse.

— M-a lăsat baltă. Înțeleg. L-am dezamăgit, aşa că m-a dat deoparte. Sunt cu adevărat singură.

— Să încerc să pregătesc întoarcerea acasă acum? întrebă

Fuensalida încet.

Adevărul e că i se părea cel mai bun lucru pe care ar fi putut să-l facă. Dacă reuşea să o aducă acasă pe această prinţesă blestemată, alături de tatăl ei din ce în ce mai îndurerat şi de sora ei din ce în ce mai răvăşită, noua regină a Castiliei, ar fi făcut tot ce se putea face în acea situaţie fără ieşire. Nimeni nu s-ar mai fi căsătorit cu Cătălina a Spaniei acum, că era fiica unui regat dezbinat. Era limpede pentru oricine că sângele ei era stricat; era de ajuns s-o vadă pe sora ei. Nici măcar Henric al Angliei nu putea să pretindă că Juana era potrivită pentru căsătorie, când ea pornise într-un pelerinaj smintit prin Spania, cu sicriul soţului ei alături. Diplomaţia vicleană a lui Ferdinand se întorsese acum împotriva lui şi toată Europa îi era împotrivă, iar doi dintre cei mai puternici oameni din Europa se aliaseră pentru a porni un război împotriva lui. Ferdinand era pierdut. Cădea tot mai jos. Tot ce mai putea spera această prinţesă fără noroc era să se căsătorească la repezeală cu vreun nobil spaniol şi să se retragă la ţară, pentru a avea şanse să scape din calea războiului ce avea să înceapă. Cel mai rău lucru care i se putea întâmpla era să rămână captivă şi săracă în Anglia – o ostatică uitată, pentru care nimeni nu cerea să plătească răscumpărarea. O prizonieră pe care în curând aveau s-o uite şi temnicerii.

— Ce să fac?

În sfârşit, acceptă faptul că se afla în pericol. El văzu că înţelege. În sfârşit, pricepu că totul era pierdut. O privi: regină până-n vârful degetelor, înţelegând că era pe deplin înfrântă.

— Trebuie să aflu ce am de făcut. Altfel, voi rămâne prizonieră într-o ţară străină, unde nimeni nu mă apără.

Nu-i spuse că exact aşa o vedea şi el, încă de când venise în Anglia.

— Vom pleca, spuse el cu hotărâre. Dacă pornesc

războiul, vă vor ține ostatică şi vă vor lua zestrea. Acum, că tot urmează să sosească banii, ferească Dumnezeu să-i folosească pentru războiul împotriva Spaniei.

— Nu pot pleca, spuse ea cu glas egal. Dacă plec, nu mă voi mai întoarce niciodată aici.

— S-a terminat! strigă el, deodată înflăcărat. Ați văzut şi voi, în sfârşit. Am pierdut. Suntem înfrânți. S-a terminat legătura dintre voi şi Anglia. Ați rezistat, ați trecut prin umilință şi sărăcie, ați făcut față ca o prințesă, ca o regină, ca o sfântă. Nici mama voastră n-ar fi avut mai mult curaj. Dar am pierdut, Infanta. Ați pierdut. Trebuie să ne întoarcem acasă cum se poate mai bine. Trebuie să fugim, înainte să ne prindă ei.

— Să ne prindă?

— Ne-ar putea arunca în temniță pe amândoi, ca spioni ai duşmanului, şi ne-ar ține pentru răscumpărare, îi spuse el. Ar putea sechestra ce-a mai rămas din bunurile de zestre şi ar putea sechestra şi banii, când ajung aici. Dumnezeu ştie că vă pot inventa o vină, ca apoi să vă execute, dacă chiar vor.

— N-ar îndrăzni să se atingă de mine! Sunt o prințesă cu sânge regal, se aprinse ea. Îmi pot lua orice, dar asta îmi rămâne! Sunt Infanta Spaniei, chiar dacă nu sunt altceva! Chiar dacă nu voi fi niciodată regina Angliei, rămân Infanta Spaniei.

— Au mai fost aruncați prinți cu sânge regal în Turnul Londrei şi n-au mai ieşit de-acolo, spuse sumbru ambasadorul. Prinți cu sânge regal englez au auzit porțile închizându-se în urma lor şi n-au mai apucat să vadă niciodată lumina soarelui. Ar putea să vă declare pretendentă. Ştiți ce pățesc pretendenții în Anglia. Trebuie să plecăm.

Cătălina îi făcu o plecăciune mamei regelui şi nu primi nici măcar o înclinare a capului drept răspuns. Se crispă.

Cele două alaiuri se întâlniseră în drum spre slujbă; în spatele bătrânei se aflau nepoata ei, prințesa Mary, şi o jumătate de duzină de doamne de companie. Toate au întors chipuri de gheață către tânăra care se presupunea că era logodită cu Prințul de Wales, dar care fusese neglijată de atâta vreme.

— Alteță.

Cătălina rămase în calea ei, aşteptând un semn de recunoaştere.

Mama regelui o privi pe tânără fără să-şi ascundă aversiunea.

— Am auzit că întâmpinați greutăți în legătură cu logodna prințesei Mary, spuse ea.

Cătălina privi înspre prințesa Mary, iar fata, ascunsă în spatele bunicii ei, se strâmbă la ea şi izbucni într-un hohot de râs.

— N-am ştiut, spuse Cătălina.

— Poate că tu nu ştii, dar nu încape îndoială că tatăl tău ştie, spuse bătrâna iritată. Ai putea să-i scrii într-una din scrisorile pe care i le tot trimiți că nu-l ajută cu nimic, şi nici pe tine nu te ajută, dacă se aşază în calea planurilor pe care le-am făcut pentru familia noastră.

— Sunt încredințată că nu... începu Cătălina.

— Eu sunt încredințată că da; şi tu ai face bine să-l avertizezi să nu ne stea în cale, o întrerupse bătrâna tăios, apoi îşi continuă drumul.

— Dar logodna mea... încercă Cătălina.

— Logodna ta? repetă mama regelui cuvintele, de parcă nu le-ar fi auzit până atunci. Logodna ta?

Deodată, izbucni în râs dându-şi capul pe spate, cu gura larg deschisă. În spatele ei, prințesa începu şi ea să râdă, apoi toate doamnele hohoteau în gura mare la gândul că prințesa cea scăpătată vorbea de logodna cu unul dintre cei mai doriți prinți din toată lumea creştină.

— Tata îmi trimite dota! strigă Cătălina.
— Prea târziu! Mult prea târziu! spuse mama regelui printre hohote, ținându-se de brațul unei doamne.
Cătălina, având în față o duzină de chipuri care se scuturau de râs la gândul că această prințesă peticită își oferea cele câteva vase de aur, plecă privirea, își croi drum printre ele și plecă.
În noaptea aceea, ambasadorul spaniol și un negustor italian destul de avut și de discret stăteau unul lângă celălalt pe chei, într-un colț liniștit și ferit al docului Londrei, și supravegheau încărcarea bunurilor venite din Spania pe o corabie care urma să plece la Bruges.
— Ea nu și-a dat acordul pentru asta? întrebă negustorul italian în șoaptă, cu chipul întunecat luminat doar de o torță, înseamnă că-i furăm zestrea! Ce se întâmplă dacă englezii se hotărăsc că nunta va avea loc, iar noi îi vom fi golit vistieria? Dacă își dau seama că zestrea a venit în sfârșit din Spania, dar nici măcar n-a ajuns în vistieria ei? Vor spune că suntem hoți. Vom fi cu adevărat hoți!
— Nunta nu va avea loc niciodată, spuse ambasadorul simplu, îi vor sechestra averea și o vor întemnița din clipa în care îi declară război Spaniei, ceea ce se poate întâmpla oricând de-acum. N-am curaj să las banii regelui Ferdinand să încapă pe mâna englezilor. Ne sunt dușmani, nu aliați.
— Ea ce va face? I-am golit vistieria. N-a mai rămas nimic în tezaurul ei, doar cufere goale. Am lăsat-o săracă lipită.
Ambasadorul ridică din umeri.
— E oricum ruinată. Dacă rămâne aici când Anglia e în război cu Spania, atunci va fi un ostatic din rândurile dușmanilor și o vor arunca în temniță. Dacă fuge împreună cu mine, nu va avea parte de o primire călduroasă acasă. Mama ei e moartă, familia ei e ruinată. La fel și ea. Nu m-ar surprinde dacă s-ar arunca în Tamisa și s-ar îneca. Viața ei s-a încheiat. Nu văd cum ar mai putea răzbi. Eu pot să-i

salvez banii, dacă eşti de acord să-i duci de-aici pentru mine. Dar pe ea n-o pot salva.

Ştiu că trebuie să plec din Anglia; Arthur n-ar vrea să rămân şi să fiu în pericol. Mi-e groază de Turn şi de butucul pe care s-ar cuveni să mă decapiteze numai dacă aş fi o trădătoare, nu o prinţesă care nu se face vinovată decât de o mare minciună – şi aceea spusă cu intenţii bune. Ar fi cea mai crudă glumă, dacă ar trebui să-mi pierd capul pe butucul pe care a murit Warwick: o pretendentă spaniolă la tronul pentru care a murit un Plantagenet adevărat.

Nu trebuie să se întâmple una ca asta. Văd că jurământul depus nu mai are nicio importanţă. Nu sunt neghioabă, să-mi închipui că mai pot porunci acum. Nici măcar nu mă mai rog. Nici nu mă mai gândesc la destinul meu. Dar de fugit, pot să fug. Şi cred că e timpul să fug chiar acum.

— Ce-ai făcut? îl întrebă Cătălina pe ambasador, ţinând în mâna tremurândă lista de inventar.

— Am luat hotărârea de a trimite din ţară averea tatălui vostru. Nu puteam să risc...

— Dota *mea,* ridică ea tonul.

— Alteţă, ştim amândoi că nu va fi nevoie de ea pentru nuntă. Nu se va căsători cu voi. Vă vor lua dota, dar el tot nu se va căsători cu voi.

— Era partea mea din înţelegere! strigă ea. Eu mi-am păstrat credinţa! Chiar dacă nimeni altcineva n-a făcut-o! Am stat nemâncată, am renunţat la casa mea ca să nu mă ating de averea aceea. Am făcut o promisiune şi am să mi-o ţin, oricât de mult m-ar costa!

— Regele ar fi folosit banii ca să plătească oştirea care ar lupta împotriva tatălui vostru. Ar fi luptat împotriva Spaniei folosindu-se de aurul tatălui vostru! exclamă Fuensalida nefericit. N-am putut să îngădui aşa ceva.

— Aşa că m-ai jefuit!

Cuvintele ei îl loviră.

— Am ascuns averea la loc sigur, în speranța că...

— Pleacă! îi porunci ea brusc.

— Prințesă?

— M-ai trădat, la fel ca Dona Elvira, aşa cum mă trădează toată lumea, mereu, spuse ea cu amărăciune. Poți să pleci. N-am să te mai chem niciodată. Fii încredințat că n-am să-ți mai vorbesc niciodată. Dar îi voi spune tatălui meu ce ai făcut, îi voi scrie de îndată şi-i voi spune că mi-ai furat banii de zestre, că eşti un hoț. Nu vei mai fi primit niciodată la curtea spaniolă.

El făcu o plecăciune, tremurând de emoție, apoi se întoarse să plece, prea mândru să se apere.

— Eşti un trădător! îi strigă Cătălina, când Fuensalida ajunse la uşă. Dacă aş fi regină şi aş avea puterea unei regine, aş cere să fii spânzurat pentru trădare.

El se crispă. Se întoarse, făcu încă o plecăciune şi-i spuse cu glas înghețat:

— Infanta, vă rog, nu vă faceți de râs insultându-mă. Vă înşelați profund. Chiar tatăl vostru mi-a cerut să-i trimit zestrea înapoi. N-am făcut decât să-i ascult ordinul. Chiar tatăl vostru a cerut să vă golesc vistieria. El a hotărât să vă lase săracă. A cerut să-i trimit înapoi zestrea fiindcă nu mai speră să vă căsătoriți. A vrut ca banii să fie ținuți în siguranță şi să fie scoşi în secret din Anglia. Dar, să vă spun drept, adăugă el cu o urmă de răutate în glas, nu mi-a cerut să mă asigur că şi *voi* sunteți în siguranță. N-a cerut să fiți scoasă în siguranță din Anglia. S-a gândit la avere, nu şi la voi. Mi-a ordonat să am grijă de bani. Nici n-a pronunțat numele vostru. Cred că a renunțat cu totul la voi.

Îndată ce cuvintele i-au părăsit buzele, şi-a dorit să nu le fi rostit. Durerea de pe chipul ei era mai greu de îndurat decât tot ce văzuse până atunci.

— Ți-a spus să trimiți aurul înapoi, dar pe mine să mă laşi aici? Fără nimic?

— Sunt sigur...

Se întoarse cu spatele la el şi se apropie de fereastră, ca să-şi ascundă groaza de pe chip.

— Pleacă, repetă. Du-te.

Sunt prinţesa adormită din basm, o prinţesă a zăpezilor, părăsită pe un tărâm îngheţat, care a uitat ce-i soarele. A fost o iarnă lungă, chiar şi pentru Anglia. Chiar şi acum, în aprilie, iarba e acoperită de chiciură dimineaţa, iar când mă trezesc, lumina care pătrunde prin gheaţa de pe fereastra mea e atât de albă, încât mă gândesc că a nins peste noapte. Apa din cupa de lângă patul meu e deja îngheţată la miezul nopţii şi acum nu ne mai permitem să ţinem focul aprins toată noaptea. Când păşesc pe iarba îngheţată, îmi scârţie cu zgomot sub picioare şi îi simt răceala prin tălpile subţiri ale ghetelor. Ştiu că la vară vremea va fi blândă şi dulce, cum e în Anglia; dar mi-e dor de arşiţa din Spania. Vreau să merg acolo şi soarele să-mi alunge disperarea din nou. Mă simt de parcă mi-arfifrig neîncetat, de şapte ani, şi dacă nu apare în curând ceva care să-mi ţină de cald, o să mor pur şi simplu, o să mă topesc în ploaie, o să mă risipesc precum ceaţa deasupra râului. Dacă regele e într-adevărpe moarte, aşa cum se zvoneşte la curte, iar prinţul Harry îi urmează la tron şi se căsătoreşte cu Eleanor, atunci îi voi cere tatei permisiunea să mă retrag la mănăstire. Nu poate fi mai rău decât acum. N-aş putea fi mai săracă, nu mi-ar putea fi mai frig şi n-aş putea fi mai singură. E limpede că tata şi-a uitat iubirea pentru mine şi a renunţat la mine, ca şi cum aş fi murit odată cu Arthur. Şi, într-adevăr, acum îmi doresc în fiecare zi să fi murit odată cu el.

Am jurat să nu cad pradă disperării – femeile din neamul meu se topesc în disperare ca melasa în apă. Dar gheaţa aceasta care mi-a cuprins inima nu e ca disperarea. E ca şi cum hotărârea mea neclintită de a fi regină m-a transformat în stâncă. Nu simt că aş ceda în faţa sentimentelor mele, ca

Juana; simt că mi-am pierdut sentimentele. Sunt un sloi, un țurțure, o prințesă de zăpadă eternă.

Mă rog la Dumnezeu, dar nu-L aud. Mă tem că m-a uitat şi El, la fel ca ceilalți. Nu mai simt deloc că ar fi prezent, nu-mi mai e teamă de voința Lui şi nu mă mai bucur de binecuvântarea Lui. Nu mai simt nimic pentru El. Nu mai cred că sunt copilul Lui ales, binecuvântat. Nu mă mai consolez cu gândul că sunt aleasa Lui, pe care o pune la încercare. Cred că mi-a întors spatele. Nu ştiu de ce, dar, dacă tatăl meu pământesc mă poate uita, poate uita că am fost copilul lui preferat, aşa cum s-a întâmplat, bănuiesc că şi Tatăl Ceresc mă poate uita.

Descopăr că nu-mi mai pasă decât de două lucruri pe lume: încă simt iubire pentru Arthur, ca o inimă caldă care tot mai bate în pieptul păsării căzute din cerul înghețat, înfrigurată şi amorțită. Şi încă mi-e dor de Spania, de Palatul Alhambra, de al-Yanna; grădina, locul tainic, paradisul.

Îmi îndur viața doar pentru că n-am scăpare. În fiecare an, sper că norocul mi se va schimba; în fiecare an, când se apropie ziua lui Harry şi logodna noastră nu se încheie prin căsătorie, îmi dau seama că a mai trecut un an din viața mea roditoare. La fiecare solstițiu de vară, când ar trebui plătită dota, dar de la tata nu vine nicio poliță, îmi e ruşine; parcă mi-e rău de la stomac. Şi de douăsprezece ori pe an, timp de şapte ani, ciclul meu a venit şi a trecut. De fiecare dată când încep să sângerez, mă gândesc căe o altă şansă irosită de a aduce pe lume un prinț pentru Anglia. M-am obişnuit să plâng la fiecare pată de sânge de pe lenjerie, ca după un copil pierdut. Optzeci şi patru de prilejuri de a avea un fiu, în floarea vârstei; optzeci şi patru de prilejuri irosite. Aflu ce înseamnă să lepezi. Aflu cât e de dureros.

În fiecare zi, când merg să mă rog, îl privesc pe Isus pe cruce şi-i spun: „Voia Ta se va face”. În fiecare zi, timp de şapte ani, adică de două mii cinci sute cincizeci şi şase de ori.

Aceasta e aritmetica durerii mele. Spun: „Voia Ta se va face”; dar, de fapt, vreau să spun: „Impune-ți voia asupra mârşavilor sfătuitori englezi, asupra acestui rege răzbunător şi nemilos şi asupra vrăjitoarei bătrâne de maică-sa. Dă-mi dreptul meu. Fă-mă regină. Trebuie să fiu regină, trebuie să am un fiu, sau voi deveni o prințesă de zăpadă”.

21 aprilie 1509

„Regele a murit”, i-a scris ambasadorul Fuensalida Cătălinei, ştiind că aceasta nu-l va primi, ştiind că nu avea să-l ierte niciodată pentru că-i furase zestrea şi o numise pretendentă, pentru că-i spusese că tatăl ei o abandonase. „Ştiu că nu vreți să mă primiți, dar trebuie să-mi fac datoria şi să vă avertizez că regele i-a spus pe patul de moarte fiului său că e liber să se căsătorească cu cine doreşte. Dacă vreți să pregătesc o corabie care să vă ducă înapoi în Spania, dispun de banii necesari. Eu, personal, nu cred că aveți nimic de câştigat rămânând aici, decât batjocură, infamie şi, probabil, pericol”.

— A murit, spuse Cătălina.

— Ce? întrebă una dintre doamnele de companie.

Cătălina strânse scrisoarea în pumn. Nu mai avea încredere în nimeni.

— Nimic, spuse ea. Mă duc să mă plimb.

Maria de Salinas se ridică şi-i puse Cătălinei pe umeri mantia peticită. Era aceeaşi cu care se înfăşurase în iarna rece în care plecase de la Londra spre Ludlow, împreună cu Arthur, cu şapte ani în urmă.

— Vreți să venim cu voi? s-a oferit ea, fără entuziasm, privind cerul cenuşiu din spatele ferestrelor.

— Nu.

Merg cu greu pe malul râului; pietrişul de pe alee mă înțeapă prin talpa subțire de piele a ghetelor, de parcă aş încerca să fug de speranța însăşi. Mă întreb dacă există vreo şansă ca norocul să mi se schimbe, dacă se schimbă chiar acum. Regele care m-a dorit şi apoi m-a urât pentru că l-am refuzat a murit. Se spune că era bolnav; dar Dumnezeu ştie că nu s-a îmblânzit deloc. Credeam că va rămâne pe tron pentru totdeauna. Dar acum e mort. Acum s-a dus. Va hotărî prințul.

Nu am curaj să sper. După toți aceşti ani de post, simt că o singură picătură de speranță m-ar îmbăta. Dar sper la puțin optimism, doar să-i simt gustul, atât de diferit de dieta mea de deznădejde cumplită.

Fiindcă îl cunosc pe băiat, pe Harry. Jur că-l cunosc. Am stat cu ochii pe el, ca un şoimar care veghează o pasăre obosită. L-am urmărit, l-am judecat, apoi mi-am comparat judecata cu purtarea lui, iar şi iar. L-am studiat ca pe catehism. Îi cunosc calitățile şi slăbiciunile şi cred că am o şansă, o mică şansă, să sper.

Harry e orgolios – păcat de băiețel – şi nu-l învinovățesc pentru asta, dar dă pe dinafară de orgoliu. Pe de o parte, asta l-ar putea face să se însoare cu mine, pentru că va dori să fie văzut că face ce e corect – că îşi onorează promisiunea, că mă salvează chiar. La gândul că m-ar putea salva Harry, simt nevoia să mă opresc şi să-mi înfig unghiile în palmă, pe sub mantie. Pot răbda şi umilința asta. S-ar putea ca Harry să vrea să mă salveze, iar eu trebuie să fiu recunoscătoare. Arthur ar fi murit de ruşine gândindu-se că lăudărosul ăsta mic mă salvează; dar Arthur a murit de mult, la fel şi mama; va trebui să îndur de una singură.

Însă vanitatea lui ar putea la fel de bine să se întoarcă împotriva mea. Dacă îi vor împuia capul cu bogăția prințesei Eleanor, cu influența familiei ei, a Habsburgilor, cu glorioasa alianță cu Sfântul împărat Roman, îl pot ispiti. Bunica lui va vorbi cu siguranță urât despre mine, iar cuvântul ei a fost întotdeauna lege pentru el. Îl va sfătui să se însoare cu prințesa Eleanor, iar lui i se va părea atrăgătoare ideea unei frumuseți necunoscute, ca oricărui neghiob tânăr.

Dar, chiar dacă doreşte să se căsătorească cu ea, rămâne de rezolvat problema cu mine. N-ar fi privit cu ochi buni, dacă m-ar trimite acasă; cu siguranță, n-ar îndrăzni să se căsătorească cu alta cât sunt încă la curte. Ştiu că Harry ar face orice să nu pară ridicol. Dacă găsesc o cale de a rămâne

aici până când încep să-i pună la cale nunta, mă voi afla pe o poziție cu adevărat puternică.

Merg mai încet şi privesc în jurul meu râul rece, barcagiii înfofoliți în hainele lor de iarnă, ca să se apere deger. „Dumnezeu să vă binecuvânteze, Prințesă!”, strigă unul dintre ei, recunoscându-mă. Ridic o mână în semn de răspuns. Oamenii din țara asta ciudată şi capricioasă m-au iubit din clipa când s-au înghesuit să mă vadă în micul port de la Plymouth. Acesta e un alt avantaj în ochii prințului nou-venit la tron şi înnebunit după afecțiune.

Harry nu se zgârceşte la bani. Nu e destul de vârstnic încât să le cunoască valoarea şi întotdeauna i s-a oferit tot ce şi-a dorit. Nu se va dondăni cu nimeni pentru dotă şi moştenire. Sunt sigură de asta. Va fi mai mult decât dispus să facă un gest nobil. Trebuie să mă asigur că Fuensalida şi tata nu se oferă să mă ducă acasă, pentru a-iface loc noii mirese. Fuensalida a renunțat cu mult timp în urmă la cauza noastră. Dar eu nu. Nu acum. Va trebui să țin piept spaimei ce-l va cuprinde şi propriilor mele temeri. Trebuie să rămân aici, pe câmpul de luptă. Nu mă pot retrage acum.

Harry s-a simțit atras de mine în trecut, ştiu asta. Întâi mi-a spus Arthur – mi-a spus că i-a plăcut să mă conducă la altar, că visase că el era mirele, iar eu, mireasa. I-am hrănit această preferință. De fiecare dată când îl văd, îi acord toată atenția. Când sora lui râde de el sau nu îl bagă în seamă, eu îl privesc, îi cer să-mi cânte, îl privesc cu admirație când dansează. În rarele ocazii când rămân singură cu el, îi cer să-mi citească şi împărtăşim păreri despre marii scriitori. Mă asigur că îşi dă seama că-l găsesc sclipitor. E un băiat isteț, nu e deloc greu să vorbeşti cu el.

Greutatea pe care am întâmpinat-o mereu e că toată lumea îl admiră atât de mult, încât e greu de crezut că admirația mea ar putea cântări mult în ochii lui. De vreme ce bunica lui, Milady mama regelui, declară că e cel mai frumos prinț din

lumea creştină, cel mai învăţat, cel mai promiţător, ce-aş putea să mai spun eu? Cum ar putea cineva să-i facă complimente unui băiat pe care deja l-a măgulit toată lumea, până a ajuns teribil de trufaş, care deja crede că e cel mai măreţ prinţ care a existat vreodată?

Acestea sunt avantajele mele. Dezavantajul e că a fost logodit cu mine şase ani şi probabil că mă consideră alegerea tatălui său, nici măcar una interesantă. A jurat în faţa unui episcop că nu sunt alegerea lui şi că nu doreşte să se însoare cu mine. Ar putea dori să respecte acel jurământ, să pretindă că nu m-a dorit niciodată şi să nege jurământul de logodnă. La gândul că Harry ar putea spune întregii lumi că a fost logodit cu mine cu forţa şi că acum se bucură să scape de mine, mă opresc din nou. Pot să rabd şi asta.

Anii aceştia n-au fost deloc blânzi cu mine. Nu m-a văzut niciodată râzând cu bucurie, nu m-a văzut niciodată zâmbind şi binedispusă. Nu m-a văzut niciodată îmbrăcată altfel decât sărăcăcios şi îngrijorată de înfăţişarea mea. Nu m-au chemat niciodată să dansez pentru el sau să-i cânt. Întotdeauna îmi dau un cal jalnic când curtea merge la vânătoare şi de multe ori nu pot ţine pasul. Par mereu obosită şi sunt mereu neliniştită. El e tânăr şi frivol, adoră luxul şi hainele elegante. Probabil că mă vede ca pe o femeie săracă, o povară pentru familia lui, o văduvă palidă, o stafie la ospăţ. E un băiat foarte îngăduitor cu sine, se poate să vrea să renunţe la datoria lui. E vanitos şi fără griji şi s-ar putea să nu i se pară mare lucru să mă trimită acasă.

Dar trebuie să rămân. Dacă plec, mă va uita imediat, de asta sunt sigură. Trebuie să rămân.

Chemat la Consiliul Coroanei, Fuensalida a intrat cu capul sus, încercând să pară semeţ, încredinţat că fusese chemat ca să i se spună să plece şi s-o ia şi pe Infanta nedorită cu el. Mândria lui de spaniol, care-i jignise de atâtea ori în trecut, l-a ajutat să intre pe uşă şi să se aşeze

la masa Consiliului Coroanei. Slujitorii noului rege erau deja aşezaţi, iar lui i se păstrase un loc chiar în mijloc. S-a simţit ca un băiat chemat de profesori ca să fie dojenit.

— Probabil că ar trebui să încep prin a vă explica situaţia Prinţesei de Wales, începu el sfios. Banii pentru dotă se află la loc sigur, în afara ţării, şi pot fi plătiţi în...

— N-are nicio importanţă dota, îl întrerupse unul dintre sfetnici.

— Dota? întrebă Funesalida, rămas fără cuvinte de surpriză. Dar vasele de aur ale prinţesei...

— Regele doreşte să fie generos cu logodnica sa.

Ambasadorul fu prea uimit să poată spune ceva.

— Logodnica?

— Acum cel mai important lucru este puterea pe care o are regele Franţei şi pericolul pe care-l reprezintă ambiţiile lui pentru Europa. Aşa a fost mereu, încă de la bătălia de la Azincourt. Regele e nerăbdător să restabilească gloria Angliei. Şi acum avem un rege la fel de mare ca acel Henric, pregătit să-i redea Angliei măreţia. Siguranţa Angliei depinde de o alianţă triplă, între Spania, Anglia şi împărat. Regele cel tânăr consideră că nunta cu Infanta i-ar asigura sprijinul regelui Aragónului. Cam aşa stau lucrurile, nu-i aşa?

— Desigur, spuse Fuensalida, simţind că ameţeşte. Dar vasele de aur...

— N-au nicio importanţă, repetă un sfetnic.

— Credeam că bunurile ei...

— N-au nicio importanţă.

— Va trebui să-i spun despre această... întorsătură... a lucrurilor.

Sfetnicii se ridicară în picioare.

— Chiar vă rugăm.

— Mă voi întoarce după ce... ăăă... după ce-o văd.

Nu avea rost să le spună – se gândi el – că ea fusese atât

de furioasă pe el pentru ceea ce considerase a fi trădare, încât era posibil nici să nu-l primească. Nu avea rost să le spună că ultima dată când o văzuse îi spusese că era pierdută, cu cauza ei cu tot, şi că toată lumea ştiuse asta cu mulţi ani înainte.

Ieşi din încăpere mai mult împiedicându-se decât mergând şi aproape se lovi de prinţul cel tânăr. Băiatul, care încă nu împlinise optsprezece ani, radia de fericire.

— Domnule ambasador!

Fuensalida făcu un pas înapoi şi căzu în genunchi.

— Alteţă! Condoleanţele mele... Pentru pierderea...

— Da, da, făcu el un gest, ca şi cum nu s-ar fi sinchisit de compasiunea lui.

Nu reuşea să pară serios. Era numai zâmbet, mai înalt decât oricând.

— Vei dori să-i comunici prinţesei că-i propun să ne căsătorim cât de curând.

Fuensalida îşi dădu seama că are gura uscată şi se bâlbâi:

— Desigur, Alteţă.

— Îi voi trimite un mesaj pentru tine, spuse el mărinimos, apoi chicoti. Ştiu că nu-i eşti în graţii. Ştiu că nu vrea să te vadă, dar sunt încredinţat că o va face, de dragul meu.

— Mulţumesc, spuse ambasadorul.

Prinţul îi făcu semn să plece. Fuensalida se ridică şi porni spre apartamentele princiare. Îşi dădea seama că spaniolilor nu le va fi uşor să-şi revină de pe urma dărniciei acestui nou rege englez. Mărinimia, ostentaţia lui erau covârşitoare.

Cătălina l-a lăsat pe ambasador să aştepte, dar după mai puţin de un ceas l-a primit. El a admirat sângele rece cu care ea stătuse cu ochii pe ceas, ştiind că omul care aştepta dincolo de uşă îi cunoaşte soarta.

— Emisare, spuse ea liniştit.

El făcu o plecăciune. Tivul rochiei ei era zdrenţuit. A

observat firul subțire, cusăturile mărunte unde fusese refăcut, apoi purtat din nou, până se rupsese. Se simți uşurat că, orice s-ar fi întâmplat cu ea după această nuntă neaşteptată, nu avea să mai poarte niciodată o rochie veche.

— Prințesă Văduvă, vin de la Consiliul Coroanei. Necazurile noastre au luat sfârşit. Vrea să se însoare cu voi.

Fuensalida crezuse că fata avea să plângă de bucurie sau să-i cadă în brațe, sau în genunchi, ca să-i mulțumească lui Dumnezeu. N-a făcut niciunul dintre aceste lucruri. Şi-a înclinat uşor capul. Frunza aurie ponosită, brodată pe boneta ei, a strălucit în soare.

— Mă bucur să aud asta, spuse ea scurt.

— Mi-au spus că nu e nicio problemă legată de vasele de aur, adăugă el, fără să-şi poată ascunde bucuria din glas.

Ea dădu din nou din cap.

— Dota va trebui plătită. Voi cere să se trimită înapoi banii de la Bruges. Au fost ținuți la loc sigur, Alteță. I-am ținut la loc sigur pentru voi, spuse el cu glas tremurător.

Din nou, ea dădu din cap.

El căzu în genunchi:

— Prințesă, bucurați-vă! Veți fi regina Angliei.

Ea îl privi, iar ochii ei albaştri erau duri, ca safirele pe care le vânduse cu mult timp în urmă.

— Emisare, dintotdeauna am fost viitoarea regină a Angliei.

Am reuşit. O, Doamne, am reuşit! După şapte ani nesfârşiți de aşteptare, după greutăți şi umilințe, am reuşit. Mă duc în dormitor, îngenunchez pe băncuța pentru rugăciuni şi închid ochii. Dar îi vorbesc lui Arthur, nu Domnului din ceruri.

„Am reuşit”, îi spun. „Harryse va căsători cu mine, am făcut tot ce-ai dorit să fac.

O clipă, îi văd zâmbetul, îl văd aşa cum l-am văzut de atâtea ori, când îl priveam pe furiş la cină şi-l surprindeam zâmbind cuiva din sală. Am din nou dinainte chipul său

strălucitor, ochii lui întunecați, conturul limpede a profilului său. Şi, mai mult, îi simt parfumul, parfumul dorinței mele.

Chiar şi îngenuncheată în fața crucifixului, oftez de dorul lui. „Arthur, iubitul meu. Singura mea iubire. Mă voi căsători cu fratele tău, dar sunt pe veci a ta. „Pentru o clipă, îmi amintesc parfumul pielii sale dimineața, la fel de viu ca gustul primelor cireşe. Ridic capul şi parcă îi simt pieptul pe obraz, când se apleacă deasupra mea, când se împinge peste mine. „Arthur”, şoptesc. Sunt şi voi fi întotdeauna a lui.

Cătălina fu nevoită să facă față unei grele încercări. Când se pregătea să se aşeze la masă, într-o rochie nouă, croită în grabă, cu un colier de aur la gât şi purtând cercei cu perle, condusă la masa aşezată chiar în fața sălii, i-a făcut o plecăciune viitorului său soț şi a văzut că acesta îi zâmbeşte, apoi s-a întors către bunica lui şi a întâlnit privirea de vasilisc a lui Lady Margaret Beaufort.

— Eşti norocoasă, i-a spus bătrâna mai târziu, când muzicienii au început să cânte şi mesele au fost luate.

— Adevărat? întrebă Cătălina, dinadins neclar.

— Te-ai căsătorit cu unul dintre cei mai grandioşi prinți din Europa şi l-ai pierdut; acum se pare că te vei căsători cu altul.

— Nu e chiar o surpriză, rosti Cătălina într-o franceză perfectă, de vreme ce suntem logodiți de şase ani. Cu siguranță, ştiați, Altețã, că această zi va veni. Nu credeați că un prinț atât de onorabil îşi va călca jurământul sfânt, nu-i aşa?

Bătrâna îşi ascunse cu dibăcie încurcătura.

— Nu m-am îndoit de intențiile noastre, îi răspunse. Ne ținem cuvântul. Dar când tu ai ținut pentru tine zestrea, iar tatăl tău a refuzat să ne plătească, m-am întrebat care erau intențiile voastre. Mi-am făcut probleme în legătură cu onoarea Spaniei.

— În cazul acesta, ați dat dovadă de bunătate că n-ați

spus nimic să-l tulburaţi pe rege, spuse Cătălina calm. Fiindcă ştiu că avea încredere în mine. Şi ştiu că şi voi v-aţi dorit întotdeauna să vă fiu nepoată. Şi acum, iată! Voi fi nepoata voastră, voi fi regina Angliei, dota a fost plătită şi toate sunt aşa cum trebuie să fie.

O lăsă pe bătrână fără replică – şi nu mulţi se puteau lăuda cu asta.

— Acum nu ne rămâne decât să sperăm că eşti roditoare, fu tot ce putu spune Lady Margaret, cu acreală.

— De ce n-aş fi? Mama a avut o jumătate de duzină de copii, spuse Cătălina cu blândeţe. Să sperăm că soţul meu şi cu mine vom fi binecuvântaţi cu rodnicia Spaniei. Emblema mea e rodia – un fruct spaniol, plin de seminţe.

Milady mama regelui se îndepărtă, lăsând-o pe Cătălina singură. Cătălina făcu o plecăciune spre spatele acesteia şi se ridică semeaţă. Nu avea importanţă ce credea sau spunea Lady Margaret, important era ce putea face. Cătălina nu credea că ar fi putut opri nunta, iar altceva nu mai conta.

Palatul Greenwich, 11 iunie 1509

Îmi era groază de nuntă, de momentul în care trebuia să rostesc jurămintele de căsătorie pe care i le spusesem lui Arthur. Dar, până la urmă, slujba a semănat atât de puţin cu ziua aceea măreaţă din Catedrala St Paul, încât am putut s-o îndur, cu Harry în faţa mea şi cu gândul la Arthur bine ascuns într-un colţ al minţii mele. O făceam pentru Arthur, era chiar lucrul pe care mi-l ceruse, chiar lucrul asupra căruia insistase – şi nu puteam risca să mă gândesc la el.

În catedrală nu se adunase o mare mulţime, nu au venit ambasadori şi nu au fost fântâni cu vin. Ne-am căsătorit între zidurile Palatului Greenwich, în biserica franciscană, cu doar trei martori şi o jumătate de duzină de privitori.

N-a fost niciun festin, nici muzică, nici dansuri, nimeni nu s-a îmbătat şi nu s-a iscat nicio gâlceavă. N-am fost duşi în pat sub ochii întregii curţi. Îmi fusese teamă de asta – de ritualul prin care eram duşi în pat, apoi aşternuturile erau expuse în public dimineaţa; dar prinţul – regele, de-acum trebuie să mă obişnuiesc să-l numesc aşa – e la fel de sfios ca mine, aşa că am cinat în linişte la curte, apoi ne-am retras împreună. Au băut în cinstea noastră şi ne-au lăsat să plecăm. Bunica lui era acolo, cu chipul ca o mască, cu privirea de gheaţă. Mă port cât se poate de bine cu ea, pentru mine nu mai contează ce părere are. Nu mai poate face nimic. Nimeni n-a sugerat că ar trebui să locuiesc în odăile ei, sub supravegherea ei. Dimpotrivă, chiar a eliberat iatacurile pentru mine. M-am căsătorit cu Harry. Sunt regina Angliei şi ea nu e mai mult decât bunica regelui.

Doamnele de companie mă dezbracă în tăcere; este şi triumful lor acesta, e scăparea lor din sărăcie, la fel ca a mea. Nimeni nu vrea să-şi amintească noaptea de la Oxford, cea de la Burford, nopţile de la Ludlow. Soarta lor, ca şi a mea, depinde de succesul acestei înşelătorii. Dacă le-aş întreba, ar

tăgădui că Arthur a existat vreodată.

În plus, a trecut atât de mult timp. Şapte ani lungi. În afară de mine, cine şi-ar putea aminti ce s-a petrecut cu atâta timp în urmă? în afară de mine, cine ar putea avea ştiinţă de deliciul aşteptării lui Arthur, când focul lumina draperiile colorate ale patului, iar lumânările aruncau umbre jucăuşe pe trupurile noastre înlănţuite? Cine ar putea şti de şoaptele somnoroase dinaintea zorilor? „Spune-mi o poveste".

Mă lasă, îmbrăcată într-una din multele cămăşi de noapte noi, fine, se retrag în tăcere. Îl aştept pe Harry aşa cum, cu multă vreme în urmă, îl aşteptam pe Arthur. Singura diferenţă e că nu simt nici urmă de bucurie.

Garda personală şi nobilii din serviciul personal l-au adus pe tânărul rege în camerele reginei, au bătut la uşă şi l-au lăsat să intre. Ea purta cămaşă de noapte, şedea lângă foc, cu un şal cu broderii bogate pe umeri. Încăperea era caldă, primitoare. S-a ridicat când el a intrat, făcându-i o reverenţă.

Harry i-a făcut semn să se ridice atingându-i uşor cotul. Ea a observat îndată că era atât de stânjenit, încât se îmbujorase şi mâna îi tremura.

— Vrei o cupă cu bere de nuntă? îl invită ea, silindu-se să nu se gândească la Arthur aducându-i o cupă şi spunându-i că era pentru curaj.»

— Da, spuse el.

Vocea lui încă tinerească era nesigură. Ea s-a întors cu spatele, să toarne berea şi să-şi ascundă zâmbetul.

Au ridicat cupele şi au închinat.

— Sper că ziua de azi n-a fost prea liniştită pentru gustul tău, spuse el şovăitor. M-am gândit că tata a murit de puţin timp şi că nu se cade să facem o nuntă cu prea mult fast. N-am vrut s-o întristez pe Milady mama regelui.

Ea dădu din cap, dar nu spuse nimic.

— Sper că nu eşti dezamăgită, continuă el. Prima ta

nuntă a fost atât de grandioasă.

Cătălina zâmbi.

— Nici nu-mi mai amintesc mare lucru; a trecut atâta timp.

Observă că el era mulțumit de cuvintele ei.

— Aşa e, nu? Eram aproape copii cu toții.

— Da, spuse ea. Mult prea tineri pentru căsătorie.

El se mişcă pe scaun. Cătălina ştia că toți curtenii care primiseră aur de la Habsburgi o vorbiseră de rău. Duşmanii Spaniei sigur o vorbiseră de rău. Până şi bunica lui îl sfătuise să nu se căsătorească cu ea. Băiețandrul acesta atât de uşor de citit încă se îndoia de alegerea lui, oricât de curajos ar fi încercat să pară.

— Nu chiar aşa de tineri; tu aveai cincisprezece ani, îi aminti el. Erai o tânără femeie.

— Şi Arthur tot atât avea, spuse ea, adunându-şi curajul să-i rostească numele. Dar n-a fost niciodată prea robust, cred. Nu a putut să-mi fie soț cu adevărat.

Harry nu spuse nimic, iar ei i se făcu teamă că mersese prea departe. Apoi îi văzu raza de speranță de pe chip.

— Atunci, chiar e adevărat? E adevărat că nu s-a consumat căsătoria? întrebă el, roşind stânjenit. Îmi pare rău... mă întrebam... ştiu că au spus... dar mă întrebam...

— Niciodată, spuse ea liniştită. A încercat o dată sau de două ori, dar sigur îți aminteşti că nu era puternic. Se prea poate să se fi lăudat că a făcut-o, dar bietul Arthur n-a izbutit.

„O voi face pentru tine” îi spun aprig în gând iubitului meu. „Tu ți-ai dorit minciuna asta. O voi face până la capăt. Dacă trebuie făcută, trebuie dusă până la capăt. Trebuie făcută cu curaj, cu convingere; şi nu trebuie desfăcută niciodată.

Cu glas tare, Cătălina spuse:

— Ne-am căsătorit în noiembrie, aşa cum îți aminteşti. Cea mai mare parte a lunii decembrie ne-am petrecut-o în

drum spre Ludlow, şi tot drumul am stat separat. După Crăciun, nu s-a simţit bine, apoi a murit în aprilie. Am fost foarte tristă pentru el.

— N-aţi fost niciodată iubiţi? întrebă Harry, însetat să fie sigur.

— Cum am fi putut?

Ridică din umeri cochet, dezaprobator, iar gestul făcu şalul să alunece puţin, dezvelindu-i umărul catifelat. A văzut cum privirea lui e atrasă de pielea dezgolită, l-a văzut cum înghite în sec.

— Nu era deloc viguros. Chiar şi mama ta era de părere că ar trebui să rămână singur un an, la Ludlow. Aş vrea să fi făcut asta. Pentru mine, n-ar fi fost nicio diferenţă, şi poate că el ar fi scăpat cu viaţă. Mi-a fost ca un străin cât am fost căsătoriţi. Am trăit precum copiii în creşa regală. N-am fost deloc parteneri.

El oftă, ca şi cum s-ar fi eliberat de o povară, şi o privi, cu chipul luminos:

— Ştii, m-am temut, mărturisi el. Bunica a zis...

— Ah! Bătrânele mereu bârfesc pe la colţuri, spuse ea zâmbind, fără să ţină seama de surprinderea lui la auzul cuvintelor lipsite de respect. Mulţumesc lui Dumnezeu că suntem tineri şi că nu trebuie să le dăm crezare.

— Deci a fost doar bârfă, spuse el, împrumutând pe dată tonul ei nepăsător. Doar bârfă de femei bătrâne.

— Doar n-o s-o ascultăm, spuse ea provocându-l să continue. Tu eşti rege şi eu sunt regină, aşa că vom lua singur hotărâri. Nu avem nevoie de sfatul ei. Ce să zic, chiar sfatul ei ne-a ţinut despărţiţi când am fi putut fi împreună.

El nu se gândise niciodată la asta.

— Chiar aşa, spuse el devenind serios. Am fost amândoi nedreptăţiţi. Când mă gândesc la tot timpul în care mi-a repetat că tu ai fost soţia lui Arthur, că aţi fost căsătoriţi şi duşi în pat, că ar trebui să-mi caut pe altcineva...

— Sunt fecioară, ca în ziua când am venit în Anglia, spuse ea cu convingere. O poți întreba pe fosta mea guvernantă sau pe oricare dintre doamnele mele. Toate ştiu asta. Şi mama ştia. Sunt fecioară neprihănită.

El oftă încet, ca şi cum ar fi scăpat de o grijă.

— Eşti foarte bună că-mi spui asta, spuse el. E mai bine să vorbim deschis despre aceste lucruri, ca să fie clare pentru amândoi. Să nu existe îndoială. Ar fi îngrozitor să păcătuim.

— Suntem tineri, spuse ea. Putem vorbi despre astfel de lucruri. Putem fi cinstiți şi deschişi între noi. Nu trebuie să ne fie teamă de zvonuri şi bârfe. Nu trebuie să ne temem de păcat.

— O să fie prima dată şi pentru mine, recunoscu el sfios. Sper să nu-ți faci o părere proastă despre mine.

— Sigur că nu, îi spuse ea blând. Când ai avut tu voie să ieşi? Bunica şi tatăl tău te-au închis ca într-o colivie, ca pe un şoim de preț. Mă bucur că vom fi împreună, că va fi prima dată pentru amândoi, împreună.

Harry se ridică şi-i întinse mâna.

— Deci va trebui să învățăm împreună, spuse el. Va trebui să fim blânzi unul cu celălalt. Nu vreau să-ți fac niciun rău, Cătălina. Trebuie să-mi spui dacă te doare.

Ea se strecură cu uşurință în brațele lui şi simți cum trupul lui se încordează la atingerea ei. Se retrase grațios, ca şi cum s-ar fi ruşinat, dar îşi lăsă o mână pe umărul lui, pentru a-l încuraja să înainteze, până când a simțit patul în spatele ei. Apoi s-a lăsat uşor pe perne, zâmbindu-i, şi a văzut cum ochii lui albaştri se tulbură de dorință.

— Te-am dorit de când te-am văzut prima dată, spuse el, cu răsuflarea tăiată. Îi mângâie grăbit părul, gâtul, umărul gol, dorind-o pe toată deodată, imediat.

Ea zâmbi.

— Şi eu pe tine.

— Chiar aşa?
Dădu din cap aprobator.
— Am visat că mă căsătoream eu cu tine în ziua aceea, spuse el îmbujorat, gâfâind.
Încet, ea îşi desfăcu panglicile de la gulerul cămăşii, lăsând lenjeria mătăsoasă să-i alunece de pe trup, ca el să-i vadă gâtul, sânii rotunzi şi tari, talia şi umbra întunecată dintre picioare. Harry gemu de dorinţă văzând-o.
— E ca şi cum aşa ar fi fost, şopti ea. N-am avut pe altcineva. Şi acum, în sfârşit, suntem căsătoriţi.
— Ah, Doamne! Da, suntem, spuse el cu jind. Ne-am căsătorit, în sfârşit.
Îşi lipi faţa de gâtul ei cald şi ea îi simţi respiraţia rapidă în păr, trupul lui se împingea peste al ei, iar Cătălina simţi că-i răspunde. Îşi aminti atingerea lui Arthur şi-şi muşcă vârful limbii, ca să-şi amintească să nu-i rostească niciodată, niciodată numele cu voce tare. Îl lăsă pe Harry să împingă, să se forţeze, apoi îl simţi în ea. Scoase un mic ţipăt de durere bine învăţat, dar îşi dădu seama pe dată, cu un fior de spaimă, că nu era de-ajuns. Nu ţipase destul de tare, trupul ei nu se împotrivise îndeajuns. Fusese prea caldă, prea primitoare. Fusese prea uşor. Poate că acest tânăr necopt nu ştia prea multe; dar ştia că nu fusese îndeajuns de greu.
Dădu înapoi, deşi cuprins de dorinţă. Ştia că ceva nu era în ordine. O privi.
— *Chiar* eşti fecioară, spuse el nesigur. Sper că nu te doare prea tare.
Dar ştia că nu era. În adâncul fiinţei lui, ştia că nu e fecioară. Nu avea habar de multe acest băiat cocoloşit, dar atâta lucru ştia. Undeva, în mintea lui, ştia că ea minte.
Ea îşi ridică privirea către el.
— Am fost, până acum, spuse, reuşind să-i arate un mic zâmbet. Dar forţa ta m-a copleşit. Eşti atât de puternic. M-ai

copleşit.

Părea încă neliniştit, dar dorinţa îi era prea mare. Începu din nou să se mişte, nu putea rezista în faţa plăcerii.

— M-ai biruit, îl încurajă ea. Eşti soţul meu, ţi-ai luat dreptul, îi spuse şi îl văzu uitând de îndoieli, în focul pasiunii. Ai făcut ceea ce Arthur n-a fost în stare să facă, şopti.

Aceste cuvinte au avut darul să-l înnebunească de dorinţă. Tânărul gemu de plăcere şi se prăbuşi peste ea, sămânţa lui pulsând în ea; neîndoielnic, faptul fusese împlinit.

Nu mă mai întreabă încă o dată. Vrea atât de mult să mă creadă, că nu-mi mai pune întrebarea, de teama unui răspuns care nu-i va plăcea. E laş când vine vorba de asta. E obişnuit să audă răspunsurile pe care vrea să le audă şi preferă o minciună plăcută, decât un adevăr greu de suportat.

În parte, e dorinţa lui pentru mine şi mă vrea aşa cum eram când m-a văzut pentru prima dată: o fecioară în rochie albă de mireasă. Dar e şi dorinţa lui de a le demonstra că au greşit celor care l-au avertizat de capcana pe care i-o întindeam eu. Dar, mai mult decât orice altceva, îl mână ura şi invidia împotriva iubitului meu Arthur şi mă vrea doar pentru că am fost mireasa lui Arthur şi – să-i ierte Dumnezeu invidia şi ranchiuna de al doilea fiu – vrea să audă de la mine că poate să facă ceva ce Arthur n-a putut, că poate avea ceva ce Arthur n-a putut avea. Chiar dacă iubitul meu soţ odihneşte în cavoul de sub Catedrala din Worcester, copilul care îi poartă coroana tot vrea să triumfe asupra lui. Cea mai mare minciună nu e că i-am spus lui Harry că sunt fecioară. Cea mai mare minciună e că i-am spus că e mai bun, mai bărbat decât fratele lui. Şi am făcut-o.

În zori, când el încă doarme, îmi iau cuţitaşul de buzunar şi mă tai în talpă, unde nu va vedea rana, apoi las câteva picături de sânge să cadă pe cearşaf, destul cât să treacă

inspecția pe care o va face Milady bunica regelui sau oricare alt duşman țâfnos care ar vrea să-mi facă rău. Aşternuturile regelui şi ale miresei lui nu se expun public; dar ştiu că toți vor întreba, aşa că e mai bine ca doamnele mele să poată spune că au văzut pata de sânge şi că eu mă plâng de dureri.

Dimineața, fac tot ce trebuie să facă o mireasă. Spun că sunt obosită şi rămân să mă odihnesc toată dimineața. Zâmbesc cu privirile plecate, ca şi cum aş fi descoperit o taină dulce. Merg ceva mai țeapăn şi refuz să ies călare la vânătoare timp de o săptămână. Fac tot ce trebuie pentru a arăta că sunt o tânără care şi-a pierdut fecioria. Îi conving pe toți. Şi, oricum, nimeni nu vrea să creadă altceva.

Tăietura din talpă mă doare mult timp. O simt de câte ori îmi pun pantofii noi, cei cu catarame din diamante. E ca o aducere-aminte a minciunii pe care i-am promis lui Arthur că o voi spune. Marea minciună pe care o voi trăi, pentru tot restul vieții. Nu mă deranjează durerea ascuțită pe care o simt când îmi pun pantoful drept. Nu e nimic pe lângă durerea care se ascunde în mine când îi zâmbesc băiatului nevrednic care e acum rege şi îl numesc, cu glas plin de admirație, „soț”.

Harry se trezi în timpul nopții, iar Cătălina se trezi şi ea, simțindu-l.

— Altețā? întrebă.

— Culcă-te, spuse el. Nici nu s-au ivit zorii.

Ea se dădu jos din pat şi aprinse un muc de lumânare de la tăciunii din cămin, apoi o lumânare mare. Îl lăsă s-o vadă în cămaşa de noapte pe jumătate descheiată, cu şoldurile netede ascunse doar pe jumătate de faldurile acesteia.

— Vrei nişte bere? Sau vin?

— O cupă cu vin, spuse el. Bea şi tu unul.

Ea puse lumânarea în sfeşnic şi se întoarse lângă el, în pat, aducând cupele cu vin. Nu-i putea citi nimic pe chip, dar îşi înăbuşi enervarea provocată de faptul că, orice ar fi fost, trebuia să se trezească, să-l întrebe ce se întâmplase,

să-şi arate îngrijorarea. Cu Arthur, nu-i lua decât o clipă să-şi dea seama ce voia, la ce se gândea. Dar pe Harry putea să-l distragă orice – un cântec, un vis, un scurt comentariu venit din mulțime. Orice putea să-l pună pe gânduri. Fusese crescut să-şi împărtăşească gândurile, fusese obişnuit să fie îndrumat. Avea nevoie de un anturaj de prieteni şi admiratori, dascăli, mentori, părinți. Îi plăcea să vorbească neîncetat. Cătălina trebuia să fie puțin din toți pentru el.

— Mă gândeam la război, spuse el.

— Ah.

— Regele Ludovic e de părere că ne poate evita, dar noi îl vom provoca la război. Mi se spune că doreşte pacea, dar eu nu voi accepta. Sunt regele Angliei, al învingătorilor de la Azincourt. Va descoperi câtă putere am.

Ea dădu din cap. Tatăl ei îi spusese clar să încurajeze ambițiile de război ale lui Harry împotriva regelui Franței. Îi scrisese cu multă căldură fiicei sale favorite şi o sfătuise să pornească războiul între Anglia şi Franța, dar nu pe coasta nordică – pe unde invadau, de obicei, englezii – ci la granița dintre Franța şi Spania. A sugerat că englezii ar putea recâştiga Aquitania, care s-ar bucura să fie eliberată de sub conducerea francezilor şi s-ar ridica la luptă de partea eliberatorilor. Spania avea să le acorde ajutor de nădejde. Ar fi o campanie uşoară şi glorioasă.

— Dimineață, o să-mi comand o armură nouă, spuse Harry. Nu un costum pentru turniruri, vreau o armură grea, pentru câmpul de luptă.

Fu cât pe ce să-i spună că nu putea pleca la război cât timp în țară erau atâtea lucruri de făcut. În clipa în care oştirea engleză avea să plece la război în Franța, scoțienii – chiar şi cu o mireasă engleză pe tron – aveau să profite negreşit şi să invadeze nordul. Sistemul de biruri era condus de lăcomie şi nedreptate şi trebuia reformat, existau planuri pentru construcția de şcoli, pentru un consiliu al regelui,

pentru construcția de fortărețe şi pentru o flotă de corăbii care să apere coastele. Acestea erau planurile pe care le făcuse Arthur pentru Anglia, trebuiau să aibă întâietate în fața poftei de război a lui Harry.

— O voi numi pe bunica regent cât sunt la război, spuse Harry. Ştie ce e de făcut.

Cătălina şovăi, punându-şi ordine în gânduri.

— Desigur, spuse ea. Dar biata de ea e aşa de bătrână. A făcut deja atât de multe. N-ar fi o povară prea grea pentru ea?

El zâmbi.

— Pentru ea, nu! întotdeauna a condus totul. Ține socotelile regatului şi ştie ce e de făcut. Cred că nimic nu e prea mult pentru ea, atâta timp cât îi ajută pe Tudori să rămână pe tron.

— Da, spuse Cătălina, încercând să-i trezească uşor resentimentele. Şi uite cât de bine te-a condus pe tine! Nu te-a scăpat o clipă din ochi. Cred că nici acum nu ți-ar da voie să pleci, dacă te-ar putea opri. Când erai copil, nu ți-a îngăduit niciodată să mergi la turnir, să te expui la vreun risc, să ai prieteni. Şi-a dedicat viața siguranței şi prosperității tale. Nu te-ar fi putut ține mai aproape de ea nici dacă ai fi fost prințesă, spuse ea râzând. Cred că te-a luat drept o prințesă, nu drept un băiat înfloritor. Nu crezi că ar trebui să se odihnească şi tu să ai parte de puțină libertate?

Pentru o clipă, el se îmbufnă, ceea ce-i demonstră Cătălinei că avea să învingă.

— Mai mult, îi zâmbi ea, dacă îi laşi puterea, va spune în Consiliu că trebuie să te întorci acasă, că războiul e prea periculos pentru tine.

— N-ar putea să mă împiedice să plec la război, se zburli el. Eu sunt regele.

Cătălina ridică din sprâncene.

— Dorința ta e lege, iubitule. Dar îmi închipui că nu-ți va mai da bani, dacă războiul nu merge cum trebuie. Dacă ea, împreună cu Consiliul Coroanei, se îndoieşte de felul în care conduci războiul, nu trebuie să facă altceva decât să nu mai strângă biruri pentru oştirea ta. Ai putea descoperi că eşti trădat la tine acasă – trădat de dragostea ei, vreau să spun – în timp ce eşti atacat în străinătate. Ai putea descoperi că bătrânii te împiedică să faci ceea ce vrei. Aşa cum obişnuiesc să facă mereu.

El era înspăimântat.

— Nu s-ar întoarce niciodată împotriva mea.

— Niciodată cu intenție, fu Cătălina de acord. Ea ar considera întotdeauna că e în interesul tău. Doar că...

— Ce?

— Întotdeauna va considera că ştie mai bine decât tine ce ai de făcut. Pentru ea, vei rămâne întotdeauna un băiețel.

Îl văzu roşind de enervare.

— Pentru ea, vei fi întotdeauna al doilea fiu, cel care a venit după Arthur. Nu adevăratul moştenitor. Nepotrivit pentru tron. Bătrânii nu se răzgândesc, nu văd că acum totul s-a schimbat. Dar chiar aşa: cum să aibă încredere în judecata ta, când toată viața ți-a dictat? Pentru ea, vei rămâne prințul cel mic, mezinul.

— Nu-mi va sta în cale o bătrână, jură el.

— Vremea ta a venit, fu de acord Cătălina.

— Ştii ce voi face? întrebă el. Te voi numi pe tine regent când voi pleca la război! Tu vei conduce țara în locul meu, cât sunt plecat. Vei porunci acasă. Nu am încredere în altcineva. Vom conduce împreună. Iar tu mă vei susține, aşa cum îți cer. Crezi că poți face asta?

Ea îi zâmbi.

— Ştiu că pot. N-am să dau greş, spuse ea. M-am născut să conduc Anglia. O să am grijă de ea cât vei fi plecat.

— De asta am nevoie, spuse Harry. Iar mama ta a fost o

mare conducătoare, nu-i aşa? Şi-a susținut soțul. Întotdeauna mi s-a spus că el a condus armata, dar ea s-a ocupat de strâns bani şi oştire, aşa e?

— Da, încuviință ea, uşor surprinsă că-l interesa aşa ceva. Da, era întotdeauna prezentă. În spatele frontului, plănuind campaniile lui şi asigurându-se că are destui oşteni. Strângea bani şi trupe, iar uneori, chiar ieşea pe câmpul de luptă. Avea armura ei şi călărea alături de oştire.

— Povesteşte-mi despre ea, spuse el, aşezându-se comod pe perne. Povesteşte-mi despre Spania, despre viața ta pe când erai doar o fetiță, în palatele din Spania. Cum era? La... cum se cheamă? La Alhambra.

Semăna prea mult cu trecutul. Se simțea de parcă i-ar fi coborât o umbră pe inimă.

— O, nu mai ştiu, spuse ea, zâmbindu-i chipului nerăbdător. Nu e nimic de povestit.

— Hai, povesteşte-mi ceva despre vremurile acelea.

— Nu. Nu pot să-ți povestesc nimic. Ştii, sunt o prințesă engleză de atâta timp, că n-aş putea să-ți povestesc nimic de-atunci.

Dimineața, Harry era plin de energie, încântat de gândul că avea să-şi comande o armură nouă, căutând un motiv să declare război imediat. A trezit-o în sărutări şi era deja deasupra ei, nerăbdător, când ea nici nu se trezise bine. L-a strâns în brațe şi i-a acceptat plăcerea scurtă şi egoistă, apoi a zâmbit când el s-a ridicat imediat şi a început să bată la uşă, chemând servitorii să-l ducă în odăile lui.

— Azi vreau să merg să călăresc înainte de slujbă, spuse el. E o zi aşa de frumoasă! Vrei să vii cu mine?

— Ne vedem la slujbă, îi promise Cătălina. Apoi putem mânca împreună, dacă doreşti.

— Vom mânca în sală, hotărî el. Apoi trebuie să mergem la vânătoare. E prea bună vremea ca să nu scoatem câinii. Vii şi tu, nu-i aşa?

— Vin, îi promise ea zâmbind, văzându-i exuberanța. Facem şi un picnic?

— Eşti cea mai bună soție! exclamă el. E o idee minunată. Le spui tu să aducă câțiva muzicieni, ca să putem dansa? Şi adu-ți doamnele, adu-le pe toate, ca să dansăm cu toții.

Îl prinse înainte să apuce să iasă pe uşă.

— Harry, aş putea trimite după Lady Margaret Pole? Îți place de ea, nu-i aşa? Ar putea să-mi fie doamnă de companie?

El intră din nou în odaie, o luă în brațe şi o sărută cu entuziasm.

— Poți să iei pe cine vrei să te servească. Pe oricine, oricând. Trimite numaidecât după ea, ştiu că e o femeie rafinată. Şi cheam-o şi pe Lady Elizabeth Boleyn. Se întoarce la curte zilele acestea, după perioada de retragere. I s-a născut încă o fetiță.

— Cum o s-o boteze? întrebă Cătălina, distrasă.

— Mary, cred. Sau Anne. Nu-mi amintesc. Acum, dansul nostru...

Ea îl privi strălucind.

— O să chem o trupă de muzicieni şi dansatori şi, dacă pot, o boare de vânt cald, spuse ea, râzând de fericirea zugrăvită pe chipul lui.

Se auziră paşii apăsați ai gărzii apropiindu-se de uşă.

— Ne vedem la slujbă!

M-am căsătorit cu el de dragul lui Arthur, pentru mama, pentru Dumnezeu, pentru cauza noastră şi pentru mine. Dar n-a trecut mult şi am ajuns să-l iubesc cu adevărat. E imposibil să nu iubeşti un băiat atât de dulce, de vioi şi de binedispus ca Harry, în aceşti primi ani de domnie. N-a cunoscut altceva decât admirație şi bunătate şi nu se aşteaptă la nimic mai prejos. Se trezeşte fericit în fiecare dimineață, aşteptându-se să aibă o zi superbă. Şi, de vreme ce e rege şi e înconjurat de curteni şi de linguşitori, are

întotdeauna o zi superbă. Când vreo treabă îl tulbură sau când cineva vine la el cu vreo plângere neplăcută, începe să caute din priviri pe cineva care să-l scape de corvoadă, în primele săptămâni, bunica lui comanda totul; dar, încet-încet, eu mă asigur că vine la mine cu treburile regatului.

Consilierii Coroanei învață că trebuie să vină la mine să întrebe ce părere ar avea regele. E mai uşor pentru ei să-i prezinte vreo scrisoare sau să-i dea un sfat dacă îl pregătesc eu dinainte. Curtenii învață repede că orice îl îndepărtează de mine, orice îndepărtează țara de alianța cu Spania mă nemulțumeşte, iar lui Harry nu-i place să mă vadă încruntată. Cei care caută să obțină avantaje, partizanii care caută ajutor, solicitanții care caută dreptate, toți învață repede că cea mai rapidă şi mai uşoară cale de a-şi rezolva problema e să meargă întâi în odăile reginei, apoi să aştepte să fie prezentați.

Nu trebuie să cer nimănui să se poarte cu diplomație. Toți ştiu că trebuie să-i adreseze orice cerere de parcă ar fi ceva nou, ceva despre care vorbesc pentru prima dată. Toți ştiu că dragostea de sine a tânărului e nouă şi puternică şi că nu trebuie pătată. Toți şi-au învățat lecția privind cum bunica lui e dată la o parte cu blândețe, dar ferm, pentru că l-a sfătuit în mod deschis, pentru că ia hotărâri fără el, pentru că o dată, prosteşte, l-a certat. Harry e un rege aşa de lipsit de griji, încât ar înmâna cheile regatului oricărui om în care se încrede. Tot ce am de făcut e să mă asigur că nu are încredere decât în mine.

Sunt atentă să nu-l învinovățesc niciodată pentru simplul fapt că nu e Arthur. M-am educat – în cei şapte ani de văduvie – că a fost voia lui Dumnezeu să-l ia pe Arthur de lângă mine şi nu are rost să-i învinovățesc pe cei pe care i-a lăsat în viață, dacă moare cel mai minunat dintre prinți. Arthur a murit ascultându-mi promisiunea şi eu mă bucur că nu trebuie să îndur căsătoria cu fratele lui ca pe o obligație,

pentru că am promis; mă pot bucura de ea.

Îmi place să fiu regină. Îmi place să am lucruri drăguțe, bijuterii scumpe şi un cățel de salon, îmi place să-mi strâng doamnele de companie, a căror prezență e o adevărată plăcere, îmi place că-i pot da Mariei de Salinas simbria pe care i-o datorez de atâta vreme şi că o văd îndrăgostindu-se. Îmi place să-i scriu lui Lady Margaret Pole şi s-o invit la curte, să-i cad în brațe şi să plâng de bucurie că o revăd, iar ea să-mi promită că-mi va fi alături. Îmi place că pot fi sigură de discreția ei; nu spune nicio vorbă despre Arthur. Dar îmi place că ştie cât m-a costat căsătoria aceasta şi de ce am făcut-o. Îmi place că priveşte cum construiesc Anglia lui Arthur, chiar dacă pe tron e Harry.

Pentru Harry, prima lună după nuntă nu e decât un şir nesfârşit de petreceri, sărbători, partide de vânătoare, ieşiri, plimbări de plăcere, plimbări cu barca, piese de teatru şi turniruri. Harry e ca un băiețel care a fost închis în şcoală prea mult timp şi i se dă dintr-odată vacanța de vară. Lumea e atât de plină de distracții pentru el, încât şi cele mai neînsemnate experiențe îi fac plăcere, îi place să vâneze – şi înainte nu i s-a permis niciodată să călărească un cal iute. Îi place să participe la turniruri, iar tatăl şi bunica lui nu i-au îngăduit niciodată nici măcar să se înscrie pe liste. Îi place să fie în compania oamenilor de lume, care îşi îndreaptă conversația şi îşi aleg distracțiile astfel încât să-i facă lui pe plac. Îi place compania femeilor, dar – slavă Domnului – devotamentul lui copilăresc pentru mine îl ține în frâu. Îi place să discute cu femei frumoase, să joace cărți cu ele, să le privească dansând şi să le recompenseze cu premii pentru tot felul de nimicuri – dar întotdeauna caută aprobarea mea. Stă mereu lângă mine şi mă priveşte de sus – fiind mai înalt – cu asemenea devotament, încât nu pot fi decât iubitoare cu el pentru ceea ce-mi dăruieşte; şi, după foarte puțin timp, nu pot să nu-l iubesc pentru ceea ce e.

Şi-a închegat o curte din tineri, atât de diferită de cea a tatălui său, încât simpla lor prezenţă demonstrează că lucrurile s-au schimbat. Curtea tatălui său era plină de bătrâni, de bărbaţi care trecuseră prin greutăţi împreună, unii dintre ei căliţi în luptă; toţi îşi pierduseră şi-şi recâştigaseră pământurile măcar o dată. Curtea lui Harry e plină de oameni care n-au trecut niciodată prin greutăţi, care n-au fost puşi la încercare.

Mi-am impus să nu-i critic niciodată pe el sau grupul de tineri nestăpâniţi care-l înconjoară. Îşi spun „Supuşii" şi se încurajează unii pe ceilalţi să facă tot felul de pariuri şi glume cât e ziua de lungă şi – dacă dăm crezare bârfelor – jumătate din noapte. Harry a fost ţinut atât de din scurt şi în linişte toată copilăria, încât cred că e firesc să îşi dorească să facă tot felul de nebunii acum şi să-i iubească pe tinerii care se laudă cu beţiile şi cu bătăile la care participă, cu vânătorile şi atacurile lor, cu fetele pe care le-au sedus şi cu taţii care-i fugăresc cu ciomege. Prietenul lui cel mai bun e William Compton; umblă mereu împreună, cu braţul în jurul umerilor celuilalt, ca şi cum s-ar pregăti să danseze sau să se bată, timp de jumătate de zi. William nu e o ameninţare. E un bufon, la fel ca ceilalţi de la curte, îi iubeşte pe Harry ca pe un tovarăş şi se preface că mă adoră în aşa fel, că ne face pe toţi să râdem. Jumătate dintre „Supuşi" se prefac îndrăgostiţi de mine, iar eu le îngădui să-mi dedice versuri şi să-mi cânte, dar mă asigur că îi arăt întotdeauna lui Harry că apreciez cel mai mult cântecele şi poeziile lui.

Curtenii mai vârstnici nu sunt de acord şi i-au criticat aspru pe băieţii lăudăroşi ai regelui; dar eu nu spun nimic. Când sfătuitorii vin la mine să se plângă, spun că regele e tânăr şi că aşa e tinereţea. Niciunul dintre prietenii lui nu reprezintă un pericol; când nu sunt beţi, sunt nişte tineri minunaţi. Unul sau doi dintre ei – de pildă, Ducele de Buckingham, care a venit să mă întâmpine cu mult timp în urmă, sau tânărul

Thomas Howard – sunt nişte tineri rafinați, care ar face onoare oricărei curți. Mamei i-ar fi plăcut de ei. Dar când se îmbată, sunt gălăgioşi, puşi pe harță şi nervoşi, asemenea tuturor tinerilor, iar când sunt treji, vorbesc numai prostii. Îi privesc prin ochii mamei şi ştiu că aceşti băieți vor deveni conducătorii oştirii noastre. Când vom merge la război, energia şi curajul lor ne vor fi de mare folos. Cei mai gălăgioşi şi mai puşi pe scandal în timp de pace sunt tocmai conducătorii de care voi avea nevoie pe timp de război.

Lady Margaret, bunica regelui, era destul de obosită de lupta pentru a-şi câştiga un loc în lume – după ce îngropase un soț sau doi, o noră, un nepot şi, în cele din urmă, pe prințul ei de preț – aşa că regina avea grijă să nu-şi provoace vechiul duşman să-i declare război deschis. Având o fire discretă, Cătălina reuşea să țină rivalitatea lor ascunsă; oricine sperase s-o vadă pe Lady Margaret jignind-o pe soția nepotului ei era acum dezamăgit. Cătălina se ferea de conflicte.

Când Lady Margaret încerca să i-o ia înainte la intrarea în sala unde cinau, ajungând la uşă cu câțiva paşi înaintea Cătălinei – o prințesă regală, Infanta Spaniei şi regina Angliei – aceasta se dădea la o parte imediat şi o lăsa să treacă, având un aer atât de mărinimos, încât toți puteau să vadă cât de aleasă era purtarea noii regine. Cătălina avea un fel de-a o lăsa să intre înaintea ei care contrazicea toate regulile rangului şi reuşea cumva să scoată în evidență felul lipsit de grație în care Lady Margaret se grăbea să i-o ia înainte, ca să se aşeze la masa principală. Toți vedeau că regina se dă la o parte în mod vădit şi admirau grația şi mărinimia femeii mai tinere.

Moartea fiului ei, regele Henric, o făcuse să sufere mult pe Lady Margaret. Nu era vorba neapărat de durerea pe care i-o provocase moartea unui copil iubit; suferea mai mult pentru că-şi pierduse cauza. Fără el, nu-şi mai găsea energia de a-i

chema la ea pe membrii Consiliului Coroanei, ca să-i raporteze înainte de a merge la rege. Faptul că Harry îi iertase pe cei care-i datorau ceva tatălui său şi îi eliberase prizonierii o jignise. Considera că băiatul insultă amintirea tatălui său şi pe ea însăşi. Trecerea bruscă a curții la un comportament tineresc, liber şi jucăuş o făcea să se simtă bătrână şi ursuză. Ea, care odată comanda totul la curte, care făcea regulile, fusese dată deoparte. Părerea ei nu mai conta. Ea scrisese marea carte care descria cum trebuie organizate toate evenimentele de la curte; dar, deodată, ei sărbătoreau evenimente care nu erau trecute în carte, inventau moduri de a-şi petrece timpul şi îndeletniciri, iar pe ea n-o întreba nimeni.

O învinovățea pe Cătălina pentru schimbările care o supărau cel mai mult, iar Cătălina îi zâmbea dulce şi continua să-l încurajeze pe tânărul rege să meargă la vânătoare, să danseze şi să stea treaz până târziu, în noapte. Bătrâna li se plângea doamnelor de companie că regina era uşuratică şi înfumurată şi că avea să-l ruineze pe prinț. În mod jignitor, a spus chiar că nu se mira că Arthur murise, dacă aşa considera fata spaniolă că se conduce o curte regală.

Lady Margaret Pole i s-a opus vechii sale cunoştințe cât a putut de delicat.

— Milady, regina are o curte veselă, dar niciodată nu face nimic nedemn de rangul ei. Fără ea, curtea ar fi mult mai nesăbuită. Regele insistă să treacă de la o distracție la alta. Regina impune manierele la curte. Tinerii o adoră şi nimeni nu bea fără măsură şi nu se poartă necuviincios de față cu ea.

— Chiar pe regină o consider vinovată, i-a răspuns bătrâna, ursuză. Prințesa Eleanor nu s-ar fi purtat niciodată aşa. Prințesa Eleanor ar fi stat în odăile mele şi toată curtea ar fi ținut seama de regulile mele.

Cu diplomație, Cătălina se prefăcea că nu aude nimic; nici măcar când lumea venea şi-i repeta bârfele. Cătălina pur şi simplu o ignora pe bunica soțului ei şi şuvoiul ei necontenit de critici. Nimic n-ar fi putut s-o irite mai tare pe bătrână.

Cel mai mult se plângea de orele târzii până la care stătea trează întreaga curte. Trebuia să aştepte din ce în ce mai mult să fie servită cina. Se plângea că e aşa de târziu, încât servitorii nu aveau să-şi termine treburile până în zori, apoi se retrăgea când curtenii nu terminaseră încă de mâncat.

— Stai până târziu, i-a reproşat ea lui Harry. E o prostie. Ai nevoie de somn. Eşti doar un băiat; n-ar trebui să faci tărăboi toată noaptea. Eu nu pot sta trează până la ora asta şi, pe deasupra, faci risipă de lumânări.

— Da, dar Milady bunică, tu ai aproape şaptezeci de ani, spuse el răbdător. Sigur că trebuie să te odihneşti. Poți să te retragi oricând doreşti. Cătălina şi cu mine suntem tineri. E firesc să vrem să rămânem până târziu. Ne place să ne distrăm.

— Şi ea ar trebui să se odihnească. Trebuie să zămislească un moştenitor, spuse Lady Margaret nervoasă. N-o să se întâmple asta dacă se tot fâțâie pe-aici, dansând cu o grămadă de neghiobi. Baluri mascate în fiecare seară – cine-a mai pomenit aşa ceva? Şi cine plăteşte pentru toate astea?

— Suntem căsătoriți de mai puțin de-o lună! exclamă el, uşor enervat. Sărbătorim încă nunta. Cred că putem să ne distrăm şi să avem o curte veselă. Ador să dansez.

— Te porți de parcă banii ar pica din cer, i-o întoarse ea repede. Cât a costat cina asta? Şi cea de ieri? Numai mirodeniile trebuie să fi costat o avere. Dar muzicienii? Țara asta trebuie să-şi strângă avuțiile, nu-şi permite un rege cheltuitor. Nu e obiceiul nostru să avem un rege flecar pe tron, o curte de măscărici.

Harry s-a înroşit şi se pregătea să-i dea un răspuns usturător.

— Regele nu e cheltuitor, interveni Cătălina repede. E vorba doar de sărbătorile de după nuntă. Fiul vostru, fostul rege, a considerat întotdeauna că e bine să fie veselie la curte. Credea că lumea trebuie să ştie că e avută şi voioasă curtea. Regele Harry nu face decât să-i calce pe urme înțeleptului său tată.

— Tatăl lui nu era un tânăr netot sub papucul unei neveste străine! spuse bătrâna cu ură.

Ochii Cătălinei se deschiseră mai mult o clipă, apoi îşi puse mâna pe umărul lui Harry, ca să-l facă să tacă.

— Sunt partenerul şi ajutorul lui, aşa cum a dorit Dumnezeu, spuse ea cu blândețe. Aşa cum sunt sigură că doriți şi voi.

— Am auzit că pretinzi a fi mai mult de-atât, protestă bătrâna.

Cei doi tineri o aşteptară să continue. Cătălina îl simți pe Harry începând să se foiască neliniştit.

— Am auzit că tatăl tău o să-şi cheme înapoi ambasadorul. E adevărat?

Îi privi țintă pe amândoi.

— Se prea poate să nu mai aibă nevoie de un ambasador acum. Însăşi soția regelui Angliei este plătită şi instruită de Spania. Însăşi soția regelui Angliei urmează să fie ambasadorul Spaniei. Cum se poate una ca asta?

— Milady bunico... izbucni Harry.

Dar Cătălina era calmă şi avea un aer blând.

— Sunt prințesă a Spaniei, sigur că îmi pot reprezenta țara de obârşie în țara mea prin căsătorie. Sunt mândră să fac asta. Sigur că îi voi spune tatălui meu că fiul său iubit, soțul meu, se simte bine şi regatul e prosper. Sigur că îi voi spune soțului meu că tatăl meu doreşte să-l sprijine pe timp de pace şi de război.

— Când vom merge la război... începu Harry.

— Război? întrebă bătrâna, întunecându-se la chip. De ce să pornim la război? Nu avem de ce să ne certăm cu Franța. Numai tatăl ei dorește războiul cu Franța, nimeni altul. Spune-mi că nu vei fi atât de netot încât să ne târăşti într-un război de dragul spaniolilor! Ce ai ajuns acum? Curierul lor? Vasalul lor?

— Regele Franței reprezintă un pericol pentru noi toți! izbucni Harry. Iar gloria Angliei a fost întotdeauna...

— Sunt convinsă că Milady bunica regelui nu a intenționat să vă contrazică, Alteță, spuse Cătălina blând. Vremurile se schimbă. Nu ne putem aştepta ca cei mai în vârstă să înțeleagă când lucrurile se schimbă atât de rapid.

— Încă nu m-am ramolit! se aprinse bătrâna. Şi sunt în stare să văd pericolul când îl văd în fața ochilor. Şi îmi dau seama şi de jocuri duble când le am în fața ochilor. Şi ştiu că un spion spaniol...

— Sunteți un sfătuitor prețios, o asigură Cătălina. Iar Alteța Sa regele şi cu mine ne bucurăm întotdeauna să vă ascultăm sfaturile. Nu-i aşa, Harry?

El era încă furios.

— Azincourt a fost...

— Sunt obosită, spuse bătrâna. Şi voi nu faceți decât să tot suciți lucrurile de pe o parte pe alta. Mă duc în camera mea.

Cătălina îi făcu o reverență adâncă, respectuoasă, iar Harry înclină capul insuficient de politicos. Când Cătălina s-a ridicat, bătrâna deja plecase.

— Cum poate să spună aşa ceva? întrebă Harry. Cum poți răbda s-o asculți când spune aşa ceva? îmi vine să răcnesc ca un urs înfuriat! Nu înțelege nimic şi te jigneşte! Iar tu taci şi asculți!

Cătălina râse, îi luă chipul îmbufnat în palme şi-l sărută pe buze.

— O, Harry, cui îi pasă ce crede ea, când nu poate face nimic? Acum nimănui nu-i mai pasă de vorbele ei.

— Voi porni războiul cu Franța, indiferent ce părere are ea, promise el.

— Sigur că da, îndată ce vine momentul potrivit.

Îmi tăinuiesc triumful asupra ei, dar îi simt gustul, şi e dulce, îmi spun că într-o bună zi, şi ceilalți care m-au torturat pe când eram văduvă – prințesele, surorile lui Harry – îmi vor cunoaşte puterea. Dar pot să aştept.

Lady Margaret o fi bătrână, dar nu reuşeşte să-i strângă în jurul ei nici pe curtenii vârstnici. O cunosc dintotdeauna, sunt legați între ei prin rudenie, tutelă, rivalitate şi feudă, ca vinele care străbat un bloc de marmură murdară. N-a fost niciodată plăcută: nici ca femeie, nici ca mamă a regelui. Se trage dintr-o mare familie nobilă, dar când s-a ridicat atât de sus, după bătălia de la Bosworth, a făcut prea mare caz de importanța ei. Şi-a făurit o reputație de femeie învățată şi credincioasă, dar nu e iubită. A ținut mereu să-şi sublinieze poziția importantă de mamă a regelui şi s-a căscat o prăpastie între ea şi ceilalți curteni.

Îndepărtându-se de ea, îmi devin prieteni mie: Lady Margaret Pole, desigur, Ducele de Buckingham şi surorile lui – Elizabeth şi Anne – Thomas Howard, fiii lui, Sir Thomas şi Lady Elizabeth Boleyn, dragul de William Warham, arhiepiscopul de Canterbury, George Talbot, Sir Henric Vernon, pe care-l cunosc din Țara Galilor. Cu toții ştiu că, deşi Henric neglijează treburile regatului, eu n-o fac.

Îi consult şi le cer sfatul, împărtăşesc cu ei speranțele lui Arthur şi ale mele. Alături de Consiliul Coroanei, fac din acest regat o țară puternică şi liniştită. Începem să ne gândim cum să impunem legea de la un capăt la altul, prin întinderile pustii, prin munți şi păduri laolaltă. Începem să punem la punct apărarea țărmurilor. Facem inventarul corăbiilor care ar putea alcătui o flotă de război şi începem să strângem oştire.

Am luat hățurile regatului în mâini şi am descoperit că ştiu ce am de făcut.

Arta guvernării am învățat-o în familie. Am stat la picioarele mamei mele în sala tronului, la Alhambra. L-am ascultat pe tata în Sala Ambasadorilor. Am învățat arta şi meşteşugul regalității la fel cum am învățat despre artă, muzică, arhitectură, totul într-un singur loc, într-o singură lecție. Am învățat să apreciez clădirile căptuşite cu plăci de ceramică, razele soarelui căzând pe ornamentele delicate din stuc şi am învățat să apreciez puterea, totul în acelaşi timp. Devenind regină domnitoare, parcă m-am întors acasă. Sunt fericită să fiu regina Angliei. Mă aflu unde m-am născut şi unde am fost crescută să ajung.

Bunica regelui stătea întinsă în patul ei bogat decorat, cu draperiile trase, la adăpostul umbrei liniştitoare. La picioarele patului, o doamnă de onoare modestă îi ținea chivotul, ca să vadă trupul lui Isus – alb şi pur – prin sticla tăiată în formă de diamant. Femeia muribundă îl privea țintă, mutându-şi uneori ochii pe crucifixul de fildeş de pe peretele de lângă pat, neluând în seamă murmurul rugăciunilor din jurul ei.

Cătălina a îngenuncheat la picioarele patului, cu capul plecat, cu un rozariu de coral în mâini, rugându-se în tăcere. Sigură de locul pe care şi-l câştigase cu greu în rai, Milady Margaret şi-l părăsea uşor pe cel de pe pământ.

Dincolo de uşă, în anticameră, Harry aştepta să i se spună că bunica lui a murit. Ultima lui legătură cu copilăria dominată de supunere avea să fie retezată odată cu moartea ei. Anii în care fusese al doilea născut – care trebuia să lupte mai mult pentru atenție, să zâmbească mai strălucitor, să facă eforturi să fie isteț – aveau să se sfârşească. De-acum încolo, toți oamenii care aveau să-l cunoască îl vor considera cel mai în vârstă membru al familiei, cel mai important. Nu va mai exista nicio bătrână

din familia Tudor care să se exprime limpede şi să-l critice, care să-l vegheze pe tânărul prinţ credul, care să-l doboare cu o singură şoaptă, chiar când îşi ia avânt. După moartea ei, va putea deveni bărbat, va putea face lucrurile cum crede el de cuviinţă. Nu va mai exista nimeni care să-l fi cunoscut în copilărie. Deşi aştepta vestea morţii ei cu – cel puţin pe dinafară – un aer pios, pe dinăuntru era nerăbdător să audă că se dusese, că era în sfârşit liber, în sfârşit bărbat şi rege. Nici nu se gândea că încă avea nevoie disperată de sfaturile ei.

— Nu trebuie să pornească războiul, spuse bunica regelui, răguşită, din pat.

Doamna de companie scoase o exclamaţie de uimire auzind vorbele atât de clare ale stăpânei sale. Cătălina se ridică în picioare.

— Ce aţi spus, Milady?

— Nu trebuie să pornească războiul, repetă ea. Treaba noastră e să ne ţinem departe de războaiele necontenite din Europa, să rămânem dincoace de mare, în siguranţă, departe de ciorovăielile lor de prinţişori. Treaba noastră e să menţinem pacea în regat.

— Nu, spuse Cătălina cu hotărâre. Treaba noastră e să purtăm cruciada în inima creştinătăţii şi dincolo de ea. Treaba noastră e să transformăm Anglia într-un conducător care impune Biserica noastră în întreaga Europă, pe tot Pământul Sfânt, în faţa turcilor, a sarazinilor, până la capătul lumii.

— Scoţienii...

— Îi voi înfrânge, spuse Cătălina cu hotărâre. Sunt conştientă de pericolul pe care-l reprezintă.

— Nu l-am lăsat să se însoare cu tine ca să ne duci la război.

Ochii întunecaţi ai bătrânei se aprinseră de nemulţumire.

— Nu l-aţi lăsat deloc să se căsătorească cu mine. V-aţi

împotrivit de la bun început, spuse Cătălina fără ocolişuri. Şi m-am căsătorit cu el tocmai ca să-l fac să pornească marea cruciadă.

Nu luă în seamă geamătul doamnei de companie, care era de părere că o femeie muribundă nu trebuie contrazisă.

— Îmi vei promite că nu-l vei lăsa să pornească războiul, spuse bătrâna, cu răsuflarea tăiată. Promite-mi pe patul de moarte, îți cer asta de pe patul de moarte, ca pe o datorie sacră.

— Nu, spuse Cătălina clătinând din cap. Nu eu. Nu mai promit. Am făcut o promisiune unui muribund şi m-a costat scump. Nu voi mai face alta. Cu atât mai puțin vouă. Ați trăit toată viața cum ați vrut şi ați întors lumea după dorința voastră. Acum e rândul meu. Îmi voi vedea fiul încoronat rege al Angliei şi, poate, al Spaniei. Îmi voi vedea soțul conducând cruciada împotriva maurilor şi turcilor. Îmi voi vedea țara, Anglia, ocupându-şi locul pe care îl merită în lume. Voi vedea Anglia în inima Europei, în fruntea Europei. Iar eu voi fi cea care o apără şi o veghează. Eu voi fi regina Angliei, aşa cum voi n-ați fost niciodată.

— Nu... gâfâi bătrâna.

— Ba da, jură Cătălina, fără să-i facă nicio concesie. Sunt regina Angliei acum şi voi fi până la moarte.

Bătrâna se ridică, chinuindu-se să tragă aer în piept.

— Roagă-te pentru mine, îi ordonă ea, de parcă ar fi blestemat-o. Mi-am făcut datoria față de Anglia, față de neamul Tudorilor. Asigură-te că numele meu va fi pomenit ca al unei regine.

Cătălina şovăi. Dacă această femeie nu s-ar fi slujit pe sine însăşi, pe fiul ei şi țara ei, Tudorii n-ar fi ajuns pe tron.

— Mă voi ruga pentru voi, cedă ea în silă. Atâta timp cât mai există o capelă în Anglia, cât timp Sfânta Biserică Romano-Catolică există în Anglia, numele vostru va fi pomenit.

— Pentru totdeauna, spuse bătrâna, fericită în convingerea ei că unele lucruri nu aveau să se schimbe niciodată.

— Pentru totdeauna, se învoi Cătălina

Apoi, după mai puțin de un ceas, a murit; iar eu am devenit regină cârmuitoare, aflată, fără îndoială, la conducerea țării; fără rival, chiar dinainte de încoronare. Nimeni nu știe ce are de făcut la curte, nimeni nu e în stare să dea un ordin coerent. Harry n-a mai comandat până acum o înmormântare regală. De unde să știe cu ce să înceapă, cum să cumpănească de cât fast e nevoie pentru a-și onora bunica? De câte bocitoare? Cât să dureze doliul? Unde să fie înmormântată? Cum să fie toată slujba?

Îl chem pe cel mai vechi prieten din Anglia, pe Ducele de Buckingham, care m-a întâmpinat la sosire, cu atâția ani în urmă, și care acum este Mare Stolnic, și cer să fie chemată și Lady Margaret Pole. Doamnele îmi aduc cartea uriașă în care sunt descrise ceremoniile, Cartea Regală, scrisă chiar de bunica moartă, iar eu mă apuc de organizat primul meu eveniment public din Anglia.

Sunt norocoasă; chiar în coperta cărții, găsesc trei pagini scrise de mână, care conțin instrucțiuni. Bătrâna înfumurată a pus pe hârtie ordinea procesiunii pe care o voia pentru înmormântarea ei. Lady Margaret și cu mine rămânem cu gurile căscate când vedem câți episcopi vrea pentru slujbă, câți oameni să care sicriul, câte bocitoare, decorațiunile de pe străzi, durata doliului. Îi arăt și Ducelui de Buckingham – pupilul ei cu mulți ani în urmă, care e destul de discret să păstreze tăcerea – dar el zâmbește și clatină din cap. Ascunzându-mi rușinoasa senzație de triumf, iau o pană, o înmoi în cerneală neagră, reduc aproape totul la jumătate și apoi încep să dau ordine.

A fost o ceremonie demnă, fără întreruperi, și toată lumea a știut că fusese cerută și supravegheată de mireasa

spaniolă. Cei care nu ştiuseră dinainte şi-au dat seama că fata care aşteptase timp de şapte ani să ajungă pe tron nu pierduse vremea. Cunoştea firea englezilor, ştia cum să organizeze un spectacol pe placul lor. Înțelegea cum merg lucrurile la curte: ce considerau că e elegant şi ce li se părea meschin. Şi, ca o prințesă prin naştere, ştia să conducă. În zilele de dinaintea încoronării, Cătălina deja s-a dovedit regina de netăgăduit, iar cei care n-o luaseră în seamă în anii petrecuți în sărăcie îşi descopereau acum o mare dragoste şi un mare respect pentru prințesă.

Ea le accepta admirația aşa cum le acceptase şi desconsiderarea: cu politețe calmă. Ştia că, organizând înmormântarea bunicii regelui, se autointitula cea mai importantă femeie de la noua curte şi arbitrul tuturor hotărârilor care aveau să fie luate în viața de la curte. Dintr-o singură mişcare strălucită, se consacrase drept conducătorul de primă însemnătate al Angliei. Şi era convinsă că, după acest triumf, nimeni nu va mai putea s-o înlăture.

Hotărâm să nu anulăm ceremonia de încoronare, chiar dacă abia a avut loc înmormântarea bunicii regelui. Toate pregătirile au fost făcute, considerăm că nu trebuie să facem nimic care să strice bucuria locuitorilor sau a oamenilor veniți din toată Anglia să-l vadă pe băiețelul Harry luând coroana tatălui său. Se spune că unii au venit tocmai de la Plymouth – cei care m-au văzut când am sosit în Anglia, cu atâția ani în urmă, o fetiță înspăimântată, care suferea de rău de mare. Nu le vom spune că toată ceremonia grandioasă a urcării lui Harry pe tron, a încoronării mele, a fost anulată pentru că o bătrână ursuză a murit într-un moment atât de nepotrivit. Suntem de acord că toți oamenii aşteaptă o sărbătoare fastuoasă şi că nu trebuie să le-o refuzăm.

De fapt, Harry e cel care nu poate suporta o asemenea dezamăgire. Şi-a promis un minunat moment de glorie şi nu

vrea să-l piardă pentru nimic în lume. Cu siguranță, n-o să-l împiedice moartea unei femei atât de bătrâne, care şi-a petrecut ultimii ani din viață interzicându-i să facă tot ce doreşte.

Sunt de acord cu el. Sunt de părere că bunica regelui a înşfăcat puterea şi s-a bucurat de ea la timpul ei, iar acum e timpul nostru. Sunt de părere că întreaga țară şi curtea se vor bucura să sărbătorească urcarea lui Harry pe tron, cu mine alături, într-adevăr, pentru mulți dintre ei, care au început de mult să mă placă, e cea mai mare încântare să mă vadă în sfârşit încoronată. Hotărăsc – şi nu e nimeni altcineva care să hotărască în locul meu – că ceremonia va avea loc. Şi aşa se întâmplă.

Ştiu că durerea lui Harry pentru pierderea bunicii sale e doar de suprafață; doliul lui e mai mult pentru ochii celorlalți. L-am văzut când am ieşit din camera ei şi am priceput că şi-a dat seama, de când plecasem de lângă patul ei, că murise. Am văzut cum îşi îndreaptă umerii, ca şi cum scăpase deodată de o povară pe care o purta. I-am văzut zâmbetul scurt – bucuria că el era în viață, tânăr şi înfloritor, iar ea se dusese. Apoi am văzut cum, îşi compune cu grijă o expresie tristă şi m-am apropiat – la rândul meu serioasă – şi i-am spus că murise; în şoaptă, cu tristețe, iar el mi-a răspuns pe acelaşi ton.

Mă bucur să văd că poate fi ipocrit. Camera coroanei de la Alhambra are multe uşi; tata mi-a spus că un rege trebuie să fie capabil să iasă pe una dintre ele şi să intre înapoi pe alta, fără ca cineva să ştie ce-i trece prin minte. Ştiu că a conduce înseamnă să-ți ții gândurile pentru tine. Harry e doar un băiat acum, dar într-o bună zi o să fie bărbat şi va fi nevoit să ia hotărâri şi să judece bine. Îmi voi aminti că poate să creadă un lucru şi să spună altul.

Dar am mai aflat ceva despre el. Când am văzut că nu i-a curs nicio lacrimă adevărată pentru bunica lui, mi-am dat

seama că regele, Harry al nostru cel de aur, are o inimă rece, în care nu te poți încrede. I-a fost ca o mamă; i-a dominat copilăria. L-a îngrijit, l-a vegheat și i-a fost profesor. L-a supravegheat tot timpul și l-a apărat de orice i-ar fi putut crea neplăceri, l-a ținut departe de dascălii care l-ar fi putut învăța câte ceva despre lumea reală și i-a îngăduit să iasă numai în grădinile ei. Și-a petrecut ore în șir în genunchi, rugându-se pentru el, și a insistat să învețe regulile și puterea Bisericii. Dar când i s-a pus în cale, când s-a opus plăcerilor lui, a privit-o ca pe un dușman; și nu poate ierta pe nimeni care îi refuză o dorință, îmi dau seama că acest băiat fermecător va crește și va deveni un bărbat al cărui egoism îi va pune în pericol pe el însuși și pe toți care-l înconjoară. Într-o bună zi, ne vom dori cu toții ca bunica lui să-l fi instruit mai bine.

24 iunie 1509

Au luat-o pe Cătălina din Turn şi au dus-o la Westminster, ca prinţesă a Angliei. A călătorit într-o lectică din ţesătură de aur, ridicată de patru buiestraşi albi, ca s-o poată vedea toată lumea. Purta o rochie din satin alb şi o coroniţă încrustată cu perle, iar părul îi cădea pe umeri. Harry a fost încoronat primul, apoi Cătălina şi-a aplecat capul şi a primit mirul sfânt pentru regi pe frunte şi pe piept, a întins mâna pentru a primi sceptrul şi bagheta de fildeş şi a ştiut că era în sfârşit regină, cum fusese mama ei: regină unsă, mai măreaţă decât muritorii de rând, cu un pas mai aproape de îngeri, numită de Dumnezeu să-i conducă ţara şi aflată în paza Lui. A ştiut că în sfârşit îşi împlinise destinul pentru care se născuse, îşi ocupase locul cuvenit, aşa cum promisese.

S-a urcat pe tronul doar cu puţin mai scund decât al regelui Henric, iar mulţimea care-l aclama pe frumosul rege tânăr o aclama deopotrivă şi pe ea, pe prinţesa spaniolă care rămăsese statornică, în ciuda împrejurărilor nefavorabile, iar acum era încoronată Regina Katherine a Angliei, în sfârşit.

Am aşteptat ziua asta atât de mult, încât, când în sfârşit a venit, totul pare un vis, la fel ca cele în care îmi apăreau marile mele dorinţe. Trec prin întreaga ceremonie a încoronării: îmi ocup locul în alai, mă aşez pe tron, simt într-o mână răceala baghetei de fildeş, iar cu cealaltă strâng sceptrul greu; simt parfumul puternic şi ameţitor al mirului sfânt pe frunte şi pe piept, ca şi cum ar fi unul dintre visele în care tânjesc după Arthur.

Dar de data asta totul e adevărat.

Când ieşim din Catedrala Westminster, aud mulţimea care îl aclamă, care mă aclamă, mă întorc să-mi privesc soţul. Sunt uimită în clipa când îmi dau seama, ca şi cum m-aş trezi

brusc din visare, că nu e Arthur. Nu e iubirea mea. Mă aşteptasem să fiu încoronată alături de Arthur, să ne ocupăm tronurile împreună. Dar în loc de chipul frumos şi gânditor al soţului meu, îl văd pe cel al lui Harry, rotund şi strălucitor. În loc să-mi văd alături soţul timid şi graţios, văd doar lăudăroşenia zgomotoasă a lui Harry.

Îmi dau seama în acea clipă că Arthur a murit cu adevărat, că nu mai e lângă mine. Îmi îndeplinesc promisiunea căsătorindu-mă cu regele Angliei, chiar dacă acela e Harry. Mă rog la Dumnezeu ca şi Arthur să-şi îndeplinească partea lui de promisiune: să mă vegheze din al-Yanna şi să mă aştepte acolo, într-o zi, după ce îmi voi fi terminat treburile, mă voi putea întoarce la el, voi putea trăi alături de iubirea mea pentru totdeauna.

— Eşti fericită? mă întreabă băiatul, ţipând ca să se facă auzit pe deasupra clopotelor care bat şi a mulţimii care aclamă. Eşti fericită, Cătălina? Te bucuri că m-am căsătorit cu tine? Te bucuri că eşti regina Angliei, că ţi-am aşezat coroana pe cap?

— Sunt foarte fericită, îi spun. Şi de-acum trebuie să-mi spui Katherine.

— Katherine? mă întreabă el. Nu mai eşti Cătălina?

— Sunt regina Angliei, spun, gândindu-mă la Arthur rostind aceste cuvinte. Sunt regina Katherine a Angliei.

— Ah, aşa deci! exclamă el, încântat de ideea de a-şi schimba şi el numele, la fel cum făcusem eu. E bine. Vom fi regele Henric şi regina Katherine. Trebuie să-mi spună şi mie Henric.

Acesta este regele, dar nu e Arthur; este Harry, care vrea să fie numit Henric, ca un bărbat. Eu sunt regina, nu voi fi Cătălina. Voi fi Katherine – englezoaică până în măduva oaselor, nu fata care odată era atât de îndrăgostită de Prinţul de Wales.

Katherine, regina Angliei
Vara anului 1509

Beată de bucurie, încântată de propria-i tinereţe, de libertate, curtea şi-a dedicat întreaga vară distracţiei. Pelerinajul de la o casă minunată şi primitoare la alta a durat două luni care păreau fără sfârşit, iar Henric şi Katherine au vânat, au cinat în pădure, au dansat până la miezul nopţii şi au cheltuit o avere. Uriaşele care regale străbăteau drumurile prăfuite ale Angliei, astfel încât următoarea casă la care poposeau să strălucească de aur, să fie plină de culoarea tapiseriilor, astfel încât patul conjugal al perechii regale – pe care îl împărţeau în fiecare noapte – să aibă cele mai fine aşternuturi şi cele mai lucioase blănuri.

Henric nu se ocupa de niciun fel de treburi importante. I-a scris o dată socrului său să-i spună cât era de fericit, dar restul treburilor regale îl urmau în cutii, de la un castel la altul, de la o moşie la alta, deschise şi citite doar de Katherine, regina Angliei, care le cerea funcţionarilor să le trimită ordinele ei scrise membrilor Consiliului Coroanei şi îi trimitea la drum chiar ea, fără semnătura regelui.

Alaiul nu s-a întors la Richmond până la jumătatea lui septembrie, iar atunci Henric a declarat că petrecerea trebuia să continue. De ce să renunţe la plăceri? Vremea era frumoasă. Puteau merge la vânătoare sau în plimbări cu barca, puteau trage cu arcul sau juca tenis, puteau organiza petreceri şi baluri mascate. Nobilii şi aristocraţii veneau în număr mare la Richmond, ca să se alăture petrecerilor nesfârşite: familiile ale căror puteri şi nume erau mai vechi decât ale Tudorilor şi cele noi, ale căror averi şi nume se ridicau odată cu ale Tudorilor, pluteau în bogăţia Tudorilor. Învingătorii de la Bosworth, care-şi puseseră vieţile în

pericol pentru curajul Tudorilor, se regăseau acum alături de nou-veniții care făcuseră avere bucurându-se doar de distracțiile oferite de Tudori.

Henric îi întâmpina pe toți cu o încântare lipsită de critică; oricine era spiritual şi educat, încântător sau bun sportiv, putea obține un loc la curte. Katherine le zâmbea tuturor, nu se odihnea niciodată, nu refuza niciodată o provocare sau o invitație, şi avea grijă ca soțul ei adolescent să aibă parte de distracții cât era ziua de lungă. Încet, dar sigur, a început să organizeze distracțiile, apoi treburile casei, apoi treburile regelui şi pe urmă regatul în întregime.

Regina Katherine avea întinse dinainte toate socotelile curții regale. Un funcționar îi stătea alături şi cei care se ocupau de vistierie, în spate. Verifica registrele importante ale curții: bucătăria, pivnițele, garderobele, bufetele, plățile pentru servitori, grajdurile, simbriile muzicienilor. Fiecare trebuia să-şi scrie cheltuielile lunare şi să le trimită vistiernicului reginei – aşa cum înainte le trimiteau mamei regelui – iar ea le aproba şi, dacă cheltuielile erau prea mari, puteau să se aştepte la o vizită din partea unuia dintre vistiernici, care îi întreba direct dacă puteau explica de ce crescuseră costurile atât de mult, dintr-odată.

Fiecare curte din Europa se lupta să țină sub control costurile domeniilor din ce în ce mai întinse, odată cu noua modă a bogăției ostentative. Toți regii doreau un anturaj impresionant, ca orice lord medieval; dar acum doreau şi cultură, avuție, arhitectură şi expunere a bogăției. Curtea Angliei era condusă mai bine decât oricare alta din Europa. Regina Katherine plătise un preț mare pentru a învăța cum să gestioneze cheltuielile, în vremea când se chinuise să rânduiască Palatul Durham aşa cum trebuie rânduit un palat regal, dar fără niciun venit. Cunoştea foarte bine prețul pâinii, diferența dintre peştele sărat şi cel proaspăt, prețul vinului ieftin, importat din Spania, şi pe cel al vinului

scump, adus din Franța. Chiar mai riguroasă decât Milady mama regelui, regina Katherine verifica atât de atent registrele, încât bucătarii erau siliți să se certe cu negustorii pe la uşile bucătăriilor ca să obțină cele mai bune prețuri pentru curtea atât de cheltuitoare.

O dată pe săptămână, regina Katherine verifica cheltuielile diferitelor departamente ale curții şi în fiecare zi, în zori, când regele Henric era la vânătoare, citea scrisorile care soseau pentru el şi scria răspunsuri în numele lui.

Strădaniile de a menține curtea drept un centru bine pus la punct al țării şi de a ține din scurt treburile regelui erau o muncă susținută, neîncetată. Regina Katherine, hotărâtă să-şi cunoască noua țară, nu se plângea de orele nesfârşite în care trebuia să citească scrisori, să asculte sfaturile celor din Consiliul Coroanei, să formuleze obiecții şi să asculte păreri. Îşi văzuse propria mamă conducând o țară întreagă numai prin puterea ei de convingere. Isabella a Spaniei întemeiase o țară din mici regate şi feude rivale, oferindu-le o administrație centrală lipsită de conflicte, ieftină, un sistem de justiție unic, ajutându-i să pună capăt corupției şi furturilor şi apărându-i negreşit. Fiica ei a înțeles pe dată că şi Anglia putea profita de aceste avantaje.

Dar îi călca pe urme şi socrului său, Henric Tudor, şi cu cât citea mai mult documentele şi scrisorile acestuia, cu atât îi admira mai mult judecata fără greş. În mod straniu, acum, când ajunsese să conducă, îşi dorea să-i fi putut asculta sfatul. Studiindu-i registrele, şi-a dat seama cât de bine reuşise să pună în balanță dorința de independență a nobililor englezi şi nevoia lui de a-i lega de Coroană. Dăduse dovadă de şiretenie permițându-le lorzilor din Nord să fie mai liberi, mai bogați şi mai importanți decât toți ceilalți, fiindcă reprezentau bastionul lui împotriva scoțienilor. Katherine prinsese hărți cu teritoriile din nord pe pereții sălii de consiliu şi observase că granița cu Scoția nu era

decât o mână de teritorii disputate într-o zonă dificilă. O astfel de graniță nu putea fi sigură în fața unui vecin amenințător. Se gândea că scoțienii erau maurii englezilor: pământurile nu se puteau împărți cu ei. Trebuiau înfrânți definitiv.

Împărtăşea temerile socrului său față de lorzii cu putere prea mare de la curte, a aflat de invidia lui pentru puterea şi bogăția acestora; iar când Henric a vrut să-i dea unui nobil o pensie frumoasă, într-un moment de exuberanță, regina i-a atras atenția că omul era deja foarte avut şi că nu avea rost să-i întărească poziția. Henric îşi dorea să fie un rege vestit pentru generozitatea lui, iubit pentru dărnicia lui. Katherine ştia că puterea e atrasă după sine de bogăție, iar regii nou-veniți la tron au nevoie să strângă atât avuție, cât şi putere.

— Tatăl tău nu te-a avertizat niciodată în legătură cu familia Howard? l-a întrebat ea pe când se aflau unul lângă celălalt, la un concurs de tragere cu arcul.

Henric, rămas doar în cămaşă, cu arcul în mână, era pe locul al doilea şi îşi aştepta rândul să tragă din nou.

— Nu, îi răspunse el. Ar fi trebuit?

— A, nu, îi spuse ea repede. Nu voiam să spun că te-ar înşela în vreun fel. Sunt întruchiparea iubirii şi loialității, Thomas Howard a fost mereu un prieten de nădejde al familiei tale, a apărat Nordul pentru tine, iar Edward e cavalerul meu, cel mai iubit dintre toți. Doar că s-au îmbogățit atât de mult, iar legăturile familiei lor sunt atât de puternice. Mă întrebam doar ce părere avea tatăl tău despre ei.

— N-am de unde să ştiu, spuse Henric liniştit. Nu mi-a trecut prin minte să-l întreb. Oricum, nu mi-ar fi spus.

— Nici măcar când a fost sigur că ai să-i urmezi la tron?

El scutură din cap.

— Credea că o să mai treacă ani buni până să ajung rege,

spuse el. Nici nu a apucat să mă pună să învăţ tot. Nu m-a lăsat să ies în lume.

Ea clătină din cap.

— Când vom avea un fiu, o să avem grijă să fie pregătit să conducă regatul încă de la o vârstă fragedă.

El îi cuprinse imediat talia.

— Crezi că o să se întâmple în curând? întrebă.

— Să dea Domnul, spuse ea blând, ţinându-şi în secret speranţa. Ştii, m-am gândit la un nume pentru el.

— Da, iubito? Vrei să-l numeşti Ferdinand, ca pe tatăl tău?

— Dacă îţi place şi ţie, m-am gândit să-l botezăm Arthur, spuse ea grijuliu.

— Ca pe fratele meu? întrebă el, întunecându-se dintr-odată la chip.

— Nu, Arthur pentru Anglia, răspunse ea repede. Uneori, când te privesc, parcă-l văd pe regele Arthur al mesei rotunde, iar noi ne aflăm la Camelot. Avem aici o curte frumoasă şi fermecată, cum era odată Camelot.

— Chiar ţi se pare că e aşa, visătoarea mea?

— Cred că poţi fi cel mai măreţ rege pe care l-a avut Anglia de la Arthur din Camelot încoace, spuse ea.

— Atunci, Arthur să fie, spuse el mângâiat de laude, ca întotdeauna. Arthur Henric.

— Da.

L-au chemat pentru că-i venise rândul; avea un scor foarte bun de depăşit. El a plecat trimiţându-i o bezea. Katherine s-a asigurat că-l priveşte când trage cu arcul şi, când el i-a aruncat o privire, ca întotdeauna, a văzut că toată atenţia ei era îndreptată asupra lui. Muşchii de pe spatele zvelt i s-au încordat când a tras arcul – semăna cu o statuie frumos echilibrată – apoi încet, ca un dansator, a slobozit coarda şi săgeata a ţâşnit – mai iute decât privirea – înfigându-se chiar în centrul ţintei.

— La țintă!
— O lovitură câştigătoare!
— Victorie regelui!
Premiul era o săgeată de aur, iar Henric s-a întors radiind la soția lui şi a îngenuncheat în fața ei, ca ea să se aplece şi să-l poată săruta pe amândoi obrajii şi apoi, drăgăstos, pe buze.
— Am câştigat pentru tine, spuse el. Numai pentru tine. Îmi porți noroc. Niciodată nu ratez ținta când mă priveşti tu. Îți dăruiesc săgeata câştigătoare.
— E săgeata lui Cupidon, îi răspunse ea. O voi păstra ca să-mi aducă aminte de cel pe care-l port în suflet.
— Mă iubeşte.
Se ridică şi se întoarse către curteni, care îl întâmpinară cu un ropot de aplauze şi râsete. Strigă triumfător:
— Mă iubeşte!
— Cine-ar putea să nu vă iubească? strigă cu îndrăzneală Lady Elizabeth Boleyn, una dintre doamnele de onoare.
Henric o privi, apoi, de la înălțimea lui, se uită la soția lui minionă.
— Cine-ar putea să n-o iubească pe ea? întrebă, zâmbindu-i.
În seara aceea îngenunchez pe băncuța pentru rugăciuni şi îmi împreunez mâinile peste burtă. E a doua lună când nu sângerez şi sunt aproape sigură că am rămas grea.
„Arthur”, şoptesc, cu ochii închişi. Aproape că-l văd în fața ochilor, aşa cum era: gol, la lumina lumânărilor, în dormitorul nostru de la Ludlow. „Arthur, iubitul meu. Spune că-l pot boteza Arthur Henric pe fiul lui. Aşa că am împlinit speranța noastră – aceea de a-ți dărui un fiu pe nume Arthur. Şi, chiar dacă ştiu că nu-ți era drag fratele tău, îi voi arăta respectul cuvenit; e un băiat bun şi mă rog să devină un bărbat bun. Îmi voi numi fiul Arthur Henric pentru voi amândoi.
Nu mă simt vinovată pentru ataşamentul din ce în ce mai

mare pe care-l simt față de Henric, chiar dacă nu-i va lua niciodată locul fratelui său, Arthur. Se cuvine să-mi iubesc soțul, iar Henric e un băiat lesne de iubit. După ce l-am studiat îndelung, ani întregi, ca şi cum mi-ar fi fost duşman, am ajuns să ştiu bine ce fel de băiat e. E egoist ca un copil, dar are şi mărinimia unui copil şi e plin de tandrețe. E înfumurat şi ambițios, dacă e să spun adevărul; e la fel de îngâmfat ca un actor, dar râde şi plânge cu uşurință, e milos şi doreşte să aline suferințele. Va fi un om bun, dacă are parte de îndrumarea potrivită, dacă va fi învățat să-şi țină în frâu dorințele şi să-şi slujească țara şi pe Dumnezeu. A fost răsfățat chiar de către cei care ar fi trebuit să-l instruiască; dar nu e prea târziu să fie transformat într-un om bun. E treaba şi datoria mea să-l vindec de egoism. Ca orice tânăr, e un tiran în devenire. O mamă bună l-ar fi disciplinat şi poate că o soție bună îl poate struni. Dacă-l pot iubi şi-i țin iubirea pentru mine trează, îl pot transforma într-un rege măreț. Şi Anglia are nevoie de un rege măreț.

Poate că aşa pot sluji Anglia: îndrumându-lpe el, cu blândețe şi fără şovăială, îndepărtându-l de copilăria răsfățată către responsabilitățile de bărbat. Tatăl şi bunica lui l-au tratat ca pe un băiețel; poate că e datoria mea să-l ajut să se transforme în bărbat.

„Arthur, adoratul meu Arthur", şoptesc în timp ce mă ridic din genunchi şi mă îndrept către pat, iar de data aceasta vorbesc cu amândoi: cu soțul care mi-a fost iubirea dintâi şi cu pruncul care creşte în mine încet şi liniştit.

Toamna anului 1509

Într-o seară din octombrie, după ce Katherine refuzase să danseze după miezul nopții, dar insistase ca Henric să danseze cu doamnele ei, i-a spus că e grea şi l-a obligat să jure că va păstra secretul.

— Vreau să le spun tuturor! exclamă el.

Venise în camera ei îmbrăcat doar în cămaşă de noapte, şi stăteau aşezaţi de o parte şi de cealaltă a focului, pregătindu-se de culcare.

— Îi poţi scrie tatălui meu luna viitoare, spuse ea. Dar nu vreau încă să afle toată lumea. Oricum, îşi vor da seama în curând.

— Trebuie să te odihneşti, spuse el pe dată. Şi ar trebui să mănânci ceva anume? Doreşti să mănânci ceva anume? Pot să trimit imediat pe cineva să-ți aducă. Pot cere să fie treziți bucătarii. Spune-mi, iubito, ce doreşti?

— Nimic! Nimic! spuse ea râzând. Uite, avem biscuiți şi vin. Când am vrut să mănânc altceva la ore aşa de târzii?

— Da, de obicei aşa era. Dar acum lucrurile stau cu totul altfel.

— Îl voi întreba pe medic mâine-dimineață, spuse ea. Dar acum n-am nevoie de nimic. Chiar n-am, iubitule.

— Vreau să-ți aduc ceva, spuse el. Vreau să am grijă de tine.

— Dar ai mereu grijă de mine, îl linişti ea. Şi sunt hrănită cum nu se poate mai bine, mă simt minunat.

— N-ai grețuri? Ar fi un semn că e băiat, ştiu sigur asta.

— Dimineața mi-e puțin rău, spuse ea şi îl privi cum străluceşte de fericire. Sunt sigură că e băiat. Sper că e Arthur Henric al nostru.

— Ah! Te gândeai la el când am vorbit despre asta, la concursul de tras cu arcul.

— Da, aşa e. Dar atunci nu eram sigură şi nu voiam să-ți

dau vestea prea devreme.

— Şi când crezi că se va naşte?

— La începutul verii.

— Nu se poate să dureze atât de mult! exclamă el.

— Iubitule, chiar atât durează.

— Îi voi scrie tatălui tău mâine-dimineață, anunță el. Îi voi spune să se aştepte la veşti minunate în vară. Poate că atunci ne vom fi întors dintr-o campanie măreață împotriva francezilor. Poate că eu îți voi aduce o victorie, iar tu îmi vei dărui un fiu.

Henric mi-a trimis doctorul lui, cel mai iscusit din Londra, să mă consulte. Omul rămâne în picioare, într-un capăt al încăperii, în timp ce eu mă aşez pe scaun, la celălalt capăt. Nu mă poate cerceta, desigur – numai regele are voie să atingă trupul reginei. Nu mă poate întreba dacă ciclul sau uşurarea măruntaielor sunt regulate; şi acestea sunt sfinte. Este atât de stânjenit că a fost chemat să mă vadă, încât parcă e paralizat: îşi ține privirea ațintită în podea şi îmi pune întrebări scurte, într-o şoaptă sacadată. Vorbeşte engleza şi trebuie să mă forțez să-l aud şi să-l înțeleg.

Mă întreabă dacă mănânc bine şi dacă mi-e rău. Îi spun că mănânc destul de bine şi că-mi face greață mirosul de carne gătită. Că mi-e dor de fructele şi legumele pe care le mâncam zilnic în Spania, că tânjesc după baclava cu miere şi după o mâncare de legume înăbuşite cu orez. Îmi spune că nu are nicio importanță, că oricum fructele şi legumele nu sunt de niciun folos în dieta oamenilor, ba chiar m-ar sfătui să nu mănânc crudități în timpul sarcinii.

Mă întreabă dacă ştiu când a fost zămislit copilul. Îi răspund că nu ştiu sigur, dar ştiu data ultimului ciclu. Îmi zâmbeşte ca un învățat unui prost şi îmi spune că asta nu indică prea sigur data când ar putea veni pe lume pruncul. Am văzut medicii mauri calculând data naşterii ajutându-se de un abac special. El spune că n-a mai pomenit aşa ceva şi

că astfel de maşinării păgâne nu sunt fireşti, iar el n-ar vrea să aibă de-a face cu aşa ceva când e vorba să se nască un copil creştin.

Îmi spune să mă odihnesc. Îmi cere să-l chem dacă nu mă simt bine, ca să-mi pună lipitori. Spune că crede cu tărie în aplicarea de lipitori femeilor, pentru a evita supraîncălzirea. Apoi îmi face o reverenţă şi pleacă.

Mă uit pierdută la Maria de Salinas, care rămăsese în picioare într-un colţ, în timpul acestei farse.

— Ăsta-i cel mai bun doctor din Anglia? o întreb. N-au nimic mai bun de-atât?

Ea clatină din cap, consternată.

— Mă întreb dacă putem aduce pe cineva din Spania, gândesc cu voce tare.

— Mama şi tatăl tău au alungat toţi învăţaţii din Spania, spune ea, iar în clipa aceea aproape că mă ruşinez cu ei.

— Ştiinţa lor era o erezie, le iau eu apărarea.

Ea ridică din umeri.

— Ei bine, Inchiziţia i-a arestat pe cei mai mulţi dintre ei. Restul au fugit.

— Unde s-au dus? o întreb.

— Unde se duc oamenii. Evreii au plecat în Portugalia, apoi în Italia, în Turcia. Cred că prin toată Europa. Bănuiesc că maurii au plecat în Africa şi în Orient.

— N-am putea găsi pe cineva din Turcia? îi sugerez. Nu un păgân, desigur. Dar cineva care a învăţat de la un medic maur. Trebuie să existe şi medici creştini învăţaţi. Unii care ştiu mai multe decât acesta, nu-i aşa?

— Îl voi întreba pe ambasador, spune ea.

— Trebuie neapărat să fie creştin, precizez.

Ştiu că voi avea nevoie de un doctor mai bun decât acest ignorant sfios, dar nu vreau să trec peste autoritatea mamei şi a Sfintei Biserici. Dacă ei spun că astfel de ştiinţă e un păcat, atunci, cu siguranţă, trebuie să mă plec în faţa

ignoranței. E datoria mea. Nu sunt un înțelept şi e mai bine să respect regulile Sfintei Biserici. Dar e cu putință ca Dumnezeu să vrea cu adevărat să întoarcem spatele ştiinței? Şi dacă pentru ignoranța aceasta trebuie să plătesc chiar cu fiul şi moştenitorul Angliei?

Katherine a continuat să muncească la fel de mult, să-i trimită pe funcționari la rege, să-i asculte pe solicitanții care aveau nevoie ca regele să le facă dreptate, să discute cu membrii Consiliului Coroanei despre noutățile din regat. Dar a scris în Spania, sugerându-i tatălui său să trimită un ambasador care să reprezinte interesele țării, mai ales că Henric era hotărât să declare război Franței, în alianță cu Spania, îndată ce vremea se îmbunătățea, în primăvară, aşa că schimburile de scrisori dintre cele două țări urmau să se întețească.

„E foarte hotărât să se supună ordinului tău”, i-a scris Cătălina tatălui ei, atentă să traducă în codul secret complicat toate cuvintele. „Ştie bine că n-a mai fost la război până acum şi e neliniştit, dorindu-şi ca totul să meargă bine pentru oştirea anglo-spaniolă. Într-adevăr, îmi fac griji că s-ar expune la pericole prea mari. Nu are un moştenitor şi, chiar dacă ar avea, aceasta nu e o țară sigură pentru un prinț aflat la o vârstă fragedă. Când va pleca la război alături de tine, am încredere că ai să-l aperi. Trebuie neapărat să simtă că ia parte la luptă şi trebuie să învețe de la tine ce înseamnă o campanie. Dar am încredere că-l vei ține departe de pericolele adevărate. Nu mă înțelege greşit”, i-a scris ea cu severitate. „Trebuie să simtă că se află chiar în miezul luptei, trebuie să învețe cum se câştigă bătăliile; dar nu trebuie să se afle nicio clipă în pericol. Şi...”, a adăugat ea „nu trebuie să afle niciodată că-l protejăm”.

Regele Ferdinand, aflat din nou la conducerea Castiliei şi Aragónului, ținând regența în numele Juanei, despre care se spunea că nu mai e capabilă să rămână pe tron, că era

pierdută într-o lume a tristeții şi a nebuniei, i-a răspuns fiicei mezine fără ezitare, spunându-i să nu-şi facă griji în legătură cu siguranța soțului ei pe timp de război; el avea să se asigure că Henric nu va vedea decât partea lui interesantă. „Şi nu lăsa temerile tale femeieşti să-l distragă de la datoriile lui”, i-a amintit el. „În toți anii petrecuți alături de mine, mama ta nu s-a ferit niciodată din calea pericolelor. Trebuie să fii o regină, aşa cum ar fi vrut ea să fii. Acesta e un război care trebuie purtat pentru siguranța şi câştigul nostru, al tuturor, iar regele cel tânăr trebuie să participe alături de cel bătrân şi de împărat. Este o alianță între doi cai de luptă bătrâni şi un armăsar tânăr; şi el va dori să facă parte din ea”. A lăsat un spațiu liber în scrisoare, ca şi cum ar fi făcut o pauză de gândire, apoi a adăugat un post-scriptum: „Desigur, amândoi ne vom asigura că e mai mult o joacă pentru el. Desigur, nu va afla nimic despre asta”.

Ferdinand avea dreptate. Henric îşi dorea nebuneşte să facă parte dintr-o alianță care să înfrângă Franța. Consiliul Coroanei, sfătuitorii înțelepți din timpul domniei cugetate a tatălui său, au fost îngroziți să afle că tânărul era încredințat că a fi rege înseamnă a fi un războinic şi că abia aştepta să arate că moştenise tronul. Tinerii nerăbdători şi lăudăroşi de la curte îşi doreau cu înfrigurare să-şi demonstreze curajul, aşa că-l împingeau pe Henric de la spate să declare război. Îi urâseră pe francezi atât de mult timp, încât acum părea de necrezut că se încheiase pacea cu ei şi că aceasta rezistase. Părea ceva nefiresc să trăiască în pace cu francezii – starea normală, cea de război, trebuia reluată îndată ce puteau fi siguri de victorie. Iar cu un rege tânăr în fruntea țării şi o curte nouă şi tânără, victoria era deja o certitudine.

Nimic din ce i-ar fi putut spune Katherine cu calm nu-i putea potoli de tot pofta de război, iar Henric s-a purtat atât

de agresiv cu ambasadorul francez la prima lor întâlnire, încât emisarul i-a raportat uimit stăpânului său că regele cel nou îşi ieşise din minţi din pricina fierii şi nega că i-ar fi trimis o scrisoare paşnică regelui Franţei – pe care, de fapt, Consiliul Coroanei o trimisese în absenţa lui. Din fericire, următoarea lor întâlnire a fost mai bună. Katherine s-a asigurat că e şi ea prezentă.

— Salută-l politicos, i-a indicat lui Henric când l-a văzut pe om apropiindu-se de ei.

— Nu mă voi preface blând, când eu vreau război.

— Trebuie să fii şiret, spuse ea blând. Trebuie să fii iscusit şi să spui un lucru, când, de fapt, tu ai în minte altceva.

— Nu mă voi preface niciodată. Nu-mi voi refuza mândria la care am tot dreptul.

— Nu, nu trebuie să te prefaci, nu chiar. Dar lasă-l, în nebunia lui, să te înţeleagă greşit. Există mai multe moduri în care se poate câştiga un război şi tot ce contează e să-l câştigăm. Ameninţările n-au nicio importanţă. Dacă crede că-i eşti prieten, îi vom putea lua ca din oală. De ce să-i avertizăm că avem de gând să-i atacăm?

Era încurcat şi o privea încruntându-se.

— Nu sunt un mincinos.

— Nu, pentru că data trecută i-ai spus că te vei ocupa de ambiţia şi orgoliul regelui lor. Francezilor nu trebuie să li se permită să ia Veneţia. Avem o alianţă veche cu Veneţia...

— Da?

— Ah, da, spuse Katherine hotărâtă. Anglia are o alianţă veche cu Veneţia, e primul zid de apărare creştin împotriva turcilor. Dacă ameninţă Veneţia, francezii sunt gata să lase păgânii să intre în Italia. Ar trebui să le fie ruşine. Dar ultima dată când v-aţi întâlnit, l-ai avertizat pe ambasadorul francez. N-ai fi putut să-i spui lucrurile mai limpede. Acum e timpul să-l întâmpini cu un zâmbet. Nu trebuie să-i spui

clar că vrei să-i declari război. Ne vom sfătui între noi. Nu-i vom împărtăşi unuia ca el treburile noastre.

— I-am spus deja, nu trebuie să-i spun din nou. Eu nu repet, spuse Henric, înfuriindu-se la un asemenea gând.

— Nu ne lăudăm cu puterea noastră, spuse ea. Ştim de ce suntem în stare şi ştim că o s-o facem. Ei vor descoperi singuri, când vom considera că e timpul potrivit.

— Chiar aşa, spuse Henric coborând de pe micul podium ca să-l întâmpine graţios pe ambasadorul francez şi fu încântat să vadă că acesta se fâstâceşte când îi face plecăciunea şi se bâlbâie când încearcă să-i vorbească.

— L-am cam zăpăcit, i-a spus lui Katherine, cu veselie în glas.

— Ai dat dovadă de măiestrie, l-a asigurat ea.

Dacă ar fi un nerod, ar trebui să-mi ţin în frâu nerăbdarea şi să-mi domolesc furia mult mai des decât sunt nevoită s-o fac. Dar nu e lipsit de inteligenţă. E isteţ şi ager la minte, poate chiar la fel de sprinten ca Arthur. Dar, în timp ce Arthur fusese învăţat să gândească, crescut ca un rege încă de la naştere, pe cel de-al doilea fiu l-au lăsat să scape datorită farmecului şi limbii lui ascuţite. Toţi îl găseau plăcut şi l-au încurajat să nu fie mai mult decât o persoană plăcută. Are o minte bună şi e în stare să citească, să discute şi să gândească bine, dar numai dacă subiectul îl interesează, şi numai pentru puţin timp. L-au învăţat să studieze, dar numai ca să-şi demonstreze propria isteţime. Este leneş, teribil de leneş – preferă întotdeauna ca altcineva să-i facă treburile mai migăloase, iar acesta e un mare defect pentru un rege, îl lasă la mâna funcţionarilor. Un rege leneş va fi întotdeauna la mâna sfătuitorilor. Este o reţetă sigură de-a se alege cu sfătuitori prepotenţi.

Când începem să discutăm despre termenii contractului dintre Spania şi Anglia, îmi cere să-l scriu eu în locul lui. Nu-i face nicio plăcere. Preferă să dicteze şi să aibă un funcţionar

care să scrie pentru el. Şi nu se va obosi niciodată să învețe codul. Asta înseamnă că orice scrisoare pe care o schimbă cu împăratul, orice scrisoare pe care o schimbă cu tata este fie scrisă, fie tradusă de mine. Mă aflu chiar în inima planurilor pentru războiul care va începe, indiferent că vreau sau nu. Nu pot să nu fiu cea care ia hotărârile în cadrul acestei alianțe, iar Henric se dă singur la o parte.

Desigur, nu mă dau înapoi de la datoria mea. Niciun copil de-al mamei mele nu s-ar feri de efort, mai ales cel care porneşte la război împotriva duşmanilor Spaniei. Am fost crescuți cu certitudinea că a fi rege e o vocație, nu o recompensă. A fi rege înseamnă să conduci; şi a conduce înseamnă a munci din greu. Niciun copil de-al tatălui meu n-ar fi rezistat tentației de a se afla chiar în inima uneltirilor şi comploturilor, de a se pregăti de război. La curtea engleză nu există niciun om mai potrivit să ne conducă țara în război decât mine.

Nu sunt neghioabă. Mi-am dat seama de la bun început că tata vrea să se folosească de oştirea noastră, a englezilor, ca să lupte cu francezii; şi, pe când noi îi atacăm în locul şi în momentul alese de el, fac prinsoare că el va invada regatul Navarrei. L-am auzit de cel puțin o duzină de ori spunându-i mamei că, dacă ar putea avea Navarra, ar rotunji granița de nord a Aragónului. Pe lângă asta, Navarra e o regiune bogată, acolo cresc struguri şi grâne. Tata şi-a dorit-o din clipa când a urcat pe tronul Aragónului. Ştiu că, dacă are o şansă să ia Navarra, o va câştiga, iar dacă îi poate convinge pe englezi să facă treaba în locul lui, va fi cu atât mai uşor pentru el.

Dar nu plec să lupt în acest război ca să-ifac pe plac tatei, chiar dacă îl las să creadă contrariul. Nu mă va folosi ca pe o unealtă, ci eu îl voi folosi pe el ca să-mi ating scopul. Doresc acest război pentru Anglia şi pentru Dumnezeu. Papa însuşi a hotărât că francezii nu trebuie să invadeze Veneția, Papa însuşi îşi trimite armata sfântă să lupte împotriva francezilor.

Niciun fiu şi nicio fiică adevărată a Bisericii n-are nevoie de o cauză mai nobilă decât aceasta: să afle că Tatăl Sfânt le cere ajutorul.

Şi pentru mine mai există un motiv, chiar mai puternic decât acesta. Nu uit niciodată cum m-a avertizat mama că maurii vor veni din nou peste creştinătate, nu uit niciodată că mi-a spus să fiu pregătită în Anglia, aşa cum era ea în Spania. Dacă francezii înfrâng armata Papei şi cotropesc Veneția, cine se mai poate îndoi că maurii vor vedea în asta o şansă de a smulge, la rândul lor, Veneția din mâinile francezilor? Şi odată ce maurii pun mâna pe o bucățică de pământ chiar în inima creştinătății, va trebui purtat din nou războiul mamei. Vor veni peste noi din Est, vor veni peste noi din Veneția, iar Europa Creştină se va afla la mila lor. Chiar tata mi-a spus că Veneția, cu negoțul ei bogat, cu şantierele sale navale, nu trebuie să cadă în mâinile maurilor, că nu trebuie să le îngăduim niciodată să ia un oraş în care şi-ar putea construi galere într-o săptămână, le-ar putea arma în câteva zile şi şi-ar putea strânge oamenii de care au nevoie într-o singură dimineață. Dacă reuşesc să pună mâna pe şantierele navale şi pe constructorii Veneției, noi deja am pierdut lupta pe mare. Ştiu că e datoria mea, primită de la mama şi de la Dumnezeu: să trimit oştirea engleză să-l slujească pe Papă şi să apăr Veneția de oricine ar dori s-o invadeze. E uşor să-l conving pe Henric să fie de acord cu mine.

Dar nu uit de Scoția. Nu uit niciodată teama lui Arthur de Scoția. Consiliul Coroanei a trimis spioni de-a lungul graniței, iar Thomas Howard, bătrânul Conte de Surrey, a fost trimis acolo – cu intenție, cred – de bătrânul rege. Regele Henric, socrul meu, i-a dat lui Thomas Howard întinderi mari de pământ în Nord pentru ca el, dintre toți nobilii, să apere granițele. Regele cel bătrân nu era deloc nerod. Nu-i lăsa pe alții să-ifacă treburile şi nu se încredea în iscusința lor. Îi

ținea legați, ca să-l ajute. Dacă scoțienii invadează Anglia, va trebui să treacă pe pământurile lui Thomas Howard, iar Thomas Howard ține la fel de mult ca mine ca asta să nu se întâmple niciodată. M-a asigurat că scoțienii nu se vor ridica împotriva noastră în vara aceasta – nu în număr mai mare decât în raidurile lor tâlhăreşti obişnuite. Toate informațiile pe care le putem obține de la negustorii englezi din Scoția, de la călători instruiți să-şi țină ochii deschişi confirmă părerea contelui. Suntem în siguranță, cel puțin vara aceasta. Pot să profit de acest moment şi să trimit oştirea engleză la război împotriva Franței. Henric poate mărşălui liniştit înainte, fără să fie în pericol, şi poate învăța să fie oştean.

Katherine a privit dansurile de la sărbătorile Crăciunului, şi-a aplaudat soțul când acesta le-a învârtit pe toate doamnele de onoare pe ringul de dans, a râs de mimi şi a aprobat plățile pentru cantități enorme de vin, bere, carne de vită, şi tot ce era mai ales şi mai rafinat din toate. I-a dăruit lui Henric o şa minunată, cu încrustații, şi câteva cămăşi pe care le cususe şi le brodase chiar ea, cu fir negru, după tradiția spaniolă.

— Vreau ca toate cămăşile mele să fie cusute de tine, a spus el lipindu-şi țesătura fină de obraz. Nu vreau să mai port niciodată ceva ce a fost atins de altă femeie. Numai mâinile tale îmi vor croi cămăşile.

Katherine i-a zâmbit şi i-a tras umărul în jos, să-l aducă la înălțimea ei. El s-a aplecat, ca un băiat care crescuse prea mare, iar ea l-a sărutat pe frunte.

— Întotdeauna, i-a făgăduit ea. Îți voi coase întotdeauna cămăşile.

— Şi acum, cadoul meu pentru tine, spuse el.

I-a întins o cutie mare, acoperită cu piele. Katherine a deschis-o. Înăuntru era un set de giuvaieruri minunate: o diademă, un colier, două brățări şi inele asortate.

— O, Henric!

— Îți plac?
— Le ador, spuse ea.
— Le vei purta în seara asta?
— Le voi purta în seara asta şi la petrecerea pentru cea de-a douăsprezecea noapte, îi promise ea.
Regina cea tânără strălucea de fericire la primul Crăciun al domniei sale. Fustele bogate ale rochiei nu reuşeau să-i ascundă rotunjimea burții; oriunde ar fi mers, regele cel tânăr cerea să i se aducă un scaun. Nu avea voie să stea nicio clipă în picioare, nu avea voie să se obosească. Îi compunea cântece doar ei, pe care muzicienii lui i le cântau, îi compunea dansuri speciale şi spectacole de pantomimă erau create în onoarea ei. Curtea, încântată de rodnicia reginei, de tinerețea şi sănătatea regelui tânăr, de sine, rămânea să petreacă până la ceasuri târzii, iar Katherine stătea pe tronul ei, cu picioarele uşor depărtate, ca să facă loc pentru rotunjimea pântecului, zâmbind de bucurie.

Palatul Westminster, ianuarie 1510

Mă trezesc noaptea de durere, am o senzaţie ciudată. Am visat că fluxul creştea pe Tamisa şi că o flotă de corăbii cu pânze negre urca pe râu. M-am gândit că sunt maurii care veneau după mine, apoi că e flota spaniolă – o armada; însă în mod straniu, îngrijorător, erau duşmanii mei şi duşmanii Angliei. În durerea mea, mă răsucesc în pat şi mă trezesc speriată, descoperind că realitatea e chiar mai rea decât orice vis: aşternuturile mele sunt ude de sânge şi burta mă doare cu adevărat.

Ţip îngrozită, iar strigătul o trezeşte pe Maria de Salinas, care doarme cu mine.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă, apoi îmi vede chipul şi strigă ascuţit la camerista care dormea la picioarele patului, ca s-o trimită degrabă după doamnele de companie şi după moaşe; dar într-un colţişor al minţii mele, ştiu că nu mai pot face nimic. Mă aşez cu greu pe scaunul meu, în cămaşa de noapte pătată de sânge, şi simt cum durerea mi se răsuceşte în măruntaie.

Când ajung ele, după ce s-au chinuit să se dea jos din paturi, ameţite de somn, eu deja sunt în genunchi, pe podea, ca un câine bolnav. Mă rog să treacă durerea şi să rămân întreagă. Ştiu că n-are rost să mă rog pentru siguranţa copilului. Ştiu că pruncul meu s-a dus. Simt durerea din măruntaie, simt cum se rupe uşor din mine.

După o zi lungă şi amară, în care Henric vine iar şi iar la uşa mea, şi eu îl alung cu o voce câtpot de liniştitoare, muşcându-mi mâna ca să nu ţip, pruncul se naşte mort. Moaşa mi-o arată – e o fetiţă albă şi nemişcată: pruncul meu, bietul meu prunc. Singura mea alinare: nu e fiul pe care i-am promis lui Arthur că o să-l port în pântece pentru el. E o fată, o fată moartă; apoi chipul mi se schimonoseşte de durere, amintindu-mi că îşi dorea mai întâi o fată, pe care trebuie s-o

botezăm Mary.

Nu pot nici să vorbesc de durere, nu pot da ochii cu Henric ca să-i dau chiar eu vestea. Nu suport gândul că altcineva ar putea anunța întreaga curte, nu sunt în stare să-i scriu tatei şi să-i spun că am dezamăgit Anglia, că l-am dezamăgit pe Henric, Spania şi, mai rău decât toate – iar asta n-o pot spune nimănui – l-am dezamăgit pe Arthur.

Rămân în camera mea, închid uşa, să nu mai văd toate chipurile neliniştite, nici moaşele care îmi cer să beau ceaiuri din frunze de căpşun, doamnele care vor să-mi povestească despre pruncii pe care ele şi mamele lor i-au pierdut şi despre finaluri fericite. Îi îndepărtez pe toți şi îngenunchez la picioarele patului, cu fața fierbinte lipită de cuverturi. Şoptesc printre hohotele de plâns, înăbuşite ca să nu mă audă nimeni. „Îmi pare rău, îmi pare atât de rău, iubitul meu. Îmi pare atât de rău că nu ți-am dăruit un fiu. Nu ştiu de ce, nu ştiu de ce Dumnezeul nostru milostiv îmi trimite o durere atât de mare. Îmi pare atât de rău, iubitul meu. Dacă mi se mai iveşte şansa, voi face tot ce-mi stă în puteri, tot ce pot, ca să-l aduc pe lume pe fiul nostru, să am grijă de el până la naştere şi după. Aşa voi face, jur că aşa voi face. Am încercat şi de data asta. Dumnezeu ştie că aş fi dat orice să-ți nasc fiul şi să-l numesc Arthur pentru tine, iubirea mea. „Mă liniştesc, fiindcă simt cum cuvintele curg prea repede, simt că-mi pierd firea, simt cum hohotele de plâns încep să mă sufoce.

„Aşteaptă-mă”, şoptesc. „Mai aşteaptă-mă. Aşteaptă-mă lângă apa liniştită din grădină, unde cad petalele albe şi roşii ale trandafirilor. Aşteaptă-mă, căci, după ce îi voi aduce pe lume pe fiul tău, Arthur, şi pe fiica ta, Mary, şi îmi voi fi terminat treburile aici, voi veni la tine. Aşteaptă-mă în grădină, căci nu te voi dezamăgi. Voi veni la tine, iubire. Iubirea mea”.

Medicul regelui se duse la rege direct din apartamentele reginei.

— Alteță, am veşti bune pentru voi.

Henric întoarse spre el un chip amar, ca al unui copil căruia i se refuzase o bucurie.

— Chiar aşa?

— Cu adevărat.

— Regina se simte mai bine? I-au trecut durerile? O să-şi revină?

— Chiar mai bine de-atât, spuse doctorul. Chiar dacă a pierdut un copil, a rămas altul. Avea gemeni, Alteță. A pierdut unul, dar are burta încă mare şi mai e un prunc.

Pentru o clipă, tânărul nu reuşi să înțeleagă sensul cuvintelor.

— Mai are un copil în pântece?

Doctorul zâmbi.

— Da, Alteță.

Se simțea de parcă i s-ar fi amânat condamnarea. Henric simți cum inima i se umple de speranță.

— Cum e cu putință?

Medicul era încrezător.

— Sunt mai multe semne. Burta e încă tare, iar sângerarea s-a oprit. Sunt convins că mai e un copil.

Henric îşi făcu cruce.

— Dumnezeu e cu noi, spuse el optimist. Acesta e un semn al grației Lui.

Făcu o pauză.

— Pot merge s-o văd?

— Da, e la fel de fericită ca voi să audă vestea bună.

Henric se repezi în sus pe scări, spre odăile lui Katherine.

În anticamera ei erau doar cei care nu auziseră veştile; întreaga curte şi jumătate din Londra ştiau că e bolnavă şi că nu poate primi vizite. Henric trecu pe lângă mulțimea de oameni care i-a şoptit binecuvântări pentru el şi pentru regină, a trecut prin anticamera ei, unde doamnele coseau, şi a bătut la uşa dormitorului.

Maria de Salinas i-a deschis şi i-a făcut loc să intre. Regina se dăduse jos din pat şi se aşezase pe locul de la fereastră, ținându-şi cartea de rugăciuni la lumină.

— Iubita mea! exclamă el. Dr. Fielding a venit să-mi aducă veştile bune.

Chipul ei radia.

— I-am spus să te anuțe personal.

— Aşa a făcut. Nu mai ştie nimeni altcineva. Iubita mea, mă bucur atât de mult!

Ochii ei erau plini de lacrimi.

— E ca o mântuire, spuse ea. Mă simt de parcă cineva mi-ar fi luat crucea de pe umeri.

— Voi merge la Walsingham în clipa în care se naşte pruncul, ca să-i mulțumesc Sfintei Fecioare pentru grija cu care ne-a vegheat, promise el. Voi lăsa în dar o avere la altar, dacă e băiat.

— Să ne-ajute Dumnezeu, murmură ea.

— De ce n-ar face-o, întrebă Henric, când e dorința noastră, e spre binele Angliei şi noi o cerem în calitate de copii sfinți ai Bisericii?

— Amin, spuse ea repede. Dacă e voia Domnului.

El făcu un gest grăbit cu mâna.

— Sigur că asta e voia Lui, spuse el. Acum trebuie să ai grijă şi să te odihneşti.

Katherine îi zâmbi.

— După cum vezi.

— Trebuie. Şi vei avea orice-ți doreşti.

— Le voi spune bucătarilor dacă doresc ceva.

— Iar moaşele îți vor fi alături în fiecare noapte şi dimineață, ca să se asigure că totul merge bine.

— Da, aprobă ea. Şi, dacă Dumnezeu vrea, vom avea un fiu.

Maria de Salinas, prietena mea credincioasă care a venit cu mine din Spania şi mi-a rămas alături în lunile de bucurie

şi în anii grei, a fost cea care l-a găsit pe maur. Oblojea un negustor bogat, care călătorea de la Genova la Paris, şi se opriseră la Londra ca să drămuiască nişte aur, iar Maria auzise despre el de la o femeie care îi dăduse o sută de lire Sfintei Fecioare de la Walsingham, sperând să nască un băiat.

— Se spune că le poate face pe femeile sterpe să aibă copii, îmi şopteşte ea, atentă să nu fie prin preajmă nici o altă doamnă.

Îmi fac cruce, de parcă aş vrea să alung ispita.

— Atunci, sigur foloseşte vrăjitoria.

— Prinţesă, se spune că e un doctor foarte bun, instruit de dascălii de la universitatea din Toledo.

— Nu-l voi primi.

— Pentru că sunteţi încredinţată că foloseşte vrăjitoria?

— Pentru că e duşmanul meu şi al mamei mele. Ea ştia că erudiţia maurilor nu e câştigată pe cale curată, că se trage de la diavol, nu de la adevărul revelat de Dumnezeu. I-a izgonit pe mauri din Spania şi, odată cu ei, şi vrăjitoriile lor.

— Alteţă, ar putea fi singurul doctor din Anglia care ştie ceva despre femei.

— Nu-l voi primi.

Maria mi-a acceptat refuzul şi a lăsat să treacă câteva săptămâni, apoi m-am trezit în toiul nopţii, cu dureri în pântec, şi am simţit că încep să sângerez. A chemat îndată cameristele cu prosoape şi apă, ca să mă spăl, iar când eram din nou în pat şi ne-am dat seama că nu era vorba decât de ciclul meu, s-a apropiat de mine în tăcere şi a rămas în picioare, la capul patului. Lady Margaret Pole stătea la uşă, fără să spună nimic.

— Alteţă, vă rog, primiţi-l pe doctor.

— E maur.

— Da, dar cred că e singurul din ţara asta care poate şti ce se întâmplă. Cum să aveţi ciclu, dacă sunteţi grea? Poate că

pierdeți al doilea copil. Trebuie să primiți un doctor în care avem încredere.

— Maria, e duşmanul meu. E duşmanul mamei mele, care şi-a petrecut întreaga viață izgonindu-i neamul din Spania.

— Am pierdut şi înțelepciunea lor odată cu ei, a spus Maria în şoaptă. N-ați mai fost în Spania de aproape zece ani, Alteță, nu ştiți cum e acolo acum. Fratele meu îmi scrie că oamenii se îmbolnăvesc şi nu sunt spitale unde să fie îngrijiți. Măicuțele şi călugării fac tot ce pot, dar nu sunt învățați. Dacă ai o piatră, ți-o scoate un doctor de cai; dacă îți rupi mâna sau piciorul, ți le pune la loc fierarul. Bărbierii sunt şi chirurgi, dinții se scot în piață, iar oamenilor li se rup fălcile. Moaşele se duc de la înmormântarea unui om plin de bube la o naştere şi pierd tot atâția copii câți aduc pe lume. Iscusința doctorilor mauri, împreună cu ştiința lor despre trup, cu ierburile lor care alină durerea, cu instrumentele lor chirurgicale şi cu stăruința lor pentru spălat, totul s-a pierdut.

— Era o ştiință păcătoasă, e mai bine că s-a pierdut, spun cu încăpățânare.

— De ce ar fi Domnul de partea ignoranței, a mizeriei şi a bolii? întreabă ea furioasă. Să-mi fie iertat, Alteță, dar e de neînțeles. Şi uitați ce-şi dorea mama voastră. A spus întotdeauna că universitățile trebuie reînființate, pentru a răspândi ştiința creştină. Dar ea deja alungase toți dascălii care ştiau ceva.

— Regina nu va dori sfaturile unui eretic, spune Lady Margaret Pole cu tărie. Nicio doamnă engleză nu s-ar lăsa consultată de un maur.

Maria se întoarce către mine.

— Alteță, vă rog.

Mă doare atât de rău, încât nu sunt în stare să mă cert.

— Lăsați-mă amândouă acum, le spun. Lăsați-mă să dorm.

Lady Margaret iese pe uşă, dar Maria se opreşte să tragă obloanele, ca să rămân pe întuneric.

— O, cheamă-l atunci, îi spun. Dar nu cât sunt în starea asta. Poate să vină săptămâna viitoare.

Îl aduce la mine pe scara secretă care porneşte din pivniţe, trece prin culoarul servitorilor şi ajunge în odăile reginei, la Palatul Richmond. Mă îmbrac cu greutate pentru cină şi-i îngădui să intre înainte să termin, când sunt încă în cămaşă, doar cu o capă aruncată deasupra. Mă strâmb gândindu-mă ce ar zice mama, dacă ar şti că un bărbat intră în odăile mele. Dar în adâncul sufletului ştiu că trebuie să văd un doctor care mă poate sfătui cum să aduc pe lume un fiu pentru Anglia. Şi, dacă e să fiu cinstită, ştiu că ceva nu merge bine cu pruncul pe care ei spun că-l port în pântece.

Îmi dau seama că e un necredincios din clipa în care-l văd. E negru ca abanosul, cu ochii ca tăciunele, cu gura cărnoasă şi senzuală, cu chipul vesel şi plin de compasiune în acelaşi timp. Dosul palmelor sale e negru, întunecat precum chipul lui; are degete lungi, cu unghii rozalii, iar palmele îi sunt cafenii, cu linii închise la culoare. Dacă aş fi chiromant, aş putea să-i trasez linia vieţii lui de african la fel de clar de parcă ar fi urmele maronii şi prăfuite ale unui car pe un câmp de pământ roşu. Îmi dau seama imediat că e maur, un nubian; şi-mi doresc să-l dau afară din odăile mele. Dar, în acelaşi timp, ştiu că se poate să fie singurul doctor din ţara aceasta care are cunoştinţele care-mi sunt de trebuinţă.

Neamul acestui om, necredincioşii, păcătoşii care şi-au întors chipurile negre de la Dumnezeu, au leacuri pe care noi nu le avem. Dintr-un motiv necunoscut, Dumnezeu şi Îngerii Lui nu ne-au dezvăluit ştiinţa pe care oamenii aceştia au căutat-o şi au găsit-o. Aceşti oameni au studiat în limba greacă tot ce au descoperit medicii greci. Apoi au continuat să exploreze singuri, cu instrumente interzise, studiind trupul omenesc de parcă ar fi fost vorba de animale, fără teamă sau respect. Creează teorii fantastice clădite pe idei interzise, apoi le pun la încercare fără urmă de superstiţie. Sunt pregătiţi să

se gândească la orice, să ia în calcul orice; nimic nu e interzis pentru ei. Aceşti oameni sunt învăţaţi, în timp ce noi suntem ignoranţi, eu sunt ignorantă. Pot să-l dispreţuiesc pentru că face parte dintr-o rasă de sălbatici, pot să-l consider un necredincios sortit să ardă în iad; dar am nevoie de ştiinţa lui.

Dacă vrea să-mi spună.

— Eu sunt Cătălina, Infanta Spaniei şi regina Katherine a Angliei, îi spun direct, ca să ştie că are de-a face cu o regină şi cu fiica unei regine care i-a înfrânt neamul.

El înclină capul, mândru ca un baron.

— Eu sunt Yusuf, fiul lui Ismail.

— Eşti sclav?

— M-am născut dintr-o sclavă, dar sunt om liber.

— Mama era împotriva sclaviei, îl anunţ. Spunea că religia noastră creştină nu permite aşa ceva.

— Cu toate acestea, mi-a trimis neamul în sclavie, observă el. Poate că ar fi trebuit să-i treacă prin minte că principiile înalte şi bunele intenţii nu se întind dincolo de graniţe.

— De vreme ce neamul tău nu primeşte salvarea lui Dumnezeu, atunci nu are nicio importanţă ce se întâmplă cu trupurile voastre de pe pământ.

Chipul i se luminează, amuzat, şi îi scapă un hohot de râs.

— Pentru noi are importanţă, spune el. Naţia mea acceptă sclavia, dar noi n-o justificăm astfel. Când te naşti, indiferent de condiţia mamei tale, te naşti liber. Aceasta e legea şi cred că e una bună.

— Ei bine, n-are nicio importanţă ce crezi tu, îi spun cu grosolănie. Fiindcă greşeşti.

Râde din nou – zgomotos, sincer amuzat, ca şi cum aş fi spus ceva foarte hazliu.

— Ce bine trebuie să fie să ştii mereu că ai dreptate, spune el. Poate că nu te vei îndoi niciodată că ai dreptate. Dar ţi-aş spune, Cătălina a Spaniei şi Katherine a Angliei, că uneori e mai bine să ştii întrebarea, decât să ai răspunsurile.

Rămân tăcută o clipă.

— Dar eu nu am nevoie de tine decât pentru răspunsuri, îi spun. Cunoşti medicina? Ştii dacă o femeie poate zămisli un fiu? Ştii dacă e grea?

— Uneori se poate şti, spune el. Alteori, totul e în mâinile lui Allah, lăudat fie-i numele sfânt. Şi uneori nu înţelegem destul cât să putem fi siguri.

Îmi fac cruce – să mă apăr de numele lui Allah – iute, ca o bătrână care scuipă peste o umbră. El zâmbeşte văzându-mi gestul, deloc tulburat.

— Ce vrei să ştii? mă întreabă cu glas blând. Ce-ţi doreşti să afli atât de mult, încât ai chemat un necredincios să te sfătuiască? Biată regină, pesemne că te simţi tare singură, dacă ceri ajutor de la duşmanul tău.

Ochii mi se umplu prea repede de lacrimi la auzul milei din glasul lui şi îmi trec mâna peste faţă.

— Am pierdut un prunc, îi spun scurt. O fiică. Medicul meu spune că aveam gemeni şi că mai am un copil în pântece, că va mai fi o naştere.

— Atunci, de ce m-ai chemat?

— Vreau să fiu sigură. Dacă mai e un prunc, va trebui să mă retrag, întreaga lume va fi cu ochii pe mine. Vreau să aflu dacă pruncul e viu în pântecele meu acum, dacă e băiat, dacă se va naşte.

— De ce te îndoieşti de părerea medicului tău?

Îmi întorc capul în faţa privirii lui curioase, oneste.

— Nu ştiu, îi răspund vag.

— Infanta, cred că ştii.

— Cum să ştiu?

— Cu intuiţia ta de femeie.

— N-am aşa ceva.

El zâmbeşte văzându-mi încăpăţânarea.

— Ei bine, femeie fără niciun simţământ, ce părere ai tu, cu mintea ta ascuţită, de vreme ce te-ai hotărât să tăgăduieşti

ce-ți spune propriul tău corp?

— Cum să știu ce-ar trebui să cred? Mama a murit. Cel mai bun prieten pe care l-am avut în Anglia... – mă opresc înainte să rostesc numele lui Arthur. N-am în cine să mă încred. O moașă spune una, alta spune altceva. Medicul e sigur... Dar el vrea să fie sigur. Regele îl răsplătește doar dacă-i aduce vești bune. Cum să știu care e adevărul?

— Eu cred că știi, în ciuda ta, insistă el cu blândețe. Trupul tău îți va da de știre. Bănuiesc că nu ți-a revenit ciclul?

— Ba da, am sângerat, recunosc cu neplăcere. Săptămâna trecută.

— Ai avut dureri?

— Da.

— Te dor sânii?

— M-au durut.

— Sunt mai umflați decât de obicei?

Nu.

— Simți pruncul? Se mișcă?

— Nu mai simt nimic de când am lepădat fata.

— Ai dureri acum?

— Nu mai am. Mă simt...

— Da?

— Nimic. Nu simt nimic.

El nu spune nimic. Stă în tăcere și respiră atât de încet, încât parcă aș avea lângă mine o pisică neagră, adormită. O privește pe Maria.

— Pot s-o ating?

— Nu, spune ea. E regină. Nimeni n-o poate atinge.

El ridică din umeri.

— E o femeie ca oricare alta. Vrea un copil, ca orice femeie. De ce să nu-i pot atinge burta, cum aș face cu orice altă femeie?

— E regină, repetă ea. Nu poate fi atinsă. Trupul ei a fost miruit.

Râde, ca şi cum adevărul sfânt ar fi ceva hazliu.

— Ei bine, sper că cineva a atins-o, căci altfel nici nu poate fi vorba de un copil, spune el.

— Soțul său. Regele uns, răspunde Maria scurt. Şi ai grijă cum vorbeşti. Acestea sunt lucruri sfinte.

— Dacă nu pot s-o consult, va trebui să spun doar ce părere îmi fac din ceea ce pot vedea. Dacă nu poate fi consultată, atunci va trebui să ne descurcăm pe ghicite.

Se întoarce către mine.

— Dacă ai fi o femeie obişnuită, nu regină, acum ți-aş lua mâinile într-ale mele.

— De ce?

— Pentru că ce am să-ți spun nu e uşor.

Încet, întind către el mâinile împodobite cu inele scumpe. Mi le ia cu blândețe, iar palmele lui negre sunt la fel de catifelate ca ale unui copil. Ochii lui întunecați privesc într-ai mei fără teamă, iar chipul îi e blând, emoționat.

— Dacă sângerezi, e foarte probabil ca pântecele tău să fie gol, îmi spune. Nu e niciun prunc acolo. Dacă n-ai sânii umflați, înseamnă că nu se umplu cu lapte. Trupul tău nu se pregăteşte să hrănească un copil. Dacă nu simți mişcările copilului în burtă în a şasea lună, atunci pruncul ori e mort, ori nu e niciun prunc acolo. Dacă nu simți nimic, atunci cel mai probabil nu e nimic de simțit.

— Burta mi-e încă umflată.

Îmi dau deoparte capa şi îi arăt abdomenul bombat de sub cămaşă.

— E tare. Nu sunt grasă. Arăt la fel cum arătam înainte să pierd primul copil.

— Poate fi o infecție, spune el gânditor. Sau – şi mă rog la Allah să nu fie aşa – poate să fie o tumoare, o umflătură. Sau poate fi un copil mort, pe care încă nu l-ai lepădat.

Îmi retrag mâinile.

— Îmi doreşti răul!

— Niciodată, spune el. Pentru mine, aici şi acum, tu nu eşti Cătălina, Infanta Spaniei, ci doar o femeie care mi-a cerut ajutorul. Îmi pare rău pentru tine.

— Ajutorul! îl întrerupe supărată Maria de Salinas. De mare ajutor i-ai mai fost!

— Oricum, nu cred, îi spun. Tu ai o părere, doctorul Fielding are alta. De ce te-aş crede pe tine şi nu pe un bun creştin?

Mă priveşte îndelung, cu tandreţe.

— Aş vrea să-ţi pot împărtăşi o părere mai bună, îmi spune. Dar cred că mulţi sunt dispuşi să-ţi spună minciuni plăcute. Eu cred în rostirea adevărului. Mă voi ruga pentru tine.

— N-am nevoie de rugăciunile tale păgâne, îi spun aspru. Poţi să pleci şi să iei cu tine veştile tale proaste şi ereziile.

— Mergi cu Dumnezeu, Infanta, spune el cu demnitate, ca şi cum nu l-aş fi jignit, şi face o plecăciune. Şi, dacă tot nu ai nevoie de rugăciunile către Dumnezeul meu – lăudat fie-l numele – voi spera doar ca, atunci când vei fi la ananghie, doctorul tău să aibă dreptate şi Dumnezeul tău să-ţi fie alături.

Îl las să plece fără zgomot, ca o pisică neagră, pe scara secretă, şi nu spun nimic. Îi aud sandalele lipăind când coboară scările de piatră, aşa cum se auzeau paşii tăcuţi ai servitorilor de-acasă. Aud foşnetul cămăşii lui – atât de deosebit de sunetul pe care-l scot ţesăturile englezeşti, ţepene. Simt cum parfumul lui se risipeşte încet în aer, parfumul cald şi aromat de-acasă.

Şi după ce pleacă, după ce dispare cu totul, când uşa de jos e închisă şi o aud pe Maria răsucind cheia în broască, atunci îmi dau seama că-mi vine să plâng – nu numai pentru că mi-a dat veşti atât de rele, ci şi pentru că unul dintre puţinii oameni care mi-au spus vreodată adevărul a plecat.

Vara anului 1510

Katherine nu i-a spus nimic tânărului său soţ despre vizita doctorului maur, nici despre vestea rea pe care i-o dăduse cu atâta sinceritate. Nu a spus nimănui despre vizita lui, nici măcar lui Lady Margaret Pole. S-a liniştit singură gândindu-se la destinul ei, la mândria ei, la credinţa ei că încă era preferata lui Dumnezeu, şi a continuat să considere că poartă în pântece un prunc, neîndrăznind nici măcar să se îndoiască.

Avea motive întemeiate. Medicul englez, Dr. Fielding, a continuat să fie sigur, moaşele nu l-au contrazis, iar curtea se purta de parcă Katherine avea să se retragă pentru naştere în martie sau aprilie, aşa că ea şi-a văzut de viaţă, bucurându-se de vremea de primăvară, de grădinile care înverzeau, de copacii care îmboboceau, zâmbind şi încleştându-şi cu blândeţe mâinile peste burta rotunjită.

Henric era entuziasmat de ideea că avea să i se nască un copil; plănuia să organizeze un turnir minunat la Greenwich, ca să sărbătorească. Pierderea fetiţei nu-l învăţase deloc să fie precaut; se lăuda peste tot că în curând avea să se nască un prunc viguros. Avea grijă doar să nu spună că va fi băiat. Le zicea tuturor că nu-l interesa dacă primul copil va fi un prinţ sau o prinţesă – avea să iubească acest prunc pentru că era primul născut, pentru că venea pe lume la începutul iubirii înfocate dintre rege şi regină.

Katherine şi-a înăbuşit îndoielile şi nu i-a spus niciodată Mariei de Salinas că n-a simţit copilul mişcându-se, că se simţea mai rece şi mai departe de toate, cu fiecare zi ce trecea. Petrecea din ce în ce mai mult timp în capelă, în genunchi; dar Dumnezeu nu-i vorbea; chiar şi vocea mamei ei părea să fi tăcut. Şi-a dat seama că îi era dor de Arthur – nu cu pasiunea unei văduve tinere, ci pentru că fusese cel mai de preţ prieten al ei în Anglia şi singurul căruia ar fi

avut încredere să-i vorbească despre îndoielile ei.

În februarie, a luat parte la petrecerea de Lăsatul Secului, unde a strălucit în fața curții şi a râs. Au văzut cu toții rotunjimea burții ei, i-au văzut încrederea în sine în timpul petrecerilor. S-au mutat la Greenwich, siguri că pruncul avea să se nască imediat după Paşte.

Mergem la Greenwich pentru naşterea pruncului meu, mi se pregătesc odăile, aşa cum stă scris în cartea regală alcătuită de Milady mama regelui – pe pereți se atârnă tapiserii cu scene plăcute şi încurajatoare, se pun covoare şi se presară ierburi aromate. În pragul uşii şovăi, iar în spatele meu prietenii mei îşi ridică paharele cu vin aromat. Aici urmează să-mi fac treaba cea mai importantă pentru Anglia, să-mi împlinesc destinul. Pentru asta m-am născut şi am fost crescută. Trag adânc aer în piept şi intru. Uşa se închide în urma mea. Nu-mi voi vedea prietenii – pe Ducele de Buckingham, pe dragul meu cavaler Edward Howard, pe duhovnicul meu, pe ambasadorul spaniol – decât după naşterea pruncului.

Doamnele mele mă urmează. Lady Elizabeth Boleyn îmi pune un săculeț cu ierburi parfumate pe măsuța de lângă pat, Lady Elizabeth şi Lady Anne, surorile Ducelui de Buckingham, îndreaptă o tapiserie şi râd când aceasta se înclină într-o parte sau în cealaltă.

Maria de Salinas zâmbeşte de lângă patul mare, căruia i s-au pus draperii noi. Lady Margaret Pole pregăteşte leagănul de la picioarele patului. Îşi ridică privirea şi-mi zâmbeşte când intru, iar eu îmi amintesc că ea e mamă, că ştie ce e de făcut.

— Aş vrea să te ocupi tu de copiii familiei regale, izbucnesc dintr-odată, fiindcă o îndrăgesc prea mult şi am prea mare nevoie de sfaturi şi de alinare de la o femeie mai în vârstă.

Doamnele încep să râdă. Ştiu că de obicei țin mult la etichetă, că ar fi trebuit să apelez la cei care conduc gospodăria pentru a face o astfel de numire, că mai întâi

aceştia ar trebui să se consulte cu câteva zeci de oameni.

Lady Margaret îmi zâmbeşte.

— Ştiam că vei vrea asta, îmi spune pe un ton la fel de prietenos. Contam pe asta.

— Fără invitaţie formală? o necăjeşte Lady Elizabeth Boleyn. Ruşine, Lady Margaret! Tare băgăreaţă eşti!

Cuvintele ei ne fac pe toate să râdem, închipuindu-ne-o pe Lady Margaret, acea femeie atât de demnă, ca pe cineva care tânjeşte după favoruri.

— Ştiu că vei avea grijă de el ca şi cum ar fi fiul tău, îi şoptesc.

Mă ia de mână şi mă ajută să urc în pat. Sunt greoaie şi stângace, mă doare tot timpul burta şi încerc să nu arăt asta.

— Să dea Dumnezeu, spune ea încet.

Henric intră să-şi ia rămas-bun de la mine. E îmbujorat de emoţie, vorbeşte necontenit, arată mai mult ca un băieţel, decât ca un rege. Îi iau mâinile într-ale mele şi îl sărut blând pe buze.

— Iubitule, îi spun. Roagă-te pentru mine, sunt sigură că totul va fi bine pentru noi.

— Voi merge să-i mulţumesc Fecioarei de la Walsingham, îmi repetă el. Am scris la mănăstirea de-acolo şi le-am promis recompense frumoase, dacă i se vor ruga Fecioarei pentru tine. Chiar acum se roagă, iubita mea. M-au asigurat că se roagă necontenit.

— Dumnezeu e milostiv, spun.

Îmi amintesc o clipă de doctorul maur care mi-a spus că nu am un prunc în pântece şi alung nebunia lui păgână din gândurile mele.

— Acesta e destinul meu, dorinţa mamei şi voia lui Dumnezeu, spun.

— Aş vrea mult ca mama ta să poată fi aici, spune Henric cu stângăcie.

Îmi ascund tresărirea de el.

— Sigur, spun în şoaptă. Şi sunt sigură că mă veghează din al-Ya... – mă întrerup, înainte să rostesc cuvântul. Din paradis, spun fără şovăială. Din rai.

— Să-ți aduc ceva? mă întreabă. Înainte să plec, pot să-ți aduc ceva?

Nu râd gândindu-mă la Henric – care niciodată nu ştie unde sunt lucrurile – făcând comisioane pentru mine.

— Am tot ce-mi trebuie, îl asigur. Iar doamnele mele vor avea grijă de mine.

El se îndreaptă de spate, ca un rege, şi le priveşte.

— Aveți mare grijă de stăpâna voastră, le spune sever.

Apoi, către Lady Margaret:

— Te rog, cheamă-mă îndată dacă ai veşti, la orice ceas din zi sau din noapte.

Apoi mă sărută de rămas-bun, cu tandrețe. După ce iese, doamnele închid uşa în urma lui, iar eu rămân singură cu ele, izolată, retrasă pentru naştere.

Mă bucur că m-am retras. Dormitorul întunecat, umbrit, va fi refugiul meu. Mă voi putea odihni o vreme, în compania bine cunoscută a femeilor. Pot să iau o pauză de la rolul de regină roditoare şi sigură pe sine, pe care l-am tot jucat, şi să fiu eu însămi. Dau deoparte toate îndoielile. Nu mă voi gândi şi nu mă voi îngrijora. Voi aştepta cu răbdare să vină pruncul, apoi îl voi aduce pe lume fără teamă, fără țipete. Sunt hotărâtă să cred că acest prunc, care i-a supraviețuit geamănului său, va fi un copil puternic. Iar eu, care am supraviețuit pierderii primului meu copil, voi fi o mamă curajoasă. Se poate să fie adevărat că eu şi pruncul acesta am trecut împreună prin suferință şi ştim ce înseamnă pierderea.

Aştept. Toată luna martie aştept, le cer să dea la o parte tapiseria care acoperă fereastra, ca să pot simți parfumul primăverii şi să aud pescăruşii care țipă deasupra râului umflat.

Nu pare să se întâmple nimic nici cu pruncul meu, nici cu

mine. Moaşele mă întreabă dacă am dureri, dar nu am. Nimic în plus faţă de durerea surdă pe care o simt de mult timp. Mă întreabă dacă pruncul mişcă, dacă simt cum mă loveşte, dar, ca să spun adevărul, nu înţeleg ce vor. Schimbă priviri între ele şi apoi spun, cu glas prea ridicat, prea apăsat, că e semn bun: un copil liniştit e sănătos; probabil că se odihneşte.

Nu mă gândesc deloc la neliniştea pe care am simţit-o de la bun început cu această a doua sarcină. Nu mă gândesc la avertizarea pe care am primit-o de la doctorul maur, nici la compasiunea care i se citea pe chip. Sunt hotărâtă să nu mă înfricoşez singură, să nu caut singură dezastrul. Dar luna aprilie vine, aud ropotul ploii în ferestre, apoi simt căldura soarelui, dar încă nu se întâmplă nimic.

Hainele care îmi stăteau atât de strânse peste burtă în iarnă sunt mai largi în aprilie, din ce în ce mai largi. Le rog să iasă pe toate doamnele în afară de Maria şi îmi deschei rochia, să-i arăt burta, o întreb dacă i se pare că e mai mică.

— Nu ştiu, spune ea; dar pe chipul ei înspăimântat pot să citesc că burta mea e mai mică. E limpede că niciun prunc nu aşteaptă să vină pe lume.

După încă o săptămână, e limpede pentru toată lumea că burta mea s-a micşorat, că sunt din nou subţire. Moaşele încearcă să-mi spună că uneori burta femeii scade chiar înainte de naştere, când pruncul coboară, şi alte lucruri numai de ele ştiute. Le privesc cu răceală şi îmi doresc să pot chema un medic adevărat, care să-mi spună adevărul.

— Burta mi-a scăzut şi ciclul mi-a venit chiar azi, le spun fără ocoliş. Sângerez. După cum ştiţi, am sângerat în fiecare lună după ce am pierdut fata. Cum să fiu grea?

Ele dau din mâini, nu ştiu ce să zică. N-au idee. Spun că aceste întrebări trebuie adresate medicului respectat al soţului meu. În primul rând, el a spus că mai e încă un prunc, nu ele. Ele n-au spus niciodată că sunt grea, doar au fost chemate să ajute la naştere. Nu ele au pretins că am un

prunc în pântece.

— Dar ce părere aţi avut când el a spus că am gemeni? le întreb. N-aţi fost de acord cu el când a spus că am pierdut un copil, dar mai era încă unul?

Ele clatină din cap. Nu ştiuseră nimic.

— Trebuie să fi avut o părere, le spun nerăbdătoare. Aţi fost acolo când am pierdut copilul. Aţi văzut cu ochii voştri că burta mi-a rămas umflată. De ce ar fi rămas aşa, dacă nu aveam încă un copil?

— Voia Domnului, rosteşte una dintre ele, neajutorată.

— Amin, spun, dar mă costă mult s-o spun.

— Vreau să-l văd din nou pe medicul acela, îi spuse Katherine în şoaptă Mariei de Salinas.

— Alteţă, se prea poate să nu mai fie la Londra. Călătoreşte împreună cu alaiul unui conte francez. Se poate să fi plecat.

— Află dacă mai e la Londra sau când se întoarce, spuse regina. Nu spune nimănui că îl caut.

Maria de Salinas îşi privi stăpâna cu compasiune.

— Vreţi să vă sfătuiască ce să faceţi ca să aveţi un fiu? o întrebă în şoaptă.

— Nu există nicio universitate engleză în care să se studieze medicina, spuse Katherine cu amărăciune în glas. Niciuna în care să se înveţe limbi străine. Niciuna unde să se înveţe astronomie, matematică, geometrie, geografie sau cosmografie; nici măcar zoologie sau botanică. Universităţile din Anglia sunt la fel de folositoare ca mănăstirile pline de călugări care fac desene colorate pe marginea textelor sfinte.

Maria de Salinas scoase o mică exclamaţie de uimire la auzul vorbelor fără ocoliş ale lui Katherine.

— Biserica spune...

— Biserica nu are nevoie de medici instruiţi. Biserica nu are nevoie să ştie cum se zămisleşte un fiu, izbucni Katherine. Biserica poate s-o ţină una şi bună cu revelaţiile

sfinților. N-are nevoie de altceva în afară de Scripturi. Biserica e formată din bărbați pe care nu-i interesează bolile şi greutățile femeilor. Dar noi, care ne facem pelerinajul prin lume acum, noi, cei care trăim în lumea aceasta – mai ales femeile – avem nevoie de ceva mai mult.

— Dar ați spus că nu vreți ştiința lui păgână. I-ați spus asta chiar doctorului. Ați spus că mama voastră a avut dreptate să închidă universitățile necredincioşilor.

— Mama a avut o jumătate de duzină de copii, îi răspunse Katherine supărată. Dar îți spun: dacă ar fi găsit un doctor care să-l salveze pe fratele meu, l-ar fi primit chiar dacă ar fi fost instruit în iad. A greşit când a întors spatele învățăturii maurilor. A greşit. N-am crezut niciodată că a fost perfectă, dar acum am o părere mai proastă despre ea. A făcut o mare greşeală când i-a izgonit pe învățații lor împreună cu ereticii.

— Chiar Biserica a spus că învățătura lor e o erezie, sublinie Maria. Cum să ai parte de una fără cealaltă?

— Sunt sigură că nu ştii nimic despre asta, spuse fiica Isabellei, încolțită. Nu e un subiect despre care să fii în stare să discuți tu şi, mai mult, deja ți-am spus ce vreau să faci.

Maurul, Yusuf, nu e la Londra, dar cei din casa unde trage spun că şi-a rezervat odăile şi că urmează să se întoarcă în mai puțin de o săptămână. Va trebui să am răbdare. O să aştept retrasă şi o să încerc să am răbdare.

Îl cunosc bine, îi spune Mariei servitoarea. Când vine şi pleacă, e un adevărat eveniment pe strada lui. Africanii vin atât de rar în Anglia, încât sunt un adevărat spectacol – iar el e un bărbat arătos şi generos, le dă întotdeauna bani pentru mici servicii. I-au spus servitoarei Mariei că insistă să aibă apă proaspătă în iatac, ca să se spele, şi că se îmbăiază în fiecare zi, de câteva ori pe zi, şi că – minunea minunilor – face baie de trei sau patru ori pe săptămână şi udă toată podeaua, spre nemulțumirea servitoarelor şi punându-şi sănătatea în pericol.

Nu pot să nu râd gândindu-mă la maurul înalt şi mofturos care se ghemuieşte ca să intre în cadă, disperat să stea la abur, să se înmoaie într-o baie călduță, să facă un masaj, un duş rece, şi apoi să se odihnească îndelung, gânditor, în timp ce fumează narghilea şi bea ceai de mentă tare şi îndulcit. Îmi aminteşte de groaza mea când am ajuns în Anglia şi am constatat că aici oamenii fac baie foarte rar şi îşi spală doar vârfurile degetelor înainte să mănânce. Cred că s-a descurcat mai bine decât mine – şi-a adus cu el dragostea de casă, îşi construieşte casa oriunde merge. Dar eu, hotărâtă să devin regina Katherine a Angliei, am renunțat să fiu Cătălina a Spaniei.

L-au adus pe maur s-o vadă pe Katherine la adăpostul întunericului, în camera în care se retrăsese. Le-a cerut doamnelor să plece la ora stabilită, spunându-le că dorea să rămână singură. S-a aşezat pe scaunul de la fereastră, de unde îndepărtaseră tapiseriile ca să intre aerul, şi primul lucru pe care el l-a văzut când ea s-a ridicat în picioare la intrarea lui a fost profilul ei suplu reflectat în geam, de la lumina lumânării. Ea i-a observat micul zâmbet de compasiune.

— Nu e niciun prunc.

— Nu, spuse ea scurt. Mâine voi ieşi din izolare.

— Ai dureri?

— Nimic.

— Mă bucur să aud asta. Sângerezi?

— Am avut ciclul firesc săptămâna trecută.

El dădu din cap.

— Atunci, se poate să fi avut o boală care s-a vindecat, spuse el. Poate că eşti pregătită să zămisleşti un prunc. Nu trebuie să disperi.

— Nu disper, îi spuse ea direct. Eu nu disper niciodată. De aceea te-am chemat.

— Doreşti să ai un fiu cât mai repede, încercă el să

ghicească.

— Da.

Rămase pe gânduri o clipă.

— Ei bine, Infanta, de vreme ce deja ai avut un copil – chiar dacă sarcina nu a fost dusă până la capăt – cel puțin ştim că tu şi soțul tău sunteți roditori. Acesta e un lucru bun.

— Da, spuse ea, surprinsă de idee.

Suferise atât de mult după pierderea copilului, încât nu-i trecuse prin minte că îşi dovedise rodnicia.

— Dar ce vrei să spui cu rodnicia soțului meu?

Maurul zâmbi.

— E nevoie şi de bărbat, şi de femeie ca un copil să vină pe lume.

— Aici, în Anglia, lumea e de părere că e nevoie numai de femeie.

— Da. Dar se înşală, la fel ca şi în alte privințe. Un prunc e format din două părți: suflul de viață al bărbatului şi darul trupesc al femeii.

— Ei spun că, dacă pierzi un copil, femeia e de vină – probabil că a comis vreun păcat grav.

El se încruntă.

— Se poate, admise el. Dar nu e probabil. Altfel, cum ar putea o ucigaşă să aibă copii? De ce şi-ar pierde animalele nevinovate odraslele? Cred că vom afla, cu timpul, că există umori şi infecții care pot duce la pierderea unui copil. Eu nu învinovățesc femeia. N-are nicio noimă.

— Ei spun că, dacă o femeie e stearpă, înseamnă că Dumnezeu n-a binecuvântat căsătoria.

— E Dumnezeul tău, răspunse el îndreptățit. Ar fi în stare să persecute o femeie nefericită doar ca să dovedească ceva?

Katherine nu-i răspunse.

— Mă vor învinovăți pe mine, dacă nu aduc pe lume un prunc sănătos, spuse ea foarte încet.

— Ştiu, răspunse el. Dar adevărul e acesta: dacă ai avut un copil şi l-ai pierdut, ai toate motivele să crezi că vei avea altul. Nu ai pricină să nu poți zămisli alt prunc.

— Trebuie să-l aduc pe lume pe următorul.

— Dacă aş putea să te examinez, aş putea afla mai multe.

Ea scutură din cap.

— Nu se poate.

O privi vesel.

— Ah, sălbaticilor, spuse el blând.

Ea scoase o exclamație de surpriză amuzată.

— Uiți cine eşti!

— Atunci, dă-mă afară.

Vorbele lui o opriră.

— Poți să rămâi, îi spuse. Dar, desigur, nu mă poți examina.

— Atunci, să ne gândim la ce te-ar ajuta să concepi şi să ții sarcina, spuse el. Trupul tău trebuie să fie puternic. Călăreşti?

— Da.

— Să călăreşti bărbăteşte înainte să zămisleşti pruncul şi după aceea să mergi doar în lectică. Mergi pe jos în fiecare zi şi, dacă e cu putință, înoată. Vei putea zămisli un prunc cam la două săptămâni după ce nu mai sângerezi. Odihneşte-te în zilele acelea şi asigură-te că eşti împreună cu soțul tău. Încearcă să mănânci cu moderație la fiecare masă şi ai grijă să bei cât mai puțin din berea lor blestemată.

Katherine zâmbi la auzul propriilor ei idei preconcepute.

— Cunoşti Spania?

— M-am născut acolo. Părinții mei au fugit din Málaga când mama ta a adus Inchiziția şi şi-au dat seama că vor fi torturați până la moarte.

— Îmi pare rău, spuse ea cu stângăcie.

— Ne vom întoarce, este scris, spuse el nepăsător, cu

încredere.

— Trebuie să te avertizez că n-o să se întâmple.

— Ştiu că o să se întâmple. Am văzut profeția cu ochii mei.

Din nou, au rămas în tăcere.

— Să-ți spun ce te sfătuiesc să faci sau să plec? întrebă el, ca şi cum nu-i păsa prea mult ce va spune ea.

— Spune-mi, îl îndemnă ea. Apoi te pot plăti şi poți pleca. Ne-am născut să fim duşmani. N-ar fi trebuit să te chem.

— Suntem amândoi spanioli, ne iubim țara. Îl slujim amândoi pe Dumnezeu. Poate că ne-am născut să fim prieteni.

Ea trebui să facă un efort să nu-i întindă mâna.

— Poate, recunoscu ea morocănos, întorcând capul. Dar eu am fost educată să-i urăsc pe cei din neamul tău şi să urăsc credința voastră.

— Eu n-am fost educat să urăsc pe nimeni, spuse el blând. Poate că asta ar trebui să te învăț, înainte de orice altceva.

— Învață-mă doar ce să fac să am un fiu, repetă ea.

— Prea bine. Bea doar apă care a fost fiartă înainte, mănâncă cât de multe fructe şi legume proaspete. Ai plante pentru salată aici?

Pentru o clipă, mă întorc în grădina de la Ludlow şi-i văd ochii strălucitori privindu-mă.

— Acetaria?

— *Da, salată.*

— *Ce înseamnă, mai exact?*

Văzu cum chipul reginei se luminează.

— La ce te gândeşti?

— La primul meu soț. Mi-a spus că pot să chem grădinari care să cultive plante pentru salată, dar n-am mai apucat.

— Am semințe, spuse maurul, spre surprinderea ei. Pot să-ți dau semințe şi să-ți cultivi plantele de care o să ai

nevoie.

— Da?

— Da.

— Şi ai vrea să-mi dai... Ai vrea să-mi vinzi din ele?

— Da. Îți dau.

Pentru o clipă, mărinimia lui a redus-o la tăcere.

— Eşti foarte bun, spuse ea.

El zâmbi.

— Suntem spanioli amândoi, departe de casă. Acest lucru nu-i mai însemnat decât faptul că eu sunt negru şi tu, albă? Că eu mă rog la Dumnezeul meu cu fața spre Mecca, iar tu te rogi la al tău cu fața spre apus?

— Eu sunt un copil al credinței adevărate, iar tu eşti un necredincios, spuse ea, dar cu mai puțină convingere decât simțise vreodată.

— Suntem amândoi credincioşi, spuse el încet. Duşmanii noştri ar trebui să fie cei fără credință nici în Dumnezeu, nici în ceilalți, nici în ei înşişi. Oamenii împotriva cărora ar trebui să ducem cruciada sunt cei care aduc cruzimea în lume fără alt motiv decât dorința lor de putere. Sunt destule păcate şi destulă răutate împotriva cărora trebuie să luptăm, fără să fie nevoie să ridicăm armele împotriva celor care cred într-un Dumnezeu milostiv şi care încearcă să ducă o viață dreaptă.

Katherine rămase fără cuvinte. Pe de o parte, fiindcă auzea învățăturile primite de la mama ei, pe de alta – datorită bunătății simple care radia din acel om.

— Nu ştiu, spuse ea în cele din urmă, simțindu-se parcă eliberată de acele cuvinte. Nu ştiu. Trebuie să-l întreb pe Dumnezeu. Trebuie să mă rog pentru îndrumare. Nu pretind că ştiu.

— Ei, acesta e începutul înțelepciunii, spuse el cu blândețe. Cel puțin de asta sunt sigur. Să ştii că nu ştii înseamnă să întrebi cu smerenie, în loc să afirmi cu trufie.

Acesta e începutul înțelepciunii. Acum – mai important – voi merge acasă şi-ți voi scrie o listă cu lucrurile pe care nu trebuie să le mănânci şi-ți voi trimite nişte doctorii care să-ți întărească umorile. Nu-i lăsa să-ți pună ventuze sau lipitori şi nu te lăsa convinsă să înghiți vreo licoare sau poțiune. Eşti o femeie tânără şi ai un soț tânăr. Pruncul va veni.

Cuvintele lui au fost ca o binecuvântare pentru ea.

— Eşti sigur? întrebă.

— Sunt sigur, răspunse el. Şi încă repede.

Palatul Greenwich, mai 1510

Îl chem pe Henric, trebuie să audă întâi de la mine. Vine fără chef. E încă îngrozit de secretele şi faptele femeilor şi nu-i face nicio plăcere să intre într-o încăpere pregătită pentru retragerea dinainte de naştere. Şi mai e ceva: văd că chipul lui e lipsit de căldură, întors de la mine. Nu se uită în ochii mei. Dar nu pot să-i reproşez că se poartă rece cu mine, când am să-i dau o veste atât de rea. Lady Margaret ne lasă singuri, închide uşa în urma ei. Ştiu că se va asigura că nimeni nu trage cu urechea. Oricum, vor afla cu toţii curând.

— Soţul meu, îmi pare rău, am veşti triste pentru tine, îi spun.

Îşi întoarce chipul posomorât către mine.

— Mi-am dat seama că e ceva rău când a venit Lady Margaret să mă cheme.

N-are rost să mă simt enervată. Trebuie să mă descurc cu noi amândoi.

— Nu sunt grea, mă hotărăsc să încep. Cred că doctorul s-a înşelat. N-am pierdut decât un copil. Retragerea a fost o greşeală. Mâine mă voi întoarce la curte.

— Cum să facă o asemenea greşeală?

Ridic din umeri. Vreau să-i spun: pentru că e un neghiob înfumurat şi e omul tău, iar ţie-ţi place să ai în jur oameni care nu-ţi dau decât veşti bune şi care se tem să ţi le spună pe cele rele. Dar îi răspund calm:

— Trebuie să fi greşit.

— O să par un netot! izbucneşte el. Te-ai retras pentru aproape trei luni şi nu te întorci cu nimic.

O clipă, nu spun nimic. N-are rost să-mi doresc să fi fost căsătorită cu un bărbat căruia să-i pese şi de altceva în afară de cum îl văd ceilalţi. N-are rost să-mi doresc să fi fost căsătorită cu un bărbat care se gândeşte în primul rând la mine.

— Nimeni n-o să creadă nimic, spun cu tărie. Oricum, dacă au ceva de spus, vor zice că eu sunt netoată, fiindcă nu-mi dau seama singură dacă sunt grea sau nu. Dar cel puțin am avut deja un copil, ceea ce înseamnă că putem avea altul.

— Da? întreabă el imediat, plin de speranță. Dar de ce am pierdut-o? Dumnezeu e nemulțumit de noi? Am păcătuit cumva? E un semn că Dumnezeu e mânios?

Îmi muşc buza de jos, ca să nu dau drumul întrebării maurului: e Dumnezeu atât de răzbunător încât să ucidă un prunc nevinovat ca să-i pedepsească pe părinții lui pentru un păcat atât de mic, încât nici nu-şi dau seama că l-au comis?

— Conştiința mea e curată, spun cu hotărâre.

— Şi a mea, spune el repede – prea repede.

Dar conştiința mea nu e curată. În noaptea aceea cad în genunchi în fața crucifixului şi, în sfârşit, mă rog cu adevărat – nu visez la Arthur şi nici nu încerc să-mi amintesc de mama. Închid ochii şi mă rog.

„Doamne, a fost o promisiune făcută pe patul de moarte", spun încet. „Mi-a cerut s-o fac. Am făcut-o pentru binele Angliei. Am făcut-o pentru a îndruma regatul şi noul rege pe calea Bisericii. Am făcut-o pentru a apăra Anglia de mauri şi de păcat. Ştiu că mi-a adus avuție şi tronul, dar nu am făcut-o pentru câştig. Dacă e un păcat, Doamne, atunci arată-mi acum. Dacă n-ar trebui să fiu soția lui, spune-mi acum. Pentru că eu cred că am făcut ce se cuvenea, că acum fac ce se cuvine. Şi cred că Tu nu l-ai lua de lângă mine pe fiul meu ca să mă pedepseşti pentru asta. Cred cu tărie că eşti un Dumnezeu milostiv. Şi cred că am făcut ceea ce trebuie pentru Arthur, pentru Henric, pentru Anglia şi pentru mine.

Mă sprijin pe călcâie şi aştept îndelung, un ceas sau poate mai mult, în caz că Dumnezeul meu, al mamei mele, va dori să-mi vorbească, chiar dacă e înfuriat.

Nu doreşte.

Aşa că voi crede în continuare, crezând că am dreptate.

Arthur a avut dreptate să-mi ceară să-i promit, eu am avut dreptate să mint, mama a avut dreptate să spună că e dorința lui Dumnezeu ca eu să fiu regina Angliei şi, orice s-ar întâmpla, nimic nu poate schimba asta.

Lady Margaret Pole vine să stea cu mine în seara asta, ultima seară de izolare, şi se aşază pe scăunelul aflat de cealaltă parte a căminului, destul de aproape cât să putem vorbi fără a fi auzite.

— Am să vă spun ceva, îmi zice.

O privesc şi îmi dau seama îndată, după chipul ei liniştit, că s-a întâmplat ceva rău.

— Spune-mi, îi cer în grabă.

Ea schițează o mică strâmbătură de dezgust.

— Îmi pare rău să vin la voi cu bârfele curții.

— Bine. Spune-mi.

— E vorba de sora Ducelui de Buckingham.

— Elizabeth? întreb, gândindu-mă la femeia frumoasă care venise la mine îndată ce aflase că urma să devin regină şi mă întrebase dacă îmi poate fi doamnă de companie.

— Nu, Anne.

Dau din cap; e vorba de sora mai mică a lui Elizabeth; o fetişcană cu ochi negri care sclipesc ştrengăreşte. Adoră compania bărbaților. Este foarte îndrăgită la curte printre tineri, dar – cel puțin când sunt de față – se poartă cu toată grația şi modestia unei tinere doamne din cea mai nobilă familie din ținut, aflată în serviciul reginei.

— Ce-i cu ea?

— Se întâlneşte cu William Compton, fără să fi spus nimănui. S-au întâlnit în secret. Fratele ei e foarte supărat. I-a spus soțului ei, iar acesta e cu adevărat furios că ea îşi pune în pericol reputația şi bunul lui nume ca să flirteze cu prietenul regelui.

Rămân pe gânduri o clipă. William Compton e unul dintre cei mai nesăbuiți prieteni ai lui Henric, cei doi sunt de

nedespărțit.

— Probabil că William urmărea doar să se distreze, spun. E un seducător.

— S-a descoperit că ea a dispărut în timpul unui bal mascat, în timpul unei cine şi, altădată, o zi întreagă în timp ce curtea se afla la vânătoare.

Dau din cap. E mult mai grav decât crezusem.

— Există vreo dovadă că sunt amanți?

Ea ridică din umeri.

— Cu siguranță, fratele ei, Edward Stafford, e furios. I s-a plâns lui Compton şi s-au certat. Regele i-a luat apărarea lui Compton.

Îmi strâng buzele, ca să nu dau drumul vreunei obiecții iritate. Ducele de Buckingham e unul dintre cei mai vechi prieteni ai familiei Tudor, are pământuri întinse şi mulți servitori credincioşi. A venit să mă întâmpine, alături de prințul Harry, cu mulți ani în urmă, iar acum e în grațiile regelui, e cel mai important om din ținut. Mi-a fost întotdeauna prieten bun. Chiar şi când am ajuns în dizgrație, el tot a avut un zâmbet şi o vorbă bună pentru mine. În fiecare vară mi-a trimis în dar vânat şi de multe ori era singura carne pe care o aveam pe masă. Henric nu se poate certa cu el ca şi cum ducele ar fi un negustor, iar Henric, un fermier ursuz. E vorba de rege şi de cel mai important nobil din Anglia. Bătrânul rege Henric nici n-ar fi reuşit să ajungă pe tron fără sprijinul lui Buckingham. Neînțelegerile dintre ei nu sunt o chestiune privată, ci un dezastru pentru țară. Dacă Henric ar avea un dram de judecată, nu s-ar fi implicat într-o ceartă meschină între curteni. Lady Margaret îmi face semn din cap că nu e nevoie să spun nimic; înțelege că sunt nemulțumită.

— Chiar nu pot să plec o clipă de la curte fără ca doamnele mele să iasă pe fereastra dormitorului, ca să alerge după bărbați?

Ea se apleacă şi mă bate uşor pe mână.

— E limpede că nu. E o curte tânără, nesăbuită, Alteţă, şi au nevoie de voi ca să-i controlaţi. Regele i-a spus cuvinte grele ducelui, iar ducele e jignit. William Compton spune că n-o să sufle o vorbă despre asta, aşa că toţi se gândesc la ce e mai rău. Anne e ţinută închisă de soţul ei, Sir George, nimeni n-a văzut-o azi. Mă tem că atunci când veţi ieşi din izolare, nu-i va permite să vă slujească, şi atunci onoarea voastră va avea de suferit.

Se opreşte puţin, apoi continuă:

— M-am gândit că e mai bine să aflaţi acum, decât să vă ia prin surprindere mâine-dimineaţă. Chiar dacă nu-i frumos să răspândeşti asemenea bârfe.

— E ridicol, spun. O să mă ocup de asta mâine, când ies din izolare. Dar oare ce e în mintea lor? Parcă ar fi în curtea şcolii! Lui William ar trebui să-i fie ruşine şi mă mir că Anne poate să-şi uite locul în asemenea măsură încât să alerge după el. Şi soţul ei cine se crede s-o ţină prizonieră? Vreun cavaler din Camelot?

Regina Katherine a ieşit din izolare fără să facă un anunţ formal şi s-a întors în odăile ei obişnuite de la Palatul Greenwich.

Nu se putea ţine o slujbă religioasă pentru a sărbători întoarcerea ei la viaţa obişnuită, de vreme ce nu existase nicio naştere. Nu avea să aibă loc un botez, de vreme ce nu era niciun prunc de botezat. A ieşit din încăperea întunecată fără o vorbă, ca şi cum ar fi suferit de vreo boală secretă şi ruşinoasă, şi toţi se prefăceau că lipsise doar câteva ceasuri, nu aproape trei luni.

Doamnele ei, care se obişnuiseră cu un ritm de viaţă mai lent cât regina se retrăsese, s-au adunat iute în camerele ei, iar servitoarele au venit degrabă să aducă ierburi proaspete de presărat pe jos şi lumânări noi.

Katherine a surprins privirile furişe ale câtorva doamne şi

şi-a închipuit că şi ele au ceva pe conştiinţă, că se purtaseră necuviincios în absenţa ei; dar apoi şi-a dat seama că şoaptele lor se opreau ori de câte ori îşi ridica capul. Era limpede că se întâmplase ceva mult mai grav decât ruşinea Annei; şi, la fel de limpede, nimeni nu avea de gând să-i spună.

I-a făcut semn uneia dintre doamne, Lady Madge, să se apropie.

— Lady Elizabeth nu vine în dimineaţa aceasta? o întrebă, văzând că sora mai mare din familia Stafford lipsea.

Fata roşi până în vârful urechilor.

— Nu ştiu, se bâlbâi. Nu cred.

— Unde este? întrebă Katherine.

Fata privi disperată în jur după ajutor, dar celelalte doamne din încăpere erau dintr-odată foarte absorbite de cusăturile, broderiile şi cărţile lor. Elizabeth Boleyn împărţea o mână de cărţi cu atâta atenţie, de parcă ar fi pariat o avere.

— Nu ştiu unde e, mărturisi fata.

— În camera doamnelor? sugeră Katherine. În camerele Ducelui de Buckingham?

— Cred că a plecat, spuse fata cu curaj.

Cineva scoase o exclamaţie, apoi se lăsă tăcerea.

— A plecat? întrebă Katherine privind în jur. Are cineva de gând să-mi spună ce se întâmplă? întrebă ea pe un ton destul de liniştit. Unde a plecat Lady Elizabeth? Şi cum a putut să plece fără permisiunea mea?

Fata făcu un pas înapoi. Chiar atunci, Lady Margaret Pole intră în cameră.

— Lady Margaret, i se adresă Katherine cu blândeţe. Madge tocmai îmi spunea că Lady Elizabeth a plecat de la curte fără permisiunea mea şi fără să-şi ia rămas-bun. Ce se petrece?

Katherine simţi cum îi îngheaţă zâmbetul pe buze când

vechea ei prietenă clătină din cap, iar Madge se aşeză uşurată la locul ei.

— Ce se întâmplă? întrebă Katherine mai încet.

Pe furiş, toate doamnele s-au aplecat să audă cum Lady Margaret îi povestea ultimele întâmplări.

— Mă tem că regele şi Ducele de Buckingham s-au certat rău, spuse ea lin. Ducele a plecat de la curte şi şi-a luat surorile cu el.

— Dar sunt doamnele mele de companie. Sunt în slujba mea. Nu pot pleca fără permisiunea mea.

— Într-adevăr, au greşit, spuse Margaret.

Ceva din felul în care şi-a împreunat mâinile în poală şi a rămas pe loc, nemişcată, i-a dat de înțeles lui Katherine că nu e o idee bună să stăruie.

— Şi ce-ați făcut cât am fost plecată? le întrebă Katherine pe doamne, încercând să destindă atmosfera.

Dintr-odată, se sfiiră toate.

— Ați învățat vreun cântec nou? Ați dansat la vreun bal mascat? le întrebă Katherine.

— Ştiu eu un cântec nou, se oferi o fată. Să-l cânt?

Katherine aprobă din cap şi imediat o altă doamnă luă o lăută. Parcă toți se grăbeau s-o distreze. Katherine zâmbea şi bătea ritmul cu mâna pe brațul fotoliului. Crescuse la o curte de uneltitori şi ştia că ceva nu era deloc în ordine.

S-au auzit paşi apropiindu-se, iar gărzile lui Katherine au deschis uşa, să intre regele şi alaiul lui. Doamnele s-au ridicat în picioare, şi-au aranjat fustele, şi-au muşcat buzele ca să le înroşească şi au început să strălucească, pline de speranță. Cineva a râs vesel, fără niciun motiv. Henric intră cu pas apăsat, încă îmbrăcat în hainele de călărie, înconjurat de prieteni, la brațul lui William Compton.

Katherine văzu din nou schimbarea pe care o suferise soțul ei. Nu s-a repezit s-o ia în brațe şi s-o sărute pe obraji. Nici n-a venit până în mijlocul încăperii, să-i facă o

plecăciune. A intrat lipit de prietenul lui cel mai bun, aproape ascunzându-se unul în spatele celuilalt, ca nişte băieți prinşi făcând rele: în parte ruşinați, în parte lăudăroşi. Văzând privirea aspră a lui Katherine, Compton s-a îndepărtat cu stângăcie, iar Henric şi-a salutat soția fără entuziasm, cu privirea plecată, i-a luat mâna, apoi a sărutat-o pe obraz, nu pe gură.

— Te simți bine acum? a întrebat-o.

— Da, îi răspunse ea calmă. Destul de bine. Şi voi, Alteță?

— Ah, spuse el fără griji. Mă simt bine. Am făcut o partidă straşnică de vânătoare azi. Mi-ar fi plăcut să vii cu noi. Aproape că am ajuns în Sussex, cred.

— Voi ieşi mâine, îi promise Katherine.

— Te simți destul de bine pentru asta?

— Mă simt bine, îi repetă ea.

El păru uşurat.

— Credeam că te vei simți rău luni întregi, izbucni el.

Ea clătină din cap zâmbind, întrebându-se cine-i spusese una ca asta.

— Hai să mâncăm, spuse ea. Mor de foame.

El o luă de mână şi o conduse până în sala cea mare. Alaiul i-a urmat fără să țină cont de etichetă. Katherine auzea şoaptele lor exaltate. Şi-a aplecat capul spre Henric, asigurându-se că nu-i aude nimeni cuvintele.

— Am auzit că au fost ceva certuri la curte.

— Ah, deja ai aflat de mica noastră furtună, nu-i aşa? spuse el.

Vorbea prea tare, era prea vesel. Juca rolul unui om care nu are nimic pe conştiință. A râs peste umăr şi a căutat din priviri pe cineva care să se alăture veseliei lui silite. Jumătate de duzină de bărbați şi femei au zâmbit, bucuroşi să-i împărtăşească buna-dispoziție.

— E şi nu e ceva. M-am certat cu bunul tău prieten, Ducele de Buckingham. A plecat furios de la curte!

Începu din nou să râdă, chiar mai tare, privind-o pieziş, ca să vadă dacă ea zâmbea, încercând să-şi dea seama dacă aflase.

— Chiar aşa? întrebă Katherine cu răceală.

— M-a insultat, spuse Henric, încercând să pară jignit. Poate să rămână unde e până e gata să-şi ceară scuze. E un om atât de înfumurat. Crede mereu că le ştie pe toate. Şi Elizabeth, sora lui morocănoasă, n-are decât să plece şi ea.

— E o doamnă de onoare minunată şi o companie plăcută pentru mine, remarcă Katherine. Mă aşteptam să mă întâmpine azi. N-am avut nimic de împărțit cu ea şi nici cu sora ei, Anne. Înțeleg că nici tu?

— Totuşi sunt profund nemulțumit de fratele lor, spuse Henric. Pot să plece toți.

Katherine se opri şi trase aer în piept.

— Ea şi sora ei sunt în slujba mea, spuse ea. Am dreptul să-mi aleg şi să-mi dau afară singură doamnele de onoare.

Îi citi imediat furia copilărească pe chip.

— Îmi faci o favoare dacă le dai afară din serviciul tău! Ce tot zici de drepturi! Să nu aud de drepturi între noi!

Alaiul din urma lor fu imediat cuprins de tăcere. Toți erau nerăbdători să asculte prima ceartă a perechii regale.

Katherine îi lăsă mâna şi înconjură masa principală, ca să-şi ocupe locul. A câştigat astfel puțin timp în care şi-a impus să-şi păstreze calmul. Când el a venit să se aşeze pe locul de alături, ea a tras aer în piept şi i-a zâmbit.

— Cum doreşti, îi spuse nepăsător. N-am preferințe prea mari legate de asta. Dar cum să conduc o curte cum se cade dacă le dau afară pe tinerele din familii bune, care n-au greşit cu nimic?

— N-ai fost aici, aşa că nu ai de unde să ştii ce-a făcut sau ce n-a făcut!

Henric îşi răscoli mintea ca să mai găsească un motiv să se plângă şi îl descoperi. Le făcu semn curtenilor să se

aşeze, apoi îşi ocupă şi el locul.

— Te-ai închis acolo timp de luni întregi. Eu ce să mă fac fără tine? Cum să meargă lucrurile, dacă tu pleci şi laşi totul de izbelişte?

Katherine dădu din cap, rămânând senină. Îşi dădea foarte bine seama că toţi ochii erau aţintiţi asupra ei, ca o lupă cu care se dă foc unei bucăţi de hârtie fină.

— N-am plecat ca să mă distrez, remarcă ea.

— A fost foarte greu pentru mine, spuse el, luându-i vorbele ca atare. Foarte greu. Ţie ţi-a fost uşor, ai stat în pat săptămâni în şir, dar cum să conduci o curte, dacă regina lipseşte? N-a avut cine să le disciplineze pe doamnele tale, nimeni nu ştia ce are de făcut, eu nu puteam să te văd, a trebuit să dorm singur…

Se opri.

Katherine îşi dădu seama cu întârziere că în spatele fanfaronadei lui se ascundea o durere adevărată. În egoismul lui, preschimbase durerea şi teama ei îndelungă într-o problemă pentru el însuşi. Reuşise să transforme izolarea ei – care nu se încheiase cu un prunc – în ideea că ea îl părăsise de bunăvoie, că îl lăsase să conducă o curte strâmbă; se simţea dezamăgit de ea.

— Cred că ai putea măcar să faci ce-ţi cer, spuse el arţăgos. Am avut destule greutăţi în ultimele luni. Toate astea mă pun într-o lumină proastă, mă fac să par un neghiob. Şi tu nu mă ajuţi deloc.

— Prea bine, spuse Katherine împăciuitor. Le voi da afară pe Elizabeth şi pe sora ei, Anne, dacă mi-o ceri tu. Sigur că da.

Henric îşi regăsi zâmbetul, ca soarele care se iveşte din spatele norilor.

— Da. Şi acum, că te-ai întors, toate pot reveni la normal.

Nicio vorbă pentru mine, nicio vorbă de alinare, niciun gând înţelegător. Aş fi putut să mor încercând să-i aduc copilul pe

lume. Fără copil, trebuie să îndur tristețea, durerea şi teama adâncă de păcat. Dar el nu se gândeşte la mine nicio clipă.

Reuşesc să-i zâmbesc la rândul meu. Ştiam de când m-am căsătorit cu el că e doar un băiat egoist şi ştiam că va deveni un bărbat egoist. Mi-am propus să-l călăuzesc şi să-l ajut să devină un om mai bun, cât de bun se poate. Sigur vor mai fi clipe când voi crede că nu reuşeşte să fie omul care ar trebui să fie. Şi când vine un astfel de moment, ca acum, trebuie să văd în asta nereuşita mea de a-l călăuzi cum trebuie. Trebuie să-l iert.

Fără iertarea mea, fără răbdarea mea pusă la încercare mai mult decât îmi închipuiam că e cu putință, căsătoria noastră ar fi mult mai rea. E întotdeauna gata să fie nemulțumit de femeia care are grijă de el – a învățat asta de la bunica lui. Iar eu, să mă ierte Dumnezeu, mă duc prea repede cu gândul la soțul pe care l-am pierdut şi nu la cel pe care l-am câştigat. Nu e bărbatul care era Arthur şi nu va fi niciodată regele care ar fi fost Arthur. Dar este soțul şi regele meu şi trebuie să-l respect.

Chiar aşa stau lucrurile: îl voi respecta, indiferent dacă merită sau nu.

Curtea a rămas abătută în timpul micului dejun. Puțini au reuşit să-şi abată privirile de la masa regală, unde sub baldachinul aurit regele şi regina vorbeau, aşezați pe tronurile lor, părând că s-au împăcat.

— Dar ea a aflat? întrebă unul dintre curteni, în şoaptă, o doamnă din suita reginei Katherine.

— Cine să-i spună? răspunse ea. Dacă Maria de Salinas şi Lady Margaret nu i-au spus deja, atunci nu ştie. Îmi pun cerceii rămăşag.

— S-a făcut, răspunse el. Pun pariu pe zece şilingi că o să afle.

— Până când?

— Mâine, spuse el.

Am mai aflat câte ceva când m-am uitat pe registrele de cheltuieli din perioada mea de retragere. În primele zile de după plecarea mea nu s-au făcut cheltuieli prea mari. Dar după aceea, banii pentru distracții au început să curgă. Erau note de plată de la muzicieni şi actori care făceau repetiții pentru spectacolele care aveau să se țină cu prilejul naşterii copilului, note de plată de la organist, de la corişti, de la postăvarii care făureau flamuri şi drapele şi de la servitoarele tocmite pentru a curăța cristelnița de aur. Apoi erau note de plată pentru costume de bal din țesătură scumpă, verde, pentru menestrelii care îi cântaseră sub fereastră lui Lady Anne, pentru un scrib care să copieze textul unui cântec nou compus de rege, pentru repetițiile dinaintea balului mascat şi dansului de 1 Mai şi pentru costumele a trei doamne, care, alături de Lady Anne, aveau să joace rolul Frumoasei Inabordabile.

M-am ridicat de la masa unde studiasem registrele şi m-am dus la fereastră, să privesc grădina. Ridicaseră un ring pentru lupte, iar tinerii de la curte erau doar în cămăşi. Henric şi Charles Brandon îşi încleştaseră brațele, ca fierarii la bâlci. Am rămas să privesc cum Henric îi pune piedică prietenului său şi-l trânteşte la pământ, apoi se aşază deasupra lui cu toată greutatea, ca să-l țintuiască. Prințesa Mary l-a aplaudat, întreaga curte l-a ovaționat.

M-am întors de la fereastră. Am început să mă întreb dacă Lady Anne chiar se dovedise inabordabilă. M-am întrebat cât s-au veselit ei în dimineața de 1 Mai, când eu m-am trezit singură, tristă, în tăcere, fără ca nimeni să-mi cânte la fereastră. Şi de ce ar plăti curtea regală pentru cântăreții tocmiți de Compton ca să-şi seducă ultima iubită?

Regele a chemat-o pe regină în camerele lui, după-amiază. Primise câteva mesaje de la Papă şi dorea să-i ceară sfatul. Katherine s-a aşezat lângă el, a ascultat ce avea de raportat solul şi s-a întins să-i şoptească ceva la ureche soțului său.

Acesta dădu din cap.

— Regina tocmai îmi aminteşte de alianţa noastră vestită cu Veneţia, spuse el cu înfumurare. Şi nici nu era nevoie să-mi amintească. N-am uitat. Vă puteţi încrede în hotărârea noastră de neclintit de a proteja Veneţia – şi chiar întreaga Italie – de ambiţiile regelui francez.

Ambasadorii dădură din cap cu respect.

— Vă voi înmâna o scrisoare în legătură cu această chestiune, spuse Henric maiestuos.

Ei au făcut o plecăciune şi s-au retras.

— Le vei scrie? o întrebă pe Katherine.

Ea îi făcu semn că da.

— Sigur, spuse ea. Te-ai descurcat de minune.

Henric zâmbi, încântat că regina îl aproba.

— E mult mai bine când eşti tu aici, spuse el. Nimic nu merge când eşti plecată.

— Ei bine, acum m-am întors, spuse ea punându-i o mână pe umăr.

Îi simţi muşchii puternici sub atingerea ei. Henric era bărbat de-acum, avea forţa unui bărbat.

— Dragul meu, regret atât de mult că te-ai certat cu Ducele de Buckingham.

Simţi cum umărul lui coboară, cum se scutură ca să scape de atingerea ei.

— N-are importanţă, spuse el. O să mă implore să-l iert şi o să dăm totul uitării.

— Dar poate că s-ar putea întoarce la curte, spuse ea. Fără surorile lui, dacă nu vrei să le mai vezi.

Fără înţeles, el dădu drumul unui hohot de râs lipsit de veselie.

— O, adu-i pe toţi înapoi, neapărat, spuse el. Dacă aceasta e dorinţa ta, dacă crezi că asta te va face fericită. N-ar fi trebuit să te retragi. Nu exista niciun copil, oricine putea să-şi dea seama că n-o să se nască niciun copil.

Era atât de uimită de cuvintele lui, încât rămăsese fără cuvinte.

— Ce legătură are cu retragerea mea?

— Nu s-ar fi întâmplat nimic, dacă n-ai fi plecat. Dar toţi ştiau că n-o să vină niciun copil pe lume. A fost doar timp pierdut.

— Chiar medicul tău...

— Ce ştie el? Ştie doar ce-i spui tu.

— M-a asigurat că...

— Doctorii nu ştiu nimic! izbucni el dintr-odată. Femeia le spune întotdeauna ce e de spus; toată lumea ştie asta. Iar o femeie poate spune orice. E un copil? Nu e? E fecioară? Nu e? Numai femeia poate şti, iar noi, restul, suntem păcăliţi.

Katherine simţi că gândurile ei o iau razna încercând să-şi dea seama de ce se simţea Henric jignit şi ce-ar fi putut ea să spună.

— Am avut încredere în doctorul tău, spuse ea. Era foarte sigur. M-a asigurat că eram grea, aşa că m-am retras pentru naştere. Data viitoare o să ştiu mai bine. Îmi pare cu adevărat rău, iubitule. M-au îndurerat mult toate aceste lucruri.

— Mă face să par un neghiob! se plânse el. Nu-i de mirare că am...

— Ce-ai făcut? Ce e?

— Nimic, spuse Henric posac.

— E o după-amiază aşa de plăcută. Hai la o plimbare, le spun doamnelor mele cu blândeţe. Lady Margaret mă va însoţi.

Ieşim, mi se aduc mănuşile şi capa mi se aşază pe umeri. Cărarea de lângă râu e udă şi alunecoasă, iar Lady Margaret mă ia de braţ şi coborâm treptele împreună. Primulele înflorite în gardurile-vii seamănă cu untul bătut, iar soarele străluceşte. Pe râu sunt lebede albe, care se dau la o parte ca prin minune când trece câte o luntre. Respir adânc. Mă simt

atât de bine că am ieşit din camera aceea minusculă şi că soarele îmi încălzeşte din nou faţa, încât nu prea-mi vine să aduc vorba despre Lady Anne.

— Tu ştii ce s-a petrecut, nu-i aşa? o întreb scurt.

— Am auzit ceva bârfe, îmi răspunde ea fără şovăială. Nimic sigur.

— Ce l-a înfuriat atât de tare pe rege? o întreb. L-a necăjit faptul că m-am retras pentru naştere, e furios pe mine. Ce-l nelinişteşte într-atât? Cu singuranţă nu e vorba despre faptul că fata Stafford a flirtat cu Compton, e adevărat?

Lady Margaret e serioasă.

— Regele ţine mult la William Compton, îmi spune. Îl deranjează când prietenul lui e ofensat.

— Mie mi se pare că ofensa e chiar de partea cealaltă. Cei dezonoraţi sunt Lady Anne şi soţul ei. Aş fi crezut că regele s-ar înfuria pe William. Lady Anne nu e o fată pe care s-o înghesui la adăpostul unui zid. Sunt la mijloc familia ei şi cea a soţului ei. Sunt sigură că regele i-a spus lui Compton să se poarte cum se cuvine.

Lady Margaret ridică din umeri.

— Nu ştiu, spune ea. Niciuna dintre fete nu suflă o vorbă. Sunt tăcute, de parcă s-ar fi întâmplat ceva foarte grav.

— De ce, dacă nu e vorba despre mai mult decât o aventură prostească? Despre tineri înflăcăraţi la venirea primăverii?

Ea clatină din cap.

— Adevărul e că nu ştiu. Aşa se spune. Dar, dacă e vorba de un simplu flirt, de ce s-a simţit ducele atât de jignit? De ce să se certe cu regele pentru asta? De ce nu râd fetele de Anne pentru că a fost prinsă?

— Şi mai e ceva... îi spun.

Ea tace, mă aşteaptă.

— De ce să plătească regele pentru curtea pe care i-o făcea Compton? Toate cheltuielile pentru muzicieni sunt trecute în

registrele curții.

Se încruntă.

— De ce-ar încuraja una ca asta? Cu siguranță, regele știa că ducele se va simți adânc jignit.

— Iar Compton a rămas în continuare în grațiile regelui?

— Sunt inseparabili.

Dau glas gândului care-mi apasă inima, ca un sloi de gheață.

— Deci crezi că Compton e doar un paravan, iar adevărata aventură e între rege – soțul meu – și Lady Anne?

Citesc pe chipul grav al lui Lady Margaret că și ea se teme de același lucru.

— Nu știu, spune ea, sinceră ca întotdeauna. Cum spuneam, fetele nu-mi suflă o vorbă și n-am întrebat pe nimeni despre așa ceva.

— Fiindcă ți-e teamă că răspunsul nu-ți va plăcea?

Ea dă din cap. Mă întorc încet și pornim înapoi de-a lungul râului, în tăcere.

Katherine și Henric s-au îndreptat spre sala pentru cină în fruntea alaiului și s-au așezat unul lângă celălalt, sub baldachinul regal aurit, ca întotdeauna. În acea seară venise un grup neobișnuit de cântăreți, de la curtea franceză; cântau fără acompaniament instrumental, foarte corect și pe o duzină de voci. Muzica era foarte complicată și frumoasă, iar Henric era absorbit. Când aceștia s-au oprit, i-a aplaudat și le-a cerut să repete cântecul. Ei au zâmbit văzând cât era de entuziasmat și au cântat din nou. El le-a cerut să-l cânte încă o dată, apoi a cântat partea tenorului fără nicio greșeală.

A fost rândul lor să-l aplaude și să-l invite să li se alăture pentru a cânta piesa pe care o învățase atât de repede. De pe tron, Katherine s-a aplecat ușor în față și a zâmbit când tânărul și frumosul ei soț a început să cânte cu glas tineresc și limpede, iar doamnele de la curte l-au aplaudat în semn

de apreciere.

Când muzicienii au început să cânte, iar curtea să danseze, Katherine a coborât de pe platforma înălțată, unde se afla masa regală, ca să danseze cu Henric, cu un aer fericit şi un zâmbet cald. Henric, încurajat de ea, a dansat ca un italian – cu paşi rapizi şi grațioşi şi cu salturi înalte. Katherine a bătut din palme încântată şi a cerut încă un dans, părând să nu fi avut vreodată o grijă în toată viața ei. Una dintre doamnele ei de onoare s-a aplecat către curteanul cu care pariase că regina va afla totul.

— Cred că am să-mi păstrez cerceii, spuse ea. A păcălit-o. A luat-o drept neroadă şi acum el e o pradă uşoară pentru toți. L-a scăpat din mână.

Aştept până rămânem singuri, apoi până când se împreunează cu mine, cu bucuria şi nerăbdarea lui dintotdeauna, pe urmă mă strecor din pat şi-i aduc o cupă cu bere slabă.

— Spune-mi adevărul, Henric, îi zic fără ocoliş. Care e adevăratul motiv pentru care te-ai certat cu Ducele de Buckingham şi ce ai avut de împărțit cu sora lui?

Felul cum îşi fereşte iute privirea îmi spune mai mult decât orice cuvinte. Are de gând să mă mintă. Îi aud vorbele – o poveste despre un bal mascat la care toți purtau măşti, iar doamnele dansau cu ei, iar Compton şi Anne dansau împreună – şi îmi dau seama că minte.

Mă doare mai mult decât aş fi crezut că mă poate durea ceva venit din partea lui. Suntem căsătoriți de aproape un an – luna viitoare se împlineşte un an – şi până acum m-a privit întotdeauna în ochi, cu toată tinerețea şi sinceritatea. N-am auzit niciodată altceva decât adevărul în glasul lui; era lăudăros, desigur, înfumurat ca orice tânăr, dar niciodată nu-i tremura vocea şi nu încerca să mă amăgească, aşa cum face acum. Mă minte, iar eu aş prefera să îmi mărturisească deschis, în loc să se uite la mine cu ochii lui albaştri şi dulci,

de băiețel, şi să aibă gura plină de minciuni.

Îl opresc, nu mai pot răbda să-l ascult.

— Ajunge, îi spun. Am aflat destul cât să îmi dau seama că ce spui nu e adevărat. Era amanta ta, nu-i aşa? Iar Compton, prietenul şi paravanul tău.

E înspăimântat.

— Katherine...

— Spune-mi odată adevărul.

Buzele îi tremură. Nu e în stare să recunoască ce a făcut.

— N-am vrut să...

— Ştiu că n-ai vrut, îi spun. Sunt convinsă că ai fost ispitit.

— Ai fost plecată atât de mult...

— Ştiu.

Se lasă o tăcere apăsătoare. Crezusem că mă va minți, iar eu îl voi descoperi şi-l voi forța să-şi recunoască minciunile şi adulterul; crezusem că voi fi o regină războinică, mânată de furie îndreptățită. Dar nu simt decât tristețe şi gustul înfrângerii. Dacă Henric nu-mi poate rămâne credincios când mă retrag să dau naştere pruncului nostru, pruncului de care avem atâta nevoie, atunci cum să-mi fie credincios până la moarte? Cum îşi va respecta jurământul de a le da la o parte pe celelalte femei, dacă el e aşa de uşor de ispitit? Ce pot să fac? Ce-ar putea face o femeie al cărei soț e aşa de netot încât să prefere o femeie pentru o clipă, în locul celei de care e legat pe vecie?

— Soțul meu drag, e o mare greşeală, îi spun cu tristețe.

— Am făcut-o pentru că aveam îndoieli cumplite. M-am gândit pentru o clipă că nu suntem soț şi soție, mărturiseşte el.

— Ai uitat că suntem căsătoriți? îl întreb, nevenindu-mi să cred ce aud.

— Nu!

Îşi ridică privirea, iar ochii îi sunt plini de lacrimi. Pe chip i se citeşte părerea de rău.

— M-am gândit că, de vreme ce căsătoria noastră nu e validă, n-am de ce să respect jurămintele.

Sunt uimită de ce-mi spune.

— Căsătoria noastră? De ce să nu fie validă?

El clatină din cap. Îi e prea ruşine să vorbească. Îl forțez.

— De ce să nu fie?

Cade în genunchi lângă patul meu şi-şi ascunde fața în aşternuturi.

— Mi-a plăcut şi am dorit-o, iar ea mi-a spus nişte lucruri care m-au făcut să mă simt...

— Să te simți cum?

— M-au făcut să mă gândesc...

— La ce?

— Dacă nu erai fecioară când ne-am căsătorit?

Dintr-odată, mă neliniştesc ca un răufăcător la locul crimei, ca un ucigaş care vede cum trupul neînsuflețit sângerează în prezența lui.

— Ce vrei să spui?

— Ea era fecioară...

— Anne?

— Da. Sir George e neputincios. Toată lumea ştie asta.

— Adevărat?

— Da. Deci era fecioară. Şi nu era...

Îşi îngroapă chipul în cearşafuri.

— N-a fost ca tine. Ea a...

Nu-şi găseşte cuvintele.

— A țipat de durere. A sângerat, m-am speriat când am văzut atâta sânge. Chiar a fost mult...

Se opreşte din nou.

— N-a putut să meargă până la capăt prima dată. A trebuit să mă opresc. A plâns, iar eu am ținut-o în brațe. A fost fecioară. Asta înseamnă să te culci prima dată cu o fecioară. Am fost primul ei iubit. Am fost sigur de asta. Primul ei iubit.

Se lasă o tăcere lungă, apăsătoare.

— Te-a păcălit, îi spun cu cruzime, călcând în picioare reputația ei şi sentimentele lui pentru ea, transformând-o în câteva cuvinte într-o târfă, iar pe el – într-un neghiob.

Totul pentru un bine mai însemnat.

El îşi ridică privirea, uimit.

— Chiar aşa?

— N-a durut-o chiar aşa de rău, s-a prefăcut doar, îi spun, clătinând din cap la adresa păcătoaselor tinere femei. E un truc vechi. Cu siguranță, avea o băşică plină cu sânge în mână, pe care a spart-o ca să împrăştie tot sângele. Sigur că a țipat. Sunt convinsă că s-a şi smiorcăit şi că a spus de la început că durerea e de neîndurat.

Henric e uimit.

— Chiar aşa a făcut.

— A vrut să te facă să-ți fie milă de ea.

— Dar chiar mi-a fost!

— Sigur că ți-a fost. A vrut să te convingă că i-ai luat fecioria, floarea ei, şi că eşti dator s-o protejezi.

— Chiar asta mi-a spus!

— A încercat să te prindă în cursă, îi spun. Nu era fecioară, doar se prefăcea. Eu eram fecioară când am venit în patul tău, iar prima noapte când ne-am iubit a fost simplă şi frumoasă, îți aminteşti?

— Da, spune el.

— N-am plâns şi nu m-am văitat, ca actorii pe scenă. Am fost liniştită şi iubitoare. Cu asta trebuie să faci comparație, îi spun. Am fost cu adevărat fecioară. Amândoi am fost prima iubire a celuilalt. N-a fost nevoie să jucăm vreun rol şi să exagerăm. Aminteşte-ți de acest adevăr, Henric, de dragul iubirii noastre. Ai fost păcălit de o prefăcută.

— Dar a spus... începe el.

— Ce-a spus?

Nu mi-e teamă. Sunt hotărâtă să n-o las pe Anne Stafford să desfacă ceea ce Dumnezeu şi mama au unit.

— A spus că sigur ai fost iubita lui Arthur.

Se opreşte, văzându-mi chipul palid de furie.

— Că te-ai culcat cu el şi că...

— Nu e adevărat.

— N-am ştiut.

— Nu e adevărat.

— Ah, da.

— Căsătoria mea cu Arthur nu s-a consumat. Am venit la tine fecioară. Ai fost primul meu iubit. Îndrăzneşte cineva să spună altceva?

— Nu, spune el repede. Nu. Nimeni n-o să te contrazică.

— Nici pe tine.

— Nici pe mine.

— Ar avea cineva curajul să-mi spună în faţă că nu sunt prima ta iubire, fecioară neprihănită, soţia ta adevărată şi regina Angliei?

— Nu, spune el din nou.

— Nici măcar tu.

— Nu.

— A făcut-o doar ca să mă acopere de ocară, îi spun furioasă. Şi unde se va opri scandalul? Vor îndrăzni şi să insinueze că nu ai dreptul la tron, fiindcă mama ta nu era fecioară în ziua nunţii?

El încremeneşte de uimire.

— Mama? Ce-i cu mama?

— Se spune că s-a culcat cu unchiul ei, cu Richard uzurpatorul, îi spun cu glas egal. Închipuie-ţi! Şi se mai spune că s-a culcat cu tatăl tău înainte de nuntă, înainte chiar să fie logodiţi. Se spune că nu era câtuşi de puţin fecioară în ziua nunţii, când şi-a purtat părul despletit şi s-a îmbrăcat în rochie albă. Se spune că s-a făcut de ruşine de două ori, că a fost o târfă pe tronul ţării. Şi noi le dăm voie să spună aşa ceva despre o regină? Vei permite să fii dezmoştenit din cauza unor asemenea bârfe? Sau eu? Sau fiul nostru?

Lui Henric i s-a tăiat răsuflarea de uimire. Şi-a iubit mama şi n-a privit-o niciodată până acum ca pe o fiinţă senzuală.

— N-ar fi... A fost cea mai... Cum e posibil...?

— Vezi? Asta se întâmplă, dacă le îngăduim oamenilor să spună vrute şi nevrute despre cei mai buni ca ei.

Îi formulez apoi legea menită să mă protejeze:

— Dacă-i permiţi cuiva să mă dezonoreze pe mine, scandalul nu se va mai sfârşi niciodată. Pe mine mă jigneşte, dar pe tine te ameninţă. Cine ştie unde se va opri, odată început? Scandalurile legate de regină clatină chiar şi tronul tău. Să nu zici că n-ai fost prevenit, Henric.

— Aşa a spus! exclamă el. Anne a spus că nu e păcat să mă culc cu ea pentru că nu eram cu adevărat căsătorit.

— Te-a minţit, îi răspund. S-a prefăcut fecioară şi m-a trădat.

Se înroşeşte de furie. Se simte uşurat că poate fi furios.

— Ce târfă! strigă el cu grosolănie. Ce târfă! M-a păcălit, m-a făcut să cred că... Ce şiretlicuri de stricată!

— Nu poţi să te încrezi în femeile tinere, îi spun încet. Acum, că eşti regele Angliei, trebuie să ai grijă, iubitul meu. Vor alerga după tine şi vor încerca să te vrăjească şi să te seducă, dar tu trebuie să-mi fii credincios. Am fost mireasa ta fecioară, am fost prima ta iubire. Sunt soţia ta. Nu mă părăsi.

Mă ia în braţe.

— Iartă-mă, îmi şopteşte cu glas spart.

— Nu vom mai aduce vorba despre asta, spun cu seriozitate. Nu voi răbda şi nu voi îngădui nimănui să ne acopere de ruşine pe mine sau pe mama ta.

— Nu, spune el înflăcărat. În faţa lui Dumnezeu. Nu vom mai vorbi despre asta şi nu vom îngădui nimănui s-o facă.

A doua zi dimineaţă, Henric şi Katherine s-au trezit împreună şi au plecat în tăcere la slujbă, în capela regelui. Katherine şi-a văzut duhovnicul şi a îngenuncheat să-şi mărturisească păcatele. N-a durat foarte mult, a observat

Henric; probabil nu avea păcate prea mari de mărturisit. Acest lucru l-a făcut să se simtă şi mai vinovat; confesiunea ei a durat atât de puțin, iar ea s-a întors cu chipul senin. Ştia că e o femeie pură ca o sfântă, la fel ca mama lui. Cu fața în palme, cuprins de remuşcări, s-a gândit nu numai că fusese întotdeauna credincioasă cuvântului dat, dar Katherine probabil că nu spusese în viața ei o minciună.

Plec la vânătoare împreună cu tot alaiul, îmbrăcată într-o rochie roşie de catifea, hotărâtă să le arăt tuturor că mă simt cum nu se poate mai bine, că m-am întors la curte, că totul va fi ca înainte. Avem parte de o urmărire lungă şi grea, un cerb puternic apucă pe o cale ocolită, împrejurul parcului uriaş, apoi câinii îl doboară în râu şi Henric intră în apă, să-i taie beregata. Pârâul se înroşeşte în jurul lui şi-i pătează hainele şi mâinile. Râd împreună cu ceilalți curteni, dar la vederea sângelui mi se întoarce stomacul pe dos.

Ne întoarcem acasă încet, iar eu mă chinui să-mi păstrez surâsul, ca să ascund faptul că sunt obosită şi că mă dor coapsele, burta şi spatele. Lady Margaret îşi mână calul alături de al meu şi mă priveşte.

— Ar fi bine să vă odihniți după-amiază.

— Nu pot, îi răspund scurt.

Nu trebuie să întrebe de ce. A fost prințesă odată, ştie că o regină trebuie să se arate, chiar dacă se simte rău.

— Mi s-a spus povestea, dacă vreți să vă deranjați să ascultați una ca asta.

— Eşti o prietenă bună, îi zic. Spune-mi pe scurt. Cred că deja am aflat tot ce era mai rău.

— După ce ne-am retras pentru naştere, regele şi ceilalți tineri au început să meargă în oraş seara.

— Cu gărzi?

— Nu, singuri şi deghizați.

Îmi înăbuş un oftat.

— N-a încercat nimeni să-i împiedice?

— Contele de Surrey, Dumnezeu să-l aibă-n pază. Dar chiar şi fiii lui erau în grupul regelui şi nu întreceau măsura cu distracțiile; şi ştiți că regele nu permite să fie oprit de la ce-şi doreşte să facă.

Dau aprobator din cap.

— Într-o seară, s-au întors la curte deghizați şi s-au prefăcut că sunt negustori din Londra. Doamnele au dansat cu ei, a fost foarte distractiv. Eu nu eram de față în seara aceea, eram cu voi; cineva mi-a povestit a doua zi. N-am luat în seamă. Dar pare că unul dintre negustori a pus ochii pe Lady Anne şi a dansat cu ea toată noaptea.

— Henric, spun eu şi aud amărăciunea din propriu-mi glas.

— Da, dar toată lumea a crezut că e William Compton. Sunt aproape la fel de înalți şi purtau cu toții bărbi false şi pălării. Ştiți cum fac ei.

— Da. Ştiu cum fac.

— Pare că şi-au dat întâlnire, dar când ducele credea că sora lui e cu voi seara, ea de fapt se strecura afară, să-l întâlnească pe rege. Când nu s-a întors întreaga noapte, sora ei n-a mai rezistat. Elizabeth s-a dus la fratele ei şi i-a povestit ce făcea Anne. I-au spus totul soțului ei şi toți i-au cerut lui Anne să le spună cu cine se întâlnea, dar ea a spus că era vorba de Compton. Însă când ea lipsea şi ei credeau că e cu el, s-au întâlnit cu Compton. Şi atunci şi-au dat seama că nu era Compton, ci regele.

Clatin din cap.

— Îmi pare rău, draga mea, îmi spune Lady Margaret cu blândețe. E tânăr. Sunt sigură că nu e decât vanitos şi necugetat.

Dau din cap şi nu spun nimic. Îmi opresc brusc calul, care-şi freacă capul de mâinile mele fiindcă-i strâng prea tare hățurile. Mă gândesc la Anne, care țipă de durere când himenul îi e rupt.

— Dar e adevărat că soțul ei e neputincios? întreb. A fost

fecioară până acum?

— Aşa se spune, îmi răspunde sec Lady Margaret. Cine ştie ce se întâmplă în spatele uşilor închise ale dormitorului?

— Cred că se ştie bine ce se întâmplă în dormitorul regelui, spun cu amărăciune. N-au fost deloc discreţi.

— Aşa merg lucrurile întotdeauna, spune ea încet. Când te retragi pentru naştere, e normal să-şi ia o amantă.

Dau iar din cap. Acesta e adevărul. Dar mă uimeşte că acest adevăr mă răneşte atât de tare.

Ducele trebuie să fi fost foarte îndurerat, spun, gândindu-mă la demnitatea lui, la faptul că el îi aşezase pe Tudori pe tron, în primul rând.

— Da, spune ea.

Şovăie. Ceva din glasul ei îmi spune că e vorba de mai mult de-atât, de ceva ce nu e sigură că trebuie să-mi spună.

— Ce e, Margaret? Te cunosc destul încât să-mi dau seama că nu-mi spui tot.

— Elizabeth i-a spus ceva uneia dintre fete înainte să plece, adaugă ea.

— Ah?

— Elizabeth spune că pentru sora ei n-a fost doar o aventură care să ţină doar cât te retragi tu şi de care să uite apoi.

— Ce-ar putea fi mai mult de-atât?

— Credea că sora ei are ambiţii mai mari.

— Ce fel de ambiţii?

— Credea că-l va prinde pe rege în mrejele ei şi-l va păstra.

— Da, pentru un timp, spun pe un ton jignitor.

— Nu, mai mult, răspunde ea. El a adus vorba de iubire. E un tânăr romantic. A spus că va fi al ei până la moarte.

Îmi vede chipul şi se opreşte.

— Iartă-mă, n-ar fi trebuit să aduc vorba despre aşa ceva.

Mă gândesc la Anne Stafford ţipând de durere şi-i spunându-i că e fecioară, fecioară adevărată, că o durea prea

tare ca să meargă mai departe. Că el era prima ei iubire, singura. Ştiu cât trebuie să-ifi plăcut să audă asta.

Îmi opresc din nou calul, iar el se agită din cauza zăbalei.

— Ce vrei să spui când zici că avea ambiţii?

— Cred că-şi închipuia că, făcând parte dintr-o familie sus-pusă şi aflându-se în graţiile regelui, ar putea deveni marea doamnă a curţii engleze.

Clipesc.

— Şi eu?

— Cred că s-agândit că, odată cu trecerea timpului, el va îndrăgi-o mai mult decât pe tine. Cred că spera să te înlăture din inima lui.

Dau din cap.

— Şi, dacă eu aş fi murit la naştere, bănuiesc că se gândea că se va anula căsătoria ei neroditoare şi că s-ar fi putut căsători apoi cu el?

— Asta ar fi culmea ambiţiei sale, spune Lady Margaret. Dar s-au întâmplat lucruri şi mai stranii de atât. Elizabeth Woodville a ajuns pe tronul Angliei doar pentru că era frumoasă.

— Anne Stafford era doamna mea de onoare. Am ales-o pentru onoarea ei, printre altele. Cum rămâne cu datoria ei faţă de mine? Cu prietenia ei pentru mine? Nu s-a gândit nicio clipă la mine? Dacă ar fi fost în serviciul meu în Spania, am fi fost împreună zi şi noapte...

Mă opresc, n-am cuvinte să-i explic unei femei care s-a aflat toată viaţa sub privirile bărbaţilor despre siguranţa şi afecţiunea din harem.

Lady Margaret clatină din cap.

— Femeile sunt întotdeauna rivale, spune simplu. Dar până acum toată lumea a crezut că regele nu are ochi decât pentru tine. Acum toţi au aflat că nu e chiar aşa. Nu mai e nicio fată frumuşică în ţară care să nu creadă că poate pune mâna pe coroană.

— Coroana e încă a mea, subliniez.

— Dar fetele speră la ea, spune ea. E în firea lucrurilor.

— Vor fi nevoite să aştepte până mor, îi zic sumbru. Şi se prea poate să fie o aşteptare lungă, chiar şi pentru cea mai ambiţioasă dintre fete.

Lady Margaret dă din cap. Fac semn către cei din spate, iar ea priveşte în urmă. Doamnele de onoare sunt răspândite printre vânători şi curteni, râd şi flirtează. Henric le are alături pe prinţesa Mary şi pe una dintre doamnele ei de onoare. E o fată nou-venită la curte, tânără şi frumoasă. Fecioară, neîndoielnic. Altă fecioară frumoasă.

— Şi care dintre ele urmează? întreb cu amărăciune în glas. Când mă voi retrage din nou pentru naştere şi nu voi putea fi cu ochii pe ele, ca un şoim? Va fi una din familia Percy? Sau Seymour? Sau Howard? Sau Neville? Care dintre fete e următoarea care se va apropia de rege şi va încerca să-l vrăjească până o va duce în patul lui şi în locul meu?

— Unele dintre doamne te iubesc mult, spune ea.

— Iar altele se vor folosi de poziţia lor ca să se apropie de rege. Acum au văzut că se poate şi n-au decât să aştepte să li se ivească ocazia. Ştiu că cea mai scurtă cale până la rege trece prin odăile mele, că trebuie doar să pretindă că-mi sunt prietene credincioase şi că vor să fie în slujba mea. Întâi va pretinde că îmi e credincioasă, prietenă, dar tot timpul va pândi un prilej favorabil. Ştiu că una dintre ele o va face, doar că nu ştiu care.

Lady Margaret se apleacă în faţă şi-şi mângâie calul pe gât, cu un aer serios.

— Da, e de acord ea.

— Şi una dintre ele, una dintre multe altele, va fi destul de isteaţă încât să-i sucească regelui minţile, spun cu amărăciune. E tânăr şi înfumurat, uşor de dus de nas. Mai devreme sau mai târziu, una dintre ele îl va întoarce împotriva mea şi va dori să-mi ia locul.

Lady Margaret își îndreaptă spatele și mă privește în față, iar ochii ei cenușii sunt la fel de sinceri ca întotdeauna.

— Se *prea poate să fie așa; dar nu cred că poți face nimic să împiedici asta.*

— *Știu, spun cu înverșunare.*

— Am vești bune pentru tine, îi spuse Katherine lui Henric.

Deschiseseră ferestrele dormitorului, ca să intre aerul răcoros al nopții. Era o noapte caldă de sfârșit de mai, și, ca niciodată, Henric se hotărâse să se retragă devreme.

— Spune-mi veștile bune, o îndemnă el. Calul meu a început să șchiopăteze azi, iar mâine nu voi putea călări. Am nevoie de o veste bună.

— Cred că sunt grea.

Sări în capul oaselor în pat.

— Da?

— Așa cred, spuse ea zâmbind.

— Să dea Domnul! Chiar e adevărat?

— Sunt sigură.

— Lăudat fie Domnul! Mă voi duce la Walsingham în clipa când îl aduci pe lume pe fiul nostru. O să merg în genunchi până la Walsingham! O să mă târăsc cât e drumul de lung! O să port un costum de albul cel mai pur. O să-i dăruiesc Fecioarei noastre perle.

— Fecioara a fost tare bună cu noi, într-adevăr.

— Și vor ști cu toții că sunt un bărbat adevărat! Te-ai întors din izolare în prima săptămână din mai și în ultima deja ești grea. O să-și învețe lecția! Asta e dovada că sunt un soț adevărat.

— Așa e, spuse ea liniștit.

— Nu e prea devreme să fii sigură?

— Nu mi-a venit ciclul, am grețuri dimineața. Mi-au spus că e semn sigur.

— Dar tu ești sigură?

Nu era îndeajuns de diplomat să-şi aleagă cuvinte mai blânde pentru a-şi exprima neliniştile.

— De data asta eşti sigură? Eşti încredințată că nu greşeşti? Ea dădu din cap.

— Sunt sigură. Am toate semnele.

— Domnul fie lăudat! Ştiam că aşa va fi. Ştiam că o căsătorie înfăptuită în rai nu poate fi decât binecuvântată.

Katherine dădu din cap. Zâmbea.

— Vom merge încet în pelerinaj, iar tu nu vei mai vâna. Vom merge cu barca o parte din drum, sau cu luntrea.

— Cred că nu voi călători deloc, dacă eşti de acord, spuse ea. Vreau să stau liniştită, într-un singur loc, toată vara aceasta. Nici măcar în lectică nu vreau să călătoresc.

— Ei bine, atunci eu voi pleca în pelerinaj cu alaiul şi apoi mă voi întoarce aici, la tine, spuse el. Şi ce sărbătoare mare vom face când ni se va naşte fiul! Când se va întâmpla?

— După Crăciun, spuse Katherine. În Anul Nou.

Iarna anului 1510

Ar fi trebuit să fiu prezicătoare; am avut atâta dreptate când am prezis data naşterii, chiar şi fără un abac de-al maurilor. Sărbătorim Crăciunul la Richmond, iar curtea se bucură de fericirea mea. Pruncul creşte în pântecele meu şi mă loveşte atât de tare, că Henric poate simţi călcâiul micuţ când pune mâna pe mine. Nu încape îndoială că e în viaţă şi puternic, iar vigoarea lui aduce bucurie la curte. Când stau la masă, în consiliu, tresar uneori din cauza senzaţiei stranii pe care mi-o dă când se mişcă în mine, cu trupul lui care apasă pe al meu, iar unii dintre consilierii mai vârstnici râd – fiindcă şi-au văzut soţiile trecând prin asta – şi se bucură că, în sfârşit, o să vină pe lume un moştenitor pentru Anglia şi Spania.

Mă rog să fie băiat, dar nu mă aştept la asta. Un copil pentru Anglia, un copil pentru Arthur, asta e tot ce-mi doresc. Dacă e fiica pe care şi-a dorit-o, atunci o voi numi Mary, aşa cum a vrut el.

Dorinţa lui Henric de a avea un fiu şi dragostea pe care mi-o poartă l-au făcut, în sfârşit, să fie mai cugetat. Are grijă de mine ca niciodată până acum. Cred că se maturizează. Băieţelul egoist devine un bărbat cumsecade, în sfârşit, iar teama care m-a tot bântuit de la aventura lui cu Anne Stafford încoace începe să mă părăsească. Poate că îşi va lua amante, aşa cum fac toţi regii, dar poate că va reuşi să nu se îndrăgostească de ele şi să nu facă promisiunile deşănţate pe care un bărbat le poate face, dar un rege nu. Poate că va reuşi să atingă înţelepciunea pe care atâţia bărbaţi ajung s-o aibă: să se bucure de o femeie nouă, dar în sufletul lor să rămână credincioşi soţiilor lor. Cu siguranţă, dacă va rămâne un om la fel de plăcut, va fi un tată minunat. Mă gândesc cum îl va învăţa pe fiul nostru să călărească, să vâneze, să participe la turniruri. Niciun băiat nu s-ar putea lăuda cu un

tată mai priceput decât Henric, când vine vorba de sporturi şi distracţii. Nici măcar Arthur n-ar fi fost un tată mai jucăuş. Dar educaţia fiului nostru, priceperea în treburile curţii, educaţia de bun creştin şi iscusinţa în conducerea ţării sunt deprinderi pe care va trebui să le înveţe de la mine. Va învăţa să fie curajos ca mama şi priceput ca tata, iar de la mine cred că poate învăţa ce înseamnă să fii statornic, hotărât. Acestea sunt darurile mele acum.

Cred că eu şi Henric vom creşte un prinţ care se va face cunoscut în Europa, care va ţine Anglia la adăpost de mauri, de francezi, de scoţieni şi de orice alţi duşmani.

Va trebui să mă retrag din nou, dar amân cât de mult îndrăznesc. Henric îmi jură că nu va mai avea pe altcineva cât timp lipsesc de la curte, că e doar al meu, cu totul şi cu totul. Aştept până în seara de Ajun, când beau vinul cu mirodenii alături de curteni şi le urez un Crăciun fericit, iar ei îmi fac la rândul lor urări de bine, apoi mă retrag iar în liniştea dormitorului.

Adevărul e că nu-mi lipsesc nopţile de dans şi de beţii. Sunt obosită, pruncul e o povară pe care trebuie s-o car după mine. Mă trezesc şi mă culc odată cu soarele de iarnă. Rareori mă dau jos din pat înainte de nouă dimineaţa; apoi, la cinci după-amiaza, aş dormi din nou. Petrec mult timp rugându-mă pentru o naştere fără probleme şi pentru sănătatea copilului care se mişcă atât de viguros în pântecele meu.

Henric vine să mă vadă între patru ochi aproape în fiecare zi. Marea Carte Regală spune clar că regina trebuie să stea complet izolată înainte de a da naştere unui prunc; dar Cartea Regală a fost scrisă de bunica lui Henric, iar eu spun că am putea foarte bine să facem cum dorim. Nu văd de ce mi-ar da ordine din mormânt, când a fost un dascăl aşa de prost în timpul vieţii. Mai mult – ca să mă exprim fără ocoliş, ca un aragónez – n-am deloc încredere în Henric rămas de capul lui la curte. În ajunul Anului

Nou cinează cu mine, înainte să meargă în sala cea mare, unde se ține petrecerea, şi îmi aduce în dar rubine – nişte pietre la fel de mari ca cele din prăzile lui Cristofor Columb. Mi le pun la gât şi văd cum i se întunecă ochii de dorință când le vede sclipind pe sânii mei plini.

— Nu mai durează mult, îi spun zâmbind.

Ştiu exact ce-i trece prin minte.

— Voi merge la Walsingham îndată ce se naşte fiul nostru şi, până mă întorc, deja îți vor fi făcut slujba la biserică, spune el.

— Şi bănuiesc că o să vrei să facem încă un copil, spun eu prefăcându-mă dezgustată.

— O să vreau, îmi răspunde el cu chipul strălucitor de veselie.

Mă sărută şi-mi urează noapte bună, un an nou cu bucurii, apoi iese pe uşa secretă care leagă camera mea de ale lui, iar de-acolo pleacă direct la petrecere. Cer să mi se aducă apa fiartă pe care încă o beau, ascultând de sfaturile maurului, apoi mă aşez lângă foc, să cos un costumaş minuscul pentru pruncul meu, în timp ce Maria de Salinas îmi citeşte în spaniolă.

Deodată, mă simt de parcă tot pântecele mi s-ar întoarce pe dos, de parcă pic de la înălțime. Durerea e aşa de ascuțită şi nu seamănă deloc cu nimic din ce-am simțit până acum, că scap lucrul din mână şi strâng cu putere brațele jilțului, slobozind un geamăt înainte să pot scoate vreo vorbă. Îmi dau seama imediat că pruncul va veni pe lume. Mi-a fost teamă că n-o să-mi dau seama ce se întâmplă, că va fi o durere la fel ca aceea pe care am simțit-o când mi-am pierdut fiica, biata de ea. Dar durerea de acum seamănă cu forța unui fluviu; parcă ceva nemaipomenit de puternic şi de minunat începe să curgă. Sunt cuprinsă de bucurie şi de o spaimă sfântă în acelaşi timp. Ştiu că pruncul vine şi că e viguros, că eu sunt tânără şi că totul se va sfârşi cu bine.

Îndată ce le spun doamnelor, se iscă zarvă în odaie. O fi spus milady mama regelui că toate trebuie făcute cu solemnitate şi în linişte, că trebuie pregătit leagănul şi două paturi pentru mamă – unul în care să nască şi altul în care să se odihnească după aceea; dar, în realitate, doamnele de onoare aleargă de colo-colo ca găinile prin ţarc, ţipând neliniştite. Sunt chemate moaşele, care au plecat la petrecere, crezând că nu va fi nevoie de ele chiar în noaptea de Anul Nou. Una dintre ele e ameţită de băutură, iar Maria de Salinas o dă afară din cameră înainte să cadă şi să strice ceva. Medicul nu e de găsit, iar pajii sunt trimişi să-l caute prin toate ungherele.

Singurele femei liniştite, care ştiu ce au de făcut, suntem Lady Margaret, Maria de Salinas şi eu. Maria, fiindcă are o fire calmă; Lady Margaret, fiindcă a fost stăpână pe sine încă de când ne-am retras pentru naştere, iar eu, pentru că simt că nimic nu va opri acest prunc să vină pe lume, aşa că nu-mi rămâne decât să prind capătul de frânghie într-o mână, rămăşiţele Fecioarei-Mamă în cealaltă, să privesc către micul altar din colţul camerei şi să mă rog la Sfânta Margareta din Antiohia să am parte de o naştere iute şi lesnicioasă şi de un prunc sănătos.

Incredibil, totul durează mai puţin de şase ceasuri – chiar dacă unul din cele şase pare să ţină cât o zi întreagă – apoi urmează o opinteală, o alunecare şi o aud pe una dintre moaşe şoptind „Lăudat fie Domnul!”, apoi se aude un plânset ascuţit, nervos, ca un strigăt aproape, şi îmi dau seama că se aude o voce nouă în încăpere, a pruncului meu.

— E băiat, Domnul fie lăudat! E băiat! spune moaşa, iar Maria mă priveşte şi vede că radiez de bucurie.

— Chiar aşa? întreb. Arătaţi-mi-l!

Îi taie cordonul şi mi-l dau încă gol, plin de sânge, cu guriţa deschisă şi ţipând, cu ochii închişi strânşi de furie; fiul lui Henric.

— Fiul meu, şoptesc.

— Fiul Angliei, spune moaşa. Domnul fie lăudat!

Îmi lipesc faţa de căpşorul lui, ca să-l încălzesc. E încă lipicios, îl adulmec cum îşi adulmecă o pisică puii. „E fiul nostru”, îi şoptesc lui Arthur, pe care-l simt atât de aproape în clipa asta, de parcă ar fi aievea, lângă mine, privind peste umărul meu la acest miracol mititel, care întoarce capul şi-mi caută sânul, cu gura deschisă. „O, Arthur, iubitul meu, acesta e băiatul pe care am promis să-l port în pântece pentru tine şi pentru Anglia. Este fiul nostru, pentru Anglia, şi va fi rege.

Primăvara anului 1511

1 ianuarie 1511

Întreaga Anglie a înnebunit când a aflat, de Anul Nou, că venise pe lume un băiat. Toţi i-au spus de îndată prinţul Henric, nici nu putea fi vorba de alt nume. Pe străzile oraşelor, oamenii frigeau carne de bou şi se îmbătau până uitau de sine. La ţară, au început să bată toate clopotele bisericilor şi au dat iama în rezerva de bere a parohiilor, ca să bea în cinstea moştenitorului Tudorilor – băiatul care avea să asigure pacea în Anglia, care avea să menţină alianţa cu Spania şi să protejeze Anglia împotriva duşmanilor şi avea să-i înfrângă pe scoţieni o dată pentru totdeauna.

Henric a venit să-şi vadă fiul, încălcând toate regulile izolării, mergând în vârful picioarelor, ca şi cum paşii lui ar fi putut cutremura încăperea. A privit copilul care dormea în leagăn, fiindu-i teamă să respire lângă el.

— E atât de mic, spuse el. Cum se poate să fie aşa de mic?

— Moaşa spune că e mare şi puternic, îl corectă Katherine, luându-i imediat apărarea pruncului.

— Sunt încredinţat că aşa e. Doar că are mânuţele aşa de... Şi uite, are unghii! Unghii adevărate!

— Şi la degetele de la picioare are, spuse ea.

Cei doi stăteau unul lângă celălalt şi priveau uimiţi fiinţa perfectă pe care o zămisliseră împreună.

— Are picioruşe mici, dolofane şi cele mai mici degeţele pe care ţi le poţi închipui.

— Arată-mi, spuse el.

Ea îi scoase cu blândeţe pruncului botoşeii de mătase.

— Uite, îi spuse, cu emoţie în glas. Acum trebuie să-i pun înapoi, ca să nu-i fie frig.

Henric se aplecă deasupra leagănului şi luă tandru

piciorușul minuscul în mâna lui mare.

— Fiul meu, spuse el, dus pe gânduri. Domnul fie lăudat, am un fiu.

Rămân întinsă în pat, așa cum a scris mama regelui bătrân în cartea ei, și primesc oaspeți de vază. Trebuie să-mi ascund zâmbetul când mă gândesc la mama, care m-a născut în timpul campaniei, în cort, ca orice femeie de oștean. Dar așa e obiceiul la englezi, iar eu sunt regina Angliei și acest prunc va fi regele Angliei.

Niciodată n-am cunoscut o bucurie așa de simplă. Dacă ațipesc, mă trezesc cu sufletul plin de încântare încă înainte să-mi dau seama de ce. Apoi îmi amintesc. Am un fiu – pentru Anglia, pentru Arthur și pentru Henric; și zâmbesc, apoi mă întorc și oricine s-ar afla lângă mine să mă vegheze îmi răspunde încă dinainte să întreb: „Da, Alteță, fiul vostru se simte bine”.

Henric e teribil de ocupat să se îngrijească de fiul nostru. Intră și iese din camera mea de douăzeci de ori pe zi, mă întreabă tot felul de lucruri și-mi aduce vești despre ce pregătiri a mai făcut. A angajat nu mai puțin de patruzeci de servitori care să aibă grijă de pruncul acesta atât de mic și deja i-a ales odăile în care să-și instaleze consiliul în Palatul Westminster, când va fi mare. Zâmbesc, dar nu-i spun nimic. Henric face pregătiri pentru cel mai fastuos botez pe care l-a văzut Anglia vreodată; nimic nu e îndeajuns pentru acest Henric, care va fi Henric al IX-lea. Uneori, când stau în pat și ar trebui să scriu scrisori, îi desenez monograma. Henric IX: fiul meu, regele Angliei.

I se aleg cu grijă protectorii: fiica împăratului, Margareta de Austria, și regele Ludovic al XII-lea al Franței. Prin urmare, micul Tudor deja e pus la treabă, trebuie să-i facă pe francezi să renunțe la orice bănuieli în ceea ce ne privește, să păstreze alianța cu Habsburgii. Când mi-l aduc și-mi pun degetul în mânuța lui, își strânge degețelele în jurul lui, ca și cum ar

vrea să se țină. Ca și cum m-ar lua de mână. Ca și cum și el m-ar iubi. Rămân întinsă în pat, fără să scot un sunet, și-l privesc cum doarme cu degetul meu în palma-i mică și-i țin capul cu cealaltă mână, în care îi simt pulsul regulat.

Nașii copilului sunt arhiepiscopul Warham, dragul și credinciosul meu prieten Thomas Howard, Contele de Surrey, Contele și Contesa de Devon. Iubita mea prietenă, Lady Margaret, se va ocupa de creșterea pruncului la Richmond. Este cel mai nou și mai curat palat dintre toate și, oriunde ne-am afla, la Whitehall, la Greenwich sau la Westminster, îmi va fi ușor să merg să-l văd.

Nu pot să îndur să mă gândesc că va trebui să-l las să plece, dar e mai bine pentru el să fie la țară, decât în oraș. Și îl voi vedea cel puțin o dată pe săptămână, Henric mi-a promis că îl voi vedea în fiecare săptămână.

Henric s-a dus la altarul Fecioarei de la Walsingham, așa cum promisese, iar Katherine i-a cerut să le spună călugărițelor care se ocupau de altar că avea să vină și ea când va rămâne din nou grea. Când regina va avea în pântece încă un prunc, va veni să aducă mulțumiri pentru nașterea ușoară și se va ruga pentru încă una la fel. I-a cerut regelui să le spună călugărițelor că va veni la ele de câte ori va fi grea și că spera să le viziteze de multe ori.

I-a dat un săculeț plin cu aur.

— Vrei să le dai asta din partea mea și să le ceri să se roage pentru mine?

El a luat săculețul.

— E datoria lor să se roage pentru regina Angliei, spuse.

— Vreau să le aduc aminte.

Henric s-a întors la curte la timp pentru cel mai mare turnir care avusese vreodată loc în Anglia, iar Katherine deja se ridicase din pat și se refăcuse destul încât să i-l poată organiza. Își comandase o armură nouă înainte să plece, iar ea îi ceruse favoritului ei, Edward Howard, talentatul mezin

al familiei Howard, să se asigure că i se va potrivi perfect regelui cel suplu şi că e lucrată cu măiestrie. A cerut să se confecţioneze flamuri, a împodobit pereţii cu tapiserii, a pregătit pantomime cu teme splendide; totul era din aur: draperiile şi flamurile erau din ţesătură aurită, totul era acoperit cu pânză, farfuriile şi cupele erau din aur, lăncile ornamentate aveau vârful de aur, scuturile erau bătute în aur, chiar şi şaua regelui avea ornamente din aur.

— Va fi cel mai măreţ turnir pe care l-a văzut Anglia, i-a spus Edward Howard. Cavalerismul englezesc şi eleganţa spaniolă. Va fi ceva nemaipomenit de frumos.

— E cea mai mare sărbătoare pe care am avut-o vreodată, spuse ea zâmbind. Şi avem cel mai bun motiv.

Ştiu că am organizat un eveniment nemaivăzut pentru Henric, dar când intră în arena de concurs, mi se taie răsuflarea. Obiceiul cere ca toţi cavalerii care participă la turnir să-şi aleagă un motto; uneori chiar compun o poezie sau joacă un rol într-un tablou vivant înainte de concurs. Henric şi-a ţinut secret mottoul, nu mi-a spus nimic înainte. Şi-a comandat propria flamură, iar doamnele s-au ascuns de mine, râzând, cât timp au brodat cuvintele pe mătasea verde a Tudorilor. Nu am idee ce scrie pe ea până când el vine şi-mi face o plecăciune dinaintea lojei regale. Drapelul se întinde, iar crainicul lui anunţă titlul pe care şi l-a ales pentru turnir: Cavalerul Inimii Statornice.

Mă ridic în picioare şi-mi ascund chipul în spatele mâinilor încleştate, ca să-mi ascund buzele care tremură. Ochii mi se umplu de lacrimi, nu mă pot înfrâna. Şi-a spus Cavalerul Inimii Statornice – a declarat în faţa întregii lumi că îmi e din nou devotat şi că mă iubeşte. Doamnele mele fac un pas înapoi, să mă lase să văd acoperământul pe care l-a comandat el pentru loja regală. L-au prins cu insigne de aur gravate cu literele „K” şi „H” întreţesute. Oriunde mi-aş întoarce privirile, în orice colţ al terenului de turnir, pe fiecare

drapel, pe fiecare stâlp văd literele „K” şi „H” împreună. S-a folosit de acest prilej, de cel mai măreț şi frumos turnir pe care l-a văzut Anglia, ca să spună lumii întregi că mă iubeşte, că e al meu, că inima lui e a mea şi că e statornică.

Le privesc pe doamnele mele de onoare şi mă simt triumfătoare. Dacă aş putea grăi tot ce-mi trece prin minte, le-aş zice: „Priviți! Considerați-vă prevenite. Nu e bărbatul pe care îl credeați voi. Nu îşi lasă de izbelişte soția adevărată. Nu e un bărbat pe care să-l seduceți voi, oricâte vicleşuguri ați pune la cale, oricât de perfide v-ar fi şoaptele despre mine. Mi-a dăruit mie inima lui, şi e o inimă credincioasă”. Le privesc pe toate – cele mai frumoase fete din cele mai bune familii din Anglia – şi ştiu că fiecare dintre ele crede în taină că poate să-mi ia locul. Dacă ar avea noroc, dacă l-ar seduce pe rege, dacă aş muri eu, ar putea urca pe tronul meu.

Dar flamura lui le spune: „Nu-i chiar aşa”. Le-o spune flamura lui, le-o spun „K”-urile şi „H”-urile de aur, strigătul crainicului le dă de înțeles că e doar al meu, pentru totdeauna. Voia mamei, promisiunea pe care i-am făcut-o lui Arthur, soarta pe care Dumnezeu i-a scris-o Angliei m-au adus aici: am un fiu moştenitor în leagănul Angliei, regele Angliei declară în fața întregii lumi că mă iubeşte şi îmi văd inițiala întrețesută cu a lui oriunde-mi întorc privirea.

Îmi ating buzele cu mâna, apoi i-o întind. Viziera coifului îi e ridicată şi ochii albaştri ard de patimă. Iubirea lui mă încălzeşte ca soarele copilăriei mele. Sunt o femeie binecuvântatî de Dumnezeu, cu adevărat ocrotită de El. Am supraviețuit văduviei şi disperării pricinuite de moartea lui Arthur. Nu m-am lăsat sedusă de curtea pe care mi-a făcut-o regele cel bătrân, iar duşmănia lui nu m-a îngenuncheat şi nici ura mamei lui nu m-a distrus. Iubirea lui Henric mă mângâie, dar nu ea m-a salvat. Prin grația Domnului, m-am salvat singură. Singură am ieşit din bezna sărăciei la lumina strălucitoare. Eu singură am luptat să nu cad în noaptea

disperării. Eu singură am reuşit să devin o femeie care poate înfrunta moartea şi viaţa şi le poate îndura pe amândouă.

Îmi amintesc că odată, când eram mică, mama se ruga înaintea unei bătălii. Când a terminat, s-a ridicat în picioare, a sărutat crucifixul de fildeş şi l-a aşezat la loc pe piedestalul lui, apoi i-a făcut semn doamnei de companie să-i aducă şi să-i pună platoşa.

Eu am alergat spre ea şi am implorat-o să nu plece, am întrebat-o de ce trebuie să meargă şi ea la luptă, dacă Dumnezeu ne-a dat binecuvântarea lui. Dacă suntem binecuvântaţi de Dumnezeu, de ce trebuie să mai luptăm? Nu poate El să-i alunge pe mauri în locul nostru?

„Sunt binecuvântată pentru că am fost aleasă să fac munca Lui". A îngenuncheat şi m-a cuprins cu braţul. „Vrei să spui că aş putea să las totul în seama lui Dumnezeu, să le trimită El o furtună maurilor celor răi?"

Am dat din cap.

„Furtuna sunt eu", mi-a spus ea zâmbind. „Sunt furtuna lui Dumnezeu, cea care-i va alunga. El nu a ales o furtună azi, m-a ales pe mine. Şi nici eu, nici norii cei negri nu putem refuza să ne facem datoria".

Îi zâmbesc lui Henric, care-şi coboară viziera şi se îndepărtează de loja regală. Dumnezeu m-a chemat să fiu soarele care străluceşte deasupra Angliei. E datoria mea de la Dumnezeu să aduc fericire, prosperitate şi siguranţă Angliei. Voi înfăptui acest lucru călăuzindu-l pe rege să facă alegerile corecte, asigurând moştenirea tronului şi protejând graniţele. Sunt regina Angliei, aleasă de Dumnezeu, şi îi zâmbesc lui Henric în timp ce calul lui uriaş, negru şi strălucitor, porneşte în galop uşor către capătul arenei de turnir, le zâmbesc locuitorilor Londrei, care mă strigă pe nume şi ovaţionează: „Dumnezeu s-o apere pe Regina Katherine", îmi zâmbesc mie însămi, fiindcă fac ceea ce a dorit mama, ce a poruncit Dumnezeu, iar Arthur mă aşteaptă în al-Yanna, în

grădină.

22 februarie 1511

Peste zece zile, când se afla în culmea fericirii, regina Katherine a primit cea mai rea veste cu putinţă.

E mai rău decât când a murit Arthur, soţul meu. N-aş fi crezut că poate exista ceva mai rău; dar s-ar părea că da. E mai rău decât în anii de văduvie şi de aşteptare. E mai rău decât când am primit din Spania vestea morţii mamei, când am aflat că a murit în ziua în care i-am scris, implorându-o să-mi trimită câteva cuvinte. Mai rău decât cele mai rele zile pe care le-am trăit vreodată.

Pruncul meu a murit. Nu pot să spun mai mult, nu pot să aud mai mult de-atât. Cred că Henric e aici uneori; şi Maria de Salinas. Cred că Margaret Pole e şi ea aici; văd chipul îndurerat al lui Thomas Howard peste umărul lui Henric; William Compton îl prinde cu disperare pe Henric de umăr; dar toate chipurile acestea se mişcă dinaintea mea ca prin ceaţă şi nu pot fi sigură de nimic.

Mă închid în odaia mea şi le cer să tragă obloanele şi să zăvorască uşile. Dar e prea târziu. Deja mi-au dat cea mai rea veste din viaţa mea; chiar dacă zăvorăsc uşile, n-am cum s-o alung. Nu suport lumina. Nu pot răbda să aud că viaţa merge înainte. Aud un paj râzând în grădină, aproape de fereastra mea, şi nu înţeleg cum de-a mai rămas urmă de bucurie şi fericire pe lume, când pruncul meu a murit.

Iar curajul care m-a ajutat să rezist până acum se dovedeşte a fi un firicel doar, o pânză de păianjen, nimic. Încrederea mea că merg pe calea lui Dumnezeu şi că El mă va ocroti nu e decât o amăgire, un basm pentru copii. În umbra odăii mele, cad pradă întunericului care a cuprins-o pe mama când şi-a pierdut fiul, întunericul din faţa căruia Juana nu s-a putut salva când şi-a pierdut soţul, blestemul căzut asupra bunicii mele, care curge prin venele femeilor din familia mea ca sângele stricat. Nu sunt altfel decât ele, până la urmă. Nu

sunt o femeie care poate supraviețui iubirii și pierderii celor dragi, așa cum am crezut. Doar că până acum n-am pierdut pe nimeni care să-mi fie mai drag decât viața însăși. Când a murit Arthur, mi s-a frânt inima. Dar acum, când mi-a murit copilul, nu mai vreau decât ca inima să înceteze să bată.

Nu găsesc niciun motiv pentru care eu aș continua să trăiesc, iar acel prunc nevinovat să fie smuls de lângă mine. Nu înțeleg de ce. Nu-l înțeleg pe Dumnezeul care poate să-l ia de lângă mine. Nu înțeleg o lume care poate fi atât de crudă. În clipa când mi-au spus „Alteță, curaj, avem vești rele despre prinț", mi-am pierdut credința în Dumnezeu. Mi-am pierdut dorința de-a trăi. Mi-am pierdut până și ambiția de a conduce Anglia și de-a o apăra.

Avea ochii albaștri și cele mai mici, cele mai desăvârșite mânuțe. Avea unghiuțele ca niște cochilii minuscule. Piciorușele lui... piciorușele lui...

Lady Margaret Pole, care se ocupase de îngrijirea pruncului acum mort, a intrat în odaie fără să bată la ușă, fără să fie invitată, apoi a îngenuncheat în fața reginei Katherine, care stătea pe scaunul ei de lângă foc, între doamnele de companie, fără să vadă și fără să audă nimic.

— Am venit să-mi cer iertare, chiar dacă n-am greșit cu nimic, spuse ea fără ezitare.

Katherine își ridică fruntea din mâini.

— Ce?

— Fiul tău a murit când se afla în grija mea. Am venit să-mi cer iertare. N-am fost neglijentă, jur. Dar a murit. Prințesă, îmi pare rău.

— Ești mereu aici, spuse Katherine încet, cu neplăcere vădită, în clipele mele cele mai negre, ești mereu alături de mine, ca un ghinion.

Femeia mai în vârstă tresări.

— E adevărat, aș vrea să nu fie așa.

— Și nu-mi mai spune „Prințesă".

— Am uitat.

Pentru prima dată după săptămâni întregi, Katherine s-a ridicat şi a privit în faţă pe altcineva, i-a văzut ochii, a observat ridurile proaspăt apărute în jurul gurii, şi-a dat seama că pierderea copilului nu o îndurera doar pe ea.

— O, Doamne, Margaret, spuse aruncându-se spre ea.

Margaret Pole o prinse şi o strânse în braţe.

— O, Doamne, Katherine, şopti ea în părul reginei.

— Cum am putut să-l pierdem?

— Aşa a vrut Dumnezeu. Aşa a vrut Dumnezeu. Trebuie să credem asta. Trebuie să ne plecăm în faţa dorinţei Lui.

— Dar de ce?

— Prinţesă, nimeni nu ştie de ce unul se duce şi altul e cruţat. Îţi aminteşti?

Înţelese din tremurul ce cuprinsese trupul femeii că-şi amintea de pierderea soţului ei, a fiului ei.

— Nu uit niciodată. Îmi amintesc în fiecare zi. Dar de ce?

— Aşa vrea Dumnezeu, repetă Lady Margaret.

— Nu cred că pot îndura asta, şopti Katherine aşa de încet, încât niciuna dintre celelalte doamne de companie n-o putea auzi.

Îşi ridică chipul ud de lacrimi de pe umărul prietenei sale.

— Pierderea lui Arthur a fost un chin, dar acum, când mi-am pierdut pruncul, parcă aş fi murit. Nu cred că pot îndura asta, Margaret.

Femeia mai în vârstă zâmbi cu o răbdare nesfârşită.

— O, Katherine, vei învăţa să înduri. Nu poţi face altceva decât să înduri. Poţi să fii furioasă, poţi să plângi, dar până la urmă, vei învăţa să înduri.

Încet, Katherine se aşeză la loc pe scaun; Margaret rămase, cu graţie, în genunchi lângă ea, ţinându-i mâinile într-ale ei.

— Va trebui să mă înveţi din nou cum să am curaj, şopti Katherine.

Margaret scutură din cap.

— Acest lucru nu trebuie învățat decât o dată, spuse ea. Știi, l-ai învățat la Ludlow; nu ești o femeie care poate fi răpusă de durere. Vei plânge, dar vei supraviețui, te vei întoarce în lume. Vei iubi. Vei zămisli alt prunc, care va trăi, vei învăța din nou cum să fii fericită.

— Nu văd cum, spuse Katherine dezolată.

— Ai să vezi.

Bătălia pe care Katherine o așteptase atât de mult timp a devenit reală când era copleșită de durere, după moartea fiului ei. Dar nimic nu putea pătrunde tristețea de care era cuprinsă.

„Am vești bune, cele mai minunate vești cu putință", îi scrisese tatăl ei. Cu greu, Katherine a tradus codul secret, apoi din spaniolă în engleză. „Voi conduce o cruciadă împotriva maurilor în Africa. Însăși existența lor e o amenințare pentru creștinătate, toată Mediterana e îngrozită de atacurile lor și pun în pericol căile de navigație dintre Grecia și Atlantic. Trimite-mi cei mai buni cavaleri ai tăi – tu, care pretinzi că ai ridicat nou Camelot. Trimite-mi conducătorii cei mai neînfricați, în fruntea oștenilor cei mai puternici, iar eu îi voi duce în Africa, unde noi, regii creștini, vom îngenunchea regatele necredincioșilor".

Katherine se sili să-i ducă scrisoarea tradusă lui Henric. Acesta se întorcea de pe terenul de tenis, cu un șervet de pânză legat la gât și îmbujorat la față de efort. S-a bucurat când a zărit-o, apoi, imediat, veselia i s-a șters de pe chip, lăsând loc unui aer vinovat. Parcă era un băiat surprins că-și face o plăcere interzisă. Văzându-i expresia, acel scurt moment de trădare, ea își dădu seama că el uitase că fiul lor murise. Juca tenis cu prietenii lui, câștigase meciul, își vedea soția pe care încă o iubea, era fericit. Bărbații din familia lui se bucurau la fel de ușor pe cât cădeau pradă tristeții femeile dintr-a ei. Simți cum o cuprinde un val de

ură atât de puternică, încât aproape îi simțea gustul. El era în stare să uite, chiar şi pentru o clipă, că micuțul lor murise. Ea credea că nu va uita niciodată, niciodată.

— Am primit o scrisoare de la tata, spuse ea, trudindu-se să pară că o interesează.

— Da?

Era foarte îngrijorat. Se apropie de ea şi o luă de braț. Ea scrâşni din dinți, ca să nu-i strige: „Nu mă atinge!”

— Îți spune să fii curajoasă? Ți-a scris cuvinte de alinare?

Stângăcia lui era de neîndurat. Se sili să îi arate un zâmbet cât mai îngăduitor.

— Nu. Nu e o scrisoare personală. Ştii că nu-mi scrie prea des astfel de lucruri. E o scrisoare despre o cruciadă. Le cere nobililor şi lorzilor noştri să strângă oştire şi să lupte împotriva maurilor, alături de el.

— Da? Chiar aşa? Ce şansă!

— Nu şi pentru tine, spuse ea potolindu-i orice dorință de a pleca la război, cât timp nu aveau un fiu. E vorba doar de o mică expediție. Dar tata ar fi bucuros să i se alăture englezii, iar eu cred că e bine s-o facă.

— Cred şi eu că e bucuros.

Henric se întoarse şi-şi chemă prietenii, care rămăseseră în urmă ca nişte şcolari vinovați, surprinşi că se distrează. Nu puteau suporta s-o privească pe Katherine de când ajunsese atât de palidă şi de tăcută. O plăcuseră cât fusese regina turnirului, iar Henric fusese Cavalerul Inimii Statornice. Dar îi făcea să se simtă stingheriți când venea la cină ca o stafie şi nu se atingea de mâncare, apoi se retrăgea devreme.

— Hei! Vrea cineva să meargă la război împotriva maurilor?

Au răspuns cu un cor de țipete entuziasmate. Katherine se gândi că nu erau cu nimic mai presus de nişte cățeluşi abia fătați, cu Lord Thomas Darcy şi Edward Howard în

fruntea lor.

— Merg eu!

— Şi eu merg!

— Arătaţi-le cum luptă englezii! îi îndemnă Henric. Voi plăti chiar eu cheltuielile expediţiei.

— Îi voi scrie tatei că sunt destui oameni dornici, spuse Katherine încet. Chiar acum mă duc să-i scriu.

Se întoarse şi se îndreptă iute către uşa în spatele căreia se aflau scările care duceau către odăile ei. Credea că nu mai poate suporta să fie lângă ei nicio clipă. Ei l-ar fi învăţat pe fiul ei să călărească. Ei ar fi fost sfătuitorii lui, Consiliul Coroanei. Ar fi fost protectorii lui la prima comuniune, ar fi fost reprezentanţii lui când avea să fie logodit, ar fi fost naşii fiilor lui. Or, ei râdeau, erau încântaţi să plece la război, făceau concurs între ei ca Henric să îi aprobe cu strigăte, ca şi cum fiul ei nu s-ar fi născut şi n-ar fi murit. De parcă lumea ar fi fost la fel ca întotdeauna, când Katherine ştia bine că se schimbase.

Avea ochii albaştri. Şi cele mai mici, cele mai desăvârşite picioruşe.

Întâmplarea a făcut ca acea cruciadă glorioasă să nu mai aibă loc. Cavalerii englezi au ajuns la Cadiz, dar cruciaţii n-au mai ridicat pânzele ca să se îndrepte către Ţara Sfântă, n-au mai înfruntat niciun iatagan mânuit de vreun necredincios cu inimă neagră. Katherine a tradus scrisorile pe care Henric le-a schimbat cu tatăl ei, în care acesta o lămurea că încă nu-şi strânsese oştirea, că nu era încă pregătit să pornească. Apoi, într-o bună zi, i-a adus lui Henric o scrisoare; avea un aer uimit, diferit de oboseala ei obişnuită.

— Tata îmi aduce cele mai rele veşti.

— Ce se întâmplă? întrebă Henric tulburat. Uite, şi eu am primit o scrisoare de la un negustor englez din Italia şi nu izbutesc să înţeleg nimic din ea. Îmi scrie că francezii şi

Papa sunt în război.

Henric îi întinse scrisoarea.

— Cum e posibil aşa ceva? Nu înțeleg nimic.

— E adevărat. Asta mi-a scris tata. Îmi spune că Papa a declarat că oştirea franceză trebuie să părăsească Italia, îi explică Katherine. Iar Sfântul Părinte şi-a scos propria oştire să lupte cu francezii. Regele Ludovic a declarat că Papa nu va mai fi Papă.

— Cum îndrăzneşte? întrebă Henric, profund uimit.

— Tata spune că trebuie să ne luăm gândul de la cruciadă şi să sărim imediat în ajutorul Papei. Va încerca să încheie o înțelegere între noi şi Sfântul împărat Roman. Trebuie să ne aliem împotriva Franței. Nu trebuie să-i permitem regelui Ludovic să ia Roma. Nu trebuie lăsat să avanseze în Italia.

— Trebuie că e nebun, dacă-şi închipuie că am să-i îngădui asta! exclamă Henric. Să le îngădui francezilor să ia Roma? Să-i îngădui unei marionete franceze să fie Papă? A uitat de ce e în stare oştirea engleză? Vrea un nou Azincourt?

— Să-i scriu tatei că ne alăturăm lui împotriva Franței? întrebă Katherine. Pot să-i scriu chiar acum.

El îi luă mâna şi i-o sărută. În sfârşit, ea nu şi-o îndepărtă, iar el o trase mai aproape şi-i înconjură mijlocul cu brațul.

— Vin cu tine să-i scrii şi putem semna amândoi scrisoarea – tatăl tău trebuie să ştie că fiica lui spaniolă şi fiul lui englez sunt ca unul când e vorba să-l sprijine. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că oştirea noastră e deja la Cadiz, exclamă Henric, dându-şi seama cât era de norocos.

Katherine şovăi, un gând căpăta formă în mintea ei.

— E... o întâmplare.

— E un noroc, spuse Henric cu vioiciune. Suntem binecuvântați.

— Tata va dori ca Spania să câştige ceva din asta, îi sădi Katherine bănuiala cu grijă, pe când se îndreptau către odăile ei şi Henric se străduia să facă paşi mai mici, ca să meargă în ritmul ei. Niciodată nu face o mişcare fără să se gândească la ce va urma.

— Desigur, dar tu vei avea grijă de interesele noastre, ca întotdeauna, spuse el plin de încredere. Am încredere în tine, iubita mea, la fel cum am şi în el. Nu e el singurul meu tată acum?

Vara anului 1511

Încet, pe măsură ce zilele sunt mai calde, iar soarele seamănă mai mult cu cel din Spania, mă încălzesc şi eu şi încep să semăn din ce în ce mai mult cu fetiţa spaniolă care eram odată. Nu mă pot împăca cu moartea fiului meu, cred că nu mă voi împăca niciodată cu această pierdere; dar văd că nimeni nu e vinovat de moartea lui. N-a fost vorba de neglijenţă. A murit ca o păsărică în cuibul cald şi trebuie să înţeleg că nu voi afla niciodată de ce.

Ştiu acum că a fost o prostie să mă învinovăţesc pentru asta. N-am făcut nicio nelegiuire, n-am comis niciun păcat atât de mare încât Dumnezeu cel milos, din rugăciunile copilăriei mele, să-mi trimită o durere atât de mare. Niciun Dumnezeu bun n-ar putea să ia la El un prunc atât de dulce, un prunc atât de perfect, cu ochi atât de albaştri, doar ca să arate cât e El de puternic. Ştiu, în sufletul meu, că nu e cu putinţă aşa ceva, că un astfel de Dumnezeu nu poate să existe. Chiar dacă la început, când durerea era aşa de adâncă, m-am învinovăţit pe mine şi l-am învinovăţit pe Dumnezeu, ştiu acum că nu a fost vorba de o pedeapsă pentru un păcat. Ştiu că mi-am ţinut promisiunea, promisiunea făcută lui Arthur, cu cele mai bune intenţii; iar Dumnezeu mă are în paza Lui.

Durerea pe care mi-a provocat-o pierderea fiului meu – întunecată, rece ca un sloi de gheaţă – pare să dea înapoi odată cu sfârşitul iernii reci şi întunecate. Într-o dimineaţă, bufonul a venit şi mi-a spus o glumă, iar eu am râs. A fost ca şi cum s-ar fi deschis o uşă care rămăsese zăvorâtă mult timp. Îmi dau seama că pot să râd, că se poate să fiu fericită, că voi râde şi voi spera din nou şi poate chiar voi avea un alt copil şi voi simţi din nou acea tandreţe minunată.

Încep să mă simt din nou vie, căci sunt o femeie care are speranţe şi planuri, femeia în care s-a transformat fetiţa din

Spania. Simt că sunt în viață: la mijlocul drumului, în echilibru, între viitor şi trecut.

Mă simt ca un călăreț după o căzătură zdravănă, de parcă îmi verific cu atenție trupul vulnerabil, îmi pipăi brațele şi picioarele, căutând să văd dacă sunt rănită rău. Credința în Dumnezeu îmi revine, la fel de neclintită ca întotdeauna. Par să fi suferit o singură schimbare importantă: credința în mama şi în tatăl meu s-a zdruncinat. Pentru prima dată în viață, cred cu adevărat că se poate ca părinții mei să fi greşit.

Îmi amintesc de blândețea pe care mi-a arătat-o medicul maur şi mă simt nevoită să-mi schimb părerea despre neamul lui. Niciun om care îşi vede duşmanul într-o stare mai rea ca a mea şi îl priveşte cu atâta compasiune nu poate fi numit barbar, sălbatic. O fi el eretic – cufundat în ignoranță – dar cu siguranță trebuie să i se dea voie să aibă propriile păreri, propria judecată. Şi, din cât l-am cunoscut, sunt convinsă că are o judecată rafinată.

Aş vrea să trimit un preot bun să lupte pentru sufletul lui, dar nu pot spune, aşa cum ar fi spus mama, că e mort spiritual, că nu se cuvine decât să moară. Mi-a ținut mâinile într-ale lui când mi-a dat veştile rele, iar eu am văzut toată blândețea Fecioarei în ochii lui. Nu mai pot să-i dau deoparte pe mauri, să-i consider eretici şi duşmani. Acum văd că sunt bărbați şi femei, supuşi greşelii, ca şi noi, fideli credinței lor, la fel ca noi cu a noastră.

Şi asta mă face să mă îndoiesc de înțelepciunea mamei. Odinioară aş fi jurat că ştie totul, că vorba ei e lege. Dar acum sunt destul de mare încât s-o pot judeca mai adânc. Am ajuns atât de săracă pe când eram văduvă fiindcă contractul întocmit de ea n-a fost făcut cu destulă grijă. Am fost abandonată, singură într-o țară străină, fiindcă – deşi m-a chemat în grabă, totul a fost doar pentru ochii celorlalți – nu m-ar fi adus înapoi în Spania pentru nimic în lume. A uitat de dragostea ei de mamă pentru mine şi a ținut cu dinții de

planul ei, lăsându-mă – lăsându-şi propria fiică – de izbelişte.

Şi în cele din urmă, am fost nevoită să găsesc un doctor şi să fiu consultată în secret fiindcă ea a alungat toţi medicii buni din creştinătate, pe cei mai buni oameni de ştiinţă, toate minţile ascuţite din lume. A declarat că înţelepciunea lor e un păcat, iar restul Europei s-a luat după ea. I-a alungat pe evrei din Spania şi, odată cu ei, curajul şi priceperea lor; i-a alungat pe mauri şi, odată cu ei, ştiinţa şi darurile lor. Ea, o femeie care admira învăţătura, i-a alungat pe cei numiţi Poporul Cărţii. Ea, care a luptat pentru dreptate, s-a dovedit nedreaptă.

Încă nu-mi dau seama ce înseamnă pentru mine această înstrăinare de ea. Mama e moartă, nu pot să-i mai reproşez nimic, nu pot să mă cert cu ea acum – doar în mintea mea, poate. Dar ştiu că aceste luni m-au schimbat profund. Am ajuns să înţeleg lumea într-un fel diferit faţă de cum a înţeles-o ea pe a ei. Nu vreau să sprijin o cruciadă împotriva maurilor, împotriva nimănui. Nu vreau să prigonesc pe nimeni, nu vreau să fiu crudă cu nimeni, indiferent ce culoare ar avea pielea lor, indiferent în ce-ar crede ei. Ştiu că mama era supusă greşelii, nu mai cred că ea şi Dumnezeu gândeau la fel. Chiar dacă o iubesc încă pe mama, n-o mai venerez. Cred că, în sfârşit, am crescut.

Încet, regina a început să-şi revină din suferinţă şi să se intereseze din nou de treburile curţii şi de cârmuirea ţării. Londra răsuna de veşti despre corsarii scoţieni care atacaseră o corabie engleză. Toată lumea cunoştea numele piratului: Andrew Barton, care pornise pe mare având scrisori prin care regele Jacob al Scoţiei îi acorda permisiunea. Barton s-a dovedit necruţător cu vasele englezeşti, iar în Londra umbla vorba că regele Jacob îl trimisese pe corsar chiar pentru a prăda corăbiile engleze, de parcă cele două ţări deja ar fi fost în război.

— Trebuie oprit, îi spuse Katherine lui Henric.

— N-are curaj să-mi țină piept! exclamă Henric. Jacob trimite corsari şi tâlhari pe la granițe fiindcă n-are curaj să se confrunte cu mine față-n față. Jacob e un laş care-şi calcă toate jurămintele.

— Aşa e, fu de acord Katherine. Dar ce e mai rău e că acest pirat, Barton, nu e doar un pericol pentru corăbiile engleze, ci ne arată ce va urma. Dacă le îngăduim scoțienilor să facă legea pe mare, înseamnă că le permitem să ne conducă. Suntem pe o insulă; marea trebuie să ne aparțină, la fel cum ne aparțin pământurile; altfel, nu suntem în siguranță.

— Corăbiile mele sunt pregătite, vom ridica ancora la prânz. Am să-l prind viu, îi promise lui Katherine Edward Howard, amiralul flotei, când a venit să-şi ia rămas-bun de la ea.

Ei i se păru prea tânăr – un băiețandru, la fel ca Henric; dar agerimea şi curajul său erau neîndoielnice. Moştenise de la tatăl lui calitățile de bun strateg, pe care le adaptase noii flote. Familia Howard deținuse, prin tradiție, funcția de Amiral al flotei, dar Edward se dovedea nespus de înzestrat.

— Dacă nu reuşesc să-l prind viu, am să-i scufund corabia şi am să-l aduc mort.

— Ruşine să-ți fie! Un duşman creştin! îl necăji ea, întinzând mâna să-i fie sărutată.

El îşi ridică privirea, dintr-odată serios.

— Vă jur, Altețã, că scoțienii sunt un pericol mult mai mare pentru noi decât maurii.

Îi văzu zâmbetul gânditor.

— Nu eşti primul englez care-mi zice asta, spuse ea. Şi am observat şi singură lucrul acesta în ultimii ani.

— Sunt sigur că asta avem de făcut, spuse el. În Spania, părinții voştri n-au avut linişte până nu i-au alungat pe mauri din munți. Pentru noi, englezii, duşmanul cel mai apropiat e Scoția. În munții noştri se ascund. Trebuie

îngenuncheați şi striviți, dacă vrem să avem vreodată linişte. Tata şi-a petrecut toată viața apărând granița de la miazănoapte şi acum eu lupt cu acelaşi duşman, dar pe mare.

— Să te întorci teafăr, îi ură ea.

— Trebuie să risc, spuse el fără grijă. Nu sunt un om care să stea pe-acasă.

— Nimeni nu se îndoieşte de curajul tău, iar flota mea are nevoie de un amiral, îi spuse ea. Şi aş vrea să-l am pe acelaşi timp de mulți ani. Am nevoie de campionul meu la următorul turnir. Am nevoie de partenerul meu de dans. Să te întorci teafăr, Edward Howard!

Regele era neliniştit în privința prietenului său, Edward Howard, care pornea pe mare împotriva scoțienilor, chiar dacă era vorba doar de un corsar. Sperase că alianța încheiată de tatăl său cu Scoția, întărită de căsătoria regelui cu prințesa engleză, avea să garanteze pacea.

— Jacob e un fățarnic, dacă a putut să ne promită pacea şi s-a căsătorit cu Mary, apoi a îngăduit astfel de atacuri! Am să-i scriu lui Mary, să-i spun să-şi prevină soțul că nu vom accepta atacuri asupra corăbiilor noastre. Ar trebui să rămână între granițele lor.

— Probabil că nu va asculta de ea, îi atrase atenția Katherine.

— Nu-i vina ei, răspunse el iute. N-ar fi trebuit să fie măritată cu el. Era prea tânără, iar el, prea pornit să facă ce-şi pusese deja în minte, adică să se războiască. Dar, dacă poate, ea ne va aduce pacea. Ştie că asta a fost dorința tatei şi ştie că trebuie să trăim în pace. Acum suntem înrudiți, suntem vecini.

Dar nobilii din ținuturile de la graniță, cei din familiile Percy şi Neville, raportau că, în ultima vreme, atacurile scoțienilor de la miazănoapte deveniseră din ce în ce mai dese şi mai îndrăznețe. Nu încăpea îndoială că Jacob aduna

prăzi de război, că-şi pusese în gând să ia ținutul Northumberland. Oricând de-acum putea să pornească în marş către sud, să ia Berwick şi să meargă înainte către Newcastle.

— Cum îndrăzneşte? întrebă Henric. Cum îndrăzneşte să vină asupra noastră, să ne fure avuțiile şi să strice liniştea oamenilor noştri? Nu ştie oare că aş putea strânge oşti şi le-aş putea conduce împotriva lui chiar mâine?

— Ar fi o campanie deloc uşoară, observă Katherine, gândindu-se la ținuturile sălbatice de la graniță şi la drumul lung până acolo. Scoțienii ar avea temei bun să lupte, având înaintea lor ținuturile bogate din sud, iar englezii n-au vrut niciodată să lupte departe de casă.

— Ba ar fi uşoară, o contrazise Henric. Toată lumea ştie că scoțienii nu sunt în stare să-şi țină oştirea pe câmpul de luptă. Nu sunt decât nişte tâlhari. Dacă aş strânge o oştire cum trebuie, bine antrenată, hrănită şi ordonată, i-aş înfrânge într-o singură zi.

— Sigur că da, îi zâmbi Katherine. Dar nu uita că noi trebuie să strângem oşti pentru a lupta împotriva francezilor. Sigur ai prefera să-i înfrângi pe francezi într-o bătălie care va rămâne în istorie, decât să te dondăneşti cu tâlharii la graniță.

Katherine a vorbit cu Thomas Howard – Contele de Surrey, tatăl lui Edward Howard – după întrunirea Consiliului Coroanei, în timp ce toți ceilalți părăseau camerele regelui.

— Milord, aveți veşti de la Edward? Mi-e dor de tânărul meu cavaler.

Bătrânul îi zâmbi radios.

— Chiar azi am primit un raport. Regele vă va spune totul. Ne-a spus că vă veți bucura să aflați că favoritul vostru a obținut o victorie.

— Adevărat?

— L-a luat prizonier pe corsarul Andrew Barton, împreună cu două corăbii de-ale lui, spuse el, mândria străbătând dincolo de tonul modest. Şi-a făcut doar datoria, adăugă. A făcut ceea ce trebuie să facă orice băiat din familia Howard.

— E un erou! spuse Katherine plină de entuziasm. Anglia are nevoie de mateloţi buni tot atât de mult cât de oşteni. Viitorul creştinătăţii depinde de cine stăpâneşte mările. Trebuie să avem mările în puterea noastră, aşa cum sarazinii au deşerturile. Trebuie să-i alungăm pe corsari de pe mări şi să facem simţită prezenţa corăbiilor engleze. Şi ce-aţi mai aflat? Se întoarce acasă?

— Va aduce corăbiile la Londra şi, odată cu ele, corsarul înlănţuit. Îl vom judeca şi-l vom spânzura pe cheiuri. Dar regele Jacob nu va fi prea fericit.

— Credeţi că regele scoţian vrea război? îl întrebă Katherine fără ocolişuri. Ar porni războiul pentru una ca asta? E în pericol ţara noastră?

— E în cel mai mare pericol de război în care s-a aflat vreodată, de când mă ştiu, îi răspunse sincer bătrânul. I-am înfrânt pe galezi şi am adus pacea la graniţa de vest, iar acum va trebui să-i îngenunchem pe scoţieni. După aceea, va trebui să ne ocupăm de irlandezi.

— Dar ei sunt o ţară separată, au regele şi legile lor, obiectă Katherine.

— Aşa erau şi galezii, până i-am înfrânt, sublinie el. E un ţinut prea mic pentru trei regate. Scoţienii trebuie să ni se supună.

— Le-am putea oferi un prinţ, gândi Katherine cu voce tare. Aşa cum aţi făcut cu galezii. Al doilea născut ar putea fi Prinţ de Scoţia, aşa cum primul e prinţ de Wales şi toţi ne-am uni într-un regat supus regelui Angliei.

El fu surprins de ideea ei.

— Aşa e, încuviinţă contele. Ar fi o rezolvare bună.

Loveşte-i cu putere, apoi oferă-le o pace onorabilă. Altfel, vor continua să ne muşte de călcâie ori de câte ori ne întoarcem.

— Regele crede că oştirea lor e mică şi uşor de înfrânt, observă Katherine.

Howard îşi înăbuşi un hohot de râs.

— Alteța Sa n-a fost niciodată în Scoția, spuse el. Nici la război n-a fost încă. Scoțienii sunt un duşman grozav, indiferent că e vorba de o bătălie adevărată sau de atacuri de tâlhari. Sunt un duşman mai de temut decât orice cavalerie franceză. N-au legi cavalereşti, luptă ca să câştige şi o fac până la moarte. Va trebui să trimitem o oştire puternică şi un comandant iscusit.

— Ai putea s-o faci chiar tu? întrebă Katherine.

— Aş putea să încerc, îi răspunse el deschis. Sunt cea mai bună armă pe care-o aveți în mână acum, Alteță.

— Ar putea s-o facă regele? întrebă ea în şoaptă.

El îi zâmbi.

— E foarte tânăr, spuse el. Nu duce lipsă de curaj, niciun om care l-a văzut la turnir nu poate spune că-i lipseşte curajul. Şi călăreşte foarte bine. Dar la război nu e ca la turnir, iar el încă nu ştie asta. Trebuie să călărească în fruntea unei oştiri curajoase şi să se călească în câteva bătălii mai mici înainte să ducă războiul vieții sale – războiul pentru regatul lui. Nu pui un armăsar tânăr să atace alături de cavalerie prima dată când îl scoți la luptă. Are de învățat. Deşi e rege, are de învățat.

— N-a fost deloc instruit într-ale războiului, spuse ea. Nu l-au pus să studieze despre bătălii trecute. Nu ştie nimic despre studiul terenului şi despre poziționarea oştirii. Nu ştie nimic despre provizii, nici despre cum se ține oştirea permanent în mişcare. Tatăl lui nu l-a învățat nimic.

— Nici tatăl lui nu ştia mai nimic despre asta, spuse contele în şoaptă, doar pentru urechile ei. Prima lui bătălie a fost cea de la Bosworth, pe care a câştigat-o în parte pentru

că a avut noroc şi în parte mulțumită aliaților strânşi de mama lui. Era destul de curajos, dar nu un general.

— Dar de ce nu s-a asigurat că şi Henric învață despre arta războiului? întrebă fiica lui Ferdinand, care fusese crescută în tabăra armatei şi văzuse un plan de campanie înainte să învețe să coasă.

— Cine s-ar fi gândit că va avea nevoie să ştie aşa ceva? o întrebă bătrânul conte. Toți am crezut că Arthur va fi rege.

Ea se asigură că-şi ascunde bine durerea ascuțită pe care o simți auzind acel nume pe neaşteptate.

— Sigur, spuse ea. Sigur că da. Am uitat. Sigur că da.

— Ei bine, el ar fi fost un comandant de oşti nemaivăzut. Îl interesa cum se poartă războaiele. Citea. Studia. Vorbea cu tatăl lui, mă bătea la cap pe mine. Era perfect conştient de pericolul pe care-l reprezintă scoțienii şi avea în sânge priceperea de comandant. Îmi punea mereu întrebări despre ținuturile de la graniță, voia să ştie unde sunt castelele, cum arăta terenul. El ar fi putut conduce o oştire împotriva scoțienilor şi să spere într-o victorie. Tânărul Henric va fi un rege minunat când va învăța tacticile militare, dar Arthur deja le ştia. Le avea în sânge.

Katherine nu-şi îngădui plăcerea de a vorbi despre el.

— Se poate, e tot ce a putut spune. Dar, între timp, ce putem face să potolim atacurile scoțienilor? Ar trebui să fie înarmați mai bine lorzii din ținuturile de la graniță?

— Da, dar granița e lungă şi greu de păzit. Regele Jacob nu se teme de oştirea engleză condusă de rege. Nu se teme de lorzii de la graniță.

— De ce nu se teme de noi?

El ridică din umeri, prea cavaler să spună vreo vorbă de trădare.

— Ei bine, Jacob e un războinic bătrân. De două generații, ai lui nu fac decât să lupte.

— Cine putea stârni teama lui Jacob şi l-ar face să

rămână în Scoția, cât timp noi întărim granițele şi ne pregătim de război? Ce l-ar întârzia pe Jacob, ca să putem câştiga timp?

— Nimic, spuse el, clătinând din cap. Nimeni nu-l poate ține în loc pe Jacob, dacă şi-a pus în minte să pornească la război. Poate doar Papa, dacă i-ar cere-o direct. Dar cine l-ar putea convinge pe Sfinția Sa să intervină între doi monarhi creştini care se ciondănesc din pricina unui atac al corsarilor şi a unui petic de pământ? Şi Papa are grijile sale – francezii care continuă să avanseze. Şi, oricum, orice plângere am face noi, ar fi urmată de alta, a scoțienilor. De ce-ar interveni Papa în favoarea noastră?

— Nu ştiu, spuse Katherine. Nu ştiu ce l-ar putea convinge pe Papă să fie de partea noastră. Dacă ar putea afla câtă nevoie avem de el! Dacă s-ar folosi de puterea lui ca să ne apere!

Întâmplător Richard Bainbridge, Arhiepiscopul de York, e la Roma şi mi-e prieten bun. Îi scriu chiar în aceeaşi seară o scrisoare prietenească – de la un apropiat pentru cineva care se află departe de casă – îi spun noutățile de la Londra, îi povestesc cum e vremea, cum pare să fie recolta de anul acesta şi ce preț mai are lâna. Apoi îi povestesc despre duşmănia pe care ne-o arată regele scoțian, despre mândria lui păcătoasă, despre modul perfid în care permite atacurile corsarilor şi – cel mai rău – despre atacurile lui necontenite la granița de miazănoapte. Îi mărturisesc că mă tem tare că regele va fi nevoit să-şi apere ținuturile din Nord şi nu va putea sări în ajutor Sfântului Părinte în lupta sa cu francezii. Ar fi, într-adevăr, o tragedie, dacă Papa ar rămâne descoperit în fața atacurilor, iar noi n-am putea să-l ajutăm din cauza sălbaticilor de scoțieni. Avem de gând să ne alăturăm alianței încheiate de tatăl meu şi să-l apărăm pe Papă; dar nu putem strânge oştire pentru Sfântul Părinte, dacă nu suntem în siguranță la noi acasă. Dacă ar fi după mine, nimic nu l-ar da

înapoi pe soțul meu de la alianța cu tata, cu împăratul şi cu Papa. Dar ce pot eu, o biată femeie, să fac? O biată femeie ale cărei granițe nepăzite sunt atacate necontenit?

E cât se poate de firesc ca Richard, fratele meu întru Cristos, să meargă la Papă cu scrisoarea mea în mână şi să-i spună cât sunt de tulburată de amenințarea păcii de către regele Jacob al Scoției şi cum întreaga alianță menită să salveze Oraşul Sfânt este pusă în pericol de vecinii noştri, care nu ştiu să se poarte bine.

Papa citeşte scrisoarea mea către Richard, o citeşte îndată şi îi scrie regelui Jacob, amenințându-l cu excomunicarea dacă nu respectă pacea altui rege creştin şi granițele asupra cărora s-a căzut de acord. E uimit aflând că regele Jacob pune în pericol pacea creştinătății. Îi ia purtarea foarte în serios şi se prea poate să dea pedepse grave. Regele Jacob, silit să asculte de ce-i spune Papa, să-şi ceară iertare pentru atacuri, îi scrie lui Henric o scrisoare amară, spunându-i că nu avea niciun drept să-l abordeze pe Papă de unul singur, că era vorba de o ceartă între ei doi şi că nu era nevoie să dea fuga, pe la spatele lui, la Sfântul Părinte.

— N-am idee despre ce vorbeşte, i se plânse Henric lui Katherine, pe care o găsi în grădină, jucându-se cu mingea, alături de doamnele de companie.

Era prea tulburat ca să intervină, ca de obicei, în joc şi să prindă mingea din aer, s-o arunce spre fata care se afla cel mai aproape de el şi să scoată strigăte de bucurie. Era prea îngrijorat ca să se joace cu ele.

— Ce tot spune? Eu n-am apelat niciodată la Papă. Nu l-am pârât. Eu nu port vorba de colo-colo.

— Aşa e, şi ai face bine să i-o spui, îl sfătui Katherine cu seninătate, apucându-l de braț şi îndepărtându-se de doamne.

— O să-i spun. Nu i-am zis nimic Papei şi pot s-o dovedesc.

— Se poate să-i fi spus eu arhiepiscopului câte ceva despre cât sunt de îngrijorată şi e posibil ca el să fi vorbit cu Papa, spuse Katherine indiferent. Dar nimeni nu te poate învinovăți de ceva, dacă soția ta îi mărturiseşte confesorului ei că e neliniştită.

— Chiar aşa! exclamă Henric. Chiar asta am să-i spun. Şi tu n-ar trebui să-ți faci nicio grijă.

— Da. Şi cel mai important, Jacob ştie că nu ne poate ataca fără să fie pedepsit pentru asta, Sfinția Sa a ordonat să fie aşa.

Henric şovăi.

— N-a fost intenția ta ca Bainbridge să-i vorbească Papei, nu-i aşa?

Ea îi zâmbi uşor.

— Sigur că nu, îi răspunse. Dar, oricum, nu tu i te-ai plâns Papei de Jacob.

El o strânse mai tare de mijloc.

— Eşti un duşman de temut. Sper să nu ne aflăm niciodată în tabere inamice. Aş pierde, cu siguranță.

— Nu se va întâmpla una ca asta, îl asigură ea cu blândețe, pentru că nu voi fi niciodată altceva decât o soție şi o regină loială şi credincioasă.

— Pot să strâng oştire cât ai bate din palme, ştii asta, îi aminti Henric. N-are de ce să-ți fie teamă de Jacob. Nici să te prefaci că ți-e teamă nu e nevoie. I-aş putea strivi oricând pe scoțieni. Aş putea s-o fac la fel de bine ca oricine, ştii asta.

— Sigur că da. Dar, slavă Domnului, nu eşti nevoit s-o faci.

Toamna anului 1511

Edward Howard i-a adus pe corsarii scoţieni în lanţuri la Londra şi a fost primit ca un erou. Simpatia care i s-a arătat l-a făcut pe Henric – întotdeauna sensibil la aclamaţiile mulţimii – destul de invidios. Vorbea din ce în ce mai des despre războiul cu scoţienii, iar cei din Consiliul Coroanei, chiar dacă îşi făceau griji în privinţa cheltuielilor de război şi se îndoiau în sinea lor de priceperea lui Henric într-ale luptei, nu puteau să nege că Scoţia reprezenta o ameninţare permanentă pentru pacea şi siguranţa Angliei.

Regina i-a abătut lui Henric atenţia de la invidia pentru Edward Howard şi tot regina i-a amintit că ar fi bine să deprindă gustul războiului pe marile câmpuri de luptă ale Europei şi nu pe nişte dealuri ascunse de la graniţă. Când Henric al Angliei avea să plece la război, trebuia să se ridice împotriva regelui francez, trebuia să se alieze cu ceilalţi doi regi măreţi ai creştinătăţii. Inspirat de poveştile din copilărie despre bătăliile de la Crécy şi Azincourt, Henric s-a lăsat uşor ispitit de gândul unei victorii glorioase împotriva Franţei.

Primăvara anului 1512

Lui Henric i-a fost greu să nu urce chiar el pe corabie când flota a ridicat ancora, plecând să i se alăture regelui Ferdinand, în campania împotriva francezilor. A fost o plecare glorioasă: corăbiile au pornit cu flamurile celor mai mari case din Anglia ridicate. Era cea mai bine echipată, cea mai bine organizată flotă care plecase din Anglia de multă vreme. Katherine fusese foarte ocupată cu supravegherea şi aprovizionarea corăbiilor, armamentul, echiparea oştenilor. Şi-a amintit că mama ei era în permanenţă ocupată cât timp tatăl ei era la război, când avusese ocazia să înveţe o lecţie nepreţuită: o bătălie putea fi câştigată numai dacă oştirea era echipată cum se cuvine şi avea destule provizii.

A trimis în expediţie o flotă mai bine organizată decât oricare alta care plecase din Anglia până atunci şi era convinsă că, sub comanda tatălui ei, aveau să-l apere pe Papă, să-i înfrângă pe francezi, să câştige teritorii în Franţa şi să-i facă pe englezi să redevină mari stăpâni de pământuri în Franţa. Comisia pentru menţinerea păcii din cadrul Consiliului Coroanei era îngrijorată, ca întotdeauna, că Anglia va fi din nou târâtă într-un război nesfârşit; dar Henric şi Katherine fuseseră convinşi de profeţiile pline de încredere ale lui Ferdinand, care spunea că vor obţine victoria în scurt timp, iar englezii nu vor avea decât de câştigat.

L-am văzut pe tata conducând campanie după campanie toată copilăria mea. Nu l-am văzut niciodată înfrânt. Războiul mă face să-mi retrăiesc copilăria. Culorile şi sunetele şi agitaţia unei ţări aflate în război îmi aduc o bucurie adâncă. Acum, când sunt aliatul tatei, egalul lui, când pot să-l sprijin cu forţa oştirii engleze, simt că am crescut, într-adevăr. Asta şi-a dorit el de la mine, aşa îmi împlinesc destinul de fiică. Pentru asta am îndurat anii grei de aşteptare a tronului. În

sfârşit, îmi împlinesc soarta; sunt un conducător, ca tatăl meu, cum a fost mama mea. Sunt Regina Războinică şi n-am nicio îndoială în această dimineață însorită, când privesc cum flota ridică ancora, că voi fi Regina învingătoare.

Planul era ca oştirea engleză să o întâlnească pe cea spaniolă şi să invadeze sud-vestul Franței: Guienne şi Ducatul Aquitania. Katherine nu avea nicio îndoială că tatăl ei avea să-şi ia partea din prăzile de război, dar se aştepta ca el să-şi onoreze promisiunea de a intra în Aquitania alături de englezi şi de-a o recâştiga pentru ei. Credea că planul lui secret era să divizeze Franța, ceea ce ar fi transformat din nou țara prea puternică într-o mână de regate şi ducate, le-ar fi strivit ambițiile timp de încă o generație. Katherine ştia precis că tatăl ei era de părere că lumea creştină ar fi mai în siguranță dacă Franța ar fi fost divizată. Nu era o țară în care să ai încredere, odată ce avea parte de bogățiile şi puterea pe care le aduce unirea.

Mai 1512

Nicio distracție de la curte nu era mai plăcută decât să privească navele ridicând ancora şi plecând, mânate din spate de un vânt puternic, într-o zi însorită; iar Henric şi Katherine s-au întors la Windsor plini de încredere că oştirea lor avea să fie cea mai puternică din creştinătate, că nu aveau cum să dea greş.

Katherine a profitat de entuziasmul lui Henric pentru corăbii ca să-l întrebe dacă nu credea că ar fi o idee bună să construiască galere, nave de luptă cu vâsle. Arthur ştiuse îndată ce e o galeră; văzuse desene şi ştia cum se dispun pentru luptă. Henric nu văzuse în viața lui o bătălie pe mare şi nici nu avea idee cum poate o galeră să întoarcă într-o clipă, fără pic de vânt, şi să înfrunte o corabie de război. Katherine a încercat să-i explice, dar Henric, entuziasmat peste măsură de priveliştea oferită de corăbiile cu pânzele ridicate, a jurat că voia numai nave mărețe, cu echipaje libere, glorioase.

Întreaga curte era de aceeaşi părere cu el, iar Katherine îşi dădu seama că nu avea cum să-şi impună părerea în fața unei curți care se entuziasma întotdeauna de ultima modă. De vreme ce flota fusese aşa de măreață când ieşise din port, toți tinerii îşi doreau acum să fie amirali, ca Edward Howard, la fel cum în vara anului dinainte doriseră să fie cruciați. Nici nu voiau să audă de neajunsurile corăbiilor mari în luptă – toți voiau să ridice ancora, cu toate pânzele sus. Toți îşi doreau propria corabie. Henric a petrecut zile în şir prin şantierele navale şi alături de constructorii de corăbii, iar Edward Howard a cerut o flotă din ce în ce mai mare.

Katherine era de acord că aveau o flotă minunată, iar navigatorii englezi erau cei mai buni din lume, dar a spus că se gândea să scrie la depozitul din Veneția şi să se

intereseze de costurile construcției unei galere, să afle dacă erau dispuşi să le-o construiască la comandă sau dacă preferau să trimită piesele în Anglia, ca să fie asamblate pe şantierele navale de acolo.

— Nu ne trebuie galere, spuse Henric indiferent. Galerele sunt bune pentru atacuri de-a lungul coastei. Noi nu suntem pirați. Vrem corăbii mari, care să ne ducă oştirea. Vrem corăbii mari, care să le atace pe cele ale francezilor pe mare. Corabia este platforma de pe care se porneşte atacul. Cu cât e mai mare platforma, cu atât mai mulți soldați încap pe ea. Ne trebuie o corabie mare pentru o bătălie pe mare.

— Sunt convinsă că aşa e, spuse ea. Dar nu trebuie să uităm de ceilalți duşmani ai noştri. Marea e tot o graniță şi trebuie păzită cu nave mari şi mici. Dar şi cealaltă graniță trebuie întărită.

— Cea cu scoțienii, vrei să zici? Papa i-a prevenit. Nu mă aştept să ne facă necazuri.

Ea zâmbi. Nu i-ar fi spus niciodată deschis că nu e de acord cu el.

— Sigur, încuviință ea. Arhiepiscopul ne-a câştigat un răgaz. Dar anul viitor, sau peste doi ani, va trebui să luptăm cu scoțienii.

Vara anului 1512

Apoi, părea că lui Katherine nu i-a rămas altceva de făcut decât să aştepte. Toţi păreau să aştepte. Oştirea engleză se afla la Fuenterrabía, unde aştepta ca spaniolii să i se alăture pentru a invada sudul Franţei. Căldura verii i-a copleşit în timp ce stăteau fără să facă nimic, mâncau prost şi beau ca nişte lunatici însetaţi. Katherine era singura din consiliul lui Henric care ştia bine că arşiţa din miezul verii spaniole putea ucide o oştire întreagă cât timp stătea, în aşteptarea ordinelor. Şi-a ascuns temerile de Henric şi de cei din consiliu, dar i-a scris în secret tatălui ei, întrebându-l ce planuri avea, l-a abordat pe ambasadorul acestuia, să-l întrebe ce dorea tatăl ei să facă oştirea engleză şi când aveau să pornească.

Tatăl ei, care-şi conducea propria oştire şi era pe drum, nu i-a răspuns; iar ambasadorul nu ştia nimic.

Vara se apropia de sfârşit, iar Katherine nu i-a scris din nou. Într-o clipă amară, nerecunoscând nici măcar pentru sine asta, şi-a dat seama că nu era aliatul tatălui ei pe tabla de şah a Europei; era doar un biet pion în planurile lui. N-a fost nevoie să întrebe care era strategia tatălui ei; odată ce oştirea engleză era pe poziţii, iar el n-a folosit-o, şi-a dat seama singură.

În Anglia vremea se răcea, dar în Spania era încă arşiţă. În sfârşit, Ferdinand găsise o întrebuinţare pentru aliaţii lui, dar când a trimis după ei şi le-a ordonat să-şi petreacă iarna în campanie, aceştia au refuzat să-i răspundă. S-au revoltat împotriva conducătorilor şi au cerut să se întoarcă acasă.

Iarna anului 1512

N-a fost nicio surpriză pentru Katherine, cum n-a fost nici pentru cei mai cinici din Consiliu, când oştirea engleză s-a întors acasă în decembrie, în zdrenţe şi acoperită de ruşine. Lordul Dorset, disperat că nu primise niciun fel de veşti sau întăriri de la regele Ferdinand, având dinainte oştenii revoltaţi, înfometaţi, epuizaţi, pierduse deja două mii de soldaţi care se îmbolnăviseră, şi se târa spre casă acoperit de dezonoare, după ce plecase atât de glorios.

— Ce s-o fi întâmplat? se năpusti Henric în camerele lui Katherine, făcându-le semn doamnelor de companie să iasă.

Mai avea puţin şi plângea de furie şi de ruşinea înfrângerii. Nu-i venea să creadă că oştirea lui, atât de măreaţă la plecare, se întorcea într-o asemenea stare. Primise scrisori de la socrul lui, în care acesta se plângea de purtarea aliaţilor englezi – fusese făcut de ruşine în Spania şi în faţa duşmanului său, Franţa. A dat fuga la Katherine, singura persoană din lume care i-ar fi putut împărtăşi surpriza şi spaima. Aproape că se bâlbâia de tulburare; era prima dată de la urcarea pe tron când ceva nu mergea cum trebuie şi se gândea – ca un băieţel – că lui nu-i putea merge nimic rău.

Îi iau mâinile într-ale mele. Aştept clipa asta încă din vară, când mi-am dat seama că oştirea engleză nu va lua parte la nicio bătălie. Imediat ce au ajuns şi nu au fost trimişi la luptă, mi-am dat seama că am fost păcăliţi. Mai rău, am fost păcăliţi chiar de tatăl meu.

Nu sunt neghioabă. Îl cunosc pe tata ca om şi conducător de oşti deopotrivă. Când nu i-a trimis la luptă pe englezi în ziua în care au sosit, mi-am dat seama că are alte planuri cu ei şi că le tăinuieşte de noi. Tata n-ar lăsa niciodată nişte oşteni buni în tabără, să stea la taclale, să bea şi să se îmbolnăvească. Am fost în campanie cu tata toată copilăria

mea, nu l-am văzut niciodată să-i lase pe oameni să stea degeaba. Mereu îi ține în mişcare, îi pune la muncă şi îi ține departe de necazuri. Niciun cal din grajdurile tatei nu are un gram de grăsime în plus; se poartă la fel cu oamenii.

I-a lăsat pe englezi să putrezească în tabără pentru că avea nevoie ca ei să stea chiar acolo unde erau – în tabără. Nu-i păsa că se îmbolnăveau şi leneveau. Lucrul acesta m-a făcut să mă uit din nou pe hartă şi atunci mi-am dat seama ce era în mintea lui. Se folosea de ei ca de o contragreutate – o diversiune pasivă. Am citit rapoartele pe care le-au scris comandanții noştri la sosire, am aflat că se plângeau că stau fără rost, că făceau exerciții la graniță şi vedeau oştirea franceză, fiind la rândul lor văzuți, dar nu primeau niciun ordin să atace; şi am ştiut că am dreptate. Tata ținea oştirea engleză în loc în Fuenterrabía, pentru ca francezii, îngrijorați de o asemenea forță chiar în coasta lor, să-şi alinieze armata în apărare. Dacă erau ocupați să se apere de englezi, nu-l mai puteau ataca pe tata, care, vesel şi nestânjenit, de unul singur, în fruntea oştirii lui, a intrat triumfător în Navarra şi s-a ales cu ceea ce-şi dorea de atâta timp, fără să fie vreo clipă în vreun pericol.

— Dragul meu, oştirea ta n-a fost judecată şi n-a avut nicio vină, îi spun tânărului meu soț îndurerat. Nimeni nu se îndoieşte de curajul englezilor. Nimeni nu se îndoieşte de tine.

— Spune că... îmi flutură el scrisoarea dinaintea ochilor.

— N-are importanță ce spune, îi răspund răbdătoare. Trebuie să fii atent la ce face.

Întoarce spre mine un chip atât de îndurerat, încât nu mă îndur să-i spun că tata s-a folosit de el, că l-a luat drept un neghiob, s-a folosit de oştirea lui, s-a folosit chiar şi de mine ca să câştige Navarra.

— Tata şi-a luat plata înainte de a-şi face treaba, asta-i tot, îi spun cu încredere. Acum trebuie să-l punem la treabă.

— Ce vrei să spui? întreabă Henric, încă nedumerit.

— Să mă ierte Dumnezeu că spun una ca asta, dar tata e un maestru al jocului dublu. Dacă facem înțelegeri cu el, va trebui să învățăm să fim la fel de şireți ca el. A încheiat un tratat cu noi şi a spus că vom fi aliați în războiul cu Franța, dar tot ce-am făcut noi a fost să-i permitem să câştige Navarra, trimițându-ne oştirea şi apoi aducându-o acasă.

— Au fost făcuți de ruşine. Eu am fost făcut de ruşine.

Nu înțelege ce vreau să-i spun.

— Oştirea ta a făcut exact ce voia tata să facă. Dacă priveşti lucrurile aşa, a fost o campanie de succes.

— N-au făcut nimic! Mi se plânge că nu-s buni de nimic!

— I-au ținut în loc pe francezi nefăcând nimic. Gândeşte-te! Francezii au pierdut Navarra.

— Vreau să-l trimit pe Dorset în fața curții marțiale!

— Da, putem face asta, dacă vrei. Dar avem încă oştirea noastră, n-am pierdut decât două mii de oameni, iar tata e aliatul nostru. Ne-a rămas dator anul acesta. La anul, te poți întoarce în Franța, şi de data asta tata va lupta pentru noi; nu noi pentru el.

— Spune că va cuceri Guienne pentru mine, o spune de parcă eu n-aş fi în stare s-o fac de unul singur! îmi vorbeşte de parcă aş fi un molâu cu o oştire care nu-i bună de nimic.

— Foarte bine, îi spun, luându-l prin surprindere. Lasă-l să cucerească Guienne pentru noi.

— Vrea să-l plătim.

— Să plătim. Ce importanță are, atâta timp cât tata e de partea noastră când mergem la război împotriva Franței? Dacă ia Guienne pentru noi, nu avem decât de câştigat; dacă n-o face, dar le abate atenția francezilor când invadăm nordul, la Calais, tot numai de câştigat avem.

Pentru o clipă, rămâne cu gura căscată şi mă priveşte, amețit. Apoi pricepe ce vreau să zic.

— Să-i țină în loc pe francezi pentru noi, iar noi să avansăm, aşa cum am făcut noi pentru el?

— Chiar aşa.

— Să-l folosim aşa cum ne-a folosit el pe noi?

— Da.

E uimit.

— Tatăl tău te-a învățat aşa ceva? Să plănuieşti o campanie de parcă ar fi un joc de şah în care trebuie să muți piesele?

Clatin din cap.

— Nu intenționat. Dar nu se poate trăi lângă un om ca tata fără să deprinzi arta diplomației. Ştiai că Machiavelli însuşi l-a numit prințul perfect? N-ai fi putut trăi la curtea tatălui meu – cum am trăit eu – nu te-ai fi putut afla în campanie alături de el, ca mine, fără să înțelegi că țelul lui în viață este să profite. Am învățat de la el zi de zi; n-aveam cum altfel, am învățat doar privindu-l. Ştiu cum gândeşte. Ştiu cum gândeşte un general.

— Dar cum ți-a venit ideea să intrăm prin Calais?

— Ah, dragul meu, ar putea Anglia să intre în Franța pe altundeva? Tata poate să lupte pentru noi în sud şi rămâne de văzut dacă ne poate cuceri Guienne. Poți să fii sigur că are s-o facă dacă are ceva de câştigat din asta. Şi, oricum, cât timp el e ocupat cu asta, francezii nu vor putea apăra Normandia.

Henric îşi recâştigă pe dată încrederea.

— Voi merge chiar eu, declară el. Voi merge pe câmpul de luptă. Tatăl tău nu va mai putea critica modul în care e condusă oştirea engleză, dacă fac chiar eu lucrul ăsta.

Pentru o clipă, şovăi. Chiar şi joaca de-a războiul e periculoasă, şi cât timp nu avem un moştenitor, Henric e cât se poate de prețios. Fără el, siguranța Angliei va fi sfâşiată de sute de pretendenți la tron. Dar nu-l voi putea controla dacă-l țin ascuns, cum a făcut bunica lui. Henric va trebui să învețe ce e un război, iar eu ştiu bine că va fi în siguranță în timpul unei campanii conduse de tata, care vrea să rămân pe

tron la fel de mult ca mine; şi va fi, negreşit, mai în siguranţă dacă îi înfruntă pe cavalerii francezi, decât pe scoţienii ucigaşi. Mai mult, am un plan secret. Şi pentru asta am nevoie ca el să fie plecat din ţară.

— Da, aşa vei face, îi spun. Şi vei avea cea mai bună armură, cel mai puternic cal şi cea mai frumoasă gardă pe care le-a avut vreun rege pe câmpul de luptă.

— Thomas Howard spune că trebuie să renunţăm la lupta cu francezii până când reuşim să-i învingem pe scoţieni.

Scutur din cap.

— Vei lupta în Franţa, aşa cum cere alianţa dintre cei trei regi, îl asigur. Va fi un război măreţ, unul de care-şi va aminti toată lumea. Scoţienii sunt un pericol neînsemnat, pot să aştepte; în cel mai rău caz, îşi vor continua atacurile lor meschine la graniţă. Şi, dacă vor invada nordul cât eşti tu la război, sunt oricum atât de neînsemnaţi, încât şi eu aş putea conduce o expediţie împotriva lor, în timp ce tu porţi războiul adevărat în Franţa.

— Tu? întreabă el.

— De ce nu? Nu suntem noi un rege şi o regină tineri, ajunşi pe tron în putere? Cine să ne contrazică?

— Nimeni! Nu voi îngădui să fiu abătut de la treburile mele, declară Henric. Eu voi cuceri pământurile franceze, iar tu ne vei apăra de scoţieni.

— Aşa voi face, îi promit.

Este chiar ceea ce-mi doresc.

Primăvara anului 1513

Toată iarna, Henric n-a vorbit decât despre război, iar în primăvară Katherine a început să adune oştire şi provizii pentru pregătirea invaziei nordului Franței. Tratatul cu Ferdinand cerea ca el să invadeze Guienne în numele Angliei în acelaşi timp cu invazia trupelor engleze în Normandia. Sfântul împărat Roman, Maximilian, avea să se alăture oştirii engleze în bătălia din Nord. Era un plan fără cusur, dacă cele trei oştiri atacau în acelaşi timp, dacă îşi erau credincioşi unii altora.

Nu m-a mirat deloc să aflu că tata ducea tratative pentru încheierea păcii cu Franța chiar în timpul în care Thomas Wolsey, mâna mea dreaptă, omul care împarte pomenile regale, trimitea scrisori în toate oraşele Angliei, cerând să afle câți oameni pot fi strânşi pentru războiul cu Franța. Ştiam că tata nu se va gândi decât la supraviețuirea Spaniei: Spania înainte de toate. Nu-l învinovățesc pentru asta. Acum, când sunt regină, înțeleg mai bine ce înseamnă să-ți iubeşti țara cu atâta pasiune, încât să poți trăda orice – chiar şi propriul copil, cum face el – ca s-o aperi. Tata – pus, pe de o parte, în fața unui război sângeros din care nu are multe de câştigat şi pe de altă parte în fața unei păci avantajoase – alege pacea şi prietenia Franței. Ne-a trădat tăinuind totul şi m-a dus de nas chiar şi pe mine.

Când ies la iveală veştile despre fățărnicia lui, el dă vina pe ambasadorul lui şi pe scrisorile care s-ar fi pierdut pe drum. E totul şubred; dar nu mă plâng. Tata ni se va alătura îndată ce va părea că suntem pe cale să câştigăm. Cel mai important pentru mine acum este ca Henric să plece la război în Franța şi să mă lase să mă ocup de scoțieni.

— Trebuie să învețe cum se conduc oamenii în luptă, îmi spune Thomas Howard. Nu cum se duc băiețandrii la bordel – îmi cer scuze, Alteță.

— Ştiu, îi răspund. Trebuie să-şi câştige un renume. Dar e atât de periculos!

Bătrânul oştean îmi acoperă mâna cu a lui.

— Foarte puţini regi mor în luptă, spune el. Nu vă gândiţi la regele Richard, pentru că el s-a aruncat în calea săbiilor. Ştia că a fost trădat. În cel mai rău caz, regii sunt răscumpăraţi. E mult mai periculos să înzestraţi oştirea şi s-o trimiteţi în Franţa, prin strâmtoare, ca apoi să puteţi lupta cu scoţienii, folosind ce oameni au mai rămas.

Pentru o clipă nu spun nimic. Nu mi-am dat seama că mi-a înţeles planul.

— Cine e de părere că asta am de gând să fac?

— Doar eu.

— Ai vorbit cu cineva?

— Nu, răspunde el neclintit. Cea mai mare datorie a mea e cea faţă de Anglia şi cred că aveţi dreptate. Trebuie să scăpăm odată de scoţieni şi ar fi cel mai bine s-o facem cât timp regele se află în siguranţă, peste hotare.

— Văd că de siguranţa mea nu-ţi faci prea multe griji.

El ridică din umeri şi zâmbeşte.

— Doar sunteţi regina, spune. O regină mult iubită, se prea poate. Dar putem oricând să avem altă regină. Un alt rege Tudor nu avem.

— Ştiu, spun.

E un adevăr limpede ca lumina zilei. Eu pot fi înlocuită, iar Henric, nu. Nu înainte să zămislesc un fiu Tudor.

Thomas Howard mi-a ghicit planul. N-am nicio îndoială în privinţa datoriei mele. E aşa cum m-a învăţat Arthur – cel mai mare pericol pentru siguranţa Angliei vine din Nord, din partea scoţienilor, aşa că trebuie să mă îndrept către Nord. Henric trebuie încurajat să-şi îmbrace cea mai frumoasă armură şi să plece împreună cu prietenii lui minunaţi într-un fel de turnir măreţ împotriva Franţei. Dar la hotarul de miazănoapte vor fi de rezolvat treburi sângeroase; o victorie

acolo ne va asigura liniştea pentru câteva generaţii. Dacă vreau ca Anglia să fie sigură pentru mine, pentru fiul meu nenăscut şi pentru regii care vor urma, trebuie să-i înfrângpe scoţieni.

Chiar dacă nu voi avea niciodată un fiu, chiar dacă nu voi avea temei să merg la Walsingham, să-i mulţumesc Fecioarei pentru fiul pe care mi l-a dăruit, tot îmi voi fi făcut prima şi cea mai importantă datorie – voi fi salvat iubita mea Anglie, dacă îi înving pe scoţieni. Chiar de-ar fi să mor făcând asta.

Îl încurajez în continuare pe Henric şi nu-i îngădui să-şi piardă cumpătul sau voinţa. Mă împotrivesc Consiliului Coroanei, care e de părere că firea nestatornică a tatei e un motiv în plus să nu pornim la război. În parte, sunt de acord cu ei. Cred că nu avem un motiv real să ne războim cu Franţa şi nici nu avem mare lucru de câştigat dacă o facem. Dar ştiu că Henric îşi doreşte la nebunie să plece la război şi consideră Franţa duşmanul lui, iar regele Ludovic îi e rival. Vreau ca Henric să nu-mi stea în cale vara aceasta, când am degând să-i îngenunchez pe scoţieni. Ştiu că numai un război glorios poate să-i abată atenţia. Vreau acest război nu pentru că sunt înverşunată împotriva Franţei sau fiindcă vreau să-i arăt tatei cât suntem de puternici; vreau război fiindcă îi avem pe francezi la Sud şi pe scoţieni la Nord şi e nevoie să luptăm cu unii şi să ne jucăm cu ceilalţi pentru siguranţa Angliei.

Îmi petrec ore în şir în genunchi, în capela regală; dar Arthur e cel cu care vorbesc în visările mele nesfârşite şi tăcute. „Sunt convinsă că am dreptate, iubitule" şoptesc în mâinile încleştate. „Sunt încredinţată că ai avut dreptate când m-ai prevenit în legătură cu pericolul scoţienilor. Va trebui să-i supunem, altfel nu vom avea niciodată un regat care să poată trăi în pace. Dacă lucrurile vor merge aşa cum doresc eu, anul acesta se va hotărî soarta Angliei. Dacă lucrurile vor merge aşa cum vreau eu, îl voi trimite pe Henric să lupte cu

francezii, iar eu mă voi ridica împotriva scoțienilor, şi soarta noastră poate fi hotărâtă. Ştiu că scoțienii sunt un pericol mai mare. Toți se gândesc la francezi – fratele tău nu se gândeşte la altceva – dar oamenii aceştia nu ştiu nimic despre război. Oricât de mult l-ai urî, duşmanul de dincolo de mare e mai mic decât cel care-ți poate trece hotarele într-o singură noapte".

Aproape că-l văd în penumbra din spatele pleoapelor mele coborâte. „O, da", îi spun zâmbind. „Poate crezi că o femeie nu e în stare să conducă o oştire. Poate crezi că o femeie nu poate purta armura. Dar eu ştiu mai multe despre războaie decât orice bărbat de la curtea asta paşnică. Aceasta e o curte devotată turnirului, toți tinerii cred că războiul e o joacă. Dar eu ştiu cu adevărat ce e războiul. Eu l-am văzut cu ochii mei. Anul acesta mă vei vedea pornind la luptă călare, cum făcea mama mea. Mă vei vedea cum îl înfrunt pe duşmanul nostru – singurul care contează cu adevărat. Acum aceasta e țara mea, chiar tu ai făcut-o țara mea. Iar eu o voi apăra pentru tine, pentru mine şi pentru moştenitorii noştri.

Pregătirile englezilor pentru războiul cu Franța s-au desfăşurat cu repeziciune; Katherine şi Thomas Wolsey, ajutorul ei credincios, se ocupau zilnic de listele oamenilor strânşi de fiecare oraş în parte, de adunarea proviziilor pentru oştire, de fabricarea armurilor şi pregătirea celor care se oferiseră să lupte, de pregătirea atacului, a retragerii şi a conducerii. Wolsey a observat că regina avea două liste cu oameni, de parcă ar fi strâns două oştiri separate.

— Credeți că va trebui să luptăm şi cu scoțienii, nu numai cu francezii? o întrebă el.

— Sunt convinsă de asta.

— Scoțienii se vor repezi asupra noastră de îndată ce oştirea pleacă în Franța, spuse el. Va trebui să ne întărim granițele.

— Eu sper să facem mai mult de-atât, fu tot ce spuse ea.

— Alteța Sa regele nu trebuie abătut de la războiul său cu francezii, sublinie el.

Ea nu i se destăinui, așa cum ar fi dorit el.

— Știu, trebuie să ne asigurăm că pleacă la Calais în fruntea unei oștiri puternice. Nu trebuie abătut de la asta în niciun fel.

— Va trebui să lase câțiva oameni acasă, pentru a ne apăra de scoțieni. Vor ataca negreșit, o preveni el.

— Paznici la hotare, spuse ea, ca și cum ar fi fost lipsit de importanță.

Tânărul și frumosul Edward Howard, îmbrăcat cu o mantie nouă, albastră ca marea, veni să-și ia rămas-bun de la Katherine în timp ce flota se pregătea să ridice ancora. Avea ordine precise de a-i asedia pe francezi în port sau, dacă era posibil, de a lupta cu ei pe mare.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, spuse regina, auzind cum propriul glas tremură ușor de emoție. Dumnezeu să te binecuvânteze, Edward Howard, și să ai parte de norocul care te însoțește întotdeauna.

El făcu o plecăciune adâncă.

— Am norocul unui om aflat în grațiile unei regine mărețe, care slujește o țară măreață, spuse el. E o onoare să-mi slujesc țara, regele și... pe voi, regina mea, adăugă șoptind tainic.

Katherine zâmbi. Toți prietenii lui Henric erau înclinați să se considere personaje de legendă. Camelot nu le dispărea niciodată cu totul din minte. Încă de când devenise regină, Katherine fusese pentru ei o doamnă din legendele cavalerești. Îi plăcea Edward Howard mai mult decât oricare alt tânăr curtean. Voioșia lui senină și firea iubitoare îl făceau plăcut tuturor, iar pasiunea lui pentru corăbii și felul în care conducea flota o făceau pe Katherine – care era de părere că siguranța Angliei depindea de siguranța mărilor – să-l îndrăgească.

— Eşti cavalerul meu şi sunt convinsă că vei aduce glorie pentru numele tău şi pentru al meu, îi spuse ea şi văzu cum ochii îi strălucesc de plăcere când şi-a coborât capul ca să-i sărute mâna.

— Vă voi aduce câteva corăbii franceze la întoarcere, îi promise el. V-am adus piraţi scoţieni, acum veţi avea parte de galioane franceze.

— Chiar mi-ar fi de folos, spuse ea cu toată convingerea.

— Le veţi avea, chiar de-ar fi să mor.

Ea ridică un deget.

— Ba să nu mori, îl preveni. Am nevoie şi de tine.

Îi întinse cealaltă mână.

— Mă voi gândi la tine în fiecare zi şi te voi pomeni în rugăciunile mele, îi promise.

El se ridică şi, rotindu-şi mantia nouă, ieşi.

E ziua de Sfântul Gheorghe şi noi încă aşteptăm veşti despre flota engleză, când intră un sol cu chipul întunecat. Henric e lângă mine când tânărul ne dă vestea; în sfârşit, ne spune despre bătălia pe mare pe care Edward era atât de convins că o va câştiga, despre care noi eram atât de siguri că va dovedi forţa corăbiilor noastre în faţa francezilor. Cu tatăl său alături, aflu care a fost soarta lui Edward, care fusese atât de sigur că va ancora la Londra, pe Tamisa, un galion francez.

A ţintuit flota franceză la Brest, iar ei n-au avut curajul să iasă. A fost prea nerăbdător ca să-i aştepte să facă următoarea mişcare; prea tânăr să joace un joc de durată. A fost un neghiob, dragul de el, la fel ca jumătate din curteni, încredinţaţi că sunt de neînvins. A pornit la luptă ca un băieţandru fără teamă de moarte, care nu ştie ce e moartea, care nu se teme nici că ar putea muri. La fel ca granzii copilăriei mele, a crezut că teama e o boală care nu se va lipi de el. A crezut că Dumnezeu îl apără mai mult decât pe ceilalţi şi că nimic nu-l poate atinge.

Flota engleză nu putea înainta, iar cea franceză se afla la adăpost, în port, aşa că el a trimis câteva bărci cu vâsle în bătaia armelor franceze. Asta n-a dus decât la pierdere, la pierderea de vieți, la pierderea vieții lui – şi numai pentru că n-a avut răbdare să aştepte, fiind prea tânăr şi necugetat. Îmi pare rău că te-am trimis la pieire, dragul meu Edward, scumpul meu tânăr neghiob. Dar apoi îmi amintesc că nici soțul meu nu e mai în vârstă şi, cu siguranță, nici mai înțelept; şi, pe deasupra, ştie chiar mai puține despre război; chiar şi eu, o femeie de douăzeci şi şapte de ani, căsătorită cu un tânăr care de-abia a ajuns la vârsta majoratului, cad în greşeala de-a mă crede de neînvins.

Edward însuşi a plecat în fruntea trupelor, către nava amiralului francez – dovedind un curaj nemaipomenit – şi oamenii lui l-au dezamăgit aproape imediat – Dumnezeu să-i ierte – cerându-i să se retragă când bătălia a devenit prea grea pentru ei. Au sărit de pe puntea corăbiei franceze în bărcile lor cu vâsle, unii dintre ei au sărit direct în mare, încercând îngroziți să scape de ploaia de gloanțe care cădeau în jurul lor ca grindina. Au fugit, lăsându-l să lupte ca un nebun, cu spatele la catarg, împungând în jurul lui cu sabia şi fără speranță în fața atâtor oameni. A reuşit să fugă într-o parte, şi dacă acolo l-ar fi aşteptat o barcă, ar fi putut sări pe ea. Dar plecaseră. Şi-a smuls de la gât fluierul de aur, de comandant, şi l-a aruncat în mare, departe, ca francezii să nu i-l poată lua, apoi s-a întors să-i înfrunte din nou. A căzut luptând, străpuns de o duzină de săbii; a alunecat şi a căzut, sprijinindu-se într-un braț şi luptând încă, parând loviturile cu sabia. Apoi un tăiş flămând i-a sfâşiat brațul care ținea spada şi n-a mai luptat. Ar fi putut să se dea deoparte şi să-i onoreze curajul; dar n-au făcut-o. L-au încolțit în continuare şi s-au năpustit asupra lui, ca nişte câini flămânzi asupra unei bucăți de piele în târgul de la Smithfield. A murit înjunghiat de o sută de ori.

I-au aruncat trupul în mare; atât de puțin le-a păsat de el acestor soldați francezi, acestor aşa-zişi creştini. Ar fi putut fi nişte sălbatici, ba chiar mauri, la câtă milă creştinească au arătat că au. Nu s-au gândit la miruire, la vreo rugăciune pentru cei morți, la o înmormântare creştinească, deşi era un preot de față când a murit. L-au aruncat în mare de parcă ar fi fost mâncare stricată, pe care o dădeau la peşti.

Apoi şi-au dat seama că era Edward Howard, Edward Howard al meu, amiralul flotei engleze şi fiul unuia dintre cei mai de vază oameni din Anglia şi le-a părut rău că l-au aruncat peste bord ca pe un câine mort. Nu pentru onoare – nu, n-ar fi ei în stare de asta – ci pentru că ar fi putut cere răscumpărare pentru el de la familia lui; şi Dumnezeu ştie că am fi plătit oricât ca să ni-l dea înapoi de dragul de Edward. Şi-au trimis matrozii cu bărci şi cârlige, ca să-i pescuiască trupul. I-au trimis după leşul lui de parcă l-ar fi recuperat după un naufragiu, i-au scos mațele ca unui crap, i-au smuls inima şi au sărat-o ca pe cod, i-au furat hainele drept suvenir şi l-au trimis la curtea franceză. Au tăiat în bucăți ce mai rămăsese din el, apoi ni le-au trimis tatălui lui şi mie.

Cruzimea acestei poveşti îmi aminteşte de Hernando Perez del Pulgar, care a condus un atac curajos în Alhambra. Dacă l-ar fi prins, l-ar fi ucis, dar cred că nici măcar maurii nu i-ar fi smuls inima de dragul distracției. L-ar fi considerat un duşman însemnat, un om demn de onoare. Ne-ar fi înapoiat trupul lui, cu cavalerismul care-i caracteriza. Dumnezeu ştie că ar fi scris chiar un cântec despre el într-o săptămână; s-ar fi cântat în lungul şi-n latul Spaniei în două săptămâni, iar într-o lună ar fi construit ofântână care să-i comemoreze frumusețea. Ei erau mauri; dar dădeau dovadă de o blândețe care acestor creştini le lipseşte cu desăvârşire. Când mă gândesc la francezii aceştia, îmi e ruşine să-i numesc pe mauri „barbari”.

Henric e îndurerat de cele întâmplate şi de înfrângerea

suferită de ai noştri, iar tatăl lui Edward îmbătrâneşte cu zece ani în zece minute, cât îi ia solului să-i spună că trupul fiului său se află afară, într-un car, dar hainele lui au fost trimise drept trofeu către Madame Claude, fiica regelui Franței, iar inima îi e ținută drept suvenir de amiralul francez. Nu-l pot alina pe niciunul dintre ei, sunt şi eu prea mâhnită. Merg în capelă şi-mi duc tristețea în fața Fecioarei, care ştie prea bine cum e să iubeşti un fiu şi să-L vezi cum iese să-şi înfrunte moartea. Şi când îngenunchez jur că francezii vor regreta ziua în care l-au răpus pe campionul meu. Vor plăti pentru mârşăvia lor. Nu-i voi ierta niciodată.

Vara anului 1513

Moartea lui Edward Howard a făcut-o pe Katherine să pregătească şi mai temeinic plecarea oştirii engleze către Calais. Chiar dacă era adevărat că Henric urma să plece la o imitație de război, aveau să fie folosite gloanțe şi tunuri adevărate, săbii şi săgeți, iar ea dorea ca acestea să fie bine lucrate şi să nu dea greş. Ea ştiuse dintotdeauna ce înseamnă un război, dar după moartea lui Edward Howard îşi dădea şi Henric seama, pentru prima dată, că nu era vorba de poveşti din cărți; nu semăna deloc cu un turnir. Un tânăr de vază, strălucit, ca Edward Howard, putea să plece la luptă şi să se întoarcă acasă măcelărit, într-un car. Spre cinstea lui, pe Henric nu l-a părăsit curajul când şi-a dat seama de acest adevăr, văzându-l pe tânărul Thomas Howard luându-i locul fratelui său şi pe tatăl lui Edward chemându-şi arendaşii, apoi cerându-le să strângă oştire pentru a-şi răzbuna fiul.

Au trimis primele trupe la Calais în mai, iar Henric se pregătea să-i urmeze cu restul oştirii în iunie. Era mai serios ca niciodată.

Katherine şi Henric au pornit călare, încet, străbătând Anglia de la Greenwich până la Dover, unde Henric avea să se îmbarce. Oraşele prin care au trecut şi-au strâns oamenii ca să-i sărbătorească. Henric şi Katherine aveau cai albi, superbi, iar regina călărea bărbăteşte, cu mantia albastră fluturând în jurul ei. Alături de ea, Henric era magnific – mai înalt decât oricare dintre oşteni, mai puternic decât cei mai mulți dintre ei, cu părul auriu şi numai zâmbet.

Când plecau din câte un oraş, dimineața, amândoi purtau armuri asortate, din aur şi argint. Katherine nu purta decât platoşa şi coiful de metal lucrat cu grijă şi ornat cu modele din aur. Henric purta armura completă, din cap până-n picioare, de fiecare dată, indiferent cât era de cald. Mergea

călare, cu viziera ridicată, cu ochii albaştri strălucind şi cu o diademă de aur în jurul coifului. Stegarii care purtau însemnele lui Katherine se aflau de o parte a lor, iar cei ai lui Henric de cealaltă, iar când oamenii vedeau rodia lui Katherine şi trandafirul lui Henric strigau: „Dumnezeu să-l binecuvânteze pe rege!” şi „Dumnezeu s-o binecuvânteze pe regină!”. Când plecau dintr-un oraş, cu oştenii după ei şi arcaşii înainte, lumea se aduna de o parte şi de alta a străzilor cale de o poştă să-i privească şi aruncau petale şi boboci de trandafir în calea cailor lor. Toţi oştenii aveau un trandafir prins la guler sau la pălărie şi cântau în timp ce mărşăluiau: de obicei cântece vechi şi deocheate, dar şi balade compuse de Henric.

Le-a luat aproape două săptămâni să ajungă la Dover. Dar timpul nu fusese pierdut, fiindcă în fiecare oraş prin care trecuseră adunaseră provizii şi oşteni. Oricare bărbat din ţinut îşi dorea să se alăture oştirii ca să apere Anglia împotriva Franţei. Oricare fată îşi dorea să poată spune că iubitul ei a plecat în armată. Întreaga ţară se unise în dorinţa de-a se răzbuna pe francezi. Şi întreaga ţară era convinsă că o oştire tânără condusă de un rege tânăr are sorţi de izbândă.

Sunt mai fericită – îmi dau seama de asta – decât am fost vreodată, de la moartea fiului meu. Sunt mai fericită decât aş fi crezut că e posibil. Henric vine în patul meu în fiecare noapte în timpul călătoriei către coastă, printre sărbători şi dansuri; e al meu cu gândul, fapta şi cuvântul. Pleacă într-o campanie organizată de mine, atenţia i-a fost abătută de la războiul adevărat pe care îl voi purta eu şi nu spune o vorbă, nu-i trece prin minte un gândpe care să nu îl împărtăşească cu mine. Mă rog ca într-una dintre aceste nopţi, când călătorim către Sud, spre coastă, în încordarea pe care ne-o pricinuieşte războiul, să zămislim un prunc; încă un fiu, încă un trandafir al Angliei, la fel ca Arthur.

Mulțumită lui Katherine şi lui Thomas Wolsey, toate pregătirile pentru îmbarcare au decurs fără probleme. De data aceasta n-au mai existat întârzieri pricinuite de noi ordine sosite în ultima clipă şi nici n-au mai fost uitate lucruri importante, care apoi să fie cerute cu disperare în ultimul ceas. Corăbiile lui Henric – patru sute la număr – vopsite în culori vii, cu flamurile în vânt şi cu pânzele sus, îi aşteptau pe oşteni ca să-i ducă în Franța. Corabia lui Henric, toată aurie, strălucitoare, cu dragonul roşu fluturând la pupa, se legăna uşor pe valuri, ancorată în doc. Garda regală – minunat pregătită, îmbrăcată în noua livrea a Tudorilor, verde cu alb, decorată cu paiete – era aliniată pe chei; cele două armuri încrustate cu aur erau împachetate, deja pe corabie, iar caii lui albi, anume dresați pentru această ocazie, se aflau în boxele lor. Pregătirile fuseseră la fel de meticuloase ca pentru un bal mascat de la curte, iar Katherine ştia că mulți dintre tineri aşteptau să meargă la război la fel de nerăbdător cum aşteptau să se distreze.

Totul era pregătit pentru plecarea lui Henric în Franța şi, după o scurtă ceremonie pe malul mării, la Dover, Henric a luat sigiliul de stat şi a investit-o pe Katherine drept regent, Guvernator al ținutului şi Căpitan al oştirii care avea să apere țara.

Mă asigur că am un aer grav şi solemn când mă numeşte regent, îi sărut mâna şi apoi îl sărut pe gură, să-i urez noroc. Dar când corabia lui e trasă de la mal cu ajutorul luntrilor, când iese din port şi ridică pânzele în bătaia vântului, pornind către Franța, îmi vine să cânt în gura mare de bucurie. N-am lacrimi pentru soțul care pleacă, fiindcă m-a lăsat în urmă având tot ce mi-am dorit vreodată. Sunt mai mult decât Prințesă de Wales, mai mult decât regina Angliei; sunt Guvernatorul ținutului, Căpitanul oştirii. Acum aceasta e cu adevărat țara mea, iar eu sunt singurul ei conducător.

Şi primul lucru pe care-l voi face – de fapt, probabil că

singurul lucru pe care-l voi face cu puterea care mi-a fost dată, singurul lucru pe care trebuie să-l fac cu această şansă de la Dumnezeu – e să-i înfrâng pe scoţieni.

Îndată ce Katherine a ajuns la palatul Richmond, i-a poruncit lui Thomas Howard, fratele mai mic al lui Edward, să ia tunul din depozitul din Turn şi să plece cu întreaga flotă engleză la Newcastle, în Nord, pentru a apăra hotarele împotriva scoţienilor. Nu era un amiral la fel de bun ca fratele său, dar era un tânăr statornic, iar ea considera că poate avea încredere în el să-l trimită cu armele atât de necesare în Nord.

În fiecare zi, solii pe care deja îi aşezase pe poziţii îi aduceau lui Katherine veşti din Franţa. Wolsey primise instrucţiuni clare să-i raporteze reginei despre război. De la el se aştepta la o analiză precisă a situaţiei. Ştia că Henric îi va trimite numai istorisiri optimiste. Veştile nu erau în întregime bune. Oştirea engleză sosise în Franţa, la Calais, unde toţi erau încântaţi şi sărbătoreau. Organizau parade şi strângeau oameni, iar Henric fusese felicitat pentru armura lui minunată şi pentru oştenii eleganţi. Dar împăratul Maximilian nu adunase oştire ca să vină în apărarea englezilor. În schimb, afirmând că e sărac, dar că le susţine cauza, venise şi-şi oferise sabia şi serviciile tânărului prinţ.

Era, cu siguranţă, un moment ameţitor pentru Henric – care încă nu ştia ce înseamnă un foc de armă tras la mânie – ca Sfântul împărat Roman să vină să-i ofere serviciile lui, copleşit de tânărul şi strălucitorul prinţ.

Katherine s-a încruntat citind relatarea lui Wolsey, socotind că Henric avea să-l plătească pe împărat cât nu făcea, ajungând astfel să risipească bani pentru un aliat care promisese să-i ajute pe banii lui, şi nu să aducă o armată de mercenari. Şi-a dat seama că avea din nou de-a face cu jocul dublu care caracterizase acea campanie de la bun început. Dar cel puţin împăratul avea să fie alături de

Henric în prima bătălie, iar Katherine era încredinţată că bătrânul călit în război avea să-l tempereze pe regele cel tânăr.

Sfătuită de împăratul Maximilian, oştirea engleză a asediat Therouanne – un oraş pe care Sfântul împărat Roman şi-l dorea de mult, dar care nu avea nicio importanţă strategică pentru Anglia – iar Henric, aflat la distanţă de bătaia armelor de pe zidurile oraşului, se plimba de unul singur prin tabără, la miezul nopţii, încuraja santinelele şi chiar i s-a permis să tragă cu tunul.

Scoţienii, care nu aşteptaseră decât ca Anglia să rămână lipsită de apărare după plecarea regelui în Franţa, le-au declarat război englezilor şi a trimis trupele în marş spre Sud. Îngrijorat, Wolsey i-a scris lui Katherine, întrebând-o dacă avea nevoie să trimită înapoi o parte din oştire pentru a ţine piept acestei noi ameninţări. Regina i-a răspuns că se poate apăra de o gâlceavă la hotare şi s-a apucat să strângă din nou oameni din toate oraşele ţării, folosindu-se de listele pe care deja le pregătise.

A cerut să se adune oştirea din Londra şi a ieşit, îmbrăcată în armură, să-i inspecteze înainte să pornească în marş spre Nord.

Mă privesc în oglindă în timp ce doamnele de companie îmi prind platoşa, iar servitoarea îmi ţine coiful. Le citesc tristeţea pe chipuri, văd cum nătânga de servitoare ţine coiful de parcă ar fi prea greu pentru ea, ca şi cum aceste lucruri n-ar trebui să se întâmple, ca şi cum nu m-aş fi născut chiar pentru clipa asta, pentru acum. Clipa sortită mie.

Trag încet aer în piept. Semăn atât de mult cu mama când port armura, încât ar putea fi chiar ea cea care se oglindeşte, atât de liniştită şi de mândră, cu părul strâns şi cu ochii la fel de strălucitori precum metalul lustruit al platoşei; prinde viaţă la gândul bătăliei şi sclipeşte de bucurie, încrezătoare în victorie.

— Nu ți-e teamă? mă întreabă Maria de Salinas în şoaptă.

— Nu.

Îi spun adevărul.

— Toată viața am aşteptat clipa asta. Sunt regină, sunt fiica unei regine care a fost nevoită să lupte pentru țara ei. Acum am țara mea şi sunt aici, chiar în clipa când Anglia are nevoie de ajutorul meu. Nu trăim vremuri potrivite pentru o regină care-şi doreşte doar să stea pe tron şi să împartă premii pentru turniruri. Trăim vremuri potrivite pentru o regină cu inimă şi curaj de bărbat. Eu sunt acea regină. Voi pleca în fruntea oştirii mele.

Încep să se neliniştească, îngrozite. „Să plecați?" „Doar nu la Nord?" „Sigur că da, puteți merge la paradă alături de ei, dar nu la luptă, nu-i aşa?" „Nu e periculos?"

Întind mâna, să mi se dea coiful.

— Voi merge alături de ei în Nord, să-i înfruntăm pe scoțieni. Şi, dacă scoțienii trec hotarul, voi lupta împotriva lor. Şi, dacă ajungem pe câmpul de luptă, voi rămâne acolo până-i vom înfrânge.

— Şi noi ce-o să facem?

Le zâmbesc doamnelor.

— Trei dintre voi vor merge cu mine, să-mi țină companie, iar restul veți rămâne aici, spun cu încredere. Cele care rămân aici vor continua să coasă flamuri şi să pregătească bandaje, apoi mi le vor trimite. Veți păstra ordinea, spun hotărâtă. Cele care mă însoțesc se vor purta ca nişte osteni pe câmpul de luptă. Nu vreau să aud că vă plângeți.

Izbucnesc toate, îngrozite, iar eu le ocolesc, îndreptându-mă către uşă.

— Maria şi Margaret, veniți cu mine acum, le spun.

Oştenii sunt aliniați în fața palatului. Merg călare pe lângă ei, privind încet un chip, apoi altul. I-am văzut pe tata şi pe mama făcând asta. Tata mi-a spus că fiecare oştean trebuie să ştie că e apreciat, că a fost privit ca o ființă unică la

paradă, că este o parte importantă a armatei. Vreau să fie siguri că i-am văzut, că l-am văzut pe fiecare în parte; că îi cunosc. Vreau să mă cunoască şi ei pe mine. Când trec pe lângă fiecare dintre cei cinci sute de oameni, mă opresc în fața lor şi îmi scot coiful, ca să-mi poată vedea chipul. Nu mai sunt o prințesă spaniolă acum, nu-mi mai acopăr părul şi nu-mi mai ascund chipul în spatele vălului. Sunt o regină engleză, cu părul şi chipul descoperite. Ridic glasul, ca să pot fi auzită de toți.

— Oşteni ai Angliei, le strig. Voi merge împreună cu voi să luptăm cu scoțienii, şi niciunul dintre noi nu va şovăi şi nu va da greş. Nu ne vom întoarce înainte să se întoarcă ei. Nu vom avea linişte până nu vor muri. Împreună îi vom înfrânge, fiindcă luptăm pentru o cauză sfântă. Nu de la noi a pornit vrajba, ci Jacob al Scoției ne-a invadat; şi-a încălcat propriul tratat de pace, şi-a jignit soția engleză. E o invazie păcătoasă, condamnată de însuşi Papa, o invazie împotriva ordinii divine. Plănuieşte asta de ani în şir. A aşteptat, ca un laş, să ne prindă într-un moment de slăbiciune. Dar greşeşte, căci noi suntem puternici acum. Vom înfrânge acest rege eretic. Vom câştiga. Vă asigur de asta, căci e voia Domnului. El e de partea noastră. Şi puteți fi sigur că Domnul îi ocroteşte întotdeauna pe cei ce luptă pentru țara lor.

Se aud urale aprobatoare, iar eu mă întorc şi zâmbesc întâi într-o parte, apoi în cealaltă, ca să vadă toți cât mă bucură curajul lor. Ca să vadă toți că nu mi-e teamă.

— Bine. Tot înainte, îi spun simplu comandantului de lângă mine, iar oştirea se întoarce şi părăseşte terenul de paradă.

În timp ce oştirea de apărare a lui Katherine mărşăluia către nord sub conducerea Contelui de Surrey, strângând trupe pe drum, solii călăreau disperați către Sud, spre Londra, să-i aducă veştile pe care le aştepta. Armata lui Jacob trecuse hotarul cu Scoția şi avansa în ținuturile deluroase de la graniță, strângând soldați şi

furând mâncare în drumul ei.

— Un alt atac al tâlharilor de la hotare? întrebă Katherine, ştiind că nu era vorba despre asta.

Omul clătină din cap.

— Stăpânul meu mi-a zis să vă spun că regele francez a promis că-l va recunoaşte pe regele scoţian, dacă va câştiga bătălia împotriva noastră.

— Să-l recunoască? Cum să-l recunoască?

— Drept rege al Angliei.

Se aştepta ca ea să ţipe de indignare sau de spaimă, dar regina nu făcu decât să dea din cap, ca şi cum gândul îi era în altă parte.

— Despre câţi oameni e vorba? îl întrebă Katherine.

El clătină din cap.

— Nu ştiu sigur.

— Câţi crezi că sunt?

O privi pe regină şi-i văzu neliniştea din priviri, apoi şovăi.

— Spune-mi adevărul!

— Mă tem că sunt vreo şaizeci de mii, Alteţă, dacă nu şi mai mulţi.

— Cât de mulţi? Cam câţi?

El se opri din nou. Ea se ridică de pe scaun şi se apropie de fereastră.

— Te rog, spune-mi ce părere ai, spuse ea. Nu mă ajuţi cu nimic dacă mă cruţi, sperând să mă scuteşti de griji, iar eu voi trimite oştirea şi voi descoperi că am dinainte un duşman mult mai puternic decât mă aşteptam.

— O sută de mii, cred, spuse el încet.

Se aştepta ca ei să i se taie răsuflarea de groază, dar când o privi, femeia zâmbea.

— O, nu mă tem doar de-atât.

— Nu vă temeţi de o sută de mii de scoţieni? întrebă el.

— Am văzut lucruri mult mai rele, spuse ea.

Acum ştiu că sunt pregătită. Scoţienii trec hotarul în valuri, cu toate trupele pe care le au. Au cucerit castelele din Nord cu mare uşurinţă, acum că toată floarea oştirii engleze e în Franţa. Regele francez crede că o să ne îngenuncheze cu ajutorul scoţienilor, chiar la noi acasă, în timp ce oştirea noastră se plimbă prin nordul Franţei şi face gesturi cavalereşti. Aceasta e clipa mea. Totul depinde de mine şi de oştenii care-au rămas. Cer să fie scoase flamurile şi drapelele regale din dulapuri. În bătaia vântului, în fruntea armatei, flamurile dau de înţeles că regele Angliei se află pe câmpul de luptă. Acolo voi fi eu.

— Doar n-o să porniţi la luptă sub flamura regală, nu-i aşa? mă întreabă una dintre doamne.

— Dar cine s-o facă?

— Ar trebui să lupte regele.

— Regele luptă cu francezii. Eu voi lupta cu scoţienii.

— Alteţă, o regină nu poate lua flamura regelui, ca să lupte sub ea.

Îi zâmbesc; nu e nevoie să mă prefac stăpână pe mine, acesta este cu adevărat momentul pe care l-am aşteptat toată viaţa. I-am promis lui Arthur că voi fi o regină în armură; şi acum asta sunt.

— O regină poate lupta sub flamura regelui, dacă crede că va câştiga.

Îmi chem restul de oşteni; aceasta va fi armata mea. Am de gând să mergem la paradă în formaţie de luptă, dar ele mai au ceva de spus.

— Doar n-o să mergeţi în fruntea lor?

— Dar unde ai vrea să merg?

— Alteţă, poate că n-ar trebui să mergeţi deloc?

— Sunt Comandantul lor Suprem, spun simplu. Nu trebuie să mă consideri o regină care stă acasă, influenţează lucrurile în taină şi-şi intimidează copiii. Eu sunt o regină

conducătoare, aşa cum a fost mama mea. Când țara mea e în pericol, sunt în pericol şi eu. Când țara mea e victorioasă, aşa cum se va întâmpla, sunt victorioasă şi eu.

— Dar dacă...

Doamna de companie tace, văzându-mi privirea tăioasă.

— Nu sunt neghioabă, am făcut planuri şi în caz că suntem înfrânți, îi spun. Un comandant bun vorbeşte despre victorie, dar face planuri şi pentru înfrângere. Ştiu precis unde ne vom retrage, ştiu precis unde ne vom regrupa şi de unde vom porni din nou la luptă; iar dacă vom fi înfrânți şi acolo, ştiu unde ne vom regrupa iarăşi. N-am aşteptat atâția ani să ajung pe tron ca să-i permit regelui Scoției şi netoatei de Margaret să mi-l ia.

Oştenii lui Katherine, toţi cei patruzeci de mii, înaintau cu greu pe drum, în urma gărzii regale, cocoşaţi sub greutatea armelor şi a proviziilor, în soarele de sfârşit de vară. Katherine, în fruntea alaiului, mergea călare pe calul ei alb şi putea fi văzută de toată lumea, sub stindardul regal, astfel că oştenii o puteau cunoaşte, în timpul marşului, şi apoi o puteau recunoaşte, în luptă. De două ori pe zi mergea călare de-a lungul şirurilor de soldaţi, având o vorbă încurajatoare pentru oricine îşi târşâia picioarele la urmă şi se îneca cu praful stârnit de căruţele care treceau înainte. Se trezea în zori, precum călugării, şi asista la slujbă, primea împărtăşania la prânz şi mergea la culcare la apus, trezindu-se din nou la miezul nopţii ca să-şi spună rugăciunile pentru siguranţa ţării, a regelui şi a ei însăşi.

Solii erau permanent pe drum între oştirea lui Katherine şi cea condusă de Thomas Howard, Contele de Surrey. Plănuiau ca Surrey să pornească lupta cu scoţienii cât mai devreme cu putinţă, să facă orice pentru a le opri marşul rapid şi nimicitor către Sud. Dacă Surrey avea să fie învins, scoţienii ar fi pornit

înainte, iar Katherine i-ar înfrunta cu propria-i oştire şi i-ar forţa să se apere, împingându-i departe de ţinuturile din sudul Angliei. Dacă scoţienii ar fi reuşit să treacă de ei, Katherine şi Surrey aveau un ultim plan de apărare a Londrei. Aveau să se regrupeze, să adune o oştire formată din locuitorii oraşului, ar fi săpat şanţuri de apărare în jurul oraşului şi, dacă toate acestea ar fi dat greş, s-ar fi retras în Turn, pe care l-ar fi putut apăra destul cât Henric să aibă timp să trimită întăriri din Franţa.

Surrey e neliniştit că i-am cerut să conducă primul atac împotriva scoțienilor, ar prefera să aştepte ca oştirea mea să i se alăture; dar eu insist să ne urmăm planul. Ar fi mai sigur să unim cele două armate, dar aceasta e o campanie de apărare.

Trebuie să am o oştire de rezervă, ca să-i împiedic pe scoțieni să avanseze spre sud, în cazul în care obțin victoria în prima bătălie. N-o să fie o singură bătălie. E un război care va nimici amenințarea pe care o reprezintă scoțienii pentru o generație, poate chiar pentru totdeauna.

Sunt prea tentată să-i cer să mă aştepte, vreau atât de mult să lupt; nu mi-e deloc teamă, nu simt decât un fel de bucurie sălbatică, de parcă aş fi un şoim care a stat prea mult închis în colivie şi acum e eliberat dintr-odată. Dar nu-mi voi arunca oştirea prețioasă într-o bătălie care ar lăsa deschis drumul până la Londra, în cazul unei înfrângeri. Surrey e de părere că, dacă ne unim forțele, vom învinge, dar eu ştiu că nimic nu e sigur în război; lucrurile pot lua oricând o întorsătură rea. Un bun comandant e pregătit pentru tot ce-i mai rău, iar eu nu voi risca să fim înfrânți de scoțieni într-o singură bătălie, ca apoi să fie liberi să străbată Marele Drum de la Nord până în capitala mea şi să fie încoronați în uralele francezilor. N-am trecut prin atâtea greutăți pentru a ajunge pe tron, ca să-l pierd acum, într-o singură bătălie necugetată.

Am un plan de luptă pentru Surrey şi altul pentru mine, apoi un loc pentru retragere şi altele după aceea. Se poate să câştige o bătălie, se poate să câştige chiar mai multe, dar tronul nu mi-l vor lua.

Ne aflăm la vreo sută de kilometri distanță de Londra, la Buckingham. Mergem îndeajuns de repede pentru o oştire care mărşăluieşte. Mi se spune că e o viteză nemaivăzută la o oştire engleză; e lucru bine ştiut că de obicei nu se mişcă prea repede. Sunt obosită, dar nu epuizată. Emoția şi – să fiu sinceră – teama fiecărei zile mă fac să mă simt ca un ogar în lesă: mereu nerăbdătoare, încercând să scap din strânsoare şi să pornesc în urmărire.

Şi acum am un secret. În fiecare după-amiază, când descalec, când cobor din şa, primul lucru pe care-lfac e să merg la latrină sau în cort sau oriunde pot fi singură, să-mi ridic rochia şi să-mi verific lenjeria. E a doua lună la rând când nu-mi vine ciclul. Speranța mea, marea şi dulcea mea speranță este ca Henric să mă fi lăsat grea înainte să plece în Franța.

Nu voi sufla o vorbă, nici măcar doamnelor mele. Îmi imaginez cât ar țipa dacă ar afla că eu călăresc în fiecare zi şi mă pregătesc de luptă fiind grea sau doar sperând asta. Nu îndrăznesc să le spun, adevărul e că nu îndrăznesc să fac nimic care să încline balanța în defavoarea noastră în această campanie. Desigur, nimic nu poate fi mai important decât moştenitorul Angliei – cu o singură excepție: să existe o Anglie de moştenit. Strâng din dinți cu gândul la riscul la care mă supun, dar mi-l asum oricum.

Oştenii ştiu că voi merge în fruntea lor şi le-am promis victoria. Mărşăluiesc bine şi vor lupta bine pentru că au încredere în mine. Oamenii lui Surrey, care se află mai aproape de duşman decât noi, ştiu că din urma lor vine un sprijin de încredere, armata mea. Ştiu că mă aflu chiar eu în fruntea celor care le vor veni în ajutor. S-a vorbit mult despre

asta în toată țara, se mândresc cu o regină care adună trupe de una singură. Dacă ar fi să mă întorc la Londra şi să le spun să continue fără mine, căci eu am treburi femeieşti de făcut, s-ar întoarce şi ei acasă – e foarte simplu. Ar crede că dau înapoi, că mi-am pierdut încrederea în ei, că mă aştept la înfrângere. Deja se vorbeşte mult în şoaptă despre scoțienii de neoprit – o sută de mii de scoțieni munteni, furioşi – şi nu e nevoie să le mai dau şi eu motive de teamă.

Mai mult, dacă nu-mi pot apăra regatul pentru fiul meu, nu mai am motive să am un fiu. Trebuie să-i înfrâng pe scoțieni, trebuie să fiu un general măreț. După ce-mi voi face această datorie, pot fi din nou femeie.

Noaptea, primesc veşti de la Surrey; scoțienii şi-au ridicat tabăra pe o coamă de munte şi stau în formație de luptă, într-un loc numit Flodden. Îmi trimite o hartă a locului, pe care a marcat terenul înalt unde şi-au ridicat tabăra scoțienii, având vedere bună către Sud. O singură privire aruncată hărții îmi spune că nue o idee bună ca englezii să-i atace pe scoțienii bine înarmați în susul dealului. Arcaşii lor ar trimite o ploaie de săgeți în jos, apoi muntenii s-ar năpusti la atac. Nicio oştire n-ar putea ține piept unui astfel de atac.

— Spune-i stăpânului tău să trimită spioni şi să găsească o cale de a-i ataca pe scoțieni pe la spate, din nord, îi spun solului, cu ochii la hartă. Spune-i că-l sfătuiesc să apeleze la un vicleşug: să lase destui oameni dinaintea scoțienilor ca să-i țină pe loc, dar pe ceilalți să-i trimită mai departe, ca şi cum s-ar îndrepta către Nord. Dacă are noroc, vor porni să-i urmărească şi-i va prinde pe teren deschis. Dacă are ghinion, va trebui să-i atace dinspre nord. E bun terenul? Văd că a desenat un pârâu aici.

— E un teren mlăştinos, îmi confirmă el. Se prea poate să nu fim în stare să-l străbatem.

Îmi muşc buza.

— Nu văd altă cale. Spune-i că e doar un sfat, nu e un

ordin. El e comandantul pe câmpul de luptă, trebuie să judece de unul singur. Dar spune-i că sunt sigură că trebuie să-i facă pe scoțieni să coboare de pe dealul acela. Spune-i că sunt sigură că nu poate ataca în susul dealului. Trebuie fie să dea ocol şi să-i surprindă din spate, fie să-i ademenească într-unfel să coboare de-acolo.

Omul face o plecăciune şi iese. Doamne-ajută să ajungă la Surrey cu mesajul meu! Dacă crede că poate ataca în susul dealului, e terminat. Una dintre doamne se apropie de mine imediat ce iese solul. Tremură de oboseală şi de frică.

— Ce vom face acum?

— Vom înainta către Nord, îi spun.

— Dar bătălia poate începe oricând de-acum!

— Da, şi dacă biruie, putem merge acasă. Dar dacă pierd, noi ne vom afla între scoțieni şi Londra.

— Şi ce-o să facem?

— O să-i înfrângem, spun simplu.

10 septembrie 1513

— Alteţă!

Un paj intră în cortul lui Katherine, făcând o plecăciune grăbită şi nepotrivită.

— Un sol care aduce veşti despre bătălie! Un sol de la lordul Surrey!

Katherine se întoarse, cu o închizătoare a hainei de zale încă desfăcută pe umăr.

— Spune-i să intre!

Omul deja intrase, încă plin de noroiul câmpului de luptă, dar strălucind ca unul care aduce veşti bune, minunate.

— Da? spuse Katherine, cu răsuflarea tăiată de speranţă.

— Alteţă, aţi câştigat, spuse el. Regele scoţian e mort, la fel şi douăzeci de lorzi de-ai lor, episcopi, conţi şi stareţi. Nu-şi vor mai reveni niciodată după o astfel de înfrângere. Jumătate din nobilii lor au murit într-o singură zi.

O văzu cum păleşte dintr-odată, apoi chipul îi prinde culoare.

— Am biruit?

— Aţi biruit, întări el. Contele mi-a spus să vă transmit că oamenii voştri, strânşi, pregătiţi şi înarmaţi de voi, au făcut întocmai ce le-aţi cerut să facă. E victoria voastră, aţi pus Anglia la adăpost de pericol.

Mâna i se opri pe dată pe burtă, pe rotunjimea de sub haina de zale.

— Suntem în siguranţă, spuse ea.

El dădu din cap.

— V-a trimis asta...

Îi întinse o haină, teribil de jerpelită şi sfâşiată, pătată de sânge.

— Asta fiind...?

— Haina regelui Scoţiei. Am luat-o de pe trupul lui, ca dovadă. Avem trupul lui, chiar acum îl îmbălsămează. El e mort, iar scoţienii sunt înfrânţi. Aţi făcut ceea ce niciun rege englez de la Edward I n-a putut să facă. Aţi pus Anglia la adăpost de invazia scoţienilor.

— Scrie-mi un raport, spuse ea cu hotărâre. Dictează-i-l copistului. Spune-i tot ce ştii şi tot ce-a spus lordul Surrey. Trebuie să-i scriu regelui.

— Lordul Surrey a întrebat...

— Da?

— Să intre în Scoţia şi s-o pustiască? Spune că nu va întâmpina nicio rezistenţă. E şansa noastră. Putem să-i distrugem, sunt la mila noastră.

— Sigur, spuse ea, apoi se opri.

Era răspunsul pe care l-ar fi dat orice monarh din Europa. Un vecin care pricinuia necazuri, un duşman înrăit, fusese slăbit. Oricare rege creştin ar fi înaintat şi s-ar fi răzbunat.

— Nu. Nu, stai o clipă.

Îi întoarse spatele şi se îndreptă spre intrarea cortului. Afară, oamenii se pregăteau pentru încă o noapte de drum, departe de casele lor. În întreaga tabără ardeau mici focuri pentru pregătit mâncarea, se aprinseseră torţe, iar mirosul de mâncare, bălegar şi sudoare plutea în aer. Era mirosul copilăriei lui Katherine, o copilărie de şapte ani petrecută doar în războaie împotriva unui duşman care fusese împins tot mai mult înapoi, până la sclavie, exil şi moarte.

Gândeşte, îmi spun cu putere. Nu simţi cu o inimă blândă, gândeşte cu o minte ascuţită, cu o minte de soldat. Nu gândi ca o femeie grea, care ştie că sunt multe văduve în Scoţia azi. Gândeşte ca o regină. Duşmanul meu e înfrânt, ţara lui mi se întinde dinainte, lipsită de apărare. Regele lor e mort, regina

lor e o tânără netoată, cumnata mea. Pot să tai țara asta în bucăți mici, pe care să le cos la loc într-o plapumă. Orice comandant cu experiență i-ar distruge acum şi i-ar lăsa aşa timp de o generație. Tata n-ar şovăi o clipă, mama deja ar fi dat ordinele.

Mă opresc. Mama şi tata greşeau. În cele din urmă, spun cuvintele de nerostit, de negândit. Mama şi tata greşeau. Poate că au fost nişte oşteni nemaipomeniți, erau încredințați de asta, erau numiți regi creştini – dar greşeau. Mi-a luat o viață întreagă s-o aflu.

Războaiele necontenite sunt o sabie cu două tăişuri, care îl taie pe învins, dar şi pe învingător. Dacă-i vom urmări pe scoțieni acum, vom triumfa; putem să le pustiim țara, putem să-i distrugem pentru câteva generații. Dar în pustiu nu vor creşte decât şobolanii şi bolile. Îşi vor reveni cu timpul şi se vor ridica din nou împotriva noastră. Copiii lor se vor ridica împotriva copiilor mei şi va urma altă bătălie sângeroasă. Ura naşte ură. Mama şi tata i-au alungat pe mauri peste hotare, dar toată lumea ştie că asta n-a însemnat decât că au câştigat o singură bătălie dintr-un război care nu va conteni până când creştinii şi musulmanii nu vor dori să trăiască în pace şi armonie. Isabella şi Ferdinand i-au nimicit pe mauri, dar copiii lor şi copiii copiilor lor vor fi nevoiți să se confrunte cu jihadul, drept replică la cruciada lor. Războiul nu e răspunsul potrivit pentru război, războiul nu pune capăt războiului. Singurul sfârşit e pacea.

— Trimiteţi-mi un alt sol, rosti Katherine peste umăr şi aşteptă până când omul veni. Vei merge la lordul Surrey şi-i vei transmite mulţumirile mele pentru veştile atât de bune despre victoria lui minunată. Îi vei spune că trebuie să-i lase pe oştenii scoţieni să-şi depună armele şi să plece în pace. Îi voi scrie chiar eu reginei Scoţiei şi-i voi făgădui pacea, în schimbul promisiunii că ne va fi ca o soră şi un bun vecin. Suntem victorioşi şi

vom fi milostivi. Această victorie va fi începutul unei păci care va dăinui, nu va fi o bătălie pe care s-o folosim drept temei pentru acte de cruzime.

Omul făcu o plecăciune şi ieşi. Katherine se întoarse către oştean.

— Du-te şi ia-ţi ceva de mâncat, îi spuse. Le poţi spune tuturor că am câştigat o bătălie măreaţă şi că ne vom întoarce acasă cu siguranţa că vom trăi în pace.

Se apropie de mica masă de scris şi-şi scoase cutia pentru scrisori. Cerneala era într-o sticluţă cu dop de plută, iar pana era tăiată anume încât să încapă în cutia mică. Avea la îndemână hârtie şi ceară pentru sigiliu. Katherine îşi trase mai aproape o bucată de hârtie şi se opri. Îi scrise soţului său că-l salută şi că-i trimite haina regelui scoţian răpus.

Şi astfel, Alteţă, vei vedea că mi-am ţinut promisiunea, trimiţându-ţi în schimbul flamurilor haina regelui. Mă gândeam să ţi-l trimit chiar pe el, dar inimile noastre de englezi n-ar îndura aşa ceva.

Mă opresc. După această victorie măreaţă mă pot întoarce la Londra, ca să mă odihnesc şi să mă pregătesc pentru naşterea pruncului pe care, de acum, sunt sigură că-l port în pântece. Vreau să-i spun lui Henric că sunt din nou grea; dar vreau să-i scriu doar lui. Această scrisoare – ca toate scrisorile pe care le schimbăm – va fi pe jumătate cunoscută de ceilalţi. Nu-şi deschide niciodată scrisorile chiar el, mereu îi cere unui copist să i le deschidă şi să le citească şi rareori scrie cu mâna lui răspunsurile. Apoi îmi amintesc că i-am promis că, dacă Fecioara mă va binecuvânta cu alt prunc, voi merge la Walsingham de îndată, să-i mulţumesc în faţa altarului ei. Dacă el îşi va aminti de asta, ar putea fi un cod doar al nostru. Oricine i-ar putea citi ce am scris, dar numai el va şti ce vreau să spun. I-aş spune un secret, că va avea un copil, că vom avea, poate, un fiu. Zâmbesc şi mă apuc să

scriu, ştiind că el va înţelege ce vreau să spun, ştiind câtă bucurie îi va pricinui această scrisoare.

Mă opresc aici, rugându-mă la Dumnezeu să te trimită acasă în curând, fiindcă fără tine nu există nicio bucurie; mă rog pentru asta şi acum mă îndrept spre Fecioara de la Walsingham, căreia i-am promis că voi veni cu atât de mult timp în urmă.

Soţia ta credincioasă şi supusă,

Katherine.

Walsingham, toamna anului 1513

Katherine era în genunchi, în fața altarului Fecioarei din Walsingham, cu ochii ațintiți asupra statuii zâmbitoare a Mamei lui Isus, dar fără să vadă nimic.

Iubitul meu, iubitul meu, am reuşit. I-am trimis lui Henric haina regelui scoțian şi m-am asigurat că-i spun că e victoria lui, nu a mea. Dar e a ta. E a ta, fiindcă atunci când am venit la tine, în țara ta, cu mintea plină de teama de mauri, tu mi-ai arătat că aici scoțienii sunt un pericol. Apoi viața mi-a dat o lecție grea, iubitul meu: e mai bine să-ți ierți duşmanul, decât să-l distrugi. Dacă am fi avut doctori, astronomi sau matematicieni mauri în țara aceasta, ne-ar fi fost mai uşor. Poate că va veni o vreme când vom avea nevoie şi de curajul şi priceperea scoțienilor. Poate că pacea pe care le-am oferit-o îi va face să ne ierte pentru bătălia de la Flodden.

Am tot ce mi-am dorit vreodată, mai puțin pe tine. Am obținut o victorie pentru acest regat, care îl va ține în siguranță timp de o generație. Am zămislit un copil şi sunt convinsă că va trăi. Dacă e băiat, îl voi numi Arthur, ca pe tine. Dacă e fată, îi voi spune Mary. Sunt regina Angliei, oamenii mă iubesc şi Henric îmi va fi un soț bun şi va fi un om bun.

Mă las pe călcâie şi închid ochii ca lacrimile să nu mi se rostogolească pe obraji. „Doar tu îmi lipseşti, iubitul meu. Mereu tu. Mereu tu”.

— Alteță, vă simțiți bine?

Şoapta călugăriței mă readuce cu picioarele pepământ şi mă face să deschid ochii. Am picioarele înțepenite fiindcă am stat atât de mult în genunchi.

— N-am vrut să vă tulburăm, dar sunteți aici de câteva ore.

— Ah, da, îi spun, încercând să-i zâmbesc. Vin imediat. Lasă-mă acum.

Mă întorc la visul meu despre Arthur, dar s-a dus.

„Aşteaptă-mă în grădină”, îi şoptesc. „Voi veni la tine. Voi veni în curând. În grădină, când îmi voi fi terminat treburile aici”.

Blackfriars Hall Nunțiul papal constituit ca tribunal audiază chestiunea Divorțului Regal, iunie 1529

Cuvintele au greutate, ceva spus nu mai poate fi luat înapoi, e ca o piatră aruncată în apă; valurile provocate de ea se întind şi nu se ştie de ce maluri vor ajunge să se spargă.

Odată, i-am spus „Te iubesc, te voi iubi întotdeauna” unui tânăr, noaptea. Odată, am spus „Făgăduiesc”. Acea făgăduință a fost făcută acum douăzeci şi şapte de ani, unui băiat aflat pe patul de moarte, ca să-i fac pe plac lui Dumnezeu, mamei şi – ca să spun adevărul – ca să-mi satisfac propria ambiție; iar acel cuvânt mi se întoarce împotrivă, la fel ca valurile ajunse la marginea bazinului de marmură, unde se învolburează şi pornesc înapoi, spre centru.

Ştiam că va trebui să răspund în fața lui Dumnezeu pentru minciunile mele. Nu m-am gândit niciodată că va trebui să dau socoteală în fața lumii. Nu credeam că lumea mă va putea lua la întrebări în legătură cu ceva ce-am promis din dragoste, ceva ce am şoptit în taină. Aşa că, din mândrie, n-am răspuns pentru asta. Am mers tot înainte.

Şi aşa cred că ar fi făcut orice femeie în locul meu.

Noua amantă a lui Henric, fata lui Elizabeth Boleyn, doamna mea de companie, se dovedeşte a fi cea de care ştiam că trebuie să mă tem: una chiar mai ambițioasă decât mine. E mai lacomă decât regele. Are o ambiție mai mare decât am văzut vreodată la un bărbat sau la o femeie. Nu-l doreşte pe Henric ca bărbat – le-am văzut pe amantele lui venind şi plecând, am învățat să le citesc ca pe-o carte deschisă. Aceasta nu-l doreşte pe soțul meu, ci tronul meu. A avut mult de lucru să-şi găsească drumul până la el, dar e

stăruitoare şi hotărâtă. Cred că am ştiut, din clipa când el a început s-o asculte, să-i spună secretele lui, să aibă încredere în ea, că odată va găsi ea o cale – ca o nevăstuică ce simte mirosul de sânge în crescătoria de iepuri – să-mi descopere minciuna. Şi când avea s-o găsească, se va ospăta din ea.

Aprodul strigă: „Katherine de Aragón, regina Angliei, să se prezinte în fața curții”; şi urmează o tăcere plină de înțeles, pentru că nu se aşteaptă la un răspuns. Nu e niciun apărător care să aştepte să mă ajute înăuntru, nu mi-am pregătit niciun fel de apărare. Am spus limpede că nu recunosc autoritatea tribunalului. Se aşteaptă să continue fără mine. Într-adevăr, aprodul se pregăteşte să cheme următorul martor...

Dar răspund.

Slujitorii mei deschid larg uşa dublă a sălii atât de cunoscute, iar eu intru cu capul sus, la fel de neînfricată ca întotdeauna. Baldachinul regal aurit e ridicat la celălalt capăt al sălii, iar soțul meu, soțul meu mincinos şi necredincios, cu coroana care nu i se potriveşte pe cap, e aşezat sub el.

Pe un piedestal, la picioarele lui, se află cei doi cardinali – tot sub un baldachin aurit, aşezați pe scaune aurite, cu perne aurite. Acel sclav trădător de Wolsey, roşu la chip în mantia lui roşie de cardinal, nu mă priveşte în ochi, deşi ar putea foarte bine s-o facă; şi Campeggio, acel aşa-zis prieten. Cele trei chipuri, al regelui şi ale celor doi mijlocitori ai lui, sunt o oglindă a groazei.

Credeau că m-au tulburat şi că m-au încurcat, că m-au despărțit de prieteni şi m-au distrus, credeau că n-am să vin. Credeau că am să mă las copleşită de disperare, ca mama, sau că o să înnebunesc, ca sora mea. Mizează pe faptul că au reuşit să mă sperie, că m-au amenințat şi mi-au luat copilul şi au făcut tot ce le-a stat în putere să-mi frângă inima. N-au visat niciodată că voi avea curajul să mă arăt dinaintea lor, să stau în fața lor, tremurând de dorința de a-mi face

dreptate, să îi înfrunt pe toți.

Neghiobii au uitat cine sunt eu. Sunt sfătuiți defătuca aceea, Boleyn, care nu m-a văzut niciodată în armură; sunt conduşi de ea, care nu i-a cunoscut pe mama, nici pe tatăl meu. Ea mă cunoaşte drept Katherine, bătrâna regină a Angliei, cucernică, dolofană şi plicticoasă. Nici nu-i trece prin minte că în sinea mea încă sunt Cătălina, tânăra Infantă spaniolă. Sunt o prințesă născută şi crescută pentru luptă. Sunt o femeie care a luptat pentru tot, până la cel mai mic lucru şi care va lupta în continuare, va rezista şi va învinge.

Nu şi-au imaginat ce voi face ca să mă apăr, pe mine şi moştenirea fiicei mele. Ea e Mary, Mary a mea, poartă numele pe care i l-a dat Arthur: iubita mea fiică Mary. Aş îngădui eu să fie dată deoparte pentru un bastard adus pe lume de Boleyn?

Aceasta e prima lor greşeală.

Nu-i iau deloc în seamă pe cei doi cardinali. Nu-i iau în seamă nici pe copiştii aşezați pe băncuțe în fața lor, scribii înarmați cu suluri de pergament pe care să înregistreze toată parodia aceasta. Nu iau în seamă curtenii, oraşul, nici măcar pe cei care-mi şoptesc numele cu glasuri iubitoare. Nu-l privesc decât pe Henric.

Îl cunosc pe Henric, îl cunosc mai bine decât oricine pe lume. Îl cunosc mai bine decât îl va cunoaşte vreodată favorita lui de-acum, pentru că eu l-am cunoscut ca băiat şi ca bărbat. L-am studiat când era doar un băiețandru, un copil de zece ani, care a venit să mă întâmpine şi a încercat să mă convingă să-i dăruiesc un armăsar berber. L-am cunoscut când era doar un băiat care putea fi câştigat cu daruri şi vorbe frumoase. L-am cunoscut prin ochii fratelui său, care a spus – şi a avut dreptate – că e un copil prea răsfățat, căruia i se arătase prea multă indulgență şi avea să devină un bărbat răsfățat, un pericol pentru noi toți. L-am cunoscut ca tânăr şi mi-am câştigat tronul mângâindu-i orgoliul. Eram cel mai

mare premiu pe care şi l-ar fi putut dori şi i-am dat voie să mă câştige. L-am cunoscut şi ca bărbat, înfumurat şi lacom ca un păun când i-am lăsat lui gloria războiului purtat de mine: cea mai mare victorie obţinută vreodată de Anglia.

Fiindcă mi-a cerut-o Arthur, am spus cea mai mare minciună pe care o femeie ar putea s-o spună şi voi continua să o susţin până voi ajunge în mormânt. Sunt Infanta Spaniei, nu făgăduiesc fără să mă ţin de cuvânt. Arthur, iubitul meu, mi-a cerut să jur lângă patul lui de moarte, iar eu i-am făgăduit. Mi-a cerut să spun că nu fuseserăm iubiţi şi mi-a cerut să mă căsătoresc cu fratele lui şi să fiu regină. Am făcut tot ce i-am făgăduit, am fost credincioasă promisiunii mele. În toţi aceşti ani, nimic nu mi-a zdruncinat convingerea că Dumnezeu a vrut ca eu să fiu regina Angliei până la moarte. Nimeni în afară de mine n-ar fi putut salva Anglia de scoţieni – Henric era prea tânăr şi prea lipsit de experienţă să conducă o oştire. S-ar fi oferit să lupte în duel, ar fi riscat în cine ştie ce încercare lipsită de speranţă, ar fi pierdut bătălia şi ar fi murit la Flodden, iar Margaret, sora lui, ar fi fost regină a Angliei în locul meu.

Nu s-a întâmplat aşa ceva pentru că n-am permis eu să se întâmple. A fost dorinţa mamei şi voia Domnului ca eu să fiu regina Angliei şi voi fi regina Angliei până la moarte.

Nu îmi pare rău că am minţit. Am mers înainte şi i-am făcut şi pe ceilalţi să meargă înainte, oricâte îndoieli ar fi avut. Pe măsură ce Henric a aflat mai multe despre femei, pe măsură ce a aflat mai multe despre mine, şi-a dat seama – cum cu siguranţă ştiuse încă din noaptea nunţii – că era o minciună, că nu venisem la el fecioară. Dar în toţi cei douăzeci de ani de când suntem căsătoriţi, şi-a adunat curajul să mă înfrunte doar o dată, la început; şi mă arăt în faţa curţii mizând pe faptul că nu va avea curaj să mă înfrunte din nou, nici măcar acum.

Intru în sala de judecată, cu întreaga apărare construită pe

slăbiciunea lui. Sunt convinsă că, dacă mă aflu dinaintea lui şi-l silesc să mă privească în ochi, nu va avea curajul să spună că nu eram fecioară când am venit la el, că am fost soția şi iubita lui Arthur înainte să fiu a lui. Vanitatea nu-i va da voie să spună că l-am iubit pe Arthur cu pasiune, iar el m-a iubit, la rândul lui. Că, de fapt, voi trăi şi voi muri ca soție şi iubită a lui Arthur, iar astfel căsătoria mea cu Henric ar putea fi, pe bună dreptate, ruptă.

Nu cred că el are curajul meu. Cred că, dacă stau semeață şi repet marea minciună, el nu va avea curajul să stea semeț şi să spună adevărul.

„Katherine de Aragón, regina Angliei, să se prezinte în fața curții", repetă aprodul prosteşte, când ecoul uşilor trântite în urma mea răsună în sala uluită şi toată lumea vede că deja am intrat şi că stau în picioare, ca un luptător îndesat dinaintea tronului.

Pe mine mă cheamă rostind acest titlu. A fost speranța soțului meu aflat pe patul de moarte, dorința mamei şi voia lui Dumnezeu ca eu să fiu regina Angliei; şi pentru ei, pentru țara mea, voi fi regina Angliei până la moarte.

„Katherine de Aragón, regina Angliei, să se prezinte în fața curții!"

Eu sunt aceasta. Acesta e momentul meu. E strigătul meu de luptă.

Păşesc înainte.

Nota autoarei

Scrierea acestui roman a fost printre cele mai fascinante şi impresionante din câte am întreprins, de la descoperirile despre viaţa tinerei Katherine până la chestiunea minciunii pe care a spus-o şi a susţinut-o toată viaţa.

Cred că e cel mai plauzibil să fi fost o minciună. Sunt convinsă că a fost consumată căsătoria ei cu Arthur. Cu siguranţă, toată lumea trebuie să fi crezut asta la vremea aceea; numai insistenţele Donei Elvira, după ce Katherine a rămas văduvă, şi insistenţele lui Katherine însăşi, când s-a despărţit de Henric, au stârnit îndoieli legate de consumarea căsătoriei. Din admiraţie pentru Katherine, istoricii recenţi au preferat să dea crezare spuselor ei, mai degrabă decât celor ale lui Henric, aşa că i-au acordat acestei minciuni locul pe care-l ocupă acum în istorie.

Minciuna a reprezentat punctul de pornire pentru acest roman, dar surpriza de care am avut parte în timpul cercetărilor mi-a fost oferită de copilăria Cătălinei în Spania. Am făcut o minunată călătorie de cercetare la Granada, pentru a afla mai multe despre Spania Isabellei şi a lui Ferdinand. M-am întors acasă plină de respect atât pentru curajul lor, cât şi pentru cultura pe care au jurat s-o nimicească: cea din el Andalus, minunatul tărâm bogat şi tolerant al musulmanilor din Spania. Am încercat să le ofer o voce în cartea mea acestor europeni aproape uitaţi şi să ne sugerez nouă, astăzi, în timp ce ne confruntăm cu aceleaşi probleme, ideea de *convivencia* – un tărâm unde evreii, musulmanii şi creştinii au putut trăi alături, în pace şi respect, fiind toţi „Poporul Cărţii”.

Notă despre cele două inimi

Cele două inimi împreunate care marchează unele dintre capitolele cărţii sunt o reprezentare artistică a unei sculpturi despre care se spune că a fost descoperită la Castelul Ludlow, în camera lui Arthur. Sculptura a fost copiată în 1684, dar originalul s-a pierdut. Sunt un bun exemplu pentru numeroasele niveluri ale realităţii cu care mă confrunt: sculptura e o legendă, copia e istorie, iar gândul că inimile au fost sculptate de Arthur pentru a-şi demonstra iubirea faţă de Cătălina, tânăra lui soţie, e ficţiune.

Notă despre cântece

„Vai, Alhama!”, „Călăreţii intră pe Poarta Elvira...” şi „Se auzeau vaiete în Granada...” sunt cântece tradiţionale citate de Francesca Claremount în *Catherine of Aragón* (vezi bibliografia).

„Un palmier se înalţă în Rusafa” a fost scris de Abd al Rahman, tradus de D.F. Ruggles şi citat de Menocal, în *The Ornament of the World* (vezi bibliografia).

Următoarele cărţi mi-au fost de mare folos în cercetarea mea despre istoria acestei poveşti:

Bindoff, S.T., *Pelican History of England: Tudor England,* Penguin, 1993

Bruce, Marie Louise, *Anne Boleyn,* Collins, 1972

Chejne, Anwar G., *Islam and the West: The Moriscos – A Cultural and Social History,* State University of New York Press, 1983

Claremont, Francesca, *Catherine of Aragón,* Robert Hale, 1939

Cressy, David, *Birth, Marriage and Death: Ritual Religion and the Life-cycle în Tudor and Stuart England,* OUP, 1977

Darby, H.C., *A New Historical Geography of England*

before 1600, CUP, 1976

Dixon, William Hepworth, *History of Two Queens,* vol. 2, Londra, 1873

Elton, G.R., *England under the Tudors,* Methuen, 1955

Fernandez-Arnesto, Felipe, *Ferdinand and Isabella,* Weidenfeld & Nicolson, Londra, 1975

Fletcher, Anthony, *Tudor Rebellions,* Longman, 1968

Goodwin, Jason, *Lords of the Horizon: A History of the Ottoman Empire,* Vintage, 1989

Guy, John, *Tudor England,* OUP, 1988

Haynes, Alan, *Sex în Elizabethan England,* Sutton, 1997

Loades, David, *The Tudor Court,* Batsford, 1986

Loades, David, *Henric VIII and His Queens,* Sutton, 2000

Lloyd, David, *Arthur Prince of Wales,* Fabric Trust for St Laurence, Ludlow, 2002

Mackie, J.D., *Oxford History of England: The Earlier Tudors,* OUP, 1952

Mattingley, Garrett, *Catherine of Aragón,* Jonathan Cape, 1942

Menocal, *The Ornament of the World,* Little, Brown, 2002

Mumby, Frank Arthur, *The Youth of Henric VIII,* Constable, 1913

Nunez, J. Agustín, (ed.), *Muslim and Christian Granada,* Edilux **Ş**l, 2004

Paul, E. John, *Catherine of Aragón and Her Friends,* Burns & Drates, 1966

Plowden, Alison, *The House of Tudor,* Weidenfeld and Nicolson, 1976

Plowden, Alison, *Tudor Women: Queens and Commoners,* Sutton, 1998

Randall, Keith, *Henric VIII and the Reformation in England,* Hodder, 1993

Robinson, John Martin, *The Dukes of Norfolk,* OUP,

1982
Scarisbrick, J.J., *Yale English Monarchs: Henric VIII,* YUP, 1997
Scott, S.P., *The History of the Moorish Empire în Europe,* vol. 1, Ams Pr, 1974
Starkey, David, *Henric VIII: A European Court în England,* Collins & Brown, 1991
Starkey, David, *The Reign of Henric VIII: Personalities and Politics,* G. Philip, 1985
Starkey, David, *Six Wives: The Queens of Henric VIII,* Vintage, 2003
Tillyard, E.M.W., *The Elizabethan World Picture,* Pimlico, 1943
Turner, Robert, *Elizabethan Magic,* Element, 1989
Walsh, William Thomas, *Isabella of Spain,* Sheed & Ward, 1935
Warnicke, Retha M" *The Rise and Fall of Anne Boleyn,* CUP, 1991
Weir, Alison, *Henric VIII: King and Court,* Pimlico, 2002
Weir, Alison, *The Six Wives of Henric VIII,* Pimlico, 1997
Youings, Joyce, *Sixteenth-Century England,* Penguin, 1991

BIBLIOTECA POLIROM ACTUAL

„Istoria Katherinei de Aragon a fost ignorată de istorici, dar cine a fost un timp îndelungat soția lui Henric al VIII-a? Cine i-a arătat acestuia tainele conducerii unui regat? Destinul ei m-a fascinat... Intenționat am sfîrșit romanul într-o perioadă fastă a vieții reginei, în plin moment de glorie."

Philippa Gregory

„*Prințesa statornică* este fascinantul portret al unei femei mîndre, inteligente, pline de pasiune, un portret care are tot timpul în fundal frămîntările politice ale unei epoci celebre."

Library Journal

„Povestea Philippei Gregory e la fel de ambițioasă precum personajul ei principal."

Entertainment Weekly

ISBN 978-973-46-5270-9

www.polirom.ro
Carte publicată și în ediție digitală

